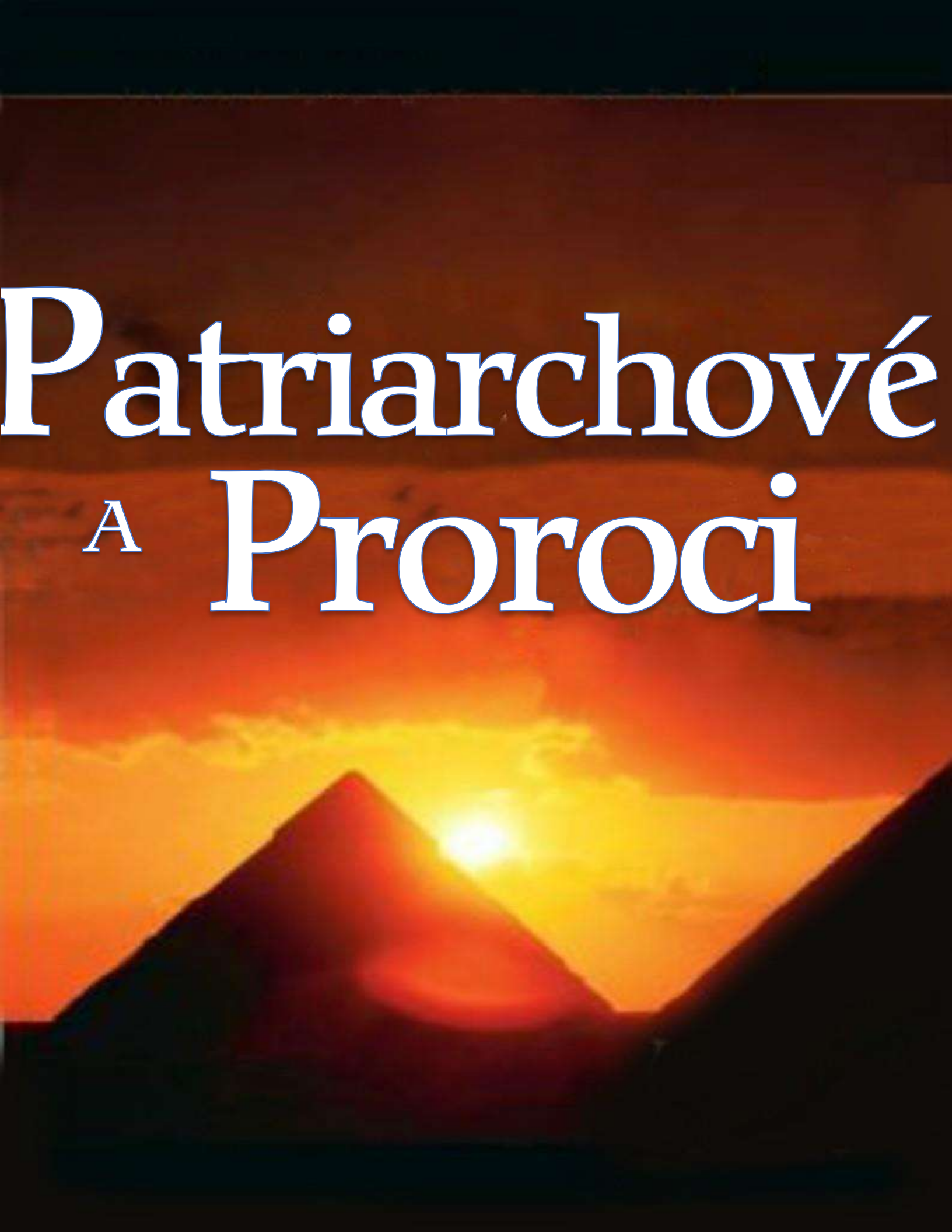
Patriarchové
a Proroci

New Covenant Publications International Ltd. Czech

Autorská práva © 2020. Mezinárodní Publikace Nové Smlouvy.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována nebo přenášena v jakékoli formě nebo jakýmkoli způsobem bez výslovného písemného souhlasu autora, s výjimkou krátkých citací uvedených, kritických článcích, odkazů a recenzích.. Veškeré dotazy směřujte na Nakladatelství.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována nebo přenášena v jakékoli formě nebo jakýmkoli způsobem, elektronickými nebo mechanickými, včetně kopírování, záznamu nebo systémem ukládání a vyhledávání informací - s výjimkou recenzenta, který může citovat krátké pasáže v recenzi, která má být vytištěna v časopise nebo novinách - bez písemného souhlasu vydavatele.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Katalogizaci v publikačních datech

Upravil a Navrhl: Mezinárodní SkupinaNové Smlouvy.

Vytištěno ve Spojeném království.

První tisk 26 května 2020

Vydalo New Covenant Publications International

New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Navštivte webové stránky: www.newcovenant.co.uk

Patriarchové a Proroci

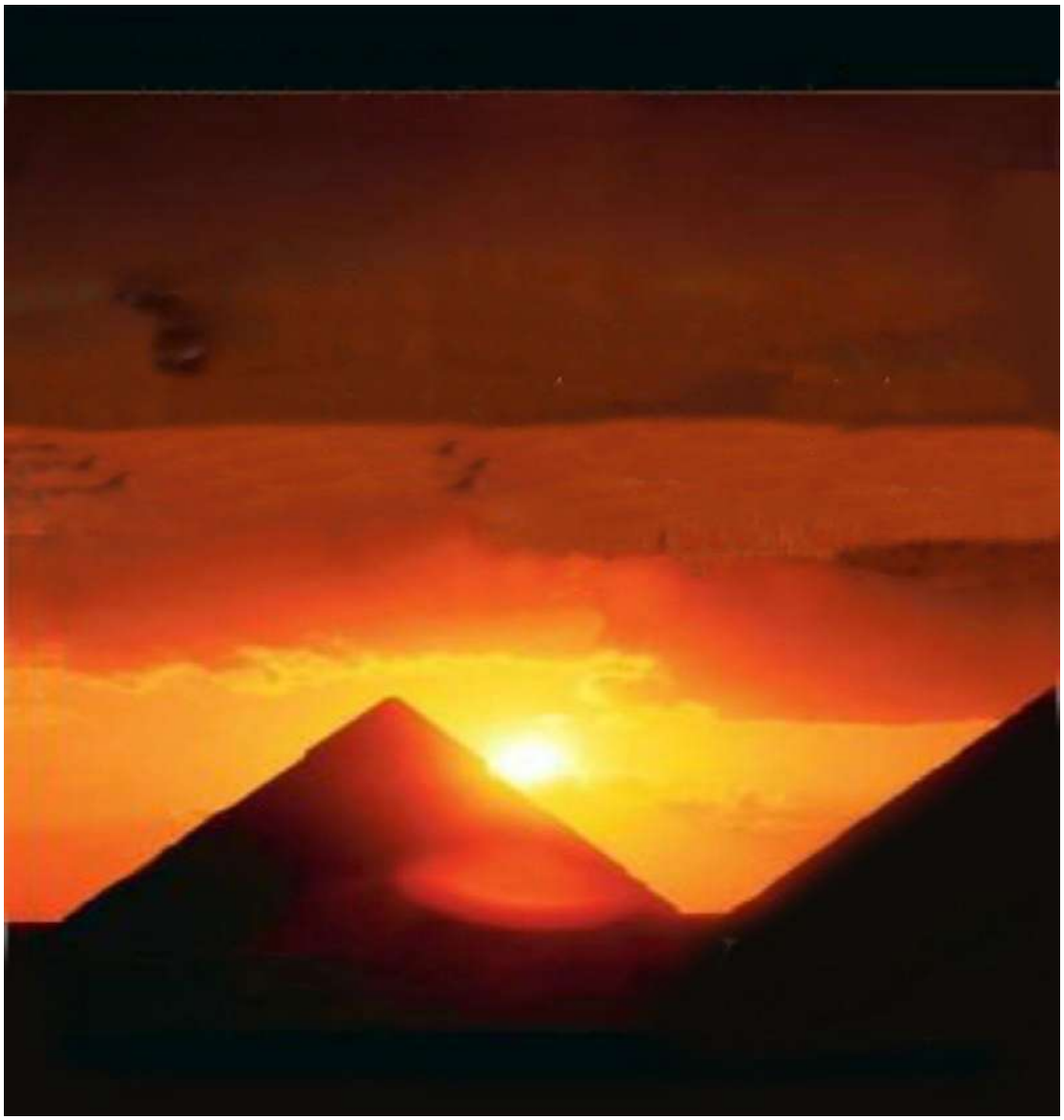

ELLEN G. WHITE

Mojžíš dále říká, že Bůh vysadil na východě ráj, kde rostly různé druhy stromů, a že mezi nimi byl strom života a strom poznání, z něhož se poznávalo, co je dobré a co zlé, a že když přivedl Adama a jeho ženu do této zahrady, přikázal jim, aby se o rostliny starali. Zahrada byla zavlažována jednou řekou, která obtékala celou zemi a byla rozdělena na čtyři části. A Fison, která označuje množství, tekoucí do Indie, se vlévá do moře a Řekové ji nazývají Ganga. Také Eufrat, stejně jako Tigris, se vlévá do Rudého moře. Jméno Eufrat neboli Phrath pak označuje buď rozptýlení, nebo květ: Tiris neboli Diglath znamená to, co je rychlé, s úzkostí; a Geon protéká Egyptem a označuje to, co vzniká od východu, což Řekové nazývají Nil.

Bůh tedy přikázal Adamovi a jeho ženě, aby jedli ze všech ostatních rostlin, ale aby se zdrželi stromu poznání, a varoval je, že pokud se ho dotknou, bude to znamenat jejich zkázu. Zatímco však všichni živí tvorové měli jednu řeč, had, který tehdy žil společně s Adamem a jeho ženou, projevil v té době závistivou náladu, když se domníval, že žijí šťastně a poslušně Božích příkazů; a v domnění, že když je neuposlechnou, upadnou do neštěstí, přemluvil ženu, aby ze zlého úmyslu ochutnala ze stromu poznání, a pokoušel je, že v tom stromu je poznání dobra a zla; když toto poznání získají, povedou šťastný život; ne, život ne horší než život boha: Tím zvítězil nad ženou a přesvědčil ji, aby pohrdla Božím příkazem.

Když pak ochutnala z onoho stromu a zalíbilo se jí jeho ovoce, přesvědčila Adama, aby ho také užíval. Po tomto činu zpozorovali, že se před sebou navzájem obnažili, a protože se styděli takto se ukázat v cizině, vymysleli si něco, čím by se přikryli; strom totiž zbystřil jejich rozum, a tak se přikryli fíkovými listy, a když je před sebou ze skromnosti uvázali, mysleli si, že jsou šťastnější než předtím, neboť zjistili, co jim chybí. Když však Bůh přišel do zahrady, Adam, který byl předtím zvyklý přicházet a rozmlouvat s ním, vědom si své vzpoury, se schoval z cesty. Toto chování Boha překvapilo a ptal se na příčinu jeho jednání a na to, proč on, který se předtím těšil z jejich rozhovorů, se nyní snažil uniknout a vyhnout se jim.

Když neodpověděl, vědom si toho, ţe přestoupil Boţí příkaz, Bůh řekl: "Jiţ dříve jsem o vás obou rozhodl, jak byste mohli vést šťastný ţivot bez jakéhokoli trápení a starostí a trápení duše a ţe by všechny věci, které by mohly přispět k vašemu potěšení a radosti, vyrostly díky mé Prozřetelnosti samy od sebe, bez vaší vlastní práce a námahy; tento stav práce a námahy by brzy přivodil stáří a smrt by nebyla daleko: ale nyní jsi zneužil mé dobré vůle a neuposlechl mých příkazů, neboť tvé mlčení není známkou tvé ctnosti, ale špatného svědomí.

Židovské Starožitnosti,

Flavius Josephus

Tato stránka je záměrně prázdná

New Covenant Publications

International Ltd.

Reformované Knihy, Přetvořené Mysle

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Poděkování

Věnováno Bohu.

Předmluva

Nová mezinárodná publikovaná smlouva znovu spojuje čtenáře s božským plánem, který váže nebe a zemi a posiluje věčnost zákona lásky. Erb archy smlouvy představuje intimitu mezi Ježíšem Kristem, jeho lidem a ústřední význam božího zákona. Jak je psáno: „Bude to smlouva, kterou učiním s domem Izraele, řekl pán, vložím svůj zákon do jejich vnitřních částí a zapíšu je do jejich srdcí a oni budou mými lidmi, a zas já budu jejich Bůh. “ (Jeremiah 31: 31-33; Židům 8: 8-10). Nová smlouva skutečně svědčí o vykoupení, které vzniklo nezmírněným sporem a bylo zapečetěno krví.

Po mnoho staletí mnozí snášeli otřesné trápení a nepochopitelný útlak, navržen tak, aby vymazal z povrchu zemského pravdu. Zejména v temném období bylo toto světlo dobře zahaleno a zakryto lidskými tradicemi a lidskou nevědomostí, protože obyvatelé světa pohrdali moudrostí a porušovali smlouvu. Zkáza zpronevěření s množícím se zlem vyvolal velikou pohromu nespoutané degenerace a diabolského nelidství, že mnoho životů bylo nespravedlivě obětováno a odmítalo se vzdát svobody svědomí. Nicméně ztracené znalosti byly obnoveny, konkrétně v období reformace.

Reformační období 16. století vyvolalo okamžik pravdy, zásadní změny a následné turbulence, které se odráží v protireformaci. Jenom že prostřednictvím tohoto svazku však jeden znovu objevuje nepopiratelný význam této jedinečné revoluce z pohledu reformátorů a dalších odvážných průkopníků. Z jejich účtů lze pochopit strhující bitvy, důvody tohoto fenomenálního odporu a nadpřirozených zásahů.

Naše motto: „Reformované Knihy, Přetvořené Mysle“, zdůrazňuje odlišný žánr literatury, vytvořený v kritickém období a jeho dopad. Rezonuje také naléhavost osobní reformace, znovuzrození a transformace. Protože gutenbergský tisk, spojený s překladatelskou agenturou, šířil principy reformované víry, asi před 500 lety, digitalizovaný tisk a online média budou komunikovat v každém jazyce světla pravdy v těchto posledních časech.

Obsah

1. Kapitola — Proč Bůh Připustil Hřích? 7
2. Kapitola — Stvoření 15
3. Kapitola — Pokušení a Pád 21
4. Kapitola — Plán Vykoupení 29
5. Kapitola — Zkoušení Kaina a Ábela 35
6. Kapitola — Set a Enoch 40
7. Kapitola — Potopa 47
8. Kapitola — Po potopě 56
9. Kapitola — Přirozený Týden 60
10. Kapitola — Babylónská Věž 64
11. Kapitola — Vyvolení Abraháma 68
12. Kapitola — Abrahám v Kanaánu 73
13. Kapitola — Zkouška Víry 83
14. Kapitola — Zkáza Sodomy 90
15. Kapitola — Izákův Sňatek 99
16. Kapitola — Jákob a Ezau 104
17. Kapitola — Jákobův útěk a Vyhnanství 108
18. Kapitola — Noční Zápas 115
19. Kapitola — Návrat do Kanaánu 120
20. Kapitola — Josef v Egyptě 126
21. Kapitola — Josef a jeho Bratři 133
22. Kapitola — Mojžíš 146
23. Kapitola — Rány Egyptské 156
24. Kapitola — „Jití Hospodinovo“ 166
25. Kapitola — Odchod 170
26. Kapitola — Od Rudého Moře k Sinaji 176
27. Kapitola — Izraeli dán Zákon 184
28. Kapitola — Modloslužebnictví u Sinaje 193

29. Kapitola — Satan Nepřítelem Zákona 203
30. Kapitola — Stánek úmluvy a Služba v Něm 211
31. Kapitola — Nádab a Abiu a Jejich Hřích 221
32. Kapitola — Zákon a Smlouvy 224
33. Kapitola — Od Sinaje do Kádes 232
34. Kapitola — Dvanáct Zvědů 241
35. Kapitola — Povstání Chóreho 247
36. Kapitola — Na Poušti 255
37. Kapitola — Voda ze Skály 259
38. Kapitola — Cesta kolem Edomu 266
39. Kapitola — Dobytí Bázanu 274
40. Kapitola — Balám 278
41. Kapitola — Odpadnutí u Jordánu 288
42. Kapitola — Zákon Opětován 294
43. Kapitola — Smrt Mojžíšova 299
44. Kapitola — Překročení Jordánu 306
45. Kapitola — Pád Jericha 310
46. Kapitola — Požehnání a Kletby 317
47. Kapitola — Smlouva s Gabaonskými 320
48. Kapitola — Rozdělení Kanaánu 324
49. Kapitola — Poslední slova Jozuova 332
50. Kapitola — Desátky a Oběti 335
51. Kapitola — Péče Boží o Chudé 339
52. Kapitola — Výroční Slavnosti 344
53. Kapitola — První Soudcové 350
54. Kapitola — Samson 361
55. Kapitola — Samuel a Jeho Dětství 368
56. Kapitola — Elí a jeho Synové 373
57. Kapitola — Stánek úmluvy v Rukou Filištínských 378

58. Kapitola — Školy Proroků 386
59. Kapitola — První král Izraele 392
60. Kapitola — Saulova Opovážlivost 402
61. Kapitola — Saul Zavržen 408
62. Kapitola — Pomazání Davida 415
63. Kapitola — David a Goliáš 418
64. Kapitola — David jako Uprchlík 422
65. Kapitola — Velkodušnost Davidova 430
66. Kapitola — Saulova Smrt 439
67. Kapitola — Čarodějnictví Dříve a Dnes 444
68. Kapitola — David v Sicelechu 449
69. Kapitola — David Povolán na Trůn 455
70. Kapitola — Davidova Vláda 460
71. Kapitola — Davidův Hřích a jeho Pokání 470
72. Kapitola — Vzpoura Absolonova 478
73. Kapitola — Davidova Poslední Léta 491

1. Kapitola — Proč Bůh Připustil Hřích?

„Bůh láska jest.“ 1. Janův 4,16. Jeho přirozeností, jeho zákonem je láska. Vždy tomu tak bylo, navždy tomu tak bude. „Důstojný a vyvýšený, kterýž u věčnosti přebývá“, jehož „cesty jsou věčné“, se nemění. U něho „není proměnění, ani pro obrácení se jinam zastínění“. Izajáš 57,15; Abakuk 3,6; Jakubův 1,17. {PP 12.1}

Každý projev tvůrčí síly je výrazem nekonečné lásky. Panování Boží zahrnuje v sobě hojnost požehnání pro všechny stvořené bytosti. Žalmista praví: {PP 12.2}

„Tvé rámě jest přemocné, silná ruka tvá, a vyvýšená pravice tvá.
Spravedlnost a soud jsou základem trůnu tvého,
milosrdenství a pravda předcházejí tvář tvou.
Blahoslavený lid, kterýž zná zvuk tvůj;
tiť, Hospodine, v světle obličeje tvého choditi budou.
Ve jménu tvém plesati budou každého dne,
a v spravedlnosti tvé vyvýší se.
Nebo sláva síly jejich jsi ty…..
Nebo štít náš jest Hospodinův,
a svatého Izraelského král náš.“

Žalm 89,14-19. {PP 12.3}

Dějiny velkého zápasu mezi dobrem a zlem jsou od prvé chvíle, kdy začal v nebi, až po konečné potlačení vzpoury a úplné vyhlazení hříchu důkazem neměnné lásky Boží. {PP 12.4}

Pán vesmíru nebyl sám ve svém díle milosrdenství. Měl společníka — spolupracovníka, který mohl pochopit jeho úmysly a mohl s ním sdílet radost z obšťastňování stvořených bytostí. „Na počátku bylo Slovo, a to slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha.“ Jan 1,1.2. Kristus, Slovo, jednorozený Syn Boží, tvořil jednotu s věčným Otcem, jednotu v přirozenosti, v povaze, v úmyslu, byl jedinou bytostí, která mohla proniknout do všech plánů a úmyslů Božích. „A nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje.“ Izajáš 9,6. Jeho „východové jsou od starodávna, ode dnů věčných.“ Micheáš 5,2. A Syn Boží sám o sobě hlásal: „Hospodin měl mne při počátku cesty své, před skutky svými, přede všemi časy…. (Já moudrost) Před věky ustanovena jsem, před počátkem, prvé než byla země. Tehdáž byla jsem od něho pěstována, a byla jsem jeho potěšení na každý den, anobrž hrám před ním každého času.“ Přísloví 8,22.30. {PP 12.5}

Skrze svého Syna stvořil Otec všechny nebešťany. „Nebo skrze něho stvořeny jsou všecky věci,… buďto trůnové nebo panstva, buďto knížatstva nebo mocnosti; všecko skrze něho a pro něho stvořeno jest.“ Koloským 1,16. Andělé jsou Božími služebníky, kteří září

světlem vycházejícím neustále z jeho přítomnosti a kteří na rychlých křídlech spěchají splnit jeho vůli. Avšak Syn, pomazaný Boží, „obraz osoby jeho“, „blesk slávy“, který „zdržuje všecko slovem mocnosti své“, má nadvládu nade všemi. Židům 1,3. „Stolice slavná Nejvyššího“ byla místem jeho svatosti Jeremjáš 17,12, berla pravosti žezlem jeho království. Židům 1,8 „Sláva a důstojnost před ním, síla i okrasa v svatyni jeho.“ Žalm 96,6. „Milosrdenství a pravda předcházejí jeho tvář.“ Žalm 89,15. {PP 13.1}

Protože základem správy Boží je zákon lásky, závisí štěstí všech rozumem nadaných bytostí na jejich dokonalé shodě s jeho velkými zásadami spravedlnosti. Bůh vyžaduje ode všech svých tvorů službu lásky, službu, která pramení z pochopení povahy Boží. Nemá zalíbení ve vynucené poslušnosti; a všem ponechává na vůli, chtějí-li mu sloužit dobrovolně. {PP 13.2}

Dokud všichni tvorové uznávali věrnost lásky, vládla v Božím vesmíru dokonalá svornost. Nebeští zástupové s radostí plnili úmysly svého Stvořitele. Byli šťastní, že jsou odleskem jeho slávy, a s nadšením ho chválili. Láska k Bohu byla tím nejvyšším, láska k druhým pak byla upřímná a nesobecká. Žádný nesoulad nerušil nebeskou hramonii. Tento šťastný stav byl však zasažen změnou. Vyskytl se jedinec, který zneužil svobody, již Bůh poskytl svým tvorům. Hřích povstal z toho, koho Bůh po Kristu nejvíce poctil a kdo stál v moci a slávě nejvýše mezi nebešťany. Lucifer, „syn jitra“, byl první mezi cherubíny, svatý a neposkvrněný. Stál před velkým Stvořitelem a trvalé paprsky slávy, zasahující věčného Boha dopadly na něho. „Takto praví Panovník Hospodin: Ty, jenž zapečetuješ summy, plný moudrosti a nejkrásnější. V Edenu, zahradě Boží, byl jsi, všelijaké drahé kamení přikrývalo tě… Ty jsi cherubem od pomazání. Jakž jsem tě za ochránce představil, na hoře svaté Boží jsi byl, uprostřed kamení ohnivého ustavičně jsi chodil. Byl jsi dokonalý na cestách svých, hned jakž ses narodil, až se našla nepravost při tobě.“ Ezechiel 28,12-15. {PP 13.3}

Ponenáhlu začal Lucifer toužit po povýšení. V písmu svatém se praví: „Pozdvihlo se srdce tvé slávou tvou, k zlému jsi užíval moudrosti své příčinou jasnosti své.“ Ezechiel 28,17. „Však jsi ty říkával v srdci svém… nad hvězdy Boha silného vyvýším stolici svou… budu rovný Nejvyššímu.“ Izajáš 13,13.14. Ačkoli veškerá jeho nádhera byla od Boha, začal ji tento mocný anděl pokládat za svou vlastní. Nespokojen se svým postavením, ač ctěn z nebešťanů nejvíce, opovážil se bažit po poctách, náležejících toliko Stvořiteli. Místo aby se snažil o to, aby všechny stvořené bytosti projevovaly nejvyšší lásku a oddanost Bohu, usiloval o to získat jejich službu a věrnost pro sebe. A protože bažil po slávě, kterou věčný Otec obdařil svého Syna, chtěl tento kníže andělů získat moc, která byla výsadou jedině Kristovou. {PP 13.4}

Dokonalý soulad nebes byl nyní rozrušen. Luciferovy sklony sloužit sobě samému místo svému Stvořiteli vzbudily obavy u těch, kteří soudili, že sláva Boží má být svrchovaná. V nebeské radě andělé vedli s Luciferem při. Syn Boží mu ukázal velikost, dobrotu a spravedlnost Stvořitele i posvátnou, neměnnou povahu jeho zákona. Bůh sám ustanovil řád

nebes; a porušením tohoto řádu zneuctil by Lucifer jeho Tvůrce a přivodil by si tím svůj pád. Avšak varování, učiněné s nekonečnou láskou a milosrdenstvím, vzbudilo jen ducha odporu. Lucifer připustil, aby jej ovládla žárlivost na Krista, a stal se ještě odhodlanějším. {PP 14.1}

Úmyslem tohoto vznešeného anděla bylo popřít nadvládu Syna Božího, a tak zlehčit moudrost a lásku Stvořitelovu. K tomu cíli napjal všechno své úsilí ten, jenž po Kristu byl prvním mezi nebešťany. Avšak Bůh, který ponechává všem svým tvorům svobodnou vůli, neponechává nikoho bez ochrany před zmatenou sofistikou, jíž se vzpoura snaží ospravedlnit. Ještě než vypukl velký boj, měli všichni jasnou představu o vůli Boha, jehož moudrost a dobrota byla zdrojem vší jejich radosti. {PP 14.2}

Král vesmíru povolal k sobě nebeštany, aby v jejich přítomnosti ukázal skutečné postavení svého Syna a svůj vztah ke všem stvořeným bytostem. Syn Boží sdílel Otcův trůn a sláva věčného Boha je obklopovala. Kolem trůnu se shromáždili svatí andělé, ohromný, nespočetný zástup — „počet stokrát tisíc tisíců a desetkrát sto tisíců“ (Zjevení 5,11), nejvznešenější andělé jako služebníci a poddaní, těšící se světlem, jež na ně padalo v přítomnosti Boha. Před shromážděnými nebešťany prohlásil Král, že jedině Kristus, jednorozený Boží, může plně pochopit jeho úmysly a že jemu přísluší provádět Boží vůli. Syn Boží prováděl Otcovu vůli při tvoření všech nebešťanů; a jemu, právě tak jako Bohu, náleží jejich úcta a oddanost. Kristus je stále nadán božskou mocí při tvoření světa a jeho obyvatel. Avšak při tom neusiluje o získání moci nebo o vlastní povznesení proti úmyslům Božím, nýbrž velebí slávu Otce a provádí jeho milosrdné a laskavé úmysly. {PP 14.3}

Andělé s jásotem potvrdili nadvládu Kristovu, pokořili se před ním a vzdali mu svou lásku a úctu. Lucifer se sklonil s nimi, avšak v jeho srdci byl zvláštní prudký rozpor. Věrnost, spravedlnost a oddanost bojovaly s nenávistí a žárlivostí. Zdálo se, že vliv svatých andělů na něho zapůsobil. Když písně chvalozpěvů zpívaných tisíci šťastných hlasů stoupaly v melodických vlnách, zdálo se, že duch zla zanikl. Celou jeho bytostí pronikla nevýslovná láska; jeho duše se otevřela v lásce k Otci a Synovi v souladu s ostatními zbožňovateli. Avšak znovu naplnila jej pýcha z vlastní slávy. Vrátila se touha po nadvládě a žárlivost na Krista. Lucifer si přestal vážit vysokých poct jako zvláštního daru od Boha, a proto přestal pociťovat vděčnost k svému Stvořiteli. Vypínal se ve své nádheře a povznesenosti a toužil rovnat se Bohu. Nebešťané jej milovali a ctili, andělé ochotně vykonávali jeho příkazy a uznávali jeho moudrost a slávu. Syn Boží však byl vznešenější než on, byl v moci a vážnosti rovný s Otcem. Sdílel s Otcem úradky, kdežto Lucifer nevstoupil v úmysly Boží. „Proč“, tázal se tento mocný anděl, „by měl Kristus mít nadvládu? Proč je ctěn více než Lucifer?“ {PP 15.1}

Opustiv své místo v bezprostřední blízkosti Otce, začal Lucifer šířit mezi anděly ducha nespokojenosti. Pracoval v naprosté tajnosti a zatím zakrýval své skutečné úmysly rouškou oddanosti k Bohu. Začal našeptávat pochybnosti o zákonech ovládajících nebeské bytosti;

naznačoval, že zákony jsou sice nutné pro obyvatele světů, že však andělé takových omezení nepotřebují, protože jsou vznešenější a jejich vlastní moudrost je jim bezpečným vodítkem. Nejsou bytostmi, které by mohly nectít Boha; všechny jejich myšlenky jsou svaté; proto není možné, aby se zmýlili, právě tak jako Bůh. Povznesení Syna Božího naroveň Otce předkládal jako nespravedlnost vůči Luciferovi, který má rovněž právo na vážnost a úctu. Dostane-li se tomuto knížeti andělů jeho pravého povýšeného postavení, vzejde velké dobro všem nebešťanům, neboť jeho cílem je zajistit všem svobodu. Nyní však skončila i ta svoboda, jíž se dosud těšili, neboť jim byl ustanoven absolutní vládce, jehož vládě se musí všichni kořit. Takové byly jemné šalby; jež se nástrahami Luciferovými rychle šířily nebesy. {PP 15.2}

Postavení a moc Kristova se nezměnily. Luciferova závist, jeho falešný výklad postavení Krista a jeho nároky, aby byl rovný s Kristem, způsobily, že bylo nutné potvrdit správné postavení Syna Božího; to se však od počátku nezměnilo. Mnozí z andělů však již byli zaslepeni Luciferovými šalbami. {PP 15.3}

Lucifer využíval lásky a oddanosti, kterou mu projevovaly svaté bytosti pod jeho vedením, a dovedně zasil v jejich mysli svou vlastní nedůvěru a nespokojenost tak, že to ani nepostřehly. Lucifer falešně líčil úmysly Boží, překrucoval je, aby vyvolal rozkol a vzbudil nespokojenost. Lstivě dovedl své posluchače k tomu, aby vyjádřili své pocity, a pak sám používal těchto projevů, mohlo-li to posloužit jeho cílům, aby dokázal, že andělé ve všem nesouhlasí se správou Boží. Ačkoli tvrdil, že je Bohu dokonale oddán, naléhal na to, aby byl změněn řád a zákony nebes v zájmu upevnění vlády Boží. A tak zatímco povzbuzoval vzpouru proti zákonu Božímu a zaséval v mysli andělů sobě podřízených svůj vlastní nesouhlas, navenek se snažil potlačovat nespokojenost a usmiřovat nespokojené anděly s nebeským řádem. Zatímco potajmu rozdmýchával nesvár a vzpouru, dokázal dovedně předstírat, že jeho jediným cílem je podporovat oddanost a chránit soulad a mír. {PP 15.4}

Takto zažehnutý duch nespokojenosti konal své zhoubné dílo. Ačkoli nedošlo k otevřeným projevům, vzrůstal mezi anděly nepozorovaně rozkol v citech. Byli mezi nimi takoví, kteří se zalíbením přijímali Luciferovy lži o vládě Boží. Ačkoli byli až dosud v dokonalém souladu s řádem ustanoveným Bohem, stávali se nyní nespokojenými a nešťastnými, že nemohou vniknout v jeho nevyzpytatelné úradky; byli nespokojení s povznesením Krista. Byli ochotni podporovat Luciferův požadavek rovnosti s Kristem. Avšak věrní a oddaní andělé udržovali moudrost a spravedlnost Božího řádu a snažili se smířit svedené anděly s vůlí Boží. Kristus byl Synem Božím; byl jedno s Bohem, dříve než byli stvoření andělé. Stál vždy po pravici Otce. Jeho požehnaná moc, plná blahodárnosti pro všechny, kdož se jí podřizují, byla dosud nesporná. Soulad nebes nebyl dosud porušen; proč by nyní měly vzniknout neshody? Věrní andělé předvídali strašné důsledky tohoto rozkolu a zapřísahali své svedené druhy, aby upustili od svých úmyslů a projevili svou oddanost Bohu tím, že zůstanou věrni jeho správě. {PP 16.1}

Ve své velké milosti, jak to odpovídá jeho povaze, snášel Bůh dlouho Luciferovy úklady. Nikdy předtím se v nebesích neobjevil pocit nespokojenosti a nelibosti. Byl to nový prvek, cizí, záhadný a nevypočitatelný. Lucifer sám si zprvu neuvědomoval skutečný ráz svých pocitů, bál se zatím vyslovit výplody a představy své mysli; přesto se jich nevzdal. Neviděl, kam ho zavádějí. Úsilí, jehož je schopna jen nekonečná láska a moudrost, ho mělo přesvědčit, že se mýlí. Bylo mu dokázáno, že jeho nespokojenost nemá příčiny, a byly mu ukázány následky, setrvá-li ve vzpouře. Lucifer byl přesvědčován, že se mýlí. Viděl, že „spravedlivý je Hospodin ve všech cestách svých, a milosrdný ve všech skutcích svých“ (Žalm 145,17), že božský řád je spravedlivý a že by jej měl uznávat před celými nebesy. Kdyby tak byl býval učinil, byl by zachránil sebe a mnoho andělů. V té době ještě zcela neupustil od své oddanosti Bohu. Přestože už nezastával místo pomazaného cherubína, byl by býval znovu uveden ve svůj úřad, kdyby byl chtěl vrátit se k Bohu, uznat moudrost Stvořitelovu a v spokojenosti zastávat místo, jež mu Bůh určil ve svém plánu. Přišel čas konečného rozhodnutí; buď se plně podrobí Boží nadvládě, anebo přejde v otevřenou vzpouru. Téměř se již rozhodl k návratu, ale pýcha mu to nedovolila. Bylo by bývalo příliš velkou obětí pro toho, kdo se těšil tak vysokým poctám, připustit, že se mýlil, že jeho představy byly falešné, a podřídit se tomu, jehož moc se snažil označit za nespravedlivou. {PP 16.2}

Soucitný Stvořitel z lítosti nad Luciferem a jeho stoupenci se snažil odvrátit je od propasti zkázy, do níž se řítili. Jeho milosti však nebylo porozuměno. Lucifer označil shovívavost Boží za důkaz své vlastní převahy, za známku toho, že Král vesmíru přistoupí nyní na jeho podmínky. Budou-li andělé stát pevně na jeho straně, prohlásil, získají vše, co si budou přát. Tvrdošíjně bránil své požadavky a postavil se plně proti svému Stvořiteli. Tak se stalo, že z Lucifera, „světlonoše“, který sdílel slávu Boha a chránil jeho trůn, se přestoupením stal satan, „odpůrce“ Boha a svatých a škůdce těch, jež nebe svěřilo jeho vedení a ochraně. {PP 17.1}

S pohrdáním odmítl důkazy a prosby věrných andělů a prohlásil je za oklamané otroky. Přednostní postavení, jež bylo dáno Kristu, prohlásil za akt nespravedlnosti jak vůči němu, tak vůči všem nebešťanům, a oznámil, že nadále nestrpí toto porušení práv svých i jejich. {PP 17.2}

Nikdy už neuzná nadvládu Kristovu. Vyslovil odhodlání bojovat za postavení, jež mu přísluší, a převzít vedení všech, kdož se stanou jeho stoupenci. Slíbil všem, kteří vstoupí do řad jeho stoupenců, novou, lepší správu, pod níž se všichni budou těšit svobodě. Velmi mnoho andělů projevilo úmysl přijmout ho za svého vůdce. Polichocen přízní, s níž byly jeho nároky přijaty, doufal, že získá na svou stranu všechny anděly, stane se rovným se samým Bohem a získá poslušnost všech nebešťanů. {PP 17.3}

Věrní andělé však stále naléhali na něho a jeho stoupence, aby se pokořili Bohu, a poukazovali na nevyhnutelné následky, odmítnou-li. Ten, jenž je stvořil, by mohl svrhnout

jejich moc a příkladně potrestat jejich smělou vzpouru. Žádný anděl nemůže odporovat zákonu Božímu, který je tak svatý jako Bůh sám. Varovali všechny, aby neposkytovali sluchu Luciferovým klamným důkazům, a vyzývali jeho i jeho stoupence, aby bez meškání vyhledali přítomnost Boha, vyznali se ze svých omylů a žádali jej o radu. {PP 17.4}

Mnozí byli ochotni dbát této rady, kát se ze svého pobloudění a snažit se znovu získat náklonnost Otce a jeho Syna. Avšak Lucifer měl připravenu jinou lež. Mocný vzbouřenec nyní prohlásil, že andělé, kteří se s ním spojili, zašli již příliš daleko a že není pro ně návrtu, že zná Boží právo a ví, že Bůh neodpouští. Prohlásil, že všichni, kteří se podřídí moci nebes, budou zbaveni cti a svého postavení. On sám je odhodlán nikdy neuznat autoritu Kristovu. Jediná cesta, která zbývá jemu a jeho stoupencům, prohlásil, je prosazovat svou svobodu a mocí získat práva, jež jim nebyla přiznána. {PP 18.1}

Co se týče samého satana, je pravda, že nyní zašel už příliš daleko. Ne však ti, kteří byli zaslepeni jeho klamem. Jim otevřely rady a prosby věrných andělů dveře k naději; a kdyby byli dbali varování, mohli se dostat z osidel satanových. Ale ovládla je pýcha, láska k vůdci a touha po neomezené svobodě a odmítli projevy lásky a milosti Boží. {PP 18.2}

Bůh nechal satana pokračovat v jeho díle, až duch nespokojenosti dozrál k zjevné vzpouře. Bylo třeba, aby se satanovy plány plně rozvinuly, aby pak všichni mohli pochopit jejich skutečnou povahu a cíle. Lucifer jako pomazaný cherubín byl velmi vznešený; nebešťané jej milovali a jeho vliv na ně byl silný. Správa Boží zahrnovala nejen obyvatele nebes, ale i všech světů, které Bůh stvořil; a Lucifer soudil, že strhne-li do vzpoury anděly nebeské, strhne do ní také všechny světy. Uměl dovedně předvést problém ze svého hlediska, používaje chytráctví a lží k zajištění úspěchu. Jeho vynalézavost v klamání byla opravdu velká. Byl ve výhodě, protože používal falešných důkazů. Všechny jeho skutky byly zahaleny tajemstvím, takže andělé mohli jen nesnadno odhalit pravou podstatu jeho konání. Dokud se tedy jeho plány plně nerozvinuly, nebylo možné poznat, o jak zlou věc jde; jeho nespokojenost se nezdála vzpourou. Dokonce ani věrní andělé nepoznali její ráz a neviděli, kam jeho konání vede. {PP 18.3}

Lucifer prováděl nejprve své záměry tak, aby sám nebyl kompromitován. Anděly, které se mu nepodařilo přivést na svou stranu, obvinil z lhostejnosti k zájmům nebešťanů. Skutečnou činnost, kterou sám prováděl, zaměřil na věrné anděly. Jeho politikou bylo zmást je jemným předivem falešných důkazů o úmyslech Božích. Všechno jednoduché opředl tajemstvím a dovedným zmatením vrhl pochybnosti na zcela jasná prohlášení Boží. Jeho vysoké postavení a úzké spojení se správou Boží skýtaly mu velkou moc v jeho konání. {PP 18.4}

Bůh mohl použít pouze takových prostředků, které jsou v souladu s pravdou a spravedlností. Satan mohl použít toho, čeho Bůh nemohl — pochlebování a klamu. Snažil se zfalšovat slovo Boží, zkreslit úmysly jeho správy a tvrdit, že Bůh nemá práva ukládat

andělům zákony, že vyžadováním pokory a poslušnosti od bytostí jím vytvořených usiluje jen o vlastní povýšení. Proto bylo nutné dokázat obyvatelům nebes a všech světů, že Boží správa je spravedlivá a Boží zákon dokonalý. Satan ohlásil, že on sám bude hájit dobro vesmíru. Pravý charakter dobyvatele a jeho skutečné cíle musili poznat všichni. Bylo třeba času, aby se sám projevil ve svém prohnaném díle. {PP 18.5}

Z nesváru, který způsobil v nebi, obvinil satan správu Boží. Všechno zlo, prohlásil, je výsledkem Boží správy. Prohlašoval, že jeho cílem je zlepšit zákony Boží. Bůh mu tedy dovolil, aby přednesl své požadavky a ukázal, jak by se navrhované změny projevily v Božím zákoně. Jeho vlastní dílo ho musí odsoudit. Satan prohlašoval od prvopočátku, že se nebouří. Celý vesmír musí nyní vidět podvodníka bez masky. {PP 19.1}

Věčná moudrost nezničila satana, i když je vyvrhla z nebe. Přestože služba lásky je Bohu milá, musí oddanost věřících spočívat na přesvědčení o jeho spravedlnosti a shovívavosti. Obyvatelé nebes a světů nebyli připraveni pochopit povahu a následky hříchu a nebyli by pochopili zničení satana jako projev Boží spravedlnosti. Kdyby byl satan hned zcela zničen, mnozí by pak sloužili Bohu ze strachu a nikoli z lásky. Vliv podvodníka by tím nebyl zcela zničen, ani duch vzpoury by nebyl zcela vymýcen. Pro dobro celého vesmíru na věčné časy musí satan plně rozvinout své zásady, aby všechny bytosti viděly v pravém světle jeho útoky na správu Boží a aby se tak spravedlnost a milost Boží i neměnnost Božího zákona jednou provždy ukázaly nespornými. {PP 19.2}

Satanova vzpoura měla být celému vesmíru poučením pro všechny časy — věčným svědectvím o povaze hříchu a jeho strašných následcích. Působení vlády satanovy, její účinky na lidi a anděly měly ukázat, jaké by byly následky potlačení Boží moci. Měly dokázat, že existence Boží správy je spjata s blahem všech tvorů, které Bůh stvořil. Tak historie tohoto strašného pokusu o vzpouru měla být věčným poučením pro všechny bytosti, aby se nedaly oklamat a nedopouštěly se hříchu a nemusely pak nést odplatu. {PP 19.3}

Ten, jenž vládne na nebesích, je tím, který od počátku vidí konec, tím, jemuž tajemství minulosti a budoucnosti jsou stejně zjevná a který přes hoře, tmu a zkázu, kterou přináší hřích, spatřuje naplnění svých vlastních úmyslů lásky a požehnání. Ač „oblak a mrákota jsou vůkol něho, spravedlnost a soud základ trůnu jeho“. Žalm 97,2. A to pochopí jednou obyvatelé vesmíru, jak věrní, tak odpadlí. „Jejíž skutkové jsou dokonalí, nebo všecky cesty jeho jsou spravedlivé. Bůh silný, pravdomluvný, a není nepravosti v něm, spravedlivý a přímý jest.“ 5. Mojžíšova 32,4. {PP 19.4}

2. Kapitola — Stvoření

„Slovem Hospodinovým nebesa učiněna jsou, a duchem úst jeho všecko vojsko jejich.“ „Nebo on řekl, a stalo se, on rozkázal, a postavilo se.“ Žalm 33,6.9. „Založil zemi na sloupích jejich, tak že se nepohne na věky věků.“ Žalm 104,5. {PP 21.1}

Když vznikla země z ruky Stvořitele, byla neobyčejně sličná. Na jejím povrchu se střídaly hory, pahorky a roviny s nádhernými řekami a půvabnými jezery; pahorky a hory nebyly však příkré a strmé a netvořily tak strašné útesy a hrozné propasti, jako je tomu nyní; ostré hroty skalnatého obalu země byly skryty pod úrodnou půdou, z níž všude vyrůstala bujná zeleň. Nebylo hnusných močálů a holých pouští. Půvabné křoviny a nádherné květy potěšily oko, kamkoli pohlédlo. Pahorky byly porostlé stromy majestátnějšími, než jaké známe nyní. Vzduch byl čistý a zdravý, nezamořený otravnými výpary. Celkový obraz krajiny převyšoval krásou nejnádherněji založené parky. Zástupy andělů s rozkoší hleděly na scenérii a radovaly se z čarokrásného díla Božího. {PP 21.2}

Když byla stvořena země plývající zvěří a rostlinami, byl na scénu uveden člověk, korunní dílo Stvořitele, pro něhož byla tato krásná země vybavena. Jemu byla dána vláda nade vším, co jeho oko spatřilo; neboť „Řekl opět Bůh: Učiňme člověka k obrazu našemu, podlé podobenství našeho, a ať panují…nade vší zemí. I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je.“ 1. Mojžíšova 1,26.27. Zde je zřetelně podán původ lidského pokolení; a záznam Písma zní tak prostě, že nemůže vést k omylům. Bůh stvořil člověka k obrazu svému. To není mystérium. Není důvodu předpokládat, že člověk se vyvinul z nižších forem živočišné nebo rostlinné říše pomalým vývojem po etapách. Takové učení snižuje velké dílo Stvořitelovo na lidské pojetí, přízemní a omezené. Lidé tak dychtí po tom, zbavit Boha nadvlády nad vesmírem, že degradují člověka a zbavují ho důstojnosti jeho původu. Ten, jenž posel oblohu hvězdnými světy a pole nádhernými květy, jenž naplnil zemi a nebe divy své moci, korunoval své dílo tím, že stvořil bytost, jíž dal vládnout této zemi a jež byla hodna ruky, která jí dala život. Genealogie lidského rodu začíná u velkého Stvořitele a nevychází z vývojové řady mikrobů, měkkýšů a čtvernožců. Ačkoli utvořen z prachu, byl Adam „synem Božím.“ Lukáš 3,38. {PP 21.3}

Jako zástupce Boží byl postaven nad nižší řády bytostí, které nemohou pochopit a uznat vládu Boží, avšak mohou milovat člověka a sloužit mu. „Pánem jsi ho učinil nad dílem rukou svých, všecko jsi podložil pod nohy jeho: ovce i voly všecky, také i zvěř polní, ptactvo nebeské, i ryby mořské, a cožkoli chodí stezkami mořskými.“ Žalm 8,7-9. {PP 22.1}

Člověk měl být k obrazu Božímu a to jak v zevnějšku, tak i v povaze. Jen Kristus je „obraz osoby jeho“ (Židům 1,3), svého Otce; avšak člověk byl stvořen k obrazu Božímu. Jeho povaha byla v souladu s vůlí Boží. Jeho mysl byla s té pochopit božské věci. Jeho city

byly čisté, jeho žádosti a vášně byly ovládány rozumem. Byl svatý a šťastný, že byl k obrazu Božímu, a byl plně poslušen vůle Boží. {PP 22.2}

Když člověk vzešel z ruky svého Stvořitele, byl vysoké postavy a dokonale souměrný. Jeho vzezření bylo zdravé a planul světlem života a radosti. Adam byl mnohem vyšší, než jsou lidé obývající nyní zemi. Eva byla poněkud menší, její tvary byly však ušlechtilé a krásné. Tento nevinný pár nenosil umělých oděvů; byl oděn světlem a slávou a svatozáří právě tak jako andělé. Pokud žili v poslušnosti k Bohu, zahaloval je tento světelný šat. {PP 22.3}

Když byl stvořen Adam, přivedli před něho každého živoucího tvora, aby ho pojmenoval. I viděl Adam, že každému zvířeti byla dána družka, avšak „Adamovi pak není nalezena pomoc, kteráž by při něm byla“. 1. Mojžíšova 2,20. Mezi všemi tvory, jež Bůh stvořil na zemi, nebylo jediného, který by byl roven člověku. A Bůh řekl: „Není dobré člověku býti samotnému; učiním jemu pomoc, která by při něm byla.“ Člověk nebyl stvořen, aby žil sám; měl být tvorem společenským. Bez společnosti by mu krásná krajina a nádherné jevy ráje neposkytly plného štěstí. Ani styk s anděly by nemohl uspokojit jeho touhu po sympatii a společnosti. Nebylo nikoho, koho by miloval a kdo by miloval jeho. {PP 22.4}

Bůh sám dal Adamovi společnici. Dal mu „pomoc, kteráž by při něm byla“, pomocnici, jež mu vyhovovala, jež mu mohla být družkou a být s ním jedno v lásce a účasti. Eva byla stvořena ze žebra, vyňatého z boku Adamova, což značí, že ho nemá ovládat jako hlava, ani být jemu podřízena jako méněcennější, nýbrž že mu má stát po boku jako rovný s rovným, být jím milována a chráněna. Jako část muže, kost z jeho kosti, maso z jeho masa, byla jeho druhým já; v tomto spojení je naznačena těsná jednota a citový vztah obou. „Žádný zajisté nikdy těla svého neměl v nenávisti, ale krmí a chová je.“ „Z té příčiny opustí muž otce svého a matku svou, a přidržeti se bude manželky své, i budou v jedno tělo.“ Efezským 5,29; 1. Mojžíšova 2,24. {PP 22.5}

Bůh uspořádal první svatbu. Původcem sňatku je tudíž Stvořitel vesmíru. „Poctivéť jest u všech manželství“ (Židům 13,4); manželství bylo jedním z prvních darů, které člověk dostal od Boha, a je jedním ze dvou darů, které si vzal Adam s sebou, když byl vyhnán po pádu z ráje. Jsou-li v tomto vztahu uznávány a zachovávány božské zásady, je manželství požehnáním; udržuje čistotu a štěstí lidského pokolení, uspokojuje společenské potřeby člověka, povznáší ho po stránce tělesné, rozumové i mravní. {PP 23.1}

„Štípil pak byl Hospodin Bůh ráj v Eden na východ a postavil tam člověka, jehož byl učinil.“ 1. Mojžíšova 2,8. Všechno, co Bůh vytvořil, bylo dokonale krásné a zdá se, že nechybělo nic, co by mohlo přispět ke štěstí svatého páru; a přece Stvořitel podal další znamení své lásky k nim a připravil jim zvláštní zahradu k obývání. V zahradě byly stromy všech druhů, obtěžkané vonnými a chutnými plody. Byla tam vinná réva, skýtající půvabný pohled, prohýbající se bohatou úrodou lákavých plodů nejrozmanitější barvy; z úponků

vinné révy si Adam a Eva utvořili přístřeší. Byly tam vonné květy všech barevných odstínů a v hojném množství. Uprostřed zahrady stál strom života, který v nádheře převyšoval všechny ostatní stromy. Jeho plody byly podobny zlatým a stříbrným jablkům a měly moc učinit život věčným. {PP 23.2}

Tím bylo dokončeno stvoření. „A tak dokonána jsou nebesa a země, i všecko vojsko jejich.“ 1. Mojžíšova 2,1 „A viděl Bůh vše, což učinil, a aj, bylo velmi dobré.“ 1. Mojžíšova 1,31. Ráj vzkvétal na zemi. Adam a Eva měli dobrý přístup ke stromu života. Stvořených bytostí se nedotkla skvrna hříchu, ani stín smrti. „Prozpěvovaly spolu hvězdy jitřní, a plésali všichni synové Boží.“ Jób 38,7. {PP 23.3}

Veliký Hospodin položil základy země; oděl celý svět krásným šatem a naplnil jej věcmi člověku užitečnými; stvořil všechny divy země a moře. Velké dílo tvoření bylo dokončeno v šesti dnech. A Bůh „odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, kteréž byl udělal. I požehnal Bůh dni sedmému a posvětil ho; nebo v něm odpočinul Bůh ode všeho díla svého, kteréž byl stvořil, aby učiněno bylo“. 1. Mojžíšova 2,2.3. Bůh shlížel s uspokojením na dílo svých rukou. Vše bylo dokonalé, hodné svého božského tvůrce. Bůh odpočíval, nikoli že byl unaven, nýbrž aby se potěšil z plodů své moudrosti a dobroty a z projevů své slávy. Když odpočinul sedmého dne, posvětil jej Bůh, odlišil jej jako den odpočinku pro člověka. Podle příkladu Stvořitele má člověk odpočívat v tento posvěcený den tak, že pohlédne k nebi a k zemi a přemýšlí o velkém stvořitelském díle Božím, a když popatří na důkazy Boží moudrosti a dobroty, jeho srdce naplní se láskou a úctou ke Stvořiteli. {PP 23.4}

V ráji zbudoval Bůh památník svého stvořitelského díla tím, že požehnal sedmému dni. Sobotu svěřil Adamovi, otci a představiteli lidstva. Její zachovávání mělo být aktem vděčného uznání od všech, kteří budou žít na zemi, že Bůh je jejich Stvořitelem a jejich pravým Vládcem, že jsou dílem jeho rukou a že jsou poddáni jeho moci. Zřízení soboty mělo tudíž cele smysl vzpomínkový pro všechno lidstvo. Nebylo v něm nic nejasného a platilo neomezeně pro všechny. {PP 24.1}

Bůh viděl, že sobota je pro člověka nutná i v ráji. Člověku bylo třeba, aby v jednom ze sedmi dní odložil své vlastní zájmy a snahy, aby mohl plně rozjímat o díle Božím a přemýšlet o Boží moci a milosrdenství. Potřeboval sobotu, aby si živě připomněl Boha a vzbudil v sobě vděčnost, protože vše, co má a z čeho se raduje, pochází z dobrotivé ruky Stvořitelovy. {PP 24.2}

Bůh chce, aby v sobotu obrátil člověk svou mysl k rozjímání o díle Božím. Příroda hovoří k jeho smyslům a hlásá, že je živý Bůh, Stvořitel, nejvyšší Vládce všech věcí. „Nebesa vypravují slávu Boha silného, a dílo rukou jeho obloha zvěstuje. Den po dni vynáší řeč, a noc po noci ukazuje umění.“ Žalm 19,2.3. {PP 24.3}

Krása, kterou je země oděna, je znamením lásky Boží. Můžeme ji spatřit ve věčných pahorcích, v mohutných stromech, v rozvírajících se poupatech a v líbezných květech.

Všechno k nám promlouvá o Bohu. Sobota, která nám stále připomíná toho, který nás všechny stvořil, vyzývá člověka, aby otevřel velkou knihu přírody a hledal v ní moudrost, moc a lásku Stvořitelovu. {PP 24.4}

Naši první rodiče, ač byli stvořeni nevinnými a svatými, měli možnost dopouštět se zla. Bůh je stvořil se svobodnou vůlí, vybavil je schopností ocenit moudrost a milosrdenství jeho příkazů a dal jim naprostou svobodu rozhodování, zda jich poslouchat nebo jich nedbat. Mohli sdílet společenství s Bohem a svatými anděly; než však jim mohla být poskytnuta bezpečnost navěky, musela být vyzkoušena jejich věrnost. Již na počátku existence člověka byla omezena jeho touha po požitkářství, kterážto osudná vášeň byla příčinou satanova pádu. Zkušebním kamenem poslušnosti, věrnosti a lásky našich prvních rodičů byl strom poznání, který stál u stromu života uprostřed zahrady. Z jiných stromů mohli jíst svobodně, z tohoto stromu jíst jim bylo pod trestem smrti zapovězeno. Byli také vystaveni pokušením satanovým. Kdyby byli ve zkoušce obstáli, byli by bývali navždy uchráněni před jeho mocí a byli by se mohli věčně těšit milosti Boží. {PP 24.5}

Bůh dal člověku zákon jako nezbytnou podmínku samé jeho existence. Člověk náleží do oblasti Boží vlády a není vlády bez zákonů. Bůh mohl stvořit člověka, který by neměl sílu přestoupit jeho zákon. Mohl zadržet Adamovu ruku, aby nemohla sáhnout po zapovězeném ovoci; člověk by pak nebyl svobodnou bytostí, nýbrž pouhým automatem. Bez možnosti svobodné volby by jeho poslušnost nebyla dobrovolná, ale vynucená. Jeho povaha by se nemohla vyvíjet. To by však bylo v rozporu s Božím plánem stvoření obyvatel jiných světů. Bylo by to nedůstojné člověka jako inteligentní bytosti a dávalo by to za pravdu satanovu obvinění, že Boží vláda je svévolná. {PP 24.6}

Bůh učinil člověka spravedlivým. Dal mu ušlechtilé povahové vlastnosti bez sklonu ke špatnostem. Obdařil ho vysokými rozumovými schopnostmi a poskytl mu nejsilnější pohnutky k tomu, aby zůstal věren své oddanosti. Poslušnost, naprostá a stálá, byla podmínkou věčné blaženosti. Za této podmínky měl člověk přístup ke stromu života. {PP 25.1}

Domov našich prvních rodičů měl být vzorem pro další domovy, až jejich děti začnou osídlovat zemi. Tento domov zkrášlený rukou samého Boha, nebyl nádherným palácem. Lidé si ve své pýše libují ve velkolepých a skvostných budovách a vychloubají se dílem svých vlastních rukou. Bůh však umístil Adama do zahrady. Ta byla jeho příbytkem. Modrá obloha byla jeho kopulí, země se svými nádhernými květinami a kobercem živé zeleně jeho podlahou, větve krásných stromů jeho baldachýnem. Jeho stěny byly ověšeny nejkrásnější výzdobou, dílem rukou velkého Umělce. Vše to, co obklopovalo svatý pár, je poučením pro všechny časy, že pravé štěstí není v ukojení pýchy a v rozmařilosti, nýbrž ve spojení s Bohem prostřednictvím věcí, jím stvořených. Kdyby lidé věnovali méně pozornosti věcem vyumělkovaným a žili ve větší prostotě, přiblížili by se více záměru, který měl Bůh při

jejich stvoření. Pýcha a ctižádost nikdy neuspokojí; ti, kteří jsou opravdu moudří, najdou pravou a povznášející radost v tom, co Bůh přichystal na dosah všem. {PP 25.2}

Obyvatelům ráje byla svěřena péče o zahradu, její obdělávání a udržování. Jejich zaměstnání nebylo unavující, nýbrž příjemné a posilující. Bůh ustanovil práci jako dobrodiní pro člověka, jež zaměstná jeho mysl, posílí jeho tělo a rozvine jeho schopnosti. V dušení a tělesné činnosti našel Adam jednu z největších radostí svého života. A když byl pro svou neposlušnost vyhnán ze svého krásného domova a musel zápolit s tvrdou zemí, aby dobyl svůj denní chléb, byla pro něho táž práce — třebaže se velmi lišila od příjemného zaměstnání v zahradě — ochranou před pokušením a zdrojem štěstí. Ti, kteří pokládají práci za prokletí, i když je únavná a vyčerpávající, dopouštějí se omylu. Bohatí pohlížejí často s pohrdáním na pracující lid. To však je v úplném rozporu s úmyslem, který měl Bůh při stvoření člověka. Čím jsou majetky i nejbohatších lidí v porovnání s dědictvím, které dal Bůh Adamovi? Adam neměl zahálet. Náš Stvořitel, který věděl, co přinese člověku štěstí, určil Adamovi práci. Opravdovou radost ze života nalézají jen pracující muži a ženy. Andělé jsou pilní pracovníci; jsou Božími služebníky lidských dítek. Zahálčivému lenošení nepopřál Stvořitel místa. {PP 25.3}

Pokud zůstali věrni Bohu, měl Adam a jeho družka vládu nad zemí. Měli neomezený dozor nad vším živým. Lev a ovce si kolem nich pokojně spolu hráli nebo uléhali spolu u jejich nohou. Bezstarostní ptáci poletovali beze strachu kolem nich, a když jejich šťastný zpěv stoupal vzhůru ke chvále Hospodina, přidali se k nim Adam a Eva v díkuvzdání Otci a Synovi. {PP 26.1}

Adam a Eva nebyli jen dětmi pod otcovskou péčí Boha, byli i žáky, kterým vševědoucí Stvořitel udílel rady. Navštěvovali je andělé a měli možnost bezprostředního styku se Stvořitelem. Byli silní díky stromu života a jejich rozumová schopnost byla jen nepatrně menší než schopnost andělů. Tajemství viditelného vesmíru — „divy dokonalé v umění“ (Jób 37,15) — poskytovalo jim nevyčerpatelný pramen poučení a rozkoše. Přírodní zákony a jevy, které člověk zkoumá šest tisíc let, jim objasnil věčný Stavitel a Stvořitel všech věcí. Rozmlouvali s lístkem, květinou a stromem a od každého se dovídali tajemství jeho života. Adam se stýkal s každým živým tvorem, od obrovského leviatana, hrajícího si ve vodách, až po nepatrného motýlka, poletujícího ve slunečním svitu. Každého pojmenoval a seznámil se s povahou a zvyky každého z nich. Boží sláva na nebesích, nesčetné světy ve spořádaném koloběhu, „vznášení oblaků“, tajemství světla a zvuku, dne a noci — vše bylo otevřeno poznání našich prarodičů. Na každém lístku v lese, na každém kameni v horách, na každé zářící hvězdě, na zemi, ve vzduchu a na obloze bylo napsáno jméno Boží. Řád a soulad tvoření promlouval k nim o věčné moudrosti a síle. Stále nalézali nové půvaby, jež naplňovaly jejich srdce hlubokou láskou a vyvolávaly nové projevy vděčnosti. {PP 26.2}

Pokud zůstávali věrni zákonu Božímu, rostla jejich schopnost poznávat, radovat se a milovat. Načerpávali neustále nové poznatky, odkrývali nové zdroje štěstí a poznávali stále častěji a jasněji nezměrnou, nevyčerpatelnou lásku Boží. {PP 26.3}

3. Kapitola — Pokušení a Pád

Když už nemohl rozněcovat vzpouru v nebi, našel si satan ve svém nepřátelství vůči Bohu nové pole: osnoval zkázu lidského plemene. Ve štěstí a klidu svaté dvojice v ráji spatřoval obraz blaha, které sám navěky ztratil. Puzen závistí se rozhodl, že je podnítí k neposlušnosti a přivodí na ně za jejich vinu odplatu za hřích. Změní jejich lásku v nedůvěru a jejich chvalozpěvy ve výtky proti Stvořiteli. Tím nejen uvrhne tyto nevinné bytosti do neštěstí, do něhož se sám dostal, ale znectí i Boha a zarmoutí nebe. {PP 27.1}

Naši první rodiče nebyli ponecháni bez upozornění na nebezpečí, jež jim hrozí. Nebeští poslové je zpravili o historii satanova pádu a o jeho záměru dostat je do záhuby; vysvětlili jim zevrubněji podstatu Boží správy, kterou se kníže zla pokusil rozvrátit. Příčinou pádu satana a jeho družiny byla právě neposlušnost a nedbání spravedlivých příkazů Božích. Proto bylo důležité, aby Adam a Eva ctili tento zákon, který jediný umožňoval zachovat pořádek a právo. {PP 27.2}

Zákon Boží je právě tak svatý jako Bůh sám. Je zjevením jeho vůle, vyjádřením jeho povahy, výrazem jeho božské lásky a moudrosti. Soulad závisí na úplném souhlasu všech bytostí, všeho živého i neživého, se zákonem Stvořitele. Bůh ustanovil zákony, jimiž se řídí nejen živé bytosti, ale i všechny přírodní jevy. Vše je ovládáno pevně stanovenými zákony, jichž nelze nedbat. Avšak zatímco v přírodě je všechno řízeno přírodními zákony, podléhá člověk jako jediný ze všeho, co obývá zemi, zákonu mravnímu. Bůh dal člověku, svrchovanému dílu svého tvoření, schopnost rozumět jeho požadavkům, pochopit spravedlnost a blahodárnost jeho zákona a jeho svatých nároků na něho, a vyžaduje od člověka neotřesitelnou poslušnost. {PP 27.3}

Jako andělé byli i obyvatelé ráje podrobeni zkoušce. Svou blaženost si mohli podržet jen za podmínky, že budou věrni zákonu Stvořitelovu. Mohli být poslušni a žít, anebo vypovědět poslušnost a zahynout. Bůh je bohatě oblažil; avšak kdyby neuposlechli jeho vůle, nemohl by jich ušetřit, právě jako neušetřil andělů, kteří zhřešili. Kdyby se dopustili přestupku, pozbyli by jeh darů a dostali by se do neštěstí a záhuby. {PP 27.4}

Andělé je upozornili, aby byli na stráži před úklady satanovými, který se bude neúnavně snažit je obelstít. Pokud budou poslušni Boha, nemůže jim satan uškodit, neboť všichni andělé v nebi jim v případě nutnosti budou posláni na pomoc. Odrazí-li neochvějně jeho první útoky, budou v takovém bezpečí jako nebeští poslové. Podlehnou-li však jednou pokušení, zkazí se jejich povaha tak, že nenajdou v sobě sílu ani ochotu satanovi odporovat. {PP 28.1}

Zkouškou jejich poslušnosti a lásky k Bohu byl učiněn strom poznání. Pán uznal za vhodné uložit jim pouze tento jediný zákaz při užívání všeho, co bylo v zahradě; nebudou-li dbát jeho zákazu, budou vinni přestupkem. Satan je nesměl pronásledovat stálým

pokušením; mohl vejít s nimi ve styk jen u zapovězeného stromu. Kdyby sami zkoušeli poznat jeho podstatu, byli by vystaveni satanovým nástrahám. Dostalo se jim připomenutí, aby pečlivě dbali výstrahy, kterou jim seslal Bůh, a spokojili se s poučením, jež Bůh uznal za vhodné jim sdělit. {PP 28.2}

Aby mohl své dílo provést nepozorovatelně, zvolil satan za svůj nástroj hada, převlek vhodný k jeho záměru oklamat. Had byl tehdy jedním z nejmoudřejších a nejkrásnějších tvorů na zemi. Měl křídla a barvu lesklého zlata a při letu skýtal pohled na oslňující krásu. Přebýval na bohatě obtížených větvích zapovězeného stromu, pochutnával si na jeho nádherných plodech a zraky pozorovatele spočinuly na něm s potěšením. Tak číhal v zahradě míru škůdce, očekávaje svou kořist. {PP 28.3}

Andělé varovali Evu, aby se nevzdalovala od svého manžela, když vykonávali svou denní práci v zahradě. U něho byla v menším nebezpečí pokušení, než kdyby byla sama. Avšak zaujata svou prací, nepostřehla, že se od něho vzdálila. Když zjistila, že je sama, pocítila předtuchu nebezpečí. Zaplašila však obavy, jsouc si jista, že je dost moudrá a silná, aby poznala zlo a čelila mu. Nedbajíc varování andělů, octla se před zapovězeným stromem a s údivem a se zájmem si jej prohlížela. Jeho ovoce bylo překrásné a Eva si kladla otázku, proč jim je Bůh odpírá. To byla příležitost pro pokušitele. Jako by četl její myšlenky, oslovil ji: „Takliž jest, že vám Bůh řekl: Nebudete jísti z každého stromu rajského?“ 1. Mojžíšova 3,1. Eva byla překvapena a ohromena, zdálo se jí, že zaslechla ozvěnu svých vlastních myšlenek. Had však pokračoval v řeči a úlisně pěl chválu nad její nevšední krásou. Jeho řeč se Evě zalíbila. Místo aby odtamtud prchla, setrvala tam v údivu, že slyší hada mluvit. Kdyby k ní byla promluvila bytost, podobná andělům, byly by se v ní probudily obavy; netušila však, že okouzlující had by mohl být prostředníkem poraženého nepřítele. {PP 28.4}

Na pokušitelovu záludnou otázku odpověděla: „Ovoce stromů rajských jíme; ale o ovoci stromu, kterýž jest u prostřed ráje, řekl Bůh: Nebudete ho jísti, aniž se ho dotknete, abyste nezemřeli. I řekl had ženě: Nikoli nezemřete smrtí! {PP 29.1}

Ale ví Bůh, že v kterýkoli den z něho jísti budete, otevrou se oči vaše; a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.“ 1. Mojžíšova 3,2-5. {PP 29.2}

Budou-li požívat z tohoto stromu, prohlásil, dosáhnou vyšší oblasti bytí a jejich znalosti se rozšíří. On sám požil zapovězeného ovoce, a proto získal schopnost mluvit. A našeptával, že Bůh žárlivě střeží tento strom a brání jim z něho požívat, aby se nevyvýšili a nestali se jemu rovnými. Pro jeho zázračné vlastnosti, které dávají moudrost a sílu, zakázal jim Bůh z něho jíst, ba i dotknout se ho. Pokušitel našeptával, že Boží výstraha není míněna doopravdy, že je myšlena pouze k jejich zastrašení. Jak by mohli zemřít? Nejedli ze stromu života? Bůh jim chce zabránit v tom, aby dosáhli lepšího rozvoje a našli větší blaženost. {PP 29.3}

Taková je satanova činnost od dnů Adamových až po naše dny a jeho činnost je velmi úspěšná. Ponouká lidi, aby nevěřili v lásku Boží a aby pochybovali o jeho moudrosti. Snaží se stále vzbudit ducha opovážlivé zvědavosti, neúnavnou touhu proniknout do tajemství božské moudrosti a moci. Ve snaze probádat to, co se Bohu uráčilo nezjevit, přehlížejí mnozí pravdy, které zjevil a které jsou potřebné ke spáse. Satan pokouší lidi k neposlušnosti a namlouvá jim, že dosáhnou podivuhodných znalostí. To všechno je však klam. Zaslepeni ideami pokroku pošlapávají Boží přikázání a dostávají se na cestu, jež vede k úpadku a záhubě. {PP 29.4}

Satan namlouval svatému páru, že porušením zákona Božího získají prospěch. Což neslyšíme dnes podobné dokazování? Mnozí vytýkají úzkoprsost těm, kteří jsou poslušni Božích přikázání, a sami o sobě tvrdí, že mají širší ideje a těší se větší svobodě. Není to než ozvěna hlasů z ráje: „V kterýkoli den z něho jísti budete“ — přestoupíte-li přikázání boží — a „budete jako bohové“. Satan tvrdil, že získal mnoho dobrého, když jedl zapovězené ovoce, avšak nepřiznal, že se za svůj přestupek stal vyvrhelem nebe. Ačkoli poznal, že hřích má za následek věčné zatracení, zatajil své vlastní neštěstí, aby druhé zatáhl do stejné situace. Také nyní se hříšník snaží zakrýt svůj pravý charakter. Může o sobě prohlašovat, že je svatý; jeho ujišťování činí jej jako svůdce ještě nebezpečnějším. Stojí na straně satanově, pošlapává zákon Boží a svádí druhé činit totéž k jejich věčné zkáze. {PP 29.5}

Eva opravdu uvěřila slovům satanovým, její víra ji však neuchránila odplaty za hřích. Zapochybovala o slovech Božích a to vedlo k jejímu pádu. Na posledním soudu nebudou lidé zatracováni za to, že uvěřili lži, ale budou zatraceni za to, že nevěřili pravdě; že nedbali poučení, co je pravda. Neuposlechnout Boha je vždy zhoubné, jakkoli satan tvrdí opak. Musíme celým srdcem usilovat o poznání, co je pravda. Všechna naučení Boží, jež jsou z jeho vůle zaznamenána v Písmě svatém, nás mají poučit a varovat. Byla nám dána, aby nás chránila před klamem. Jejich nedbání povede k naší zkáze. Cokoli odporuje Božímu slovu, jistě pochází od satana. {PP 29.6}

Had utrhl ovoce ze zapovězeného stromu a vložil je do rukou poněkud se zdráhající Evy. Pak jí připomněl její vlastní slova, že Bůh jim zapověděl dotýkat se ho, jinak že zemřou. Neuškodí si více, když bude ovoce jíst, prohlásil, než když se ho jen dotýká. Eva nepozorovala, že by její čin měl nějaké zlé následky, a stala se smělejší. „Vidoucí tedy žena, že dobrý jest strom k jídlu i příjemný očima, a k nabytí rozumnosti strom žádostivý, vzala z ovoce jeho a jedla.“ 1. Mojžíšova 3,6. Bylo příjemné chuti, a když jedla, zdálo se jí, že cítí oživující sílu a představovala si, že vstupuje do vyššího stavu bytí. Bez bázně trhala a jedla. A když sama takto zhřešila, stala se nástrojem satanovým a přivodila záhubu svému manželovi. Ve stavu zvláštního nepřirozeného vzrušení s náručí zapovězeného ovoce vyhledala Adama a vyprávěla mu vše, co se stalo. {PP 30.1}

Na Adamově tváři se objevil výraz smutku. Byl překvapen a poděšen. Na Evina slova odvětil, že to byl jistě onen nepřítel, před nímž byli varováni, a že podle Božího rozsudku

musí Eva zemřít. Eva ho nabádala, aby také jedl, a opakovala slova hadova, že určitě nezemřou. Přesvědčovala ho, že je to jistě pravda, protože nepocítila projev Boží nelibosti, ba naopak, že pozoruje lahodný svěží účinek, který vlévá do všech údů nový život a který — jak se domnívá — pociťují nebeští poslové. {PP 30.2}

Adam poznal, že jeho družka přestoupila přikázání Boží tím, že porušila jediný zákaz, který jim Bůh dal, aby vyzkoušel jejich věrnost a lásku. V jeho mysli se odehrával strašný boj. Litoval, že dovolil Evě, aby se od něho vzdálila. Čin však byl už proveden; bude se muset rozloučit s tou, jejíž společnost mu byla příjemná. Jak by to mohl dopustit? Adam se těšil ze společenství s Bohem a svatými anděly. Vzhlížel ke slávě Stvořitelově. Pochopil vysoký úděl, jenž očekává lidstvo, zůstane-li věrno Bohu. Všechna tato požehnání však zahnala obava, že ztratí dar, který v jeho očích převyšoval ostatní. Lásku, vděčnost, věrnost ke Stvořiteli — vše zatlačila do pozadí láska k Evě. Ona byla částí jeho samého a Adam nemohl snést pomyšlení na rozloučení. Neuvědomil si, že táž věčná síla, která stvořila z prachu země jeho, živou krásnou bytost, a z lásky mu dala družku, by ji mohla nahradit. Rozhodl se sdílet její osud: musí-li zemřít ona, zemře s ní. Ostatně, myslil si, nemohla by slova moudrého hada být přece jen pravdivá? Eva stála před ním a byla právě tak krásná a zdánlivě právě tak nevinná jako před tím, než se dopustila neposlušnosti. Vyzařovala z ní ještě větší láska k němu než předtím. Nebylo na ní známek smrti. Rozhodl se, že bude čelit následkům. Sáhl po ovoci a rychle je snědl. {PP 30.3}

Když spáchal hřích, zdálo se Adamovi nejprve, že vstupuje do vyššího stupně bytí. Zakrátko však jej myšlenka na hřích naplnila strachem. Oběma se zdálo, že dosud příjemný vzduch v ráji se ochladil. Láska a mír, v němž dosud žili, zmizel a místo něho zaplavil je pocit prohřešení, zmocnil se jich strach z budoucnosti, cítili obnaženost duše. Světelné roucho, které je obklopovalo, nyní zmizelo a v náhradu za ně zhotovili si pokrývku, neboť neoděni nemohli se ukázat před zrakem Božím a svatých andělů. {PP 31.1}

Nyní začali chápat pravou podstatu svého hříchu. Adam vyčítal své družce její pošetilost, když ho opustila a nechala se svést hadem; oba se však utěšovali tím, že Bůh, který jim podal tolik důkazů své lásky, jim odpustí tento jediný hřích nebo že nebudou muset nést tak hrozný trest, jak se obávali. {PP 31.2}

Satan jásal nad svým úspěchem. Svedl ženu, aby nevěřila v lásku Boží, aby pochybovala o jeho moudrosti a přestoupila jeho zákon, a skrze ni způsobil i Adamův pád. {PP 31.3}

Velký zákonodárce se však již chystal seznámit Adama a Evu s následky jejich přestoupení. V zahradě se projevila přítomnost Boží. Pokud byli nevinní a svatí, vítali vždy s radostí blížícího se Stvořitele; nyní však zděšeně prchli a skryli se v nejhlubších skrýších zahrady. Avšak „povolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kdež jsi? {PP 31.4}

Kterýžto řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji a bál jsem se, že jsem nahý; protož skryl jsem se. I řekl Bůh: Kdožť oznámil, že jsi nahý? Nejedl-lis ale z toho stromu, z něhožť jsem jísti zapověděl?“ 1. Mojžíšova 3,9-11. {PP 31.5}

Adam nemohl svůj hřích zapřít, ani jej omluvit; avšak místo aby projevil pokání, snažil se svrhnout vinu na svou ženu a tím na Boha samého: „Žena, kterouž jsi mi dal, aby byla se mnou, ona mi dala z stromu toho, a jedl jsem.“ 1. Mojžíšova 3,12. Ten, který z lásky k Evě uváženě obětoval přízeň Boží, svůj domov v ráji a věčný život v radosti, opovážil se nyní, po svém pádu, činit za svůj hřích odpovědnou svou družku, ba dokonce samého Stvořitele. Tak strašná je síla hříchu. {PP 31.6}

Když se Bůh tázal ženy: „Což jsi to učinila?“, odpověděla: „Had mne podvedl, i jedla jsem.“ „Proč jsi stvořil hada? Proč jsi strpěl, aby vešel do ráje?“ V těchto otázkách byla obsažena omluva jejích hříchu. Takto, stejně jako Adam, svalovala na Boha odpovědnost za svůj pád. Lež má svůj původ v sebeospravedlňování; dopustili se ho naši první rodiče, jakmile podlehli vlivu satanovu, a po nich všichni synové a dcery Adamovi. Místo, aby se pokorně vyznali ze svých hříchů, snaží se ospravedlnit se tím, že svádějí vinu na druhé, na okolnosti nebo na Boha, dokonce jeho požehnání je jim příčinou k reptání proti němu. {PP 31.7}

Pán vynesl pak rozsudek nad hadem: „Že jsi to učinil, zlořečený budeš nade všecka hovada a nade všecky živočichy polní; po břiše svém plaziti se budeš, a prach žráti budeš po všecky dny života svého.“ 1. Mojžíšova 3,14. Had byl stižen rozsudkem soudu Božího, protože sloužil satanovi za nástroj. Z nejkrásnějšího a nejobdivovanějšího polního tvora se stal tvor nejošklivější a nejopovrženější ze všech, obávaný a nenáviděný lidmi a zvířaty. Další slova Hospodinova určená hadovi se týkala přímo samého satana a naznačovala jeho konečnou porážku a záhubu: „nepřátelství položím mezi tebou a mezi ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím; ono potře tobě hlavu, a ty potřeš jemu patu.“1. Mojžíšova 3,15. {PP 32.1}

Evě měly být napříště údělem strasti a bolesti. I řekl Hospodin: „pod mocí muže tvého bude žádost tvá, a on panovati bude nad tebou.“ 1. Mojžíšova 3,16. Při stvoření učinil ji Bůh rovnou s Adamem. Kdyby byli zůstali poslušni Boha — v souladu s jeho velkým zákonem lásky — byli by bývali věčně ve vzájemném souladu. Hřích však přivodil rozkol a jejich svazek mohl být udržen a soulad zachován jen podřízením jednoho druhému. Eva se provinila první. Upadla do pokušení, protože se přes nařízení Boží vzdálila od svého muže. Na její naléhání zhřešil Adam, a proto byla nyní podřízena svému muži. Kdyby padlé lidstvo zachovávalo zásady obsažené v zákoně Božím, byl by tento úděl, i když je důsledkem spáchaného hříchu, pro ně požehnáním; muž však příliš často zneužívá nadvlády, jež mu byla tím dána, což ženě ztrpčuje život a činí jej těžkým břemenem. {PP 32.2}

Eva byla zcela šťastna ve svém rajském domově po boku svého muže. Podobně však jako nepokojné moderní Evy kojila se nadějí, že postoupí výše, než jak jí určil Bůh. Pokoušejíc se pozvednout se nad své původní postavení, klesla Eva hluboko pod ně. Podobného výsledku dosáhnou ti, kdož nejsou ochotni plnit s radostí své životní povinnosti ve shodě s Božím záměrem. Ve snaze dobýt postavení, pro něž je Bůh nevybavil, opouštějí mnohé svá místa, kde by mohly být požehnáním. Ve své touze po vyšším postavení mnohé obětují pravou ženskou důstojnost a ušlechtilost povahy a odcházejí od pravé činnosti, pro kterou je nebesa ustanovila. {PP 32.3}

Adamovi Hospodin řekl: „Že jsi uposlechl hlasu ženy své, a jedl jsi z stromu toho, kterýžť jsem zapověděl, řka: Nebudeš jísti z něho; zlořečená země pro tebe, s bolestí jísti budeš z ní po všecky dny života svého. {PP 32.4}

Trní a bodláčí tobě ploditi bude, i budeš jísti byliny polní. {PP 33.1}

V potu tváři své chléb jísti budeš, dokavadž se nenavrátíš do země, poněvadž jsi z ní vzat. Nebo prach jsi a v prach se navrátíš.“ 1. Mojžíšova 3,17.18.19. {PP 33.2}

Nebylo vůlí Boží, aby nevinný pár nezvěděl nic o hříchu. Obdařil jej štědře dobrem a bránil jej před zlem. Avšak v rozporu s jeho přikázáním pojedli ze zapovězeného stromu a nyní — seznámivše se se zlem — budou z něho nadále pojídat po všechny dny svého života. Od té doby bude lidstvo sužováno satanovým pokoušením. Místo radostné práce, jež jim byla dosud určena, bude napříště jejich údělem dřina a starost. Budou vystaveni zklamání, žalu a bolestem a nakonec smrti. {PP 33.3}

Prokletím za spáchaný hřích bude celá příroda připomínat člověku povahu a následky vzpoury proti Bohu. Když Bůh stvořil člověka, učinil ho vládcem nad zemí a všemi živými tvory. Pokud byl Adam věrný nebi, byla mu podrobena celá příroda. Když se však vzepřel zákonu Božímu, vzbouřili se nižší tvorové proti jeho vládě. Tak Bůh ve svém velkém milosrdenství zjevil lidem svatost svého zákona a ukázal jim na jejich vlastním příkladě, jakému nebezpečí se vystavují, odkloní-li se od něho, byť i jen v nejmenším. {PP 33.4}

I život naplněný těžkou prací a starostmi, který měl být napříště údělem člověka, byl mu dán v lásce. Je tvrdou školou uloženou člověku po spáchaném hříchu, která má brzdit jeho touhu po nezřízenosti a vášni a rozvíjet schopnost sebeovládání. Je součástí velkého Božího plánu na vyzvednutí člověka ze zkázy a ponížení, do něhož ho zavedl hřích. {PP 33.5}

Výstraha, jíž se dostalo našim prvním rodičům — „… který bys koli den z něho jedl, smrtí umřeš.“ (1. Mojžíšova 2,17) — neznamená, že měli zemřít téhož dne, v němž pojedli zapovězeného ovoce. Téhož dne však byl vynesen neodvolatelný rozsudek. Byla jim slíbena nesmrtelnost za podmínky, že budou poslušni; přestoupením však pozbudou věčného života. Ještě týž den budou zatraceni. {PP 33.6}

Aby měl život věčný, musel by člověk nadále požívat ze stromu života. Je-li toho zbaven, bude se jeho životnost postupně zmenšovat, dokud život zcela nevyhasne. Satanovým plánem bylo svést Adama a Evu k neposlušnosti, která způsobí nelibost Boha. A když pak nedosáhnou odpuštění, doufal, že budou požívat ze stromu života a žít pak věčně v hříchu a neštěstí. Po pádu člověka bylo však ihned uloženo svatým andělům, aby střežili strom života. Kolem andělů zářily paprsky světla, jež vypadaly jako blýskavý meč. Adamovi a Evě nebylo dovoleno překročit tuto přehradu a požívat životodárné ovoce; proto žádný hříšník není nesmrtelný. {PP 33.7}

Příval hoře, který vyplynul z přestoupení našich prvních rodičů, pokládají mnozí za příliš strašný následek za hřích tak malý a zlehčují moudrost a spravedlnost Boží v jeho jednání s člověkem. Zahloubají-li se však do tohoto problému, poznají svůj omyl. Bůh stvořil člověka k obrazu svému, bez hříchu. Země měla být obydlena bytostmi jen o málo nižšími, než jsou andělé. Jejich poslušnost bylo nutno vyzkoušet, protože Bůh nechtěl, aby svět naplnili tací, kteří nedbají jeho zákona. Ve svém velkém milosrdenství neuložil však Adamovi přísnou zkoušku. A protože dodržení zákazu bylo snadné, jeho překročení bylo hříchem neobyčejně těžkým. Jestliže Adam nedovedl obstát ani v nejmenší zkoušce, nebyl by obstál ve větší zkoušce, kdyby mu byla bývala svěřena vyšší odpovědnost. {PP 34.1}

Kdyby byla bývala Adamovi uložena nějaká velká zkouška, pak ti, jejichž srdce jsou nakloněna zlému, by měli pro sebe omluvu a říkali by: „To je bezvýznamná věc, Bůh se nezabývá takovými malichernostmi.“ A docházelo by ke stálému přestupování ve věcech, jež by se posuzovaly jako malicherné a jež by lidem procházely bez trestu. Hospodin však dal tím otevřeně najevo, že jej uráží každý hřích, ať malý, anebo velký. {PP 34.2}

Evě se zdálo, že je maličkostí neuposlechnout Boha a ochutnat ovoce se zapovězeného stromu a svést také svého manžela k hříchu. Jejich hřích však způsobil moře utrpení na světě. Kdo může vědět v okamžiku pokušení, jaké hrozné následky přinese jediný chybný krok? {PP 34.3}

Mnozí, kteří hlásají, že zákon Boží není pro člověka závazný, se snaží dokázat, že je nemožné, aby člověk dostál Božím předpisům. Je-li to však pravda, proč byl Adam potrestán za své přestoupení? Hřích našich prvních rodičů přinesl světu vinu a utrpení, a kdyby nebylo dobroty a milosrdenství Božího, uvrhl by lidstvo v zoufalství beznaděje. Neklam nikdo sám sebe! „Nebo odplata za hřích jest smrt.“ Římanům 6,23. Zákon Boží nemůže být beztrestně přestoupen ani dnes právě tak jako v době, kdy byl vyřčen rozsudek nad otcem lidského pokolení. {PP 34.4}

Po svém pádu nesměli Adam a Eva zůstat v ráji. Prosili úpěnlivě, aby jim bylo dovoleno zůstat v ráji, kde prožili dobu své nevinnosti a radosti. Připouštěli, že ztratili právo na štěstí žít v ráji, ale zavazovali se, že v budoucnu budou bedlivě poslouchat Boha. Bylo jim však dáno na srozuměnou, že hřích zkazil jejich povahu; zmenšila se jejich odolnost odporovat

hříchu a satanovi se otevřel snazší přístup k nim. Ve své nevinnosti podlehli svodu a teď, ve stavu vědomé viny, budou mít méně sil k uchování své neporušenosti. {PP 34.5}

V pokoře a nevýslovném smutku se rozloučili se svým krásným domovem a odebrali se osídlit zemi, na níž teď spočívala kletba hříchu. Ovzduší, kdysi tak mírné a stejnoměrné, prodělávalo nyní výrazné změny a Hospodin ve své milosrdnosti oba opatřil kůží na ochranu před velkým horkem nebo velkou zimou. {PP 35.1}

Když ve vadnoucí květině a v padajícím listí poznali první známky zániku, truchlili nad tím Adam a jeho družka více, než dnes lidé truchlí nad svými mrtvými. Smrt něžných, líbezných květin byla vskutku důvodem k bolesti; když však majestátné stromy shazovaly své listí, připomnělo jim to živě neúprosnou skutečnost, že smrt je údělem všeho živého. {PP 35.2}

Rajská zahrada zůstala na zemi ještě dlouho po tom, co z ní byl vyhnán člověk. Padlému pokolení lidskému bylo dlouho dovoleno vzhlížet k domu nevinnosti; vstup do něho však střežili strážní andělé. U brány ráje, střežené cherubínem, se projevovala božská nádhera. Sem přicházel Adam a jeho synové, aby uctívali Boha. Zde obnovovali svůj slib poslušnosti zákona, jehož přestoupení je vykázalo z ráje. Když vlna nepravosti zaplavila svět a bezbožnost lidí přivodila potopu k jejich záhubě, tu ruka, která vytvořila ráj, odňala jej zemi. V konečném obnovení však, až bude „nové nebe a nová země“ (Zjevení 21,1), bude znovu zřízen v ještě krásnější podobě než na počátku. {PP 35.3}

Pak ti, kteří zachovávali přikázání Boží, budou dýchat pod stromem života v nesmrtelné síle; a obyvatelé světů, prosti hříchů za celou dobu nekonečných věků, spatří v této skvostné zahradě příklad dokonalého díla Božího tvoření, nedotčeného prokletím hříchu, příklad toho, jak by vypadala celá země, kdyby byl býval člověk splnil vznešený záměr Stvořitelův. {PP 35.4}

4. Kapitola — Plán Vykoupení

Pád člověka naplnil celé nebe smutkem. Svět, který Bůh stvořil, byl poskvrněn kletbou hříchu, a bytosti, jež jej obývaly, byly odsouzeny k neštěstí a smrti. Zdálo se, že není východiska, pro ty, kteří přestoupili zákon. Andělé ustali v chvalozpěvech. V nebeských dvorech zavládl smutek nad zkázou, kterou způsobil hřích. {PP 36.1}

Syn Boží, slavný Vládce nebes, byl jat lítostí nad padlým lidstvem. Jeho srdce se pohnulo nekonečnou soustrastí, když před ním vyvstalo utrpení ztraceného světa. Jeho božská láska však pojala plán, jak lidstvo vykoupit. Porušený zákon Boží si žádal život hříšníka. V celém vesmíru byl pouze jediný, kdo se mohl zasadit ve prospěch člověka. Protože božský zákon je právě tak svatý jako Bůh sám, mohl pouze jediný, jenž je rovný s Bohem, dosáhnout odčinění hříchu. Pouze Kristus mohl vysvobodit padlého člověka z prokletí zákona a uvést jej opět v soulad s nebem. Kristus vezme na sebe vinu a hanbu hříchu, jenž je Bohu tak odporný, že odloučí Otce od Syna. Kristus podstoupí největší utrpení, aby zachránil ztracené lidstvo. {PP 36.2}

Před Otcem zastal se hříšníka, zatímco vojsko nebeské očekávalo výsledek se zájmem, jehož vřelost nelze slovy vyjádřit. Dlouho trvalo toto tajemné jednání - „rada pokoje“ (Zacharjáš 6,13) — o padlých synech lidských. Plán spásy byl stanoven před stvořením světa; neboť Kristus je „Beránkem, zabitým od počátku světa“ (Zjevení 13,8); nyní však šlo o zápas se samým Králem veškerenstva, aby vydal svého Syna na smrt za hříšné pokolení. Neboť „tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný“. Jan 3,16. Hle, toť tajemství vykoupení! Láska Boha k světu, který ho nemiloval! Kdo může znát hloubku takové lásky, „jež převyšuje všeliký rozum lidský“? Po nekonečné věky bude nesmrtelná mysl usilovat o pochopení tajemství této nevýslovné lásky, bude stát před ní v úžasu a uctívat ji. {PP 36.3}

Bůh zjevil se v Kristu, „v mír uvodě svět s sebou.“ 2. Korintským 5,19. Člověk byl spáchaným hříchem snížen tak, že mu bylo nemožné, aby sám vešel v souladu s Bohem, jehož přirozeností je čistota a dobrotivost. Avšak Kristus, aby vykoupil člověka ze zatracení, mohl propůjčit svou božskou moc a spojit ji s úsilím člověka. Tak kajícnost vůči Bohu a víra v Krista mohla z padlých dítek Adamových učinit opět „syny Boží“. 1. Janův 3,2. {PP 36.4}

Avšak plán, podle něhož mohlo být dosaženo vykoupení člověka, žádal si nekonečných obětí celého nebe. Andělé neměli důvodů k radosti, když jim Kristus odhalil plán vykoupení, neboť viděli, že pro spásu člověka musí jejich milovaný Velitel podstoupit nevýslovná muka. Se zármutkem a ohromením naslouchali jeho slovům, když jim líčil, kterak musí sestoupit z čistoty a pokoje nebes, vzdát se jejich radosti, slávy a nesmrtelného života, vstoupit ve styk s poníženou zemí a snášet její bolesti, potupu a smrt. Bude stát mezi hříšníkem a odplatou, a přesto jen nemnozí budou jej přijímat za Syna Božího. Opustí své

vysoké postavení Vládce nebes, zjeví se na zemi, poníží se na úroveň člověka a na vlastním těle pozná bolesti a pokušení, jemuž je člověk vystaven. Toho všeho bude zapotřebí, aby mohl pomáhat těm, kteří trpí pokušením (viz Židům 2,18). Až skončí jeho učitelské poslání, bude vydán do rukou bezbožníků a podstoupí všechny urážky a mučení, jež na něm lidé spáchají z návodu satanova. Musí podstoupit nejkrutější smrt pověšením mezi nebem a zemí jako hříšný viník. Musí dlouhé hodiny zápasit se smrtí tak strašnou, že andělé nebudou moci tomu přihlížet a skryjí své tváře pře takovou podívanou. Musí trpět úzkostí duše a Otec sám skryje před ním svou tvář a vina za hříchy — váha hříchů celého světa — spočine na něm. {PP 37.1}

Andělé vrhli se k nohám svého Velitele a nabízeli se, že se sami obětují pro člověka. Avšak život anděla nemohl zaplatit dluh; jedině ten, jenž stvořil člověka, měl moc, aby ho vykoupil. Andělé však měli svou úlohu v plánu vykoupení. Kristus byl učiněn „maličko nižší nežli andělé, aby okusil smrti“. Židům 2,9. Až vezme na sebe lidskou podobu, nebude jeho moc rovna jejich, budou mu pak sloužit, posilňovat ho a mírnit jeho utrpení. Měli být také „služebními duchy, kteříž posíláni bývají k službě pro ty, jenž mají dědičně obdržeti spasení“. Židům 1,14. Budou chránit nadané milostí před mocí zlých andělů a před temnem, jež neustále rozsívá satan. {PP 37.2}

Až andělé spatří smrtelný zápas a ponížení svého Pána, zaplaví je bolest a rozhořčení a budou chtít vyrvat jej z rukou jeho vrahů; nebudou však smět zakročit, aby zabránili, co se má stát. Je součástí plánu vykoupení, že Kristus vytrpí pohanu a potupu od bezbožníků, a on souhlasil se vším, aby se mohl stát Vykupitelem lidstva. {PP 37.3}

Kristus ujistil anděly, že svou smrtí vykoupí mnohé a zničí toho, kdo má moc smrti. Získá znovu království, které člověk svým proviněním ztratil, a s ním je získají i vykoupení a budou v něm přebývat na věky. Hřích a hříšníci budou vyhlazeni, aby již nikdy nemohli rušit mír na nebi nebo na zemi. Vyzval anděly, aby souhlasili s plánem, který přijal jeho Otec, a aby se radovali, že jeho smrtí se padlý člověk může opět smířit s Bohem. {PP 37.4}

Potom naplnila nebe radost, nevýslovná radost. Představa slávy a požehnanosti vykoupeného světa byla tak silná, že převýšila bolest z oběti knížete života. Nebeskými dvory zahlaholily první akordy té písně, která zazní nad pahorky betlémskými: „Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobrá vůli.“ Lukáš 2,14. S radostí, jež byla nyní větší než při stvoření světa, „prozpěvovaly spolu hvězdy jitřní a plésali všichni synové Boží“. Jób 38,7. {PP 38.1}

Člověku se dostalo prvního sdělení o vykoupení v rozsudku, jenž byl v ráji vynesen nad satanem. Hospodin prohlásil: „Nepřátelství položím mezi tebou a mezi ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím; ono potře tobě hlavu, a ty potřeš jemu patu.“ 1. Mojžíšova 3,15. Tento rozsudek, vynesený v přítomnosti našich prvních rodičů, byl pro ně zaslíbením. Byla v něm předpověděna válka mezi člověkem a satanem a bylo v něm naznačeno, že moc

velkého nepřítele bude nakonec zlomena. Adam a Eva stáli před spravedlivým Soudcem jako viníci a očekávali rozsudek, který si přivodili svým proviněním, avšak dříve než se dozvěděli o životě plném strastí a bolestí, který bude napříště jejich údělem, a o tom, že se musí opět v prach obrátit, vyslechli slova, jež jim jistě dala naději. Ačkoli budou muset trpět mocí svého silného nepřítele, mohou vzhlížet ke konečnému vítězství. {PP 38.2}

Když satan uslyšel, že bylo nastoleno nepřátelství mezi ním a ženou, mezi jeho semenem a semenem jejím, poznal, že jeho úsilí o zkažení lidské povahy bude mařeno, že člověku bude možno nějakým způsobem čelit jeho moci. A když plán na vykoupení člověka byl blíže objasněn, zajásal satan se svými anděly, že bude moci svrhnout Syna Božího z jeho vznešeného postavení, když se mu podařilo způsobit pád člověka. Prohlásil, že jeho plány budou na zemi splněny daleko úspěšněji, a jestliže Kristus vezme na sebe lidskou přirozenost, bude ho moci překonat a tak zmařit spasení padlého lidstva. {PP 38.3}

Nebeští andělé vyložili našim prarodičům a podrobněji plán, který byl vymyšlen pro jejich spasení. Adam a jeho družka byli ujištěni, že přes svůj velký hřích nebudou opuštěni a vydáni na pospas satanovi. Syn Boží se nabídl, že usmíří jejich provinění svým vlastním životem. Bude jim poskytnuta zkušební lhůta a pokáním a vírou v Krista budou se moci stát opět dítkami Božími. {PP 38.4}

Oběť požadovaná za jejich přestoupení zjevila Adamovi a Evě svatý ráz zákona Božího. Teprve teď si uvědomili vinu za hřích a jeho neblahé následky. S výčitkami svědomí a v úzkosti žádali, aby trest nepadl na toho, jehož láska byla zdrojem veškeré jejich radosti; nechť padne raději na ně a jejich potomky. {PP 39.1}

Dostalo se jim poučení, že zákon Boží je základem Boží správy na nebi i na zemi a že ani život anděla nemůže být přijat jako oběť za jejich provinění. Ani jediné ustanovení zákona nemůže být zrušeno nebo změněno jen proto, by vyhovovalo padlému člověku. Syn Boží, který stvořil člověka, může však za něho dosáhnout usmíření. Jako přestoupení Adamovo přineslo s sebou utrpení a smrt, tak oběť Kristova přinese život a nesmrtelnost. {PP 39.2}

Nejen člověk, ale i země se dopouštěním hříchu dostala pod moc bezbožníka a měla být opět získána skrze plán vykoupení. Při svém stvoření byl Adam učiněn vládcem nad zemí. Tím, že podlehl pokušení, upadl však v moc satanovu. „Od kohož kdo jest přemožen, tomu jest i v službu podroben.“ 2. Petrův 2,19. Když se člověk stal zajatcem satanovým, přešla moc, kterou měl, na vítěze. Tak se satan stal „bohem světa tohoto“ 2. Korintským 4,4. Zmocnil se vlády nad zemí, jež byla prvotně svěřena Adamovi. Avšak Kristus svou obětí, jíž splatí trest za hřích, nejen vykoupí člověka, ale obnoví i vládu, kterou člověk ztratil. Vše, co ztratil první Adam, obnoví druhý. Prorok praví: „A tak ty věže bravná, bašto dcery Sionské, až k tobě přijde, přijde, pravím, panování první.“ Micheáš 4,8. A apoštol Pavel poukazuje na „vykoupení toho, což jim dobyto.“ Efezským 1,14. Bůh stvořil zemi, aby byla příbytkem svatých, šťastných bytostí. Bůh „sformoval zemi a učinil ji; utvrdil ji, ne na

prázdno stvořil ji, k bydlení sformoval ji.“ Izajáš 45,18. Tohoto cíle bude dosaženo, až — obnovena mocí Boží a osvobozena od hříchu a bolesti — stane se země věčným příbytkem vykoupených. „Spravedliví ujmou zemi dědičně, a na věky v ní přebývati budou.“ Žalm 37,29. „A ničeho zlořečeného již více nebude, ale trůn Boží a Beránkův bude v něm, a služebníci jeho sloužiti jemu budou.“ Zjevení 22,3. {PP 39.3}

Pokud byl nevinen, mohl Adam volně obcovat se svým Stvořitelem; hřích však rozloučil Boha a člověka a toliko Kristovo smíření může překlenout propast a umožnit blahodárné a spásné spojení mezi nebem a zemí. Člověk byl odříznut od přímého přístupu ke svému Stvořiteli. Bůh však s ním bude ve styku prostřednictvím Krista a andělů. {PP 39.4}

Tak byly Adamovi zjeveny významné události, jež lidstvo prožije od chvíle, kdy byl v ráji vynesen božský rozsudek, po potopu a dále až po první příchod Syna Božího. Bylo mu zjeveno, že ačkoli Kristova oběť bude stačit ke spasení celého světa, zvolí mnozí raději život v hříchu než život v pokání a poslušnosti. Zločinnost vzroste v dalších pokoleních a prokletí hříchu bude doléhat stále více a více na lidstvo, na zvířata a na zemi. Působením hříchu zkrátí se život člověka, sníží se jeho tělesná zdatnost a odolnost, jeho mravní a rozumová síla, až svět se naplní všelikým neštěstím. Ukájením rozkoší a vášní ztratí člověk schopnost vážit si velkých pravd plánu na vykoupení. Kristus však věren poslání, pro něž opustil nebe, bude dále jednat v zájmu lidstva a vyzývat je, aby v něm hledalo svou záštitu pro svou slabost a své nedostatky. On zaopatřil potřeby pro všechny, kdož k němu ve víře přijdou. A budou vždycky tací, kteří si zachovají víru v Boha a kteří zůstanou neposkvrněni v době rostoucí bezbožnosti. {PP 39.5}

Oběti na usmířenou ustanovil Bůh, aby člověku byly stálou připomínkou a kajícným doznáním jeho hříchu a vyznáním jeho víry v zaslíbeného Vykupitele. Měly vštípit lidstvu svatou pravdu, že právě hřích je příčinou smrti. První oběť byla pro Adama nejbolestnějším obřadem. Vlastní rukou musel vzít život, který může dát jen Bůh. Poprvé tak uzřel smrt a poznal, že kdyby byl býval poslušen Boha, nemuseli by umírat lidé ani zvířata. Když usmrtil nevinné obětní zvíře, zachvěl se pomyšlením, že pro jeho hřích musí být prolita krev neposkvrněného Beránka Božího. Tento výjev mu přinesl hlubší a živější pocit velikosti jeho provinění, jež může usmířit pouze smrt drahého Syna Božího. A užasl nad nekonečnou dobrotivostí, jež dá takové výkupné, aby zachránila viníka. Hvězda naděje zasvitla temnou a strašnou budoucností a zmírnila její úplnou beznaději. {PP 40.1}

Plán vykoupení však měl ještě širší a hlubší účel než jen spásu člověka. Nejen pro ni sestoupil Kristus na zemi, nejen proto, aby obyvatelé tohoto malého světa ctili zákon Boží tak, jak jej třeba ctít, ale i proto, aby před celým vesmírem obhájil povahu Boží. Takový výsledek své velké oběti — její vliv na rozumné bytosti jiných světů právě tak jako na člověka — očekával Spasitel, když právě před svým ukřižováním pravil: „Nyníť jest soud světa tohoto, nyní kníže světa tohoto vyvrženo bude ven. {PP 40.2}

A já, budu-liť povýšen od země, všecky potáhnu k sobě.“ Jan 12,31.32. Smrt Kristova pro spásu člověka nejen zpřístupní nebe lidem, ale před celým vesmírem ospravedlní postup Boha a jeho syna proti vzpouře satanově. Upevní věčnou platnost zákona Božího a odhalí povahu a následky hříchu. {PP 40.3}

Od počátku se velký zápas týkal zákona Božího. Satan se pokoušel dokázat, že Bůh je nespravedlivý, že jeho zákon je mylný a že dobro vesmíru si žádá jeho změny. Útoče proti zákonu, usiloval o svržení autority jeho tvůrce. V zápase se mělo ukázat, jsou-li božská ustanovení chybná a je-li třeba je měnit, anebo jsou-li dokonalá a nezměnitelná. {PP 40.4}

Když byl satan svržen z nebes, rozhodl se, že učiní zemi svým královstvím. Když svedl a přemohl Adama a Evu, domníval se, že získal tento svět, „protože,“ jak řekl, „zvolili mne za svého vladaře“. Tvrdil, že je nemožné hříšníkovi odpustit a že proto je padlé lidstvo po právu poddáno jemu a s ním i svět. Avšak Bůh vydal svého drahého Syna — sobě rovného - , aby přejal trest za provinění, a tak poskytl cestu, po níž budou moci znovu získat jeho milost a navrátit se opět do svého rajského domova. Kristus se podjal úkolu vykoupit lidstvo a zachránit svět z drápů satanových. Velký zápas, započatý v nebi, se měl rozhodnout na zemi samé, na místě, na něž si satan činil nárok. {PP 41.1}

Celý vesmír stanul v úžasu, že Kristus se sám pokoří, aby spasil padlé lidstvo, že ten, jenž putuje od hvězdy k hvězdě, od světa k světu, na vše dozírající, svou prozřetelností uspokojující všechny potřeby všech stvořených bytostí, se uvolí opustit svou slávu a vzít na sebe lidskou přirozenost. Nevinné bytosti druhých světů chtěly pochopit toto tajemství. Když Kristus přišel na náš svět v podobě lidské, všichni sledovali s nejvřelejší účastí, krok za krokem, krvavou cestu od jesliček až po kalvárii, po níž kráčel. Nebe zaznamenalo urážky a výsměch, jichž se mu dostalo, a vědělo, že to bylo ze satanova popudu. Zaznamenávalo, jak postupuje rušivá činnost protivníků, jak satan zaplavuje lidstvo novou tmou, bolestí a útrapami, a jak tomu Kristus čelí. Sledovalo zápas mezi světlem a tmou, když nabýval na síle. A když Kristus ve svém posledním smrtelném zápase na kříži zvolal „Dokonáno jest“ (Jan 19,30), zazněl vítězný jásot všemi světy a samým nebem. Velký zápas, který probíhal tak dlouho na tomto světě, byl nyní rozhodnut a Kristus byl vítězem. Jeho smrt byla odpovědí na otázku, chová-li Otec a Syn tolik lásky k lidem, že projeví takové sebezapření a přinesou takovou oběť. Satan projevil svůj pravý charakter lháře a vraha. Ukázalo se, že právě téhož ducha, jímž ovládal lidské pokolení, byl by projevil v případě, kdyby mu bylo bývalo dovoleno vládnout bytostem nebeským. Celý vesmír se jednomyslně spojil, aby velebil správu Boží. {PP 41.2}

Kdyby se byl mohl zákon změnit, byl by člověk mohl být spasen bez oběti Kristovy. Avšak to, že bylo nutné, aby Kristus obětoval svůj život za hříšné lidstvo, dokazuje, že zákon Boží neuvolňuje hříšníka ze svých nároků na něho, že odplatou za hřích je smrt. Když Kristus zemřel, byla zajištěna záhuba satanova. Kdyby však byl býval zákon zrušen, jak mnozí požadují, pak Kristus, drahý Syn Boží, byl by protrpěl na kříži smrtelný zápas jen

proto, aby se satanovi dostalo, čeho žádal; pak by byl kníže zla triumfoval a jeho obvinění božské správy by bylo bývalo ospravedlněno. Sám fakt, že Kristus nesl trest za provinění člověka, je pádným důkazem pro všechny inteligentní tvory, že zákon je neměnný, že Bůh je spravedlivý, milosrdný a obětavý a že v působení jeho vlády se spojuje věčná spravedlnost a milování. {PP 41.3}

5. Kapitola — Zkoušení Kaina a Ábela

Kain a Ábel, synové Adamovi, měli velmi rozdílné povahy. Ábel byl prodchnut oddaností k Bohu; viděl spravedlnost a milosrdenství v Božím jednání s hříšným lidstvem a vděčně přijal naději na vykoupení. Kain však choval pocity vzpoury a reptal proti Bohu, protože proklel zemi a lidstvo za Adamův hřích. Připustil, aby jeho mysl se ubírala touž cestou, která vedla k pádu satana, oddával se touze po povýšení a pochyboval o spravedlnosti a moci Boží. {PP 43.1}

Oba bratři byli podrobeni zkoušce, právě tak jako Adam byl podroben zkoušce před nimi, aby se ukázalo, věří-li slovu Božímu a jsou-li ho poslušni. Byli obeznámeni s opatřením učiněným pro spásu člověka a pochopili symbol oběti, kterou Bůh nařídil. Věděli, že těmito oběťmi mají vyjádřit svou víru ve Spasitele, jenž je v obětech symbolizován, a zároveň tím uznat, že odpuštění záleží výhradně na něm; a věděli také, že tím vyjadřují souhlas s božským plánem na své vykoupení a prokazují tak svou poslušnost vůli Boží. Bez prolití krve nemůže být hřích odpuštěn; proto měli projevit svou víru v krev Kristovu jako v zaslíbené usmíření obětováním prvorozeného ze stáda. Vedle toho měly být Hospodinu předloženy první plody země jako děkovná oběť. {PP 43.2}

Bratři postavili své oltáře a každý z nich přinesl obětinu. Ábel předložil oběť ze stáda v souladu s nařízením Hospodinovým. „I vzhlédl Hospodin na Ábele a na oběť jeho.“ 1. Mojžíšova 4,4. Z nebe vyšlehl oheň a strávil oběť. Kain však, nedbaje přísného a výslovného přikázání Hospodinova, předložil k oběti jen plody. Nebe nevydalo znamení, že oběť přijímá. Ábel prosil svého bratra, aby přistoupil k Bohu předepsaným způsobem; jeho prosby však jen ještě více zatvrdily Kaina, aby jednal podle své vlastní vůle. Jako starší cítil se povznesen nad napomenutím a opovrhl radou svého bratra. {PP 43.3}

Kain předstoupil před Hospodina s reptáním a ve svém srdci nevěřil v zaslíbenou oběť a v nutnost obětování. Jeho dar nebyl vyjádřením lítosti nad spáchaným hříchem. Cítil, jako dnes cítí mnozí, že by bylo přiznáním slabosti, kdyby se podřídil přesnému plánu danému Bohem a kdyby svěřil svou spásu toliko usmíření přislíbeného Spasitele. Rozhodl se spoléhat na vlastní síly a dosáhnout spásy vlastními zásluhami. Nepřinese beránka a nesmísí jeho krev se svou obětinou, nýbrž předloží své plody, výsledky své práce. Předložil svou obětinu jako projev přízně prokázané Bohu a očekával, že si jí získá souhlas Boží. Kain uposlechl v tom, že vystavěl oltář a přinesl oběť; jeho poslušnost nebyla však úplná. Podstatná část, uznání potřeby Vykupitele, nebyla splněna. {PP 43.4}

Oba bratři byli si rovni rodem a stejná byla i jejich náboženská výchova. Oba byli hříšníky a oba uznávali, že mají ctít a velebil Boha. Navenek byla jejich zbožnost stejná až po určitou mez; za ni však byl mezi nimi velký rozdíl. {PP 44.1}

„Věrou lepší oběť Bohu obětoval Ábel nežli Kain.“ Židům 11,4. Ábel pochopil velké zásady vykoupení. Viděl v sobě hříšníka a poznal, že mezi jeho duší a obcováním s Bohem stojí hřích a odplata za něj — smrt. Přinesl zabité zvíře, obětovaný život, čímž uznal požadavek zákona, který byl přestoupen. Prolitou krví vzhlížel k budoucí oběti, ke Kristu umírajícímu na kříži na Kalvárii; a důvěřuje ve smíření, které tím nastane, obdržel svědectví, že činí správně a že jeho oběť je přijímána. {PP 44.2}

Kain měl tutéž příležitost poznat a přijmout tyto pravdy, jako měl Ábel. Nebyl obětí jakéhosi svévolného záměru, podle něhož by byl jeden bratr vybrán, aby se zalíbil Bohu, a druhý, aby byl zavržen. Ábel zvolil víru a poslušnost, Kain nevěru a vzpouru. V tom spočíval celý rozdíl. {PP 44.3}

Kain a Ábel jsou představiteli dvou tříd, jež budou na světě existovat až do konce času. Jedna třída přináší určené oběti, druhá si troufá spoléhat na své vlastní zásluhy; taková oběť nemá účinek božského zprostředkování a nemůže tudíž nalézt milosti u Boha. Jen zásluhami Ježíšovými mohou být naše provinění odpuštěna. Ti, kdož necítí potřebu krve Kristovy, kdož myslí, že bez božské milosti mohou svým vlastním působením získat souhlas Boží, dopouštějí se téhož omylu jako Kain. Nepřijímají-li očistnou krev, hrozí jim zatracení. Není jiné cesty, jak se osvobodit z otroctví hříchu. {PP 44.4}

Počet vyznavačů, kteří následují příkladu Kainova, zahrnuje podstatně větší část světa; téměř každé falešné náboženství je totiž založeno na téže zásadě: že člověk ve svém úsilí o spásu může spoléhat sám na sebe. Mnozí namítají, že lidstvu není potřebí spásy, nýbrž rozvoje, že se může zušlechtit, povznést a obrodit samo. Právě tak jako Kain si myslel, že si zajistí božskou přízeň obětováním bez krve oběti, myslí si tito, že povznesou lidstvo na božskou úroveň, nedbajíce smíření. Historie Kaina ukazuje, jaký musí být nevyhnutelný výsledek. Svědčí o tom, co se stane z lidí bez Krista. Lidstvo nemá síly, aby se samo obrodilo. Nesměřuje vzhůru, k božskému, nýbrž dolů, k satanskému. Kristus je naší jedinou nadějí. „A není v žádném jiném spasení; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom mohli spaseni býti.“ (Skutky 4,12) {PP 44.5}

Pravá víra, která zcela spoléhá na Krista, projevuje se poslušností všech nařízení Božích. Od dnů Adamových až do nynější doby probíhá velký boj, týkající se poslušnosti zákona Božího. Ve všech dobách byli tací, kteří si činili nárok na milost Boží, přestože přestupovali některá jeho přikázání. Písmo svaté však praví, že ze skutků „víra dokonalá byla“, a že nemá-li víra skutků, „mrtváť jest“. Jakubův 2,22.17. Kdo tvrdí, že zná Boha a „přikázání jeho neostříhá, lhář jest, a pravdy v něm není“. Jan 2,4. {PP 45.1}

Když Kain viděl, že jeho oběť byla odmítnuta, rozhněval se na Hospodina a na Ábela. Rozzlobil se na Boha, že nepřijal oběť, kterou člověk přinesl náhradou za oběť jím nařízenou, a rozzlobil se na svého bratra, že poslouchal raději Boha a nepřidal se k jeho vzpouře proti němu. Přestože Kain nedbal božského přikázání, Bůh jej neopustil, ale snížil

se, aby domluvil člověku, jenž si počínal tak nerozumně. I řekl Hospodin Kainovi: „Proč jsi se tak rozpálil hněvem? A proč jest opadla tvář tvá?“ Prostřednictvím andělského posla dostalo se mu Boží výstrahy: „Zdaliž nebudeš příjemný, budeš-li dobře činiti? Pakli nebudeš dobře činiti, hřích ve dveřích leží.“ 1. Mojžíšova 4,6.7. Kain se mohl svobodně rozhodnout. Uvěří-li v zásluhy zaslíbeného Spasitele, uposlechne-li přikázání Boží, bude se těšit jeho milosti. Setrvá-li však v nevěře a přestoupení, nebude moci naříkat, že ho Bůh zavrhl. {PP 45.2}

Ale místo, aby uznal svůj hřích, stěžoval si Kain dále na nespravedlnost Boží a dále choval žárlivost a nenávist vůči Ábelovi. S hněvem přistoupil k bratrovi a pokoušel se ho zavléci do sporu, který se týkal jednání Božího s nimi. V pokoře, avšak bez bázně a pevně hájil Ábel spravedlnost a dobrotu Boží. Vytkl Kainovi omyl a pokusil se ho přesvědčit, že zlo je v něm. Poukázal na slitování Boha, který ušetřil života jejich rodičů, když je mohl potrestat okamžitou smrtí, a trval na tom, že Bůh je miluje, neboť by nevydal svého Syna, nevinného a svatého, aby snímal hříchy, které spáchali. To vše jen zvýšilo Kainovu zlobu. Rozum a svědomí mu pravilo, že Ábel má pravdu; byl však rozlícen tím, že ten, jenž dbával jeho rad, s ním nyní nesouhlasí a že není nakloněn jeho vzpouře. V návalu vášně svého bratra usmrtil. {PP 45.3}

Kain nenáviděl a zabil svého bratra nikoli proto, že by byl Ábel učinil něco zlého, nýbrž „že skutkové jeho byli zlí, bratra pak jeho spravedliví.“ 1. Janův 3,12. Tak v každé době hříšní nenávidí ty, kteří jsou lepší než oni. Ábelův život poslušnosti a neochvějné víry byl Kainovi stálou výčitkou. „Každý zajisté, kdož zle činí, nenávidí světla; a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho.“ Jan 3,20. Čím jasnější je nebeské světlo, které se obráží v povaze věrných služebníků Božích, tím zřejměji se projevují hříchy bezbožníků a tím odhodlanější jsou jejich snahy zničit ty, kdož ruší jejich klid. {PP 45.4}

Zavraždění Ábela bylo prvním příkladem nepřátelství, o němž Bůh prohlásil, že bude existovat mezi hadem a semenem ženy — mezi satanem a jeho poddanými na jedné straně a Kristem a jeho stoupenci na straně druhé. Hříchem člověka získal satan moc nad lidstvem, Kristus však lidstvu umožní toto jho svrhnout. Kdykoli duše odmítne sloužit satanovi a projeví víru v Beránka božího, vyvolává tím hněv satanův. Ábelův čistý život svědčí proti satanovu tvrzení, že člověku je nemožno zachovávat zákon Boží. Když Kain, ovládnut zlým duchem, poznal, že nemůže vládnout Ábelem, rozzuřil se tak, že zmařil jeho život. A kdekoli se vyskytnou tací, kteří hájí spravedlnost zákona Božího, vyvstane proti nim týž duch. Je to duch, který v každé době staví pranýře a zapaluje hranice pro následovníky Kristovy. Krutosti páchané na následovnících Kristových vyvolává satan a jeho družina, protože je nemohou donutit, aby se podřídili nadvládě satanově. Je to běsnění poraženého nepřítele. Každý mučedník Kristův zemřel jako vítěz. Prorok praví: „Zvítězili nad ním (hadem starým, kterýž slove ďábel a satanáš) skrze krev Beránka, a srkze slovo svědectví svého, a nemilovali duší svých až do smrti.“ (Zjevení 12,11.9) {PP 46.1}

Vrah Kain byl brzy volán za svůj zločin k odpovědnosti. „I řekl Hospodin Kainovi: Kdež jest Abel bratr tvůj? Kterýž odpověděl: Nevím. Zdaliž jsem já strážným bratra svého?“ 1. Mojžíšova 4,9. Kain zašel ve svém hříchu tak daleko, že ztratil vědomí všudy přítomnosti Boha, jeho velikosti a vševědoucnosti. Uchýlil se tedy ke lži, aby skryl svou vinu. {PP 46.2}

Znovu promluvil Hospodin ke Kainovi: „Co jsi učinil? Hlas krve bratra tvého volá ke mně z země.“ 1. Mojžíšova 4,10. Bůh poskytl Kainovi příležitost, aby se vyznal ze svého hříchu. Měl čas k přemýšlení. Věděl, že spáchal hrůzný čin a že lhal, aby jej utajil. Byl však stále vzpurný a rozsudek nebylo možno dále odkládat. Boží hlas, který dosud jen prosil a napomínal, pronesl hrozná slova: „Protož nyní zlořečený budeš i od té země, kteráž otevřela ústa svá, aby přijala krev bratra tvého z ruky tvé. Když budeš dělati zemi, nebude více vydávati moci své tobě; tulákem a běhounem budeš na zemi.“ 1. Mojžíšova 4,11.12. {PP 46.3}

Přestože Kain si za své zločiny zasloužil rozsudek smrti, ušetřil milosrdný Stvořitel jeho život a poskytl mu příležitost k pokání. Kain však žil, jen aby zatvrzoval své srdce, aby povzbuzoval vzpouru proti božské moci a aby stanul čele troufalých, zpustlých hříšníků. Jeden jediný odpadlík, řízený satanem, stal se pokušitelem druhých a jeho příklad a vliv působil znemravňující silou, až se země stala tak zkaženou a plnou násilí, že to volalo po její záhubě. {PP 46.4}

Tím, že ušetřil života prvního vraha, dal Bůh celému vesmíru naučení o velkém zápasu. Temná historie Kaina a jeho potomků je ukázkou toho, co se stane, když hříšníku je dovoleno žít dále a pokračovat ve své vzpouře proti Bohu. Shovívavost Boží vedla k tomu, že hříšníci páchali své hříchy ještě směleji a vyzývavěji. Patnáct století po vynesení rozsudku nad Kainem byl vesmír svědkem toho, jak se Kainův vliv a jeho příklad projevil: zemi zaplavily zločiny a nemravnosti. Tím se dokázalo, že rozsudek smrti vynesený nad padlým lidstvem za přestoupení zákona Božího je spravedlivý a milosrdný. Čím déle žije člověk v hříchu, tím je neřestnější. Božský ortel, který ukončuje život plný nevázanosti a hříšnosti a osvobozuje svět od vlivu těch, kteří se ve vzpouře zatvrdili, je spíše požehnáním než kletbou. {PP 47.1}

Satan je neúnavný ve své činnosti, s nezměrnou energií a v tisíci podobách zkresluje povahu Boha a jeho správu. Rozsáhlými a dobře osnovanými plány a podivuhodnou silou snaží se svým šálením získat obyvatele světa. Bůh, věčný a vševědoucí, zná konec od prvopočátku a jeho plány na potírání zla jsou dalekosáhlé a obsažné. Jeho úmyslem bylo nejen potlačit vzpouru, ale i ukázat celému vesmíru její povahu. Realizace Božího plánu ukázala spravedlnost a milosrdenství Boha a plně prokázala jeho moudrost a oprávněnost jeho jednání se zlem. {PP 47.2}

Nevinní obyvatelé ostatních světů sledovali události, k nimž došlo na zemi, s nejhlubším zájem. Poměry, které existovaly na zemi před potopou, byly jim názorným příkladem toho,

jaké výsledky by byla přinesla správa Luciferova v nebi, o niž usiloval, když odmítal moc Kristovu a zavrhoval zákon Boží. V nadutých hříšnících předpotopního světa spatřovali poddané satanovy. „Všeliké myšlení srdce jejich nebylo než zlé po všecken čas.“ 1. Mojžíšova 6,5. Každá myšlenka, každý podnět a každá představa byly v rozporu s božskými zásadami čistoty, pokoje a lásky. Byl to příklad hrozné zpustlosti, v níž vyúsťuje satanovo úsilí zbavit Boží tvory omezení, jež jim ukládá svatý zákon Boží. {PP 47.3}

Skutečnostmi, které se odehrály během velkého zápasu, chce Bůh ukázat zásady své správy, které satan a všichni, které podvedl, zkreslují. Spravedlnost Boží uzná nakonec celý svět, avšak toto uznání přijde příliš pozdě a vzbouřence nezachrání. Bůh získává sympatie a souhlas celého vesmíru, jak se jeho velký plán krok za krokem blíží svému splnění. S jeho splnění dojde i ke konečné porážce vzpoury. Ukáže se, že všichni, kdož nedbají božských přikázání, stojí na straně satana, v boji proti Kristu. Až kníže tohoto světa bude souzen a všichni, kteří se s ním spojili, budou sdílet s ním jeho osud, celý vesmír jako svědek rozsudku prohlásí: „Spravedlivé a pravé jsou cesty tvé, ó Králi svatých.“ Zjevení 15,3. {PP 47.4}

6. Kapitola — Set a Enoch

Adamovi byl dán jiný syn, aby se stal dědicem Božího zaslíbení, dědicem duchovního práva prvorozenství. Jméno Set, jež bylo dáno tomuto synovi, znamená „daný“ nebo „náhrada“; „nebo,“ řekla matka, „dal mi Bůh jiné símě místo Ábele, kteréhož zabil Kain“. 1. Mojžíšova 4,25. Set byl ušlechtilejšího vzrůstu než Kain nebo Ábel a připomínal Adama více než ostatní Adamovi synové. Měl vzácnou povahu a kráčel ve šlépějích Ábelových. Nezdědil však od přírody více dobrých vlastností než Kain. O stvoření Adamově se praví: „Ku podobenství Božímu učinil ho.“ 1. Mojžíšova 5,1. Avšak člověk po svém pádu „zplodil syna ku podobenství svému a k obrazu svému“. 1. Mojžíšova 5,3. Zatímco Adam byl stvořen bez hříchu, k podobenství Božímu, zdědil Set, podobně jako Kain, hříšnou povahu svých rodičů. Dostalo se mu však znalosti o Vykupiteli a poučení o spravedlnosti. Milostí Boží sloužil Bohu a ctil jej; a snažil se, stejně jako by byl činil Ábel, kdyby byl žil, obracet mysli hříšných, aby ctili a poslouchali svého Stvořitele. {PP 49.1}

„Setovi pak také narodil se syn a nazval jméno jeho Enos. Tehdáš začalo se vzývání jména Hospodinova.“ 1. Mojžíšova 4,26. Věrní vzývali Boha již dříve; když se však lidé rozmnožili, byl rozdíl mezi oběma třídami zřetelnější. Existovalo zjevné přiznání oddanosti k Bohu na jedné straně a opovržení a neposlušnost na straně druhé. Před svým pádem světili naši první rodiče sobotu, která byla zavedena v ráji; po svém vyhnání z ráje zachovávali sobotu dále. Ochutnali hořkých plodů neposlušnosti a poznali, co pozná dříve nebo později každý, kdo pošlapává přikázání Boží, že božské příkazy jsou svaté a neměnné a že za jejich přestoupení bude jistě následovat odplata. Sobotu zachovávaly všechny dítky Adamovy, které zůstaly věrny Bohu. Kain a jeho potomci však nectili den, v němž Bůh odpočíval. Sami si vybrali čas pro práci a pro odpočinek a nedbali výslovného přikázání Hospodinova. {PP 49.2}

Když byl Bohem proklet, odešel Kain z domácnosti svého otce. Za své zaměstnání si zvolil obdělávání půdy a založil město, jež nazval jménem svého nejstaršího syna. Odešel od tváře Hospodinovy, zřekl se zaslíbení obnoveného ráje a hledal svou obživu a potěšení v zemi postižené kletbou hříchu. Stál tak na počátku oné velké třídy lidí, kteří vyznávají boha tohoto světa. V pozemském a materiálním pokroku jeho potomci vynikali. Nedbali však Boha a byli v rozporu s jeho úmysly. K zločinu vraždy, spáchanému Kainem, přidal Lámech, pátý v rodě, zločin mnohoženství. A v chvástavosti a vyzývavosti uznával Boha, jen aby z ustanovení o pomstě nad Kainem získal od něho ujištění své vlastní bezpečnosti. Ábel byl pastýřem, bydlel ve stanech nebo boudách a potomci Setovi následovali jeho příkladu, pokládajíce se za „hosty a příchozí na zemi“ a hledajíce „lepší zemi, to jest nebeskou“. Židům 11,13.16. {PP 49.3}

Nějaký čas žily obě třídy odděleně. Potomci Kainovi se šířili z místa svého původního usídlení a rozptýlili se v rovinách a údolích, kde žili potomci Setovi. Aby unikli jejich vlivu,

stáhli se potomci Setovi do hor, kde si zřídili své domovy. Pokud trvalo toto odloučení, zachovávali uctívání Boha. Časem se však poznenáhlu začali mísit s obyvateli údolí. Toto spojení přineslo nejhorší následky. Poznali „synové Boží dcery lidské, any krásné jsou“. 1. Mojžíšova 6,2. Potomci Setovi byli vábeni krásou dcer Kainových potomků a ženili se s nimi, čímž vyvolali nelibost Hospodinovu. Mnozí ze zbožných působením neustálých svodů upadli do hříchu a ztratili tím svou svatost. Míšením se zpustlými stali se jim podobnými; nedbali zákazu sedmého přikázání a „brali sobě ženy ze všech, kteréž oblibovali“. 1. Mojžíšova 6,2. Potomci Setovi se dali „cestou Kainovou“ (Judův 11), upřeli své mysli na světské požitky a slasti a zanedbávali přikázání Boží. Lidé „poznavše Boha, nectili jako Boha, ani jemu děkovali, ale marní učiněni jsou v myšleních svých, a zatmíno jest nemoudré srdce jejich.“ Římanům 1,21. Proto „vydal je Bůh v převrácený smysl, aby činili to, což nesluší.“ Římanům 1,28. Hřích rozšířil se po zemi jako zhoubné malomocenství. {PP 50.1}

Téměř tisíc let žil Adam mezi lidmi jako svědectví následků hříchu. Poctivě se snažil zadržet příliv zla. Bylo mu uloženo, aby své potomky učil zákonům Hospodinovým; a Adam pečlivě střežil, co mu Bůh zjevil, a předával to dalším pokolením. Svým dětem a dětem jejich dětí až do devátého kolena líčil nevinný a šťastný stav člověka v ráji a vyprávěl historii svého pádu. Říkal jim o přísném zachovávání zákona Božího, jak ho Bůh učil, a vysvětloval jim milostiplné opatření pro jejich spásu. Bylo však už jen málo těch, kteří dbali jeho slov. Často se setkával s hořkými výčitkami za hřích, který přinesl jeho potomkům takové hoře. {PP 50.2}

Adamův život byl život bolesti, pokory a kajícnosti. Když opustil ráj, třásl se hrůzou nad pomyšlením, že musí zemřít. Poprvé se setkal se skutečností smrti u člověka, když Kain, jeho prvorozený syn, zavraždil svého bratra. Naplněn hlubokými výčitkami svědomí nad svým vlastním hříchem a dvojnásob postižen smrtí Ábelovou i vraždou Kainovou, byl Adam zkrušen žalem. Viděl kolem sebe na vlastní oči, jak se rozšiřuje zkaženost, která nakonec přivodí záhubu světa potopou; a ačkoli rozsudek smrti, který nad ním vynesl Stvořitel, jevil se mu zpočátku hrozný, cítil nyní, když již téměř tisíc let sledoval následky hříchu, že je od Boha milosrdné, ukončí-li život plný utrpení a bolesti. {PP 50.3}

Přestože svět před potopou byl zkažený, nebyl tento věk, jak se má často za to, dobou nevědomosti a barbarství. Lidem se dostalo příležitosti dosáhnout vysokého stupně mravní a rozumové vyspělosti. Byli vybaveni velkou tělesnou a duševní silou a nic se jim nemohlo rovnat, pokud šlo o nabývání náboženských a vědeckých znalostí. Bylo by chybou usuzovat, že dospívali později než my k rozumu, protože se dožívali vysokého stáří. Jejich duševní síla se rozvíjela záhy a ti, kteří žili v bázni Boží a v souladu s jeho vůlí, dále rozšiřovali své znalosti a vědomosti po celý svůj život. Věhlasní učenci naší doby ve srovnání s lidmi téhož stáří, kteří žili před potopou, by byli nejen po stránce tělesné, ale i duševní značně za nimi. Jak se zkracovalo stáří člověka a ubývalo jeho tělesných sil, zmenšovaly se také jeho

duševní schopnosti. Žijí teď lidé, kteří se zabývají studiem od svých dvaceti do padesáti let, a svět je obdivuje za to, čeho dosáhli. Jak omezené jsou však tyto výkony v porovnání s výkony lidí, jejichž tělesná a duševní síla se rozvíjela po staletí! {PP 51.1}

Je pravda, že moderní lidé mohou využít objevů svých předchůdců. Nadaní lidé, kteří pracují vědecky a výsledky své práce zaznamenávají, zanechávají svá díla těm, kteří přijdou po nich. Avšak i přes tuto výhodu, oč větší byly výhody lidí oněch starých dob, co se týče pouze lidských znalostí! Ti měli mezi sebou po staletí toho, jenž byl stvořen k obrazu Božímu, jehož sám Stvořitel nazval „dobrým“, toho, jehož Bůh naučil všemu o hmotném světě. Adam zvěděl od Stvořitele historii stvoření, sám prožil události devíti stolení a své znalosti sdělil svým potomkům. Lidé žijící před potopou neměli knih, neměli psaných záznamů. Při své velké tělesné a duševní síle měli však dobrou paměť a mohli se naučit tomu, co jim bylo sděleno, a zapamatovat si to a dále to odevzdat neporušené svým potomkům. A po staletí žili na zemi současně příslušníci sedmi pokolení, kteří se mohli navzájem radit a kteří všichni mohli využívat znalostí a zkušeností všech. {PP 51.2}

Výhodu poznávat Boha skrze jeho skutky, kterou měli lidé onoho věku, neměl pak už nikdy nikdo. Nebyla to tehdy zdaleka doba náboženského temna, byl to věk velkého osvícení. Celý svět měl příležitost získat poučení od Adama a ty, kteří se báli Hospodina, učil také Kristus a andělé. Němým svědectvím pravdy byla pro ně zahrada Boží, která zůstala po mnoho století mezi lidmi. U brány ráje, střežené cherubínem, zjevovala se velebnost Boží a přicházeli sem první ctitelé. Zde stavěli své oltáře a přinášeli své oběti. Sem přinesli své oběti také Kain a Ábel a zde sestoupil Bůh, aby s nimi obcoval. {PP 51.3}

Existenci ráje nebylo možno popřít, ani o ní pochybovat, když jej bylo možno očima vidět, jak jeho vchod střeží strážní andělé. Řád stvoření, rajská zahrada a historie obou jejích stromů, tak těsně spjatá s osudem člověka, byla nepopiratelná fakta. A existence Boha a jeho nejvyšší moc, závaznost jeho zákona, byly pravdy, o nichž mohli lidé jen těžko pochybovat, dokud byl Adam mezi nimi. {PP 52.1}

Přestože se rozmáhala bezbožnost, bylo mnoho zbožných mužů, kteří povzneseni a zušlechtěni obcováním s Bohem žili na zemi, jako by žili v nebeském společenství. Byli to muži silného rozumu a podivuhodných znalostí. Měli velké svaté poslání — rozšiřovat spravedlnost a učit zbožnosti nejen lidi své doby, ale i příštích pokolení. Písmo svaté se zmiňuje jen o některých nejvýznamnějších z nich; po všechny věky měl však Bůh věrné svědky, upřímné vyznavače. {PP 52.2}

O Enochovi je psáno, že žil šedesát pět let, když zplodil syna. Pak chodil s Bohem tři sta let. V oněch prvních letech Enoch Boha miloval a bál se ho a zachovával jeho přikázání. Byl jedním ze zbožných, jedním z opatrovníků pravé víry, předků zaslíbeného semene. Z úst Adamových poznal chmurnou historii hříšného pádu a zaslíbení spásy jako projev Boží milosti. Věřil v příchod Vykupitelův. Po narození svého prvního syna dosáhl však Enoch

vyššího poznání; dospěl k užšímu spojení s Bohem. Plněji poznal své vlastní povinnosti a svou odpovědnost jako syn Boží. A když poznal lásku dítěte k otci, jeho naprostou důvěru v jeho ochranu a když pocítil hluboké horoucí hnutí svého vlastního srdce pro svého prvorozeného syna, získal vzácné poučení o podivuhodné lásce Boží, který svého Syna obětoval lidem, a o důvěře, kterou dítky Boží mohou mít ve svého nebeského Otce. Nekonečná, nezbadatelná láska Boží, projevená obětováním Krista, stala se předmětem jeho denních i nočních úvah. Se vší horoucností své duše snažil se zjevit tuto lásku lidem, mezi nimiž žil. {PP 52.3}

Nikoli ve vytržení nebo ve snách obcoval Enoch s Bohem, ale při všech povinnostech svého každodenního života. Nestal se z něho poustevník zcela se uzavírající před světem, neboť jeho prací byla činnost ve prospěch Boha na tomto světě. Ve své rodině, ve styku s lidmi, jako manžel a otec, přítel a občan byl pevným, neochvějným služebníkem Hospodinovým. {PP 52.4}

Jeho srdce bylo v souladu s vůlí Boží, neboť „zdaliž půjdou dva spolu, leč by se snesli?“ Ámos 3,3. A toto svaté obcování trvalo po tři sta let. Je málo křesťanů, jejichž vroucnost a oddanost by se nezvýšila, kdyby věděli, že již brzy zemřou, nebo že vbrzku nastane příchod Kristův. Enochova víra však staletími sílila a jeho láska se stávala oddanější. {PP 52.5}

Enoch byl vysoce kultivovaný muž silného charakteru a rozsáhlých znalostí; dostalo se mu od Boha cti zvláštních zjevení. A ačkoli neustále obcoval s nebem a ctil božskou velikost a dokonalost tak jako nikdo před ním, byl jedním z nejpokornějších lidí. Čím těsnější bylo jeho spojení s Bohem, tím hlubší bylo jeho vědomí vlastní slabosti a nedokonalosti. {PP 53.1}

Zarmoucen vzmáhající se zlobou bezbožníků a obávaje se, že by jejich odvrácení mohlo oslabit jeho bázeň před Bohem, vyhýbal se Enoch trvalému styku s nimi a trávil mnoho času o samotě, oddávaje se rozjímání a modlitbám. Tak trávil svůj čas před Hospodinem, hledaje jasnější poznání jeho vůle, aby jí mohl splnit. Modlitba byla jeho duší potřebná jako tělu dýchání: žil jakoby v nebi. {PP 53.2}

Skrze svaté anděly zjevil Bůh Enochovi svůj úmysl zničit svět potopou a rozvinul také před ním šíře plán vykoupení. Prorockým duchem zavedl jej pokoleními, která budou žít po potopě, a zjevil mu velké události, spjaté s druhým příchodem Kristovým a s koncem světa. {PP 53.3}

Enoch byl znepokojován myšlenkami na to, co přijde po smrti. Zdálo se mu, že spravedliví i bezbožní se společně změní v prach, což bude jejich konec. Nemohl vědět, jaký život čeká spravedlivé po smrti. V prorockém vidění byl poučen o smrti andělů, aby vykoupil svůj lid z hrobu. Spatřil také svět v jeho zkaženém stavu, kdy se Kristus zjeví podruhé a kdy lidstvo, naduté, opovážlivé a svévolné, bude popírat jediného Boha a Pána

Ježíše Krista, pošlapávat zákony a opovrhovat usmířením. Viděl, jak spravedliví jsou ověnčeni slávou a ctí, bezbožníci pak vykázání z přítomnosti Boží a ohněm stráveni. {PP 53.4}

Enoch se stal kazatelem spravedlnosti a hlásal lidu, co mu Bůh zjevil. Ti, kdož se báli Hospodina, vyhledávali tohoto svatého muže, aby se od něho učili a s ním se modlili. Byl činný také veřejně a přinášel poselství Boží všem, kdož chtěli slyšet slova výstrahy. Jeho činnost se neomezovala jen na potomky Setovi. V zemi, do níž se Kain uchýlil z tváře Hospodina, šířil prorok Boží zprávu o podivuhodných věcech, jež spatřil ve svém vidění. Hlásal: „Aj, Pán se béře s svatými tisíci svými, aby učinil soud všechněm, a trestal všecky, kteříž by koli mezi nimi byli bezbožní, ze všech skutků bezbožnosti jejich, v nichž bezbožnost páchali.“ Judův 14,15. {PP 53.5}

Neohroženě káral hřích. Když lidu své doby kázal o lásce Boží v Krista a domlouval jim, aby zanechali špatnosti, tepal rozšířenou bezbožnost a upozorňoval je, že hříšníky jistě zasáhne soud. Ústy Enochovými promlouval duch Kristův; tento duch se zračí nejen v projevech lásky, slitování a naléhání; zbožní mužové nehlásají pouze příjemné věci. Bůh vkládá do srdcí a úst svých poslů odvážné pravdy, pronikavé jako dvousečný meč. {PP 54.1}

Moc, kterou Bůh vložil v svého služebníka, vycítili ti, kteří mu naslouchali. Mnozí dbali jeho výstrah a zanechali hříchu; většina však se posmívala svatému poselství a pokračovala v páchání ještě větších hříchů. Služebníci Boží přinesou podobné poselství světu posledních dní a bude rovněž přijímáno s nevírou a posměchem. Svět před potopou zavrhl varovná slova toho, který kráčel s Bohem. Tak i poslední pokolení lidské bude zlehčovat výstrahy Božích poslů. {PP 54.2}

Za svého činorodého života obcoval Enoch neustále s Bohem. Čím rozsáhlejší a potřebnější byla jeho činnost, tím naléhavější a opravdovější byly jeho modlitby. Stále se uzavíral na jistou dobu před všemi. Když setrval nějaký čas mezi lidem a přispěl svým učením a příkladem k jeho blahu, uchyloval se do ústraní a trávil celé období o samotě, kde o hladu a žízni nabýval božského poznání, jež může dát toliko Bůh. Obcuje takto s Bohem, stával se Enoch stále více a více odrazem obrazu Božího. Jeho tvář byla ozářena svatým světlem podobným světlu, jež ozařovalo tvář Ježíšovu. Když se vracel mezi lid po obcování s Bohem, patřili i bezbožnici s bázní na nebeský výraz jeho tváře. {PP 54.3}

Bezbožnost lidí dosáhla takových rozměrů, že byla nad nimi vyřčena záhuba. Jak léta míjela, rostl příval hříchů, jichž se lidé dopouštěli, a stále temnější mračna Božího soudu se nad nimi stahovala. Avšak Enoch, svědek víry, setrvával na své cestě, varoval, prosil, zaklínal, snažil se zadržet příval hříchu a zastavit blesky pomsty. Ačkoli hříšný, rozmařilý lid nedbal jeho výstrah, pokračoval věrně podle Božího příkazu v boji proti šířícímu se zlu, dokud ho Bůh nepovolal z hříšného světa do čistých radostí nebeských. {PP 54.4}

Lidé toho pokolení se vysmívali pošetilosti toho, jenž nebažil po zlatu a stříbru a po majetku tohoto světa. Enochovo srdce toužilo po věčných pokladech. Toužil po nebeském městě. Viděl Krále, an sedí uprostřed nádhery Sionu. Celou svou myslí, svým srdcem, svým projevem byl v nebi. Čím větší panovala bezbožnost, tím větší byla jeho touha po domově Božím. I když žil ještě na zemi, přebýval již svou vírou v říši světla. {PP 54.5}

„Blahoslavení čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou.“ Matouš 5,8. Po tři sta let usiloval Enoch o čistotu duše, aby mohl být v souladu s nebesy. Po tři sta let chodil s Bohem. Každý den toužil po těsnějším spojení s Bohem, stále více se blížil Bohu, až si jej Bůh vzal k sobě. Stanul na prahu věčného světa, pouze krok ho dělil od země blaženosti. A pak se otevřely brány a vstoupil jimi do svatého města jako první z lidí, kteří vstoupili, aby dále chodil s Bohem, po němž tak dlouho toužil na zemi. {PP 55.1}

Na zemi pociťovali jeho ztrátu. Postrádali jeho hlas, který den co den varoval a poučoval. Byli mnozí, jak spravedliví, tak i bezbožní, kteří byli svědky jeho odchodu; ti, kteří ho milovali, doufali, že se uchýlil na jedno ze svých míst, kde trávil čas o samotě, a pátrali po něm horlivě, jako později synové proroků pátrali po Eliášovi; pátrání však bylo marné. Oznámili, že ho už není, neboť Bůh ho vzal k sobě. {PP 55.2}

Přenesením Enocha poskytl Bůh důležité poučení. Hrozilo nebezpečí, že vzhledem k strašným následkům Adamova hříchu lidé zmalomyslnějí. Mnozí prohlašovali: „Co nám prospěje, že se bojíme Boha a zachováváme jeho ustanovení, když na lidstvu spočívá velké prokletí a smrt je údělem nás všech?“ Avšak poučení, která dal Bůh Adamovi, která opakoval Set a jež byla názorně ukázána na Enochovi, rozptýlila šero a temno a dala lidstvu naději, že tak jako skrze Adama přišla smrt, tak skrze zaslíbeného Vykupitele přijde život a nesmrtelnost. Satan se snažil vštípit lidem víru, že pro spravedlivé není odměny a pro bezbožné není trestu a že člověku je nemožno poslouchat nařízení Božích. V případě Enochově však Bůh prohlašuje, „že jest Bůh, a těm, kteříž ho hledají, že odplatu dává“. Židům 11,6. Zjevuje, co učiní pro ty, kteří zachovávají jeho přikázání. Lidem se dostalo naučení, že je možno být poslušen zákona Božího, že i v prostředí plném hříchů a zkaženosti mohou milostí Boží odolávat pokušení a zůstat čistými a zbožnými. Na příkladu Enochově viděli požehnanost takového života a jeho přednesení bylo jim důkazem pravdivosti jeho proroctví o posmrtném životě, v němž jsou poslušní odměněni radostí, slávou a životem věčným, hříšníci pak potrestáni zatracením, utrpením a smrtí. {PP 55.3}

„Věrou Enoch přenesen jest, aby neviděl smrti…; prvé zajisté než jest přenesen, svědectví měl, že se líbil Bohu.“ Židům 11,5. V prostředí světa, odsouzeného za svou bezbožnost k zábubě, žil Enoch v tak těsném obcování s Bohem, že mu nebylo dovoleno propadnout moci smrti. Božský charakter tohoto proroka představuje stav svatosti, jehož musí dosáhnout ti, kteří v době druhého Kristova příchodu „jsou koupení z země.“ Zjevení 14,3. Tehdy jako před potopou světa, převládne na zemi bezbožnost. {PP 55.4}

Podléhajíce našeptávání svých zkažených srdcí a poučkám lživých učení, budou se lidé vzpírat autoritě nebes. Lid Boží, stejně jako činil Enoch, bude však hledat čistotu srdce a shodu s vůlí Boží, dokud nedosáhne odlesku podobenství Kristova. Lid Boží, stejně jako činil Enoch, bude upozorňovat svět na druhý příchod Páně a varovat před soudem, jenž postihne přestoupení, a svým svatým kázáním a svým příkladem odsoudí hříchy bezbožníků. Jako byl Enoch přenesen do nebe před zkázou světa potopou, tak budou živí spravedliví přeneseni ze země, dříve než bude zničena ohněm. Apoštol praví: „Ne všickni zajisté zesneme, ale všickni proměněni budeme, hned pojednou, v okamžení, k zatroubení poslednímu.“ 1. Korintským 15,51. „Nebo sám ten Pán s zvukem ponoukajícím, s hlasem archanděla a s troubou Boží sstoupí s nebe.“ 1. Tesalonickým 4,16. „Zatroubí, a mrtví vstanou neporušitelní, a my proměněni budeme.“ 1. Korintským 15,52. „Mrtví v Kristu vstanou nejprve. Potom my živí pozůstavení spolu s nimi zachváceni budeme do oblaků, vstříc Pánu v povětří, a tak vždycky se Pánem budeme. A protož potěšujte jedni druhých těmito slovy.“ 1. Tesalonickým 4,16.17.18. {PP 56.1}

7. Kapitola — Potopa

V době Noemově spočívala nad zemí dvojí kletba: za přestoupení Adamovo a za vraždu spáchanou Kainem. Tvář krajiny se tím však příliš nezměnila. Byly zjevné známky úpadku, avšak země byla stále krásná a bohatá dary Boží prozřetelnosti. Pahorky byly porostlé nádhernou vinnou révou a jejich hřebeny byly korunovány majestátními stromy. Rozsáhlé roviny, podobné zahradám, byly pokryty zelení a šířily vůni tisíců květů. Země poskytovala své plody nejrozmanitějších druhů takřka v neomezeném množství. Stromy svou velikostí, krásou a dokonalými tvary zdaleka převyšovaly stromy, které se dnes vyskytují; jejich dřevo bylo jemného zrna a vysoké tvrdosti, blízké tvrdosti kamene a téměř tak trvanlivé. Zlata, stříbra a drahých kamenů bylo v hojnosti. {PP 57.1}

Lidstvo si zachovalo ještě mnoho ze své původní síly. Vystřídalo se teprve několik málo pokolení od doby, kdy Adam měl přístup ke stromu, který prodlužoval život. Lidský věk se stále ještě měřil na staletí. Kdyby se byli tito dlouhověcí lidé, nadaní vzácnými vlohami duševními i tělesnými, věnovali službě Boží, byli by šířili slávu jména Stvořitelova po zemi a plnili tak úmysl Boží, pro nějž byli stvořeni. Ale oni tak neučinili. Bylo mnoho obrů, mužů velkých postav velké síly, proslulých svou moudrostí, obratných ve vymýšlení důvtipných a podivuhodných věcí; poskytovali však úplnou volnost rozvoji bezbožnosti a jejich vina v tom byla rovna jejich obratnosti a duševním schopnostem. {PP 57.2}

Bůh tyto předpotopní lidi štědře obdařil mnohými dary. Ti však využívali Božích darů k oslavě sebe samých a změnili je v prokletí, protože věnovali svou oblibu darům místo Dárci. Využívali zlata a stříbra, drahých kamenů a vzácného dřeva při stavbě svých příbytků a předháněli se při zkrášlování svých obydlí nejdůmyslnější řemeslnou činností. Hledali jen ukojení tužeb svých vlastních pyšných srdcí a oddávali se jen radovánkám a neřestem. Nechtěli myslit na Boha a záhy začali popírat jeho jsoucnost. Uctívali přírodu místo Boha přírody. Velebili lidského génia, kořili se dílům svých vlastních rukou a učili své děti klanět se vyřezávaným modlám. {PP 57.3}

Na zelených nivách a ve stínu statných stromů zřizovali oltáře pro své modly. Rozlehlé háje, které jsou po celý rok zelené, byly zasvěceny uctívání falešných bohů. U těchto hájů byly nádherné zahrady a dlouhé vinoucí se aleje, vroubené ovocnými stromy všech druhů a zdobené sochami a vším, co lahodilo smyslům a ukojovalo chlípné žádosti lidí a tím je svádělo k účasti na modloslužbách. {PP 57.4}

Lidé zapomněli na svého Boha a uctívali výtvory své vlastní fantazie; proto upadali stále hlouběji a hlouběji. Žalmista líčí, jaký účinek mělo uctívání model na ctitele. Praví: „Nechať jsou jim podobni, kteříž je dělají, a kdožkoli v nich doufají.“ Žalm 115,8. Je zákonem lidské povahy, že se měníme podle toho, co vidíme. Člověk se nemůže povznést nad své pojetí pravdy, čistoty a svatosti. Nepozvedne-li se mysl nad lidskou úroveň, nepozvedne-li se vírou k rozjímání o věčné moudrosti a lásce, klesá člověk stále níž a níže. Vyznavači

falešných bohů připisovali svým božstvům lidské vlastnosti a vášně, což jejich úroveň snížilo k podobě hříšného lidstva a zneucťovalo je. „Viděl Hospodin, an se rozmnožuje zlost lidská na zemi, že by všeliké myšlení srdce jejich nebylo než zlé povšecken čas…Země byla porušena před Bohem, a naplněna byla země nepravostí.“ 1. Mojžíšova 6,5.11. Bůh dal člověku svá přikázání jako pravidla pro život, jeho zákon však byl přestoupen a výsledkem byl hřích ve vší možné podobě. Bezbožnost lidí byla veřejná a opovážlivá, spravedlnost byla zašlapána v prach a volání utlačovaných dosahovalo až k nebesům. {PP 58.1}

Záhy bylo zavedeno mnohoženství zcela v rozporu s původním božským nařízením. Hospodin dal Adamovi jednu ženu, čímž mu zjevil svou vůli. Po pádu však lidé ukojovali raději svá hříšná přání. Následkem toho rychle vzrůstala zločinnost a bezbožnost. Nebyly v úctě manželské vztahy, ani nebylo dbáno vlastnických práv. Kdokoli zatoužil po ženách nebo majetku svého bližního, vzal si je násilím. Lidé se vyžívali ve svých násilnostech. Se zalíbením utráceli životy zvířat a používáním jejich masa za potravu stávali se ještě krutějšími a krvežíznivějšími, až začali nazírat i na lidský život s udivující lhostejností. {PP 58.2}

Svět prožíval svůj dětský věk. Bezbožnost však byla tak velká a tak rozšířená, že ji Bůh nemohl dále trpět a pravil: „Vyhladím z země člověka, kteréhož jsem stvořil.“ 1. Mojžíšova 6,7. Prohlásil, že jeho duch se stále nebude obírat hříšným pokolením. Nepřestanou-li poskvrňovat svými hříchy své a jeho bohatství, vymaže je ze svého stvoření a zničí vše, čím je obdařil. Vyhubí zvířata polní a rostlinstvo, které skýtalo takovou hojnost potravy, a změní krásnou zemi v rozsáhlou pustinu a zkázu. {PP 58.3}

V podmínkách panujících zkaženosti snažili se Matuzalém, Noe a mnozí jiní udržovat vědomí pravého Boha a zastavit příval mravní zkázy. Sto dvacet let před potopou zjevil Bůh Noemovi prostřednictvím svatého anděla svůj úmysl a nařídil mu, aby zbudoval archu. Při stavbě archy měl Noe kázat, že Bůh sešle na zemi povodeň, aby zahubil bezbožníky. Ti, kdož uvěří poselství a připraví se na tuto událost tak, že se budou kát a polepší se, naleznou odpuštění a budou spaseni. Enoch opakoval svým dětem, co mu zjevil Bůh o potopě; Matuzalém a jeho synové, kteří slyšeli kázání Noemovo, pomáhali při stavbě archy. {PP 58.4}

Bůh určil Noemovi přesné rozměry archy a dal mu zevrubné pokyny o každé podrobnosti při její stavbě. Lidský rozum by nemohl vymyslet stavbu tak pevnou a odolnou. Bůh byl konstruktérem a Noe stavitelem. Archa byla sestrojena jako trup lodi, aby mohlo plout na vodě, avšak v mnohém se podobala spíše domu. Měla tři poschodí a pouze jedny dveře, které byly v boku. Světlo vnikalo shora a všechny místnosti byly uspořádány tak, že v nich bylo světlo. Ke stavbě archy bylo použito cypřišového dřeva nebo dřeva goferového, které odolává tlení po celá staletí. Budování této ohromné stavby bylo pomalé a pracné. Protože stromy byly tehdy obrovské a dřevo jejich pevné, bylo zapotřebí mnohem více námahy, než když se dnes zpracovává dřevo, přestože lidé vládli tehdy mnohem větší silou. Bylo

vykonáno vše, co je v lidských silách, aby dílo bylo dokonalé, archa však sama nemohla odolat bouři, která měla přijít na zemi. Toliko Bůh mohl ochránit své služebníky na bouřlivých vodách. {PP 59.1}

„Věrou, napomenut jsa od Boha Noe o tom, čehož ještě nebylo viděti, boje se, připravoval koráb k zachování domu svého; skrze nějž potupil svět, a spravedlnosti té, kteráž jest z víry, učiněn jest dědicem.“ Židům 11,7. Noe hlásal světu své varovné poselství a jeho dílo bylo svědectvím jeho upřímnosti. Tím se jeho víra upevňovala a projevovala. Dal světu příklad víry v to, co Bůh zjevil. Všechno, co měl, věnoval na stavbu archy. Když začal budovat obrovskou loď na suché zemi, přicházeli zástupové ze všech stran, aby zhlédli tuto zvláštnost a poslechli si vážně míněná, naléhavá slova tohoto jedinečného kazatele. Každý úder kladivem při stavbě archy byl pro lid svědectvím. {PP 59.2}

Z počátku se zdálo, že mnozí uposlechnou výstrahy; avšak neobrátili se k Bohu s opravdovým pokáním. Nebyli ochotni zanechat svých hříchů. V té době, než zasáhla zemi potopa, byla jejich víra podrobena zkoušce, oni však v ní neobstáli. Přemohla je panující nevěra a přidali se nakonec ke svým dřívějším druhům, zavrhnuvše svaté poselství. Někteří z nich byli hluboce přesvědčeni varovnými slovy a bývali by jich dbali, avšak většina se jim jen vysmívala a zesměšňovala je, takže se nakazili týmž duchem, odmítli nabídku milosti a záhy se sami stali jedněmi z nejdrzejších a nejopovážlivějších posměváčků, neboť nikdo není tak bezuzdný a nezachází tak daleko v hříchu jako ti, kteří byli jednou osvíceni, avšak odmítli přesvědčivého Ducha Božího. {PP 59.3}

Lidé té generace nebyli všichni v pravém slova smyslu modloslužebníky. Mnozí se hlásili k tomu, že jsou vyznavači Boha. Tvrdili, že jejich modly jsou představiteli božství a že skrze ně může lid získat jasnější představu o božské bytosti. Tato skupina lidí jako první zavrhla Noemovo kázání. Usilovali o to přestavovat Boha hmotnými předměty a jejich smysly byly zaslepeny jeho majestátem a mocí; přestali chápat svatost jeho povahy a posvátný, neměnný ráz jeho požadavků. Jak se hřích šířil, zdálo se, že je stále méně a méně hříšný. Nakonec prohlašovali, že božský zákon již neplatí, že trestat hříchy je v rozporu s povahou Boží a popírali, že jeho soud postihne zemi. Kdyby lidé onoho pokolení byli poslušni zákona Božího, poznali by hlas Boží ve varování jeho služebníka. Jejich smysly však byly tak zaslepeny odmítáním světla, že opravdu uvěřili tomu, že Noemovo poselství je klam. {PP 60.1}

Na straně práva nebyla většina lidí, ba ani jich nebylo mnoho. Svět byl v jednom šiku proti spravedlnosti Boží a jeho zákonům a Noema pokládal za blouznivce. Když satan sváděl Evu, aby neposlouchala Boha, pravil Jí: „Nikoli nezemřete smrtí.“ 1. Mojžíšova 3,4. A vážení muži, ctění na celém světě, i moudří muži to po něm opakovali. „Vyhrůžky Boha,“ říkali, „nás mají postrašit, avšak nikdy se neuskuteční. Nemusíte se bát. K takové katastrofě, jako je zničení světa od Boha, který jej stvořil, a k potrestání bytostí, které stvořil, nikdy nedojde. Buďte klidní, nestrachujte se! Noe je pustý fanatik.“ A svět se vysmíval pošetilosti

zbloudilého starce. Místo aby sklonili svá srdce před Hospodinem, setrvávali dále v neposlušnosti a bezbožnosti, jako by Bůh k nim nepromluvil ústy svého služebníka. {PP 60.2}

Noe však stál pevně jako skála v bouři. Obklopen pohrdáním a posměchem lidí, vynikal nad nimi svou svatou neporušeností a neochvějnou vírou. Jeho slova byla silná, protože to byl hlas Boha k lidem skrze služebníka jeho. Spojení s Bohem ho plnilo nekonečnou silou, když po sto dvacet let zaznával jeho zbožný hlas a oznamoval lidstvu nastávající události, které se podle lidského úsudku nemohly uskutečnit. {PP 60.3}

Lidé před potopou světa měli za to, že přírodní zákony byly stanoveny na staletí. Roční doby se pravidelně střídaly. Do té doby nikdy nepršelo, země byla zavlažována mlhou nebo rosou. Řeky ještě dosud nevystoupily ze svých břehů, ale bezpečně přiváděly své vody do moře. Stanovené zákony udržovaly vody, aby nevystoupily z břehů řek. Lidé však nepoznávali ruku toho, který zadržoval vodu, řka: „Až potud vycházeti budeš, a dále nic.“ Jób 38,11 {PP 60.4}

Čas plynul a v přírodě se nic zjevně neměnilo; lidé, jejichž srdce se kdysi chvěla strachem, se začali uklidňovat. Soudili, tak jako mnozí soudí i dnes, že příroda je nad Bohem přírody a že její zákony jsou stanoveny tak pevně, že ani Bůh je nemůže změnit. Soudili, že kdyby Noemovo poselství bylo pravdivé, byla by příroda vyvrácena ze svého běhu, a vydávali poselství před celým světem za klam, za velký podvod. Projevovali své pohrdání výstrahou Boží tím, že dále činili právě to, co činili, než jim byla výstraha zvěstována. Dále pořádali své slavnosti a rozmařilé hostiny. Jedli, pili, konali zemědělské práce a stavěli s nadějí, že jim to v budoucnu přinese prospěch. Jejich bezbožnost se rozrůstala a svým smělým pohrdáním příkazů Božích dokazovali, že necítí bázeň před Věčným. Tvrdili, že kdyby Noemova slova byla pravdivá, řídili by se jimi věhlasní mužové — muži moudří, rozvážní a velcí. {PP 61.1}

Kdyby lidé před potopou byli uvěřili výstraze a káli se za své bezbožné skutky, Hospodin by byl odvrátil svůj hněv, tak jako jej odvrátil později od Ninive. Tím však, že tvrdošíjně odolávalo výčitkám svědomí a odporovalo výstrahám proroka Božího, naplnilo Lidstvo míru své nepravosti a uzrálo k záhubě. {PP 61.2}

Doba jeho zkoušky se chýlila ke konci. Noe věrně plnil příkazy, které dostal od Hospodina. Archa byla dokončena, jak Hospodin nařídil, a byla v ní uskladněna zásoba potravin pro lidi a zvířata. A pak se služebník Boží naposledy slavnostně obrátil k lidem. Zapřísahal je s vroucností, kterou slova nemohou vyjádřit, aby hledali útočiště, dokud je ještě mohou nalézt. Opět odmítli jeho slova, vysmívali se mu a dělali si posměšky. Náhle posměšky ustaly a zástup ztichl. Z hor a z lesů přicházela zvířata všech druhů, od nejdravějších po nejmírnější, a pokojně přicházela k arše. Ozval se zvuk, jak by vítr zadul, a hle, ptáci se slétli ze všech stran a jejich počet zatemnil nebe; v dokonalém pořádku odebrali

se do archy. Zvířata uposlechla příkazu Božího, lidé však neuposlechli. Za doprovodu svatých andělů „po dvém vešli k Noé do korábu“ (1. Mojžíšova 7,9) a z čistých zvířat po sedmi. Lidé přihlíželi s úžasem, mnozí se strachem. Vyzvali mudrce, aby vyložili tento podivný zjev, avšak ti neměli pro to vysvětlení. Bylo to tajemství, jež nemohli pochopit. Leč lidé byli neustálým odmítáním světla tak zatvrzelí, že i tato podívaná vzbudila jen okamžitý dojem. Když odsouzené lidstvo pohlédlo opět na slunce, zářící v celé své kráse, a na zemi, oděnou téměř v rajskou nádheru, zapudilo své vzrůstající obavy nevázaným veselím a svými nepravostmi přivolávali na sebe vzbuzený již hněv Boží. {PP 61.3}

Bůh přikázal Noemovi: „Vejdi ty i všecka čeleď tvá do korábu; nebo jsem tě viděl spravedlivého před sebou v národu tomto.“ 1. Mojžíšova 7,1. Svět pohrdl Noemovými výstrahami, jeho vliv a příklad byl však blahodárný pro jeho rodinu. V odměnu za jeho věrnost a poctivost zachránil Bůh s ním i všechny členy jeho rodiny. Hle, jaké ocenění věrnosti k rodičům! {PP 62.1}

Ustala doba poskytování milosti hříšnému lidstvu. Zvířata polní a ptáci nebeští vešli v útočiště. Noe a jeho rodina vstoupili do arch „a zavřel Hospodin po něm“. 1. Mojžíšova 7,16. Objevil se záblesk oslňujícího světla, sestoupil jako blesk z nebe a stanul před vchodem do archy. Neviditelné ruce pomalu sklopily těžké dveře, které se nedaly zavřít zevnitř. Noe byl v arše a venku zůstali ti, jimž Bůh svou milost odepřel. Na dveřích archy byla pečeť nebes. Bůh zavřel dveře a jen Bůh je mohl otevřít. Tak budou uzavřeny dveře milosti, až Kristus přestane se přimlouvat za hříšné lidstvo před svým příchodem na nebeských oblacích. Božská milost nebude pak už krotit bezbožníky a ty, kteří odmítli smilování, ovládne plně satan. Bezbožníci budou pak usilovat, aby vyhladili lid Boží; avšak právě tak, jako Noe byl uzavřen do archy, tak spravedliví budou zaštítěni mocí Boží. {PP 62.2}

Po sedm dní od chvíle, kdy Noe se svou rodinou vstoupil do archy, neobjevily se žádné příznaky blížící se bouře. V této době byla zkoušena jejich víra. Byla to doba, kdy celý okolní svět triumfoval. Zdánlivý odklad posílí jeho domněnku, že Noemovo poselství byl klam a že potopa nepřijde. Přesto, že mnozí byli svědky velebné scény, když zvířata a ptáci vstupovali do archy a anděl Páně střežil vchod, tropili si lidé dále posměšky a žerty i z těchto viditelných projevů Boží moci. Shromáždili se v zástupech kolem archy a posmívali se její posádce tak, jak se dosud ještě neodvážili. {PP 62.3}

Osmého dne však zatáhla oblohu temná mračna. Pak zaduněl hrom a šlehl blesk. Začaly padat velké kapky deště. Svět nezažil dosud nic podobného, strach sevřel lidská srdce. Všichni si kladli v skrytu otázku. „Je možné, že Noe měl pravdu a že svět je odsouzen k zábubě?“ Nebe se zatahovalo stále více a více a pršelo čím dále hustěji. Zvířata řvala vůkol v smrtelném strachu a zdálo se, že svým řevem lkají nad svým vlastním osudem a nad osudem lidstva. Pak „všecky studnice propasti veliké“ byly „protrženy a průduchové nebeští otevřiny jsou“. 1. Mojžíšova 7,11. Zdálo se, že voda se valí z oblak v mohutných

vodopádech. Řeky vystoupily z břehů a zaplavily údolí. Proudy vody vytryskly ze země a nepopsatelnou silou vymršťovaly vysoko do vzduchu mohutné balvany, které se při dopadu zarývaly hluboko do země. {PP 62.4}

Nejdříve viděli lidé zničení díla svých vlastních rukou. Jejich nádherné budovy, krásné zahrady a háje, v nichž postavili své modly, zničily blesky šlehající z nebe a jejich části rozmetaly daleko široko. Oltáře na nichž byly přinášeny lidské oběti, byly rozvaleny a modláři se chvěli hrůzou před mocí živého Boha u vědomí, že to byla jejich zkaženost a modlářství, které přivodilo jejich záhubu. {PP 63.1}

Když bouři přibylo na prudkosti, začaly se hýbat stromy, budovy, skály i země. Nepopsatelné bylo zděšení lidí a zvířat. Burácení bouře přehlušovalo kvílení lidí, kteří pohrdli mocí Boží. Sám satan, který musel zůstat uprostřed zuřících živlů, se obával o svou vlastní existenci. Byl rád, že vládne tak mocné rase, jako je lidstvo, a přál mu, aby dále žilo ve svých ohavnostech a pokračovalo ve své vzpouře proti Vládci nebe. Nyní proklínal Boha a obviňoval ho z nespravedlnosti a krutosti. Mnozí z lidí rouhali se jako satan Bohu, a kdyby byli mohli, byli by ho svrhli s trůnu moci. Jiní šíleli strachem, spínali ruce k arše a žadonili o vpuštění. Jejich prosby však byly marné. Konečně se vzbouzelo vědomí, že je Bůh, který vládne na nebesích. Vzývali ho opravdově, jeho ucho však bylo zavrženo k jejich volání. V této strašné hodině poznali, že jejich zkázu přivodilo přestoupení zákona Božího. Ačkoli ze strachu před trestem doznávali své hříchy, přece jen neprojevovali pravé pokání a nepociťovali ošklivost před zlem. Kdyby byl býval soud zastaven, byli by se opět vrátili ke své vzpouře proti nebi. Právě tak, až Bůh bude soudit svět před jeho zánikem ohněm, budou zatvrzelí vědět, v čem je jejich hřích — v pohrdání svatým zákonem Božím. Nebudou však pociťovat opravdovou lítost, právě tak jako hříšníci starého světa. {PP 63.2}

Někteří se ve svém zoufalství pokusili vniknout do archy, avšak pevná stavba odolala jejich útokům. Jiní se zachytili archy a byli pak smeteni vzdouvajícími se vlnami nebo zahynuli při srážce se skaliskem nebo stromy. Každá částečka mohutné archy se chvěla, když se bičována nelítostnými větry zmítala s vlny na vlnu. Řev zvířat v arše prozrazovala jejich úzkost a strach. Archa však plula uprostřed zuřících živlů zcela bezpečně. Andělé, vynikající svou silou, byli pověřeni její ochranou. {PP 63.3}

Zvířata vystavená bouři uchylovala se k lidem, jako by od nich očekávala pomoc. Mnozí lidé přivázali své děti a sebe na hřbety silných zvířat, protože věděli, že ta se z obav o svůj život vyšplhají až na nejvyšší vrcholky, aby unikla stoupající vodě. Někteří se připoutali k mohutným stromům na vrcholcích hor, Avšak stromy byly vyvráceny z kořenů a vrženy i se svým břemenem do běsnících vln. Jedno místo za druhým, které slibovalo bezpečí, bylo nutno opustit. Když vody stoupaly stále výš a výše, prchli lidé až na vrcholy nejvyšších hor, aby zde našli útočiště. Lidé a zvířata často spolu zápasili o možnost zachytit se alespoň nohou na skalisku, všichni však byli smeteni. {PP 63.4}

Z nejvyšších vrcholků hor shlíželi lidé na bezbřehý oceán. Svaté výstrahy služebníka Božího nebyly už předmětem posměchu. Jak toužili teď tito hříšníci odsouzení k záhubě, aby jim byla dána ještě příležitost, kterou promarnili! Jak teď prosili o jednu jedinou hodinu zkoušky, o jednu jednou milost, o jediné zvolání z úst Noemových. Avšak sladkého hlasu milosti již neuslyšeli. Láska, stejně silná jako spravedlnost, žádala, aby soud Boží učinil přítrž hříchu. Mstící vodstvo převalilo se přes poslední útočiště a rouhači zmizeli v tmavých hlubinách. {PP 64.1}

„Slovem Božím… onen první svět vodou jsa zatopen, zahynul. Ta pak nebesa, kteráž nyní jsou, i země, týmž slovem odložená, chovají se k ohni, ke dni soudu a zatracení bezbožných lidí.“ 2. Petrův 3,5.6.7. Blíží se druhá bouře. Země bude opět smetena zničujícím hněvem Božím a hřích i hříšníci budou vyhlazeni. {PP 64.2}

Hříchy, které přivolaly na svět před potopou Boží pomstu, jsou páchány i dnes. Z lidských srdcí zmizela bázeň Boží a zákona Božího lidé nedbají nebo jím pohrdají. Požitkářství, které zachvátilo lidstvo před potopou, je co do rozsahu rovno požitkářství dnešního lidstva. Kristus pravil: „Nebo jakož jsou za dnů těch před potopou žrali a pili, ženili se a vdávaly se, až do toho dne, když Noe všel do korábu, a nezvěděli, až přišla potopa, a zachvátila všecky: Takť bude i příští Syna člověka.“ Matouš 24,38.39 Bůh nesoudil lidi před potopou za to, že jedli a pili; dal jim v hojnosti plody země, aby ukojili své tělesné potřeby. Jejich hřích byl v tom, že požívali těchto darů a necítili vděčnost k Dárci a že se požitkářství oddávali bezmezně. Manželství bylo ve shodě s uspořádáním Božím, bylo jedním z prvních zařízení, jež Bůh zavedl. Bůh dal zvláštní směrnice o manželství a oděl je svatostí a krásou. Na tato ustanovení se však zapomnělo, manželství se zvrhlo a stalo se nástrojem vášně. {PP 64.3}

Podobně to vypadá s manželství dnes. To, co zákon sám dovoluje, se přehání. Požitkářství se rozmáhá bez omezení. Křesťanští duchovní jedí a pijí dnes s opilci, ač jejich jména jsou zaznamenána v ctihodných knihách církevních. Nestřídmost otupuje mravní a duševní síly a připravuje cestu k ukájení nižších vášní. Mnozí necítí mravní povinnost krotit žádost svých smyslů a stávají se otroky chtíče. Lidé žijí jen pro rozkoše svých smyslů, jen pro tento svět a pro tento život. Výstřednost ovládla všechny společenské kruhy. Počestnost je obětována ve prospěch přepychu a okázalosti. Ti, kteří touží po rychlém zbohatnutí, převracejí spravedlnost a utlačují chudé; stále se prodávají a kupují „služebníci a duše lidské.“ Zjevení 18,13. Podvody, úplatkářství a zlodějství se nepotrestány vkrádají do vysokých i nízkých míst. Noviny a časopisy se hemží zprávami o vraždách, o zločinech tak chladnokrevně spáchaných, takže se zdá, jako by vymřely všechny city lidskosti. A tyto ohavnosti se vyskytují tak často, že už ani nevyvolávají odezvu, ani nevzbuzují překvapení. Duch bezvládí zachvátil všechny národy a jeho záchvaty, které čas od času vyvolávají v světě hrůzu, jsou jen projevem nahromaděných vášní a nezákonnosti, které přinášejí zemi hoře a žal, vymknou-li se někdy kontrole. Obraz světa před potopou, jak jej podává Písmo

svaté, znázorňuje velmi věrně stav, do něhož se rychle řítí moderní společnost. I nyní, v tomto století, a to i v zemích tradičně křesťanských, páchají se denně zločiny, tak hanebné a strašné, že se vyrovnají zločinům, za něž byli zhubeni hříšníci z doby před potopu světa. {PP 64.4}

Před potopou vyslal Bůh Noema, aby upozornil svět, že lid je třeba vést k pokání, aby tak unikl hrozící záhubě. Protože se blíží doba druhého příchodu Kristova, posílá Bůh světu své služebníky s upozorněním, aby se přichystal na tuto velkou událost. Mnoho lidí žije v přestoupení zákona Božího a Bůh teď ve své milosti je volá k poslušnosti svatých zákonů. Všem, kteří odloží své hříchy, budou se kát Bohu a uvěří v Krista, nabízí odpuštění. Mnozí však cítí, že odříci se hříchu vyžaduje příliš velkých obětí. Jejich život není v souladu s čistými zásadami mravní vlády Boží, a proto odmítají jeho upozornění a popírají moc jeho zákona. {PP 65.1}

Z ohromného počtu obyvatel země před potopou světa pouze osm duší uvěřilo slovu Božímu, jež hlásal Noe, a uposlechlo ho. Po sto dvacet let upozorňoval kazatel spravedlnosti svět na blížící se záhubu, leč jeho poselství nebylo dáno sluchu, ba bylo jím pohrdnuto. Tak tomu bude i nyní. Než přijde velký Zákonodárce, aby ztrestal neposlušné, jsou hříšníci upozorňováni, aby činili pokání a obnovili svou víru; u většiny se však tato upozornění nesetkají s pravou odezvou. Apoštol Petr paví: „Přijdou v posledních dnech posměvači, podlé svých vlastních žádostí chodící, a říkající: Kdež jest to zaslibování o příchodu jeho? Nebo jakž otcové zesnuli, všecko tak trvá od počátku stvoření.“ 2. Petrův 3,3.4. Zdali pak neslýcháme dnes táž slova, a to nejen z úst zřejmých bezbožníků, ale i z úst mnohých, kteří je hlásají z kazatelen? „není důvodu k znepokojování,“ volají, „než přijde Kristus, musí být celý svět napraven a spravedlnost musí vládnout po tisíc let. Jen klid! Všechno trvá tak, jak bylo od počátku. Nechť se nikdo nevzrušuje burcujícím poselstvím těchto panikářů!“ Nauka o tisícileté říši míru není však v souladu s učením Krista a jeho apoštolů. Kristus položil významnou otázku: „Když přijde Syn člověka, zdaliž nalezne víru na zemi?“ Lukáš 18,8. A jak vidíme, prohlašuje, že svět bude v takovém stavu jako za dní Noemových. Pavel nás upozorňuje, že můžeme očekávat vzrůst bezbožnosti, až se přiblíží konec: „Duch pak světle praví, že v posledních časích odvrátí se někteří od víry poslouchajíce duchů bludných a učení ďábelských.“ 1. Timoteovi 4,1. Apoštol praví, že „v posledních dnech nastanou časové nebezpeční“. 2. Timoteovi 3,1. A podává otřesný seznam hříchů, kterých se dopustili ti, kdož budou shledáni bezbožnými. {PP 65.2}

Lidé se před potopou světa oddávali vzrušujícím zábavám a slavnostem, když se doba jejich zkoušky chýlila ke konci. Ti, kteří měli vliv a moc, konali vše pro to, aby mysli lidí byly zaujaty radovánkami a zábavami, aby nikdo nedbal poslední svaté výstrahy. Zdalipak nepozorujeme, že totéž se opakuje i v současné době? Sluhové Boží hlásají poselství, že se blíží konec všech věcí — a svět se zatím utápí v rozkoších a v honbě za požitkem. Stále

nové a nové způsoby zábavy činí člověka lhostejným k Bohu a brání tomu, aby přijal pravdy, které jediné ho mohou zachránit před blížící se záhubou. {PP 66.1}

Za dnů Noemových prohlašovali mudrcové, že je nemožné, aby svět byl zničen potopou. Dnes jsou vědci, kteří se snaží dokázat, že svět nemůže být zničen ohněm, že by se to neshodovalo s přírodními zákony. Avšak Bůh přírody, její Vládce a Tvůrce jejích zákonů, může užít díla svých rukou, aby sloužilo jeho vlastnímu cíli. {PP 66.2}

Když velcí a moudří lidé dokázali k své spokojenosti, že je nemožné, aby svět byl zničen povodní, když obavy lidí byly zažehnány, když všichni prohlašovali Noemovo proroctví za klam a Noema pokládali za blázna — přišel čas Boží. „Studnice propasti velké“ byly „protrženy, a průduchové nebeští otevřiny“ (1. Mojžíšova 7,11) a posměvači byli pohlceni vodami potopy. Při veškerém svém mudrování poznali lidé příliš pozdě, že jejich vědění je bláhové, že Zákonodárce je nad přírodními zákony a že všemohoucnost se nerozpakuje při použití prostředků, aby dosáhla svých cílů. „A jakož se dálo za dnů Noé“, „takť nápodobně bude v ten den, když se Syn člověka zjeví.“ Lukáš 17,26.30. „Přijdeť pak ten den Páně, jako zloděj v noci, v kterémž nebesa jako v prudkosti vichru pominou, a živlové pálivostí ohně rozplynou se, země pak i ty věci, kteréž jsou na ní, vypáleny budou.“ 2. Petrův 3,10. Když plané filosofování potlačuje bázeň ze soudu Božího, když učitelé náboženství hlásají nastávající dlouhý věk míru a blahobytu a když se svět utápí v samých radovánkách, odmítaje upozorňování Boží a tropě si posměch z jeho poslů, pak „přijde na ně zahynutí, a neujdouť“. 1. Tesalonickým 5,3. {PP 66.3}

8. Kapitola — Po potopě

Vody vystoupily patnáct loket nad nejvyšší hory. Noemově rodině v arše se často zdálo, že musí zahynout, neboť po celých pět měsíců byl jejich člun zmítán, zdánlivě vydán na pospas větrům a vlnám. Byla to těžká zkouška, avšak Noe nezakolísal ve víře, neboť si byl jist, že je pod ochranou ruky Boží. {PP 68.1}

Když vody začaly opadávat, zavedl Hospodin archu na místo chráněné pásmem hor, které jeho moc ušetřila. Jednotlivé hory byly od sebe vzdáleny jen nepatrně a archa mezi nimi plula jako v přístavu a nebyla již zmítána na nekonečném oceánu. Unaveným poutníkům, dlouho zmítaným v bouři, se značně ulevilo. {PP 68.2}

Noe a jeho rodina již dychtivě očekávali, až začnou opadávat vody, neboť toužili stanout znovu na pevné zemi. Čtyřicet dní po tom, co se opět objevily vrcholky hor, vypustili krkavce, ptáka s ostrým čichem, aby zjistil, zdali již země oschla. Pták však nenašel než vodu, a vrátiv se do archy, znovu vyletěl. Po sedmi dnech vypustili holubici, která se opět vrátila do archy, když nenalezla pevnou půdu. Noe počkal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici. Když se holubice vrátila večer s olivovým listem v zobáku, zavládla v arše velká radost. Pak „odjal Noé přikrytí korábu a uzřel, ano již oschl svrchek země“. 1. Mojžíšova 8,13. Stále ještě čekal trpělivě v arše. Poněvadž vstoupil do archy na příkaz Boží, očekával zvláštní příkaz, aby ji směl opustit. {PP 68.3}

Konečně sestoupil anděl z nebe, otevřel těžké dveře a přikázal patriarchovi a jeho rodině, aby vystoupili na zemi a vzali s sebou všechno živé. V radosti nad svou záchranou nezapomněl Noe na toho, jehož milostivou péčí byl ušetřen. První, co učinil, když vystoupil z archy, bylo, že postavil oltář a nabídl velkou oběť po jednom z čistých zvířat a ptáků, aby tak dal Bohu najevo svou vděčnost za své osvobození a osvědčil svou víru v Krista. Tato oběť nalezla zalíbení u Hospodina a přinesla požehnání nejen patriarchovi a jeho rodině, ale všem, kteří budou žít na zemi. „Zachutnal Hospodin vůni tu příjemnou, a řekl Hospodin v srdci svém: Nebudu více zlořečiti zemi pro člověka… Dokavadž země trvati bude, setí a žeň, studeno i horko, léto i zima, den také a noc nepřestanou.“ 1. Mojžíšova 8,21.22. V tom je poučení pro všechna další pokolení. Noe vstoupil na zpustlou zemi a dříve, než si vystavěl dům, zbudoval oltář Bohu. Dobytka měl málo a udržel jej s vynaložením velkého úsilí. A přece s radostí obětoval Hospodinu část na důkaz, že vše patří Bohu. Právě tak má být naší první starostí přinést dobrovolnou oběť Bohu. Každý důkaz jeho milosrdenství a lásky k nám bychom měli vděčně uznat a prokazovat skutky vděčnosti a dary pro dílo Boží. {PP 68.4}

Aby kupící se mraky a padající déšť nenaplňovaly lidi stálým strachem a obavami z nové potopy, povzbudil Hospodin Noemovu rodinu zaslíbením: „Já zajisté vcházím v smlouvu svou s vámi… nebude vyhlazeno více všeliké tělo vodami potopy, aniž bude více potopa k zkažení země… duhu svou postavil jsem na oblaku, a bude na znamení smlouvy mezi mnou

a mezi zemí. A budeť, když uvedu mračný oblak nad zemí, a ukáže se duha na oblaku, že se rozpomenu na smlouvu svou, kteráž jest mezi mnou a mezi vámi a mezi všelikou duší živou v každém těle.“ 1. Mojžíšova 9,11.13.14.15. {PP 69.1}

Hle, jak se projevila velká blahovůle Boží a jeho soucit s omylnými tvory tím, že stvořil nádhernou duhu v oblacích jako znamení své smlouvy s člověkem! Hospodin prohlásil, že při pohledu na duhu připomene si svou úmluvu. To neznamená, že na smlouvu zapomene. Promlouvá k nám naší vlastní řečí, abychom mu lépe porozuměli. Božím úmyslem bylo, až se děti pozdějších pokolení budou ptát po významu nádherné duhy, která se klene po obloze, aby jim mohli jejich rodiče vyprávět historii potopy světa a sdělit jim, že Nejvyšší stvořil duhu a umístil ji do oblak jako ujištění, že zemi již nikdy nezaplaví potopa. Tak bude duha všem dalším pokolením člověka svědectvím o lásce Boží k člověku a bude posilovat jeho víru v Boha. {PP 69.2}

V nebi obklopuje duhová záře trůn a klene se nad hlavou Kristovou. Prorok praví: „Na pohledění jako duha, kteráž bývá na oblace v čas deště, takový na pohledění byl blesk vůkol (trůnu). To bylo vidění podobenství slávy Hospodinovy.“ Ezechiel 1,28. A autor Zjevení hlásá: „A aj, trůn postaven byl na nebi, a na trůně jeden seděl… a vůkol toho trůnu byla duha, na pohledění podobná smaragdu.“ Zjevení 4,2.3. Když člověk svou velkou bezbožností vyzývá Boží soud, pak Spasitel, který se nás zastává u svého Otce, ukazuje na duhu v oblacích, na duhu kolem Božího trůnu a kolem své vlastní hlavy jako na znamení milosrdenství Božího s kajícím hříšníkem. {PP 69.3}

S ujištěním o potopě, které dal Noemovi, spojil Hospodin jedno ze svých nejskvělejších zaslíbení své milosti: „Jakož jsem přisáhl, že se nebudou více vylévati vody Noé po zemi, tak jsem přisáhl, že se nerozhněvám na tě, aniž tobě přísně domlouvati budu. A byť se i hory pohybovaly, a pahrbkové ustupovaly, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí, a smlouva pokoje mého se nepohne, praví slitovník tvůj Hospodin.“ Izajáš 54,9.10. {PP 69.4}

Když Noe spatřil mohutnou dravou zvěř, která s ním vycházela z archy, pocítil strach, že by jeho rodinu, čítající pouze osm členů, mohla rozsápat. Avšak Hospodin seslal svým služebníkům anděla s ujištěním: „Strach váš a hrůza vaše buď na všeliký živočich země, a na všecko ptactvo nebeské. Všecko, což se hýbe na zemi, a všecky ryby mořské v ruce vaše dány jsou. Všecko, což se hýbe a jest živo, bude vám za pokrm; jako i bylinu zelenou, dal jsem vám to všecko.“ 1. Mojžíšova 9,2.3. Předtím nedovolil Bůh člověku, aby pojídal masitou stravu. Měl v úmyslu, aby se lidské pokolení živilo jen plody země. Nyní však, když byly vyhlazeny všechny zelené rostliny, dovolil člověku jíst maso čistých zvířat, která ušetřil v arše. {PP 70.1}

Potopou změnil se všechen povrch země. Třetí strašná kletba lpěla na ní následkem hříchu. Když voda začala ustupovat, byly pohorky a hory obklopeny velkým kalným mořem. Vůkol ležely mrtvoly lidí a zvířat. Hospodin si nepřál, aby se pozůstatky rozkládaly

a otravovaly vzduch, a proto učinil zemi velkým pohřebištěm. Silný vítr, kterému dal vanout, aby vysušil vody, strhl s sebou i vrcholky hor a navršil stromy, skály a půdu na těla mrtvých. Stejným způsobem bylo skryto před zraky lidí stříbro a zlato, drahocenné dřevo a kameny, které okrašlovaly a obohacovaly svět před potopou a jež lidé zbožňovali. Prudkým působením vod se nad tímto bohatstvím navrstvila země a skály a někdy se nad nimi utvořily dokonce hory. Bůh poznal, že čím jsou hříšní lidé bohatší a čím lépe se jim daří, tím více se odchylují jejich cesty od něho. Uctívají poklady, které jim poskytuje štědrý Dárce, zatímco Boha hanobí a jím opovrhují. {PP 70.2}

Země vypadala jako obraz zmatku a nepopsatelné spouště. Hory, kdysi tak krásné ve své dokonalé souměrnosti, byly zcela rozrušeny. Kameny, balvany a úlomky skal ležely poházeny na povrchu zemském. Na mnoha místech zmizely beze stopy hory a celá horstva, na místě pohoří vznikly nížiny. Tyto změny byly na některých místech pronikavější než na jiných. Kde byla kdysi nejbohatší ložiska zlata, stříbra a drahých kamenů, tam se projevily nejtěžší znaky kletby. Na ty pak země, které byly neobydleny nebo kde se nejméně hřešilo, dolehla kletba méně tíživě. {PP 70.3}

V té době zanikly rozsáhlé lesy, přikryty vrstvou země. Proměnily se od té doby v uhlí, utvořivše rozsáhlá uhelná ložiska, jak je dnes známe, a poskytnuvše velké množství oleje. Uhlí a olej se často vzněcují a hoří pod povrchem země. Tím se zahřívají skály, pálí se vápno a roztavuje se železná ruda. Působení vody s vápnem zvyšuje sílu žáru a způsobuje zemětřesení, sopečnou a jinou činnost. Přijde-li oheň a voda ve styk s úlomky skal a s rudnými ložisky, vznikají velké podzemní výbuchy, ozývající se jako vzdálený hrom. Vzduch je horký a nedýchatelný. Nastávají sopečné výbuchy, které však často neposkytují dostatečný odchod žhavým živlům. Pak se země sama vzdouvá, půda se vraští jako vlny na moři, objevují se velké trhliny a země někdy pohltí i celá města, vesnice a hořící hory. Tyto podivuhodné úkazy se budou projevovat stále častěji a stále v hrůznější formě, čím více se bude blížit druhý příchod Kristův a konec světa, jako znamení jeho rychlé zkázy. {PP 70.4}

Hlubiny země jsou zbrojnicí Hospodina; odtud vzal zbraně, jichž použil ke zničení starého světa. Vody, které se vyvalily ze země, spojily se s vodami vylitými z nebe a dovršily dílo zkázy. Od potopy světa je voda a také oheň prostředkem Božím ke zničení bezbožných měst. Takto navštěvuje Bůh ty, kdož zlehčují jeho zákona a šlapou po jeho moci, aby se chvěli před jeho silou a uznali jeho spravedlivou vládu. Až lidé spatří hořící skály dštící oheň, plameny a proudy žhavé lávy, která vysušuje řeky, zaplavuje lidnatá města a všude šíří zkázu a spoušť, naplní se srdce i nejsmělejších hrůzou a strachem a posměvači budou muset uznat nekonečnou moc Boží. {PP 71.1}

Pravili staří proroci, když hlásali podobenství o takových událostech: „Ó bys protrhl nebesa a sstoupil, aby se od přítomnosti tvé hory rozplynouti musily (jako od roznícenéhо ohně rozpouštějícího voda vře), abys v známost uvedl jméno své nepřátelům svým, a aby se před tváří tvou národové třásli; jako když jsi činil hrozné věci, jichž jsme se nenadáli,

sstoupil jsi, před obličejem tvým hory se rozplývaly.“ Izajáš 64,1-3. „U vichru a bouři jest cesta Hospodinova, a oblak jest prach noh jeho. Když domlouvá moři, vysušuje je, i všecky řeky vysušuje.“ Nahum 1,3.4. {PP 71.2}

Při druhém příchodu Kristově nastanou ještě hroznější věci, než svět kdy zažil. „Hory se třesou před ním, a pahrbkové se rozplývají, země pak hoří před tváří jeho, i okršlek zemský a všickni, kteříž přebývají na něm. Před rozhněváním jeho kdo ostojí? A kdo se postaví proti prchlivosti hněvu jeho?“ Nahum 1,5.6. „Hospodine, nakloň svých nebes a sstup, dotkni se hor, a kouřiti se budou. Sešli hromobití a rozptyl je, vypusť střely své a poraz je.“ Žalm 144,5.6. {PP 71.3}

„Ukáži zázraky na nebi svrchu, a znamení na zemi dole, krev a oheň a páru dýmovou.“ Skutky 2,19. „I stali se zvukové a hromobití a blýskání, i zemětřesení stalo se veliké, jakéhož nikdy nebylo, jakž jsou lidé na zemi, zemětřesení tak velikého.“ „A všickni ostrovové pominuli, a hory nejsou nalezeny. {PP 71.4}

A kroupy veliké jako centnéřové pršely s nebe na lidi.“ Zjevení 16,18.20.21. {PP 72.1}

Když se blesky z nebe spojí s ohněm v zemi, vzplanou hory jako výheň a vychrlí strašné proudy lávy, která zaplaví zahrady a pole, vesnice a města. Žhavé roztavené masy, vržené v řeky, uvedou vody ve var, mohutné skalní bloky se budou trhat a jejich úlomky pokryjí zemi. Řeky vyschnou. Země bude zachvácena křečí, všude bude strašné zemětřesení a sopečné výbuchy. {PP 72.2}

Tak Bůh vyhladí na zemi bezbožníky. Spravedliví však budou ušetřeni uprostřed těchto otřesů, právě tak jako Noe byl ušetřen ve své arše. Bůh bude jejich útočištěm a pod jeho křídly budou v bezpečí. Žalmista praví: „Poněvadž jsi Hospodina, kterýž útočiště mé jest, a Nejvyššího za svůj příbytek položil, nepřihodí se tobě nic zlého.“ Žalm 91,9.10. „V den zlý mne ukryje ve stánku svém, schová mne v skrýši stanu svého.“ Žalm 27,5. Zaslíbení Boží zní: „Poněvadž mne zamiloval, vysvobodím jej a vyvýším; nebo poznal jméno mé.“ Žalm 91,14. {PP 72.3}

9. Kapitola — Přirozený Týden

Týden vznikl stejně jako již při stvoření světa, udržel se a prostřednictvím biblických dějin přetrval až do dnešní doby. Sám Hospodin odměřil první týden jako vzor pro další týdny až do konce času. Jako všechny následující měl sedm přesných dílů — dní. Šest dní věnoval dílu stvoření, sedmého dne Bůh odpočíval, posvětil pak tento den a oddělil jej jako den odpočinku pro člověka. {PP 73.1}

V zákoně, který vydal ze Sinaje, uznává Bůh týden a vše z čeho vychází. Vydal přikázání „Pomni na den sobotní, abys jej světil“, vypočítal, co se má konat po šest dnů a co se nemá činit dne sedmého, a odůvodnil vznik týdne poukazem na svůj vlastní příklad: „Nebo v šesti dnech učinil Hospodin nebe a zemi, moře a všecko, což v nich jest, a odpočinul dne sedmého; protož požehnal Hospodin dne sobotního, a posvětil ho.“ 2. Mojžíšova 20,8.11. Toto odůvodnění je pěkné a působivé, chápeme-li dny stvoření jako normální přirozené dny. Prvních šest dnů každého týdne bylo dáno člověku k práci, protože Bůh se zaměstnával v tomto období prvního týdne tvořením světa. Sedmého dne se má člověk zdržet od práce v upomínku na odpočinek Stvořitelův. {PP 73.2}

Domněnka, že události prvního týdne si vyžádali tisíců a tisíců let, míří však přímo proti základu čtvrtého přikázání. Tato domněnka představuje Stvořitele, který přikazuje lidem, aby zachovávali týden o sedmi přesných dnech na památku dlouhých, časově neurčených období. To neodpovídá Božímu způsobu jednání s jeho tvory. Zatemňuje se tím to, co Bůh učinil naprosto jasně a zřetelně. Je to nevíra ve své nejzáludnější a tudíž nejnebezpečnější formě; její skutečný ráz je tak zahalen, že ji vyznávají a učí ji i mnozí, jejichž povoláním je vykládat bibli. {PP 73.3}

„Slovem Hospodinovým nebesa učiněna jsou, a duchem úst jeho všecko vojsko jejich.“ „Nebo on řekl, a stalo se, on rozkázal, a postavilo se.“ Žalm 33,6.9. Bible nezná dlouhé věky, v nichž by se země pozvolna vyvíjela z chaosu. O každém jednotlivém dni tvoření píše Písmo svaté, že se skládal z večera a rána jako všechny další dny, které následovaly. V závěru každého dne se oznamuje, co Stvořitel učinil. Na konci prvního týdne je řečeno: „Tiť jsou rodové nebes a země, když stvořena jsou.“ 1. Mojžíšova 2,4. To nijak neopravňuje k domněnce, že dny stvoření byly jiné než dny normální. Každý den byl nazván rodem, protože v něm Bůh zrodil nebo stvořil novou část svého díla. {PP 73.4}

Geologové tvrdí, že našli důkazy v zemi samé, svědčící o tom, že země je mnohem starší, než učí kniha Mojžíšova. Byly nalezeny kosti lidí a zvířat, jakož i válečné zbraně, zkamenělé stromy atd., mnohem větší, než se vyskytují dnes nebo se vyskytovaly v posledních tisíciletích. Z toho usuzují, že země byla obydlena již dávno před dobou uváděnou v Písmu svatém, a to bytostmi značně vyššími, než jsou dnešní lidé. Toto dokazování přivedlo mnohé osvědčené vyznavače bible k tomu, že uvěřili domněnce, že dny tvoření byla dlouhá, časově neohraničená období. {PP 74.1}

Bez biblické dějepravy však nemůže geologie dokázat nic. Ti, kteří se tak bezvýhradně opírají o své nálezy, nemají správnou představu o velikosti lidí, zvířat a stromů před potopou světa nebo o velkých změnách, které tehdy nastaly. Pozůstatky, nalezené v zemi, podávají svědectví o poměrech, které se v mnoha směrech liší od dnešních poměrů. O době, kdy tyto poměry existovaly, možno však nalézt poučení jen v Písmě svatém. V záznamu o potopě světa je vysvětleno to, co geologie sama nemůže nikdy vyzkoumat. Lidi, zvířata a stromy, mnohokrát větší v porovnání s dnešními, přikryla v době Noemově vrstva půdy, čímž je uchránila pro pozdější pokolení jako důkaz, že všechno živé zahynulo potopou. Bůh chtěl, aby nález těchto věcí posílil víru v Písmo svaté, podané Duchem Božím. Člověk však se svým planým mudrováním dopouští téhož omylu jako lidé před potopou — věci, jež mu Bůh dal k užitku, mění se mu v prokletí, protože jich používá nesprávným způsobem. {PP 74.2}

Jedním ze satanových prostředků je svádět lidi k tomu, aby uvěřili bajkám, jež pak vedou k nevěře. Satan tak může zatemnit zákon Boží, který je velmi prostý a srozumitelný, a ponoukat lidi, aby se postavili proti správě Boží. Jeho úsilí je zvláště zaměřeno proti čtvrtému přikázání, protože tak jasně směřuje k živému Bohu, „Stvořiteli nebe a země“. {PP 74.3}

Člověk se ustavičně snaží vysvětlit dílo stvoření světa jako výsledek působení přírodních sil. Toto dokazování, které je v rozporu s jasnými fakty obsaženými v Písmě svatém, přijímají dokonce i křesťanští duchovní. Jsou mnozí, kteří nesouhlasí s výklady proroctví, zvláště Danielova, a Zjevení, a prohlašují o nich, že jsou tak nejasná, že jich nelze porozumět; navíc pak s dychtivostí přijímají domněnky geologů, odporující záznamům v knize Mojžíšově. Jestliže však to, co Bůh zjevil, je tak obtížné pochopit, jak nedůsledné je pak přijímat pouhé domněnky o tom, co Bůh nezjevil! {PP 74.4}

„Věci skryté jsou Hospodina Boha našeho, věci pak zjevené ty jsou naše a synů našich, abychom plnili všecka slova zákona tohoto.“ 5. Mojžíšova 29,28. Právě to, jak vykonal své dílo stvoření, Bůh lidem nezjevil; a lidská věda nemůže vypátrat tajemství Nejvyššího. Jeho tvůrčí moc je právě tak nepochopitelná jako jeho existence. {PP 75.1}

Bůh dovolil, aby věda a umění přinášely světu světlo. Přistupují-li však vědci ke zkoumání těchto věcí čistě z lidského hlediska, dospějí zcela jistě k nesprávným závěrům. Spekulovat o tom, co nebylo zjeveno slovem Božím, je neškodné potud, pokud naše teorie neodporují faktům, obsaženým v Písmě. Ty však, kdož opouštějí slovo Boží a snaží se vysvětlit stvořitelské dílo Boží vědeckými metodami, bloudí po neznámém moři bez mapy a kompasu. {PP 75.2}

I největší vědci, neřídí-li se ve svém bádání slovem Božím, propadají zmatku, když se pokoušejí zjistit vztah mezi vědou a zjevením. Protože Stvořitel a jeho dílo přesahuje tak značně jejich chápavost, že nejsou s to vysvětlit je přírodními zákony, pokládají biblický

dějepis za nespolehlivý. Ti, kdož pochybují o hodnověrnosti zpráv Starého a Nového zákona, budou sváděni ještě o krok dále, k pochybování o existenci Boha. A pak, když ztratí svou kotvu, jsou ponecháni sami sobě, aby ztroskotali na skále nevěry. {PP 75.3}

Takoví ztratili prostotu víry. Víra v božskou autoritu svatého slova Božího musí být pevná. Bibli není možné prověřovat pravidly lidské vědy. Lidské vědění je nespolehlivým průvodcem. Pochybovači, kteří čtou bibli se záměrem najít v ní rozpory, mohou nedostatečným pochopením vědy nebo zjevením tvrdit, že takové rozpory mezi tvrzením vědy a mezi zjevením našli. Při správném pochopení je však obě v dokonalém souladu. Mojžíš psal pod vedením Ducha Božího a solidní geologická věda nebude nikdy vydávat za platné takové objevy, které nelze uvést v soulad s jeho tvrzením. Veškerá pravda, ať v přírodě obsažená nebo ve zjeveních hlásaná, je v naprosté shodě ve všech svých projevech. {PP 75.4}

Ve slově Božím je nadhozeno mnoho otázek, jež nemohou zodpovědět ani největší učenci. Tyto otázky vzbuzují pozornost a ukazuje se, jak mnoho je jich, a to i takových, které se týkají všedních věcí každodenního života, a jak lidský rozum při všem svém naparování je nikdy nemůže plně pochopit. {PP 75.5}

Vědci se však domnívají, že mohou porozumět moudrosti Boží a pochopit to, co činí nebo může činit. Velmi je rozšířen názor, že Bůh je omezován svými vlastními zákony. Lidé buď popírají existenci Boha, nebo jí nedbají, anebo se domnívají, že umějí vysvětlit všechno, dokonce i působení jeho Ducha na lidské srdce, a proto už nectí jeho jméno, ani se nebojí jeho moci. Nevěří v nadpřirozené, nepochopitelné zákony Boží a v jeho nekonečnou moc prosazovat skrze ně svou vůli. V obecné řeči znamená termín „přírodní zákony“ to, co ovládá fyzikální svět a co lidé mohou odhalit. Jak omezené je však jejich poznání a jak rozsáhlé je pole, v němž Stvořitel může působit v souladu se svými vlastními zákony, a přece zcela mimo dosah chápání smrtelných bytostí! {PP 75.6}

Mnozí hlásají, že hmota obsahuje životní sílu, že hmotě jsou vlastí určité vlastnosti a že hmota jedná na základě své vlastní energie, jíž je vybavena, že přírodní pochody se řídí pevnými zákony, do nichž Bůh nemůže zasahovat. Taková věda je falešná, není podložena slovem Božím. Příroda slouží svému Stvořiteli, Bůh neruší své zákony, ani nečiní nic v rozporu s nimi, nýbrž stále jich používá jako svých nástrojů. Příroda poskytuje svědectví o tom, že v ní působí inteligenci nadaná síla, která se řídí přírodními zákony. To v přírodě panuje neustálé působení Otce a Syna. Kristus praví: „Otec můj až dosavad dělá, i já ť dělám.“ Jan 5,17. {PP 76.1}

V chvalozpěvu, který zaznamenal Nehemiáš, Lévité pěli: „Ty jsi, Hospodine, sám jen jediný, ty jsi učinil nebesa, nebesa nebes i všecko vojsko jejich, zemi i všecko, což jest na ní… obživuješ také všecko…“ Nehemjáš 9,6. Pokud jde o tento svět, je Boží dílo tvoření dokončeno. Neboť „dokonána jsou díla od ustanovení světa“. Židům 4,3. Avšak síla Boží se

stále projevuje, aby udržela to, co stvořil. Nejeví se v tom, že mechanismus, který byl jednou uveden do pohybu, pracuje dále svou vlastní vnitřní silou, že puls tepe a vdech se střídá s výdechem, nýbrž v tom, že každý dech, každý tep srdce je důkazem vše pronikající péče toho, jímž „živi jsme, a hýbáme se, i trváme“. Skutky 17,28). Nikoli z vlastní síly rodí země rok co rok své plody a otáčí se dále kolem slunce. Ruka Hospodinova řídí planety a udržuje jejich pohyb po nebi po správných dráhách. On „vyvodí v počtu vojsko jejich, a všeho toho zejména povolává. Vedle množství síly a veliké moci ani jedno z nich nezahyne.“ Izajáš 40,26. Jeho mocí vzkvétá zeleň, raší listy a květiny kvetou. On „vyvodí trávu na horách“ (Žalm 147,8), zúrodňuje údolí. „Všickni živočichové lesní“ „hledají od Boha silného pokrmu svého“ (Žalm 104,20.21) a každý živý tvor, od nejmenšího hmyzu po člověka, závisí denně na jeho prozřetelné péči. Žalmista o tom mluví těmito krásnými slovy: „Všecko to na tě očekává, abys jim dával pokrm časem svým. Když jim dáváš, sbírají; když otvíráš ruku svou, nasyceni bývají dobrými věcmi.“ Žalm 104,27.28. Jeho slovo ovládá živly. Pokrývá oblohu mraky a chystá déšť pro zemi. „Onť dává

sníh jako vlnu, jiním jako popelem posýpá.“ Žalm 147,16 „Kterýžto když vydává hlas, ječení vod bývá na nebi, a kterýž působí to, aby vystupovaly páry od kraje země, blýskání s deštěm přivodí, a vyvodí vítr z pokladů svých.“ Jeremjáš 10,13. {PP 77.2}

Bůh je základem všeho. Veškerá opravdová věda je v souladu s jeho dílem, veškeré opravdové vzdělání vede k poslušnosti jeho správy. Věda odhaluje našim zrakům nové divy, proniká do výšin, zkoumá nové hloubky; její výzkumy však nepřinesou nic, jsou-li v rozporu se zjevením Božím. Nevědomí se mohou přiklonit k falešným názorům o Bohu dovoláváním se vědy, avšak kniha přírody a Písmo svaté se vzájemně doplňují. Tak jsme vedeni k uctívání Stvořitele a k uvědomělé víře v jeho slovo. {PP 77.1}

Žádný smrtelník není s to plně pochopit jsoucnost, moc, moudrost nebo konání Nekonečného. Písmo svaté praví: „Zdaliž ty stižitelnosti Boží dosáhneš, aneb dokonalost Všemohoucího vystihneš? Vyšší jest nebes, co učiníš? Hlubší než peklo, jakž porozumíš? Delší jest míra její než země, a širší než moře.“ Jób 11,7-9. Ani největší mudrci země nemohou pochopit Boha. Člověk může věčně bádat, věčně poznávat a stále je před ním nekonečno. {PP 77.2}

Dílo stvoření svědčí přece o Boží moci a velikosti. „Nebesa vypravují slávu Boha silného, a dílo rukou jeho obloha zvěstuje.“ Žalm 19,2. Ti, kteří se radí s Písmem svatým, najdou ve vědě pomoc k porozumění Boha. „Neviditelné věci jeho, hned od stvoření světa, po věcech učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a božství.“ Římanům 1,20. {PP 77.3}

10. Kapitola — Babylónská Věž

Aby opět zalidnil pustou zemi, z níž potopa smetla mravní nečistotu, uchránil Hospodin jednu rodinu, domácnost Noemovu, jemuž řekl: „Nebo jsem tě viděl spravedlivého před sebou v národu tomto.“ 1. Mojžíšova 7,1. Mezi třemi syny Noemovými vznikl však záhy týž velký rozdíl, který byl na světě před potopou. V Semovi, Chamovi a Jáfetovi, kteří se stali zakladateli lidského rodu, se rýsoval charakter jejich potomstva. {PP 78.1}

Vnuknutím Ducha svatého předpověděl Noe budoucnost tří velkých lidských plemen, která vzniknou z těchto tří otců lidstva. O potomcích Chamových prorokoval: „Zlořečený Kanán, služebník služebníků bude bratřím svým.“ 1. Mojžíšova 9,25. Nepřirozené provinění Chamovo ukázalo, že z jeho duše již dávno před tím vyprchala synovská úcta, a odhalilo bezbožnost a nízkost jeho povahy. Tyto špatné vlastnosti se pak trvale projevily v Kanaánu a v jeho potomstvu, které svým neustálým hřešením přivolalo na sebe soud Boží. {PP 78.2}

Naproti tomu Sem a Jáfet projevili úctu k svému otci a tím i k Božímu ustanovení, začež Noe prorokoval světlejší budoucnost jejich potomkům. O těchto synech zní zvěstování: „Požehnaný Hospodin, Bůh Semův, a buď Kanán služebníkem jejich. Rozšiřiž Bůh milostivě Jáfeta, aby bydlil v stáncích Semových, a buď Kanán služebníkem jejich.“ 1. Mojžíšova 9,26.27. Potomstvo Semovo bude vyvoleným národem, pokolením úmluvy Boží, zaslíbeného Vykupitele. Hospodin byl Bohem Semovým. Z něho vzejde Abrahám a národ Izraelský, z něhož přijde Kristus. „Blahoslavený ten lid, jehož Hospodin Bohem jest.“ Žalm 144,15. A Jáfet „bydlit bude v stáncích Semových“. Na požehnáních evangelia budou se potomci Jáfetovi zvláště podílet. {PP 78.3}

Potomci Chamovi přijali nejnižší formy pohanství. Ač prorocká kletba jich předpověděla, že upadnou v otroctví, trvalo staletí, než se jejich osud naplnil. Hospodin trpěl jejich bezbožnost a zkaženost, dokud nepřekročila meze božské shovívavosti. Pak pozbyli majetku a stali se služebníky potomků Sema a Jáfeta. {PP 78.4}

Proroctví Noemovo nebylo nahodilým oznámením hněvu nebo vyslovením přízně. Neurčilo povahu a osud jeho synů. Ukázalo však, jak proběhne a jak skončí takový život, jakýsi každý z nich vybral, a jak se bude vyvíjet povaha každého z nich. Bylo vyjádřením Božího úmyslu s nimi a jejich potomky, přihlížejícím k jejich vlastní povaze a vlastnímu chování. Děti zpravidla dědí náchylnosti a sklony svých rodičů, které jsou jim příkladem, jejž napodobují. Tak i hříchy rodičů páchají pak jejich děti a další jejich pokolení. Také nízkost a neúctu Chamovu dědili jeho potomci, na něž se tím přenášela kletba z pokolení na pokolení. „Nemoudrý jeden kazí mnoho dobrého.“ Kazatel 9,18. {PP 78.5}

Jak bohatě byla naproti tomu odměněna Semova úcta k otci a jak skvělé pokolení zbožných mužů se vyskytlo mezi jeho potomky! „Znáť Hospodin dny upřímných,“ „símě jeho jest v požehnání.“ Žalm 37,18.26 „I zvíš, že Hospodin Bůh tvůj jest Bůh, Bůh silný a

pravdomluvný, ostříhající smlouvy a milosrdenství těm, kteříž ho milují a ostříhají přikázání jeho, až do tisícího kolena.“ 5. Mojžíšova 7,9. {PP 79.1}

Nějakou dobu přebývali potomci Noemovi v horách, kde spočinula archa. Když vzrostl jejich počet, rozdělili se. Ti, kteří zapomněli na Stvořitele a přestupovali ustanovení jeho zákona, nelibě pociťovali poučování a příklad svých bohabojných bližních a posléze se rozhodli opustit ty, kteří Boha vyznávali, a odtáhli do roviny Sinear na březích řeky Eufratu. Přivábila je krásná poloha a úrodná půda, a proto se rozhodli, že se v této rovině usídlí. {PP 79.2}

Dohodli se, že zde vystavějí město a v něm věž tak nesmírně vysokou, že bude divem světa. Vystavění města a věže mělo zabránit tomu, aby se lidé rozptylovali stěhováním do okolí. Bůh přikázal lidem, aby se rozšířili po celé zemi, aby ji naplnili a podmanili si ji. Stavitelé Babylóna se však rozhodli, že utvoří jedno společenství a založí říši, která obsáhne celou zemi. Jejich město se pak stane střediskem celé říše a jeho krása vzbudí obdiv a úctu celého světa a proslaví své zakladatele. Velkolepá věž, dosahující k nebesům, měla být památníkem moci a moudrosti svých stavitelů, jejichž slávu měla hlásat dalším pokolením. {PP 79.3}

Obyvatelé roviny Sienar nedůvěřovali smlouvě s Bohem, nevěřili, že Bůh nepošle opět potopu na zemi. Mnozí z nich popírali jsoucnost Boha a potopu připisovali účinku přirozených příčin. Jiní věřili v nejvyšší bytost a v to, že ona zničila předpotopní svět. Jejich srdce, jako srdce Kainovo, bouřila se proti ní. Jedním z cílů, které měli na mysli při stavbě věže, bylo zajištění jejich vlastní bezpečnosti v případě nové potopy. Domnívali se, že postaví-li věž tak vysokou, že značně přesáhne výši, kam dostoupily vody při potopě, uchrání se všeho možného ohrožení. A budou-li moci dostoupit až k oblakům, doufali, že budou moci zjistit příčiny potopy. Celý podnik měl ještě více zvýšit pýchu svých stavitelů a odvést myšlenky budoucích pokolení od Boha a svést je k modloslužebnictví. {PP 79.4}

Když byla věž z části dohotovena, použili stavitelé její jedné části za své příbytky. Jiné její části, nádherně zařízené a vyzdobené, věnovali svým modlám. Lidé oslavovali své úspěchy, velebili bohy ze stříbra a ze zlata a stavěli se proti Vládci nebe a země. Náhle se dílo, které dosud tak úspěšně postupovalo, zastavilo. Byli posláni andělé, aby překazili úmysl budovatelů. Věž dosáhla obrovské výše a dělníci, kteří pracovali nahoře, nemohli se přímo dorozumívat s dělníky, kteří pracovali dole; proto na různých bodech byli umístěni muži, z nichž každý přijímal příkazy k přísunu potřebného materiálu a jiné pokyny, týkající se práce a předával je muži stojícímu nejblíže. Když jeden druhému předával zprávy, došlo ke zmatení jazyků, takže byl žádán materiál, jehož nebylo zapotřebí, a vyřizované příkazy byly často pravým opakem udělených příkazů. Nastal zmatek a zděšení. Veškerá práce se zastavila. Nebylo možno obnovit soulad a vzájemnou součinnost. Stavitelé si naprosto nedovedli vysvětlit, proč mezi nimi vzniklo podivné nedorozumění a ze vzteku a zklamání začali obviňovat jeden druhého. Jejich společenství skončilo bojem a krveprolitím. Blesky z

nebe jako důkaz nelibosti Boží srazily pak horní část věže a smetly ji dolů. Lidem tak bylo dáno pocítit, že je Bůh, který vládne v nebi. {PP 80.1}

Až do této doby mluvili všichni lidé týmž jazykem; nyní se seskupili ti, kdož se navzájem dorozuměli, a jednotlivé skupiny se rozešly různým směrem. „A tak rozptýlil je Hospodin odtud po vší zemi.“ 1. Mojžíšova 11,8. Tímto rozptýlením byla zalidněna země a úmysl Hospodinův byl splněn použitím téhož způsobu, jímž lidé chtěli zabránit jeho splnění. {PP 80.2}

Avšak k jaké škodě těch, kdož se postavili proti Bohu! Jeho úmyslem bylo, aby si lidé, až se rozejdou do různých částí světa a založí národy, přinesli s sebou poznání jeho vůle, aby nezkažené světlo pravdy zářilo dalším pokolením. Noe, věrný hlasatel spravedlnosti, žil ještě tři sta padesát let po potopě světa, Sem pět set let, a jejich potomci měli tedy dostatek možností seznámit se s požadavky Božími i s tím, jak Bůh smýšlel s jejich otci. Nebyli však ochotni poskytnout sluchu těmto pravdám, nechtěli myslet na Boha a zmatením jazyků byl do značné míry přerušen styk s těmi, kteří jim mohli poskytnout osvícení. {PP 80.3}

Stavitelé Babylóna začali reptat proti Bohu. Místo aby s vděčností pamatovali na jeho milosrdenství, které projevil vůči Adamovi, a na jeho milostivou úmluvu s Noemem, naříkali na jeho přísnost, že vyhnal první lidi z ráje a zničil svět potopou. {PP 80.4}

A zatímco reptali proti Bohu, že je přísný a zlovolný, přijímali vládu nejkrutějších z tyranů. Satan usiloval o to, zasít mezi ně pohrdání s obětinami, které symbolizovaly smrt Kristovu. A když mysl lidu byla zatemněna modlářstvím, sváděl je k tomu, aby podvrhovali obětiny a obětovali své vlastní děti na oltářích svých bohů. Když se lidé odvrátili od Boha, byly božské vlastnosti — spravedlnost, čistota a láska — zatlačeny a zavládl útisk, násilí a surovost. {PP 81.1}

Obyvatelé Babylóna se rozhodli, že zřídí vládu nezávislou na Bohu. Byli mezi nimi ovšem mnozí, kteří se báli Hospodina; byli však oklamáni falešnými důkazy bezbožníků a zapojení do jejich plánů. Pro záchranu těchto věrných odložil Hospodin svůj soud a poskytl lidem čas, aby odhalili pravou povahu bezbožníků. V průběhu té doby usilovali synové Boží, aby odvrátili lid od jeho úmyslů. Lidé však už byli zajedno ve svém rouhačství. Kdyby byli v tom pokračovali, aniž jim v tom bylo zabráněno, byli by znemravnili celý svět v jeho prvopočátcích. Jejich společenství vzniklo na základě vzpoury, jejich říše měla spočívat na pýše a Bůh v ní neměl ani vládnout, ani být uctíván. Kdyby bylo strpěno takové společenství, zavládla by hrubá síla, která by smetla ze země spravedlnost a s ní mír, štěstí a jistotu. Neboť božská ustanovení, která jsou „svatá, spravedlivá a dobrá“ (Římanům 7,12), by lidé chtěli nahradit zákony, které by hověly jejich sobeckým a krutým srdcím. {PP 81.2}

Ti, kteří se báli Hospodina, vzývali ho, aby zakročil. „Sstoupil pak Hospodin, aby viděl to město a věži, kterouž stavěli synové lidští.“ 1. Mojžíšova 11,5. Ve svém milosrdenství k světu zmařil úmysl stavitelů věže a srazil pomník jejich opovážlivosti. V milosrdenství

svém zmátl jejich jazyk a zarazil tak jejich vzpurné záměry. Bůh dlouho snáší zvrácenost lidí a poskytuje dostatek příležitosti k pokání, všímá si však všech jejich úkladů proti moci svého spravedlivého a svatého zákona. Čas od času pozvedne se neviditelná ruka, která třímá žezlo vlády, aby potlačila bezbožnost. Tím se dává nesporný důkaz, že Stvořitel vesmíru, věčný v moudrosti, lásce a pravdě, je nejvyšším vládcem nebe a země a že nikdo nemůže beztrestně vzdorovat jeho moci. {PP 81.3}

Záměry budovatelů Babylóna skončily hanbou a porážkou. Památník jejich pýchy se stal pomníkem jejich pošetilosti. Lidé si však počínají stále stejným způsobem, spoléhají sami na sebe a odmítají zákon Boží. Je to táž zásada, kterou chtěl satan prosadit v nebi a která ovládla Kaina, když přinášel svou obětinu. {PP 81.4}

I v dnešní době se vyskytují stavitelé věže. Bezvěrci budují své teorie z vědeckých dedukcí a odmítají zjevené slovo Boží. Troufají si soudit mravní vládu Boží, pohrdají jeho zákonem a holedbají se tím, že lidský rozum je dostatečný. „Nebo že ne ihned ortel dochází pro skutek zlý, protož vroucí jest k tomu srdce synů lidských, aby činili zlé věci.“ Kazatel 8,11. {PP 81.5}

I mezi křesťanskými duchovními jsou mnozí, kteří se odvracejí od jasného učení bible, vytvářejí si své kredo z lidských spekulací a bajek a budují svou věž jako cestu, po níž by se dostali do nebe. Lidé s obdivem naslouchají výřečným ústům, která učí, že hříšník nezemře a že spasení si lze zajistit bez poslušnosti zákona Božího. Kdyby křesťanští duchovní přijali korouhev Boží, byli by jednotní. Dokud se však lidské vědění bude vyvyšovat nad svaté slovo Boží, potrvá rozštěpenost a nejednota. Existující změť soupeřících církví a sekt je příléhavě označována slovem „Babylón“, které proroctví (Zjevení 14,8; 18,2) vztahuje na církve posledních dnů. {PP 82.1}

Mnozí usilují o to vytvořit si vlastní nebe získáním bohatství a moci. „Mluví zlostně, o nátisku velmi pyšně mluví“ (Žalm 73,8) a pošlapávají lidská práva a neváží si božské autority. Pyšní mohou dosáhnout na určitou dobu velké moci a mohou mít úspěchy ve všem, co podniknou, ale nakonec se shledají jen se zklamáním a nicotou. {PP 82.2}

Nadchází čas Boží zkoušky. Nejvyšší sestoupí, aby pohlédl, co zbudovaly dítky člověka. Zjeví se jeho svrchovaná moc, díla lidské pýchy budou pokořena. „Hospodin patře s nebe, vidí všecky syny lidské. Z příbytku trůnu svého dohlédá ke všechněm obyvatelům země.“ „Hospodin ruší rady národů, a v nic obrací přemyšlování lidská. Rada pak Hospodinova na věky trvá, myšlení srdce jeho od národu do pronárodu.“ Žalm 33,13.14.10.11. {PP 82.3}

11. Kapitola — Vyvolení Abraháma

Když se stavitelé Babylóna rozptýlili po vší zemi, rozšířilo se modloslužebnictví téměř všeobecně. Hospodin nechal zatvrzelé hříšníky, aby dále kráčeli po cestě zla, a vyvolil Abraháma z pokolení Semova a učinil ho strážcem svého zákona pro budoucí pokolení lidská. Abrahám vyrůstal v pohanství a v prostředí pověr. Dokonce rodina jeho otce, v níž se uchovalo poznání Boha, podlehla nakažlivým vlivům, jimiž byla obklopena, a „sloužila jiným bohům“ a nikoli Hospodinu. Pravá víra však nevymřela. Bůh vždy ochrání ty, kdož mu slouží. Adam, Set, Enoch, Matuzalém, Noe a Sem v neporušené řadě za sebou uchovávali z pokolení na pokolení vzácná zjevení jeho vůle. Dědicem tohoto svatého odkazu se stal syn Tárův. Ze všech stran byl lákán k modloslužebnictví, leč nadarmo. Zůstal věrným mezi bezvěrci, nezkaženým mezi odpadlíky a neochvějně uctíval jediného pravého Boha. „Blízký jest Hospodin všechněm, kteříž ho vzývají, všechněm, kteříž ho vzývají v pravdě.“ Žalm 145,18. Sdělil vůli Boží Abrahámovi a seznámil ho s požadavky Božího zákona a spasení, jež se uskuteční v Kristu. {PP 83.1}

Abrahámovi se dostalo zaslíbení četného potomstva a národní velikosti, které mělo zvláštní cenu pro lid onoho věku: „A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnání.“ 1. Mojžíšova 12,2. A k tomu se mu dostalo ujištění, nade vše cenného pro dědice víry, že z jeho rodu vzejde Vykupitel světa: „Požehnány budou v tobě všecky čeledi světa.“ 1. Mojžíšova 12,3. A jako první podmínka splnění slibu byla uložena zkouška víry a požehnána oběť. {PP 83.2}

Poselství Boží přišlo Abrahámovi: „Vyjdi ze země své a z příbuznosti své, i z domu otce svého do země, kterouž ukáži tobě.“ 1. Mojžíšova 12,1. Aby Bůh mohl Abrahámovi svěřit tento velký úkol a učinit ho správcem svatých výpovědí, musel ho oddělit ze společenství jeho dosavadního života. Vliv příbuzenstva a přátel by byl narušoval výchovu, kterou Hospodin hodlal poskytnout svému služebníku. Tím byl Abrahám zvláštním způsobem spojen s nebesy a zde na zemi musel přebývat mezi cizinci. Jeho povaha musela být tudíž zvláštní, musela se lišit od povahy obyvatel celého světa. Sám nedovedl vysvětlit své počínání, tak aby mu přátelé porozuměli. Duchovní věci se poznávají duchem a Abrahámovi příbuzní, vyznávající modloslužebnictví, by byli nepochopili jeho pohnutky a jednání. {PP 83.3}

„Věrou, povolán jsa Abrahám, uposlechl Boha, aby odšel na to místo, kteréž měl vzíti za dědictví; i šel, nevěda, kam přijde.“ Židům 11,8. Abrahámova neotřesitelná poslušnost je jedním z nejzřetelnějších příkladů víry, který se v bibli vyskytuje. Abrahámovi byla víra „nadějných věcí podstata, a důvod neviditelných“. Židům 11,1. Spoléhaje na Boží zaslíbení a nemaje nejmenší jistoty, že bude splněno, opustil Abrahám domov, příbuzné a svou rodnou zemi a vystěhoval se, nevěda kam, a šel, kam ho Bůh povede. „Věrou bydlil v zemi

zaslíbené jako v cizí, v staních přebývaje s Izákem a s Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení.“ Židům 11,9. {PP 84.1}

Nebyla to lehká zkouška, která byla Abrahámovi uložena, a nebyla to malá oběť, jež byla na něm žádána. Byla tu silná pouta, jež ho pojila s jeho zemí, s příbuznými a s domovem. Abrahám však nezaváhal v uposlechnutí výzvy. Nekladl otázek o zemi zaslíbené, zda je tam úrodná půda a zdravé podnebí, zda nová země je krásná na pohled a zda uživí člověka. Bůh promluvil a jeho služebník musil uposlechnout. Nejšťastnějším místem na zemi mu bylo místo, které mu určil Bůh. {PP 84.2}

Tak jako Abrahám jsou mnozí zkoušeni i dnes. Neslyší hlasu Božího zaznívajícího přímo z nebes, Bůh promlouvá k nim zaznamenanými poučkami svého slova a řízením své prozřetelnosti. Mohou být vyzváni, aby se zřekli svého místa, které slibuje bohatství a slávu, aby se vzdali výhodných a výnosných styků, aby odešli od svých příbuzných a nastoupili cestu, která se zdá cestou sebezapření, těžkostí a obětí. Bůh má pro ně poslání; avšak život v pohodlí a vliv příbuzných a přátel by brzdil rozvoj právě těch vlastností, jež jsou potřebné pro splnění poslání. Bůh je proto odvolává z prostředí, na které působí lidské vlivy a lidská pomoc, vede je k tomu, aby cítili potřebu jeho pomoci a záviseli toliko na něm, aby se jim mohl zjevit. Kdo je ochoten zříci se na pokyn Prozřetelnosti svých vlastních plánů, jež úspěšně plní, a vzdát se rodinných svazků? Kdo přijme nové povinnosti a vstoupí na neprobádané pole, konaje dílo Boží ochotně a neohroženě a počítaje pro věc Kristovu své ztráty za vítězství? Kdo tak učiní, má víru Abrahámovu a bude s ním účasten „převelmi veliké věčné slávy břímě“ (2. Korintským 4,17), a nímž „nejsou rovna utrpení nynější“. Římanům 8,18. {PP 84.3}

Pokyn s nebes přišel Abrahámovi poprvé, když přebýval „v Ur Kaldejských“ (1. Mojžíšova 11,28), a Abrahám se poslušně odebral do Cháran. Až sem doprovázela ho rodina jeho otce, která s modloslužebnictvím spojovala uctívání pravého Boha. Zde zůstal Abrahám až do smrti Táreho. Hlas Boží přikázal pak Abrahámovi, aby opustil hrob svého otce a odebral se dále. Jeho bratr Náchor lpěl se svou rodinou na svém domově a na svých modlách. Kromě Sáry, ženy Abrahámovy, rozhodl se sdílet poutnický život patriarchův pouze Lot, syn dávno již mrtvého Chárana. Přesto však byla to velká výprava, která se vydala z Mezopotámie. Abrahám měl velká stáda skotu a ovcí — bohatství to Východu — a četné sluhy a hlídače. Opouštěl zemi svých otců, do níž se už nikdy nevrátí, a bral s sebou vše, co měl, „všecko zboží své, kteréhož nabyli, i duše, kterýchž dosáhli v Cháran“. 1. Mojžíšova 12,5. Byli mezi nimi mnozí, kteří byli vedeni vyššími zájmy než vlastním prospěchem. Když ještě přebývali v Cháran, vedli Abrahám a Sára ostatní k tomu, aby uctívali pravého Boha a sloužili mu. Ti se pak připojili k rodině patriarchově a provázeli ho do země zaslíbené. „A vyšedše, brali se do země Kananejské, až i přišli do ní.“ 1. Mojžíšova 12,6. {PP 84.4}

Prvním místem, kde se zastavili, byl Sichem. Ve stínu dubů roviny More, v širokém travnatém údolí, s olivovými háji a tryskajícími prameny, mezi horou Hébal z jedné a horou Garizim z druhé strany, rozbil Abrahám svůj tábor. Byla to krásná a úrodná země, do níž patriarcha vstoupil, „země, v níž jsou potokové vod, studnice a propasti prýštící se po údolích i po horách; země hojná na pšenici a ječmen, na vinice a fíky a jablka zrnatá; země, v níž jest hojnost olivoví olej přinášejícího a medu.“ 5. Mojžíšova 9,7.8. Avšak pro ctitele Hospodinovy spočíval na zalesněných pahorcích a úrodných rovinách těžký stín. „Tehdáž Kananejští byli v zemi.“ 1. Mojžíšova 12,6. Abrahám dospěl k cíli svých nadějí, ale našel zemi osídlenou cizím národem a zamořenou modlářstvím. V hájích byly postaveny oltáře nepravým bohům a na návrších byly přinášeny lidské oběti. Ačkoli pevně věřil Božímu zaslíbení, rozbíjel Abrahám svůj stan s bolestnými předtuchami. Pak „ukázal se Hospodin Abrahámovi a řekl: Semeni tvému dám zemi tuto“. 1. Mojžíšova 12,7. Stále ještě neusazen, přesunul se Abrahám na místo pohlížeje Bethel, znovu postavil oltář a vzýval jméno Hospodinovo. {PP 85.1}

Abrahám, „přítel Boží“, je pro nás vzácným příkladem. Svůj život strávil na modlitbách. Kdekoli rozbil svůj stan, zřídil blízko něho oltář a svolával k němu všechny ze svého tábora k ranní a večerní oběti. Když strhl svůj stan, oltář ponechal. V dalších letech pak Abrahám učil mnohé potulné Kananejské, a kdykoli pak kdo z nich přišel k takovému oltáři, věděl, kdo tu byl před ním. A když rozbil svůj stan, opravil oltář a vzýval živého Boha. {PP 85.2}

Abrahám pokračoval pak ve své cestě na jih. A znovu byla jeho víra podrobena zkoušce. Nebe zadrželo svůj déšť, potoky přestaly téci údolím a tráva v rovinách uschla. Stáda nenacházela potravu a celé výpravě hrozil hlad. Zdali pak nyní zapochyboval patriarcha o řízení Prozřetelnosti? Zdali se obracel s toužeností zpět na štědré roviny Chaldejské? Všichni dychtivě očekávali, co Abrahám učiní, když ho stíhala rána za ranou. Dokud se zdálo, že jeho důvěra je neotřesena, cítili, že je naděje. Byli přesvědčeni, že Bůh je jeho přítelem a že jej stálé řídí. {PP 86.1}

Abrahám si neuměl vysvětlit řízení Prozřetelnosti. Jeho očekávání se nesplnila, avšak držel se pevně slibu: „A požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnání.“ 1. Mojžíšova 12,2. Na modlitbách přemýšlel o tom, jak zachovat život svého lidu a svých stád. Nechtěl připustit, aby okolnosti otřásly jeho vírou ve slovo Boží. Aby unikl hladu, odebral se do Egypta. Nezřekl se Kanaánu, ani se ve své krajní nouzi nevrátil do země Chaldejské, odkud byl vyšel a kde nebyl nedostatek chleba. Hledal dočasný útulek co možná nejblíže zemi zaslíbené a měl v úmyslu vbrzku se navrátit tam, kam ho Bůh postavil. {PP 86.2}

Hospodin ve své prozíravosti uložil Abrahámovi tuto zkoušku, aby ho naučil pokoře, trpělivosti a víře, ctnostem, které pospějí všem, kteří budou později vystaveni strádání. Bůh vede své dítky po cestách, jež jim nejsou známy, a nezapomíná a nezavrhuje ty, kdož vkládají v něho svou důvěru. Dopustil, aby přišlo soužení na Joba, avšak neopustil ho. Dopustil, aby milovaný Jan byl vypovězen na opuštěný Patmos, avšak Syn Boží ho tam

navštívil a Janova vidění jsou plna obrazů nesmrtelné krásy. Bůh ukládá svému lidu zkoušky, aby se svou vytrvalostí a poslušností duchovně obohatil a aby jeho příklad byl pro další zdrojem síly. „Já nejlépe znám myšlení, kteráž myslím o vás, dí Hospodin, myšlení o pokoji, a ne otrápení.“ Jeremjáš 29,11. Skutečné zkoušky, které jsou nám ukládány a které nejpřísněji zkoušejí naši víru, při nichž se zdá, že Bůh na nás zapomněl, mají nás přivést blíže ke Kristu, abychom všechna svá břemena složili u jeho nohou a zakusili pokoje, jehož nám dá oplátkou. {PP 86.3}

Bůh stále zkouší svůj lid v tavící peci soužení. V žáru tavící pece se struska odděluje od pravého zlata křesťanství. Ježíš zkoušce přihlíží. Ví, co je zapotřebí k vyčištění vzácného kovu, aby odrážel paprsky jeho lásky. Přísné zkoušky ukládá Bůh svým služebníkům. Ví, že někteří jsou silní a že by této síly bylo možno užít k rozvoji jeho díla. Takové podrobuje zkoušce. Svou prozřetelností vytváří takové situace, v nichž zkouší jejich povahu a odhaluje jejich vady a slabiny, o nichž sami neměli ani tušení. Dává jim příležitost, aby napravili tyto chyby a pak mu mohli sloužit. Ukazuje jim jejich vlastní slabosti a učí je, aby se opřeli o něho, neboť on je jejich jediná pomoc a ochrana. Tím je jeho úmysl splněn. Vychoval je, vycvičil a připravil ke splnění velkého úkolu, pro nějž byli vybaveni silou. Až je pak Bůh zavolá, budou připraveni a andělé nebeští spojí se s nimi v práci na dokončení díla na zemi. {PP 86.4}

Za svého pobytu v Egyptě Abrahám prokázal, že není prost lidských slabostí a nedokonalostí. Zatajiv skutečnost, že Sára je jeho manželkou, projevil nedůvěru v božskou péči a nedostatek té velké víry a odvahy, o níž podal za svého života tolik vznešených příkladů. Sára byla krásná žena a Abrahám nepochyboval o tom, že smaví Egypťané budou bažit po krásné cizince a že ve snaze získat ji nebudou váhat usmrtit jejího muže. Myslil si, že se nedopustí lži, když bude Sáru vydávat za svou sestru, neboť byla dcerou jeho otce, nikoli však dcerou jeho matky. Toto zatajení pravého vztahu mezi nimi bylo však klamem. Žádné porušení přísné poctivosti nemůže dojít souhlasu Božího. Pro Abrahamův nedostatek víry octla se Sára ve velkém nebezpečí. Egyptský faraón se dozvěděl o její kráse, dal ji přivést do svého paláce a chtěl ji přijmout za ženu. Avšak Hospodin ve svém velkém milosrdenství ochránil Sáru a seslal velké rány na faraónovu rodinu. Když poznal faraón pravý stav věcí, rozhněval se, že byl oklamán, zahrnul Abraháma výčitkami a vrátil mu jeho manželku se slovy: „Cos mi to učinil? Proč jsi řekl: Sestra má jest? A vzal jsem ji sobě za ženu. Protož nyní, teď máš manželku svou, vezmi a jdi.“ 1. Mojžíšova 12,18.19. {PP 87.1}

Abrahám byl u faraóna ve velké přízni. Ani teď faraón nepřipustil, aby Abrahámovi a jeho družině bylo ublíženo, a nařídil, aby je stráže bezpečně vyvedly z jeho země. V tehdejší době bylo Egypťanům zákonem zapovězeno stýkat se s cizími pastevci, dokonce s nimi jíst a pít. Faraón propustil Abraháma laskavě a velkomyslně, nařídil mu však opustit Egypt, neboť se neodvažoval povolit mu další pobyt v zemi. Z nevědomosti by byl Abrahámovi způsobil vážnou újmu, avšak Bůh zasáhl a zachránil faraóna před spácháním velkého

hříchu. Faraón viděl v tomto cizinci muže, které ctil Bůh nebes, a bál se mít ve svém království někoho, kdo se tak nesporně těší božské přízni. Kdyby byl Abrahám zůstal v Egyptě, jeho rostoucí bohatství a vážnost by pravděpodobně byly vzbudily závist a chamtivost Egypťanů a byl by mohl utrpět nějakou úhonu, za níž by pak byl činěn odpovědným faraón, a jeho rodina by byla mohla být opět postižena ranami. {PP 87.2}

Upozornění, jehož se dostalo faraónovi, posloužilo Abrahámovi jako ochrana v jeho dalším styku s pohany; neboť zpráva o události se rozšířila a všem z ní bylo jasné, že Bůh, kterého Abrahám vzývá, ochrání svého služebníka a pomstí jakékoli bezpráví na něm spáchané. Je nebezpečné ublížit některému z dítek Krále nebes. Žalmista se dotýká tohoto úseku Abrahámova života, když praví o vyvoleném národu, že Bůh „i krále trestal, řka: Nedotýkejte se pomazaných mých a prorokům mým nečiňte nic zlého“ Žalm 105,14.15. {PP 88.1}

Mezi Abrahámovými zážitky v Egyptě a mezi zážitky jeho potomků o staletí později je zajímavá podobnost. Jak Abrahám, tak jeho potomci odešli do Egypta, protože jim hrozil hlad, a usadili se tam. V jejich prospěch projevily se účinky Božích ran a strach z nich padl pak na Egypťany; a obohaceni dary od pohanů, odešli opět s velkým majetkem. {PP 88.2}

12. Kapitola — Abrahám v Kanaánu

Abrahám vrátil se do Kanaánu „bohatý velmi na dobytek, na stříbro i na zlato“. 1. Mojžíšova 13,2. S ním vrátil se i Lot. Přišli opět k Bethel a rozbili své stany u oltáře, který tam svého času postavili. Brzy shledali, že větší majetek znamená větší nesnáze. Prožívajíce těžkosti a zkoušky, žili pospolu v souladu, avšak s blahobytem rostlo nebezpečí, že mezi nimi dojde ke sporům. Pastva nestačila stádům obou a časté sváry mezi pastýři museli urovnávat jejich hospodáři. Bylo zřejmé, že se budou muset rozdělit. Abrahám byl starší než Lot a převyšoval ho bohatstvím i postavením. Přesto však byl první, kdo podal návrhy na zachování pokoje. Ačkoli dostal od samého Hospodina celou zemi, vzdal se ze solidarity svého práva na ni. {PP 89.1}

„Nechžť, prosím,“ pravil, „není nesnáze mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými, poněvadž muži bratří jsme. Zdaliž není před tebou všecka země? Odděl se, prosím, ode mne. Půjdeš-li na levo, já na pravo se držeti budu; pakli půjdeš na pravo, na levo se držeti budu.“ 1. Mojžíšova 13,8.9. {PP 89.2}

V tom projevoval se ušlechtilý, nesobecký duch Abrahámův. Jak mnozí by za podobných okolností lpěli stůj co stůj na svých osobních právech a výhodách! Kolik rodin se již takto rozpadlo! Kolik církví se rozdělilo! „Nechžť, prosím, není nesnáze mezi mnou a tebou,“ pravil Abrahám, „poněvadž bratři jsme,“ nejen příbuzenským poměrem, ale i jako ctitelé pravého Boha. Dítky Boží na celém světě jsou jedna rodina a má je ovládat týž duch lásky a smířlivosti. „Láskou bratrskou jedni k druhým nakloněni jsouce, poctivostí se vespolek předcházejte“ (Římanům 12,10), zní učení našeho Spasitele. Kdybychom byli ke všem zdvořilí a ochotni činit druhým to, co bychom chtěli, aby oni činili nám, zmizela by polovina zla z našeho života. Duch sebezvelebování je duchem satanovým; srdce, které je oblaženo láskou Kristovou, je však plno lásky k bližnímu, jež nehledá jen sama sebe. Takoví dbají božského nařízení: „Nehledejte jeden každý jen svých věcí, ale každý také toho, což jest jiných.“ Filipským 2,4. {PP 89.3}

Ačkoli Lot vděčil za svůj blahobyt svému spojenectví s Abrahámem, neprojevoval vděčnost vůči svému dobrodinci. Slušnost žádala, aby poskytl možnost volby Abrahámovi; místo toho snažil se sám sobecky zmocnit se všech výhod. Lot „Pozdvih očí svých, spatřil všecku rovinu vůkol Jordánu,… svlažována byla, jako zahrada Hospodinova, a jako země Egyptská“. 1. Mojžíšova 13,10. Nejúrodnějším krajem v celé Palestině bylo údolí Jordánu, připomínající diváku ztracený ráj a rovnající se krásou a úrodností rovinám zavlažovaným Nilem, které před nedávnem opustili. Byla tam i města, bohatá a krásná, jež lákala k výhodnému obchodu na svých živých trzích. Lot byl oslněn vyhlídkou na světský zisk a nedbal mravní a duchovní újmy, s níž se tam setká. Obyvatelé roviny byli „hříšníci před Hospodinem velicí“; o tom všem Lot nevěděl, nebo věděl-li o tom, přikládal tomu malou důležitost. „Zvolil sobě Lot všecku rovinu Jordánskou“, „přebýval v městech té rovny,

podav stanů až k Sodomě.“ 1. Mojžíšova 13,11.12. Jak nedostatečně předvídal strašné následky této sobecké volby! {PP 89.4}

Když se oddělil od Lota, přijal Abrahám opět od Hospodina zaslíbení, že se mu dostane celé země. Brzy potom se přestěhoval k Hebronu, rozbil svůj stan pod duby Mamre a postavil vedle něho oltář Hospodinu. Ve volné přírodě těchto náhorních planin s jejich olivovými háji a vinicemi, s jejich poli s vlnícím se obilím a s rozsáhlými pastvinami na okolních pahorcích žil Abrahám prostým, patriarchálním životem v úplné spokojenosti, přenechav Lotovi pochybné a zhoubné bohatství údolí Sodomy. {PP 90.1}

Okolní národy ctily Abraháma jako mocného knížete a moudrého a schopného náčelníka. Neuzavíral se před svými sousedy a měl na ně vliv. Jeho život, který byl v tak příkrém rozporu s životy těch, kteří se oddávali modloslužebnictví, a celé jeho jednání působily mocným vlivem ve prospěch pravé víry. Jeho věrnost Bohu byla neochvějná, jeho laskavost a blahovolnost vzbuzovaly důvěru a přátelství a jeho velikost vyvolávala úctu a vážnost. {PP 90.2}

Své náboženství nepokládal za drahocenný poklad, který je třeba žárlivě střežit a kterého může užívat jen sám jako jeho vlastník. S pravým náboženstvím nelze takto nakládat, neboť je to v rozporu se zásadami evangelia. Když Kristus přebývá v srdci, nelze zastřít světlo jeho přítomnosti nebo je ztlumit. Naopak, světlo jeho přítomnosti se zjasňuje, jak den za dnem se nános sobectví a hříchu, který obklopuje duši, rozptyluje pod zářivými paprsky Slunce spravedlnosti. {PP 90.3}

Dítky Boží jsou Božími zástupci na zemi a je jeho vůlí, aby byly světly v mravní temnotě tohoto světa. Rozptýleny po celé zemi, ve městech a na vesnicích, jsou Božími svědky, prostředníky, jimiž chce Bůh sdělit nevěřícímu světu poznání své vůli a divy své milosti. Je záměrem Božím, aby všichni, kdož se účastní velkého spasení, byli jeho misionáři. Zbožnost křesťanů je měřítkem, podle kterého světští lidé posuzují evangelium. Zkoušky, s trpělivostí snášené, požehnání s vděčností přijímaná, pokora, laskavost, milosrdenství a láska denně projevovaná jsou světla, která v jejich povaze září před celým světem a která se tak ostře liší od temnoty, jež vychází ze sobectví nekřesťanských srdcí. {PP 90.4}

Abrahám byl nejen bohatý ve víře, velkomyslný v štědrosti, nekolísající v poslušnosti a skromný v jednoduchosti svého poutnického života, ale také moudrý v jednání a statečný a obratný v boji. Přestože byl znám jako učitel nového náboženství, projevili mu své přátelství tři královští bratři, vládci amorejské roviny, v níž přebýval, a učinili mu nabídku, aby vstoupil s nimi ve spolek k zajištění větší bezpečnosti, neboť v zemi bylo plno násilí a útlaku. Záhy se Abrahámovi naskytla příležitost, aby tohoto spojení využil. {PP 91.1}

Chedorlaomer, král elamský, napadl Kanaán čtrnáct let předtím a učinil jej sobě poplatným. Několik knížat se nyní vzbouřilo a elamský král vtrhl se čtyřmi svými spojenci opět do země, aby si ji podmanil. Pět králů kanaánských spojilo své branné síly. Vojska se

střetla s vetřelci v údolí Siddim, byla však úplně poražena. Velká část armády byla rozprášena a ti, kterým se podařilo uniknout, prchli do hor do bezpečí. Vítězové vyplenili města na rovinách a odtáhli s bohatou kořistí a četnými zajatci, mezi nimiž byl též Lot a jeho rodina. {PP 91.2}

Abrahám, který žil v míru v dubovém háji Mamre, dozvěděl se od jednoho z uprchlíků o průběhu bitvy a o neštěstí, jež postihlo jeho synovce. Nevzpomínal ve zlém na Lotovu nevděčnost. Probudila se v něm všechna náklonnost k Lotovi a rozhodl se, že ho vysvobodí. Hledaje především Boží pomoc, chystal se Abrahám k válce. Ze svého vlastního tábora postavil do boje tři sta osmnáct čeledínů, mužů vychovaných v bázni Boží, v službě svému pánu i v zacházení se zbraní. Jeho spojenci, Mamre, Eškol a Anez, připojili se k nim se svými šiky a společně začali pronásledovat vetřelce. Elamitští a jejich spojenci se utábořili u Dan, na severní hranici Kanaánu. Zpiti vítězstvím, bez obav, že by je mohli napadnout poražení nepřátelé, věnovali se plně radovánkám. Patriarcha rozdělil své vojenské síly tak, aby mohly tábor přepadnout ze všech stran, a zaútočil na ležení v noci. Jeho silný a neočekávaný útok skončil rychlým vítězstvím. Král elamský přišel o život a jeho síly, zachváceny panikou, byly poraženy. Lot a jeho rodina spolu se všemi zajatci a jejich majetkem byli osvobozeni a do rukou vítězů padla bohatá kořist. Vítězství patřilo po Hospodinu Abrahámovi. Uctívatel Hospodina nejen prokázal zemi velkou službu, ale i osvědčil se jako udatný muž. Ukázalo se, že spravedlnost není zbabělost a že náboženství učinilo Abraháma statečným, že hájil práva a bránil utlačované. Jeho hrdinský čin způsobil, že získal ohromný vliv na sousední kmeny. Když se vracel z tažení, vyšel mu vstříc sodomský král se svou družinou, aby se poklonil vítězi. Nabízel Abrahámovi, aby si vzal majetek, toliko ho prosil, aby nebral zajatce. Podle válečných zvyklostí náležela vítězi kořist; Abrahám však nepodnikal toto tažení s úmyslem dosáhnout zisku, a proto odmítl těžit ze situace. Požadoval jen, aby jeho spojenci dostali díl, na nějž měli nárok. {PP 91.3}

Jen málokdo, kdyby prošel podobnou zkouškou, by projevil takovou šlechetnost jako Abrahám. Málokdo by odolal pokušení získat tak bohatou kořist. Abrahám zachovával zásady spravedlnosti a lidskosti; je příkladem pro sobce a ziskuchtivé. Jeho jednání je příkladem biblické zásady: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ 3. Mojžíšova 19,18. „Pozdvihl jsem ruky své k Hospodinu,“ řekl Abrahám, „Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem i zemí, že nevezmu od niti až do řeménka obuvi ze všech věcí, kteréž jsou tvé, abys neřekl: Já jsem obohatil Abrama.“ 1. Mojžíšova 14,22.23. Abrahám jednal tak, aby si nemohli myslit, že zahájil válku ze ziskuchtivosti nebo že k jeho blahobytu přispěly jejich dary a pozornosti. Bůh přislíbil, že Abrahámovi požehná, a proto je nutno Bohu připsat vítězství. {PP 92.1}

Dalším, kdo vyšel, aby pozdravil vítězného patriarchu, byl Melchisedech, král sálemský, který přinesl chléb a víno pro občerstvení jeho armády. Jako „kněz Boha silného nejvyššího“ požehnal Abrahámovi a děkoval Hospodinu, který skrze svého služebníka

přivodil tak velké osvobození. „I dal mu Abram desátky ze všech věcí.“ 1. Mojžíšova 14,18.20. {PP 92.2}

Šťasten vracel se Abrahám do svých stanů a ke svým stádům: jeho mysl však znepokojovaly mučivé myšlenky. Byl mužem mírumilovným a vyhýbal se pokud možno nepřátelství a sporům; s hrůzou vzpomínal na krvavé výjevy, jichž byl svědkem. Avšak národy, jejichž vojska porazil, znovu nepochybně napadnou Kanaán, aby se mu pomstily. Mír a klid jeho života bude narušen, protože je zapleten do národních sporů. A nadto nezískal moc nad Kanaánem a ani nemohl doufat v dědice, kterým by se mohlo naplnit zaslíbení. {PP 92.3}

V noci měl vidění a uslyšel opět božský hlas: „Neboj se, Abrame,“ zněla slova Knížete knížat, „já budu pavéza tvá a odplata tvá velmi veliká.“ 1. Mojžíšova 15,1. Mysl Abrahámova byla však tak sklíčena předtuchami, že nyní už nemohl přijímat zaslíbení s tak neotřesitelnou důvěrou jako dosud. Modlil se o nějaký hmatatelný důkaz, že se zaslíbení naplní. A jak se mohlo zaslíbení splnit, když mu bylo odpíráno darování syna? „Což mi dáš,“ pravil, „poněvadž já scházím bez dětí?“ „A aj, schovanec můj bude mým dědicem.“ 1. Mojžíšova 15,2.3. Navrhl, že učiní svého důvěryhodného služebníka Eliezera svým adoptivním synem a dědicem svého majetku. Avšak Hospodin ho ujistil, že jeho dědicem bude jeho vlastní dítě. Pak byl vyveden ze stanu a přikázáno mu, aby vzhlédl k nebi na nesčetné tam zářící hvězdy. A když tak učinil, slyšel slova: „Tak bude símě tvé.“ 1. Mojžíšova 15,5. „Uvěřil pak Abrahám Bohu, i počteno jemu za spravedlnost.“ Římanům 4,3. {PP 92.4}

Avšak patriarcha prosil ještě o nějaké viditelné znamení jako potvrzení své víry a jako důkaz pro další pokolení, že vznešený záměr Boží s nimi se uskuteční. Hospodin se snížil k tomu, aby uzavřel smlouvu se svým služebníkem a použil při tom takové formy, jež byla mezi lidmi zvyklostí při uzavírání slavnostních závazků. Na pokyn Boží obětoval Abrahám jalovici, kozu a skopce, každé to zvíře tříleté, rozpůlil jejich těla a položil kusy v malé vzdálenosti vedle sebe. K nim přiložil hrdličku a holoubě, jež však nerozdělil. Když tak učinil, prošel s úctou mezi obětními kusy a vzdal Bohu slavnostní slib věčné poslušnosti. Pak setrval u zvířecích mrtvol, dokud slunce nezapadlo, a ostražitě je hlídal, aby je nezneuctili nebo nepozřeli draví ptáci. Při západu slunce upadl v hluboký spánek; a „aj, hrůza a tma veliká obklíčila jej“. 1. Mojžíšova 15,12. I uslyšel hlas Boží, který mu oznámil, že se nestane hned vlastníkem zaslíbené země, a naznačil utrpení jeho potomků, dříve než vejdou v Kanaán. Ukázal Abrahámovi cestu k vykoupení v smrti Kristově, v jeho velké oběti a v jeho slavném příchodu. Abrahám uzřel také zemi, skvějící se opět krásou ráje, která mu bude dána do věčného vlastnictví jako konečné a úplné splnění slibu. {PP 93.1}

Jako záruka této úmluvy mezi Bohem a lidmi objevila se kouřící pec a ohnivá pochodeň, symboly božské přítomnosti, prošla mezi díly obětovaných zvířat a pohltila je. A opět

uslyšel Abrahám hlas potvrzující, že země Kanaán bude darována jeho potomkům „od řeky Egyptské až do řeky té veliké, řeky Eufraten“. 1. Mojžíšova 15,18. {PP 93.2}

Když Abrahám pobýval v Kanaánu již téměř dvacet pět let, zjevil se mu Hospodin a pravil: „Já jsem Bůh silný všemohoucí, chodiž ustavičně přede mnou a budiž dokonalým.“ 1. Mojžíšova 17,1. V bázni padl Abrahám na tvář. A poselství pokračovalo: „Ját jsem, aj, smlouva má s tebou, a budeš otcem národů mnohých.“ 1. Mojžíšova 17,4. Na znamení splnění {PP 93.3}

této úmluvy se jeho jméno, které dosud znělo Abram, mění na Abrahám, což znamená „otec národů mnohých“. Jméno Sarai se mění na Sára — kněžna, neboť — pravil božský hlas — „bude v národy, králové národů z ní vyjdou“. 1. Mojžíšova 17,16. {PP 93.4}

V té době byl Abrahámovi uložen ritus obřízky jako „znamení spravedlnosti víry, kteráž byla před obřezáním“. Římanům 4,11. Patriarcha a jeho potomci považovali obřízku za znamení, že jsou oddáni službě Boží, a tím se odlišují od modloslužebníků a že Bůh je přijímá jako sobě zvlášť drahé. Tímto obřadem se zavazovali, že splní ze své strany podmínky úmluvy učiněné s Abrahámem. Nesmějí vstupovat do manželství s pohany, neboť učiní-li tak, pak ztratí úctu k Bohu a jeho svatému zákonu, budou pokoušeni sdílet hříšné zvyklosti jiných národů a budou sváděni k modlářství. {PP 94.1}

Bůh prokázal Abrahámovi velkou poctu. Andělé nebeští chodili a mluvili s ním jako přítel s přítelem. Když trest Boží měl stihnout Sodomu, nezůstal tento záměr Abráhovi utajen; Abrahám stal se orodovníkem u Boha za hříšné. Jeho rozmlouvání s anděly je krásným příkladem pohostinství. {PP 94.2}

V horkém letním poledni seděl patriarcha ve dveřích svého stanu a rozhlížel se po pokojné krajině, když spatřil v dálce tři pocestné, blížíce se k jeho stanu. Dříve však než k němu dorazili, zastavili se cizinci opodál, jako by se radili, co mají dělat dál. Aniž čekal, až ho cizinci požádají o laskavost, Abrahám rychle povstal, a poněvadž se zdálo, že se dávají na cestu jiným směrem, spěchal za nimi a s vybranou zdvořilostí je žádal, aby mu prokázali čest a zašli k němu na občerstvení. Sám přinesl vodu, aby mohli smýt prach se svých nohou. Sám vybral pro ně pokrm, a když odpočívali v chladivém stínu a když se jídlo připravovalo, stál uctivě vedle nich, zatímco oni užívali jeho pohostinství. Toto zdvořilé počínání pokládal Bůh za tak důležité, že je zaznamenal ve svém slově; a po tisíci letech zmínil se o něm osvícený apoštol: „Na přívětivost k hostem nezapomínejte; skrze ni zajisté někteří, nevěděvše, anděly za hostě přijímali.“ Židům 13,2. {PP 94.3}

Abrahám viděl ve svých hostech toliko tři unavené pocestné a ani nepomyslil na to, že mezi nimi je ten, jehož může vzývat bez hříchu. Pravá podstata nebeských poslů se však projevila. Ač cestovali jako poslové hněvu, promluvili k Abrahámovi, muži víry, nejprve o požehnání. Ačkoli Bůh přísně trestá bezbožnost a hřích, nemá zalíbení v pomstě. Dílo zkázy je „cizí“ tomu, jenž je věčný v lásce. {PP 94.4}

„Tajemství Hospodinovo zjevné jest těm, kteříž se jeho bojí.“ Žalm 25,14. Abrahám ctil Boha a Hospodin ctil jeho, bral jej v úradek a zjevoval mu své úmysly. „Zdali já zatajím před Abrahámem, což dělati budu?“ pravil Hospodin. „Rozmnožen jest křik Sodomských a Gomorských, a hřích jejich že obtížen jest náramně, sstoupím již a pohledím, jestliže podle křiku jejich, kterýž přišel ke mně, činili, důjde na ně setření; a pakli toho není, zvím.“ 1. Mojžíšova 18,17.20.21. Bůh dobře znal míru hříchu Sodomských, vyjadřoval se však po způsobu lidí, aby mohli pochopit spravedlnost jeho jednání. Dříve než vynese rozsudek nad hříšníky, půjde sám, aby provedl šetření. Jestliže nepřekročili meze božského smilování, poskytne jim ještě lhůtu k pokání. Dva z nebeských poslů odešli, zanechavše Abraháma samotna s tím, o němž nyní věděl, že je Synem Božím. A Abrahám, muž víry, prosil za Sodomské. Kdysi je osvobodil svým mečem, nyní dychtil po tom zachránit je modlitbou. Bydlel tam stále Lot se svou rodinou; a nesobecká láska, která Abraháma vedla k jeho záchraně před Elamity, snažila se nyní zachránit jej — bude-li to vůle Boží — před bouří Božího soudu. {PP 94.5}

S hlubokou úctou a pokorou prosil: „Nyní chtěl bych mluviti ku Pánu svému, ačkoli jsem prach a popel.“ 1. Mojžíšova 18,27. V jeho slovech nebylo stopy sebedůvěry, a ni chvály vlastní spravedlnosti. Nežádal pro sebe výhod s odvoláním na svou poslušnost a na své oběti, které přinášel, vykonávaje vůli Boží. Sám hříšný, prosil za hříšné. Takový postoj mají mít ti, kdož se přibližují k Bohu. Abrahám se choval jako důvěřivé dítě, když hovoří se svým milovaným otcem. Přistoupil k nebeskému poslu a vroucně ho prosil. Ačkoli Lot bydlel v Sodomě, neúčastnil se bezbožností Sodomských. Abrahám se domníval, že v tomto velkém městě jsou jistě ještě další ctitelé pravého Boha. A proto prosil: „Odstup to od tebe, abys takovou věc učiniti měl, abys usmrtil spravedlivého s bezbožným… Odstup to od tebe; zdališ soudce vší země neučiní soudu?“ 1. Mojžíšova 18,25. Abrahám neprosil jen jednou, ale mnohokrát. Postupně se osměloval, když se mu na jeho otázky dostávalo odpovědí, a pokračoval, dokud nedosáhl ujištění, že města bude ušetřeno, najde-li se v něm byť i pouhých deset spravedlivých. {PP 95.1}

Láska k duším, jimž hrozí záhuba, dodávala Abrahámovi sílu k modlitbám. Ačkoli se mu hnusily hříchy tohoto zkaženého města, přál si, aby hříšníci byli zachráněni. Jeho hluboký zájem o Sodomské ukazuje, jakou úzkost máme pociťovat nad zatvrzelými. Máme pociťovat nenávist vůči hříchu a lítost a lásku k hříšníkům. Všude kolem nás jsou duše, jež se řítí do zkázy tak beznadějné a strašné, jaká zasáhla Sodomu. Každý den někomu končí zkouška. Každou hodinu někdo překročí meze milosrdenství. A kde jsou hlasy, které by varovaly, a prosby, které by vybízely hříšníka, aby odvrátil svůj strašlivý osud? Kde jsou ruce, které se vztahují, aby jej vyrvaly smrti? Kde jsou ti, kteří s pokorou a vytrvalou vírou prosí za něho Boha? {PP 95.2}

Duch Abrahámův byl duchem Kristovým. Syn Boží je sám velkým orodovníkem za hříšníky. Ten, který zaplatil cenu za jejich vykoupení, zná hodnotu lidské duše. S ošklivostí

vůči zlu, jakou může mít jen neposkvrněná čistota, projevil Kristus lásku k hříšným, jíž je schopna jen nekonečná dobrota. V smrtelném zápase na kříži, obtížen strašným břemenem hříchů celého světa, prosil za ty, kdož se mu posmívali a jej vraždili: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Lukáš 23,34. {PP 95.3}

O Abrahámovi je psáno, že „přítelem Božím nazván jest“ (Jakubův 2,23), že je „otcem všech věřících“. Římanům 4,11. Svědectví Boží o tomto věrném patriarchovi zní: „Uposlechl Abrahám hlasu mého a ostříhal nařízení mých, přikázání mých, ustanovení mých a zákonů mých.“ 1. Mojžíšova 26,5. A dále: „Nebo znám jej; protož přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy, a činili spravedlnost a soud, ať by naplnil Hospodin Abrahamovi, což mu zaslíbil.“ 1. Mojžíšova 18,19. Byla to pro Abraháma velká pocta, jíž se mu dostalo, že totiž bude otcem lidu, který bude po celá staletí střežit a opatrovat na světě pravdu Boží, lidu, skrze něhož dostane se požehnání všem národům na světě v příchodu zaslíbeného Mesiáše. A ten, jenž povolal patriarchu k tomuto úkolu, uznal ho za hodna. Byl to sám Bůh, který promluvil. Bůh, jenž rozumí vzdáleným myšlenkám a správně hodnotí lidi, řekl: „Znám jej“. Abrahám nezradí pravdu pro sobecké zájmy. Bude dodržovat zákon a počínat si správně a spravedlivě. Bude se nejen sám bát Boha, ale bude pěstovat náboženství i ve své rodině. Naučí svou rodinu spravedlnosti. Zákon Boží bude v jeho domácnosti zachováván. {PP 96.1}

Abrahámova domácnost měla více než tisíc duší. Ti, kdož se řídili jeho učením a uctívali jednoho Boha, našli v jeho táboře domov. A zde, jako ve škole, dostalo se jim takového poučení, že byli schopni stát se zástupci pravé víry. Z toho vyplývala pro Abraháma velká odpovědnost. Vychovával hlavy rodin, a ty pak zavedou jeho správné metody v domácnostech, v nichž vládnou. {PP 96.2}

V raných dobách býval otec vládcem a knězem své vlastní rodiny a měl moc nad svými dětmi, i když už měly své vlastní rodiny. Jeho potomci se učili vzhlížet k němu jako k náčelníkovi, a to jak ve věcech náboženských, tak i ve věcech světských. Tento patriarchální systém správy se Abrahám snažil pevně zakotvit, protože měl zachovat poznání Boha. Bylo nutné připoutat k sobě členy domácnosti a postavit tím hráz proti modlářství, které se tak silně rozšířilo a tak hluboce zakořenilo. Abrahám se snažil všemi prostředky, jež byly v jeho silách, aby ochránil obyvatele svého tábora před stykem s pohany a před účastí na modloslužebnictví, protože věděl, že styk se zlem povede k porušování zásad, aniž to kdo postřehne. Největší péči věnoval tomu, aby se nepěstovalo falešné náboženství v jakékoli formě a aby se všem vštípila v mysl vznešenost a sláva živého Boha jako správný předmět uctívání. {PP 96.3}

Bylo to moudré uspořádání, jež učinil sám Bůh, aby co možná nejvíce zabránil styku svého lidu s pohany, když z něho učinil národ žijící osaměle a vydělil jej z národů. Oddělil Abraháma od jeho modlářského příbuzenstva, aby patriarcha mohl učit a vychovávat svou rodinu, aniž byla vystavena různým svodům, jež na ni působily ze všech stran v

Mezipotámii, a aby jeho potomci mohli z pokolení na pokolení zachovávat pravou víru v její ryzí čistotě. {PP 97.1}

Abrahámova láska k vlastním dětem a k rodině ho vedla k tomu, že střežil jejich náboženské přesvědčení, že jim vštěpoval poznání Božích ustanovení jako nejcennější odkaz, který mohl zanechat jim a skrze ně celému světu. Učil je, že všichni jsou pod vládou nebeského Boha. Rodiče nesmějí utiskovat děti a děti musejí poslouchat rodiče. Zákon Boží uložil každému jeho povinnosti a jen poslušností může si každý zajistit štěstí a blaho. {PP 97.2}

Jeho vlastní příklad, vliv jeho každodenního života, působil neustále. Neochvějnou poctivost, laskavost a nesobeckou zdvořilost, které mu získaly obdiv králů, projevoval i v rodině. Jeho život provázela zvláštní vůně šlechetnosti a líbeznosti, takže každému bylo zřejmo, že je ve spojení s nebem. Nepřehlížel ani nejposlednějšího čeledína. V jeho domácnosti nebylo jednoho zákona pro pána a jiného zákona pro sloužícího, královské cesty pro bohaté a jiné pro chudé. Se všemi jednal spravedlivě a se soucitem jako se spoludědici milosti života. {PP 97.3}

„Bude vládnout svým domem.“ Nezanedbá nápravu zhoubných náklonností svých dětí, nebude je nemoudře hýčkat, neobětuje smysl pro povinnost nesprávně chápané lásce. Abrahám poskytne všem správnou výchovu a udrží svrchovanost správných a spravedlivých zákonů. {PP 97.4}

Jak málo je dnes takových, kteří následují jeho příklad! Příliš mnoho rodičů je ovládáno slepými a sobeckými city, jež mylně považují za lásku, a jež projevují tím, že ponechávají děti s jejich nezralým úsudkem a nepotlačovanými zálibami, aby si dělaly, co samy chtějí. To je ovšem krutá chyba páchaná na dětech a velké zlo, které pak postihuje všechny. Slabost rodičů způsobuje nekázeň v rodině i v celé společnosti. Umožňuje mladým, aby se věnovali svým zálibám, místo aby se podřizovali požadavkům Božím. Tak vyrůstají se srdcem, jež se vzpírá plnit vůli Boží, a přenášejí tohoto bludného, neukázněného ducha na své děti a na děti svých dětí. Rodiče by měli vládnout svému domu, tak jako to činil Abrahám. Je třeba vštěpovat dětem poslušnost k rodičům a posilovat ji jako první krok k poslušnosti moci Boží. {PP 97.5}

Malá úcta k zákonu Božímu, která se projevuje i u církevních předáků, je zdrojem velkého zla. Dnes tak rozšířený názor, že božská ustanovení nejsou již pro lidi závazná, je ve svých účincích na mravy lidí naprosto stejný jako modlářství. Ti, kdož se snaží zlehčit požadavky svatého Božího zákona, míří přímo na základy vlády v rodinách i v národech. Křesťanští rodičové, kteří nezachovávají požadavky Boží, neřídí své domácnosti tak, aby šly cestou Hospodina. Zákon Boží se jim nestal životním pravidlem. Jejich děti, když si pak založí vlastní krb, necítí povinnost učit své děti tomu, čemu se samy nikdy neučily. A proto

je tak mnoho neznabožských rodin, proto je mravní zkáza tak hluboká a rozšířená. {PP 98.1}

Dokud rodičové sami nebudou s celou duší poslušni zákona Hospodinova, nebudou schopni vychovávat své děti po svém. V tomto směru je nutná náprava, a to náprava pronikavá a rozsáhlá. Rodiče se musejí polepšit, i duchovní potřebují zlepšení, v domácnostech je zapotřebí Boha. Chtějí-li rodiče změnit současný stav, musejí vnést do svých rodin slovo Boží a učinit je svým rádcem. Musejí poučit své děti, že Písmo svaté je hlasem Božím, který je určen jim a jehož je nutno bezpodmínečně poslouchat. Měli by své děti trpělivě poučovat a laskavě a neúnavně je učit, jak mají žít, aby se líbily Bohu. Děti z takových rodin jsou pak připraveny, aby čelily různým úvahám svádějícím k nevěře. Když přijaly bibli za základ své víry, mají základ, který nesmete žádná vlna pochybování. {PP 98.2}

Ve velmi mnoha domácnostech se zanedbává modlitba. Rodiče si myslí, že nemají kdy k ranní a večerní pobožnosti. Nezbývá jim ani chvilka k tomu, aby poděkovali Bohu za jeho milostivé dary — za blahodárný sluneční svit a za déšť, prospívající rostlinstvu, a za to, že je chrání svatí andělé. Nemají kdy na to, aby se pomodlili za Boží pomoc a vedení a za to, aby Kristus trvale přebýval v jejich domácnosti. Jdou do práce, tak jako jde do práce vůl nebo kůň, bez jediné myšlenky na Boha a na nebe. Mají duše, jež jsou tak drahocenné, že Syn Boží raději obětoval svůj život pro jejich spasení, než by byl dovolil, aby je beznadějně tratili. Oni však oceňují toto velké milosrdenství Kristovo sotva více než zvířata jdoucí na porážku. {PP 98.3}

Stejně jako staří patriarchové měli by duchovní i dnes zřizovat oltáře Hospodinovy všude, kde rozbijí svůj stan. Byla-li kdy doba, kdy v každém domě by měla znít modlitba, pak je to doba dnešní. Otcové a matky by měli často pozvednout svá srdce k Bohu v pokorné prosbě za sebe a za své děti. Otec — jako kněz rodiny — měl by pokládat svou ranní a večerní oběť na oltář Boží a jeho žena a děti by se měly společně pomodlit a vzdát Bohu díky. V takové domácnosti bude Ježíš rád prodlévat. {PP 98.4}

Z každého křesťanského domu mělo by vyzařovat světlo náboženství. Měla by se tam projevovat láska, a to ve všem, v pozorných laskavostech, v nesobeckém, zdvořilém jednání. Jsou rodiny, kde se tato zásada zachovává, kde Bůh je ctěn a kde vládne opravdová láska. V takových domovech stoupá ranní a večerní modlitba k Bohu jako sladká vůně kadidla a Boží milost a požehnání snášejí se na hlavy prosících jako ranní rosa. {PP 99.1}

Spořádaná křesťanská domácnost je silným důkazem, který mluví ve prospěch životnosti křesťanského náboženství, důkazem, jejž nevěřící nemohou vyvrátit. Každý může vidět, že takové rodinné prostředí má vliv na děti a že Bůh Abrahámův je s nimi. Kdyby domovy křesťanských duchovních měly pravý náboženský ráz, působily by mohutným vlivem ve prospěch dobra. Byly by vskutku „světlem světa“. Bůh nebeský promlouvá ke všem věrným

rodičům slovy, která pronesl k Abrahámovi: „Znám jej; protož přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy, a činili spravedlnost a soud, ať by naplnil Hospodin Abrahamovi, což mu zaslíbil.“ 1. Mojžíšova 18,19. {PP 99.2}

13. Kapitola — Zkouška Víry

Abrahám přijal bez námitek zaslíbení, že mu bude dán syn, nečekal však na to, až Bůh splní své slovo, kdy a jak sám uzná za vhodné. Bůh nesplnil svůj slib hned, protože chtěl vyzkoušet Abrahámovu víru ve svou moc. Arahám však ve zkoušce neobstál. Sára pokládala za nemožné, že by dostala dítě v tak vysokém věku, a navrhla plán, jak splnit úmysl Boží, spočívající v tom, že Abrahám by si vzal jednu z jejich služebných za druhou manželku. Mnohoženství bylo tehdy tak rozšířeno, že se už nepokládalo za hřích; bylo však stále porušením zákona Božího a ohrožovalo posvátnost a klid rodinných vztahů. Abrahámův sňatek s Agar měl zlé následky nejen pro jeho vlastní domácnost, ale i pro budoucí generace. {PP 100.1}

Polichocena ctí, které se jí dostalo, když se stala manželkou Abrahámovou, a v naději, že bude zakladatelkou velkého národa, který z něho počne, stala se Agar pyšnou a nadutou a začala jednat se svou paní s pohrdáním. Vzájemná žárlivost rozrušila klid kdysi šťastné rodiny. Abrahám musel poslouchat stížnosti obou a marně se snažil obnovit soulad. Ačkoli se oženil s Agar jen na naléhavé prosby Sářiny, musel nyní poslouchat Sářiny výčitky, že on je vším vinen. Chtěla, aby vyhnal její sokyni. Abrahám to však nepřipustil, neboť Agar se měla stát matkou jeho dítěte, jeho — jak pevně doufal — zaslíbeného syna. Byla však Sářinou služkou, a proto ji ponechával pod vládou její paní. Agařina hrdost nemohla snášet drsné zacházení, které vyvolala její vlastní nestoudnost. „Tedy trápila ji Sarai, a ona utekla od ní.“ 1. Mojžíšova 16,6. {PP 100.2}

Vydala se na cestu do pouště, a když odpočívala u studně, sama a opuštěná, zjevil se jí anděl Páně v lidské podobě. Oslovil ji „Agar, děvko Sarai“, čímž jí připomněl její postavení a povinnosti, a přikázal jí: „Navrať se ku paní své, a pokoř se pod ruku její.“ 1. Mojžíšova 16,8.9. S výčitkou spojil však také slova útěchy: „Uslyšel Hospodin trápení tvé.“ „Velice rozmnožím símě tvé, aniž bude moci sečteno býti pro množství.“ A na věčnou paměť Boží milosti ji anděl vyzval, aby dala svému dítěti jméno Izmael, „Bůh uslyší.“ 1. Mojžíšova 16,11.10. {PP 100.3}

Když Abráhomovi bylo téměř sto let, dostalo se mu opětného zaslíbení, že dostane syna, a ujištění, že budoucí dědic bude dítětem Sáry. Abrahám však tomuto zaslíbení nerozuměl. Vzpomněl si hned na Izmaela a měl za to, že skrze něho má se vyplnit Boží úmysl. Měl rád svého syna, a proto zvolal: „Ó, byť jen Izmael živ byl před tebou!“ Znovu dostalo se mu zaslíbení, a to slovy, jimž nemohl neporozumět: „Sára manželka tvá porodí tobě syna, a nazůveš jméno jeho Izák; i utvrdím smlouvu svou s ním.“ Bůh však neoslyšel modlitbu otcovu. „Také o Izamele uslyšel jsem tě,“ pravil Bůh, „a aj, požehnám jemu… a rozšířím jej v národ veliký.“ 1. Mojžíšova 17,20. {PP 100.4}

Narození Izáka, které bylo pro Abraháma a Sáru splněním největších nadějí po celoživotním čekání, naplnilo všechny radostí. Pro Agar však tato událost znamenala

zmaření jejích ctižádostivých plánů. Izamela, který byl již jinochem, považovali všichni v táboře za dědice Abrahámova bohatství a za dědice požehnání přislíbeného jeho potomkům. Teď byl náhle odsunut stranou. Zklamání vyvolalo v něm a v jeho matce nenávist k dítěti Sářinu. Jejich žárlivost se ještě stupňovala, když viděli všeobecnou radost nad jeho zrozením, až se Izmael odvážil otevřeně se posmívat dědici Božího zaslíbení. Sára viděla v Izmaelově divoké povaze stálý zdroj neshod, a proto požádala Abraháma, aby Agar a Izamela poslal z tábora pryč. Patriarcha se velice zarmoutil. Jak by mohl vyhnat Izmaela, svého syna, stále draze milovaného? V této své nesnadné situaci prosil snažně o božský pokyn. Hospodin mu přikázal prostřednictvím svatého anděla, aby splnil přání Sářino. Jeho láska k Izmaelovi a Agar nesměla mu stát v cestě, jen tak bylo možno obnovit soulad a štěstí v rodině. A anděl ho utěšil zaslíbením, že na Izmaela, ač byl vypuzen z otcovského domu, Bůh nezapomene. Ochrání jeho život a Izamel se stane otcem velkého národa. Abrahám uposlechl slovo andělových, nikoli však bez bolesti. Otcovské srdce bylo sklíčeno nevýslovným zármutkem, když posílal Agar a jejího syna pryč. {PP 101.1}

Poučení, které dostal Abrahám o posvátnosti manželského svazku, je poučením pro všechny časy. Hlásá, že práva tohoto svazku a jeho štěstí nutno pečlivě střežit i za cenu velkých obětí. Sára byla jedinou pravou manželkou Abrahámovou. Její práva manželky a matky nebyla oprávněna sdílet žádná jiná. Měla v úctě svého manžela; Nový zákon ji v tom dává za příklad. Nechtěla však, aby Abrahám věnoval svou lásku jiné, a Hospodin ji nepokáral za to, že požadovala vypuzení své sokyně. Abrahám i Sára pochybovali o moci Boží a tato jejich chyba vedla k sňatku s Agar. {PP 101.2}

Bůh povolal Abraháma, aby byl otcem věřících, a jeho život měl být příkladem víry pro další generace. Abrahámova víra však nebyla dokonalá. Projevil nedostatek víry v Boha tím, že zatajil skutečnost, že Sára je jeho žena, a pak ještě svým sňatkem s Agar. Aby mohl dosáhnout nejvyššího stupně, podrobil ho Bůh další zkoušce, nejtěžší, jakou kdy člověk musel podstoupit. Měl v noci vidění a bylo mu přikázáno, aby šel do země Moria a tam obětoval svého syna jako oběť zápalnou na hoře, jež mu bude označena. {PP 101.3}

V době, kdy dostal tento příkaz, bylo Abrahámovi sto dvacet roků. Už jeho generace ho pokládala za starého muže. Ve svých mladých letech býval silný a dovedl snášet těžkosti a čelit nebezpečí; teď však už vyhasl žár jeho mládí. Když je muž v plné síle, může se směle postavit nesnázím a strastem, jež však dovedou zkrušit jeho srdce v pozdějších letech, když se už ubírá k hrobu. Bůh počkal se svou poslední a nejtěžší zkouškou, až se Abrahám skloní pod tíhou let a zatouží po odpočinku po všech prožitých starostech a trampotách. {PP 102.1}

Patriarcha přebýval v Bersabé, v blahobytu a všemi vážen. Byl velmi zámožný a panovníci si ho vážili jako mocného knížete. Tisíce ovcí a velká stáda dobytka pásla se na rovinách, které se rozprostíraly kolem jeho tábora. Všude stály stany jeho správců, příbytky stovek jeho věrných služebníků. Zaslíbený syn vyrůstal v muže po jeho boku. Zdálo se, že

nebesa věnčí požehnáním život obětovaný trpělivému očekávání odkládaného splnění naděje. {PP 102.2}

V poslušnosti a víře opustil Abrahám svou rodnou zemi, opustil hroby svých otců a domov svých příbuzných. Putoval jako cizinec po zemi svého dědictví. Dlouho čekal na zrození zaslíbeného dědice. Na Boží příkaz poslal pryč svého syna Izamaela. A teď, když dítě, po němž tak dlouho toužil, dosáhlo mužného věku a když se patriarchovi zdálo, že se dožil splnění svých nadějí, nastala mu zkouška těžší než všechny dosavadní. {PP 102.3}

Příkaz byl vyjádřen slovy, která jistě naplnila otcovské srdce úzkostí: „Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kteréhož miluješ, Izáka… a obětuj ho v oběť zápalnou.“ 1. Mojžíšova 22,2. Izák byl světlem jeho domova, útěchou jeho stáří a především dědicem zaslíbeného požehnání. Kdyby ztratil tohoto svého syna v důsledku úrazu nebo nemoci, srdce milujícího otce by puklo žalem; jeho bílá hlava by se zármutkem schýlila. A teď dostal příkaz, aby prolil krev tohoto syna svou vlastní rukou. Zdálo se mu to strašné a nemožné. {PP 102.4}

Satan mu hned našeptával, že byl jistě podveden, neboť zákon Boží přikazuje „Nezabiješ“ a Bůh by nepožadoval to, co jednou zapověděl. Abrahám vyšel ze stanu, vzhlédl ke klidné nádheře jasného nebe a vzpomněl zaslíbení, jehož se mu dostalo takřka před padesáti lety, že jeho símě bude nespočetné jako hvězdy. {PP 102.5}

Má-li se zaslíbení splnit skrze Izáka, jak může být pak usmrcen? Abrahám byl v pokušení uvěřit, že se snad mýlil. V pochybnostech a úzkosti klesl na zem a modlil se vroucně, jako nikdy dosud, o nějaké potvrzení příkazu, musí-li vykonat tuto strašnou povinnost. Vzpomněl Andělů, kteří mu zjevili Boží úmysl zničit Sodomu a kteří mu přinesli zaslíbení právě tohoto syna Izáka, a odebral se na místo, na němž se několikrát setkal s nebeskými posly, v naději, že je potká opět a že mu dají další pokyn. Nikdo však nepřišel, aby mu pomohl. Zdálo se mu, že ho pohltila tma. Příkaz Boží mu však zněl v uších: „Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kteréhož miluješ, Izáka.“ Tohoto příkazu bylo nutno uposlechnout a Abrahám se neodvažoval otálet. Rozednívalo se a musí se vydat na cestu. Vrátil se do stanu a šel k místu, kde Izák spal hlubokým, klidným spánkem mládí a nevinnosti. Na okamžik se otec zahleděl do drahé tváře svého syna a roztřásl se. Pak odešel k Sáře, která rovněž spala. Má ji probudit, aby mohla ještě jednou obejmout své dítě? Má ji sdělit příkaz Boží? Tolik toužil po tom ulehčit svému srdci a podělit se s ní o strašnou odpovědnost. Zdržovala ho však obava, že by mohla bránit. Izák byl jejím potěšením a pýchou. Její život byl s ním spjat a láska matky by mohla odepřít takovou oběť. {PP 103.1}

Konečně vzbudil Abrahám svého syna a řekl mu o příkazu přinést oběť na vzdálené hoře. Izák chodíval často s otcem obětovat u některého z četných oltářů, které postavili na svých cestách, a výzva otcova ho proto nepřekvapila. Přípravy na cestu netrvaly dlouho. Uchystali dříví, naložili je na osla a vydali se na pochod, doprovázeni dvěma služebníky. {PP 103.2}

Bok po boku kráčeli otec a syn bez jediného slova. Patriarcha, přemýšleje o svém tíživém tajemství, neměl na rozmluvu pomyšlení. Myslil na milující matku Izákovu a na den, kdy se k ní vrátí sám. Byl si dobře vědom toho, že jí tím probodne srdce, vezme-li život jejímu synu. {PP 103.3}

Den — nejdelší, jaký kdy Abrahám prožil — se chýlil ke konci. Zatímco jeho syn a oba služebníci spali, trávil patriarcha celou noc na modlitbách, stále doufaje, že přijde nějaký nebeský posel a řekne mu, že zkouška skončila a že se sny může vrátit neporušen ke své matce. Avšak jeho trýzněné duši se nedostalo úlevy. Nastal druhý den, dlouhý, předlouhý, a druhá noc, kterou Abrahám strávil v pokorných modlitbách, a v uších mu stále zněl příkaz, jehož splnění ho zanechá bezdětným. Satan mu našeptával pochybnosti a nedůvěru, Abrahám však odolával jeho pokoušení. Když se třetího dne chystali na další cestu, spatřil patriarcha na severu slíbené znamení, nádherný oblak, vznášející se nad horou Moria, a poznal, že hlas, jenž k němu promlouval, je z nebe. {PP 103.4}

Ani teď nezačal reptat proti Bohu, ale posiloval svou duši rozjímáním o důkazech dobroty a poctivosti Hospodinovy. Dostalo se mu syna zcela neočekávaně; a zdaliž nemá Bůh, který mu propůjčil tak vzácný dar, právo povolat ho k sobě? Pak ve své víře opakoval zaslíbení: „V Izákovi bude nazváno tobě símě“ (1. Mojžíšova 21,12) — símě tak nespočetné jako zrna písku na pobřeží. Izák byl dítětem zázraku a nemohla by síla, která mu dala život, jej opět oživit? A Abrahám, pohlédnuv za to, co možno vidět očima, pochopil božská slova „Smýšleje, že jest mocen Bůh i z mrtvých vzkřísiti“. Židům 11,19. {PP 104.1}

Nikdo, leč Bůh, nemůže pochopit velikost otcovy oběti, když vydává svého syna na smrt. Abrahám chtěl, aby loučení nebyl přítomen nikdo kromě Boha. Proto přikázal svým sluhům, aby nechodili dále, a pravil: „Já a dítě půjdeme tamto, a pomodlíce se, narátíme se k vám.“ 1. Mojžíšova 22,5. Izák, který má být obětován, vzal na bedra dříví, otec vzal nůž a oheň a spolu se dali na cestu k vrcholu hory. Jinoch se v duchu ptal, kde vezmou oběť, když jsou tak daleko od stád. Konečně promluvil: „Otče můj,“ „aj, teď oheň a dříví, a kdež hovádko k zápalné oběti?“ Ach, jak krutá zkouška! Jak se slova „otče můj“ zařezávala do Abrahámova srdce! Ne, ještě ne, nemohl mu to ještě říci. „Synu můj,“ řekl, „Bůh opatří sobě hovádko k oběti zápalné.“ 1. Mojžíšova 22,7.8. {PP 104.2}

Na stanoveném místě vystavěli oltář a položili na něj dříví. Potom chvějícím se hlasem vyjevil Abrahám svému synu božské poselství. S úžasem a hrůzou vyslechl Izák svůj osud, nekladl však odpor. Byl by mohl uniknout svému osudu, kdyby se byl k tomu rozhodl; bolestí usoužený stařec, vyčerpaný bojem těchto tří strašných dnů, nebyl by mohl odolat vůli silného mládence. Izák však byl od dětství vychováván k oddané poslušnosti, a když mu Abrahám vyložil úmysl Boží, ochotně se podvolil. Sdílel víru Abrahámovu a pokládal si za čest, že je povolán položit svůj život za oběť Bohu. Snažil se zmírnit otcův žal a dodával mu odvahy, když ho provazy připoutával k oltáři. {PP 104.3}

A pak si řekli poslední slova lásky, prolili poslední slzy, naposledy se objali. Otec pozvedl nůž, aby usmrtil svého syna, když náhle cosi zadrželo jeho ruku. Anděl Páně volal s nebes na patriarchu: „Abraháme, Abraháme!“ Abrahám rychle odpověděl: „Aj já.“ A opět bylo slyšet hlas: „Nevztahuj ruky své na dítě, aniž mu co čiň, neboť jsem již poznal, že se Boha bojíš, když jsi neodpustil synu svému, jedinému svému pro mne.“ 1. Mojžíšova 22,11.12. {PP 104.4}

Abrahám uviděl, an „skopec za ním vězel v trní za rohy své“, vzal rychle novou oběť a obětoval ji „místo syna svého“. Jako projev své radosti a vděčnosti nazval Abrahám toto posvátné místo „Jehovah — džireh“, „Hospodin opatří“. {PP 104.5}

Na hoře Moria obnovil Bůh opět svou smlouvu, potvrdil slavnou přísahou požehnání Abrahámovi a jeho semeni pro všechny příští generace. „Skrze sebe samého přisáhl jsem, praví Hospodin, poněvadž jsi učinil tu věc, že jsi neodpustil synu svému, jedinému svému: Požehnám velmi tobě, a velice rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské, a jako písek, kterýž jest na břehu mořském; nadto dědičně vládnouti bude símě tvé branami nepřátel svých. Ano požehnáni budou v semeni tvém všickni národové země, proto že jsi uposlechl hlasu mého.“ 1. Mojžíšova 22,16-18. {PP 105.1}

Abrahámova velká víra je jako světelný maják, svítící na cestu služebníkům Božím ve všech dobách, které následovaly. Abrahám se nesnažil vyhnout se plnění vůle Boží. Za své třídenní cesty měl dostatek času k přemýšlení, měl dosti času pochybovat o Bohu, kdyby byl chtěl o něm pochybovat. Mohl se vymlouvat, že zabije-li svého syna, budou ho pokládat za vraha, za druhého Kaina, a že jeho učení budou pak lidé odmítat a jím opovrhovat, a že přijde o možnost prokazovat dobro svým bližním. Mohl namítat, že je již stár, a svým vysokým věkem omlouvat svou neposlušnost. Patriarcha se však neuchýlil k žádné z těchto výmluv. Abrahám byl člověk, měl stejné city a náklonnosti jako my, avšak nezadržela ho otázka, jak bude moci být splněno zaslíbení, bude-li Izák zabit. Nezadrželo ho jeho krvácející srdce. Věděl, že Bůh je spravedlivý a dobrý ve všech svých požadavcích, a uposlechl příkazu do posledního písmene. {PP 105.2}

„Uvěřil Abrahám Bohu, a počteno jest jemu za spravedlnost a přítelem Božím nazván jest.“ Jakubův 2,23. A apoštol Pavel praví: „Ti, kteříž jsou z víry, ti jsou synové Abrahámovi.“ Galatským 3,7. Abrahámova víra se však projevovala v jeho skutcích. „Abrahám otec náš zdali ne z skutků ospravedlněn jest, obětovav syna svého Izáka na oltář? Vidíš-li, že víra napomáhala skutkům jeho, a z skutků víra dokonalá byla?“ Jakubův 2,21.22. Jsou mnozí, kteří nechápou vztah mezi vírou a skutky. Říkají: „Stačí věřit v Krista a jsi v bezpečí. O zachovávání zákona se starat nemusíš.“ Avšak pravá víra se projevuje v poslušnosti. Kristus pravil k nevěřícím Židům: „Kdybyste synové Abrahámovi byli, činili byste skutky Abrahámovy.“ Jan 8,39. A Hospodin řekl o otci věřících. „Uposlechl Abrahám hlasu mého, a ostříhal nařízení mých, přikázání mých, ustanovení mých, a zákonů mých.“ 1. Mojžíšova 26,5. Apoštol Jakub pak praví: „Víra, nemá-li skutků, mrtváť jest sama v

sobě.“ Jakubův 2,17. A Jan, který je tak prodchnut láskou, nám říká: „Toť jest láska Boží, abychom přikázání jeho ostříhali.“ 1. Janův 5,3. {PP 105.3}

Podobenstvím a zaslíbením Bůh „předzvěděl pak písmo Abrahámovi“. Galatským 3,8. Víra patriarchova upírala se k příchodu Vykupitele. Kristus pravil k Židům: „Abrahám, otec váš, veselil se, aby viděl den můj, i viděl, a radoval se.“ Jan 8,56. Beránek, obětovaný namísto Izáka, představuje Syna Božího, který pak bude obětován za nás. Je-li člověk zatracen, protože přestoupil zákon Boží, pohlédne Otec na svého Syna a řekne hříšníku: „Žij, našel jsem výkupné.“ {PP 106.1}

Bůh přikázal Abrahámovi, aby usmrtil svého syna, aby tím vtiskl v jeho mysl skutečnost evangelia a aby vyzkoušel jeho víru. Smrtelnou úzkost, kterou Abrahám vytrpěl ve dnech oné strašné zkoušky, dopustil Bůh proto, aby Abrahám mohl z vlastního zážitku pochopit něco z velikosti oběti, kterou přinese věčný Bůh pro spásu člověka. Žádná jiná zkouška nemohla způsobit Abrahámovi taková duševní muka jako obětování vlastního syna. Bůh vydal svého Syna na smrt, doprovázenou smrtelným zápasem uprostřed posměchu. Andělé, kteří sledovali ponížení a duševní úzkost Syna Božího, nesměli zasáhnout jako v případě Izákově. Nebylo hlasu, který by zvolala: „Dosti.“ Pro spásu padlého lidstva obětoval vznešený Král svůj život. Zdaž může být dán pádnější důkaz věčného soucitu a lásky Boží? „Kterýž ani vlastnímu Synu svému neodpustil, ale za nás za všecky vydal jej, i kterakž by tedy nám s ním všech věcí nedal?“ Římanům 8,32. {PP 106.2}

Oběť požadovaná na Abrahámovi byla nejen pro jeho vlastní dobro, nejen ku prospěchu budoucích generací, ale byla také poučením pro nevinné bytosti nebes a jiných světů. Dějiště zápasu mezi Kristem a satanem — pole, na němž se odehrálo vykoupení podle plánu — je učebnicí pro celý vesmír. Protože Abrahám projevil nedostatek víry v zaslíbení Boží, obvinil ho satan před anděly a před Bohem, že nesplnil podmínky smlouvy a že není proto hoden těšit se z její blahodárnosti. Bůh chtěl dokázat před celým nebem věrnost svého služebníka, ukázat, že může přijmout jen naprostou poslušnost, a rozvinout ve větší šíři plán vykoupení. {PP 106.3}

Nebešťané byli svědky scény, při níž byla vyzkoušena víra Abrahámova poslušnost Izákova. Zkouška byla daleko těžší než zkouška, jíž byl podroben Adam. Dodržení zákazu, který dostali naši prarodiče, nepůsobilo jim vůbec utrpení; avšak příkaz, který dostal Abrhám, vyžadoval nejbolestivější oběť. Celé nebe sledovalo s úžasem a obdivem Abrahámovu neochvějnou poslušnost. Celé nebe chválilo jeho věrnost. Ukázalo se, že satanova obvinění jsou falešná. Bůh řekl svému služebníkovi: „Poznal jsem již, že se Boha bojíš, když jsi neodpustil synu svému, jedinému svému pro mne.“ Smlouva Boží, potvrzená Abrahámovi přísahou před bytostmi jiných světů, potvrdila, že poslušnost bude odměněna. {PP 106.4}

Bylo obtížné, dokonce i pro anděly, pochopit tajemství vykoupení, porozumět, že Vládce nebes, Syn Boží, musí zemřít za hříšné lidstvo. Když Abrahám dostal příkaz obětovat svého syna, vzbudilo to zájem všech nebeských bytostí. S největší pozorností sledovali všichni každý krok při plnění tohoto příkazu. Když na Izákovu otázku „Kde je hovádko k zápalné oběti?“ Abrahám odpověděl „Bůh opatří sobě hovádko“ a když zadržena byla ruka otcova v okamžiku, kdy se chystal usmrtit svého syna a když Bůh připravil beránka, aby byl obětován na místo Izáka — tu světlo ozářilo tajemství vykoupení a i andělé lépe pochopili podivuhodné opatření, jež Bůh učinil pro spásu člověka. {PP 107.1}

14. Kapitola — Zkáza Sodomy

Nejkrásnější z měst údolí Jordánu byla Sodoma, ležící v nížině, která svou úrodností a krásou byla „jako zahrada Hospodinova“. 1. Mojžíšova 13,10. Rostly tam bujné tropické rostliny. Domovem tam byla palma, oliva a vinná réva. Květiny vydávaly svou libou vůni po celý rok. Na polích byla bohatá úroda a na pahorcích stáda skotu a ovcí. Umění a obchod přispívaly k bohatství nádherného města v nížině. Poklady východu zdobily jeho paláce a karavany pouště přivážely množství vzácného zboží a zásobovaly jím městské trhy. Lidé se nemuseli příliš namáhat, ať tělesnou prací nebo duševní činností, aby mohli uspokojit všechny své životní potřeby, a celý rok byl jakoby jedním svátkem. {PP 108.1}

Hojnost všeho vedla k přepychu a pýše. Zahálka a bohatství zatvrzují srdce, které pak nedojímá bída, ani netrápí starost. Přepych a zahálka byly živnou půdou pro zálibu v radovánkách, lidé se věnovali ukájení smyslových požitků. „Aj,“ praví prorok, „ta toť byla nepravost Sodomy sestry tvé: Pýcha, sytost chleba a hojnost pokoje. To ona majíc i dcery její, ruky však chudého a nuzného neposilňovala. Ale pozdvihše se, páchali ohavnost přede mnou; protož sklidil jsem je, a jakž mi se vidělo.“ Ezechiel 16,49.50. Lidé nebažili po ničem než po bohatství a zahálce, z nichž se pak rodil hřích, který přivodil zkázu města v nížině. Jejich bezúčelný život v zahálce vydával je na pospas satanovu pokoušení; postupně znetvořovali obraz Boží a podléhali více vlivu satana než Boha. Zahálčivost je největší kletbou, jež může člověka postihnout, neboť ji následuje v patách neřest a zločin. Oslabuje ducha, zakaluje rozum a pokořuje duši. Satan číhá a je připraven zničit ty, kteří ochabnou v bdělosti, jejichž zahálčivost mu poskytne možnost, aby se jim vemluvil v nějaké lákavé masce. Satan dosahuje svých největších úspěchů, když přistupuje k lidem v době jejich zahálky. {PP 108.2}

V Sodomě vládlo veselí a hýření, hodování a opilství. Největší neřesti a nejsurovější vášně byly ukájeny bez omezení. Lidé se otevřeně protivili Bohu a jeho zákonu a libovali si v násilných činech. Ačkoli měli před sebou příklad předpotopního světa a věděli, jak se projevil hněv Boží ve zkáze světa, přesto nastoupili tutéž cestu bezbožnosti. {PP 108.3}

V době, kdy Lot se přestěhoval do Sodomy, nebyla zkaženost ještě tak rozšířena a Bůh ve svém milosrdenství dovolil, aby paprsky zazářily uprostřed mravní tmy. Když Abrahám vysvobodil zajatce od Elamitských, vyzval Sodomské, aby obrátili svou pozornost k pravé víře. Abrahám nebyl neznám obyvatelům Sodomy, ale jeho uctívání neviditelného Boha vyvolávalo u nich jen posměšky. Abrahámovo vítězství nad mnohem silnějším nepřítelem a jeho velkodušné rozhodnutí o zajatcích a kořisti však vzbudilo jejich úžas a obdiv. Velebili jeho obratnost a statečnost a všichni byli přesvědčeni, že vítězem ho učinila božská moc. A jeho ušlechtilý, nesobecký duch, tak cizí prospěchářským obyvatelům Sodomy, byl dalším důkazem nadřazenosti náboženství, které proslavil svou statečností a věrností. {PP 109.1}

Melchisedech, žehnaje Abrahámovi, uznal Hospodina za zdroj jeho síly a za původce jeho vítězství: „Požehnaný Abram Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem a zemí; a požehnaný Bůh silný nejvyšší, kterýž dal nepřátely tvé v ruce tvé.“ 1. Mojžíšova 14,19.20. Bůh promluvil k Sodomským svou prozřetelností, avšak oni odmítli poslední paprsek světla jako všechna předchozí. {PP 109.2}

Poslední noc Sodomy se přiblížila. Mračna pomsty vrhala již své stíny na město zasvěcené zkáze. Lidé to však nevnímali. Zatímco se již blížili andělé s poselstvím zkázy, lidé snili o blahobytu a zábavách. Poslední den Sodomy byl stejný jako všechny předešlé. Večer se snesl na krásnou a klidnou krajinu. Poslední paprsky zapadajícího slunce ozařovaly kraj neporovnatelné krásy. Večerní chládek vylákal obyvatele města ven a celé zástupy lidí proudily sem a tam, užívajíce příjemných večerních hodin k svému osvěžení. {PP 109.3}

Za soumraku přiblížili se k městské bráně dva cizinci. Patrně to byli pocestní, kteří chtěli v městě přenocovat. Nikdo nepoznal v těchto skromných poutnících mocné hlasatele Božího soudu a veselý, bezstarostný dav ani netušil, že svým jednáním s těmito nebeskými posly dosáhne vrcholu své viny, jež zničí jejich krásné město. Jeden muž však projevil k cizincům laskavou pozornost a pozval je do svého příbytku. Lot nevěděl, kdo vlastně jsou ti cizinci, byl však zdvořilý a pohostinný ke každému. Zdvořilost a pohostinnost byly součástí jeho náboženství, jemuž se naučil podle příkladu Abrahámova. Kdyby si byl býval neosvojil zdvořilé jednání, byl by snad býval zahynul s ostatními Sodomskými. Mnohá domácnost, která zavírá dveře před cizincem, nechává stát před dveřmi posla Božího, který jí přináší požehnání, naději a mír. {PP 109.4}

Každý skutek, který v životě spácháme, třeba sebenepatrnější, přispěje k dobrému nebo ke zlému. Poctivost nebo lhostejnost v plnění toho, co je na pohled zcela nepatrnou povinností, může vést k největšímu požehnání v životě, anebo naopak k největšímu neštěstí. Povaha člověka se zkouší maličkostmi. Neokázalé skutky, konané denně se sebezapřením, avšak s radostí a ochotou, nalézají zalíbení u Boha. Nejsme zde, abychom žili pro sebe, ale pro druhé. Jen když zapomínáme sami na sebe a projevujeme láskyplnou ochotu k pomoci, můžeme učinit svůj život požehnáním. Malé pozornosti a zdvořilé jednání velmi přispívají k životnímu štěstí; jejich zanedbání pak přispívá k bezbožnosti člověka. {PP 109.5}

Lot věděl, že cizinci budou v Sodomě vystaveni hrubému zacházení, a proto pokládal za svou povinnost chránit je při vstupu do města a nabídnout jim pohostinství ve vlastním domě. Seděl právě u brány, když se pocestní přiblížili, a jakmile je zpozoroval, povstal, vyšel jim v ústrety, uklonil se zdvořile a řekl: „Aj, prosím páni moji, uchylte se nyní do domu služebníka svého, a zůstaňte přes noc; umyjete také nohy své a ráno vstanouce, půjdete cestou svou. Oni pak odpověděli: Nikoli, ale přenocujeme na ulici.“ 1. Mojžíšova 19,2. Smysl odpovědi byl dvojí; vyzkoušet Lota, míní-li svou nabídku upřímně, a dát najevo, že jim není známa povaha Sodomských a že pokládají za bezpečné strávit noc na

ulici. Jejich odpověď utvrdila Lota v odhodlání nenechat je na pospas lůze. Trval na svém pozvání, dokud nevyslovili souhlas, že ho budou následovat k jeho domu. {PP 110.1}

Doufal, že utají svůj úmysl před povaleči u brány a cizince přivede do svého domu oklikou. Jejich zdráhání a rozmýšlení a jeho vytrvalé naléhání však na ně upozornilo dav, a než se odebrali k spánku, shromáždil se kolem domu zástup lidu. Bylo to mnoho lidí, mladých i starých, roznícených a rozvášněných. Cizinci se ptali, jak je v městě, a Lot je varoval, aby se neodvažovali v noci z domu. Zvenku se ozývalo hulákání a posměšky davu, který žádal, aby muži byli vyvedeni ven. {PP 110.2}

Lot věděl, že dav, vyprovokovaný k násilí, by lehce mohl vniknout do jeho domu, a proto vyšel ven, aby se pokusil násilníky přemluvit. „Prosím, bratři moji," pravil, „nečiňte zlého." Použil slova „bratři" ve smyslu „sousedé" a doufal, že se uspokojí a zastydí za své počínání. Jeho slova však působila jako lití oleje do ohně. Jejich zběsilost se stupňovala v bouřlivý řev. Posmívali se Lotovi, že jim chce být soudcem, a vyhrožovali mu, že s ním zatočí hůře než s jeho hosty. Sápali se na něho a byli by ho roztrhali na kusy, kdyby ho byli nezachránili andělé Boží. Nebeští poslové „vztáhli ven ruku svou, a uvedli Lota k sobě do domu, a dveře zavřeli". 1. Mojžíšova 19,10. Věci, jež se pak děly, ukázaly, kdo jsou ti hosté, jímž poskytl přístřeší. „Ty muže, kteříž byli přede dveřmi domu, ranili slepotou velikou, od nejmenšího až do největšího, tak že ustali, hledajíce dveří." Kdyby nebyli bývali stiženi dvojí slepotou, jednou vznikající z tvrdosti srdce, pak by je byla tato rána Boží zastrašila, aby upustili od zlého. V této poslední noci se nepáchaly větší hříchy než v době předchozí; avšak milost, jíž si tak dlouho už nevážili, přestala konečně působit. Obyvatelé Sodomy překročili meze Boží shovívavosti — „skrytou hranici mezi trpělivostí a hněvem Božím". Oheň Boží pomsty zakrátko vzplane v údolí Siddim. {PP 110.3}

Andělé zjevili Lotovi účel svého poslání: „Zkazíme místo toto, proto že se velmi rozmohl křik jejich před Hospodinem, a poslal nás Hospodin, abychom zkazili je." 1. Mojžíšova 19,13. Cizinci, které chtěl Lot ochránit, slíbili nyní Lotovi, že ochrání jeho a že zachrání také všechny členy jeho rodiny, kteří s ním prchnou z bezbožného města. Dav se zatím unavil a rozešel se a Lot vyšel, aby upozornil své děti. Opakoval slova andělů: „Vstaňte, vyjděte z místa tohoto, nebo zkazí Hospodin město toto." Jim se však zdálo, že žertuje. Smáli se jeho obavám, které připisovali pověrčivosti. Na jeho dcery měli vliv jejich manželé. Dařilo se jim v Sodomě docela dobře. Neviděly známek nebezpečí. Všechno bylo v pořádku, jak má být. Byly zámožné a nemohly věřit, že by bylo vůbec možné, by krásná Sodoma byla zničena. {PP 111.1}

Lot se vrátil zarmoucen domů a řekl andělům o svém nezdaru. Andělé u pak přikázali, aby vstal, vzal svou ženu a své dvě dcery, které s ním ještě žily, a odešel z města. Lot se však zdráhal. Ačkoli se denně rmoutil nad páchanými násilnostmi, Neměl správnou představu o ohavnostech a strašné bezbožnosti, jež ovládla toto neřestné město. Neuvědomoval si hroznou nutnost Božího soudu, jenž učiní konec stálému hřešení. Některé

z jeho dětí lpěly na Sodomě a jeho žena nechtěla bez nich odejít. Myšlenka na to, že by měl opustit ty, které pokládal za nejdražší na světě, zdála se Lotovi nesnesitelná. Bylo mu zatěžko opustit svůj nádherný domov a všechen majetek, kterého dobyl celoživotní prací, a odejít jako nutný poutník. Zkormoucen žalem váhal a zdráhal se odejít. Nebýt andělů Božích, byli by všichni zahynuli v troskách Sodomy. Nebeští poslové uchopili za ruce jeho, jeho ženu i dcery a vyvedli je z města. {PP 111.2}

Zde je andělé opustili a vrátili se do Sodomy, aby dovršili své dílo zkázy. Bůh, u něhož prosil Abrahám, přiblížil se k Lotovi. Ve všech městech nížiny nenašlo se ani deset spravedlivých; jediný muž, který se bál Boha, byl na prosby patriarchovy zachráněn před zkázou. Lotovi byl dán přísný rozkaz: „Zachovejž život svůj, neohlédej se zpět, ani se nezastavuj na vší této rovině; ujdi na horu, abys nezahynul.“ 1. Mojžíšova 19,17. Váhání nebo otálení by teď bylo bývalo osudné. Vrhnout jediný toužebný pohled na město odsouzené k zániku, omeškat se jediný okamžik v lítosti na tím, že opouštějí tak krásný domov, bylo by je stálo život. Bouře Božího soudu čekala už jen na okamžik, kdy ubozí uprchlíci budou v bezpečí. {PP 111.3}

Lot však, zmatený a ustrašený, prosil, že nemůže učinit, co se od něho žádá, že jej postihne „to zlé“ a zemře. Život v tomto bezbožném městě uprostřed nevíry způsobil, že jeho víra se oslabila. Kníže nebes stál při něm a Lot přesto prosil o svůj život, jako by Bůh, který projevil k němu takovou péči a lásku, ho stále neochraňoval. Měl plně spolehnout na božského posla a vložit svou vůli a svůj život do rukou Hospodinových a na nic se přitom neptat a o ničem nepochybovat. Jako však mnozí jiní snažil se vytěžit pro sebe: „Hle, teď jest toto město blízko, do něhož bych utekl, a toť jest malé; prosím, nechť tam ujdu (však pak neveliké jest?) a živa bude duše má.“ Město, o němž je tu řeč, se jmenovalo Bela, později pak nazváno bylo Ségor. Leželo jen několik kilometrů od Sodomy a stejně jako Sodoma bylo zkažené a určené ke zkáze. Lot však prosil, aby bylo ušetřeno, a domníval se, že je to jen malá prosba. Jeho žádosti bylo vyhověno. Hospodin ho ujistil: „Uslyšel jsem žádost tvou i v této věci, abych nepodvrátil města toho, o němž jsi mluvil.“ 1. Mojžíšova 19,21. Ó, jak velké je milosrdenství Boží k chybujícím tvorům! {PP 112.1}

Znovu dostal svatý příkaz, aby si pospíšil, neboť divá bouře nedá na sebe již dlouho čekat. Jedna z prchajících se však odvážila pohlédnout zpět na město určené zkáze a stala se památníkem Božího soudu. Kdyby byl býval Lot nezaváhal a uposlechl bez prodlení výzvy andělů a kdyby byl býval bez otálení prchl do hor bez námitek a protestů, byla by i jeho žena uprchla s ním. Jeho příklad by ji byl uchránil před hříchem, který zpečetil její osud. Lotovo otálení a odklady však způsobily, že upozornění Boží brala na lehkou váhu. Zatímco byla už za městem, svým srdcem byla ještě v Sodomě a s ní i zahynula. Vzbouřila se proti Bohu, poněvadž soudem Božím přišla o majetek a její děti zahynuly v troskách. Ačkoli se jí dostalo té přednosti, že byla vyvedena z prokletého města, cítila, že je silně postižena, protože tam musí nechat propadnout zkáze majetek, který shromažďovali po léta. Místo

toho, aby s vděkem přijala své osvobození, pohlédla opovážlivě zpět a žádala zachování života těch, kteří odmítli Boží výstrahu. Její hřích ukázal, že si nezasloužila život, za jehož zachování pociťovala tak málo vděčnosti. {PP 112.2}

Měli bychom se varovat toho brát na lehkou váhu milostivé Boží opatření pro naši spásu. Jsou křesťané, kteří říkají: „Nedbám toho, budu-li spasen, nebude-li se mnou spasena i má žena a mé děti.“ Zdá se jim, že nebe by nebylo nebem, kdyby v něm nebyli ti, kteří jsou jim tak drazí. Mají však takoví, kteří takto smýšlejí, správnou představu o svém vlastním vztahu k Bohu za jeho velkou dobrotu a milosrdenství k nim? Zapomněli už, že jsou vázáni nejsilnějšími pouty lásky, cti a věrnosti k službě svému Stvořiteli a Vykupiteli? Dary milosti jsou určeny všem; a když naši přátelé odmítají lásku Spasitelovu, máme se odvrátit i my? Vykoupení duše je vzácná věc. Kristus zaplatil nekonečnou cenu za naše spasení a nikdy z těch, kdož si váží ceny této velké oběti nebo hodnoty duše, nepohrdne nabízenou milostí Boží proto, že tak činí druzí. Naopak, právě to, že druzí neuznávají spravedlivé požadavky Boží, by nás mělo povzbudit k větší píli, že můžeme sami ctít Boha a vést všechny, na něž máme vliv, aby přijali jeho lásku. {PP 112.3}

„Slunce vzcházelo nad zemí, když Lot všel do Ségor.“ 1. Mojžíšova 19,23. Zdálo se, že zářivé paprsky ranního slunce zvěstují městům v nížině jen klid a mír. Na ulicích začal shon každodenního života, lidé šli normálně za svými zájmy, dychtiví obchodu nebo zábav. Lotovi zeťové žertovali o obavách a výstrahách starcových. Náhle a neočekávaně jako blesk z jasného nebe propukla bouře. Hospodin dštil síru a oheň z nebe na město a úrodnou nížinu. Jejich paláce a chrámy, nádherné budovy, zahrady a vinice a davy lidí, bažící jen po zábavě, kteří ještě včera tupili posly nebes — vše bylo stráveno. Dým požáru stoupal jako dým z vysoké pece. A z nádherného údolí Siddim stala se poušť; místo, které už nebude znovu vystavěno a obydleno, stalo se svědectvím pro všechna pokolení, jak neúprosně postihují přestoupení Boží soudy. {PP 113.1}

Plameny, které strávily města v nížině, šlehají jako výstražné světlo i v naší době. Jsou pro nás strašlivým a svatým poučením, že i když smilování Boží má dlouhou trpělivost s hříšníkem, jsou meze, za něž lidé již nemohou v hříchu pokračovat. Je-li této meze dosaženo, přestanou nabídky milosti a začíná soudní řízení. {PP 113.2}

Vykupitel světa říká, že jsou větší hříchy, než pro které byly zničeny Sodoma a Gomora. Ti, kdož naslouchají hlasu evangelia, volajícího hříšné k pokání, a nedbají ho, mají větší vinu před Bohem, než měli obyvatelé údolí Siddim. A ještě větší hřích mají duchovní, kteří prohlašují, že znají Boha a zachovávají jeho přikázání, ale přesto ve své povaze a ve svém každodenním životě zapírají Krista. Ve světle Spasitelovy výstrahy je osud Sodomy svatým napomenutím nejen těm, kdož se provinili spácháním hříchu, ale všem, kdož lehkovážně promarňují světlo a výsady seslané z nebe. {PP 113.3}

Pravil věrný svědek církvi efezské: „Mámť proti tobě to, že jsi tu první lásku svou opustil. Protož pomni, odkud jsi vypadl a čiň pokání, a první skutky. Pakliť toto nebude, přijdu na tebe rychle, a pohnuť svícnem tvým z místa jeho, nebudeš-li pokání činiti.“ Zjevení 2,4.5. Spasitel očekává odpověď na své nabídky lásky a odpuštění s větší starostlivostí a citlivostí, než jaká naplňuje srdce rodičů, odpouštějících svému zbloudilému, trpícímu synovi. Volá za poutníkem: „Navraťtež se ke mně, a navrátím se k vám.“ Malachiáš 2,7. Odmítá-li však zbloudilý tvrdošíjně dbát hlasu, který ho volá se soucitnou a něžnou láskou, bude nakonec ponechán v temnotě. Srdce, které po dlouhou dobu pohrdá Boží láskou, zatvrdí se v hříchu a nepůsobí pak už na ně vliv milosti Boží. Strašlivý bude konec takové duše, o níž prosící Spasitel nakonec prohlásí, že „stovaryšil se s modlami, nechej ho“. Ozeáš 4,17. V den soudu povede se městům v nížině lépe než těm, kteří poznali lásku Kristovu, a přesto se rozhodli pro radosti hříšného světa. {PP 113.4}

Vy, kteří si nevážíte nabídek milosti, pomněte dlouhé řady čísel, které jsou zaznamenány proti vám v nebeských knihách; v těchto knihách jsou záznamy o bezbožných činech národů, rodů i jedinců. Bůh dlouho projevuje trpělivost, přitom však provádí účtování, volá k pokání a nabízí odpuštění. Leč přijde čas, kdy nastane účtování, kdy padne rozhodnutí o duši, kdy bude rozhodnuto o osudu člověka podle toho, jak sám volil. Pak bude dán pokyn k provedení rozsudku. {PP 114.1}

Stav dnešního náboženského světa vzbuzuje obavy. Pohrdá se Boží milostí. Příliš mnoho lidí neuznává zákon Hospodinův, „učíce učení přikázání lidských“. Matouš 15,9. V mnoha církvích v naší zemi nabývá vrchu nevěra; ne ovšem nevěra ve svém nejširším smyslu, totiž otevřené popírání bible, ale nevěra, která se halí pláštěm křesťanství a přitom podkopává víru v bibli jako zjevení Boží. Vroucí pobožnost a pravou zbožnost nahradil prázdný formalismus. V důsledku toho šíří se odpadlictví a smyslnost. Kristus prohlásil: „Jakž se dálo ve dnech Lotových,…. takť nápodobně bude v ten den, když se Syn člověka zjeví.“ Lukáš 17,28.30. Svědectví o tom, že tato slova se naplňují, poskytují každodenně zprávy o událostech, které se přihodily. Svět rychle uzrává k záhubě. Brzy vylejí se soudy Boží a hříchy i hříšníci budou stráveni. {PP 114.2}

Pravil náš Spasitel: „Pilně se pak varujte, aby snad nebyla obtížena srdce vaše obžerstvím a opilstvím a pečováním o tento život, a v náhle přikvačil by vás ten den. Nebo jako osídlo přijde na všecky, kteříž přebývají na tváři země“ — na všechny, jejichž veškerý hájem se upírá na tento svět. „Protož bděte, všelikého času modléce se, abyste hodni byli ujíti všech těch věcí, kteréž se budou díti, a postaviti se před Synem člověka.“ Lukáš 21,34-36. {PP 114.3}

Před zkázou Sodomy poslal Bůh poselství Lotovi: „Zachovejž život svůj, neohlédej se zpět, ani e nezastavuj na vší této rovině; ujdi na horu, abys nezahynul.“ 1. Mojžíšova 19,17. Týž varovný hlas slyšeli učedníci Kristovi před zkázou Jeruzaléma: „Když pak uzříte obležený od vojska Jeruzalém, tehdy vězte, žeť se přiblížilo zkažení jeho. Tehdy ti, kdož

jsou v Judstvu, utíkejte k horám.“ Lukáš 21,20.21. Nesmějí se zdržovat zachraňováním svého majetku, nebo jeho částí, nýbrž musejí co nejlépe využít možnosti k úniku. {PP 115.1}

Je možnost úniku, a to rozhodné ukončení styku s bezbožnými, únik pro záchranu života. Tak tomu bylo za dnů Noemových, tak tomu bylo s Lotem a s učedníky Kristovými před zkázou Jeruzaléma; a tak tomu bude i ve dnech posledních. Znovu je slyšet hlas Boží v poselství, jež přikazuje jeho lidu, aby se oddělil od bezbožnosti, jež se rozmáhá. {PP 115.2}

Mravní zkaženost a odpadlictví, jež se v posledních dnech vyskytnou v náboženském světě, líčí prorok Jan, když ve svém vidění uzřel Babylón, „město to veliké, kteréž má království nad králi země“. Zjevení 17,18. Před jeho zničením zazní z nebe volání: „Vyjděte z něho, lide můj, abyste neobcovali hříchům jeho, a abyste nepřijali z jeho ran.“ Zjevení 18,4. Jako za dnů Noemových a Lotových musí nastat zřetelné oddělení od hříchu a hříšníků. Není možný kompromis mezi Bohem a světem, není možné ohlédnutí zpět na světské poklady. „Nemůžete Bohu sloužiti i mammoně.“ Matouš 6,24. {PP 115.3}

Právě tak jako obyvatelé údolí Siddim sní i dnes lidé o blahobytu a míru. „Zachovejž život svůj,“ zní výstraha andělů Božích. Ozývají se však jiné hlasy, které praví: „Neznepokojujte se, není důvodu k obavám.“ Lidé volají po míru a bezpečí, nebe však hlásá, že vbrzku přijde na hříšníky náhlá zkáza. Oné noci před svou zkázou tonula města v nížině v prostopášnostech a posmívala se obavám a výstrahám posla Božího; posměvači však zahynuli v plamenech; právě oné noci zavřela se navždy brána milosti bezbožným obyvatelům Sodomy, kteří se nestarali o své duše. Bůh nenechá stále tropit si ze sebe posměšky, nenechá se sebou dlouho žertovat. „Aj, den Hospodinův přichází přísný a zuřivost a rozpálení hněvu, aby obrátil tu zemi v poušť, a hříšníky její z ní vyhladil.“ Izajáš 13,9. Velmi mnoho lidí na světě odmítá milost Boží, a proto propadnou náhlé a neodvratné zkáze. Ti však, kteří dbají výstrahy, budou přebývat „v skrýši Nejvyššího“ a „v stínu Všemohoucího odpočívati budou“. Pravda Boží bude jim štítem a pavézou. Jim platí zaslíbení: „Dlouhostí dnů jej nasytím, a ukáži jemu spasení své.“ Žalm 91,1.4.16. {PP 115.4}

Lot bydlel v Ségor jen krátký čas. Rozšířila se tam bezbožnost právě tak jako v Sodomě a Lot se tam bál zůstat proto, že město by mohlo být zničeno. A nedlouho po tom bylo Ségor skutečně zničeno podle Božího záměru. Lot se uchýlil do hor a bydlel tam v jeskyni. Zřekl se všeho, co by mohlo jeho rodinu vystavit vlivům bezbožného města. Kletba Sodomy však ho pronásledovala i zde. Výsledkem styku se špatnou společností tohoto smilného města bylo hříšné chování jeho dcer. Mravní zkaženost Sodomy prosákla jejich povahu tak, že už nedovedly rozeznat mezi dobrem a zlem. Lotovi jediní potomci, Moabité a Ammonité, byli neznabohy, modloslužebníky, buřiči proti bohu a nesmiřitelnými nepřáteli lidu Božího. {PP 115.5}

Jak velký rozdíl byl mezi životem Abrahámovým a životem Lotovým! Kdysi byli druhy, klaněli se u téhož oltáře a bydlili vedle sebe ve svých poutnických stanech; jak daleko se však rozešli! Lot si vybral Sodomu pro její bohatství a možnosti zábavy. Opustil oltář Abrahámův a každodenní obětování živému Bohu a připustil, aby se jeho děti stýkaly se zkaženými modláři. V srdci si však uchoval bázeň Boží, neboť v Písmě svatém je prohlášen za „spravedlivého“. Jeho spravedlivá duše se trápila nad bezbožností řečí, jimž denně musel naslouchat, a nad násilím a zločiny, jimž nemohl zabránit. Nakonec byl zachráněn jako „hlavně vychvácená z ohně“ (Zacharjáš 3,2), když byl předtím zbaven svého majetku, připraven o ženu a děti, přebývaje v jeskyni jako divá zvěř, s potupenými šedinami. Dal světu dva modloslužebné národy a nikoli pokolení spravedlivých lidí; jeho potomci stáli proti Bohu a válčili s lidem Božím, dokud míra jejich nepravostí se nenaplnila a nepropadli záhubě. Jak strašné jsou důsledky jediného nemoudrého kroku! {PP 116.1}

Mudrc praví: „Neusiluj, abys zbohatl; od opatrnosti své přestaň.“ „Kdož dychtí po lakomství, kormoutí dům svůj; ale kdož nenávidí darů, živ bude.“ Přísloví 23,4; Přísloví 15, 27. A apoštol Pavel prohlašuje: „Kteříž pak chtí zbohatnouti, upadají v pokušení, a v osídlo, a v žádosti mnohé nerozumné a škodlivé, kteréž pohřižují lidi v zahynutí a v zatracení.“ 1. Timoteovi 6,9. {PP 116.2}

Když Lot vstoupil do Sodomy, umínil si se vší rozhodností, že nepodlehne nepravostem a že bude svou domácnost spravovat po svém. Jeho záměr se však nezdařil. Vlivy kolem něho působily zhoubně na jeho vlastní víru a styk jeho dětí se Sodomskými spojil do jisté míry jeho zájem s jejich zájmy. Výsledek všeho je znám. {PP 116.3}

Této chyby se mnozí dopouštějí i dnes. Když si vybírají domov, hledí více na časné výhody, jež mohou získat, než na mravní a společenské vlivy, které budou působit na ně a na jejich rodiny. Vybírají si krásnou a úrodnou krajinu nebo bohaté město v naději, že v něm dosáhnou většího blahobytu; jejich děti jsou tam však vystaveny pokušení a velmi často tam navazují známosti, jež mají nepříznivý vliv na jejich zbožnost a vytváření správného charakteru. Prostředí volných mravů, bezvěrectví nebo lhostejnosti k náboženským věcem působí proti vlivu rodičů. Příklady vzpoury proti autoritě rodičů a Boha neustále působí na mladé lidi; mnozí z nich se pak přidávají k nevěrným a nevěřícím a spojují svůj osud s nepřáteli Božími. {PP 116.4}

Bůh chce, abychom při výběru svého domova zvažovali především mravní a náboženské vlivy, kterými budeme my a naše rodiny obklopeni. Přitom můžeme být podrobeni zkoušce, protože mnozí z nás si nemohou vybrat takové okolí, jaké by chtěli. Ať nás však povinnost zavolá kamkoli, Bůh nám umožní, abychom zůstali nezkaženi, budeme-li na stráži a budeme-li se modlit, důvěřujíce v milost Kristovu. Nesmíme se však zbytečně vystavovat vlivům, které působí nepříznivě na utváření křesťanské povahy. Jestliže dobrovolně volíme ovzduší světských požitků a nevěry, znelíbíme se Bohu a vypudíme svaté anděly ze svých domovů. {PP 117.1}

Ti, kteří zajišťují pro své děti pozemské statky a postavení na úkor jejich zájmů věčných, shledají nakonec, že tyto výhody jsou vlastně strašnou ztrátou. Podobně jako Lot spatří mnozí zkázu svých dětí a stěží zachrání své vlastní duše. Práce celého jejich života byla marná, jejich život byl truchlivým nezdarem. Kdyby si byli bývali počínali opravdu moudře, měli by jejich děti třeba méně pozemských statků, zajistily by si však nárok na věčné dědictví. {PP 117.2}

Dědictví, jež Bůh slibuje svému lidu, není z tohoto světa, Abrahám neměl majetku na zemi „ani šlépěje nožné“. Skutky 7,5. Byl vlastníkem velkého bohatství a užíval ho k slávě Boží a pro dobro svých bližních. Nepovažoval však tento svět za svůj domov. Hospodin ho vyzval, aby opustil své modlářské krajany, a zaslíbil mu zemi Kanaánskou jako věčné vlastnictví, avšak ani Abrahám, ani jeho syn, ani syn jeho syna ji nezískali. Když Abrahám potřeboval pro své mrtvé pohřebiště, musel je od Kanaánských koupit. Jejich jediným vlastnictvím v zaslíbené zemi byl hrob v jeskyni Machpelah, vytesaný ve skále. {PP 117.3}

Slovo Boží však neselhalo; jeho konečným cílem pak ani nebylo obsazení Kanaánu židovským národem. „Abrahámovi učiněna jsou zaslíbení, i semeni jeho.“ Galatským 3,16. Abrahám sám se měl podílet na dědictví. Splnění zaslíbení Božího se může zdánlivě protáhnout, neboť „jeden den u Pána jest jako tisíc let, a tisíc let jako jeden den“. 2. Petrův 3,8. Může se zdát, že s jeho uskutečněním se otálí, avšak ve stanovený čas „jistotně dojde, aniž bude meškati“. Abakuk 2,3. Dar zaslíbený Abrahámovi a jeho semeni neznamenal jen zemi Kanaán, ale zahrnoval celou zemi. Apoštol praví: „Ne skrze zákon stalo se zaslíbení Abrahámovi, aneb semeni jeho, aby byl dědicem světa, ale skrze spravedlnost víry.“ Římanům 4,13. A bible jasně říká, že zaslíbení daná Abrahámovi splní Kristus. Všichni, kteří náleží Kristu, jsou „símě Abrahámovo, a podlé zaslíbení dědicové“ (Galatským 3,29), dědici „dědictví neporušitelného a nepoškvrněného a neuvadlého“ (1. Petrův 1,4), země prosté kletby hříchu. Neboť „království pak i panství, a důstojnost královská pode vším nebem dána bude lidu svatých výsostí“ (Daniel 7,27) a „tiší dědičně obdrží zemi, a rozkoš míti budou ve množství pokoje“. Žalm 37,11. {PP 117.4}

Bůh otevřel Abrahámovi vyhlídku na toto věčné dědictví a Abrahám se spokojil s touto nadějí. „Věrou bydlil v zemi zaslíbené jako v cizí, v staních přebývaje s Izákem a s Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení; nebo očekával města základ majícího, jehožto řemeslník a stavitel jest Bůh.“ Židům 11,9.10. {PP 118.1}

O potomstvu Abrahámovu je psáno: „Podlé víry zemřeli ti všickni, nevzavše zaslíbení, ale zdaleka je viděvše, jim i věřili, i je vítali, a vyznávali, že jsou hosté a příchozí na zemi.“ Židům 11,13. Musíme dlít na této zemi jako poutníci a cizinci, chceme-li získat „lepší, tj. nebeské“. Židům 11,16. Ti, kdož jsou dítkami Abrahámovými, hledají město, jež hledal on, „jehožto řemeslník a stavitel jest Bůh“. Židům 11,10. {PP 118.2}

15. Kapitola — Izákův Sňatek

Abrahám zestárl a očekával svůj brzký konec. Zbývalo mu však ještě učinit jedno, aby zajistil splnění zaslíbení pro své potomstvo. Izák byl jediným, od Boha ustanoveným, který měl nastoupit po Abrahámovi jako strážce zákona Božího a otec vyvoleného národa; byl však stále ještě svobodný. Kanaánští se oddávali modloslužebnictví a Bůh zapověděl, aby se příslušníci jeho národa s nimi ženili, neboť věděl, že takové sňatky by vedly k odpadlictví. Patriarcha se obával, že zhoubné vlivy, jimiž byl jeho syn obklopen, by na něho mohly působit. Abrahámova stálá víra v Boha a jeho podřízení vůli Boží se obrážely v Izákově povaze. Mladý muž však byl silně citový, povolný a ochotný. Kdyby si vzal ženu, která by se nebála Boha, vzniklo by nebezpečí, že v zájmu souladu obětuje své zásady. Abrahám si uvědomoval, že volba ženy pro jeho syna je věc krajně důležitá. Jeho hlavní starostí bylo, aby syna oženil s takovou dívkou, která ho neodvrátí od Boha. {PP 119.1}

Za starých časů uzavírali manželské svazky svých dětí zpravidla rodiče a tento zvyk zachovávali i ti, kdož uctívali Boha. Nikdo nebyl nucen, aby vstupoval v sňatek s někým, koho nemiloval. Mladí se však řídili úsudkem svých zkušených bohabojných rodičů při výběru toho, komu věnují svou náklonnost. Jednal-li někdo v rozporu s touto zvyklostí, pokládalo se to za zneuctění rodičů, ba za zločin. {PP 119.2}

Izák věřil v moudrost a lásku svého otce a rád mu svěřil tuto záležitost. Věřil také, že sám Bůh bude řídit volbu. Patriarcha zaměřil své úvahy na příbuzné svého otce, žijící v Mezopotámii. Znali a uctívali pravého Boha, i když nebyli zcela ušetřeni vlivu modlářství. Izák nesmí opustit Kanaán a odebrat se do Mezopotámie; snad tam se najde některá, která opustí svůj domov, vstoupí v sňatek s Izákem a bude zachovávat pravé uctívání živého Boha. Abrahám pověřil touto důležitou záležitostí „služebníka svého staršího“, muže nábožného, zkušeného a zdravě uvažujícího, který mu už dlouho věrně sloužil. Přiměl jej k přísaze před Hospodinem, že nevybere pro Izáka ženu z Kanaánských, nýbrž dívku z rodiny Náchorovy v Mezopotámii. Přikázal mu, aby nebral Izáka s sebou. Nenajde-li dívku, která by chtěla opustit své příbuzné, bude přísahy zproštěn. Abrahám mu dodal odvahy k jeho obtížnému a choulostivému úkolu ujištěním, že Bůh bude korunovat jeho poslání úspěchem. Pravil mu: „Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé…, pošle anděla svého před tebou.“ 1. Mojžíšova 24,7. {PP 119.3}

Posel se bez meškání vydal na cestu. Vzal s sebou deset velbloudů pro potřebu svého doprovodu a pro potřebu družiny nevěstiny, která se s ním vrátí, jakož i četné dary pro nevěstu a její přátele a vydal se na dalekou cestu až za Damašek a pak dále do bohatých nížin kolem velké řeky Východu. Když přibyl do Cháran, „města Náchorova“, usadil se před hradbami u studny, kam přicházely večer ženy pro vodu. Nastaly mu teď těžké chvíle, kdy si plně uvědomoval svou odpovědnost. Volba, kterou je pověřen, bude mít závažné důsledky nejen pro rodinu jeho pána, ale i pro budoucí pokolení. Jak však správně vybrat

mezi lidmi zcela cizími? Vzpomněl slov Abrahámových, že Bůh pošle svého anděla před ním, a modlil se, aby mu poskytl radu. V rodině svého pána si zvykl na laskavé chování a pohostinnost a modlil se tudíž, aby dívka, kterou vyvolí Bůh, se mu prozradila nějakým laskavým skutkem. {PP 120.1}

Účinek jeho modlitby se projevil okamžitě, jakmile se domodlil. Mezi ženami, které se shromáždily u studny, upoutala jeho pozornost jedna dívka svým způsobným chováním. Když odcházela od studny, šel za ní a požádal ji o trochu vody ze džbánu, který nesla na rameni. Ochotně vyhověla jeho prosbě a nabídla se, že načerpá vodu také pro jeho velbloudy. Bylo zvykem, že i knížecí dcery se takto staraly o stáda svých otců. Dívka byla „na pohledění velmi krásná“ a její ochota a úslužnost svědčily o jejím laskavém srdci a o její činorodé, rázné povaze. Služebník viděl v tom pokyn Boží. Odměnil její laskavost bohatými dary, zeptal se jí, z jaké je rodiny, a když se dozvěděl, že je dcerou Betuela, synovce Abrahámova, tehdy „sklonil hlavu, poklonu učinil Hospodinu.“ 1. Mojžíšova 24,48. {PP 120.2}

Pak požádal dívku o poskytnutí noclehu v domě jejího otce, a když jí děkoval, prozradil, že ho vyslal Abrahám. Jakmile dívka přišla domů, vyprávěla, co se jí stalo. Její bratr Lában hned spěchal pozvat cizince a jeho doprovod a nabídnout jim pohostinství. {PP 120.3}

Eliezer nechtěl pojíst dříve, dokud nevypoví o svém poslání, o svém modlitbě u studny a o všem, co pak následovalo. Pak řekl: „Nyní, činíte-li milosrdenství a pravdu s pánem mým, oznamte mi; pakli nic, také mi oznamte, a obrátím se na pravo neb na levo.“ Odpověď zněla: „Od Hospodina vyšla jest věc tato; nemůžemeť odepřít v ničemž. Aj, Rebeka před tebou, vezmiž ji a jeď; a nechť jest manželkou synu pána tvého, jakož mluvil Hospodin.“ 1. Mojžíšova 24,49-51. {PP 120.4}

Když rodina takto vyslovila souhlas, zeptal se Rebeky, chce-li odejít tak daleko od otcovského domu a provdat se za syna Abrahámova. Rebeka věřila po tom všem, co se stalo, že Bůh ji vyvolil za manželku Izákovu, a řekla „Půjdu“. 1. Mojžíšova 24,58. {PP 121.1}

Služebník, který již v duchu viděl radost svého pána, že poslání dopadlo úspěšně, se nedal dlouho zdržovat; příštího jitra vydali se na cestu domů. Abrahám bydlel v Bersabé a Izák, který pásl stáda svého otce na okolních loukách, přišel do otcova stanu, aby tam očekával příchod posla z Cháran. „A vyšel Izák k přemyšlování na pole, když se chýlilo k večerou; a pozdvih očí svých, uzřel, an velbloudové jdou. Pozdvihla také Rebeka očí svých, a uzřevši Izáka, ssedla s velblouda, nebo řekla byla služebníku: Kdo jest ten muž, kterýž jde po poli proti nám? Odpověděl služebník: To jest pán můj. I vzala rouchu, přistřela se. Tedy vypravoval služebník Izákovi vše, což působil. I uvedl ji Izák do stanu Sáry matky své, a vzal Rebeku, a měl ji za manželku, a miloval ji. I potěšil se Izák po smrti matky své.“ 1. Mojžíšova 24,63-67. {PP 121.2}

Abrahám sledoval od dnů Kainových až po svou dobu, jaké následky plodí manželství mezi těmi, kdož se Boha bojí, a těmi, kdož se Boha nebojí. Zažil následky svého vlastního manželství s Agar a viděl i následky manželství Izmaelova a Lotova. Nedostatek víry u Abraháma a Sáry vedl ke zrození Izmaela, ke smíšení semene spravedlivého s bezbožným. Otcův vliv na syna oslabovali modlářští příbuzní jeho matky a Izamelův styk s pohanskými ženami. Agar a ženy, jež vybrala pro Izamela, žárlily na Abrahámovu rodinu a Abrahám se marně snažil tyto pocity u nich potlačit. {PP 121.3}

Dřívější učení Abrahámovo zanechalo v Izmaelovi své stopy, avšak vliv jeho žen způsobil, že v jeho rodině se zahnízdilo modloslužebnictví. Odloučen od otce a znechucen svým domovem, v němž pociťoval nedostatek lásky a bázně Boží, byl Izmael dohnán k tomu, že zvolil divoký, loupežnický život na poušti, „ruce jeho proti všechněm, a ruce všech proti němu“. 1. Mojžíšova 16,12. K stáru litoval svých špatností a navrátil se k Bohu svého otce, avšak povaha, kterou vtiskl svému potomstvu, se už nezměnila. Mocný národ, který z něho vyšel, byl nepokojný a pohanský a způsobil potomkům Izákovým mnoho protivenství a strádání. {PP 121.4}

Lotova manželka byla sobecká, nevěřící žena; vynaložila veškerý svůj vliv, aby svého manžela odtrhla od Abraháma. Jen kvůli ní zůstal Lot v Sodomě, kde postrádal rady moudrého, bohabojného patriarchy. Vliv jeho ženy a společnosti onoho bezbožného města by ho bývaly zavedly až k odpadlictví, kdyby býval nebyl dostal ve svých raných letech od Abraháma poučení o víře. Sňatek Lotův a jeho rozhodnutí přesídlit do Sodomy byly prvními články řetězu událostí, které přinesly světu mnoho zla pro mnohá pokolení. {PP 121.5}

Nikdo, kdo se bojí Boha, se nemůže bez nebezpečí spojit s někým, kdo se Boha nebojí. „Zdaliž půjdou dva spolu, leč by se snesli?“ Ámos 3,3. Štěstí a blaho manželského svazku závisí na jednotě obou partnerů; mezi věřícím a nevěřícím je však příkrý rozdíl ve vkusu, v zálibách i v úmyslech. Každý pak slouží jinému pánu, mezi nimiž není možná shoda. Jakkoli by zásady jednoho z nich byly čisté a poctivé, vliv nevěřícího druha bude ho odvádět od Boha. {PP 122.1}

Vstoupí-li někdo, dosud neobrácený, v manželský svazek, přijímá svým obrácením na sebe velký závazek být svému druhovi věrný, i když se třeba od sebe liší v síle svého náboženského přesvědčení. Požadavky Boží nutno však klást nad všechny pozemské svazky, i kdyby z toho měly vzniknout zkoušky a pronásledování. Taková věrnost spojená s láskou a pokorou dokáže získat nevěřícího druha. Sňatek křesťana s nevěřícím však bible zapovídá. Přikázání Hospodinovo zní: „Netáhněte jha s nevěřícími.“ 2. Korintským 6,14. {PP 122.2}

Bůh vysoce poctil Izáka, když ho učinil dědicem zaslíbení, skrze něž se světu dostane požehnání. Ve svých čtyřiceti letech podrobil se rozhodnutí svého otce, který určil svého zkušeného, bohabojného služebníka, aby pro něho vybral ženu. A toto manželství, jak je

vylíčeno v Pásmě svatém, bylo krásným a něžným obrazem domácího štěstí. „Uvedl ji Izák do stanu Sáry matky své, a vzal Rebeku, a měl ji za manželku, a miloval ji. I potěšil se Izák po smrti matky své.“ 1. Mojžíšova 24,67. {PP 122.3}

Jaký to rozdíl mezi chováním Izákovým a chováním mládeže dnešní doby a dokonce i křesťanských duchovních! Mladí lidé se často domnívají, že je jen jejich vlastní věcí právo rozhodovat, komu mají věnovat svou náklonnost, a že jim do toho nemá právo zasahovat Bůh nebo rodiče. Již dlouho před svou zletilostí se pokládají za zcela schopné k tomu, aby se rozhodovali sami bez pomoci svých rodičů. Několik let manželského života však zpravidla postačí, aby poznali, že se mýlili, ale bývá už pozdě napravit neblahé následky. Týž nerozum a nedostatek sebeovládání, který vedl k unáhlené volbě, způsobuje pak ještě další zhoršení vztahu, až se manželství stane nakonec tíživým jhem. Mnozí se takto připraví o všechno štěstí ve svém životě i o všechny naděje do budoucna. {PP 122.4}

Je-li vůbec nějaká věc, o níž nutno co nejpečlivěji uvažovat a přitom vyhledávat rady starších a zkušenějších, pak je to manželství. Před tímto kokem, který váže k sobě lidi na celý život, je nutno vzít bibli jako rádce a modlit se o pomoc Boží. {PP 122.5}

Rodiče by neměli nikdy zapomínat na svou vlastní odpovědnost za budoucí štěstí svých dětí. Izákova úcta k rozhodnutí jeho otce byla výsledkem výchovy, která ho naučila životu v poslušnosti. Abrahám vyžadoval od svých dětí, aby ctily rodičovskou moc, a svým každodenním životem dokazoval, že tato moc nevychází ze sobectví, nýbrž z lásky, a že sleduje jen dobré a štěstí jeho dětí. {PP 123.1}

Otcové a matky by neměli zapomínat, že je jejich povinností dohlédnout na náklonnosti mladých, aby je věnovali těm, kdož jim budou vhodnými druhy. Měli by cítit povinnost svým vlastním příkladem a poučením za milostivé pomoci Boží utvářet povahu svých dětí od jejich nejútlejšího mládí tak, aby zůstaly čistými a ušlechtilými a aby je přitahovalo jen dobro a pravda. Stejní se navzájem přitahují a dovedou se ocenit. Zasejme lásku k pravdě, dobru a čistotě do dětské duše a mládež pak bude vyhledávat jen společnost takových, kdož mají právě tyto vlastnosti. {PP 123.2}

Rodiče musí usilovat o to, aby svou povahou a svým rodinným životem byli příkladem působení lásky přízně nebeského Otce, aby rodinný kruh naplnili slunečním jasem. Pro děti to má větší cenu než všechny pozemské statky. Láska v kruhu rodinném zůstane pak stále živá v jejich srdcích a budou pak vždy vzpomínat na domov svého dětství jako na místo klidu a štěstí, jako na ráj. Členové rodiny nemají všichni stejnou povahu a často je třeba projevovat trpělivost a snášenlivost. Láska a sebekázeň však může všechny spojit v nejužší svazek. {PP 123.3}

Pravá láska je cenná a svatá věc. Liší se zcela od lásky, kterou vyvolal náhlý popud a která opět náhle skončí, musí-li projít větší zkouškou. Vykonáváním povinností v rodičovském domě se mladí nejlépe připraví k založení vlastních domovů. Nechť se proto

cvičí v sebezapírání, nechť si vštípí laskavost, zdvořilost a křesťanskou lásku. Tak si zachovají lásku ve svých srdcích. Ten, kdo je vychován v takové rodině a stane v čele své vlastní domácnosti, bude už vědět, jak ochránit štěstí té, kterou si vybral za družku života. Manželství pak nebude znamenat konec milování, nýbrž bude jeho začátkem. {PP 123.4}

16. Kapitola — Jákob a Ezau

Dvojčata Jákob a Ezau, synové Izákovi, měla zcela protichůdné povahy i životní osudy. Tuto protikladnost předpověděl ještě před jejich narozením anděl boží. Když se Rebeka vroucně modlila a žádala Hospodina o odpověď na svou otázku, oznámil jí anděl, že porodí dva syny, a zjevil jí také jejich osudy. Každý z nich se stane hlavou mocného národa, jeden z národů však bude větší než druhý a větší bude sloužit menšímu. {PP 124.1}

Ezau miloval již ve svých raných letech zábavy a veškerý svůj zájem věnoval tomu, co právě prožíval. Nesnášel jakékoliv omezování, liboval si v lovu a záhy si zvolil povolání lovce. Proto byl miláčkem otcovým. Pokojný, mírumilovný pastýř se obdivoval odvaze a síle svého staršího syna, který neohroženě lovil v horách a v pouštích a vracel se domů s ulovenou zvěří pro svého otce a s bohatými vzrušujícími zážitky svého dobrodružného života. Naproti tomu Jákob, hloubavý, pilný a pečlivý, myslící spíše na budoucnost než na přítomnost, pobýval raději doma, kde opatroval stáda a obdělával půdu. Jeho trpělivou vytrvalost, píli a obezřetnost oceňovala opět matka. Jákobovy city byly hluboké a silné a jeho laskavé a stálé pozornosti činily matce větší potěšení než přehnané, ale jen příležitostné projevy lásky Ezauovy. Rebece byl Jákob milejší. {PP 124.2}

Zaslíbení, kterých se dostalo Abrahámovi a jež byla opětovně potvrzena jeho synovi, pokládali Izák a Rebeka za velký cíl svých tužeb a nadějí. Sdělili tato zaslíbení také Ezauovi a Jákobovi. Naučili je považovat prvorozenství za věc velmi důležitou, protože zakládalo nárok nejen na dědictví pozemských statků, ale i duchovního prvenství. Ten, kdo je má, bude knězem své rodiny a z jeho potomků vzejde Vykupitel světa. Na nositeli prvorozenství spočívaly ovšem také povinnosti. Ten, kdo nabude tohoto požehnání, musí svůj život zasvětit službě Boží, musí poslouchat božských ustanovení, jako jich byl poslušen Abrahám. Musí se radit s vůlí Boží při svém sňatku, ve svých rodinných záležitostech a otázkách veřejného života. {PP 124.3}

Izák obeznámil své syny s podmínkami a povinnostmi souvisejícími s prvorozenstvím a stanovil, že Ezau jako starší má na ně nárok. Ezau však nemiloval zbožnost a necítil náklonnost k náboženství. Požadavky, které vyplývaly z práva prvorozenství, mu byly nevítaným, ba nenáviděným omezením. Zákon Boží, jenž podmiňoval božskou úmluvu s Abrahámem, pokládal Ezau za otrocké jho. Protože se rád věnoval vlastním zálibám, přál si pouze svobodu, aby si mohl dělat, co by sám chtěl. Štěstí pro něho znamenalo moc a bohatství, hodování a zábavy. Nade vše kladl neomezenou svobodu svého divokého, nestálého života. Rebeka měla stále na mysli slova andělova a lépe než její manžel poznala povahy svých synů. Byla přesvědčena, že dědictví božského zaslíbení bylo určeno Jákobovi. Opakovala Izákovi slova andělova; otcova láska se však zaměřovala k staršímu synovi a Izák se nedal otřást ve svých rozhodnutích. {PP 124.4}

Jákob zvěděl od své matky o božském sdělení, že prvorozenství má připadnout jemu, a naplňovala ho nevýslovná touha po přednostním postavení, které je s ním spojeno. Netoužil vůbec po otcově bohatství, cílem jeho tužeb bylo duchovní prvorozenství. Jeho nejtoužebnějším přáním bylo obcovat s Bohem, jako činil Abrahám, přinášet za svou rodinu oběť smíření, být praotcem vyvoleného národa a zaslíbeného Mesiáše a zdědit věčnou blaženost, která je obsažena v zaslíbeních úmluvy Boží. Jeho mysl upírala se stále do budoucna, snažíc se pochopit neviditelná požehnání a porozumět jim. {PP 125.1}

S tajnou touhou naslouchal všemu, co otec vyprávěl o duchovním prvorozenství. Pečlivě uchovával v paměti vše, co o tom zvěděl od své matky. Dnem i nocí se tím jeho mysl zabývala, až se to stalo hlavním zájmem jeho života. Jákob sice kladl věčná požehnání nad časná, avšak nepoznal z vlastní zkušenosti Boha, kterého uctíval. Jeho srdce se neživilo milostí Boží. Domníval se, že zaslíbení které se ho týká, se nesplní, pokud Ezau bude mít právo prvorozeného, a stále uvažoval o tom, jak by pro sebe zajistil požehnání, které je pro něho tak drahocenné a kterého si jeho bratr tak málo váží. {PP 125.2}

Jednoho dne se Ezau vrátil z lovu unaven a vyčerpán a požádal o jídlo, které Jákob připravoval. Jákob, který myslel neustále na prvorozenství, chopil se příležitosti a nabídl bratrovi jídlo výměnou za prvorozenství. „Aj, já k smrti se blížím," zvolal bezstarostný, lehkomyslný lovec, „k čemuž mi tedy to prvorozenství?" 1. Mojžíšova 25,32. A za mísu červené polévky vzdal se svého práva prvorozenství a stvrdil to přísahou. Na krátkou chvíli zajistil si jídlo v otcovském stanu, a aby uspokojil svou okamžitou potřebu, vzdal se bezstarostně drahocenného dědictví, jež sám Bůh zaslíbil jeho otcům. Ezau se zajímal jen o přítomnost. Byl ochoten obětovat nebeské za pozemské, vyměnit budoucí statek za okamžitý požitek. {PP 125.3}

„A tak pohrdl Ezau prvorozenstvím." 1. Mojžíšova 25,34. Když se zbavil prvorozenství, pocítil ulehčení. V jeho cestě nebylo již překážek; teď si mohl dělat, co chtěl. Pro planou rozkoš, mylně nazývanou svoboda, jsou stále ještě mnozí ochotni prodat své prvorozenství, své právo na čisté, neposkvrněné, věčné dědictví v nebi. {PP 126.1}

Váben stále pouze pozemskými požitky, vzal si Ezau dvě ženy z dcer Hetových, které uctívaly nepravé bohy. Jejich modloslužba velmi zarmucovala Izáka a Rebeku. Ezau tím přestoupil jednu z podmínek úmluvy, jež zapovídala sňatky mezi příslušníky vyvoleného národa a pohany. Izák však stále ještě trval na svém rozhodnutí, že přenese právo prvorozenství na Ezaua. Na jeho rozhodnutí neměly vliv námitky Rebeky. Jákobova touha po požehnání, ani Ezauova lhostejnost k závazkům, vyplývajícím z prvorozenství. {PP 126.2}

Uběhla léta a Izák, zestárlý a slepý, očekávající svůj brzký konec, se rozhodl, že už nemůže otálet s udělením požehnání svému staršímu synovi. Věděl však, že Rebeka a Jákob s jeho rozhodnutím nesouhlasí, a proto se rozhodl, že slavnostní obřad vykoná v tajnosti.

Řídě se zvyklostí, že při takové příležitosti se pořádá hostina, přikázal patriarcha Ezauovi: „Vyjdi na pole, ulov mi zvěřinu; a přistroj mi krmi chutnou…, ať by požehnala duše má, prvé než umru.“ 1. Mojžíšova 27,3.4. {PP 126.3}

Rozmluvu však zaslechla Rebeka. Byla si jista, že to odporuje tomu, co jí Bůh zjevil jako svou vůli. Cítila nebezpečí, že Izák vzbudí nelibost Boží a že mladší syn bude zbaven postavení, k němuž ho povolal Bůh. Marně se pokoušela přesvědčit o tom Izáka, a proto se rozhodla uchýlit se ke lsti. {PP 126.4}

Sotva se Ezau vypravil na lov, přikročila Rebeka k uskutečnění svého záměru. Vyprávěla Jákobovi, co se stalo, a naléhala, aby se neprodleně zahájily kroky k tomu, aby požehnání se nedostalo Ezauovi. Ujišťovala svého syna, že uposlechne-li jejích pokynů, dostane se požehnání jemu, jak byl Bůh zaslíbil. Jákob zpočátku nesouhlasil s plánem, který navrhla. Pomyšlení na to, že svého otce oklame, ho velmi zarmucovalo. Cítil, že takový hřích přinese spíše prokletí než požehnání. Přemohl však své obavy a přistoupil na matčiny návrhy. Neměl v úmyslu dopustit se vyloženého podvodu, avšak když předstoupil před svého otce, poznal, že zašel příliš daleko a že už nemůže ustoupit, a tak získal požehnání podvodem. {PP 126.5}

Jákobovi a Rebece se plán zdařil, avšak tímto podvodem způsobili si jen nesnáze a starosti. Bůh prohlásil, že Jákob získá prvorozenství, a jeho slovo by se bylo vyplnilo v době, kterou Bůh sám stanoví, kdyby byli bývali vytrvalí ve víře a vyčkali, až sám zasáhne. Avšak stejně jako mnozí z těch, kteří se dnes vydávají za dítky boží, nebyli ochotni přenechat řízení rukám Božím. Rebeka hořce želela nedobré rady, kterou dala svému synovi; její rada způsobila, že se musela s Jákobem rozloučit a nikdy již pak nespatřila jeho tvář. A Jákob začal pociťovat výčitky svědomí v okamžiku, kdy získal prvorozenství. Prohřešil se proti svému otci, svému bratru, své vlastní duši a proti Bohu. Za jedinou hodinu spáchal zločin, kterého litoval celý život. Jeho čin se mu živě vybavil po letech, kdy bezbožnost jeho vlastních synů kormoutila jeho duši. {PP 126.6}

Sotva Jákob vyšel ze stanu svého otce, přišel Ezau. Ačkoli prodal své prvorozenství a postoupení potvrdil svatou přísahou, byl odhodlán k tomu, získat navzdory bratrovým nárokům požehnání z něho vyplývající. S duchovním prvorozenstvím bylo spojeno časné prvorozenství, které by mu zajistilo vedení rodiny a dvojnásobný podíl na otcově majetku. Toto požehnání dovedl ocenit. „Nechžť vstane otec můj,“ řekl, „a jí z lovu syna svého, aby mi požehnala duše tvá.“ 1. Mojžíšova 27,31. {PP 127.1}

Chvěje se údivem a zármutkem, dozvěděl se slepý otec o podvodu, který na něm spáchali. Jeho naděje, jež tak dlouho choval, byly zmařeny a Izák se vcítil do zklamání, kterého asi zažije jeho starší syn. Napadlo ho, že to je Boží prozřetelnost, která zmařila jeho záměr a uskutečnila to, čemu se snažil zabránit. Vzpomněl slov, jež pronesl anděl k Rebece, a přesto, že Jákob se provinil hříchem, viděl v něm teď nejvhodnějšího, kdo uskuteční

úmysly Boží. Slova požehnání vstoupila mu na rty a pocítil v sobě prorockého ducha. Nyní, když poznal všechny okolnosti, potvrdil požehnání, které nevědomky udělil Jákobovi: „Požehnal jsem mu, a bude požehnaným.“ 1. Mojžíšova 27,33. {PP 127.2}

Ezau se málo vážil požehnání, když je měl na dosah, nyní však po něm zatoužil, když ne navždy ztratil. Jeho prudkost a vášnivost vzkypěla, jeho hněv a vztek byl strašný. Zvolal s hořkostí v hlase: „Požehnejž mně, i mně také, můj otče! Zdali jsi nezachoval i mně požehnání?“ 1. Mojžíšova 27,34.36. Dané zaslíbení nešlo však odvolat. Právo prvorozenství, jehož se tak lehkomyslně vzdal, nemohl už znovu získat. „Za jednu krmi,“ za okamžité ukojení neovládnutého chtíče, prodal své dědictví. A když poznal svou bláhovost, bylo již pozdě získat požehnání zpět. „Nenalezl místa ku pokání, ačkoli ho s pláčem hledal.“ Židům 12,16.17. Ezau měl stále možnost usilovat svým pokáním o přízeň Boží, nemohl však už získat zpět prvorozenství. Jeho žal nebyl vyvolán vědomím hříchu, netoužil po smíření s Bohem. Rmoutil se nad následkem svého hříchu, nikoli však nad hříchem samým. {PP 127.3}

Pro svůj lhostejný postoj k božskému požehnání a k Božím požadavkům bývá Ezau v Písmě svatém nazýván „rouhavým“. Je představitelem těch, kdož si málo váží vykoupení, jehož pro ně dosáhl Kristus, a kdož jsou ochotni obětovat své nebeské dědictví pro pomíjející věci pozemské. Velmi mnoho lidí žije pro přítomnost a nestarají se přitom o budoucnost. Volají jako Ezau: „Jezme tedy a pijme; nebo zítra zemřeme.“ 1. Korintským 15,32. Ovládají je různé záliby, a než by vynaložili určité sebezapření, nechají si raději uniknout to nejdražší. Mají-li volit mezi ukojením nízkého chtíče a nebeským požehnáním, jež je zaslíbeno jen ukázněným a bohabojným, dávají přednost rozkoším, a tím vlastně pohrdají Bohem a nebem. Příliš mnoho lidí, a to i křesťanských duchovních, lpí na požitcích, které škodí jejich zdraví a otupují citlivost jejich duše. Připomene-li se jim povinnost očistit se ode všeho kalu na těle a na duši a zvýšit v bázni Boží svou zbožnost, cítí se uraženými. Vědí, že se nemohou oddávat požitkářství a přitom získat nebe, a protože cesta k věčnému životu - jak se jim zdá — je úzká, raději ji nenastoupí. {PP 127.4}

Příliš mnozí prodávají své prvorozenství za smyslové požitky. Obětují své zdraví, oslabují své duševní schopnosti — a pozbývají nebe; a to vše za pouhou chvilkovou rozkoš, za požitek, který člověka oslabuje a ponižuje. Jako Ezau prohlédl a pochopil bláhovost své unáhlené výměny, když už bylo příliš pozdě k nápravě, tak bude i v den Boží s těmi, kteří vyměnili své dědictví za sobecké požitky. {PP 128.1}

17. Kapitola — Jákobův útěk a Vyhnanství

Cítě se ohrožen na životě Ezauovým hněvem, uprchl Jákob z otcovského domu. Měl však požehnání svého otce; Izák obnovil zaslíbení úmluvy a přikázal Jákobovi jako jejímu dědici, aby si vyhledal ženu v rodině své matky v Mezopotámii. Přesto však vydal se Jákob na cestu se zkormouceným srdcem úplně sám. Jen s holí v ruce prošel stovky kilometrů krajinou, obydlenou divokými potulnými kmeny. Sužován výčitkami svědomí a strachem o svůj život, vyhýbal se lidem, aby mu jeho rozhněvaný bratr nepřišel na stopu. Obával se, že navždy ztratil požehnání, jímž ho Bůh hodlal obdařit. A satan se připravoval uvést ho v pokušení. {PP 129.1}

Večer druhého dne byl již daleko od otcových stanů. Cítil se psancem a uvědomoval si, že všechny své nesnáze si přivodil sám svým špatným jednáním. Tíha zoufalství a beznaděje zaplavila jeho duši a stěží se odhodlával k modlitbě. Byl však tak osamělý, že cítil potřebu ochrany boží, jak ji dosud ještě nikdy nepociťoval. S pláčem a v hluboké pokoře vyznal se ze svého hříchu a prosil o nějaký důkaz, že ho Bůh neopustil. Jeho sklíčené srdce však stále nenacházelo úlevu. Pozbyl veškeré důvěry v sebe a obával se, že Bůh jeho otců ho zavrhl. {PP 129.2}

Bůh však Jákoba neopustil. Jeho milosrdenství zahrnovalo i tohoto zbloudilého služebníka, který ztrácel víru. Slitovný Hospodin zjevil se Jákobovi ve chvíli, kdy toho nejvíce potřeboval. Jákob se dopustil hříchu a jeho srdce se naplnilo vděčností, když mu Bůh zjevil cestu, po níž opět dosáhne přízně Boží. {PP 129.3}

Utrmácen dlouhou cestou, ulehl poutník na zem a pod hlavu si dal kámen místo podušky. Ve spánku zřel žebřík, nádherný a zářící, od země dosahujíc až k nebesům. Po žebříku vystupovali a sestupovali andělé. Nad ním stál vznešený Hospodin a z nebe zazněl jeho hlas: „Já jsem Hospodin, Bůh Abraháma otce tvého, a Bůh Izákův.“ Hospodin přislíbil Jákobovi a jeho potomkům zemi, na níž ležel jako vyhnanec a uprchlík, a dal mu ujištění: „Požehnány budou v tobě všecky čeledi země, a v semeni tvém.“ Toto zaslíbení se dostalo Abrahámovi a Izákovi a nyní opětovně bylo obnoveno Jákobovi. A pak Jákob uslyšel slova, která mu v jeho nynější osamělosti a v jeho strádání měla poskytnout útěchu a dodat odvahy: „Aj., já jsem s tebou, a ostříhali tě budu, kamkoli půjdeš, a přivedu tě zase do země této; nebo neopustím tebe, až i učiním, což jsem mluvil tobě.“ 1. Mojžíšova 28,13-15. {PP 129.4}

Hospodin věděl o zhoubných vlivech, které budou na Jákoba působit, a o nebezpečích, jimž bude vystaven. Ve svém milosrdenství odhalil budoucnost kajícímu uprchlíku, aby pochopil, jaké má s ním úmysly, aby byl připraven čelit pokušením, kterým bude jistě vystaven, až bude sám mezi modloslužebníky a pletichářiři. Musí mít stále před sebou vysoký cíl, k němuž musí dospět. A vědomí, že úmysl Boží se uskuteční skrze něho, bude ho stále nabádat k věrnosti. {PP 130.1}

V tomto vidění byl Jákobovi odhalen plán vykoupení, nikoli ovšem v jeho úplnosti, nýbrž jen v těch částech, které byly pro něho v oné době potřebné. Tajemný žebřík, jenž se mu zjevil ve snu, byl týž žebřík, o němž se zmínil Kristus ve své rozmluvě s Natanaelem, když pravil: „Od tohoto času uzříte nebe otevřené, a anděly Boží vstupující a sestupující na Syna člověka.“ Jan 1,51. Až do vzpoury člověka proti správě Boží bylo mezi Bohem a člověkem volné obcování. Hřích Adama a Evy však oddělil zemi od nebe, takže člověk už nemohl obcovat se svým Stvořitelem. Svět nebyl však ponechán v pusté beznaději. Žebřík představuje Ježíše, ustanoveného prostředníka k obcování. Kdyby byl Kristus svými zásluhami nepřeklenul propast způsobenou hříchem, nebyli by se služební andělé mohli stýkat s padlým lidstvem. Kristus spojuje člověka, slabého a bezmocného, se zdrojem věčné síly. {PP 130.2}

To vše se zjevilo Jákobovi v jeho snu. Část zjevení pochopil okamžitě, avšak velké a tajemné pravdy zjevení studoval po celý svůj život a jejich smyslu rozuměl stále lépe a lépe. {PP 130.3}

Jákob se probudil ze spánku v hlubokém nočním tichu. Zářivé postavy jeho vidění zmizely. Jeho zrak zachytil jen tmavé obrysy osamělých pahorků a nad nimi nádherné nebe plné hvězd. Měl však slavnostní pocit, že Bůh je s ním. Kdosi neviditelný zaplňoval teď jeho samotu. „V pravdě Hospodin jest na místě tomto,“ pravil, „a já jsem nevěděl…Není jiného, jediné dům Boží, a tu jest brána nebeská.“ 1. Mojžíšova 28,16.17. {PP 130.4}

„Vstav pak Jákob ráno, vzal kámen, kterýž byl položil pod hlavu svou, a postavil jej na znamení pamětné a polil jej svrchu olejem.“ Tehdy bylo zvyklostí označovat místa důležitých událostí, a proto Jákob vystavěl pomník na památku milosrdenství Božího, aby se mohl zastavit na tomto posvátném místě a uctívat Boha, kdykoli půjde touto cestou. A nazval toto místo Bethel, nebo-li „dům Boží“. S hlubokou vděčností opětoval zaslíbení, že Přítomnost Boží bude s ním, a pak učinil slavnostní přísahu: „Vstav pak Jákob ráno, vzal kámen, kterýž byl podložil pod hlavu svou, a postavil jej na znamení pamětné, a polil jej svrchu olejem. Protož nazval jméno místa toho Bethel, ješto prvé to město sloulo Lůza. Zavázal se také Jákob slibem, řka: Jestliže Bůh bude se mnou, a ostříhati mne bude na cestě této, kterouž já jdu; a dá-li mi chléb ku pokrmu a roucho k oděvu, a navrátím-li se v pokoji do domu otce svého, a bude mi Hospodin za Boha: Kámen tento, kterýž jsem postavil na památku, bude domem Božím; a ze všech věcí, kteréž mi dáš, desátky spravedlivě tobě dám.“ 1. Mojžíšova 28,18-22. {PP 130.5}

Jákob se tu nesnažil klást Bohu podmínky. Hospodin zaslíbil mu blahobyt a Jákobův slib byl vyjádřením jeho vděčnosti za dané ujištění boží lásky a milosti. Jákob cítil, že Bůh naň klade požadavky, které musí uznat, a že zvláštní znamení božské přízně, jichž se mu dostalo, žádají odpovědi. Každé požehnání, které je nám poskytnuto, vyžaduje, abychom Původci všech udělených milostí odpověděli. Křesťan by se měl často zahledět do své minulosti a s vděčností vzpomenout vzácných darů, jež mu Bůh udělil, když ho podpořil ve

zkoušce a otevřel před ním nové obzory ve chvíli, kdy vše se zdálo ztracené, když ho osvětlil v okamžiku, kdy už umdléval. Měl by tyto dary uznat za důkazy bdělé péče nebeských andělů. Tato nesčetná požehnání by ho měla přivést k pokorné otázce: „Čím se odplatím Hospodinu za všecka dobrodiní jeho mně učiněná? “ Žalm 116,12. {PP 131.1}

Všechen svůj čas, své nadání, svůj majetek měli bychom zasvětit Bohu, který nám dal v důvěře všechna tato požehnání. Kdykoli se nám dostane zvláštního daru, kdykoli je nám poskytnuta nová nebo neočekávaná milost, měli bychom uznat laskavost Boží, a to tak, že svou vděčnost vyjádříme nejen slovy, ale také — jako Jákob — dary a oběťmi. Tak jako neustále přijímáme Boží požehnání, tak také bychom měli ustavičně dávat. {PP 131.2}

„Ze všech věcí, kteréž mi dáš,“ pravil Jákob, „Desátky spravedlivé tobě dám.“ Můžeme se my, kteří máme výhodu znát evangelium v jeho plné šíři, spokojit s tím, že budeme dávat Bohu méně, než dávali ti, kdož žili v dřívějších dobách za podmínek méně příznivých? Nejsou naše povinnosti větší, jsou-li větší i požehnání, jichž se nám dostává? Jak málo je však ceníme! Jak marná je naše snaha měřit s pomocí matematických pravidel čas, peníze a slávu, když proti ní stojí láska tak nezměrná a dary tak nepochopitelné ceny! Desátky Kristu! Ó, jak skrovná almužna, jak nepatrná odměna za to, co stojí tak mnoho! S kříže Golgaty vyzývá nás Kristus k bezmezné oddanosti. Vše, co máme, vše, čím jsme, má být zasvěceno Bohu. {PP 131.3}

S novou neochvějnou vírou v božská zaslíbení a s jistotou, že nebeští andělé jsou s ním a ochraňují ho, pokračoval Jákob ve své cestě do „země východní“. 1. Mojžíšova 29,1. Jeho příchod byl však zcela jiný než příchod Abrahámova posla před necelými sto lety. Služebník Abrahámův přijel s početným doprovodem na velbloudech s bohatými zlatými a stříbrnými dary. Syn Izákův přicházel jako osamělý, bosý poutník, který nemá kromě své hole vůbec nic. Stejně jako služebník Abrahámův pozdržel se Jákob u studny a na tom místě se setkal s Ráchel, mladší dcerou Lábanovou. Tentokrát to byl Jákob, kdo poskytl úsluhu; odsunul kámen se studny a napojil stádo. Pak oznámil Ráchel, že jsou příbuzní, a ona ho pozvala do domu Lábanova. Přišel sice bez průvodu a s holýma rukama, ale za několik týdnů poznali jeho píli a obratnost a vybídli ho, aby zůstal. Dohodli se, že za rukuRáchelinu bude sloužit Lábanovi sedm roků. {PP 131.4}

V těchto dobách bylo zvykem, že před potvrzením svatební smlouvy zaplatil ženich otci své manželky určitou částku peněz nebo její hodnotu v jiných věcech. Pokládalo se to za známku manželského svazku. Otcové dívek měli za to, že není příliš jisté svěřit štěstí svých dcer mužům, kteří nejsou náležitě vybaveni k tomu, by mohli vydržovat rodinu. Měli obavy, že život s takovým mužem by byl nicotný, kdyby se ukázalo, že není dostatečně pilný a obratný, aby vedl obchod nebo pěstoval dobytek či obdělával zemi. Pro ty, kdož neměli nic, čím by zaplatili za ženu, vymysleli zkoušku. Mohli pracovat pro otce, jehož dceru milovali; délka služby se řídila hodnotou požadovaného přínosu. Byl-li nápadník ve službě věrný a ukázalo-li se, že je po všech stránkách schopný, dostal dceru za manželku; otec jí pak dal při

její svatbě věnem přínos, který získal službou nápadníka. V případě svých dcer Ráchel a Lie si však Lában ze sobectví přínos ponechal. Jeho dcery o tom řekly před svým odchodem z Mezopotámie: „Prodal nás, ano i peníze naše dočista utratil.“. 1. Mojžíšova 31,15. {PP 132.1}

Tento starodávný zvyk, i když se ho někdy zneužívalo jako v případě Lábanově, se velmi dobře osvědčoval. Jestliže byl nápadník nucen sloužit, aby si získal nevěstu, zabránilo se tím ukvapenému sňatku a poskytlo to možnost vyzkoušet hloubku jeho náklonnosti i jeho schopnost obživit rodinu. V naší době pochází mnoho zla z toho, že se postupuje právě naopak. Často se stává, že snoubenci mají před svatbou mál příležitosti poznat se navzájem, poznat své zvyky a záliby, a jsou si ve všedním životě vpravdě cizí, když spojují u oltáře své zájmy. Mnozí pak shledávají, že se k tomu druhému vlastně ani nehodí, bývá však už pozdě a ze sňatku zbývá jen doživotní soužení. Manželka a děti často strádají leností anebo malou výkonností, anebo různými zlozvyky manžela a otce. Kdyby se byla povaha nápadníka podrobila zkoušce před uzavřením manželství, bylo by se dalo zabránit velkému neštěstí. {PP 132.2}

Sedm roků sloužil Jákob věrně za Ráchel a těch sedm let, co sloužil, „bylo před očima jeho jako něco málo dnů, proto že laskav byl na ni.“ 1. Mojžíšova 29,20. Ale sobecký a hrabivý Lában, který chtěl dále využívat tak cenného pomocníka, dopustil se na Jákobovi ukrutného podvodu, zaměniv Liu za Ráchel. Lia sama měla účast na podvodu a Jákob cítil, že ji proto nemůže milovat. Na jeho rozhořčenou výtku mu Lában nabídl Ráchel za dalších sedm let služby. Naléhal na Jákoba, aby se nevzdával Lie, protože rodina by z toho měla ostudu. Jákob se tím dostal do nanejvýše trapného a obtížného postavení; nakonec se rozhodl, že si Liu ponechá a s Ráchel se ožení. Miloval vždy Ráchel více než Liu a to vzbudilo v Lie nenávist a žárlivost. Soupeření obou sester — žen ztrpčovalo Jákobovi život. {PP 132.3}

Dvacet let pobyl Jákob v Mezopotámii ve službách Lábanových, který bez zřetele na příbuzenské svazky bažil jen po tom, aby vytěžil z Jákoba co nejvíce pro sebe. Čtrnáct let dřiny požadoval za své dvě dcery a v dalších letech desetkrát změnil Jákobovi mzdu. Jákob však přesto sloužil pilně a věrně. Jeho slova, která pronesl při poslední rozmluvě s Lábanem, svědčí o vytrvalé péči, kterou věnoval prospěchu svého lakotného pána: „Byl jsem již dvaceti let s tebou; ovce tvé ani kozy tvé nikdy nezmetaly; a skopců stáda tvého nejedl jsem. Co od zvěři roztrháno, toho jsem neodvodil tobě; sám jsem tu škodu nahražoval, a ty jsi z ruky mé vyhledával toho, jako i toho, co bylo ukradeno ve dne aneb v noci. Bývalo tak, že ve dne trápilo mne horko, a v noci mráz, tak že odcházel i sen můj od očí mých.“ 1. Mojžíšova 31,38-40. {PP 133.1}

Bylo nutné, aby pastýř hlídal svá stáda ve dne i v noci, protože je ohrožovali lupiči a dravá zvěř. Lupičů a dravých zvířat bylo tehdy hojně a jejich drzost neznala mezí; často napáchali velké spousty ve stádech, které pastýř bedlivě nehlídal. Jákob měl mnoho

pomocníků při hlídání velkých stád Lábanových, sám pak byl odpovědný za všechny ztráty. V určitých ročních obdobích však bylo třeba, aby byl sám osobně stále u svých stád; musel dohlédnout na to, aby za suchého počasí nehynula žízní a v chladných měsících nezmrzla za tuhých nočních mrazů. Jákob byl vrchním pastýřem, pomocníci v jeho službách prostými pastýři. Ztratila-li se ovce, nesl ztrátu vrchní pastýř. Nebylo-li stádo v náležitém stavu, volal služebníky, kteří stádo opatrovali, k přísné odpovědnosti. {PP 133.2}

Života pastýře, vyplněného pilnou prací, péčí a soucitem s bezmocnými zvířaty, svěřenými jeho ochraně, používali pisatelé Písma svatého ke znázornění některých nejvzácnějších pravd evangelia. Kristus ve vztahu k e svým stoupencům bývá přirovnáván k pastýři. Viděl, že po pádu člověka jsou jeho ovce odsouzeny k zatracení pro své hříchy. Aby spasil zbloudilé, opustil vznešenost a nádheru domu Otce svého. Praví: „Zahynulé hledati budu a zaplašenou zase přivedu, a polámanou uvíži, a nemocné posílím.“ „Vysvobodím stádo své, aby nebylo více v loupež.“ „Zvěř zemská nebude jich žráti.“ Ezechiel 34,16.22.28. Jeho hlas zaznívá k těm, které svolává do své náruče, jež jim „bude stánkem k zastěňování ve dne před horkem, a za útočiště a skrýši před přívalem a deštěm“. Izajáš 4,6. Jeho péče o stádo je neúnavná. Posiluje slabé, pomáhá trpícím, bere jehňata do své náruče a tiskne je k srdci. Jeho ovce ho milují. „Cizího pak nikoli následovati nebudou, ale utekou od něho; nebo neznají hlasu cizích.“ Jan 10,5. {PP 133.3}

Kristus praví: „Dobrý pastýř duši svou pokládá za ovce. Ale nájemník a ten, kterýž není pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, i opouští ovce i utíká, a vlk lapá a rozhání ovce. Nájemník pak utíká; nebo nájemník jest, a nemá péče o ovce. Já jsem ten dobrý pastýř, a známť své, a znajíť mne mé.“ Jan 10,11-14. {PP 134.1}

Kristus, vrchní pastýř, svěřuje péči o své stádo svým služebníkům jako prostým pastýřům a přikazuje jim, aby o ně projevovali takový zájem, jaký projevuje sám, a aby ctili nejvyšší odpovědnost za stádo, které svěřil jejich péči. Slavnostně jim přikázal, aby byli věrni, živili stádo, posilovali slabé, podpírali zemdlené a chránili je před dravými vlky. {PP 134.2}

Aby zachránil své ovce, položil Kristus svůj vlastní život a poskytl tak svým pastýřům příklad projevené lásky. Ale „nájemník…jehož nejsou ovce vlastní,“ nemá opravdový zájem o stádo. Pracuje jen pro zisk a stará se jen o sebe. Sleduje jen svůj vlastní prospěch a nejde mu o zájmy svěřené mu zástavy. Ve chvíli nebezpečí nebo ohrožení uprchne a stádo opustí. {PP 134.3}

Apoštol Petr napomíná prosté pastýře: „Paste stádo Boží, kteréž při vás jest, opatrujíce je, ne bezděky, ale dobrovolně, ne pro mrzký zisk, ale ochotně; ani jako panujíce nad dědictvím Páně, ale jako příkladem jsouce stádu.“ 1. Petrův 5,2.3. Pavel praví: „Buďtež tedy sebe pilni i všeho stáda, v němžto Duch svatý ustanovil vás biskupy, abyste pásli církev Boží, kteréž sobě dobyl svou vlastní krví. Nebo já to jistotně vím, že po mém odjití vejdou mezi vás vlci hltaví, kteříž nebudou odpouštěti stádu.“ Skutky 20,28.29. {PP 134.4}

Ty, kdož péči a starost, jež je údělem věrného pastýře, považují za nevítané břímě, kárá apoštol: „Ne bezděky, ale dobrovolně, ne pro mrzký zisk, ale ochotně.“ 1. Petrův 5,2. Všechny takové nevěrné služebníky vrchní pastýř ochotně uvolní. Církev Kristova je vykoupena krví Kristovou a každý pastýř by si měl uvědomit, že ovce pod jeho ochranou stály nekonečnou oběť. Měl by v každé z nich vidět neocenitelnou hodnotu a neměl by ochabovat ve svém úsilí chovat je v takových podmínkách, aby byly zdravé a aby se jim dobře dařilo. Pastýř, který je prodchnut duchem Kristovým, napodobí Kristův příklad sebezapření a bude bez umdlení pracovat pro blaho svěřené mu zástavy. A stádu se bude pod jeho péčí dobře dařit. {PP 134.5}

Všichni pak budou povoláni,aby složili účty ze své služby. Pán se otáže každého pastýře: „Kdež jest to stádo, kteréžť dáno bylo, stádce ozdoby tvé?“ Jeremjáš 13,20. Kdo bude shledán věrným, dostane bohatou odměnu. „Když se ukáže kníže pastýřů,“ praví apoštol, „vezmete tu neuvadlou korunu slávy.“ 1. Petrův 5,4. {PP 135.1}

Když se Jákob, unavený službou u Lábana, rozhodl k návratu do Kanaánu, řekl svému tchánovi: „Stalo se pak, když porodila Ráchel Jozefa, řekl Jákob Lábanovi: Propusť mne, ať odejdu na místo své a do země své. Dej mi ženy mé a dítky mé, za kteréž jsem sloužil tobě, ať odejdu; nebo ty znáš službu mou, kterouž jsem sloužil tobě. I řekl mu Lában: Jestliže nyní nalezl jsem milost před očima tvýma, zůstaň se mnou, nebo v skutku jsem poznal, že požehnal mi Hospodin pro tebe.“ 1. Mojžíšova 30,25-27. Uvědomoval si, že jeho majetek se zmnožil péčí jeho zetě. {PP 135.2}

Tu pravil Jákob: „To málo, kteréž jsi měl přede mnou, vzrostlo velmi.“ Postupem doby začal Lában závidět Jákobovi, který „vzrostl velmi, a měl dobytka mnoho, děvek i služebníků, velbloudů i oslů“. Stejně jako Lában žárlili i jeho synové a jejich zlomyslné řeči donesly se k sluchu Jákobovu: „Pobral Jákob všecko, co měl otec náš, a z těch věcí, kteréž byly otce našeho, způsobil sobě tu všecku slávu.“ „A viděl Jákob tvář Lábanovu, a aj, nebyla k němu tak jako prvé.“ 1. Mojžíšova 30,30.43; 31,1.2. {PP 135.3}

Jákob by byl již dávno odešel od svého vychytralého příbuzného, kdyby se nebyl obával setkání s Ezauem. Nyní cítil, že se musí obávat i synů Lábanových, kteří považovali jeho majetek za svůj vlastní, že by se ho mohli zmocnit násilím. Octl se tak v těžké situaci a nevěděl, kudy z ní. Tanulo mu však stále na mysli milostivé zaslíbení, jehož se mu dostalo v Bethel, obrátil se se svou věcí na Boha a žádal od něho pokyn. Ve snu slyšel odpověď na svou modlitbu: „Navrať se do země otců svých, a k příbuzností své, a budu s tebou.“ 1. Mojžíšova 31,3. {PP 135.4}

Lában byl právě nepřítomen a to poskytlo Jákobovi příležitost k odchodu. Rychle pobral všechen svůj dobytek, sehnal jej v stádo a se svými ženami, dětmi a služebníky překročil řeku Eufrat a táhl k hoře Galádské na hranicích Kanaánu. Po třech dnech dozvěděl se Lában o jejich útěku a hned je začal pronásledovat. Dostihl uprchlíky sedmého dne jejich cesty.

Byl rozezlen a rozhodnut přimět je k návratu. Nepochyboval o tom, že se mu to podaří, protože jeho doprovod byl početnější a silnější. Uprchlíkům hrozilo vskutku velké nebezpečí. {PP 135.5}

Svůj úmysl však neprovedl, protože sám Bůh zakročil na ochranu svého služebníka. „měl bych dosti s to moci," řekl Lában, „abych vám zle učinil, ale Bůh otce vašeho mluvil mi noci pominulé, řka: Hle, abys nemluvil s Jákobem nic jináč než přátelsky." 1. Mojžíšova 31,29. Znamenalo to, že Lában neměl nutit Jákoba k návratu, ani ho k tomu svádět lákavými nabídkami. {PP 136.1}

Lában odepřel Jákobovi přínosy svých dcer a jednal s ním vždy s vychytralostí a tvrdostí. S přetvářkou jemu vlastní vytýkal mu teď jeho tajný odchod, takže prý neměl možnost vystrojit hostinu, ani se rozloučit se svými dcerami a jejich dětmi. {PP 136.2}

Ve své odpovědi odhalil Jákob sobecké a chamtivé jednání Lábanovo a vyzval ho, aby podal svědectví o jeho věrnosti a poctivosti. „A kdyby Bůh otce mého, Bůh Abrahamův, a strach Izákův nebyl se mnou," pravil Jákob, „jistě bys ty byl nyní pustil mne prázdného; ale trápení mé, a práci rukou mých viděl Bůh, protož tě pominulé noci trestal." 1. Mojžíšova 31,42. {PP 136.3}

Lában nemohl popřít uvedené skutečnosti a navrhl, aby spolu uzavřeli smlouvu. Jákob s návrhem souhlasil a na znamení dohody navršili hromadu kamení. Hromadu pak Lában nazval „Gál Ed", nebo „Mispah", „strážnou věží", a řekl: „Nechať Hospodin hledí na mne a na tebe, když se rozejdeme od sebe." 1. Mojžíšova 31,49. {PP 136.4}

„A řekl ještě Lában Jákobovi: Aj, hromada tato, a aj, sloup, kterýž jsem postavil mezi sebou a tebou. Svědkem ať jest hromada tato, svědkem také sloup tento, já že nepůjdu dále k tobě za hromadu tuto, a ty tolikéž že nepůjdeš dále ke mně za hromadu tuto a sloup tento, k činění zlého. Bůh Abrahamův, a Bůh Náchorův, Bůh otce jejich nechť soudí mezi námi. Přisáhl tedy Jákob skrze strach otce svého Izáka." 1. Mojžíšova 31,51-53. Na utvrzení smlouvy uspořádaly obě strany hostinu. Noc přešla v družné zábavě všech a za svítání vydal se Lában se svým doprovodem na cestu domů. Tímto rozloučením skončilo veškeré spojení mezi dítkami Abrahámovými a obyvateli Mezopotámie. {PP 136.5}

18. Kapitola — Noční Zápas

Ačkoli Jákob odešel ze syrské nížiny podle božského pokynu, nevracel se zcela bez obav cestou, jíž se před dvaceti lety ubíral jako uprchlík. Stále myslel na svůj hřích, který tehdy spáchal, když se dopustil podvodu na svém otci. Uvědomoval si, že jeho dlouholeté vyhnanství bylo přímým následkem tohoto hříchu, a dnem i nocí o tom přemýšlel; výčitky svědomí ho zarmucovaly po celou cestu. Když se před ním v dáli vynořily pahorky jeho domoviny, byl patriarcha hluboce dojat. Celá minulost mu živě vyvstala před očima. A vzpomínaje na svůj hřích, pomyslil také na přízeň, kterou mu Bůh prokázal, i na zaslíbení božské pomoci a božského vedení. {PP 137.1}

Jak se blížil konci své cesty, vyvolávalo v něm pomyšlení na Ezaua mnohé znepokojující předtuchy. Po útěku Jákobově považoval se Ezau za jediného dědice majetku jejich otce. Zpráva o Jákobově návratu v něm může vzbudit pocit, že Jákob se vrací, aby uplatňoval svůj nárok na dědictví. Takový pocit by mohl vést Ezaua k tomu, že by mohl svému bratru způsobit vážnou újmu, ba mohl by být stržen i k tomu, že by se na něm mohl dopustit násilí, nikoli jen z touhy po pomstě, ale aby si zajistil majetek v jeho celistvosti, neboť jej již dávno pokládal za své výhradní vlastnictví. {PP 137.2}

A Hospodin opět dal Jákobovi znamení božské ochrany. Když Jákob putoval na jih od hory Galád, cítil, že ho vpředu a vzadu obklopují dva zástupy nebeských andělů, kteří ho provázejí jakoby na jeho ochranu. Vzpomněl si na vidění, které měl dávno předtím v Bethel, a jeho stísněnému srdci se ulevilo, když viděl, že božští poslové, kteří mu při jeho útěku z Kanaánu dodávali naději a odvahu, budou ho střežit při návratu. I pravil: „Vojsko Boží jest toto; a nazval jméno místa toho Mahanaim“ — „dvě vojska, nebo dva tábory.“ 1. Mojžíšova 32,2. {PP 137.3}

Přesto však Jákob cítil, že k zajištění své vlastní bezpečnosti musí něco učinit. Proto vyslal k svému bratru posly s pozdravem míru. Dal jim přesný pokyn, co mají Ezauovi vyřídit. Ještě před narozením obou bratří bylo prorokováno, že starší bude sloužit mladšímu; a aby vzpomínka na to nevyvolala v Ezauovi pocit hořkosti, řekl Jákob služebníkům, že je posílá k „pánu mému Ezau“, a Ezauovi měli vyřídit, až před něho předstoupí, že vzkaz mu posílá „služebník tvůj Jákob“; a aby rozptýlil Ezauovy obavy, že se vrací jako chudý pocestný, který si činil nárok na otcovské dědictví, měli sluhové přesně vyřídit Jákobova slova: „Mám vozy a osly, ovce a služebníky i děvky, a poslal jsem, aby se ohlásil pánu svému, a našel milost před očima tvýma.“ 1. Mojžíšova 32,4.5. {PP 137.4}

Služebníci se však vrátili se zprávou, že Ezau se blíží se čtyřmi sty mužů; na přátelské poselství Jákobovo neposlal Ezau odpověď. Vypadalo to, jako by Ezau přicházel, aby se pomstil. Tábora se zmocnilo zděšení. „Jákob pak bál se velmi, a rmoutil se.“ Vrátit se nemohl a postupovat dále se bál. Jeho neozbrojený a bezbranný doprovod byl zcela nepřipraven na utkání s nepřítelem. Proto rozdělil Jákob celý svůj doprovod na dva houfy,

aby jeden mohl uprchnout, bude-li druhý napaden. Poslal Ezauovi ze svých velkých stád velkomyslné dary s přátelským poselstvím. Dělal vše, co mohl, aby odčinil zlo, které způsobil svému bratru, a aby odvrátil hrozící nebezpečí, a pak v pokoře a s pokáním prosil Boha o ochranu: Ty „jsi mi řekl: Navrať se do země své, a k příbuznosti své, a dobře učiním tobě. Menší jsem všech milosrdenství a vší pravdy, kterouž jsi učinil s služebníkem svým; nebo s holí svou přešel jsem Jordán tento, nyní pak dva houfy mám. {PP 138.1}

Vytrhni mne, prosím, z ruky bratra mého, z ruky Ezau; neboť se ho bojím, aby přijda, nepohubil mne i matky s dětmi.“ 1. Mojžíšova 32,7.9-11. {PP 138.2}

Přišli pak k řece Jabok, a když nastala noc, přikázal Jákob své rodině, aby se přebrodila přes řeku, sám pak jediný zůstal. Rozhodl se, že stráví noc na modlitbách, a chtěl být sám s Bohem. Bůh mohl obměkčit srdce Ezauovo. V něho skládal patriarcha svou jedinou naději. {PP 138.3}

Byla to pustá, hornatá krajina, kde se vyskytovala jen divá zvěř a kde řádili lupiči a vrahové. Jákob zůstal zcela sám a beze zbraně. V hluboké tísni vrhl se k zemi. Byla půlnoc. Vše, co měl na světě nejraději, bylo teď vzdálené, všemu hrozilo nebezpečí a smrt. Nejtrpčí ze všeho bylo pomyšlení, že toto nebezpečí, které teď hrozí nevinným, přivolal svým vlastním hříchem. S pláčem a v slzách modlil se k Bohu. Náhle pocítil, že ho uchopila silná ruka. Napadlo ho, že jakýsi nepřítel ukládá asi o jeho život a snažil se vyprostit se ze sevření útočníkova. V naprosté tmě se rozvinul boj, kdo s koho. Nepadlo přitom jediné slovo; Jákob vynaložil všechnu svou sílu a ani na okamžik neochaboval ve svém úsilí. Bojuje takto o svůj život, uvědomoval si stále svou vinu a tento pocit svíral mu srdce. Vyvstaly před ním jeho hříchy a hrozily odloučit ho od Boha. Ve své hrozné tísni vzpomněl si Jákob na zaslíbení Boží a celým svým srdcem úpěnlivě prosil Boha o slitování. Zápas pokračoval takřka až do rozbřesku, kdy cizinec položil prst na stehno Jákobovo a v okamžiku ho ochromil. Teď teprve poznal patriarcha, kdo je jeho protivník. Poznal, že zápasil s nebeským poslem, a proto nemohl přes své téměř nadlidské úsilí nad ním zvítězit. Byl to Kristus, „anděl úmluvy“, jenž sám se zjevil Jákobovi. Patriarcha byl ochromen a trpěl krutými bolestmi, avšak neuvolnil své sevření. Zcela zlomen a pln kajícnosti přimkl se k andělovi „plakal a pokorně ho prosil“ (Ozeáš 12,4) o požehnání. Musel mít jistotu, že jeho hřích mu byl odpuštěn. Ani tělesná bolest nemohla odvrátit jeho mysl od dosažení tohoto cíle. Jeho odhodlání sílilo, sílila i jeho víra a vytrvalost. Anděl se pokoušel vyprostit se; naléhal: „Puť mne, neboť zasvítává.“ Jákob však odpověděl: „Nepustím tě, leč mi požehnáš:“ Kdyby to byla bývala od Jákoba opovážlivost a pánovitost, byl by býval v okamžení zahuben. Jákob však u vědomí své vlastní nicotnosti skládal svou víru v to, že Bůh věrně dodrží úmluvu 1. Mojžíšova 32,26. {PP 138.4}

Jákob „potýkal se s andělem, a přemohl“. (Ozeáš 12,4) Pokorou, pokáním a svou odevzdaností zvítězil tento hříšný, bloudící smrtelník nad majestátem nebes. Zachytil se

třesoucí se rukou zaslíbení božího a srdce nekonečné lásky nemohlo se odvrátit od prosby hříšníkovy. {PP 139.1}

Teď jasně viděl svůj omyl, který ho dovedl k hříchu, když podvodně získal své prvorozenství. Neuvěřil Božímu zaslíbení, nýbrž sám se snažil dosáhnout toho, co by Bůh uskutečnil v době, kterou sám určí, a způsobem, jakým uzná za vhodné. Na důkaz toho, že mu bylo dopuštěno, bylo jeho jméno, jež připomínalo jeho hřích, změněno na jméno, jež připomínalo jeho vítězství „Nebude více nazýváno jméno tvé toliko Jákob (patu držící),“ pravil anděl, „ale také Izrael; nebo jsi statečně zacházel s Bohem i lidmi, a přemohls.“ 1. Mojžíšova 32,28. {PP 139.2}

Jákobovi dostalo se požehnání, po němž jeho duše toužila. Jeho hřích, jehož se dopustil tím, že podvodem zbavil Ezaua prvorozenství, byl mu odpuštěn. V jeho životě nastal rozhodný obrat. Pochybnosti, zmatek a výčitky svědomí, které mu do této chvíle ztrpčovaly život, zmizely; všechno se změnilo. Sladké bylo usmíření s Bohem. Jákob se už neobával setkání se svým bratrem. Bůh, který mu odpustil hřích, pohne také srdcem Ezauovým, aby přijal jeho pokoru a lítost. {PP 139.3}

Když Jákob zápasil s andělem, navštívil Ezaua jiný nebeský posel. Ve snu uzřel Ezau celých 20 let, které Jákob strávil ve vyhnanství z domu svého otce, viděl jeho zármutek, až najde svou matku mrtvu, a viděl ho obklopena anděly Božími. Ezau vyprávěl pak o snu svým vojákům a přikázal jim, aby Jákobovi neubližovali, neboť Bůh jeho otce je s ním. {PP 139.4}

Obě strany se konečně k sobě přiblížily: náčelník pouště v čele svých válečníků a Jákob se svými ženami a dětmi, provázen pastýři a děvečkami, ženoucími velká stáda dobytka. Opíraje se o hůl, vyšel patriarcha vstříc vojenskému šiku. Byl bledý a ochromený přestálým zápasem a kráčel pomalu a s námahou, odpočívaje po každém kroku. Jeho tvář však vyzařovala radost a mír. {PP 140.1}

Když spatřil zmrzačeného a trpícího Jákoba, „běžel Ezau proti němu, a objal ho; a padl na šíji jeho, líbal ho. I plakali.“ 1. Mojžíšova 33,4. {PP 140.2}

Pohnula se i srdce Ezauových otrlých vojáků, kteří výjev sledovali. Přestože jim Ezau vyprávěl o svém snu, nedovedli pochopit změnu, která se stala s jejich velitelem. Viděli, jak je patriarcha slabý, a sotva si mohli pomyslet, že tato jeho slabost se stala jeho silou. {PP 140.3}

V oné noci plné úzkosti u Jaboku, kdy očekával již svou brzkou záhubu, poznal Jákob, jak marná je lidská pomoc, jak nepodložená je víra v lidskou sílu. Poznal, že pomoc může přijít jedině od Boha, proti němuž se tak těžce prohřešil. Bezmocný a nehodný prosil Boha o zaslíbení milosti pro kajícího hříšníka. Takové zaslíbení mu dá jistotu, že Bůh mu odpustí a

ujme se ho. Spíše pominou nebesa a země, než by se nesplnilo Boží slovo; a toto vědomí ho posilovalo v jeho strašném zápase. {PP 140.4}

Jákobův zážitek z oné noci zápasu a úzkosti představuje zkoušky, jimiž musí projít lid Boží před druhým příchodem Kristovým. Prorok Jeremiáš, který ve svatém vidění spatřil tuto dobu, pravil: „Hlas předěšení a hrůzy slyšíme, a …žádného pokoje…a obrácené všechněch obličeje v zsinalost. Ach, nebo veliký jest den tento, tak že nebylo žádného jemu podobného. Ale jakť koli čas jest ssoužení Jákobova, předceť z něho vysvobozen bude.“ Jeremjáš 30,5-7. {PP 140.5}

Až Kristus skončí své dílo prostředníka ve prospěch lidí, pak začne tento čas úzkosti. Pak se bude rozhodovat o každé duši a nebude již krve smíření, která by smyla hřích. Až Kristus opustí své místo přímluvce za člověka u Boha, bude slavnostně oznámeno: „Kdo škodí, škoď ještě; a kdo smrdí, smrď ještě; a kdo jest spravedlivý, ospravedlni se ještě; a svatý posvěť se ještě.“ Zjevení 22,11. Pak ustoupí ze země Duch Boží, který zadržuje zlo. Tak jako Jákoba ohrožoval smrtí jeho rozezlený bratr, tak bude lid Boží ohrožován bezbožníky, kteří budou usilovat o jeho záhubu. A tak jako patriarcha zápasil celou noc, aby se vyvobodil z rukou Ezauových, tak budou spravedliví volat k Bohu dnem i nocí, aby je osvobodil od nepřátel, kteří je obklopují. {PP 140.6}

Satan obvinil Jákoba před anděly božími a domáhal se práva zahubit ho za spáchaný hřích. Přiměl Ezaua, aby vytáhl proti Jákobovi; a v oné dlouhé noci, kdy patriarcha zápasil o svůj život, usiloval o to, aby Jákob pocitem své viny zmalomyslněl a přestal se opírat o Boha. Když se Jákob ve své úzkosti pevně přimkl k andělovi a se slzami v očích ho úpěnlivě prosil, tu nebeský posel, aby vyzkoušel jeho víru, připomněl mu rovněž jeho hřích a snažil se od něho oprostit. Jákob se však nedal odvrátit. Poznal, že Bůh je milosrdný, a odevzdal se jeho milosrdenství. Projevil lítost nad svým hříchem a úpěnlivě prosil o vysvobození. Když přehlédl a zvážil celý svůj život, byl dohnán takřka k zoufalství. Držel se však pevně anděla a v smrtelné úzkosti volal svou prosbu, až byl vyslyšen. {PP 141.1}

Podobné zažije i lid Boží ve svém posledním zápase s mocnostmi zla. Bůh podrobí zkoušce jejich víru, jejich vytrvalost, jejich důvěru v moc Boží, že je osvobodí. Satan bude usilovat o to, aby je poděsil pomyšlením, že jejich případ je beznadějný, že jejich hříchy jsou příliš velké, aby mohly být odpuštěny. Budou si hluboce uvědomovat své nedostatky, a když zváží své prožité životy, jejich naděje se scvrknou. Vzpomenou však na velikost Božího milosrdenství a u vědomí své upřímné kajícnosti budou se dovolávat zaslíbení, jež dal Bůh prostřednictvím Krista bezmocným kajícím hříšníkům. Neochabnou ve své víře, nebudou-li jejich modlitby okamžitě vyslyšeny. Přimknou se k moci boží, tak jako Jákob se přimkl k andělu, a jejich duše řeknou. „Nepustím tě, leč mi požehnáš.“ {PP 141.2}

Kdyby byl Jákob již předtím nelitoval svého hříchu, jehož se dopustil, když získal prvorozenství podvodem, nebyl by Bůh vyslyšel jeho modlitbu a nebyl by mohl milostivě

zachovat jeho život. Tak i v době úzkosti: zjistí-li lid Boží nepřiznané hříchy ve chvíli, kdy je mučen strachem a trýzní bude přemožen; zoufalství zbaví jej víry a nebude mít dostatek odvahy prosit Boha o vysvobození. Bude-li si však hluboce vědom své nicotnosti a nehodnosti, nebude mít skrytých hříchů. Jeho hříchy smyje smiřující krev Kristova a nebude si jich připomínat. {PP 141.3}

Satan svádí mnohé k víře, že Bůh nepřihlíží k jejich nepodstatným zpronevěrám, jichž se denně dopouštějí, pokládaje je za malicherné. V případě Jákobově však Hospodin ukázal, že naprosto nesouhlasí se zlem, ani je nesnáší. Všichni, kdož se snaží omluvit nebo zatajit své hříchy a nechávají je v knihách nebeských jako nevyznané a neodpuštěné, podlehnou satanovi. Čím vyšší je jejich postavení a čím čestnější je místo, jež zaujímají, tím hanebnější je toto jejich počínání v očích Božích a tím jistější je vítězství velkého protivníka. {PP 141.4}

Jákobův příběh nám dává jistotu, že Bůh nezavrhne ty, kdož byli k hříchu svedeni, ale vrátili se k Bohu s opravdovou lítostí. Naprostou odevzdaností a neochabující vírou dosáhl Jákob toho, čeho nemohl dosíci v boji svou vlastní silou. Bůh tak dal svému služebníku naučení, že jen božská moc a božská milost mohou mu dát požehnání, po němž dychtil. Tak tomu bude i s těmi, kdož budou žít v posledních dnech. Až budou ze všech stran ohroženi nebezpečím a zoufalství se zmocní jejich duše, mohou spoléhat toliko na Boží smíření. Sami nic nezmůžeme. Ve své žalostné bezmocnosti musíme doufat v zásluhy ukřižovaného Spasitele. Nikdo z těch, kdož tak učiní, nezahyne. Dlouhý, černý seznam našich přestupků je před očima Nekonečného. Seznam je úplný, žádný z našich zlých skutků není zapomenut. Bůh však, který naslouchal modlitbám svého starého služebníka, vyslyší modlitbu víry a odpustí nám naše přestupky. Bůh dal zaslíbení a své slovo splní. {PP 142.1}

Jákob zvítězil, protože byl vytrvalý a odhodlaný. Jeho případ je svědectvím, jakou sílu má naléhavá modlitba. Právě teď nastal čas, kdy si musíme osvojit učení o vítězné modlitbě a o nezlomné víře. Největší vítězství, jichž dobyla církev Kristova nebo jednotliví křesťané, byla dobyta nikoli rozumem nebo vzděláním, penězi nebo lidskou přízní, nýbrž před Bohem, když se vroucí víra v smrtelné úzkosti přimkne k mocné paži Boží. {PP 142.2}

Ti, kdož nejsou ochotni zříci se všech hříchů a opravdově hledat požehnání boží, nedostanou je. Jen ti, kteří se jako Jákob přimknou k Božímu zaslíbení a jako on budou vytrvalí a horliví, dosáhnou cíle, stejně jako ho dosáhl Jákob. „Což by pak Bůh nepomstil vyvolených svých, volajících k němu dnem i nocí, ačkoli i prodlévá jim? Pravímť vám, žeť jich brzo pomstí.“ Lukáš 18,7.8. {PP 142.3}

19. Kapitola — Návrat do Kanaánu

Překročiv Jordán, Jákob „přišel ve zdraví k městu Sichem, kteréž jest v zemi Kananejské“ (1. Mojžíšova 33,18). Patriarchova modlitba v Bethel, aby ho Bůh přivedl v pokoji do jeho vlastní země, se tak vyplnila. V Sichem přebýval pak dlouhý čas. Před více než sto lety rozbil zde Abrahám svůj první tábor a postavil svůj první oltář v zemi zaslíbené. A zde tedy Jákob „koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj, od syna Emora, otce Sichemova, za sto ovec. A postavil tu oltář, kterémuž dal jméno Bůh silný, Bůh Izraelský.“ 1. Mojžíšova 33,19.20. Podobně jako Abrahám zbudoval i Jákob vedle svého stanu oltář Hospodinu a svolával k němu členy své domácnosti k ranní a večerní oběti. Zde také vykopal studnu, k níž po sedmnácti stech letech přišel Jákobův Syn a Spasitel a u níž pak odpočíval v poledním vedru a vyprávěl svým užaslým posluchačům o „studnici vody prýštící se k životu věčnému“. Jan 4,14. {PP 143.1}

Pobyt Jákoba a jeho synů v Sichem skončil násilím a krveprolitím. Jedna z dcer Jákobovy domácnosti byla přivedena do hanby a zármutku, dva bratři se provinili vraždou, celé město bylo rozvaleno a vyvražděno v odvetu za nezákonný čin nerozvážného mládence. Na počátku těchto událostí, které skončily tak strašně, byla Jákobova dcera, která „vyšla,…aby se dívala na dcery té země“ (1. Mojžíšova 34,1), čímž vešla ve styk s bezbožnými. Ten, kdo hledá potěšení mezi těmi, kdož se Boha nebojí, vydává se sám satanovi a jeho svodům. {PP 143.2}

Simeon a Lévi se dopustili zrady a krutosti sice nikoli bezdůvodně, přesto však tím, co spáchali Sichemským, se dopustili těžkého hříchu. Pečlivě utajili před Jákobem své záměry: zprávy o jejich pomstě pak naplnily Jákoba zděšením. Těžce zasažen klamem a násilností svých synů, pravil jim. „Zkormoutili jste mne a zošklivili jste mne u obyvatelů krajiny této … a já jsem s malým počtem lidí. Seberou-li se na mne, zbijí mne, a tak vyhlazen budu já i dům můj.“ 1. Mojžíšova 34,30. Jejich krvavý čin vyvolal v něm zármutek a ošklivost, což vyjádřil o padesát let později, když ležel na smrtelné posteli v Egyptě: „Simeon a Lévi bratři, nástrojové nepravosti jsou v příbytcích jejich. Do tajné rady jejich nevcházej duše má, k shromáždění jejich nepřipojuj se slávo má…zlořečená prchlivost jejich, nebo neústupná; i hněv jejich, nebo zatvrdilý jest.“ 1. Mojžíšova 49,5-7. {PP 143.3}

Jákob cítil, že je třeba hluboko se pokořit. V povaze jeho synů se projevila krutost a šalba. V jeho táboře se objevili falešní bohové, ba dokonce i do jeho domácnosti proniklo částečné modloslužebnictví. Kdyby Bůh s nimi jednal podle toho, jak zasluhují, zdali pak by je neponechal pomstě národů, jež je obklopovaly? {PP 144.1}

V té době, kdy Jákob byl zkrušen událostmi, nařídil mu Hospodin, aby se vydal na cestu na jih, do Bethel. Toto místo připomínalo patriarchovi nejen jeho vidění andělů a Božího zaslíbení milosti, ale i slib, který tam dal, že Hospodin bude jeho Bohem. Rozhodl se, že ještě než se vydá k tomu posvátnému místu, očistí svou domácnost od skvrny

modloslužebnictví. Proto přikázal všem v táboře: „Odvrzte bohy cizí, kteréž máte mezi sebou, a očisťte se, a změňte roucha svá. A vstanouce, vstupme do Bethel, a udělám tam oltář silnému Bohu, kterýž vyslyšel mne v den soužení mého, a byl se mnou na cestě, kterouž jsem šel.“ 1. Mojžíšova 35,2.3. {PP 144.2}

S hlubokým pohnutím vyprávěl Jákob o své první návštěvě v Bethel, kdy jako osamělý poutník odešel ze stanu svého otce, aby si útěkem zachránil život, a jak se mu v nočním vidění zjevil Hospodin. Když nyní přemýšlel o tom, jak podivuhodně s ním Bůh jednal, jeho srdce zjihlo a také jeho děti byly dojaty podmanivou silou. Jákob použil nejpůsobivějšího prostředku, aby je připravil k účasti na uctívání Boha, až přijdou do Bethel. „Tedy dali Jákobovi všecky bohy cizí, kteréž měli, i náušnice, kteréž byly na uších jejich; i zakopal je Jákob pod tím dubem, kterýž byl u Sichem.“ 1. Mojžíšova 35,4. {PP 144.3}

Bůh seslal strach na obyvatele krajiny, takže se ani nepokusili pomstít krveprolití v Sichem. A poutníci dospěli tak do Bethel bez obtíží. Tam se opět zjevil Jákobovi Hospodin a obnovil úmluvu zaslíbení. „Jákob pak vyzdvihl znamení pamětné na místě tom, na kterémž mluvil s ním, sloup kamenný.“ 1. Mojžíšova 35,14. {PP 144.4}

V Bethel oplakal Jákob ztrátu Rebečiny chůvy Debory, která byla dlouho váženým členem rodiny jeho otce a která doprovázela svou paní z Mezopotámie do země Kanaán. Tato stařena byla Jákobovy drahým poutem, které ho spojovalo s jeho mládím a zejména s matkou, jež ho milovala vřelou a něžnou láskou. Debora byla pochována s velkými nářky a dub, pod nímž jí byl vykopán hrob, dostal proto jméno „dub nářku“. Je třeba si povšimnout toho, že památka na její život, naplněný věrnou službou, a žal nad ztrátou této přítelkyně domácnosti byly tak významné, že byly zaznamenány v Písmě svatém. {PP 144.5}

Cesta z Bethel do Hebronu, která trvala jen dva dny, přinesla Jákobovi další těžkou ránu: Ráchel zemřela. Dvakrát sedm let za ni sloužil a láska k ní ulehčovala mu trampoty. Jak hluboká a trvalá to byla láska, naznačil patriarcha mnohem později; když krátce před jeho smrtí ho v Egyptě navštívil syn Josef, přehlížel patriarcha, tehdy již velmi starý, celý svůj život a pravil: „Když jsem se vracel z Pádan, umřela mi Ráchel v zemi Kananejské na cestě, když již nedaleko bylo do Efraty; a pochoval jsem ji tam u cesty k Efratě, jenž jest Betlém.“ 1. Mojžíšova 48,7. Z rodinné historie svého dlouhého, strastiplného života vzpomněl toliko ztráty Ráchel. {PP 145.1}

Před svou smrtí dala Ráchel život druhému synovi a pojmenovala ho před svým posledním vydechnutím Ben Oni, „syn mé bolesti“. Jeho otec mu však dal jméno Benjamín, „syn mé pravice“, „syn mé síly“. Ráchel byla pohřbena tam, kde zemřela, a na tom místě vztyčil Jákob pomník na její stálou památku. Na cestě do Efraty poskvrnil Jákobovu rodinu další těžký zločin, který způsobil, že Rubenovi, prvorozenému synu Jákobovu, byly odňaty výhody a pocty prvorozenství. {PP 145.2}

Konečně dospěl Jákob konce své cesty „k Izákovi otci svému do Mamre…jenž jest Hebron, kdežto bydlil pohostinu Abrahám a Izák.“ 1. Mojžíšova 35,27. Zde strávil se svým otcem poslední léta jeho života. Chorému a slepému Izákovi byla pozornost syna, jehož tak dlouho postrádal, velkou útěchou v letech samoty a opuštěnosti. {PP 145.3}

Jákob a Ezau se setkali u smrtelného lože svého otce. Kdysi se starší bratr těšil na tuto událost jako na příležitost k pomstě; jeho cesty se však do té doby velmi změnily. A Jákob, uspokojen duchovním požehnáním prvorozenství, zřekl se ve prospěch staršího bratra svého podílu na dědictví otcova majetku — jediného dědictví, o něž Ezau stál a o něž usiloval. Neodcizovala je již žárlivost nebo nenávist, přesto se však rozloučili. Ezau odešel k hoře Seir. Bůh, který je tak štědrý v udílení požehnání, požehnal Jákobovi i na statcích pozemských. Majetky obou bratrů byly tak velké, že nemohli bydlit spolu, „aniž ta země, v níž oni pohostinu byli, mohl jich snésti, pro dobytky jejich“. 1. Mojžíšova 36,7. Rozloučení obou bratrů bylo v souladu se záměrem, který měl Bůh s Jákobem. Oba bratři se ve svém náboženském přesvědčení velmi lišili, proto bylo lépe, že nežili spolu. {PP 145.4}

Oběma bratrům se dostalo stejného poučení o Bohu a oba se mohli svobodně rozhodnout, zda budou poslouchat jeho přikázání a přijímat jeho milost. Každý z nich však jednal jinak. {PP 145.5}

Každý kráčel po jiné cestě a jejich cesty se stále víc a více rozcházely. {PP 146.1}

Rozhodnutí Boží, že Ezauovi se nedostane požehnání spásy, nebylo svévolné. Dary Boží milosti skrze Krista jsou pro všechny. Nikdo nemá jinou volbu, nechce-li být zahuben. Bůh stanoví podmínky, za nichž bude každá duše vyvolena k věčnému životu; poslušnost Božích přikázání vírou v Krista. Bůh vybírá v souladu se svým zákonem a každý, kdo se podřídí jeho požadavkům, bude moci vejít do království slávy. Kristus pravil: „Kdož věří v Syna, má život věčný; ale kdož jest nevěřící Synu, neuzříť života.“ Jan 3,36. „Ne každý, kdož mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdož činí vůli otce mého, kterýž v nebesích jest.“ Matouš 7,21. A ve Zjevení se praví: „Blahoslavení, kteříž zachovávají přikázání jeho, aby měli právo k dřevu života, a aby branami vešli do města.“ Zjevení 22,14. To je jediná volba, kterou má člověka pro své konečné spasení, podaná v Písmě svatém. {PP 146.2}

Vyvolena bude každá duše, která bude usilovat o svou spásu s bázní a strachem. Vyvolen bude ten, kdo se ozbrojí a vytáhne do boje za víru. Vyvolen bude ten, kdo setrvává na modlitbách, kdo hledá v Písmě svatém, kdo se vyhýbá pokušení. Vyvolen bude ten, kdo je vytrvalý ve víře, kdo uposlechne každého slova, jež vychází z úst Božích. Vykoupen může být každý, avšak jen tehdy, přistoupí-li na podmínky vykoupení. {PP 146.3}

Ezau si nevážil požehnání úmluvy. Cenil si více pozemských statků než duchovních a dosáhl toho, po čem prahl. Sám se záměrně oddělil z národa Božího. Jákob si vybral dědictví víry. Snažil se ho dosáhnout lstí, zradou a podvodem; Bůh však dal, aby svůj hřích

napravil. Ani hořké zkušenosti, kterých později v životě nabyl, Jákoba neodradily od jeho předsevzetí. Nikdy nelitoval své volby. Poznal, že se protivil Bohu, když se snažil získat požehnání chytráctvím a lstí. Oné noci, kdy zápasil s andělem u Jaboku, se Jákob zcela změnil. Pozbyl víry v sebe. Nepoužil již nikdy lsti jako v raném mládí. Zavrhl lest a podvod a začal žít prostým a opravdovým životem. Naučil se opírat se o rámě Všemohoucího a i ve zkouškách a v nesnázích skláněl se v hlubokém odevzdání před vůlí Boží. Špatné rysy jeho povahy se přetavovaly jako ve vysoké peci, objevovalo se ryzí zlato, až se v Jákobovi objevila čistá, nezkalená víra Abrahámova a Izákova. {PP 146.4}

Jákobův hřích a řetěz událostí, jež tento hřích vyvolal, nemohl nemít zhoubný vliv, který se projevil v povaze i v životě jeho synů. Když totiž dospěli, dopustili se vážné chyby. V jejich domácnostech se zahnízdilo mnohoženství. Toto strašné zlo způsobuje vyschnutí skutečných zdrojů lásky a oslabuje nejposvátnější svazky. Řevnivost několika matek ztrpčovala rodinný život, děti vyrůstající v takových poměrech byly svárlivé a vzpurné a Jákobův život byl naplněn žalem a starostmi. {PP 146.5}

Přesto však tu byl někdo, kdo měl úplně jinou povahu. Byl to starší Ráchelin syn Josef, jehož vzácná tělesná krása byla zevním projevem krásy jeho ducha a srdce. Ačkoli ještě chlapec, čistý, pohyblivý a veselý, jevil již známky mravní opravdovosti a pevnosti. Naslouchal radám svého otce a byl poslušen Boha. V každodenním životě byl laskavý, věrný a opravdový a těmito vlastnostmi se vyznačoval i později — v Egyptě. Protože jeho matka byla již mrtva, přilnul tím více k svému otci a Jákob lpěl na tomto dítěti svého stáří. „Miloval Josefa nad všecky syny své.“ 1. Mojžíšova 37,3. {PP 147.1}

Jákobova láska k Josefovi se však stal příčinou nesnází a starostí. Jákob měl Josefa ze všech dětí nejraději a projevoval svou lásku k němu tak nepokrytě, že to vzbudilo žárlivost jeho ostatních synů. Josef záhy poznal, že s ním jeho bratři zle nakládají, a nevěděl, co počít. Snažil se vyjít se svými bratry po dobrém, ale popouzel tím stále více jejich hněv a nenávist. Nemohl se už déle dívat, jak jeho bratři hřeší proti Bohu, a sdělil to svému otci v naději, že svou autoritou zjedná u svých synů nápravu. {PP 147.2}

Jákob se bedlivě střehl toho, aby je svou příkrostí nebo přísností nepobudil. S hlubokým pohnutím jim vylíčil svou starostlivost o ně a úpěnlivě je prosil, aby měli úctu k jeho šedinám, nedělali hanbu jeho jménu a především aby se neprotivili Bohu nedbáním zákonů Božích. Zahanbeni tím, že byla odhalena jejich zlotřilost, předstírali mladíci lítost nad svým počínáním; tím však jen zakrývali své skutečné pocity. Jejich nenávist k Josefovi tímto odhalením jen vzrostla. {PP 147.3}

Každý otcův nerozvážný dar Josefovi, ať to byl drahý šat nebo roucho, jež zpravidla nosili jen významní lidé, zdál se jim novým důkazem, že Josefovi nadržuje, a vzbuzoval jejich podezření, že hodlá pominout své starší děti a dát právo prvorozenství synu Ráchelinu. Jejich zášť ještě více vzrostla, když jim Josef jednoho dne vyprávěl o snu, který

se mu zdál: „Hle,“ řekl, „vázali jsme snopy na poli, a aj, povstal snop můj a stál. Vůkol také stáli snopové vaše, a klaněli se snopu mému.“ {PP 147.4}

„Zdaliž kralovati budeš nad námi aneb pánem naším budeš?“ zvolali jeho bratři se zlobou a závistí. {PP 147.5}

Zakrátko měl jiný sen s podobným smyslem, o němž jim rovněž vyprávěl: „Aj, slunce a měsíc, a jedenácte hvězd klanělo mi se.“ I tento sen si snadno vyložili. Otec, který vyprávění

naslouchal, řekl vyčítavě: „Jakýž jest to sen, kterýž jsi měl? Zdaliž přijdeme, já a matka tvá i bratři tvoji, abychom se klaněli před tebou až k zemi?“ 1. Mojžíšova 27,7-10. Ačkoli použil zdánlivě přísných slov, Jákob věřil, že Hospodin zjevil Josefovi budoucnost. {PP 147.6}

Jak chlapec stál před svými bratry, jeho krásnou tvář ozářil duch vnuknutí a bratři museli se mu obdivovat. Nevzdali se však svých špatností a nepřestali nenávidět svého bratra, protože v jeho čistotě se odrážely jejich hříchy. Jejich srdce ovládl týž duch, jímž byl posedlý Kain. {PP 148.1}

Bratři museli putovat z místa na místo, když hledali potravu pro svá stáda, a často pobývali po celé měsíce mimo domov. Po událostech, o kterých byla právě řeč, odebrali se na místo, které otec koupil u Sichem. Po nějaké době, když od nich nepřicházely zprávy, začal se otec strachovat o jejich životy, protože si uvědomil, jak krutě zacházeli dříve se Sichemskými. Proto poslal Josefa, aby je vyhledal a aby mu přinesl zprávu, jak se jim daří. Kdyby byl Jákob znal pravé city svých synů k Josefovi, nebyl by ho poslal samotného. Bratři však své city pečlivě skrývali. {PP 148.2}

Vesele rozloučil se Josef se svým otcem; ani stařec, ani jinoch neměli tušení, co se stane, než se opět shledají. Po dlouhé, pusté cestě dorazil Josef do Sichem. Své bratry a jejich stáda tam však nenašel. Ptal se po nich a řekli mu, aby šel do Dothain. Měl za sebou už 50 mil cesty a před sebou ještě dalších 15 mil, ale spěchala hned dále; zapomněl na únavu a myslil jen na setkání s bratry, které přes jejich nelaskavé chování k němu miloval, a na to, že zbaví svého otce starosti o ně. {PP 148.3}

Bratři spatřili ho přicházet již v dálce. Jejich nenávist k němu se však nezmenšila pomyšlením na to, že musel urazit tak dlouhou cestu, aby se s nimi mohl setkat, že bude unaven a hladov a že má právo na jejich pohostinství a bratrskou lásku. Pohled na suknici, v níž viděli důkaz obzvláštní lásky svého otce k němu, je rozdráždil až k zuřivosti. „Ej, mistr snů teď jde,“ volali na něho s posměchem. A dlouho utajovaná závist a pomstychtivost se jich teď plně zmocnila. „Poďte, a zabíme jej, a uvržeme ho do některé cisterny, a díme: Zvěř lítá sežrala jej. I uzříme, nač jemu vyjdou snové jeho.“ 1. Mojžíšova 37,19.20. {PP 148.4}

Kdyby nebylo bývalo Rubena, byli by svůj úmysl provedli. Ruben se však hrozil své účasti na vraždě svého bratra a navrhl, aby spustili Josefa živého do vyschlé studny a

nechali ho tam zahynout; sám však měl v úmyslu tajně Josefa vysvobodit a přivést ho opět k otci. Bratři souhlasili s tímto plánem a Ruben pak raději od nich odešel, protože se obával, že úplně neovládne své city a prozradí své pravé úmysly. {PP 148.5}

Josef přišel ke svým bratrům, netuše vůbec nebezpečí a šťasten, že konečně dosáhl cíle své dlouhé cesty. Místo očekávaného přivítání s hrůzou spatřil jejich hněvivé a pomstychtivé pohledy. Bratři ho jali a strhli s něho sukni. Nedbali jeho proseb. Byl plně v moci zběsilců. Přivlekli ho surově k hluboké studně a svrhli ho do ní. Přesvědčili se, že nemůže odtamtud uniknou, a ponechali ho tam, aby zahynul hlady a sami „usadili se, aby jedli chléb“. 1. Mojžíšova 37,25. {PP 149.1}

Některým z nich však bylo těžko u srdce, provedení pomsty jim nepřineslo pravé uspokojení, jaké si od něho slibovali. Spatřili, jak se k nim z dálky blíží zástup poutníků. Byla to karavana Izmaelitských z druhé strany Jordánu, která vezla do Egypta koření a jiné zboží. Tu navrhl Juda, aby svého bratra nenechávali zemřít, nýbrž aby ho prodali těmto pohanským kupcům. Tím se ho sice zbaví, ale jejich ruce nebudou poskvrněny jeho krví. „Nebo,“ pravil Juda, „bratr náš, tělo naše jest.“ 1. Mojžíšova 37,27 S tímto návrhem všichni souhlasili a rychle vytáhli Josefa ze studny. {PP 149.2}

Když Josef spatřil obchodníky, uvědomil si strašnou skutečnost. Stát se otrokem bylo ještě hroznější než smrt. Ve své hrůze obracel se na každého ze svých bratrů, ale nadarmo. Někteří byli sice jati soucitem, ale mlčeli ze strachu před výsměchem. Všichni cítili, že zašli již příliš daleko, aby mohli ustoupit. Kdyby Josefa ušetřili, řekl by o tom zcela jistě otci, který by neprominul jejich kruté zacházení se synem, jehož si tak oblíbil. Proto zatvrdili svá srdce, nevyslyšeli jeho prosby a vydali ho do rukou pohanských kupců. Karavana se dala na pochod a brzy jim zmizela z očí. {PP 149.3}

Ruben se vrátil ke studně, ale Josefa nenašel. V hrůze a ve výčitkách roztrhl své roucho, vyhledal své bratry a zvolal: „Pacholete není, a já kam se mám podíti?“ Když se pak dozvěděl o osudu Josefově a poznal, že není možné ho zachránit, musel se společně se svými bratry pokusit svou vinu zakrýt. Zabili kozla, potřísnili jeho krví Josefovu sukni a předložili ji svému otci s tím, že ji našli v polích a že se obávají, ne-li Josefova. „pohleď nyní,“ řekli, „jestli sukně syna tvého, či není?“ S hrůzou očekávali tuto scénu, ale nebyli připraveni na tak srdcervoucí zármutek a úplné poddání se bolesti, jehož museli být svědky. „Sukně syna mého jest,“ pravil Jákob, „zvěř lítá sežrala jej, konečně roztrhán jest Josef.“ Marně se ho synové a dcery snažili utěšit. Jákob roztrhl „roucha svá, a vloživ žíni na bedra svá, zármutek nesl po synu svém za mnoho dní.“ Zdálo se, že čas nepřináší úlevu jeho bolesti. „V zármutku sestoupím za synem svým do hrobu,“ (1. Mojžíšova 37,30.32-35) zněl jeho zoufalý nářek. Mladíci, zděšení tím, co provedli, obávali se výčitek svého otce a skryli ve svých srdcích vědomí své viny, která se i jim jevila převeliká. {PP 149.4}

20. Kapitola — Josef v Egyptě

Josef byl zatím se svými otrokáři na cestě do Egypta. Když karavana putovala na jih k hranicím Kanaánu, spatřil chlapec v dáli pahorky, u nichž stály otcovy stany. Hořce zaplakal při pomyšlení na svého milujícího otce, který tam žije opuštěn a nešťasten. Ve svých myšlenkách znovu prožíval to, co prožil v Dothain. Viděl své rozzuřené bratry a cítil na sobě jejich nenávistné pohledy. V uších mu stále zněla jejich posměšná, urážlivá slova, jimiž odpovídali na jeho úpěnlivé prosby. S tlukoucím srdcem hleděl do budoucnosti. Jaká to změna — z hýčkaného syna stal se bídný, bezmocný otrok, opuštěný a bez přátel! Jaký ho čeká osud v cizí zemi, do níž se ubírá? Josefa zmocnil se nesmírný strach a zármutek. {PP 151.1}

Prozíravostí Boží byl však i tento zážitek pro Josefa požehnáním. Poznal v několika hodinách to, co by byl jinak nepoznal za léta. Jeho otec, který ho tak silně a něžně miloval, mu vlastně svým nadržováním a svou shovívavostí ubližoval. Toto nadržování popudilo jeho bratry a jejich hněv vedl až ke krutému činu, který spáchali a který Josefa připravil o domov. Otcovo nadržování mělo vliv i na Josefovu povahu. Bylo příčinou jeho nedostatků, které teď musel napravovat. Stal se samolibým a domýšlivým. Uvykl něžné péči svého otce a nyní cítil, že je nepřipraven čelit potížím, které ho čekají v budoucím jeho trpkém, nejistém životě otroka. {PP 151.2}

Pak se jeho myšlenky obrátily k Bohu jeho otce. Ve svém dětství se naučil milovat Boha a bát se ho. V otcovském stanu často naslouchal vyprávění svého otce o vidění, které měl při svém útěku z domova. Slyšel vyprávět o tom, jak Hospodin dal Jákobovi zaslíbení a jak je vyplnil, jak ve chvíli nouze přišli k němu andělé Boží, aby mu radili, utěšovali ho a ochraňovali. A zvěděl, že Bůh ve své lásce dá lidstvu Vykupitele. Všechna tato vzácná poučení před ním nyní ožila. Josef uvěřil, že Bůh jeho otce bude i jeho Bohem. Odevzdal se zcela do rukou Hospodinových a modlil se, aby ho Ochránce Izraele neopouštěl v zemí jeho vyhnanství. Jeho duše se naplnila pevným odhodláním dokázat Bohu svou věrnost a jednat za všech okolností tak, jak se sluší poddanému Krále nebes. Bude sloužit Hospodinu celým svým srdcem, bude statečně čelit zkouškám, jež mu osud připraví, a všem povinnostem věrně dostojí. Tento jediný den přinesl obrat v Josefově životě. Nešťastná situace, v níž se octl, změnila Josefa ze zhýčkaného dítěte v muže, přemýšlivého, odvážného a odhodlaného. {PP 151.3}

Když karavana přijela do Egypta, byl Josef prodán Putifarovi, veliteli královské stráže, a v jeho službách strávil deset let. Po celou tu dobu byl vystaven mimořádným pokušením. Žil tam mezi modloslužebníky. Uctívání falešných bohů se tu pěstovalo ve vší nádheře královského dvora, k níž přispívalo bohatství a kultura nejvzdělanějšího národa, jimž tehdy egyptský národ byl. Přesto Josef vytrval ve své prostotě a věrnosti Bohu. Všude kolem něho bylo vidět plno neřesti a slyšet o nich. Josef však je neviděl, a ni o nich neslyšel. Nedovolil

svým myšlenkám, aby se obíraly zapovězenými věcmi. Chtěl získat přízeň Egypťanů, ale nesnížil se proto k tomu, aby skrýval své zásady. Kdyby to byl zkusil, byl by podlehl pokušení. Josef se však nestyděl za náboženství svých otců a nepokoušel se zatajit, že je ctitelem Hospodinovým. {PP 152.1}

„Byl pak Hospodin s Jozefem, a všecko se mu šťastně vedlo, a bydlil v domě pána svého toho Egyptského. {PP 152.2}

3 A viděl pán jeho, že Hospodin byl s ním, a že všecko, což činil, Hospodin k prospěchu přivedl v rukou jeho.“ 1. Mojžíšova 39,2.3. Putifar měl v Josefa den ze dne větší důvěru a nakonec ho ustanovil plnomocným správcem nad veškerým svým majetkem. „Všech tedy věcí, kteréž měl, zanechal v rukou Jozefových; aniž o čem, tak jako on, věděl, jediné o chlebě, kterýž jedl.“ 1. Mojžíšova 39,6. {PP 152.3}

Výrazné výsledky, které provázely všechno, co bylo svěřeno Josefově péči, nebyly způsobeny nějakým zázrakem. Byly to plody píle, pečlivosti a pracovitosti, které Josefu přinesly Boží požehnání. Josef vykládal si své úspěchy působením Boží milosti a také jeho modloslužebný pán v tom viděl tajemství jeho nevídaných úspěchů. Bez pevného, cílevědomého úsilí byl by však Josef úspěchů nedosáhl. Věrnost služebníka Božího přispěla k větší slávě Boží. Bylo úmyslem Božím ukázat modloslužebníkům nápadný rozdíl, jímž se od nich svou čistotou a poctivostí liší služebník Boží, aby tak světlo nebeské milosti zazářilo i v temnotě pohanství. {PP 152.4}

Josef si svou ochotou a věrností získal srdce Putifarovo, který ho za čas pokládal spíše za svého syna než za otroka. Mládenec přicházel do styku s hodnostáři a učenci a naučil se jazykům, vzdělával se ve vědě i v praktickém řízení — zkrátka nabyl znalostí, potřebných pro budoucího prvního ministra Egypta. {PP 152.5}

Přišly však ještě kruté zkoušky Josefovy víry a poctivosti. Manželka jeho pána se pokoušela svést jinocha, aby přestoupil zákon Boží. Až dosud byl neposkvrněn zkažeností, jíž byla tato pohanská země zaplavena. Jak měl však čelit tomuto pokušení, tak nenadálému, tak silnému a svůdnému? Josef si byl dobře vědom následků, kdyby se zpěčoval uposlechnout. Na jedné straně ho čekal život plný předstírání a přetvářky, avšak také plný přízně a blahobytu, na druhé straně pak život v nemilosti, uvěznění nebo i smrt. Celý jeho další budoucí život závisel na okamžitém rozhodnutí. Zvítězí jeho zásada? Setrvá dále ve své věrnosti k Bohu. S nevýslovnou úzkostí sledovali výjev nebeští andělé. {PP 153.1}

Josefova odpověď je důkazem síly náboženských zásad. Nezradí důvěru svého pozemského pána a za všech okolností zůstane věrný svému nebeskému Pánu. Před vševidoucím okem Božím a před zraky svatých andělů si mnozí dovolují to, čím by se neprovinili před svými bližními. Josefova první myšlenka patřila však Bohu. Pravil: „Jak bych učinil takovou nešlechetnost, a hřešil i proti Bohu.“ 1. Mojžíšova 39,9. Kdybychom si stále uvědomovali, že Bůh vidí a slyší všechno, co děláme a říkáme, a věrně zaznamenává

všechna naše slova a činy, a že se jednou budeme ze všeho zodpovídat, báli bychom se hřešit. Připomínejme stále mladým lidem, že jsou vždy v přítomnosti Boží, ať jsou kdekoli a ať dělají cokoli. Pozornosti Boží neujde žádný náš skutek. Lidské zákony, ač jsou někdy přísné, bývají porušovány, aniž je pachatel někdy odhalen a potrestán. Ne tak zákony Boží. Nejhlubší noc neskryje viníka. Může si myslit, že je sám, avšak každý jeho čin sleduje neviditelný svědek. I pouhé pohnutky jeho srdce sleduje Boží oko. Každý jeho čin, každé slovo, každou myšlenku přesně sleduje, jako by byl jediný na světě a jako by veškerá pozornost nebes byla upřena na něho. {PP 153.2}

Josef si zachoval svou počestnost, musel však za to trpět. Jeho pokušitelka se mu pomstila tím, že ho obvinila z ohavného zločinu a přivedla tak Josefa do vězení. Kdyby byl Putifar uvěřil žalobě své ženy proti Josefovi, byl by mladý Žid přišel o život; jeho skromnost a přímost, jíž se stále vyznačovalo jeho chování, byly však důkazem jeho neviny. Aby však zachránil dobrou pověst svého domu, dal ho Putifar uvěznit. {PP 153.3}

Zpočátku zacházeli žalářníci s Josefem velmi tvrdě. Žalmista praví: „Jeho nohy sevřeli pouty, železa podniknouti musil; až do toho času, když se zmínka stala o něm; řeč Hospodinova zkusila ho.“ Žalm 105,18. Ryzí povaha Josefova však zářila i v temnu žaláře. Zůstal pevný ve víře a neztratil trpělivost. Za léta věrné služby dostalo se mu kruté odměny, nezviklalo ho to však ve víře, ani se pro to nemrzel. Měl v sobě klid, který pochází z vědomí neviny, a svěřil svůj osud do rukou Božích. Nezabýval se svou situací, nemyslel na své starosti, nýbrž snažil se zmírnit starosti jiných. Ani ve vězení neztratil svou činorodost. Školou utrpení připravoval ho Bůh pro větší úkoly a Josef neodmítal tuto potřebnou zkoušku. Ve vězení byl svědkem útlaku a týrání, viděl na vlastní oči následky spáchaných zločinů, naučil se spravedlnosti, soucitu a milosrdenství. Tyto znalosti mu pomohly k tomu, že mohl později vládnout moudře a shovívavě. {PP 153.4}

Postupně získával Josef důvěru vrchního žalářníka, který mu nakonec svěřil dozor nad všemi vězni. Jeho chování v žaláři — poctivost v každodenním životě a soucit s těmi, kteří jsou v nesnázích — mu otevřelo cestu k budoucímu blahobytu a k poctám. Každý paprsek světla, který vrhneme na druhé, vrací se k nám a obráží se v nás. Každé laskavé a soucitné slovo, jímž potěšíme zarmouceného, každý skutek, jímž ulehčíme utlačovanému, každý dar, jímž obšťastníme potřebného, vychází-li ze správných pohnutek, přinese dárci požehnání. {PP 154.1}

Nejvyšší pekař a nejvyšší číšník králův byli pro jakési provinění uvrženi do vězení a octli se pod Josefovým dozorem. Jednoho rána vstoupil Josef do jejich kobky a zjistil, že jsou oba velmi smutní, a ptal se jich vlídně po příčině. Řekli mu, že měli podivné sny a že by rádi znali jejich význam. „Zdaliž Boží nejsou výkladové?“ řekl Josef. „Pravte mi medle.“ 1. Mojžíšova 40,8. Každý z nich mu pak vyprávěl svůj sen a Josef jim vyložil jejich význam: do tří dnů bude vrchní číšník zase dosazen ve svůj úřad a podá opět faraónovi číši, jako

dříve vždy dělával; nejvyšší pekař však bude na králův rozkaz popraven. V obou případech se splnilo to, co Josef předpověděl. {PP 154.2}

Králův číšník byl Josefovi nesmírně vděčný jak za zdařilý výklad svého snu, tak i za mnohé laskavosti, které mu Josef ve vězení prokázal. Josef mu jímavě vylíčil příčiny svého nespravedlivého uvěznění a žádal ho oplátkou, aby jeho případ přednesl králi. „Ale mějž mne v své paměti," pravil, „když' se dobře povede; a učiň, prosím, se mnou to milosrdenství, abys zmínku učinil o mně před faraónem, a vysvobodil mne z domu tohoto. Nebo kradmo jsem vzat z země Židovské; a zde jsem ničeho neučinil, pročež by mne do tohoto vězení dali." 1. Mojžíšova 40,14.15. Vrchní číšník viděl, že se jeho sen splnil do všech podrobností, když však opět získal královu přízeň, na svého dobrodince už ani {PP 154.3}

nepomyslil. A Josef zůstal ve vězení další dva roky. Vzbuzená naděje postupně odumřela a ke všem zkouškám přibyla trpkost nevděčnosti. {PP 154.4}

Ruka Boží se však již chystala otevřít bránu žaláře. Egyptský král měl jedné noci dva sny. Oba zřejmě naznačovaly stejnou událost a pravděpodobně předvídaly nějaké velké neštěstí. Král nemohl poznat smysl těchto snů, které ho ustavičně znepokojovaly. Vědci a mudrci jeho říše je nedovedli vyložit. Král byl stále rozmrzelejší a popudlivější a po jeho paláci se šířilo ovzduší strachu. Za všeobecného vzrušení vzpomněl si vrchní číšník na svůj vlastní sen a na Josefa a začaly ho sužovat výčitky svědomí, že na Josefa zapomněl a že se k němu zachoval tak nevděčně. Hned oznámil králi, jak jeho sen a sen nejvyššího pekaře vyložil jeden židovský vězeň a jak se jeho předpovědi splnily. {PP 155.1}

Bylo to pro faraóna ponižující odvrátit se od věštců a mudrců své říše a radit se s cizincem a otrokem, avšak faraón byl ochoten se snížit, jen když najde úlevu ve svém rozrušení. Hned dal poslat pro Josefa. Josef odložil svůj vězeňský šat a ostříhal se, neboť za léta vězení narostl mu dlouhý vlas. Pak ho uvedli před krále. {PP 155.2}

„I řekl faraón Josefovi: Měl jsem sen, a není, kdo by jej vyložil; o tobě pak slyšel jsem to, že když uslyšíš sen, umíš jej vyložiti. Odpověděl Josef faraónovi, řka: Není to má věc; Bůh oznámí šťastné věci faraónovi." 1. Mojžíšova 41,15.16. Josefova odpověď králi prozrazuje jeho pokoru a jeho víru v Boha. Ve skromnosti odmítl tvrzení, že by sám byl poctěn vyšší moudrostí. „Není to má věc," jen Bůh může vysvětlit taková tajemství. {PP 155.3}

Faraón pak vyprávěl své sny: „Zdálo mi se ve snách, že jsem stál na břehu potoka. A aj, z potoka toho vystupovalo sedm krav tlustých a pěkných, kteréžto pásly se na mokřinách. A aj, sedm jiných krav vystupovalo za nimi churavých a šeredných velmi a hubených; neviděl jsem tak šeredných ve vší zemi Egyptské. A sežraly krávy ty hubené a šeredné sedm krav prvnějších tlustých. A ač dostaly se do břicha jejich, však nebylo znáti, by se dostaly v střeva jejich; nebo na pohledění byly mrzké, jako i před tím. I procítil jsem. Viděl jsem také ve snách, ano sedm klasů vyrostlo z stébla jednoho plných a pěkných. A aj, sedm klasů

drobných, tenkých a východním větrem usvadlých vycházelo za nimi I pohltili klasové ti drobní sedm klasů pěkných. Což když jsem vypravoval hadačům, nebyl, kdo by mi vyložil.“ 1. Mojžíšova 41,17-24. {PP 155.4}

„Sen faraónův jednostejný jest,“ odpověděl Josef. „Což Bůh činiti bude, to ukázal faraónovi.“ Má nastat sedm let velké hojnosti. Pole a zahrady poskytnou mnohem větší užitek než kdykoli před tím. A po tomto období má přijít sedm let hladu. „Aniž poznána bude hojnost ta v zemi, pro hlad, kterýž přijde potom; nebo velmi veliký bude.“ Opakování snu bylo důkazem toho, že se sen jistě vyplní a že se vyplní brzy. „Protož nyní,“ pokračoval Josef, „ať vyhledá faraón muže opatrného a moudrého, kteréhož by ustanovil nad zemí Egyptskou. To ať učiní faraón, a postaví úředníky nad zemí, a béře pátý díl z úrod země egyptské, po sedm let hojných. Ať shromáždí všeliké potravy těch úrodných let nastávajících, a sklidí obilí k ruce faraónovi; a potravy v městech ať se chovají pilně. A budou pokrmové ti za poklad zemi této k sedmi letům hladu.“ 1. Mojžíšova 41,33-36. {PP 155.5}

Výklad byl tak rozumný a ucelený a doporučená opatření byla tak moudrá a prozíravá, že o jejich správnosti nemohlo být pochyb. Koho však pověřit provedením plánu? Na správnosti této volby závisel další osud národa a jeho zachování. Král stál před nesnadným úkolem. Dlouho uvažoval o tom, koho ustanovit. Od nejvyššího číšníka se dozvěděl, jak moudře a rozšafně spravoval Josef věznici, a bylo mu jasné, že Josef má vynikající schopnosti pro řízení. Číšník, trápen výčitkami svědomí, snažil se odčinit svou dřívější nevděčnost k svému dobrodinci a chválil ho co nejvřeleji; a další šetření, které král nařídil, potvrdilo pravdivost jeho zpráv. V celé říši byl Josef jediný, kdo moudře poukázal na nebezpečí, jež hrozí říši, a naznačil, jaké přípravy nutno učinit, aby mu bylo možno čelit. A král byl přesvědčen, že Josef je nejvhodnějším k provedení plánů, které navrhl. Bylo jasné, že s ním je Božská moc a že žádný z královských úředníků není tak schopný řídit záležitosti národa v tak kritické době. Skutečnost, že je Židem a otrokem, ustoupila zcela do pozadí, převážena jeho zjevnou moudrostí a zdravým úsudkem. „Najdeme-liž podobného tomuto muži, v němž by byl Duch Boží?“ (1. Mojžíšova 41,38) pravil král svým rádcům. {PP 156.1}

Král se rozhodl ustanovit Josefa a oznámil mu své jmenování slovy: „Poněvadž Bůh dal znáti tobě všecko toto, neníť žádného tak rozumného a moudrého, jako ty jsi. Ty budeš nad domem mým, a líbati bude tvář tvou všecken lid můj; stolicí toliko královskou vyšší nad tebe budu.“ Král odevzdal pak Josefovi odznaky jeho vysokého úřadu. „A sňav faraón prsten svůj z ruky své, dal jej na ruku Josefovu, a oblékl ho v roucho kmentové, a vložil zlatý řetěz na hrdlo jeho. A dal ho voziti na svém druhém voze, a volali před ním: Klanějte se!“ 1. Mojžíšova 41,39-43. {PP 156.2}

„Ustanovil ho pánem domu svého, a panovníkem všeho vladařství svého; aby vládl i knížaty jeho podle své líbosti, a starce jeho vyučoval moudrosti.“ Žalm 105,21.22. Ze žaláře

vyšel a povýšen byl na vládce celé země egyptské. Bylo to velmi vysoké postavení, bylo však spojeno s potížemi a nebezpečím. Nikdo totiž nemůže stát ve velké výšce bez nebezpečí. Tak jako bouře ušetří skromnou květinku v údolí, kdežto mohutný strom na vrcholu hory vyrve z kořenů, tak ty, kdož si zachovávají svou počestnost ve skrovných podmínkách, může do propasti strhnout pokušení, které provází světský úspěch a pocty. Povaha Josefova však obstála ve všech zkouškách, ať byl v neštěstí, anebo žil v blahobytu. Byl stejně věrný Bohu, ať žil v paláci faraónově, anebo v žalářní kobce. Žil jako cizinec v pohanské zemi, daleko od svých příbuzných, vyznavačů Boha, nepozbyl však víry, že jeho kroky řídí božská ruka, a všechny své povinnosti věrně plnil, opíraje se stále o Boha. Příklad Josefův způsobil, že král i významní Egypťané obrátili svou pozornost k pravému Bohu, a přestože zůstali modloslužebníky, naučili se vážit si zásad, které se projevovaly v životě i v povaze vyznavačů Hospodinových. {PP 156.3}

Jak mohl Josef dosáhnout takové povahové pevnosti, přímosti a moudrosti? Ve svých jinošských letech věnoval se spíše svým povinnostem než svým zálibám; a poctivost, bezelstnost a ušlechtilost, jimiž se vyznačovalo jeho mládí, přinesly plody v jeho mužném věku. Čistý a prostý život byl dobrou živnou půdou pro mocný rozvoj tělesných i duševních sil. Obcování s Bohem, sledování díla Božího a hloubání o velkých pravdách, které Bůh svěřil dědicům víry, povznášelo a zušlechťovalo jeho povahu, rozšiřovalo a obohacovalo jeho rozhled tak jako žádné jiné studium. Poctivé plnění povinností na kterémkoli místě, od nejnižšího až po tu nejvyšší, rozvine všechny schopnosti každého člověka k nejvyššímu bodu. Ten, kdo žije v souladu s vůlí Stvořitelovou, zajistí sám sobě nejpříznivější rozvoj své povahy. „Bázeň Páně jest moudrost, a odstoupit od zlého rozumnost.“ Jób 28,28. {PP 157.1}

Je málo takových, kteří si uvědomují vliv životních maličkostí na vývoj povahy. Ve skutečnosti není nic, s čím přijdeme do styku, maličkostí. Rozmanité příhody, které prožíváme každý den, mají za úkol vyzkoušet naši věrnost a prověřit nás k vyšším úkolům. Dodržováním zásad ve všedním životě si zvykáme klást povinnost nad zábavu a záliby. Takto vycvičená mysl nezakolísá při volbě mezi dobrem a zlem jako třtina, třesoucí se ve větru; přidrží se povinnosti, protože navykla věrnosti a pravdě. Zachováváním věrnosti v maličkostech získává mysl sílu zachovat věrnost i ve velkých věcech. {PP 157.2}

Poctivost má mnohem větší cenu než zlato Ofiru. Bez poctivosti nemůže nikdo dosáhnout čestného postavení. Povaha se však nedědí. Nelze ji koupit. Vysoká mravní úroveň a vynikající duševní schopnosti nejsou dílem náhody. Nejvzácnější dary nemají ceny, jestliže se stále nezdokonalují. Utváření ušlechtilé povahy je celoživotním dílem, výsledkem pilného a vytrvalého úsilí. Bůh poskytuje příležitost; úspěch závisí na tom, jak ji kdo využije. {PP 157.3}

21. Kapitola — Josef a jeho Bratři

Už na samém počátku úrodných let se začalo s přípravami na blížící se období hladu. Za Josefova řízení byly na hlavních místech celé egyptské země vystavěny obrovské sýpky a byla učiněna rozsáhlá opatření k zajištění přebytků očekávané sklizně. Tato opatření se prováděla po celých sedm let hojnosti, až množství obilí, uskladněné na sýpkách, bylo nespočitatelné. {PP 159.1}

A nyní mělo podle Josefovi předpovědi nastat období sedmi hubených let. „I byl hlad po všech krajinách, ale po vší zemi egyptské byl chléb. Potom také nedostatek trpěla všecka země egyptská, a volal lid k faraónovi o chléb. I řekl faraón všechněm Egyptským: Jděte k Josefovi, což vám rozkáže, učiníte. A byl hlad na tváři vší země. Tedy otevřel Josef všecky obilnice, v nichž obilí bylo, a prodával Egyptským.“ 1. Mojžíšova 41,54-56. {PP 159.2}

Hlad postihl také zemi Kanaán a těžce jej pociťovali obyvatelé té části země, kde žil Jákob. Když uslyšeli o bohatých zásobách, jež nashromáždil egyptský král, vypravilo se tam deset synů Jákobových, aby nakoupili obilí. Jakmile přijeli do Egypta, poslali je královu zástupci; šli tedy s ostatními žadateli představit se správci země. „A skláněli se před ním tváří až k zemi.“ „Poznal Josef bratří své, ale oni nepoznali ho.“ Josef změnil své židovské jméno za jméno, které mu udělil král, a jako první ministr Egypta se pramálo podobal mládenci, kterého prodali Izmaelským. Když Josef viděl své bratry, jak se před ním pokořují a vzdávají mu hold, vyvstaly mu na mysli jeho sny a ožila před ním dávná minulost. Pronikavým zrakem přehlédl skupinu a shledal, že mezi nimi není Benjamin. Zdalipak také nepadl za oběť zrádné krutosti těchto divochů? Usmyslil si, že se dozví pravdu. „Špehéři jste,“ řekl přísně, „přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.“ 1. Mojžíšova 42,6.8.9. {PP 159.3}

Odpověděli: „Nikoli, pane můj, ale služebníci tvoji přišli, aby nakoupili pokrmů. Všickni my synové jednoho muže jsme, upřímní jsme; nikdyť jsou nebyli služebníci tvoji špehéři.“ Josef se chtěl dozvědět, jsou-li ještě tak zpupní, jako bývali, když žil s nimi, a také by se byl rád dozvěděl něco o domově; byl si však dobře vědom toho, že jejich odpovědi nemusí odpovídat pravdě. Proto trval na svém obvinění. Bratři odpověděli. „Dvanácte nás bratří služebníků tvých bylo, synů muže jednoho v zemi Kananejské; a aj, nejmladší s otcem naším nyní jest doma, a jednoho není.“ 1. Mojžíšova 42,10-13. {PP 159.4}

Josef předstíral, že pochybuje o pravdivosti jejich vyprávění a že je stále pokládá za vyzvědače, a prohlásil, že je podrobí zkoušce. Požádal, aby zůstali v Egyptě a aby jeden z nich se zatím vrátil domů a přivedl s sebou jejich nejmladšího bratra. Nebudou-li s tímto návrhem souhlasit, bude je pokládat za vyzvědače a jako s takovými s nimi bude naloženo. Synové Jákobovi však nemohli s tímto návrhem souhlasit, protože jeho provedení by si bylo vyžádalo mnoho času a jejich rodiny by byly zatím strádaly hladem. A kdo z nich by byl ochoten sám se vydat na cestu a své bratry nechat ve vězení? Jak by mohl za takových

okolností předstoupit před svého otce? Zdálo se jim téměř jisté, že je tu popraví nebo uvrhnou do otroctví, a přivedou-li Benjamína, nečeká ho nic jiného, než že bude s nimi sdílet jejich osud. Rozhodli se, že raději zůstanou a budou trpět společně, než aby připravili otce o jediného syna, který mu zbude, a způsobili mu tak další soužení. Po tomto rozhodnutí byli uvrženi do vězení, kde zůstali tři dny. {PP 160.1}

Od chvíle, kdy Josef spatřil své bratry naposled, uplynula již léta a za tu dobu se povaha synů Jákobových změnila. Bývali závistiví, neukáznění, prolhaní, krutí a pomstychtiví; nyní však, když se setkali s protivenstvím, projevili se jako nesobečtí, svorní, oddaní svému otci a uznávající jeho autoritu. {PP 160.2}

Tři dny strávené v egyptském vězení, během nichž bratří rozjímali o svých hříších, byly dny hořkého smutku. Nebude-li přiveden Benjamin, budou jistě odsouzeni jako vyzvědači. Bylo málo pravděpodobné, že jejich otec dá souhlas k tomu, aby Benjamin odešel z domova. Třetího dne si dal Josef své bratry předvolat. Neodvažoval se je už déle zdržovat. Otec a rodina bratrů by mohli už trpět nedostatkem potravy. „toto učiňte, abyste živi byli," pravil jim. „Jste-li šlechetní muži, jeden bratr váš ať jest ukován v žaláři, v němž jste byli; vy pak jděte, a odneste obilí k zapuzení hladu domů vašich. Bratra pak svého mladšího přivedete ke mně; a pravdomluvná prokázána budou vaše slova, nezemřete." 1. Mojžíšova 42,18-20. Bratři souhlasili s tímto návrhem, ačkoli cítili, že je jen malá naděje, že by otec dovolil Benjaminovi, aby se s nimi vrátil. Josef s nimi hovořil prostřednictvím tlumočníka a bratři mluvili před ním spolu zcela otevřeně v domnění, že místodržící jim nerozumí. Litovali toho, jak zacházeli kdysi s Josefem: „Jistě provinili jsme proti bratru svému, nebo viděli jsme ssoužení duše jeho, když nás pokorně prosil, a nevyslyšeli jsme ho; protož přišlo na nás soužení toto." Ruben, který měl v úmyslu Josefa v Dothain vysvobodit, dodal: „Zdaliž jsem tehdy vám nepravil těmito slovy: Nehřešte proti pacholeti. Ale neposlechli jste; pročež také krve jeho, hle vyhledává se." 1. Mojžíšova 42,21.22. Když to Josef uslyšel, neovládl své pohnutí, vyšel a zaplakal. Pak přikázal, aby Simeon byl před nimi spoután a odveden do vězení. Vybral Simeona proto, že byl hlavním strůjcem úkladů jeho bratrů proti němu a nejkrutěji s ním zacházel. {PP 160.3}

Dříve než propustil své bratry, vydal Josef příkaz, aby jim naplnili pytle obilím a do každého pytle dali navrch peníze, které zaplatili. Bratři dostali také krmivo pro zvířata na zpáteční cestu. Cestou jeden z bratrů rozvázal pytel a byl velmi překvapen, když v něm našel váček se stříbrnými penězi. Svůj nález ohlásil ostatním a všichni byli rozrušeni; ptali se jeden druhého: „Což nám to učinil Bůh?" 1. Mojžíšova 42,28. Nevěděli, mají-li to pokládat za dobré znamení od Hospodina, nebo dopustil-li to Hospodin, aby je potrestal za jejich hříchy a přivolal na ně další neštěstí. Poznali, že Bůh viděl jejich hřích a nyní je trestá. {PP 161.1}

S úzkostí očekával Jákob návrat svých synů. Jakmile dorazili, shromáždil se celý tábor kolem nich a s dychtivostí naslouchal, jak vyprávěli svému otci, co zažili. Vyprávění

vyvolalo ve všech obavy a zlé předtuchy. Zdálo se jim, že v chování egyptského místodržícího jsou jakési zlé náznaky, a jejich obavy se potvrdily, když rozvázali pytle a v každém z nich se našly peníze vlastníka pytle. S bolestí zvolal starý otec: „Mne jste zbavili synů: Josefa není, Simeona nemám, a Benjamína vezmete. Na mneť jsou se tyto všecky věci svalily.“ Ruben odpověděl: „Dva syny mé zabi, jestliže ho nepřivedu zase k tobě.“ Tato ukvapená řeč nepřinesla Jákobovi úlevu v jeho starostech. Odpověděl: „Nesstoupíť syn můj s vámi; nebo bratr jeho umřel, a on sám pozůstal; a přihodilo-li by se mu co zlého na té cestě, kterouž půjdete, uvedli byste šediny mé s bolestí do hrobu.“ 1. Mojžíšova 42,36-38. {PP 161.2}

Sucha však nepřestávala a zásoby obilí, které přivezli z Egypta, se během doby téměř vyčerpaly. Synové Jákobovi dobře věděli, že by bylo zbytečné vracet se do Egypta bez Benjamína. Věděli, že se jim sotva podaří změnit otcovo rozhodnutí, a tak vyčkávali nečině, jak vše dopadne. Stále víc a více se blížil přízrak hladu; na ustaraných obličejích všech obyvatel tábora viděl stařec bídu. Konečně pravil: „Jděte zase, a nakupte nám něco potravy.“ 1. Mojžíšova 43,2. {PP 161.3}

Juda odpověděl: „Velice se zařekl muž ten, řka: Neuzříte tváři mé, nebude-li bratr váš s vámi. Jestliže pošleš bratra našeho s námi, půjdeme a nakoupíme tobě potravy. Pakli nepošleš, nepůjdeme. Nebo pověděl nám muž ten: Neuzříte tváři mé, nebude-li bratr váš s vámi.“ A když viděl, že zviklal otce v jeho rozhodnutí, pokračoval: „Pošli to pachole se mnou, a vstanouce, půjdeme, abychom živi byli, a nezemřeli, i my, i ty, i maličcí naši.“ 1. Mojžíšova 43,3.5.8. Nabídl sám sebe za rukojmího za svého bratra a vzal na sebe věčnou hanbu, nevrátí-li Benjamína svému otci. {PP 161.4}

Jákob nemohl už déle odkládat svůj souhlas a přikázal svým synům, aby se připravili na cestu. Nařídil jim, aby vzali s sebou pro vladaře také dary, které poskytla země sužovaná hladem — „něco kadidla, a trochu strdí, a vonných věcí a mirry, daktylů a mandlů“ a dvojnásobně peněz. „Bratra také vezměte,“ řekl, „a vstanouce, jděte zase k muži tomu.“ Když se jeho synové chystali na svou nejistou cestu, povstal starý otec, zvedl ruce k nebesům a modlil se: „Bůh silný všemohoucí dejž vám najíti milost před mužem tím, ať propustí vám onoho bratra vašeho i tohoto Benjamína. Jáť pak zbaven jsa synů, jako osiřelý budu.“ 1. Mojžíšova 43,11.13-14. {PP 162.1}

Opět putovali do Egypta a předstoupili před Josefa. Když Josef spatřil Benjamina, syna své vlastní matky, byl hluboce dojat. Potlačil však své dojetí a nařídil, aby je uvedli do jeho domu a aby učinili přípravy pro hostinu, k níž budou pozváni. Když byli uvedeni do paláce místodržícího, byli bratři značně vyděšeni, protože se obávali, že je budou činit odpovědnými za peníze, jež našli ve svých pytlích. Domnívali se, že peníze jim tam vložili úmyslně, aby tak získali záminku udělat z nich otroky. Ve své úzkosti se radili se správcem domu a vyprávěli mu o své první návštěvě v Egyptě. A na důkaz své neviny mu sdělili, že peníze nalezené v pytlích přinášejí s sebou a že mají ještě další peníze na nákup potravin.

Pak řekli: „Nevíme, kdo jest zase vložil peníze naše do pytlů našich.“ Muž odpověděl: „Mějte o to pokoj, nebojte se. Bůh váš, a Bůh otce vašeho dal vám poklad do pytlů vašich; penízeť jsem vaše já přijal.“ 1. Mojžíšova 43,22.23. Bratři se poněkud uklidnili, a když se k nim připojil Simeon, propuštěný z vězení, pocítili, že Bůh je k nim vskutku milostivý. {PP 162.2}

Když se setkali s místrodržícím podruhé, nabídli mu své dary a pokorně „klaněli se jemu až k zemi“. Josefovi přišly opět na mysl jeho sny; pozdravil se se svými hosty a hned se ptal: „Zdráv-liž jest otec váš starý, o němž jste pravili? Živ-li jest ještě?“ „Zdráv jest služebník tvůj otec náš, a ještě živ jest,“ odpověděli a znovu se klaněli. Pak jeho pohled utkvěl na Benjaminovi a praví: „Tento-li jest bratr váš mladší, o němž jste mi pravili? Učiniž Bůh milost s tebou, synu můj!“ Pak přemožen přívalem citů, nevypravil už ze sebe slova. „Všed do pokoje, plakal tam.“ 1. Mojžíšova 43,27-30. {PP 162.3}

Když se opět ovládl, vrátil se a všichni začali hodovat. {PP 162.4}

Kastovní zákony zakazovaly Egypťanům jíst s lidmi jiné národnosti. Proto synové Jákobovi jedli u jednoho stolu, místodržící jako vysoký hodnostář jedl odděleně a Egypťané měli také zvláštní stoly. Když bratři zasedli za stůl, byli překvapeni, že je posadili v pořadí podle jejich stáří. Josef „bera jídlo před sebou, podával jim“ (1. Mojžíšova 43,34); Benjaminovi pak dával pětkrát více než jiným. Touto přízní, projevovanou Benjaminovi, chtěl Josef zjistit, budou-li bratři svému nejmladšímu bratru závidět a nenávidět ho, jako kdysi záviděli jemu. Bratři se stále domnívali, že Josef nerozumí jejich jazyku, a proto se volně bavili mezi sebou. Josef tak měl příležitost poznat jejich pravé smýšlení. Chtěl je však podrobit ještě další zkoušce, a proto nařídil, aby jeho vlastní stříbrný pohár vsunuli pře jejich odjezdem do pytle nejmladšího z bratrů. {PP 163.1}

S veselou myslí se vydali na zpáteční cestu. Byl s nimi Simeon i Benjamin, jejich zvířata byla plně naložena obilím a všichni byli šťastni, že se jim podařilo vyváznout z nebezpečí, které jim hrozilo. Sotva však opustili brány města, dohonil je správce domu a zeptal se jich ostře: „Pročež jste se oplatili zlým za dobré? Zdaliž to není ten koflík, z kteréhož pijí pán můj? A z tohoť on jistým zkušením pozná, jací jste vy. Zle jste učinili, co jste učinili.“ 1. Mojžíšova 44,4.5. O tomto poháru se mělo za to, že se na něm pozná, naleje-li se do něho nějaká jedovatá látka. V těch dobách měly poháry toho druhu vysokou cenu, protože chránily své majitele, kdyby se někdo pokusil usmrtit je otrávením. {PP 163.2}

Na správcovo obvinění poutníci odpověděli: „Proč mluví pán můj taková slova? Odstup od služebníků tvých, aby co takového učinili. A my ty peníze, kteréž jsme našli na vrchu v pytlích svých, přinesli jsme tobě zase z země Kananejské; jakž bychom tedy krásti měli z domu pána tvého stříbro nebo zlato? U koho z služebníků tvých nalezeno bude, nechť umře ten; a my také budeme pána tvého služebníci.“ {PP 163.3}

„Nu dobře, nechť jest podlé řeči vaší,“ řekl správce, „u koho se nalezne, ten bude mým služebníkem, a vy budete bez viny.“ 1. Mojžíšova 44,7-10. {PP 163.4}

Začali hned hledat. „Rychle každý složil pytel svůj na zem, a rozvázal každý pytel svůj“ a správce přikročil k prohlídce pytlů. Začal u Rubenova pytle a prohlédl po řadě všechny pytle až po Benjaminův. A v Benjaminově pytli pohár našel. {PP 163.5}

Bratři roztrhli svá roucha na znamení nejhlubšího smutku a pomalu vraceli se do města. Podle jejich vlastního vyjádření měl Benjamin upadnout do otroctví. Správce je odvedl do paláce místrodržícího. Když se místodržící objevil, vrhli se před ním bratři na zem. „Jakýž jet to skutek, který jste učinili?“ pravil Josef. „Zdaž nevíte, že takový muž, jako jsem já, umí poznati?“ Josef chtěl z nich vynutit přiznání viny. Věděl, že nemá dar jasnozřivosti, ale chtěl, aby si bratři mysleli, že dovede číst tajemství jejich životů. {PP 163.6}

Juda odpověděl: „Což díme pánu svému? Co mluviti budeme? A čím se ospravedlníme? Bůhť jest našel nepravost služebníků tvých. Aj, služebníci jsme pána svého, i my i ten, u něhož nalezen jest koflík.“ „Odstup ode mne, abych to učinil,“ zněla Josefova odpověď. „Muž, u něhož nalezen jest koflík, ten bude mým služebníkem; vy pak jděte u pokoji k otci svému.“ 1. Mojžíšova 44,11.15-17. {PP 164.1}

S hlubokou bolestí v srdci přistoupil Juda k místodržícímu a zvolal: „Slyš mne, pane můj. Prosím, nechažť promluví služebník tvůj slovo v uši pána svého, a nehněvej se na služebníka svého; nebo jsi ty jako sám faraón.“ Jímavě vylíčil otcův zármutek nad ztrátou Josefa a jeho zdráhání, než dal svůj souhlas k tomu, aby Benjamin mohl s nimi odejít do Egypta, protože Benjamin je jediným zbylým synem po Ráchel, kterou Jákob tak vřele miloval. „Tak tedy“, řekl, „když přijdu k služebníku tvému, otci svému, a pacholete nebude s námi, (ješto duše jeho spojena jest s duší tohoto), přijde na to, když uzří, že pacholete není, umře; a uvedou služebníci tvoji šediny služebníka tvého, otce svého, s žalostí do hrobu. Nebo služebník tvůj slíbil za pachole, abych je vzal od otce svého, řka: Jestliže ho nepřivedu zase k tobě, tedy vinen budu hříchem otci mému po všecky dny. Protož nyní nechť zůstane, prosím, služebník tvůj místo pacholete tohoto za služebníka pánu svému, a pachole ať vstoupí s bratry svými. Nebo jak bych já vstoupil k otci svému, kdyby tohoto pacholete nebylo se mnou? Leč bych chtěl viděti trápení, kteréž by přišlo na otce mého.“ 1. Mojžíšova 44,18.30-34. {PP 164.2}

To Josefovi stačilo. Viděl na svých bratrech opravdovou lítost. Když vyslechl Judovu šlechetnou nabídku, přikázal, aby všichni ostatní z místnosti odešli, a pak s hlasitým pláčem zvolal: „Já jsem Josef. Ještě-li jest živ otec můj?“ {PP 164.3}

Jeho bratři ustrnuli, oněmělí strachem a úžasem. Jejich bratr Josef, kterému záviděli, kterého chtěli zabít a kterého konečně prodali do otroctví — vládcem Egypta! Na mysl přišlo jim všechno to, co zlého mu způsobili. Vzpomněli si, jak se vysmívali jeho snům a

jak se snažili překazit jejich splnění. A přece teď tyto sny sami naplňují. Nyní, když jsou plně v jeho moci, pomstí se jim nepochybně za všechna utrpěná příkoří. {PP 164.4}

Josef pozoroval jejich zděšení a pravil vlídně: „Přistuptež medle ke mně.“ A když k němu přistoupili, pokračoval: „Já jsem Josef bratr váš, kteréhož jste prodali do Egypta. Protože nyní nermuťte se, a neztěžujte sobě toho, nebo pro zachování života vašeho poslal mne Bůh před vámi.“ Cítil, že už dost vytrpěli za svou krutost, s jakou s ním zacházeli, a proto se velkodušně snažil zaplašit jejich obavy a ulehčit jim hořkost výčitek svědomí. {PP 164.5}

„Dvě léta již hlad jest v zemi,“ pokračoval Josef, „a ještě pět let přijde, v nichž nebudou orati, ani žíti. Poslal mne, pravím, Bůh před vámi, pro zachování vás ostatků na zemi, a pro zachování životů vašich vysvobozením velikým. Tak tedy ne vy jste mne poslali sem, ale Bůh, kterýž mne dal za otce faraónovi, a za pána všemu domu jeho, a panovníka po vší zemi egyptské. Pospěšte a vstupte k otci mému a rcete jemu: Toto praví syn tvůj Josef: Učinil mne Bůh pánem všeho Egypta; přijdiž ke mně, neprodlévej. A bydliti budeš v zemi Gesen; a budeš blízko mne, ty i synové tvoji, i vnukové tvoji, stáda tvá, a volové tvoji, a cožkoli máš. A bude tě chovati tam (nebo ještě pět let hlad bude), abys snad pro hlad nezahynul, ty i dům tvůj, a cožkoli máš. A aj, oči vaše vidí, a oči bratra mého Benjamina, že ústa má mluví vám.“ „Padl na šíji Benjamina bratra svého a plakal; Benjamin také plakal na šíji jeho. A políbiv všech bratří svých, plakal nad nimi; a potom mluvili bratři jeho s ním.“ 1. Mojžíšova 45,3-12.14-15. Pokorně vyznali se bratři ze svého hříchu a prosili Josefa za odpuštění. Dlouho už trpěli žalem a výčitkami svědomí a teď se radovali, že Josef je stále naživu. {PP 165.1}

Zpráva o tom, co se stalo, donesla se rychle ke králi, který — chtěje vyjádřit Josefovi svou vděčnost — schválil jeho pozvání celé rodiny do Egypta a pravil: „Nejlepší místo ve vší zemi egyptské vaše bude.“ Bratři se vydali na cestu s bohatými zásobami, vozy a vším, co budou potřebovat k přestěhování svých rodin a služebnictva do Egypta. Benjamin pak dostal od Josefa vzácnější dary než jeho bratři. Obávaje se, že by se cestou mohli dostat do rozporů, dal jim Josef před odchodem radu: „Nevaďtež se na cestě.“ {PP 165.2}

Synové Jákobovi vrátili se k svému otci s radostnými zprávami: „Josef ještě živ jest, ano i panuje ve vší zemi egyptské.“ Stařec byl zprávou nejprve úplně ochromen; nemohl uvěřit tomu, co uslyšel. Když pak spatřil dlouhou řadu vozů a zvířat obtížených náklady a když se objal znovu s Benjaminem, uvěřil a jeho štěstí bylo bezmezné. Zvolal radostně: „Dostiť jest, když ještě syn můj živ jest; půjdu a uzřím ho, prvé než umru.“ 1. Mojžíšova 45,20.24.26.28. {PP 165.3}

Ještě jedno pokoření museli bratři podstoupit. Vyznali se svému otci z podvodu a z krutosti, kterou spáchali a která na tak mnoho let ztrpčila jejich životy. Jákob by je byl

nikdy nepodezříval ze spáchání tak nízkého činu; viděl však, že všechno dobře dopadlo, odpustil jim a požehnal svým zbloudilým dětem. {PP 165.4}

Brzy se otec se svými syny a jejich rodinami a stády a s četným služebnictvem vypravili na cestu do Egypta. Putovali s radostí v srdci, a když přišli do Bersabé, nabídl patriarcha s vděčností oběť Bohu a prosil Hospodina, aby mu dal ujištění, že půjde s nimi. V nočním vidění uslyšel božské slovo: „Neboj se, sstoupiti do Egypta, nebo v národ veliký tam tebe učiním. Já sstoupím s tebou do Egypta, a já tě také i zase přivedu.“ 1. Mojžíšova 46,3.4. {PP 166.1}

Ujištění „Neboj se sstoupiti do Egypta, nebo v národ veliký tam tebe učiním“ bylo významné. Abrahámovi se dostalo zaslíbení, že bude mít potomstvo nesčetné jako hvězdy, dosud však vyvolený národ početně vzrostl jen nepatrně. A země Kanaán neskýtala teď možnosti pro rozvoj tak početného národa, jak předvídalo zaslíbení. Zemi ovládaly mocné pohanské kmeny, které odtud vypudilo teprve „čtvrté pokolení“. Kdyby se z potomků Izraelových měl stát početný národ v této zemi, museli by buď obyvatel země vyhnat, anebo se mezi ně rozptýlit. To prvé nemohli podle Božího nařízení udělat, a kdyby se smísili s Kanaánskými, mohli by být svedeni k modloslužebnictví. Egypt však skýtal podmínky, nutné k splnění božského úmyslu. Mohli tam hospodařit na části země, dobře zavodňované a úrodné, která jim mohla poskytnout všechny podmínky k rychlému rozvoji. A odpor, jemuž budou v Egyptě vystaveni pro své zaměstnání — neboť „v mrzkosti mají Egyptští všecky pastýře“ - jim umožní zůstat odděleným a uzavřeným národem a ušetří je tak nákazy modloslužebnictví Egypťanů. {PP 166.2}

Když dorazili do Egypta, odebrali se hned do země Gesen, kam za nimi přijel Josef v nádherném voze, doprovázen knížecí družinou. Nedbal nádhery svého průvodu a vznešenosti svého postavení, v hlavě mu tkvěla jediná myšlenka, naplňovala ho jediná touha. Když spatřil blížící se poutníky, neovládl už své city, tak dlouhá léta potlačované. Seskočil se svého vozu a spěchal přivítat svého otce. „Padl na jeho šíji, a plakal dlouho na šíji jeho. I řekl Izrael Josefovi: Nechť již umru, když jsem viděl tvář tvou; nebo ty ještě jsi živ.“ 1. Mojžíšova 46,29.30. {PP 166.3}

Josef pak vzal pět svých bratrů, představil je faraónovi a žádal pro ně půdu pro jejich budoucí domovy. Z vděčnosti k svému prvnímu ministru chtěl je vladař ustanovit státními úředníky, ale Josef, věren Hospodinu, chtěl ušetřit své bratry pokušení, jemuž by byli vydáni na pohanském dvoře. Proto jim poradil, aby řekli králi o svém zaměstnání, otáže-li se jich. Synové Jákobovi uposlechli rady a řekli králi, že nepřišli do této země, aby se v ní natrvalo usídlili, a vyhradili si právo vrátit se, až se jim zlíbí. Král vykázal jim domov, jak byl slíbil, „v nejlepším kraji země,“ v krajině Gesen. {PP 166.4}

Nedlouho po jejich příchodu uvedl Josef ke králi také svého otce. Patriarcha byl na královském dvoře poprvé. Obcoval však uprostřed nádherné přírody s mocnějším

panovníkem a tak nyní, vědom si této převahy, pozvedl ruce a požehnal faraónovi. {PP 167.1}

Při prvém uvítání s Josefem mluvil Jákob tak, jako by už rád zemřel po tak radostné ukončení dlouhých let, které strávil v úzkostech a starostech. Bylo mu však dopřáno prožít ještě sedmnáct let v klidném ústraní Gesen. Tato léta se velmi lišila od let, jež jim předcházela. Viděl na svých synech opravdovou kajícnost, viděl svou rodinu v podmínkách, které jí poskytovaly možnost rozvinout se ve velký národ, a svou vírou pochopil zaslíbení o budoucím návratu do Kanaánu. Dostalo se mu všech projevů lásky a přízně, které mu mohl poskytnou první ministr Egypta. A šťasten v blízkosti svého dlouho ztraceného syna s pokojem očekával svou smrt. {PP 167.2}

Když cítil, že se blíží jeho konec, poslal pro Josefa. Důvěřuje ve splnění Božího zaslíbení o návratu do země Kanaán, pravil: „Prosím, nepochovávej mne v Egyptě. Když spáti budu s otci svými, vyneseš mne z Egypta, a pochováš mne v hrobě jejich.“ 1. Mojžíšova 47,29.30. Josef slíbil, že splní otcovo přání. Jákob se však nespokojil slibem, požadoval svatou přísahu, že ho uloží vedle jeho otců v jeskyni Machpelah. {PP 167.3}

Ještě jedna důležitá věc zaslouží pozornosti; synové Josefovi měli být včleněni mezi děti Izraele. K poslední rozmluvě se svým otcem přivedl s sebou Josef i své dva syny, Efraima a Manassesa. Skrze svou matku byli tito jinoši spjati s nejvyšším řádem egyptských kněží. Postavení jejich otce otevíralo jim cestu k bohatství a hodnostem, rozhodnou-li se připojit se k Egypťanům. Josef si však přál, aby se připojili ke svému vlastnímu národu. Projevil svou víru v zaslíbení úmluvy, že se zřekl všech poct pro své syny, které mu skýtal egyptský dvůr, za místo v opovrhovaném pastýřském kmeni, jemuž Bůh svěřil poslání. {PP 167.4}

Jákob pravil: „Dva synové tvoji, kteříž jsou se zrodili v zemi egyptské, prvé než jsem přišel k tobě do Egypta, moji jsou; Efraim a Manasses budou mi jako Ruben a Simeon.“ Tím byli přijati za jeho vlastní děti a budou stát v čele samostatných kmenů. Tak dostalo se Josefovi jednoho z práv prvorozenství, které Ruben lehkomyslně utratil. {PP 167.5}

Zrak Jákobův byl již stářím zakalen a Jákob nepoznal, že jinoši stojí opodál. Když však zpozoroval obrysy jejich postav, tázal se: „Kdo jsou onino?“ Když mu odpověděli, pravil: „Přiveď je medle ke mně, a požehnám jim.“ I přistoupili k němu, patriarcha je objal a políbil a slavnostně položil své ruce na jejich hlavy, aby jim požehnal. Pak se pomodlil: „Bůh, před jehož obličejem ustavičně chodili otcové moji Abrahám a Izák, Bůh, kterýž mne spravoval po všecken život můj až do dne tohoto; anděl ten, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požehnejž dítek těchto.“ 1. Mojžíšova 48,5.8.9.15.16. V jeho slovech nebylo stopy sebedůvěry, ani důvěry v lidskou sílu nebo chytrost. Bůh byl vždy jeho ochranou a oporou. Nestěžoval si na zlé dny, které v minulosti prožil. Nevzpomínal na zkoušky a utrpení, jimiž prošel, jako na věc, které byly „proti“ němu. Připomínal si jen milost, lásku a laskavost Boží, která ho provázela celým jeho dlouhým putováním. {PP 167.6}

Když udělil požehnání, dal Jákob svému synu ujištění, v němž zanechal příštím pokolením pro dlouhá léta jejich poroby a utrpení toto svědectví své víry: „Aj, já umírám, a budeť Bůh s vámi, a zase vás přivede do země otců vašich.“ Naposledy shromáždili se všichni synové Jákobovi u smrtelného lože svého otce. A Jákob oslovil své syny a pravil: „Shromažďte se a slyšte synové Jákobovi, poslyšte Izraele otce svého,“ „a oznámím vám, co se s vámi díti bude potomních dnů.“ 1. Mojžíšova 48,21; 1. Mojžíšova 49,2.1. Často Jákob z úzkostí přemýšlel o jejich budoucnosti a snažil se představit si budoucnost jednotlivých kmenů. Nyní, když jeho děti čekaly na jeho poslední požehnání, vstoupil do něho prorocký duch a v prorockém vidění se před ním rozvinula budoucnost jeho potomků. Jákob promluvil ke svým synům, k jednomu po druhém, popsal povahu každého z nich a předpověděl v krátkosti budoucí osudy každého kmene. {PP 168.1}

„Ruben, prvorozený můj jsi ty,
síla má, a počátek moci mé,
Vyvýšenost důstojenství a vyvýšenost síly.“ {PP 168.2}

Tak otec vylíčil, jaké mělo být postavení Rubenovo jako prvorozeného syna. Hanebný hřích, jehož se dopustil v Eder, učinil ho však nehodným požehnání prvorozenství. Jákob pokračoval: {PP 168.3}

„Prudce sběhneš jako voda,
nebudeš vyvýšen.“ {PP 168.4}

Kněžství bylo přiděleno Lévimu, království a zaslíbení Mesiáše Judovi a dvojnásobný podíl dědictví Josefovi. Kmen Rubenův nikdy pak v Izraeli ničím nevynikl; nebyl tak početný jako kmen Judův, Josefův nebo Danův a padl mezi prvními do zajetí. {PP 168.5}

Po Rubenovi přišli na řadu Simeon a Lévi jako věkem mladší. Dopustili se oba krutosti na Sichemských a měli také největší vinu na tom, že byl Josef prodán. Jákob o nich pravil: {PP 169.1}

„Rozdělím je v Jákobovi,
a rozptýlím je v Izraeli.“ {PP 169.2}

Při sčítání Izraelských, které se konalo těsně před jejich návratem do Kanaánu, byl kmen Simeonův nejmenším kmenem. Mojžíš se ve svém posledním požehnání vůbec o Simeonovi nezmiňuje. Když se pak usadili v Kanaánu, měl tento kmen jen malou část Judova podílu, a rodiny, které se později rozrostly, utvořily samostatné osady a usazovaly se na území mimo hranice Svaté země. Ani Lévi nedostal podíl kromě osmačtyřiceti měst, roztroušených v různých částech země. Tento kmen zůstal věrný Hospodinu, když jiné kmeny odpadaly, a pro svou věrnost byl určen k bohoslužbě u svatostánku, takže kletba změnila se v požehnání. {PP 169.3}

Nejvyššího požehnání prvorozenství dostalo se Judovi. Význam jeho jména, které znamená chválu, je vysvětlen v proroctví o budoucnosti tohoto kmene: {PP 169.4}

„Judo, ty jsi, tebe chváliti budou bratří tvoji: ruka tvá bude na šíji nepřátel tvých;
Klaněti se budou tobě synové otce tvého.
Lvíče Juda:
z loupeže, synu můj, vrátil jsi se;
schýliv se, ležel jako lev a jako lvice;
Kdo zbudí ho?
Nebude odjata berla od Judy,
ani vydavatel zákona od noh jeho,
Dokudž nepřijde Sílo;
a k němu se shromáždí národové.“ {PP 169.5}

Lev, král lesa, je vhodným symbolem tohoto kmene, z něhož vyšel David a syn Davidův Sílo, pravý „lev kmene Juda“, před nímž se skloní všechny mocnosti a jehož budou velebit všechny národy. {PP 169.6}

Většině svých dětí předpověděl Jákob šťastnou budoucnost. Nakonec došlo na Josefa a srdce otcovské překypovalo, když svolával požehnání na hlavu Josefovu: {PP 169.7}

„Ratolest rostoucí Josef,
ratolest rostoucí podlé studnice;
ratolesti vyházely nad zeď: Ačkoli hořkostí naplnili jej, a stříleli na něj,
a v tajné nenávisti měli ho střelci:
Však zůstalo v síle lučiště jeho,
A zsílila se ramena rukou jeho
Z rukou mocného Jákobova
(odkudž byl pastýř a kámen Izraelův);
Od silného Boha, jemuž sloužil otec tvůj,
kterýž spomáhá tobě,
a od všemohoucího, kterýž požehná tobě
požehnáními nebeskými s hůry,
požehnáními propasti ležící hluboko,
požehnáním prsů a života:
Požehnání otce tvého silnější budou
nad požehnání předků mých
až k končinám pahrbků věčných;
budou nad hlavou Josefovou,
a na vrchu hlavy Nazarejského mezi bratřími jeho.“

1. Mojžíšova 49,22-26. {PP 169.8}

Jákob byl vždy hluboce citově založen, jeho láska k synům byla silná a něžná. Svědectví, které o tom podal na smrtelném loži, nebylo projevem jeho náklonnosti k jednomu nebo nelibosti k druhým. Odpustil všem a miloval je až doposledka. Ve své otcovské lásce by byl pro ně nalezl jen slova povzbuzení a naděje; vešla však v něho síla Boží a vlivem prorockého ducha musel říci pravdu, i když byla bolestná. {PP 170.1}

Když udělil poslední požehnání, opakoval Jákob svůj příkaz, kde ho mají pohřbít: „Já připojen budu k lidu svému; pochovejte mne s otci mými…v jeskyni, kteráž jest na poli Machpelah.“ „Tam pochovali Abraháma a Sáru ženu jeho; tam pochovali Izáka a Rebeku ženu jeho; tam také pochovali Liu.“ 1. Mojžíšova 49,29-31. Tak posledním skutkem jeho života byl projev jeho víry v zaslíbení Boží. {PP 170.2}

Poslední léta Jákobova je možno přirovnat k večeru, kdy se v klidu a pohodě odpočívá po únavném dnu, plném strastí. Jeho cestu zatemňovaly mraky, avšak jeho slunce zapadalo jasné a jeho poslední hodinku ozařovaly nebeské paprsky. Písmo svaté praví: „V čas večera bude světlo.“ Zacharjáš 14,7. „Pozor měj na pobožného, a viz upřímného, žeť takového člověka poslední věci jsou potěšené.“ Žalm 37,37. {PP 170.3}

Jákob zhřešil a těžce trpěl. Mnoho let útrap, dřiny a bolesti bylo mu údělem ode dne, kdy pro svůj velký hřích musel uprchnout ze stanu svého otce. Stal se uprchlíkem bez domova, odloučen od své matky, kterou už nikdy živou nespatřil; sedm let Pracoval pro tu, kterou miloval, a nakonec byl hanebně podveden, dvacet let se dřel ve službách chamtivého a hrabivého příbuzného; dožil se majetku a viděl dorůstat své syny; avšak málo radosti zažil ve svárlivé a rozdělené domácnosti. Soužil se pro hanbu své dcery, pro pomstu jejích bratrů, pro smrt Ráchelinu, pro nepřirozené provinění Rubenovo, pro hřích Judův, pro krutou zlobu a zášť, jíž byl vydán Josef — jak dlouhý je černý seznam špatností, jichž byl svědkem! Znovu a znovu sklízel ovoce svého prvního zlého skutku. A znovu a znovu viděl, jak jeho synové opakují hříchy, jichž se sám dopustil. Ať však zkouška byla sebetrpčí, své poslání splnila. Tresty, i když byly těžké, přinesly „rozkošné ovoce spravedlnosti“. Židům 12,11. {PP 170.4}

Písmo svaté věrně zaznamenává chyby těch, kdož byli vyznamenáni přízní Boží. Jejich chyby uvádí vskutku mnohem podrobněji než jejich ctnosti. Mnozí se tomu podivují a nevěřícím je to záminkou k zesměšňování bible. Je však jedním z nejpádnějších důkazů o pravdivosti Písma svatého, že skutečnosti nezkrášluje a hříchy svých hlavních postav nezakrývá. Lidé tak podléhají předsudkům, že lidské podání dějin nemůže být nestranné. Kdyby byli bibli napsali lidé, které nevedl duch Boží, byli by vykreslili povahu těchto postav bezpochybně příznivěji. Protože však bible vznikla vnuknutím ducha Božího, podává přesný záznam o životě svých postav. {PP 171.1}

Muži, jimž Bůh věnoval svou přízeň a jimž svěřil velkou odpovědnost, často podlehli pokušení a zhřešili, právě tak jako i my dnes bojujeme, kolísáme a často se dopouštíme

omylů. Bible líčí jejich životy se všemi jejich chybami a pošetilostmi, a to k našemu povzbuzení i pro výstrahu. Kdyby je bible vylíčila jako lidi bez chyb, museli bychom si při své hříšné přirozenosti zoufat nad svými vlastními nedostatky a nezdary. Vidíme-li však, že jiní bojovali s malověrností právě tak jako my, že podléhali pokušení právě tak jako my a přesto se vzchopili a zvítězili milostí Boží, dodává nám to odvahy v našem spravedlivém úsilí. Jako ti, kteří se po porážce znovu vzchopili a Bůh jim požehnal, můžeme i my zvítězit silou Ježíšovou. Na druhé straně pak záznam o jejich životech nám poskytuje výstrahu. Ukazuje, že Bůh neočistí hříšníka. Vidí hříchy i na těch, které nejvíce omilostnil, a jedná s nimi přísněji než s těmi, kterým se dostalo méně osvícení a odpovědnosti. {PP 171.2}

Po Jákobově pohřbu naplnila se srdce Josefových bratrů znovu strachem. Uvědomili si znovu svou vinu, přestože Josef byl k nim stále laskavý, začali mu nedůvěřovat a podezírat ho. Obávali se, že Josef mohl svou pomstu s ohledem na otce jen odložit a že by je nyní mohl za jejich zločin potrestat. Neodvažovali se předstoupit před něho osobně a poslali poselství: „Otec tvůj ještě před smrtí svou přikázal, řka: {PP 171.3}

Takto díte Josefovi: Prosím, odpusť již bratřím svým přestoupení a hřích jejich; nebo zle učinili tobě. Protož již odpusť, prosím, přestoupení služebníkům Boha, jehož ctil otec tvůj.“ Poselství dojalo Josefa k slzám. Bratři si dodali odvahy, přišli k Josefovi a padli před ním na zem se slovy: „Aj, my jsme služebníci tvoji.“ Josef miloval své bratry vřele a nesobecky a zabolelo ho při myšlence, že by si bratři mohli myslet, že pomýšlí na pomstu. „Nebojte se;“ řekl, „nebo zdaliž jsem já vám za Boha? Vy zajisté skládali jste proti mně zlé; ale Bůh obrátil to v dobré, aby učinil to, což vidíte nyní, a při životu zachoval lid mnohý. Protož nebojte se již; já chovati vás budu i děti vaše.“ 1. Mojžíšova 50,16.17.19-21. {PP 172.1}

Život Josefův je předobrazem života Kristova. Byla to závist, která dohnala bratry Josefovy, aby ho prodali do otroctví; doufali, že se jim tak podaří zabránit tomu, aby se nad ně nevyvýšil. A když byl Josef odvlečen do Egypta, libovali si, že se již nemusejí znepokojovat jeho sny a že znemožnili jejich splnění. Jejich záměry však překazil Bůh a stalo se právě to, čemu chtěli zabránit. Také židovští kněží a starší žárlili na Krista a obávali se, že Kristus odvrátí pozornost lidí od nich a strhne ji na sebe. Vydali ho na smrt ve snaze zabránit tomu, aby se stal králem, dosáhli tím však toho, že se právě králem stal. {PP 172.2}

Tím, že upadl do egyptského otroctví, stal se Josef zachráncem rodiny svého otce; to ovšem nikterak nezmenšuje vinu jeho bratrů. Podobně ukřižování učinilo z Krista Vykupitele lidstva, Spasitele padlého lidského pokolení a Vládce celého světa; zločin jeho vrahů je však právě tak odporný, jako kdyby božská ruka prozřetelnosti nebyla řídila události k větší slávě boží a pro dobro člověka. {PP 172.3}

Jako Josefa prodali pohanům jeho vlastní bratři, tak Krista prodal jeho nejúhlavnějším nepřátelům jeden z jeho učedníků. Jako Josefa křivě obvinili a uvrhli do vězení pro jeho ctnost, tak Krista zavrhovali a jím opovrhovali, protože jeho spravedlivý a obětavý život se

nesnášel s jejich hříchy; a ač se nedopustil zlého činu, byl odsouzen podle svědectví falešného svědka. A Josefova trpělivost a mírnost, kterou si zachoval, i když byl vydán bezpráví a útlaku, jeho ochota odpouštět a jeho šlechetná blahovůle k jeho krutým bratrům jsou předobrazem Spasitelovy neochvějné trpělivosti se zlobou a utrháním bezbožníků a jeho odpuštění nejen jeho vrahům, ale všem, kdož k němu přicházejí, vyznají své hříchy a prosí za odpuštění. {PP 172.4}

Josef přežil svého otce o čtyřiapadesát let. Viděl ještě „syny Efraimovy až do třetího pokolení; ano i synové Machíra, syna Manassesova, vychováni jsou u Josefa.“ 1. Mojžíšova 50,23. Zažil vzrůst a blahobyt svého lidu a po celý svůj život si zachoval neochvějnou víru, že se Izraeli znovu dostane země zaslíbené od Boha. {PP 172.5}

Když viděl, že se blíží jeho konec, shromáždil kolem sebe své příbuzné. Ačkoli se mu v zemi faraónů dostalo všech poct, byl mu Egypt stále jen místem jeho vyhnanství; svým posledním skutkem dokázal, že jeho osud je spjat s Izraelem. Jeho poslední slova byla: „Bůh pak jistotně navštíví vás, a vyvede vás z země této do země, kterouž přísahal Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi.“ A svatou přísahou zavázal dítky Izraele, že vezmou jeho kosti s sebou do země Kanaán. „I umřel Josef, když byl ve stu a v desíti letech; a pomazán jsa vonnými věcmi, vložen jest do truhly v Egyptě.“ 1. Mojžíšova 50,24.26. A tato rakev jako upomínka posledních slov Josefových připomínala Izraeli po celá další staletí, že jejich pobyt v Egyptě je jen dočasný, a obracela jejich naděje k zemi zaslíbené, neboť čas vysvobození jistě přijde. {PP 173.1}

22. Kapitola — Mojžíš

V období hladu prodal egyptský lid faraónovi všechen svůj dobytek a všechnu svou půdu za potraviny a nakonec se zavázal k věčnému otroctví. Josef učinil moudrá opatření k jejich vysvobození z otroctví. Umožňoval jim, aby se stávali královskými nájemníky, dostávali od krále půdu a jako nájem odváděli ročně pětinu výtěžku své práce. {PP 174.1}

Synové Jákobovi nemuseli však žít za takových podmínek. Za služby, které Josef prokázal egyptskému národu, byla jim poskytnuta za domov část země, nemuseli odvádět daně a dostávali hojnost potravin i v dalším období všeobecného hladu. Král veřejně uznal, že jen milostivým zásahem Boha Josefova těšil se Egypt hojnosti, zatímco ostatní národy vymíraly hlady. Uznával také, že pod Josefovou správou království zbohatlo, a z vděčnosti zahrnoval rodinu Jákobovu královskou přízní. {PP 174.2}

Čas však plynul dál a velký muž, jemuž Egypt za tolik vděčil, zemřel a vymřelo i pokolení, kterému jeho práce přinesla požehnání. A „povstal král nový v Egyptě, kterýž neznal Josefa“. Věděl samozřejmě, jaké služby vykonal Josef pro národ, nechtěl však, aby je lidé poznali, spíše chtěl, aby na ně co nejdříve zapomněli. „Řekl lidu svému: Aj, lid synů Izraelských je mnohý a silnější nad nás. Nuže, opatrně sobě počínejme před ním, aby se nerozmohl; a když by přišla válka, aby se nepřipojil i on k nepřátelům našim, a nebojoval proti nám, a nevyšel z země.“ 2. Mojžíšova 1,8-10. {PP 174.3}

Izraelští se zatím velmi rozmnožili. „Rozmnožili se a rodili se v hojnosti; a rozhojňovali se, i zsílili se náramně velmi, a naplněna jest jimi země.“ Zahrnuti projevy péče Josefovy a přízně tehdy panujícího krále, rozšířili se rychle po zemi. Zůstávali však stále jako zvláštní národ a nesdíleli s Egypťany jejich zvyky a náboženství. Jejich rostoucí počet vzbudil obavy krále a jeho lidu, že by se v případě války mohli přidat na stranu nepřátel Egypta. Státnická moudrost však bránila faraónovi, aby je vykázal ze země. Mnozí z nich byli zdatnými a schopnými pracovníky a značně přispěli k bohatství národa. Král potřeboval takové pracovníky pro stavbu svých nádherných paláců a chrámů. A protože pracovali na stavbách, octli se záhy ve stejném postavení jako Egypťané, kteří prodali králi celý svůj majetek a nakonec prodali i sebe do otroctví. Ustanovili nad nimi dozorce a jejich zotročení bylo úplné. „A tak podrobovali Egyptští syny Izraelské v službu těžkou. A k hořkosti přivodili život jejich robotami těžkými, v hlíně a cihlách a ve všelikém díle na poli, mimo všelikou potřebu svou, k níž práce jejich užívali nenáležitě a bez lítosti.“ „Ale čím více trápili jej, tím více rostl.“ 2. Mojžíšova 1,13.14.12. {PP 174.4}

Král a jeho rádcové doufali, že se jim podaří zmenšit počet Izraelských a zlomit jejich nepoddajnost, když je budou utlačovat. Když se jim však nepodařilo provést svůj záměr, přikročili ke krutějším opatřením. Přikázali porodním bábám, aby utracovaly židovská nemluvňata při jejich narození, pokud jsou mužského pohlaví. Původcem tohoto nápadu byl satan. Věděl, že z Izraelských má vzejít vysvoboditel; proto svedl krále, aby zabíjel jejich

děti, a kojil se přitom nadějí, že tak překazí božský úmysl. Báby se však bály Boha a neodvažovaly se provádět tento krutý rozkaz. Hospodin schválil jejich jednání a požehnal jim. Král se rozzlobil, že jeho plán se nepovedl, a vydal rozkaz ještě krutější. Vyzval celý národ, aby slídil po bezbranných obětech a ubíjel je. „I přikázal faraón všemu lidu svému, řka: Každého syna, kterýž se narodí, do řeky uvrzte, každé pak dcery nechte živé.“ 2. Mojžíšova 1,22. {PP 175.1}

Po vydání tohoto nařízení narodil se syn Amramovi a Jochebed, zbožným Izraelitům z kmene Lévi. Hošík byl „krásný“, a protože rodiče věřili, že se jim blíží čas vysvobození Izraele a že Bůh pošle svému lidu osvoboditele, rozhodli se, že své dítě neobětují. Víra v Boha je posilovala „a nebáli se rozkazu královského“. Židům 11,23. {PP 175.2}

Matce se podařilo ukrývat dítě po tři měsíce. Když pak viděla, že o už déle v bezpečí neudrží, vyrobila malou ošatku z rákosí, vymazala ji jílem a smolou, vložila do ní dítě a zanesla je do rákosí na břehu řeky. Neodvážila se na břehu zůstat z obavy, aby na dítě neupozornila a neohrozila tím jeho i svůj život; hošíkova sestra Maria však dlela nedaleko zdánlivě netečně, ve skutečnosti však napjata, co se stane s jejím bratříčkem. A nad ošatkou bděli i další strážcové. S nejvroucnější modlitbou svěřila matka své dítě péči Boží; a andělé vznášeli se neviditelní nad ubohým plavidlem hošíkovým. Andělé řídili sem kroky faraónovy dcery. Košíček upoutal její zvědavost a když v něm zahlédla krásné děcko, poznala hned, co se tu stalo. Slzy dítěte vzbudily v ní soucit, pocítila účast s neznámou matkou, která se musela uchýlit k takovému způsobu, aby zachovala život svého drahého maličkého. Rozhodla se, že ho zachrání; přijme ho za vlastního. {PP 175.3}

Maria pokradmu pozorovala každé hnutí. Když viděla, že dcera faraónova si dítě s něžností prohlíží, dodala si odvahy a přistoupila blíže. Pak pravila: „Mám-li jíti a zavolati tobě chůvy z žen hebrejských, kteráž by odchovala tobě dítě?“ A královská dcera souhlasila. {PP 176.1}

Sestra spěchala k matce se šťastnou novinou a vrátila se s ní bez prodlení k faraónově dceři. „Vezmi to dítě, a odchovej mi je; a ját dám mzdu tvou,“ pravila princezna. 2. Mojžíšova 2,7.9. {PP 176.2}

Bůh vyslyšel matčiny modlitby a odměnil ji za její víru. S hlubokou vděčností ujala se matka svého úkolu, nyní již s pocitem jistoty a štěstí. Věrně využívala příležitosti a vychovávala své dítě pro Boha. Pevně věřila, že Bůh je zachoval pro nějaký velký úkol a byla si vědoma toho, že je musí brzy odevzdat jeho královské matce, u níž pak bude obklopeno vlivy, které je budou odvádět od Boha. To vše ji nutilo, aby je vychovávala horlivěji a pečlivěji než své ostatní děti. Snažila se naplnit jeho mysl bázní Boží a láskou k pravdě a spravedlnosti a modlila se vroucně, aby zůstalo ušetřeno všech zlých vlivů. Učila chlapce dívat se na modloslužebnictví jako na pošetilost a hřích a záhy ho naučila sklánět se

před živým Bohem a modlit se k němu, protože jen živý Bůh ho může vyslyšet a pomoci mu v každé nouzi. {PP 176.3}

Měla chlapce u sebe tak dlouho, jak jen mohla. Musela se ho však vzdát, když mu bylo asi dvanáct let. Z prosté chýše dostal se hoch do královského paláce k faraónově dceři, „kteráž jej měla za syna“. 2. Mojžíšova 2,10. Přesto ani tam neztratily na síle dojmy, kterých nabyl v dětství. Nemohl zapomenout na poučení, jež mu dala matka. Chránilo ho před pýchou, nevěrou a neřestmi, bujícími v lesku královského dvora. {PP 176.4}

Jak dalekosáhlý byl vliv této jedné hebrejské ženy, která ještě k tomu žila ve vyhnanství a v otroctví! Celý další život Mojžíšův a jeho velké poslání, které splnil jako vůdce Izraelských, je svědectvím toho, jak důležitý je vliv křesťanské matky. Žádný jiný vliv se s ním nedá srovnat. Matka má ve velké míře osud svých dětí ve svých rukou. Působí na vývoj mysli a povahy svých dětí a připravuje je nejen pro život, ale i pro věčnost. Zasívá símě, které vzklíčí a přinese plody, a to buď dobré, nebo zlé. Nesmí usilovat jen o vytvoření zevní krásy, ale musí vtisknout lidské duši božský obraz. Spočívá na ní odpovědnost za utváření povahy dětí, zvláště v jejich nejranějších letech. Vliv, který má na jejich vyvíjející se mysl, přetrvává po celý jejich život. Rodiče by měli usměrňovat vzdělání a výchovu svých dětí již v jejich nejranějším věku k tomu cíli, aby z nich byli křesťané. Děti jsou svěřovány do naší péče nikoli proto, aby se staly dědici trůnu pozemské říše, nýbrž aby panovaly jako dědici Božího království po nekonečné věky. {PP 176.5}

Každá matka by si měla uvědomit, že její význam je neocenitelný. Její dílo bude zváženo ve slavný den zúčtování. Pak se ukáže, že mnohé nedostatky a zločiny mužů a žen byly způsobeny nevědomostí a nedbalostí těch, jejichž povinností bylo vést dětské kroky po správné cestě. Pak se ukáže, že mnozí z těch, kteří oblažili svět světlem génia, pravdy a zbožnosti, vděčí za vše své křesťanské matce, která jim vštípila zásady, jež byly zdrojem jejich vlivu a úspěchu. {PP 177.1}

Na dvoře faraónově se Mojžíšovi dostalo nejvyššího občanského i vojenského vychování. Panovník se rozhodl, že svého přijatého vnuka učiní následovníkem trůnu a jinoch byl vychováván pro tento nejvyšší úřad. „I vyučen jest Mojžíš vší moudrosti egyptské, a byl mocný v řečech i v skutcích.“ Skutky 7,22. Jako vojenský náčelník se stal pro svou zdatnost miláčkem egyptského vojska a všeobecně byl pokládán za podivuhodný zjev. Satanův úmysl byl zmařen. A tak se stalo, že právě to nařízení, které odsuzovalo židovské děti k smrti, vedlo božskou prozřetelností k tomu, že se příštímu vůdci Božího národa dostalo výchovy a vzdělání. {PP 177.2}

Andělé poučili starší Izraele, že čas jejich vysvobození je nablízku a že tím, koho Bůh pověřil tímto úkolem, je Mojžíš. Andělé poučili také Mojžíše, že Hospodin vyvolil jeho, aby vyvedl Boží národ z otroctví. Mojžíš se domníval, že mají dobýt svobody silou zbraní a

očekával, že povede Židy proti egyptskému vojsku. Proto potlačoval své city, aby mu snad náklonnost k nevlastní matce nebo faraónovi nezabránila uskutečnit vůli Boží. {PP 177.3}

Všichni, kteří seděli na trůně faraónů, museli se podle egyptských zákonů stát příslušníky kněžské třídy. Také Mojžíš, jako zřejmý nástupce faraónův, měl být zasvěcen do náboženských obřadů této země. Tento úkol svěřili kněžím. Třebaže se však Mojžíš rád a horlivě učil, nemohli ho přimět k tomu, aby se účastnil uctívání bohů. Vyhrožovali mu, že ztratí korunu a varovali ho, že ho princezna zapudí, bude-li setrvávat v židovské víře. Nedal se však zviklat ve svém odhodlání, že nebude uctívat nikoho kromě jediného Boha, Stvořitele nebe a země. Přel se s kněžími a modloslužebníky a dokazoval jim pošetilost jejich pověrčivého uctívání předmětů, jež neměly smyslu. Nikdo nedovedl vyvrátit jeho důkazy, ani změnit jeho názory. Trpěli zatím jeho neoblomnost, protože zastával vysoké postavení a těšil se přízni jak krále, tak lidu. {PP 177.4}

„Věrou Mojžíš, byv již dorostlý, odepřel slouti synem dcery faraónovy. Vyvoliv sobě raději protivenství trpěti s lidem Božím, nežli časné a hříšné pohodlí míti. Větší sobě pokládaje zboží nad egyptské poklady pohanění Kristovo; nebo prohlédal k odplatě.“ Židům 11,24.26. Mojžíš měl schopnosti, aby mohl zaujmout přední místo mezi velkými muži této země, zářit na dvorech nejskvělejších království a uchopit žezlo moci. Svou duševní velikostí vyniká nad velkými postavami všech dob. Jako dějepisec, básník, filosof, vojevůdce a zákonodárce nemá sobě rovna. Přesto měl v sobě tolik mravní síly, že odolal lákavým vyhlídkám na získání bohatství, cti a slávy, „vyvoliv sobě raději protivenství trpěti s lidem Božím, nežli časné a hříšné pohodlí míti“. {PP 177.5}

Mojžíš věděl od své matky o konečné odměně, jíž se dostane pokorným a poslušným služebníkům Božím, a pozemské zisky pokládal v porovnání s ní za naprosto nicotné. Nádherný palác faraónův a panovnický trůn byly Mojžíšovi nabídnuty jako vnadidlo. Mojžíš však věděl, že knížecí dvory jsou sídlem hříšných radovánek, pro něž lidé zapomínají na Boha. Přes skvostný palác a přes panovnickou korunu vzhlížel Mojžíš vzhůru k nejvyšší slávě, kterou Všemohoucí ověnčí svaté ve svém království, neposkvrněném hříchem. Ve své víře viděl nehynoucí korunu, kterou Král nebes posadí na hlavu vítězů. Tato víra vedla ho k tomu, že se odvrátil od vznešených této země a připojil se k poníženému, chudému a opovrhovanému národu, který se rozhodl raději poslouchat Boha než sloužit hříchu. {PP 178.1}

Mojžíš zůstal u dvora do svých čtyřiceti let. Často se zamýšlel nad žalostným stavem svého národa, navštěvoval své porobené bratry, dodával jim odvahy a ujišťoval je, že Bůh pracuje na jejich vysvobození. Pohled na nespravedlnost a útlak vzbuzoval v něm nevoli a Mojžíš vždy zahořel touhou po pomstě, když viděl páchat bezpráví. Jednoho dne spatřil venku Egypťana, který bil Izraelitu; přiskočil a Egypťana zabil. Kromě Izraelity nebyl nikdo svědkem tohoto činu a Mojžíš zahrabal hned tělo Egypťana do písku. Prokázal tím, že je na straně svého lidu, a doufal, že povstane, aby si vydobyl svobody. „Domníval se zajisté, že

bratří jeho rozumějí, že skrze ruku jeho chce jim dáti Bůh vysvobození, ale oni nerozuměli.“ Skutky 7,25. Nebyli ještě na boj za svobodu připraveni. Příštího dne spatřil Mojžíš dva Židy, kteříž se spolu přeli. Jeden z nich byl zřejmě v neprávu. Mojžíš ho pokáral, pokáraný však výtku odmítl, neuznal právo Mojžíšovo na zasahování do jejich sporu a hrubě ho obvinil ze zločinu: „Kdo tě ustanovil knížetem a soudcem nad námi? Zdali zabíti mne myslíš, jako jsi zabil Egyptského?“ 2. Mojžíšova 2,13. {PP 178.2}

O celé věci se záhy dozvěděli Egypťané a vbrzku se donesla ve značně přehnané podobě i sluchu faraónovu. Namluvili králi, že Mojžíšův čin znamená mnoho, že Mojžíš chce vést svůj lid proti Egypťanům, že hodlá svrhnout vládu a sám dosednout na trůn a že království není v bezpečí, pokud bude Mojžíš naživu. Panovník se hned rozhodl, že Mojžíš musí zemřít. Mojžíš si však uvědomil, že mu hrozí nebezpečí, a prchl do Arábie. {PP 178.3}

Hospodin řídil Mojžíše na útěku, a tak Mojžíš našel svůj nový domov u Jetra, kněze a knížete madiánského, který také uctíval Boha. Po čase oženil se Mojžíš s jednou z dcer Jetrových a zůstal ve službách svého tchána jako pastýř jeho stád po čtyřicet let. {PP 179.1}

Tím, že zabil Egypťana, dopustil se Mojžíš téže chyby, jaké se tak často dopouštěli jeho otcové, když vzali do svých rukou to, co Bůh přislíbil učinit. Nebylo vůlí Boží, aby se jeho národ osvobodil válkou, jak myslel Mojžíš; Bůh chtěl osvobodit svůj lid působením své moci, aby zásluha patřila jen jemu. Pro uskutečnění svého díla využil však Hospodin i unáhleného činu Mojžíšova. Mojžíš nebyl pro svůj velký úkol dosud připraven. Musel ještě projít zkouškou víry, jakou prošli Abrahám a Jákob, aby se naučil nespoléhat na lidskou sílu nebo rozum, nýbrž věřit, že zaslíbení Boží se vyplní působením Boží moci. A ještě dalších poučení mělo se Mojžíšovi dostat, až bude sám v horách. Tvrdá zkouška sebezapření ho měla naučit trpělivosti a ovládání vášní. Než bude umět moudře vládnout, musí se naučit poslouchat. Musí být sám v dokonalém souladu s Bohem, než bude moci učit Izraelské vůli Boží. Musí sám nabýt vlastních zkušeností, aby byl připraven otcovsky pečovat o všechny, kdož jeho pomoci budou potřebovat. {PP 179.2}

Člověk by se rád obešel bez dlouhého období útrap a nejistot, protože je pokládá za velkou ztrátu času. Nekonečná Moudrost však povolala toho, jehož vyvolila vůdcem svého lidu, aby strávil celých čtyřicet let, vykonávaje skrovnou práci pastýře. Mojžíš měl uvyknout péči, sebezapření a starostlivosti o své stádo, aby se mohl stát soucitným a shovívavým pastýřem Izraele. Takové zkušenosti nelze získat žádnou výchovou, ani vzděláním. Mojžíš se dříve naučil mnohému, čemu se nyní bude musit odnaučit. Vlivy, které na něho působily v Egyptě — láska jeho pěstounky, jeho vysoké postavení královského vnuka, zábavy všeho druhu, prohnanost, klam a tajuplnost falešného náboženství, zanechaly hluboké dojmy v dospívajícím chlapci a utvářely do jisté míry jeho povahu a návyky. Čas, změna prostředí a obcování s Bohem setře tyto dojmy. Mojžíš bude muset sám vybojovat svůj zápas, aby se zbavil chyb a poznal pravdu; Bůh mu však pomůže, kdyby zápas byl nad lidské síly. {PP 179.3}

Všichni, které Bůh povolal, aby uskutečnili jeho dílo, mají své lidské slabosti. Nejsou to však lidé s vžitými návyky a ustálenou povahou, kteří by chtěli zůstat takovými, jakými jsou. Všichni usilovně touží nabýt od Boha moudrosti a naučit se pro něho pracovat. Apoštol praví: „Jestliže pak komu z vás nedostává se moudrosti, žádejž ji od Boha, kterýž všechněm dává ochotně a neomlouvá, i budeť dána jemu.“ Jakubův 1,5. Bůh však nedá nebeského světla těm, kdož chtějí setrvat v nevědomosti. Aby získal pomoc Boží, musí si člověk uvědomit svou slabost a své nedostatky, musí použít svého vlastního rozumu, aby v sobě vybojoval velkou změnu, musí vynaložit své úsilí a vzchopit se k úpěnlivé a vytrvalé modlitbě. Musí se sebe setřást své zlozvyky a zbavit se svých nesprávných návyků, protože jen rozhodným úsilím o nápravu chyb a o osvojení si správných zásad může dosáhnout vítězství. Mnozí nedosahují takového postavení, které by mohli zastávat, protože očekávají, že Bůh za ně učiní to, co by měli učinit sami a k čemu jim dal Bůh sílu. Všichni, jež Bůh vyvolí pro jejich způsobilost, musí podstoupit nejpřísnější duševní a mravní zkoušky, a Bůh jim pomůže tím, že spojí svou božskou sílu s lidským úsilím. {PP 180.1}

Obklopen hradbou hor byl Mojžíš sám se svým Bohem. Velkolepé chrámy egyptské se svým falešným náboženstvím a se svými pověrami již na něho nepůsobily. Ve velebné vznešenosti věčných hor spatřil majestát Nejvyššího a uvědomil se, jak v porovnání s ním jsou egyptští bohové bezmocní a nicotní. Na všem bylo napsáno jméno Stvořitelovo. Mojžíš cítil, že Bůh je přítomen a že Boží moc ho zastiňuje. Pozbyl své pýchy a sebedůvěry. Strohá jednoduchost, jíž se vyznačoval jeho život v pustině, smazala následky, jež v něm zanechal lehký a blahobytný život v Egyptě. Mojžíš se stal trpělivým, váženým a skromným, byl „nejtišší ze všech lidí, kteří byli na tváři země“ (4. Mojžíšova 12,3), a silný ve víře v mocného Boha Jákobova. {PP 180.2}

Jak léta ubíhala, putoval Mojžíš se svými stády po osamělých místech a zamýšlel se nad útrapami svého národa; přemýšlel o tom, jak Bůh jednal s jeho otci, myslil na zaslíbení Boží, jež byla dědictvím vyvoleného národa, a dnem i nocí stoupaly k nebi jeho modlitby za Izrael. Nebeští andělé rozprostřeli kolem něho světlo. A tam osvícen Duchem svatým napsal knihu Genesis. Dlouhá léta, která strávil v naprosté samotě na poušti, přinesla mnohá požehnání nejen Mojžíšovi a jeho národu, ale i všem dalším pokolením lidí celého světa. {PP 180.3}

„Stalo se pak po mnohých časích, že umřel král egyptský; a synové Izraelští úpěli pro roboty, a křičeli. I vstoupil k Bohu křik jejich pro roboty. A uslyšel Bůh naříkání jejich, a rozpomenul se Bůh na smlouvu svou s Abrahámem, Izákem a Jákobem. I vzhlédl Bůh na syny Izraelské, a poznal Bůh.“ 2. Mojžíšova 2,22-24. Přišel čas osvobození Izraele. Bůh zamýšlel vysvobodit Izrael tak, aby se přitom všem ukázalo, jak pohrdá lidskou pýchou. Vysvoboditelem bude prostý pastýř, který nemá nic krom své hole; z hole pak Bůh učiní symbol své moci. Když jednoho dne pásl Mojžíš své stádo nedaleko Orébu, „hory Boží“, spatřil hořící keř. Větve, listí i kmen byly v plamenech, oheň je však nestravoval. Mojžíš

přistoupil ke keři, aby si prohlédl podivuhodný jev, když z plamenů ozval se hlas, volající ho jménem. S bázní odpověděl: „Aj, teď jsem.“ Dostalo se mu upozornění, aby se nepřibližoval neuctivě: „Szuj obuv svou s noh svých; nebo místo, na kterémž ty stojíš, země svatá jest… Já jsem Bůh otce tvého, Bůh Abrahámův, Bůh Izákův, a Bůh Jákobův.“ Byl to Bůh, který jako anděl úmluvy zjevil se otcům v dřívějších dobách. „I zakryl Mojžíš tvář svou, nebo se bál, aby nepatřil na Boha.“ 2. Mojžíšova 3,4-6. {PP 180.4}

Všichni, kdož přicházejí do blízkosti Boží, měli by se chovat pokorně a uctivě. Ve jménu Ježíšově můžeme předstoupit před Boha s důvěrou, nesmíme se však k němu přibližovat s hrubou opovážlivostí, jakoby nám byl roven. Jsou takoví, kteří oslovují velikého, všemohoucího a svatého Boha, který sídlí v nedostupném světle, jakoby oslovovali sobě rovného nebo konce jako někoho sobě podřízeného. Jsou takoví, kteří se chovají v domě Božím, jak by se neodvážili chovat ani v předsíni pozemského vládce. Takoví by si měli uvědomit, že na ně patří Bůh, jehož uctívají serafíni a před nímž si andělé zastírají své tváře. Bůh je hoden nejvyšší úcty. Všichni, kdož opravdu poznají jeho přítomnost, skloní se před ním v pokoře a jako Jákob, když spatřil Boha, budou volat: „Jak hrozné jest místo toto. Není jiného, jediné dům Boží, a tu jest brána nebeská.“ Když Mojžíš stál před Bohem v uctivé bázni, hlas pokračoval: „Zřetelně viděl jsem trápení lidu mého, kterýž jest v Egyptě; a křik jejich pro přísnost úředníků jeho slyšel jsem; nebo znám bolesti jeho. Protože jsem sstoupil, abych vysvobodil jej z ruky Egyptských, a vyvedl jej z země té do země dobré a prostranné, do země oplývající mlékem a strdím…Protož, nyní poď a pošli tě k faraónovi; a vyvedeš lid svůj, syny Izraelské z Egypta.“ 2. Mojžíšova 3,7.8.10. {PP 181.1}

Ohromen a vyděšen tímto rozkazem, Mojžíš se polekal a pravil: „Kdo jsem já, abych šel k faraónovi, a abych vyvedl syny Izraelské z Egypta?“ Dostalo se mu odpovědi: „Však budu s tebou; a toto budeš míti znamení, že jsem já tě poslal: Když vyvedeš lid ten z Egypta, sloužiti budete Bohu na hoře této. Mojžíš pomyslil na těžkosti, jimž bude musit čelit, na zaslepenost, nevědomost a nedostatek víry svého lidu, z něhož mnozí nevědí o Bohu téměř nic.“ „Aj,“ řekl, „já půjdu k synům Izraelským a dím jim: Bůh otců vašich poslal mne k vám. Řeknou-li mi: Které jest jméno jeho? Co jim odpovím?“ Odpověď zněla: {PP 181.2}

„JSEM, KTERÝŽ JSEM.“ „takto díš synům Izraelským: JSEM poslal mne k vám.“ {PP 182.1}

Mojžíš dostal příkaz, aby nejprve shromáždil starší Izraele, nejušlechtilejší a nejspravedlivější z nich, kteří se již dlouho souží v porobě, a zvěstoval jim poselství od Boha s příslibem vysvobození. Pak se měl se staršími odebrat ke králi a říci mu: „Hospodin Bůh Hebrejský potkal se s námi; protož nyní, nechť medle jdeme cestou tří dnů na poušť, abychom obětovali Hospodinu Bohu našemu.“ 2. Mojžíšova 3,11-14.18. {PP 182.2}

Hlas upozornil Mojžíše, že faraón se bude zdráhat propustit Izraelské. Služebník Boží nesmí ztratit odvahu, neboť Hospodin zamýšlí přitom ukázat Egypťanům a svému národu

svou moc. „Vztáhnu ruku svou, a bíti budu Egypt divnými věcmi svými, kteréž činiti budu uprostřed něho: a potom propustí vás.“ {PP 182.3}

Mojžíš dostal také příkaz, jaká opatření je nutno učinit na cestu. Hospodin pravil: „Stane se, že když půjdete, neodejdete prázdní. Ale vypůjčí žena od sousedy své a od hospodyně domu svého klenotů stříbrných, a klenotů zlatých a roucha.“ 2. Mojžíšova 3,20-22. Egypťané zbohatli prací Izraelitů, nespravedlivě od nich požadovanou, a Izraelité měli právo na odměnu za léta dřiny, než se vydají na cestu do svého nového domova. Měli požadovat cenné předměty, které by mohli bez obtíží vzít s sebou, a Bůh je omilostní před očima Egypťanů. Zázraky, které Bůh učiní pro jejich vysvobození, poděsí Egypťany tak, že splní požadavky zotročených. {PP 182.4}

Mojžíš se obával překážek, které se mu zdály nepřekonatelné. Jak dokáže svému lidu, že ho byl poslal vskutku Bůh? „Aj,“ pravil, „neuvěří mi, ani uposlechnou hlasu mého; nebo řeknou: Neukázalť se tobě Hospodin.“ Proto mu Hospodin poskytl hmatatelný důkaz. Přikázal mu, aby hodil svou hůl na zem. Když tak učinil, „obrácena jest v hada; a utíkal Mojžíš před ním“. Pak mu Hospodin přikázal, aby hada uchopil, a z hada byla opět hůl. A dále mu Hospodin rozkázal, aby položil svou ruku na prsa. Mojžíš uposlechl a „vyňal ji, a aj, ruka jeho byla malomocná, bílá jako sníh“. 2. Mojžíšova 4,1.3.6. Pak dostal rozkaz, aby ji položil opět na prsa, a když tak učinil, byla jeho ruka opět jako druhá. Těmito divy utvrdil Hospodin Mojžíše v tom, že přesvědčí jak svůj vlastní národ, tak faraóna, že se mezi nimi projevuje někdo mocnější krále egyptského. {PP 182.5}

Služebník Boží byl však stále ohromen pomyšlením na to, jaký zvláštní a podivuhodný úkol ho čeká. Ve své nouzi

a v obavách se uchýlil k výmluvě, že není výřečný: „Prosím, Pane, nejsem muž výmluvný, aniž prvé, ani jakž jsi mluvil s služebníkem svým; nebo zpozdilých úst a neohbitého jazyku jsem.“ Mojžíš se již dlouho nestýkal s Egypťany a neovládal už jejich jazyk tak dobře a s takovou pohotovostí, jako když se s nimi denně stýkal. {PP 182.6}

Hospodin mu řekl: „Kdo dal ústa člověku? Aneb kdo může učiniti němého, neb hluchého, vidoucího, neb slepého? Zdali ne já Hospodin?“ A Mojžíšovi se dostalo dalšího ujištění božské pomoci: „Nyní tedy jdi, a já budu v ústech tvých, a naučím tě, co bys mluviti měl.“ 2. Mojžíšova 4,10-12. Mojžíš však stále ještě naléhal, aby byl vybrán někdo vhodnější. K vytáčkám ho zprvu vedla jeho skromnost a nedostatek sebedůvěry; když však Hospodin přislíbil, že odstraní všechny překážky a dopomůže mu k úspěchu, pak každé další zdráhání a výmluvy na vlastní neschopnost prozrazovaly nedůvěru v Boha a obavy, že Bůh mu nepomůže ve velkém díle, k němuž ho povolal nebo že se zmýlil ve volbě. {PP 183.1}

Bůh přikázal Mojžíšovi, aby se obrátil na Árona, svého staršího bratra, který denně užíval jazyka Egypťanů a vládl jím dokonale. Áron sám přijde a Mojžíše vyhledá. Další slova Hospodinova byla nesmlouvavým rozkazem. {PP 183.2}

„Ty mluviti budeš k němu, a vložíš slova v ústa jeho; a já budu v ústech tvých a v ústech jeho, a naučím vás, co byste měli činiti. A on mluviti bude za tebe k lidu: a bude tobě on za ústa a budeš jemu za Boha. Hůl pak tuto vezmeš v ruku svou, kterouž činiti budeš ta znamení.“ 2. Mojžíšova 4,15-17. Mojžíš nemohl již déle odporovat, protože Hospodin odstranil důvody všech jeho výmluv. {PP 183.3}

V době, kdy dostal božský příkaz, trpěl Mojžíš nedostatkem důvěry v sebe, byl ostýchavý a těžkopádný ve vyjadřování. Drtil ho pocit vlastní neschopnosti, že má promluvit k Izraelským místo Boha. Když však své poslání přijal, ujal se ho s celým srdcem a spolehl plně na Hospodina. Velikost jeho poslání vyburcovala v něm všechny jeho nejlepší vlastnosti. Bůh požehnal jeho ochotě a poslušnosti a Mojžíš získal výmluvnost, optimismus a sebedůvěru a způsobilost pro největší úkol, jaký byl kdy uložen člověku. Jeho osud je příkladem toho, co Bůh dokáže, aby posílil ty, kdož mu plně důvěřují a bezvýhradně se podrobí jeho příkazům. {PP 183.4}

Člověk získá sílu a schopnost, když přijme odpovědnost, již mu Bůh uloží, a snaží se jí s celou duší co nejlépe zhostit. Ať zastává sebeskromnější postavení, nebo ať jsou jeho schopnosti sebeomezenější, dosáhne opravdové velikosti, bude-li věřit v božskou sílu a snažit se věrně splnit svůj úkol. Kdyby byl Mojžíš spolehl na svou vlastní sílu a na svůj vlastní rozum a bez váhání přijal velké poslání, byl by projevil, že je naprosto nevhodný pro takový úkol. To, že člověk si uvědomuje svou slabost, je přinejmenším důkazem, že si uvědomuje velikost úkolu, který mu byl svěřen, a že se bude obracet k Bohu o radu a pro posilu. {PP 183.5}

Mojžíš se vrátil ke svému tchánovi a vyslovil přání navštívit své bratry v Egyptě. Jetro s tím souhlasil a požehnal Mojžíšovi. „Jdi v pokoji.“ Se ženou a dětmi se Mojžíš vydal na cestu. Neodvážil se prozradit účel svého poslání, protože by jim asi nedovolili, aby ho doprovázeli. Než však dospěl do Egypta, rozhodl se, že pro jejich bezpečnost bude lépe, když je pošle zpět do jejich vlasti v Madiánu. {PP 184.1}

Mojžíš se v skrytu obával faraóna a Egypťanů, jejichž hněv vzbudil před čtyřiceti lety, a proto se vracel do Egypta jen s velkým váháním. Když se však plně oddal plnění božského příkazu, zjevil mu Hospodin, že jeho nepřátelé jsou mrtvi. {PP 184.2}

Na cestě z Madiánu dostalo se Mojžíšovi hrozného znamení nelibosti Hospodinovy. Zjevil se mu anděl v tak výhružném postavení, jako by ho chtěl usmrtit, a to bez jakéhokoli vysvětlení. Mojžíš si vzpomněl, že nesplnil jeden z požadavků Božích. Dal se přemluvit svou ženou a opomenul vykonat obřad obřízky na svém nejmladším synu. Nevyhověl podmínce, jejíž splnění opravňovalo jeho dítě k účasti na požehnání úmluvy Boží s

Izraelem; a takové zanedbání u vyvoleného vůdce mohlo jen oslabit sílu božských přikázání, daných vyvolenému národu. Ze strachu, aby její manžel nebyl usmrcen, provedla Zefora obřízku sama, a anděl pak dovolil Mojžíšovi pokračovat v cestě. Při plnění svého poslání u faraóna octne se Mojžíš ve velkém nebezpečí a jeho život bude záviset jen na ochraně svatých andělů. Kdyby však zanedbal svou povinnost, jež mu je dobře známa, nemohl by být bezpečen, protože andělé Boží by ho nemohli ochraňovat. {PP 184.3}

V čase úzkosti, před opětným příchodem Kristovým, ochrání spravedlivé pomoc nebeských andělů. Přestupníci zákona Božího však nebudou v bezpečí. Andělé nebudou moci ochránit ty, kdož nedbali jediného z přikázání Božích. {PP 184.4}

23. Kapitola — Rány Egyptské

Vyzván anděly, vydal se Áron vstříc svému bratru, od něhož by tak dlouho odloučen; a setkali se na holé poušti nedaleko Orébu. Tam spolu rozmlouvali a Mojžíš vyprávěl Áronovi „všecka slova Hospodinova, kterýž ho poslal, i o všech znameních, kteráž přikázal jemu“. Spolu pak putovali do Egypta a když dorazili do krajiny Gesen, svolali hned starší Izraele. Árón jim opakoval vše, co Bůh řekl Mojžíšovi, a Mojžíš pak ukázal lidu znamení, která mu Bůh dal. „A uvěřil lid, když uslyšeli, že navštívil Hospodin syny Izraelské, a že viděl soužení jejich. A sklonivše se, poklonu učinili.“ 2. Mojžíšova 4,28.31. {PP 185.1}

Mojžíš měl také vyřídit poselství králi. Oba bratři vstoupili do paláce faraónova jako vyslanci Krále králů a mluvili jeho jménem. „Takto praví Hospodin, Bůh Izraelský: Propusť lid můj, ať mi slaví svátky na poušti.“ {PP 185.2}

„Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho a propustil Izraele?“ otázal se panovník. „Hospodina neznám, Izraele také nepropustím.“ {PP 185.3}

Odpověděli mu: „Bůh Hebrejský potkal se s námi. Nechť medle jdeme cestou tří dní na poušť, a obětujeme Hospodinu Bohu našemu, aby nedopustil na nás moru neb meče.“ {PP 185.4}

Zprávy o nich a o zájmu, který vzbudili mezi lidem, donesly se už ke králi. Hořel hněvem. „Proč ty Mojžíši a Áróne, odtrhujete lid od prací jejich?“ pravil. „Jděte k robotám svým.“ Zásahem těchto cizinců trpělo už království škodu. Při pomyšlení na to dodal: „Hle, již nyní mnoho jest lidu toho v zemi, a vy odvozujete je od robot jejich.“ 2. Mojžíšova 5,1-5. {PP 185.5}

Ve své porobě zapomínali Izraelité do značné míry zákon Boží a nedodržovali jeho předpisy. Sobot všeobecně zanedbávali, neboť jejich svěcení jim znemožňovaly vysoké úkoly, jež jim ukládali jejich robotní dozorci. Mojžíš však ukázal svému lidu, že poslušnost Boha je prvním předpokladem jejich osvobození. A jejich utlačovatelé si brzy povšimli snah o opětné zavedení svěcení sobot.* {PP 185.6}

Znepokojený král podezříval Izraelity, že zamýšlejí vzbouřit se proti robotě. Nespokojenost bývá plodem nečinnosti, a proto zařídil, aby jim nezbyl čas ke kutí nebezpečných plánů. Ihned učinil opatření, jak utužit jejich porobu a zlomit jejich svobodného ducha. Téhož dne vydal rozkazy, kterými jim ještě více ztížil práci a ještě více je porobil. Nejobyčejnějším stavebním materiálem v této zemi byly cihly, sušené na slunci. Z tohoto materiálu se stavěly zdi nejkrásnějších budov, které pak byly obkládány kamenem. Výroba cihel zaměstnávala velmi mnoho otroků. K výrobě bylo zapotřebí velkého množství slámy, která se řezala a míchala s jílem. Král nařídil, aby Izraelitům nebyla dávána sláma; dělníci si ji měli obstarávat sami a přitom odevzdávat stejný počet cihel jako dosud. {PP 185.7}

Toto opatření přineslo Izraelitům v celé zemi nesmírné utrpení. Egyptští dozorci ustanovili hebrejské strážníky, aby dozírali na práci lidí, a tito strážníci zodpovídali za práci svých podřízených. Když nařízení krále vešlo v platnost, rozběhl se lid po celé zemi, aby sbíral slámu na strništích; splnit stanovený úkol však bylo nemožné. Za nesplněné úkoly dostalo se pak hebrejským strážníkům krutého bití. {PP 186.1}

Strážníci se domnívali, že útlak pochází od jejich dozorců a nikoliv o krále, a proto si šli k němu stěžovat. Jejich stížnost však faraón zamítl s výčitkou. „Zahálíte, zahálíte, a protože mluvíte: Pojďme, obětujme Hospodinu.“ Nařídil jim, aby se vrátili do práce, a prohlásil, že jim břemeno nikterak neulehčí. Při návratu z faraónova paláce potkali Mojžíše a Árón a volali na ně: „Pohlediž Hospodin na vás, a suď; nebo zošklivili jste nás před faraónem a služebníky jeho, a dali jste meč v ruku jejich, aby nás zamordovali.“ 2. Mojžíšova 5,17.21. {PP 186.2}

Když Mojžíš uslyšel tyto výčitky, velmi se zarmoutil. Utrpení lidu velice zesílilo. Po celé zemi ozýval se zoufalý křik starých i mladých a všichni ho svorně obviňovali, že on je příčinou neblahé změny v jejich postavení. S hořkostí v duši předstoupil před Boha a zvolal: „Pane, proč jsi tyto zlé věci uvedl na lid tento? Proč jsi mne sem poslal? Nebo od té chvíle, jakž jsem všel k faraónovi, abych mluvil jménem tvým, hůř nakládá s lidem tímto, a ty jsi vždy nevysvobodil lidu svého.“ 2. Mojžíšova 5,22-23. Dostalo se mu odpovědi: „Nyní uzříš, co učiním faraónovi, nebo v ruce silné propustí je, a v ruce mocné vyžene je z země své.“ 2. Mojžíšova 6,1. Znovu promluvil Hospodin o úmluvě, kterou učinil s jeho otci, a ujistil Mojžíše, že bude splněna. {PP 186.3}

Po všech letech, která strávili v egyptské porobě, zůstali ještě mnozí Izraelité věrni uctívání Hospodina. S bolestí a se zármutkem sledovali své děti, jak jsou denně svědky ohavnosti pohanů, ba dokonce jak se klanějí jejich falešným bohům. Ve svém zoufalství volali k Hospodinu, aby je vysvobodil z egyptského jha a zbavil je tak zhoubných vlivů modlářství. Neskrývali svou víru, nýbrž říkali Egypťanům, že předmětem jejich uctívání je Stvořitel nebe a země, jediný pravý a živý Bůh. Uváděli důkazy o jsoucnosti a síle Boží od stvoření až po dny Jákobovy. Egypťané tak měli možnost seznámit se s náboženstvím Hebrejců. Byli však příliš pyšní, aby se dali poučovat svými otroky, a pokoušeli se spíše svádět ctitele Boha tím, že jim slibovali odměny, když to nepomohlo, nutili je hrozbami a násilím. {PP 186.4}

Starší Izraele se snažili udržet upadající víru svých bratří a stále znovu jim opakovali zaslíbení, daná jejich otcům, a prorocká slova o jejich vysvobození z Egypta, která pronesl Josef před svou smrtí. Někteří je vyslechli a uvěřili. Jiní odmítali uvěřit, protože již ztratili naději u vědomí těžkého postavení, v němž žili. Egypťané se dozvěděli, co se děje mezi jejich otroky, a posmívali se jejich nadějím a s pohrdáním popírali moc jejich Boha. Označovali je za národ otroků a posměšně prohlašovali: „Je-li váš Bůh spravedlivý a milosrdný, a má-li větší moc než bohové egyptští, proč vás neosvobodí?“ Upozorňovali na

své vlastní postavení. Uctívali božstva, podle Izraelitů falešná, a přesto byli bohatým a mocným národem. Prohlašovali, že za svůj blahobyt vděčí požehnáním svých bohů, kteří jim dali Izraelity za služebníky, a chvástali se, že svou mocí potlačí a vyhubí vyznavače Hospodinovy. Sám faraón se vychloubal, že Bůh Hebrejců je nemůže z jeho rukou vysvobodit. {PP 187.1}

Takové výroky zmařily naděje mnohých Izraelitů. Zdálo se jim, že je to opravdu tak, jak to líčí Egypťané. Jsou opravdu otroky a musejí snášet vše, co si jejich trýznitelé zamanou. Egypťané pořádají honičky na jejich děti a usmrcují je a jejich vlastní život je jen těžkým břemenem. Přesto však uctívali nebeského Boha. Je-li Hospodin vskutku nade všemi bohy, jistotně je neponechá v porobě modloslužebníků. Ti však, kteří zůstali věrní Bohu, dobře věděli, že Hospodin připustil, aby se z nich stali otroci, protože Izrael se odvrátil od svého Boha, protože uzavíral manželství s příslušníky pohanských národů a tak byl sváděn k modloslužbě. A s plnou důvěrou ujišťovali své bratry, že Hospodin brzy zlomí jho utlačovatelů. {PP 187.2}

Hebrejové očekávali, že získají svobodu bez jakékoli zvláštní zkoušky své víry a bez jakéhokoli utrpení nebo protivenství. Nebyli dosud na svobodu připraveni. Měli malou víru v Boha a nebyli ochotni trpělivě snášet všechny své strasti do doby, než je Hospodin uzná hodnými toho, aby za ně zasáhl. Mnozí byli ochotni zůstat raději v otroctví než čelit nesnázím, s nimiž bude spojeno přestěhování do cizí země; a někteří si osvojili zvyky Egypťanů natolik, že by raději zůstali v Egyptě. Proto je Hospodin nevysvobodil prvním projevením své síly před faraónem. Řídil události tak, aby se ve větší míře projevilo tyranství egyptského krále a aby se sám mohl zjevit svému lidu. Až jeho lid uvidí jeho spravedlnost, jeho moc a jeho lásku, rozhodne se odejít z Egypta a oddat se službě svému Bohu. Mojžíšův úkol by byl býval mnohem snazší, kdyby mnozí z Izraelitů nebyli bývali tak zkaženi, že nechtěli Egypt opustit. {PP 187.3}

Hospodin přikázal Mojžíšovi, aby znovu předstoupil před lid a opakoval zaslíbení o jeho vysvobození a znovu ho ujistil o božské přízni. Mojžíš chtěl příkaz splnit, ale lidé ho nechtěli poslouchat. Písmo svaté praví: „Neslyšeli Mojžíše pro úzkost ducha a službu přetěžkou.“ Mojžíš dostal nový příkaz od Boha: „Vejdi, mluv faraónovi králi egyptskému, ať propustí syny Izraelské z země své.“ Ve své malomyslnosti Mojžíš odvětil: „Hle, synové Izraelští neposlechli mne, kterakž tedy poslechne méně faraón?“ 2. Mojžíšova 6,9.11.12. Dostal příkaz, aby vzal s sebou Árón, aby předstoupili před faraóna a znovu žádali, „ať propustí syny Izraelské z země své“. {PP 188.1}

Bylo mu sděleno, že panovník nepovolí, dokud Hospodin nepostihne Egypt zkouškou a nevyvede Izrael zřetelným projevením své moci . Dříve než uvalí na ně jednotlivá trápení, měl Mojžíš vylíčit povahu a účinek každého z nich, aby se král mohl rozhodnout, chce-li jich být ušetřen. Bude-li odmítat, pak každé další potrestání bude přísnější, dokud jeho pýcha nebude pokořena a dokud neuzná Stvořitele nebe a země za pravého a živého Boha.

Hospodin poskytne Egypťanům možnost, aby se přesvědčili, jak marné je vědění jejich mudrců, jak chabá je moc jejich bohů, postaví-li se příkazům Božím. Hospodin potrestá egyptský lid za jeho modlářství a umlčí jejich chvástání, že jejich nesmyslní bohové jim přinášejí požehnání. Bůh proslaví své jméno, aby další národy uslyšely o jeho síle a třásly se před jeho mocnými činy a aby jeho lid se odvrátil od modloslužby a prokazoval mu naprostou úctu. {PP 188.2}

Znovu vstoupil Mojžíš s Árónem do knížecích síní egyptského krále. A tam, uprostřed mocného sloupoví a třpytících se okras, bohatých maleb a vyřezávaných soch pohanských bohů, před panovníkem nejmocnějšího království tehdejší doby stanuli dva představitelé porobeného národa a opakovali rozkaz Boží, aby Izrael byl propuštěn. Král žádal, aby předvedli zázrak jako důkaz svého božského pověření. Mojžíš a Árón byli poučeni, jak si mají počínat v případě, že by král vznesl takovou žádost. Árón vzal hůl a hodil ji na zem před faraóna. Hůl se proměnila v hada. Král „povolal…mudrců a čarodějníků“ „a…povrhl každý z nich hůl svou, a obráceny jsou v hady; ale pozřela hůl Árónova hole jejich“. 2. Mojžíšova 7,10.12. Král se tím ještě více utvrdil a prohlásil, že jeho kouzelníci jsou právě tak mocní jako Mojžíš a Árón; označil služebníky Boží za podvodníky a znovu odmítl jejich požadavky. Ačkoli pohrdl jejich poselstvím, neučinil jim zlého, protože ho v tom zadržela božská moc. {PP 188.3}

Nebyl to lidský um nebo síla Mojžíšova a Árónova, nýbrž ruka Boží, která způsobila zázraky, předvedené faraónovi. Tyto zázraky a znamení měly přesvědčit faraóna, že Mojžíše poslalo veliké „JSEM“ a že je královou povinností propustit Izraelské, aby mohli sloužit živému Bohu. Kouzelníci také konali znamení a zázraky; nebyl to však jen jejich vlastní um, nýbrž moc jejich boha satana, který jim pomáhal napodobit dílo Hospodinovo. {PP 189.1}

Kouzelníci neproměnili ve skutečnosti své hole v hady, nýbrž kouzlem za přispění satana mohli jen takové zdání vyvolat. Nebylo v moci satanově proměnit hole v živé hady. Ačkoli měl všechnu moudrost a sílu padlého anděla, neměl kníže zla moc vytvořit nebo dát život. To je jen v moci Boží. Avšak satan udělal vše, co bylo v jeho moci; spáchal podvod. Lidskému zraku proměnil hole v hady. A faraón a jeho dvůr uvěřili, že jsou to hadi. Vzhledem se nikterak nelišili od hada, kterého vytvořil Mojžíš. Ačkoli Hospodin způsobil, že skutečný had pozřel nepravé hady, nepovažoval to faraón za projev Boží moci, nýbrž za kouzelnictví vyššího druhu, než bylo umění jeho kouzelníků. {PP 189.2}

Faraón chtěl ospravedlnit svou tvrdošíjnost, s níž odmítl splnit božský příkaz, a proto hledal nějakou záminku, jak znevážit zázraky, které učinil Bůh prostřednictvím Mojžíše. A satan mu poskytl právě to, co potřeboval. Kouzlem, které předvedli jeho kouzelníci, vzbudil u Egypťanů zdání, že Mojžíš a Árón jsou pouhými kouzelníky a čaroději a že poselství, které přinesli, nelze považovat za poselství pocházející od vyšší bytosti. Tak splnil satanův podvod svůj účel: posílil Egypťany v jejich vzdoru a zatvrdil faraónovo srdce, že se pak nedali přesvědčit. Satan doufal, že se mu také podaří otřást vírou Mojžíšovou a Árónovou v

božský původ jejich poslání a že sám ovládne pole. Chtěl zabránit tomu, aby Izraelští byli vysvobozeni z otroctví a aby pak mohli sloužit živému Bohu. {PP 189.3}

Kníže zla sledoval však svými kouzly, které předvedli egyptští kouzelníci, ještě hlubší záměr. Dobře věděl, že Mojžíš, který usiloval o vysvobození dítek Izraele ze jha otroctví, je předobrazem Krista, který vysvobodí všechno lidstvo ze jha hříchu. Věděl, že až se zjeví Kristus, stanou se mocné zázraky na důkaz světu, že ho poslal Bůh. A satan se chvěl o svou moc. Tím, že napodobil zázrak Boží, vykonaný Mojžíšem, snažil se nejen zabránit vysvobození Izraele, ale i do budoucna zasít nevíru v zázraky Kristovy. Satan se stále snaží napodobovat dílo Kristovo a přitom prosazovat svou moc a své požadavky. Svádí lidi, aby zázraky Kristovy považovali za dílo lidské obratnosti. V mnohých tak rozruší víru v Krista jako Syna Božího a pak je svede, aby odmítli milostivé nabídky na spasení. {PP 189.4}

Mojžíš a Árón dostali pokyn, aby příštího jitra zašli na břeh řeky, kam se král rád uchyloval. Protože Nil svými záplavami přinášel celému Egyptu výživu a bohatství, uctívali ho Egypťané jako boha a panovník chodíval denně na břeh řeky, aby jí vzdal svou úctu. Oba bratři zde znovu přednesli králi své poselství, pak napřáhli hůl a udeřili do vody. Posvátná řeka se změnila v krev, ryby zahynuly a řeka začala vydávat pronikavý zápach. Podobně i voda v domácnostech i zásoby vody v nádržích se změnily v krev. Avšak „to též učinili i čarodějníci egyptští skrze čáry své.“ „A odvrátiv se faraón, přišel do domu svého; a ani k tomu nepřiložil srdce svého.“ 2. Mojžíšova 7,22.23 Sedm dní zůstala voda krvavá, avšak na faraóna to neúčinkovalo. {PP 190.1}

Znovu tedy napřáhli hůl nad vodu a z řeky vylezly žáby a rozlezly se po celé zemi. Vlezly do domů, usadily se i v ložnicích, ba i v pecích a chlebových dížích. Egypťané pokládali žábu za posvátné zvíře a nesměli jí ublížit. Nyní se však slizký mor stal nesnesitelným. Žáby se rojily také v královském paláci a král byl již z toho všecek nesvůj a přál si, aby je odstranili. Kouzelníci se chvástali, že také dovedou vyčarovat žáby, ale odstranit je nedovedli. Faraón tím byl poněkud pokořen. Poslal pro Mojžíše a Árón a řekl: „Modlte se Hospodinu, ať odejme žáby ode mne a od lidu mého; a propustím ten lid, aby obětoval Hospodinu.“ 2. Mojžíšova 8,8. Mojžíš a Árón připomněli králi jeho dřívější nadutost a žádali ho, aby určil, kdy se mají modlit za vyplenění žab. Král k tomu určil příští den a přitom v skrytu doufal, že žáby zatím zmizí samy; tím by byl ušetřen hořkého pokoření, že se musí podrobit Bohu Izraelskému. Žabí trápení však trvalo až do příštího dne, kdy vymřely žáby po celém Egyptě; jejich tlející těla však zamořovala ovzduší. {PP 190.2}

Hospodin by byl mohl způsobit, aby se žáby v mžiku obrátily v prach, leč neučinil tak, aby král a jeho lid si zmizení žab nemohli vykládat jako čarodějnický kousek, jakého jsou schopní i egyptští kouzelníci. Žáby pošly a jejich těla pak byla naházena na hromady. Tím byl králi a celému Egyptu poskytnut hmatatelný důkaz, který nemohli vyvrátit ani egyptští filosofové, že totiž nešlo o nějaký čarodějnický kousek, ale o soud nebeského Boha. {PP 190.3}

„Vida pak faraón, že by dáno bylo oddechnutí, více zatvrdil se v srdci svém.“ Na příkaz Boží vytáhl Árón svou hůl, udeřil s ní o zem a v celé egyptské zemi se prach země proměnil ve vši. Faraón povolal své kouzelníky, aby učinili totéž. Čarodějníci to však nesvedli. Tak se ukázalo, že Bůh je mocnější satana. Sami čarodějníci přiznali: „Prst Boží toto jest.“ 2. Mojžíšova 8,15.19. Král však zůstal neoblomen. {PP 190.4}

Výzvy a výstrahy neúčinkovaly a zemi měla zasáhnout nová rána. Doba, kdy se tak stane, byla přesně určena, aby se král nemohl domnívat, že trápení přišlo náhodou. Všeliký obtížný hmyz zaplnil domy a pokryl veškerou zemi „a nakazila se země od té směsice“. Hmyz byl pak velký a jedovatý a jeho kousnutí bylo neobyčejně bolestivé pro člověka i zvíře. Tato rána nepostihla, jak bylo předpovězeno, zemi Gesen. {PP 191.1}

Faraón nabídl Izraelitům, že jim povolí obětovat v Egyptě; Izraelité však nabídku odmítli. „Nenáleží nám tak činiti,“ řekl Mojžíš, „jestliže bychom obětovali to, což jest ohavnost před očima egyptských, zdaž by nás neukamenovali?“ 2. Mojžíšova 8,24.26. Zvířata, která Hebrejci obětovali, pokládali Egypťané za posvátná. Úcta k těmto zvířatům byla tak velká, že i náhodné jejich usmrcení bylo zločinem, který se trestal smrtí. Bylo tudíž nemožné, aby Hebrejci obětovali v Egyptě, aniž urazili city svých pánů. Mojžíš opět navrhl, aby Izraelity propustili, aby pak mohli odejít do pouště a tam obětovat. Panovník souhlasil, a požádal služebníky Boží, aby se modlili u svého Boha, aby odňal soužení. Mojžíš a Árón přislíbili, ale varovali faraóna, aby s nimi nejednal nepoctivě. Soužení ustalo, ale srdce královo se zatvrdilo vzdorem a král se stále zpěčoval vyhovět. {PP 191.2}

Následovala strašnější rána — těžký mor postihl všechen egyptský dobytek, který byl na pastvě. Zahynula jak posvátná zvířata, tak i tažný dobytek — krávy, voli a ovce, koně, velbloudi a osli. Přitom bylo výslovně stanoveno, že tato rána nepostihne Hebrejce. Faraón vyslal posly do příbytků Izraelských a zjistil, že Mojžíš mluvil pravdu. „Z dobytků pak synů Izraelských ani jedno neumřelo.“ 2. Mojžíšova 6,9. Král však zůstal tvrdošíjný. {PP 191.3}

Hospodin dal pak Mojžíšovi příkaz, aby nabral z pece popel a rozhodil jej k nebi před očima faraónovýma. Tento čin byl hluboce symbolický. Před čtyřmi sty lety zjevil Bůh Abrahámovi budoucí útlak svého národa podobenstvím hořící pece a hořící lampy. Prohlásil, že stihne jejich utlačovatele ranami a osvobodí zajaté i s majetky. V Egyptě strádal Izrael dlouho v peci utrpení. A tento Mojžíšův čin byl ujištěním lidu izraelského, že Bůh se rozpomněl na svou úmluvu a že nadešel čas pro jejich vysvobození. {PP 191.4}

Mojžíš rozhodil popel k nebi, jemné částečky prachu se rozptýlily po celé zemi egyptské, a kamkoli dopadly, vznikly vředy „plné neštovic, prýštící se na lidech i na hovadech“. 2. Mojžíšova 9,10. Kněží a kouzelníci dosud podporovali faraóna v jeho neústupnosti; tato rána postihla však také je. Zachvátila je hnusná a trapná choroba a jejich moc, jíž se dosud pyšnili, neúčinkovala; upadli v opovržení a nemohli déle vzdorovat Bohu Izraelskému. Celý

národ teď viděl, jak je bláhové věřit kouzelníkům, kteří nemohl ochránit ani sami sebe. {PP 191.5}

Srdce faraónovo se však ještě více zatvrdilo. Hospodin mu poslal poselství, v němž se pravilo: „Já teď již pošli všecky rány své na srdce tvé, i na služebníky tvé a na lid tvůj, abys věděl, žeť není podobného mně na vší zemi…Však proto jsem tě zachoval, abych ukázal na tobě moc svou.“ 2. Mojžíšova 9,14.16. Bůh nestvořil faraóna proto, aby na něm dokázal svou moc, nýbrž svou prozřetelností řídil události tak, že faraón seděl na trůně právě v okamžiku, určeném pro vysvobození Izraelských. Ačkoli tento vzpurný krutovládce ztratil pro své zločiny nárok na milost Boží, byl zachováván přes svou neoblomnost při životě, aby Hospodin mohl ukázat své zázraky v zemi egyptské. Řízení událostí je v rukách Boží prozřetelnosti. Bůh by mohl dosadit na trůn milosrdnějšího krále, který by se byl neodvážil vzdorovat mocným projevům božské síly. Hospodinova záměru by tak však nebylo dosaženo. Jeho lid musel na sobě pocítit útlak a krutost Egypťanů, aby pak nemohl být klamán zhoubným vlivem modlářství. Ve svém jednání s faraónem ukázal Bůh, jak nenávidí modlářství a jak je pevně odhodlán trestat krutost a útlak. {PP 192.1}

Bůh prohlásil o faraónovi: „Jáť pak zatvrdím srdce jeho, aby nepropustil lidu.“ 2. Mojžíšova 4,21. Nebylo potřebí použít nadpřirozené moci, aby se zatvrdilo královo srdce. Bůh podal faraónovi nejpádnější důkazy své moci, avšak panovník se tvrdošíjně zpěčoval osvícení. Každý projev věčné moci, který odmítl, zatvrdil ho ještě více v jeho odporu. Símě odporu, které zasel, když odmítl první zázrak, přineslo své plody. Jak postupně rostla jeho odvaha ke vzdoru a jak se stupňovala jeho zarputilost, zatvrzovalo se stále více a více jeho srdce, až se nakonec musel dívat do studených tváří mrtvých prvorozeňat. {PP 192.2}

Bůh promlouvá k lidu skrze své služebníky a jejich prostřednictvím sděluje lidem svá varování a upozornění a kárá provinění. Každému dává možnost, aby napravil své chyby, dříve než zakoření v jeho povaze. Nechce-li se však někdo polepšit, božská moc nezakročí, aby ho svedla z falešné cesty. Takovému člověku se pak zdá snazší opakovat podruhé tutéž chybu. Takový člověk zatvrdí své srdce před působením Ducha svatého. A dalším odmítáním světla se dostane do takového stavu, že na něho trvale nezapůsobí ani mnohem silnější vliv. {PP 192.3}

Kdo jednou podlehl pokušení, podlehne mu podruhé snadněji. Každé opakování hříchu zmenšuje sílu odporu, způsobuje ochabnutí bdělosti a potlačuje přesvědčení. Každé zaseté sémě přinese plody, i sémě požitku. A Bůh nekoná zázraky, aby tomu zabránil. „Cožkoli rozsíval by člověk, toť bude i žíti.“ Galatským 6,7. Kdo projevuje zatvrzelost ve své nevíře, tupou netečnost k božské pravdě, sklízí jen to, co sám zasel. Tím se stává, že mnozí naslouchají s naprostou lhostejností pravdám, které kdysi pronikaly až do nitra jejich duší. Zaseli lhostejnost a odpor vůči pravdě a taková je pak jejich sklizeň. {PP 193.1}

Ti, kdož své svědomí obtížené vinou chlácholí tím, že mohou změnit svůj hříšný život, kdykoli se jim zlíbí, že si mohou zahrávat s nabídkou milosti a znovu a znovu podléhat pokušením, žijí svůj život na vlastní nebezpečí. Takoví, kteří podlehli vlivu satana, si myslí, že v okamžiku nejvyšší nouze, kdy jim bude hrozit nebezpečí, vymění jen vůdce. To však nejde tak lehce. Zkušenost, výchova a způsob života hříšné smyslnosti změní tak silně povahu, že už pak nemohou přijmout obraz Ježíšův. Kdyby jejich cestu neozařovalo světlo, bylo by to jiné. Bůh by mohl zasáhnout svou milostí a poskytnout jim příležitost k nápravě. Jestliže však světlo dlouho odmítali a pohrdali jím, bude ji nakonec odepřeno. {PP 193.2}

Faraónovi se pak dostalo výstrahy, že zemi postihne krupobití: „Protož nyní pošli, shromažď dobytek svůj a cokoli máš na poli. Na všecky lidi i hovada, kteráž by nalezena byla na poli a nebyla by shromážděna do domu, spadne krupobití, a pomrou.“ 2. Mojžíšova 9,19. Déšť a krupobití byli v Egyptě neobvyklým zjevem a takovou bouřku, jaká byla předpověděna, dosud nikdo nezažil. Zpráva se rychle rozšířila a všichni, kdož uvěřili slovu Hospodinovu, sehnali svůj dobytek, kdežto ti, kdož varování nedbali, ponechali je na polích. Tak i v době soudu projevila se milost Boží; lidé byli postaveni před zkoušku a ukázalo se, kolik se jich naučilo bát se Boha po projevech jeho moci. {PP 193.3}

Bouře se dostavila, jak bylo předpověděno — hřmění a krupobití a oheň „těžký velmi, jakéhož nebylo nikdy ve vší zemi egyptské, jakž v ní bydliti lidé začali. I ztloukly kroupy po vší zemi egyptské, cožkoli bylo na poli od člověka až po hovada; všecku také bylinu polní potloukly kroupy, i všecko stromoví na poli zpřerážely.“ 2. Mojžíšova 9,24.25. Zmar a zpustošení vyznačovaly cestu zkázonosného anděla. Pouze krajina Gesen zůstala ušetřena. Egypťané tak poznali, že země je pod vládou živého Boha, že živly poslouchají jeho hlasu a že jediné bezpečí je v poslušnosti k němu. {PP 193.4}

Celý Egypt se chvěl pod strašným úderem Božího soudu. Faraón urychleně poslal pro oba bratry a zvolal: „Zhřešil jsem i nyní. {PP 193.5}

Hospodinť jest spravedlivý, ale já a lid můj bezbožní jsme. Modlte se Hospodinu, (nebo dosti jest), ať není hřímání Božího a krupobití. Tedy propustím vás, aniž déle zůstávati budete.“ Mojžíš odpověděl: „Když vyjdu ven z města, rozprostru ruce své k Hospodinu, a hřímání přestane, i krupobití více nebude, abys poznal, že Hospodinova jest země. Ale vím, že ani ty, ani služebníci tvoji ještě se nebudete báti tváři Hospodina Boha.“ 2. Mojžíšova 9,27-30. {PP 194.1}

Mojžíš věděl, že zápas dosud neskončil. Doznání faraónovo a jeho sliby nevyplynuly z náhlé změny jeho smýšlení nebo cítění, nýbrž byly na něm vynuceny pod tlakem strachu a úzkosti. Mojžíš však přesto přislíbil, že jeho prosbě vyhoví nechtěl totiž poskytnout faraónovi záminku, aby setrval ve své tvrdošíjnosti. Nedbaje řádění bouře, vyšel Mojžíš z města; faraón a celý jeho dvůr na vlastní oči viděli, jak božská moc ochránila posla Božího. Za městem pak Mojžíš „rozprostřel ruce své k Hospodinu. I přestalo hřímání a krupobití, a

ani déšť nelil se na zemi“. 2. Mojžíšova 9,33. Sotva se však král zotavil ze svého strachu, jeho srdce se opět zatvrdilo. {PP 194.2}

Pak pravil Hospodin Mojžíšovi: „Vejdi k faraónovi, ačkoli jsem já obtížil srdce jeho, a srdce služebníků jeho, abych učinil divy tyto své u prostřed nich; a abys ty vypravoval v uši synů svých i vnuků svých, co jsem učinil v Egyptě, a znamení má, kteráž jsem prokázal na nich; abyste věděli, že já jsem Hospodin.“ 2. Mojžíšova 10,1-2. Hospodin ukázal svou moc, aby posílil víru Izraele v něho jako v jediného pravého a živého Boha. A dal jednoznačně najevo, že činí rozdíl mezi svým národem a Egypťany, a všem národům dal na srozuměnou, že Hebrejové, kterými pohrdají a které utiskují, jsou pod ochranou nebeského Boha. {PP 194.3}

Mojžíš varoval Panovníka, že zůstane-li nadále neústupným, sešle Hospodin na Egypt kobylky, které pokryjí povrch země a sežerou vše zelené, co ještě zbylo, a naplní domy, ba i královský palác; takovou metlu, řekl Mojžíš, „neviděli otcové tvoji a otcové otců tvých, od počátku bytu svého na zemi až do dne tohoto.“ 2. Mojžíšova 10,6. {PP 194.4}

Rádcové faraónovi se poděsili. Národ utrpěl vekou škodu vyhynutím dobytka. Mnoho lidí zahynulo při krupobití. Lesy byly popleněny, úroda zničena. Egypťané pozbyli rázem všeho, čeho nabyli prací Hebrejů. Celé zemi hrozil hlad. Knížata a dvořané naléhali na krále s hněvivou otázkou: „Dokavadž tento bude nám osidlem? Propusť ty muže, ať slouží Hospodinu Bohu svému: ještě nevíš, že zkažen jest Egypt?“ 2. Mojžíšova 10,7. {PP 194.5}

Zavolali znovu Mojžíše a Árón a panovník jim řekl: „Jděte, služte Hospodinu Bohu svému. Kdo jsou ti, kteří jíti mají?“ Mojžíš odpověděl: „S dítkami i s starými našimi půjdeme, s syny i s dcerami našimi, s ovcemi a s větším dobytkem naším odejdeme; nebo slavnost Hospodinovu držeti máme.“ {PP 194.6}

Král se rozzuřil: „Nechať jest tak Hospodin s vámi,“ křičel „jako já propustím vás i dítky vaše. Hleďte, nebo zlé jest před tváří vaší. Nebudeť tak, jděte vy sami muži, a služte Hospodinu, nebo toho vy toliko žádáte. I vyhnání jsou od tváří faraónovy.“ 2. Mojžíšova 10,8-12. Faraón, který se dříve snažil vyhubit Izraelity těžkou dřinou, předstíral teď hluboký zájem o jejich blaho a starost o jejich maličké. Ve skutečnosti však si chtěl podržet ženy a děti jako záruku, že se muži vrátí. {PP 195.1}

Mojžíš napřáhl svou hůl nad zemí, zvedl se východní vítr a přinesl kobylky. Bylo jich „nesčíslně. Před těmi nebylo takových kobylek, ani po těch takových budou“. Pokryly oblohu, až země potemněla, a sežraly vše zelené, co zůstalo po krupobití. Faraón urychleně poslal pro proroky a řekl jim: „Zhřešil jsem proti Hospodinu Bohu vašemu, i proti vám. Ale nyní, odpusť, prosím, hřích můj aspoň tento, a modlte se Hospodinu Bohu vašemu, ať jen tuto smrt odejme ode mne.“ 2. Mojžíšova 10,14.16.17. I učinili tak a silný západní vítr odvál kobylky směrem k Rudému moři. Král však tvrdošíjně trval na svém rozhodnutí. {PP 195.2}

Egyptský lid byl blízek zoufalství. Rány, které jej dosud postihly, se mu zdály téměř nesnesitelné a naplňoval jej strach z budoucnosti. Národ uctíval faraóna jako představitele boha; mnozí však byli nyní přesvědčeni, že faraón sám vzdoruje Bohu, který všechny mocnosti přírody učinil služebníky své vůle. Hebrejští otroci, kteří se těšili tak zázračné přízni, začínali věřit v osvobození. Jejich dozorci se neodvažovali utiskovat je jako dosud. Po celém Egyptě zavládl strach, že zotročený národ povstane a pomstí se za křivdy, na něm spáchané. Každý se ptal se zatajeným dechem: Co přijde dále? {PP 195.3}

Náhle snesla se na zemi tma tak hustá a černá, že se zdálo, že „makati ji budou“. Nejen, že lidé neměli světla, ale i vzduch byl tak těžký, že se těžko dýchalo. Neviděli „jeden druhého, a aniž kdo vstal z místa svého za tři dni; ale synové Izraelští všickni měli světlo v příbytcích svých.“ 2. Mojžíšova 10,21.23. Slunce a měsíc byly v Egyptě předmětem uctívání; v této tajemné tmě byl egyptský lid a s ním i jeho bohové poraženi mocí, která se zasadila za věc otroků.*Jakkoli však strašná byla tato zkouška, byla důkazem Božího slitování a útrpnosti. Bůh poskytoval lidu čas k rozmyšlení a k pokání, než na něj sešle poslední a nejstrašnější ránu. {PP 195.4}

Strach přinutil nakonec faraóna k dalšímu ústupku. Koncem třetího dne trvání tmy povolal k sobě Mojžíše a povolil odchod lidu hebrejského za předpokladu, že zanechá v Egyptě všechen svůj dobytek. „Dobytek náš půjde s námi, a nezůstane ani kopyta,“ odpověděl rozhodně Mojžíš, „my pak nevíme, čím sloužiti máme Hospodinu, dokudž nepřijdeme tam.“ Král nemohl již zkrotit svůj hněv. „odejdi ode mne,“ zvolal, „a varuj se, abys více neviděl tváří mé; nebo v který den uzříš tvář mou, umřeš.“ {PP 195.5}

Mojžíš odpověděl: „Dobře jsi řekl: neuzřímť více tváři tvé.“ {PP 196.1}

„Mojžíš veliký byl velmi v zemi egyptské, před očima služebníků faraónových i před očima lidu.“ 2. Mojžíšova 10,26.28.29; 2. Mojžíšova 11,3. Egypťané vzhlíželi k němu s úctou. Král se neodvažoval mu ublížit, protože lid v něm viděl jediného, kdo má moc zastavit rány, jež na něj byly seslány. Lid si přál, aby Izraelitům bylo dovoleno odejít z Egypta. Byl to král a kněží, kdož se stavěli doposledka proti požadavkům Mojžíšovým. {PP 196.2}

24. Kapitola — „Jití Hospodinovo“

Když byla egyptskému králi poprvé přednesena žádost o propuštění Izraele, dostalo se mu výstrahy, že na něho přijde nejstrašnější z ran. Mojžíšovi bylo přikázáno, aby vyřídil faraónovi: „Toto praví Hospodin: Syn můj, prvorozený můj jest Izrael. I řekl jsem tobě: Propusť syna mého, ať slouží mi; a nechtěl jsi ho propustiti. Aj, já zabiji syna tvého, prvorozeného tvého.“ 2. Mojžíšova 4,22.23. Přestože Izraelité žili v opovržení Egypťanů, poctil je Bůh tím, že je vyvolil za strážce svého zákona. Udělil jim zvláštní požehnání a výsady, takže zaujímali mezi národy první místo, jako prvorozený syn mezi svými bratry. {PP 197.1}

Rána, před kterou byl Egypt prvně varován, postihla ho jako poslední. Bůh je trpělivý a milostivý. Pečuje starostlivě o bytosti stvořené k jeho obrazu. Kdyby zkáza úrody a uhynutí stád přivedly Egypt k pokání, byly by bývaly životy dětí ušetřeny. Národ však tvrdošíjně vzdoroval božskému příkazu, a proto na něj měla nyní dopadnout poslední rána. {PP 197.2}

Faraón přikázal Mojžíšovi, aby se před ním pod trestem smrti už neobjevoval. Vzpurnému panovníku však mělo být sděleno poslední poselství od Boha, a tak před něho předstoupil znovu Mojžíš se strašnou zvěstí: „Takto praví Hospodin: O půlnoci já půjdu prostředkem Egypta. Aj pomře všecko prvorozené v zemi egyptské, od prvorozeného faraónova, jenž seděti měl na stolici jeho, až do prvorozeného děvky, kteráž jest při žernovu, i všecko prvorozené hovad. I bude křik veliký po vší zemi egyptské, jakéhož nebylo prvé, a jakéhož nikdy nebude více. U synů pak Izraelských nikdež nehne pes jazykem svým, ovšem pak ani člověk ani hovado, abyste věděli, že rozdíl učinil Hospodin mezi Egyptskými a Izraelskými. I sstoupí všickni tito služebníci tvoji ke mně, a skláněti mi se budou, řkouce: Vyjdi, ty i všecken lid, kterýž jest pod správou tvou; a potom vyjdu.“ 2. Mojžíšova 11,4-8. {PP 197.3}

Před vykonáním tohoto rozsudku dal Hospodin prostřednictvím Mojžíše příkaz dítkám Izraele k odchodu z Egypta a poučil je, jak si mají počínat, aby se uchránili před nadcházející ranou. Každá rodina, buď sama nebo společně s jinou, měla zabít beránka nebo kůzle „bez vady“ a svazečkem yzopu pomaže jeho krví „obou veřejí a nade dveřmi u domů“, aby anděl zkázy, který půjde o půlnoci, nevstoupil do jejich příbytku. Maso musí jíst upečené, s nekvašeným chlebem a hořkými bylinami, a to v noci; přitom — jak pravil Mojžíš — „bedra svá přepásaná míti budete, obuv svou na nohách svých a hůl svou v ruce své, a jísti budete s chvátáním; nebo Jití jest Hospodinovo.“ 2. Mojžíšova 12,5.7.11. {PP 197.4}

Hospodin oznámil: „V tu noc zajisté půjdu po zemi egyptské, a budu bíti všecko prvorozené v zemi egyptské, od člověka až do hovada, a nade všemi Bohy egyptskými učiním soud…Krev pak ta na domích, v nichž budete, budeť vám na znamení; a když uzřím

krev, pominu vás, a nebude mezi vámi rána zahubující, když bíti budu prvorozené v zemi egyptské.“ 2. Mojžíšova 12,12.13. {PP 198.1}

Na památku tohoto velkého vysvobození měl izraelský národ každoročně slavit tento den po všechny věky. „Budeť vám ten den na památku, a slaviti jej budete slavný Hospodinu po rodech svých; právem věčným slaviti jej budete.“ Až budou v budoucnu slavit tento den, budou opakovat svým dětem historii tohoto velkého vysvobození, jak jim Mojžíš přikázal: „Tedy díte: Oběť Fáze toto jest Hospodinu, kterýž pominul domů synů Izraelských v Egyptě, když bil Egypt, domy pak naše vysvobodil:“ 2. Mojžíšova 12,14.27. {PP 198.2}

Dále pak všechno prvorozené, jak člověka, tak zvířat, patří Hospodinovi a může být vráceno jen výkupným na připomínku toho, že prvorození Izraele byli milostivě ušetřeni díky usmiřující oběti, ačkoli je podle spravedlnosti čekal týž osud jako prvorozené Egypta, kteří zahynuli. „Nebo mně přináleží všecko prvorozené. Od toho dne, když jsem pobil všecko prvorozené v zemi Egyptské, posvětil jsem sobě všeho prvorozeného v Izraeli od člověka až do hovada. Mně bude.“ 4. Mojžíšova 3,13. Když pak byla zavedena služba ve stánku úmluvy, vyvolil Hospodin ke službě ve svatostánku kmen Lévi místo prvorozených Izraele. „Dáni jsou mi z prostředku synů Izraelských,“ pravil, „za prvorozené ze všech synů Izraelských vzal jsem je sobě.“ 4. Mojžíšova 8,16. Všechen lid měl v uznání Boží milosti zaplatit za prvorozeného syna cenu výkupného (viz 4. Mojžíšova 18,15.16). {PP 198.3}

Přesnice se staly svátkem, který měl nejen upomínat na vysvobození z Egypta, ale který měl být předzvěstí i většího vysvobození, které vykoná Kristus vykoupením svého lidu z poroby hříchu. Obětní beránek představuje „Beránka Božího“, v němž je jediná naše naděje na spásu. Apoštol praví: „Beránek náš velikonoční za nás obětován, Kristus.“ 1. Korintským 5,7. Nestačilo však zabít velikonočního beránka; jeho krví musely být skropeny veřeje; tak i zásluhy krve Kristovy musí pocítit duše člověka. Musíme věřit, že zemřel nejen pro svět, ale i pro nás samé, pro každého z nás. Musíme si osvojit ctnost usmiřující oběti. {PP 198.4}

Yzop, jehož použili ke kropení krví, byl symbolem očisty; používalo se ho k očišťování malomocných a těch, kdož se potřísnili dotykem s mrtvým. Jeho význam ukazuje i modlitba žalmistova: „Vyčisť mne yzopem, a očištěn budu, umej mne, a nad sníh bělejší budu.“ Žalm 51,9. {PP 199.1}

Bylo třeba připravit beránka celého a nezlomit přitom ani jedinou kost; stejně jako jediná kost nebude zlomena Beránku Božímu, který za nás zemře. (Viz Jan 19,36) Také tím byla znázorněna oběť Kristova. {PP 199.2}

Bylo třeba maso sníst. Nestačí totiž, že věříme v Krista, abychom dosáhli odpuštění hříchu; musíme vírou neustále přijímat duchovní sílu a posilovat se skrze jeho slovo. Kristus pravil: „Nebudete-li jísti tělo Syna člověka a píti krve jeho, nemáte života v sobě. Kdož jí mé tělo a pije mou krev, máť život věčný.“ Jan 6,53.54. A aby vysvětil význam Slova, řekl: „Slova, kteráž já mluvím vám, Duch jsou a život jsou.“ Jan 6,63. Ježíš přijal zákon svého

Otce, za svého života vypracoval jeho zásady, ukázal jeho ducha a jeho blahodárnou moc na člověk. Jan praví „A Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi, (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce,) plné milosti a pravdy.“ Jan 1,14. Následovníci Kristovi se musejí podílet na jeho zkušenosti. Musejí přijímat a vstřebávat slovo Boží, aby se stalo hnací silou jejich života a skutků. Silou Kristovou se musejí změnit k jeho obrazu a odrážet božské vlastnosti. Musejí jíst tělo a pít krev Syna Božího, neboť by v nich nebylo života. Duch a dílo Kristovo se musí stát duchem a dílem jeho učedníků. {PP 199.3}

Beránek měl být pojídán s hořkými bylinami na upomínku hořké poroby v Egyptě. Stejně tak my, když pojídáme tělo Kristovo, musíme tak činit se zkroušeným srdcem u vědomí svých hříchů. Velký význam mělo rovněž požití nekvašeného chleba. Tato povinnost byla v zákoně o Fázi výslovně uložena a Židé ji v životě přísně dodržovali, takže o svátku se v jejich domech nenašel ani kvásek. Stejně tak musejí odložit kvas hříchu všichni ti, kdož přijmou život a tělo Kristovo. Píše o tom Pavel církvi korintské: „Vyčisťež tedy starý kvas, abyste byli nově zaděláni…Neboť jest Beránek náš velikonoční za nás obětován, Kristus. A protož hodujmež ne v kvasu starém, ani v kvasu zlosti a nešlechetnosti, ale v přesnicích upřímnosti a pravdy.“ 1. Korintským 5,7.8. {PP 199.4}

Dříve než se jim dostalo svobody, museli porobení prokázat svou víru v nastávající velké vysvobození. Museli udělat krvavé znamení na svých domech, museli se se svými rodinami oddělit od Egypťanů a shromáždit se ve vlastních příbytcích. Kdyby byli Izraelité nesplnili byť je jediný z daných pokynů, kdyby byli neoddělili své děti od egyptských, kdyby byli bývali beránka sice zabili, ale opomněli pomazat jeho krví veřeje svých dveří, nebo kdyby byl kdokoli vyšel z jejich domů, nebyli by bývali bezpeční. I kdyby byli upřímně věřili, že učinili vše, co bylo zapotřebí, nebyla by je byla pouhá upřímnost zachránila. Ti, kteří by byli nedbali příkazů Hospodinových, byli by ztratili svého prvorozeného rukou mstícího anděla. {PP 199.5}

Poslušností měl lid prokázat svou víru. Stejně tak všichni, kteří doufají, že budou vykoupení zásluhami krve Kristovy, by si měli uvědomit, že sami musejí něco udělat, aby si zajistili své spasení. Jen Kristus nás může vykoupit z trestu za přestoupení, my však se musíme odvrátit od hříchu k poslušnosti. Člověk bude spasen vírou, nikoli skutky; svou víru však musí dokázat svými skutky. Bůh vydal svého Syna na smrt pro usmíření hříchu, zažehl světlo pravdy, ukázal cestu života, ustanovil pravidla a prostředky, dal rady a poučení. A člověk musí nyní spolupracovat s těmito prostředky pro svou spásu, musí si vážit této pomoci a užívat ji, věřit a být poslušen všech božských požadavků. {PP 200.1}

Když Mojžíš opakoval Izraelským Boží opatření k jejich vysvobození, „lid sklonivše hlavy, poklonu učinili“. 2. Mojžíšova 12,27. Byli šťastni nadějí na brzké osvobození a u vědomí projevované péče o svůj brzký odchod a blížící se odplaty utlačovatelům pociťovali vděčnost ke svému milostivému Osvoboditeli. Mnozí Egypťané se přesvědčili, že Bůh Hebrejů je jediným pravým Bohem, a nyní žádali, aby jim bylo poskytnuto přístřeší v

domech Izraelitů, až anděl zkázy bude procházet zemí. Byli vlídně přijímáni a sami se zavazovali, že budou napříště sloužit Bohu Jákobovu a že s jeho lidem odejdou z Egypta. {PP 200.2}

Izraelští uposlechli příkazů, které jim dal Bůh. Urychleně a v tajnosti konali přípravy k odchodu. Rodiny se shromáždily, zabily velikonočního beránka, upekly jeho maso na ohni, připravili nekvašený chléb a hořké byliny. Otec, kněz domácnosti, potřel krví beránka veřeje dveří a vešel pak do příbytku ke své rodině. V rychlosti a mlčky snědli velikonočního beránka. V bázni modlili se lidé a čekali s nepopsatelným strachem všichni prvorození, ať to byli silní muži či malé děti. Otcové a matky tiskli své milované prvorozené v náručí při pomyšlení na strašnou ránu, která má této noci dopadnout. Avšak anděl smrti nenavštívil jediný příbytek Izraele. Znamení krve — znamení ochrany Spasitelovy — bylo na jejich dveřích a záhuba tam nevkročila. {PP 200.3}

O půlnoci „vzešel křik veliký v Egyptě; nebo žádného nebylo domu, v němž by nebylo něčeho mrtvého“. Všechno prvorozené v zemi, „od prvorozeného faraónova, kterýž seděti měl na stolici jeho, až do prvorozeného vězně, kterýž byl v žaláři, i všecko prvorozené hovad“ bylo pobito andělem hubitelem. Po celé rozsáhlé říši egyptské byla zničena pýcha každé domácnosti. Ovzduší naplnilo se pláčem a bědováním truchlících. Král a dvořané mrtvolně bledí a s třesoucími se rty, zděsili se nad neskonalou hrůzou. Faraón si uvědomil, jak kdysi zvolal: „Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho a propustil Izraele? Hospodina neznám, Izraele také nepropustím.“ Nyní však byla jeho rouhačská pýcha pokořena v prach; „Povolav Mojžíše a Árona v noci, řekl: Vstaňte, vyjděte z prostředku lidu svého, i vy i synové Izraelští, a odejdouce, služte Hospodinu, jakž jste mluvili. Ovce také vaše i voly vaše vezměte, jakž jste žádali, a jděte; a dejte mi také požehnání.“ Také královští rádcové a lid egyptský prosil Izraelity, aby co nejrychleji „vyšli ze země; nebo pravili: Všickni již teď zemřeme.“ 2. Mojžíšova 12,30-33. {PP 200.4}

25. Kapitola — Odchod

S opásanými bedry, s opánky na nohou a s holí v ruce byl izraelský národ připraven k odchodu; v klidu a bázni očekával povolení krále, že může odejít ze země. Než se rozednilo, byli Izraelité na cestě. Když byl Egypt sužován ranami, když projevy Boží moci posilovaly víru v srdcích otroků a zkrušovaly jejich utlačovatele, shromažďovali se Izraelité postupně v krajině Gesen, a třebaže jejich útěk byl náhlý, mohli již učinit některá opatření, aby odchod tak velkého množství lidí byl spořádaný: rozdělili se do skupin a každá skupina měla v čele určeného vůdce. {PP 202.1}

A vydalo se na cestu „okolo šestkrát sto tisíc pěších, mužů toliko kromě dětí. Ano také jiného lidu mnoho vyšlo s nimi“ 2. Mojžíšova 12,37.38. V tomto ohromném zástupu byli nejen ti, které pudila víra v Boha Izraele, ale v mnohem větším počtu takoví, kteří jen chtěli uniknout ranám nebo kteří podlehli všeobecnému vzrušení a přidali se z pouhé zvědavosti. Ti pak byli Izraeli jen na překážku a sváděli ho k nepravostem. {PP 202.2}

Lid vzal s sebou „ovec také a volů, dobytka velmi mnoho“ 2. Mojžíšova 12,38. Bylo to vlastnictví Izraelitů, kteří neprodali své majetky králi jako Egypťané. Jákob a jeho synové přivedli s sebou do Egypta svá stáda, kde je značně rozmnožili. Než opustil Egypt, žádali Izraelité podle Mojžíšova pokynu odměnu za svou práci, za kterou nedostali zaplaceno. A Egypťané jim vyhověli, jen aby se jich už zbavili. Otroci odcházeli, obtíženi kořistí svých utlačovatelů. {PP 202.3}

V ten den se vyplnilo to, co bylo před staletími zjeveno v prorockém vidění Abrahámovi: „Pohostinu bude símě tvé v zemi cizí, a v službu je podrobí, a trápiti je budou za čtyři sta let; však národ, jemuž sloužiti budou, já souditi budu; a potom vyjdou s velikým zbožím“ 1. Mojžíšova 15,13-14.* {PP 202.4}

Lhůta čtyř set let se naplnila. „Právě toho dne vyšla všecka vojska Hospodinova z země egyptské.“ 2. Mojžíšova 12,41. Při svém odchodu z Egypta vzali s sebou Izraelští drahocenný odkaz — kosti Josefovy, které tak dlouho očekávaly splnění Božího zaslíbení a které v temných letech poroby připomínaly budoucí vysvobození Izraele. {PP 202.5}

Izraelští se nedali přímou cestou do Kanaánu, která vedla zemí Filištínských; Hospodin řídil jejich pochod směrem na jih, k břehům Rudého moře. „Nebo řekl Bůh: Aby nepykal lid, když by uzřel, an válka nastává, a nevrátili se do Egypta.“ 2. Mojžíšova 13,17. Kdyby se byli pokusili projít zemí Filištínských, byli by narazili při svém pochodu na odpor, neboť Filištínští by je byli pokládali za otroky, kteří prchli svým pánům, a byli by neváhali udeřit na ně. Izraelští byli nedostatečně připraveni k utkání s tak velkým a bojovným národem; věděli málo o Bohu a málo v něho věřili a byli by se vyděsili a zmalomyslněli by. Byli neozbrojeni, nebyli zvyklí válčit, dlouhá poroba podlomila jejich ducha a navíc se museli

starat o ženy, děti a stáda. Svým rozhodnutím zavést Izraelské k Rudému moři projevil se Hospodin jako Bůh milosrdný i jako Bůh správného úsudku. {PP 203.1}

„Vytáhše tedy z Sochot, položili se v Etam při kraji pouště. Hospodin pak předcházel je ve dne v sloupu oblakovém, aby je vedl cestou, v noci pak v sloupu ohnivém, aby svítil jim, aby ve dne i v noci jíti mohli. {PP 203.2}

Neodjal sloupu oblakového ve dne, ani ohnivého sloupu v noci od tváři toho lidu.“ 2. Mojžíšova 13,20-22. Žalmista praví: „Roztáhl oblak k zastírání jich, a oheň k osvěcování noci.“ Žalm 105,39. (Viz také 1. Korintským 10,1.2) Korouhev jejich neviditelného Vůdce byla stále s nimi. Ve dne řídil oblak jejich cestu nebo se nad nimi rozprostřel jako baldachýn. Chránil je před palčivým vedrem a svým chladivým a vlhkým stínem je příjemně osvěžoval ve vyprahlé žíznivé poušti. V noci se stával ohnivým sloupem, který osvětloval jejich tábor a byl stálým svědectvím božské přítomnosti. {PP 203.3}

V jedné z nejkrásnějších a nejutěšenějších částí svého proroctví zmiňuje se Izaiáš o oblakovém a ohnivém sloupu, aby znázornil, jakou péči projevuje Bůh o svůj lid v posledním velkém boji s mocnostmi zla: „A stvoří Hospodin nad každým obydlím hory Sión, a nad každým shromážděním jejím oblak ve dne, a dým a blesk plápolajícího ohně v noci; nebo nad všecku slávu bude zastření. A bude stánkem k zastěňování ve dne před horkem, a za útočiště a skrýši před přívalem a deštěm.“ Izajáš 4,5.6. {PP 203.4}

Putovali bezútěšnou, pustou končinou. Začali si již klást otázku, kam vede jejich cesta, začali pociťovat únavu z namáhavé cesty a v některých z nich klíčila obava, že je budou pronásledovat Egypťané. Avšak oblak stále postupoval a oni ho následovali. A tu přikázal Hospodin Mojžíšovi, aby odbočili do skalnaté soutěsky a rozbili svůj tábor u moře. Mojžíšovi bylo zjeveno, že faraón je bude pronásledovat, že však Bůh se zaslouží o jejich vysvobození. {PP 203.5}

V Egyptě se zatím roznesla zpráva, že dítky Izraele neodešly do pouště, aby uctívaly svého Boha, nýbrž že směřují k Rudému moři. Faraónovi rádcové ohlásili králi, že jejich otroci uprchli a již se nevrátí. Lidé začali litovat toho, že byli tak bláhoví a připisovali smrt svých prvorozených moci Boží. Egyptští mudrci, kteří se již vzpamatovali ze svého strachu, začali vykládat, že pohromy byly způsobeny přírodními příčinami. „Co jsme to učinili, že jsme propustili Izraele, aby nesloužil nám?“ (2. Mojžíšova 14,5) hořce si vyčítali. {PP 204.1}

Faraón sebral své vojenské síly, „šest set vozů vybraných, i všecky vozy egyptské,“ (2. Mojžíšova 14,7) jízdu, hejtmany i pěší vojsko. Sám král v doprovodu velmožů své říše postavil se v čelo útočného vojska. Vojsko doprovázeli i kněží, aby pro ně zajistili přízeň bohů, a tím i úspěch pro jejich tažení. Král se rozhodl, že předvede Izraelským všechnu svou moc, a tím je zastraší. Egypťané měli obavy z toho, aby je jejich pokoření Bohem Izraele

neučinilo terčem posměchu ostatních národů. Předvedou-li však nyní všechnu svou moc a přivedou-li zpět uprchlíky, obnoví svou slávu a získají znovu své otroky. {PP 204.2}

Hebrejové se utábořili u moře, jehož vody se zdály nepřekročitelnou překážkou v další cestě, zatímco na jihu jim bránilo v dalším pochodu rozeklané horstvo. Náhle spatřili v dálce lesknoucí se zbroj a jedoucí válečné vozy, patřící k předvoji velkého vojska. Když se vozy přiblížily, poznali Izraelští, že jsou to egyptská vojska v plné zbroji, která je pronásledují. Zachvátil je strach. Mnozí volali k Hospodinu, ostatní pak spěchali k Mojžíšovi a naříkali: „Zdali proto, že nebylo hrobů v Egyptě, vyvedl jsi nás, abychom zemřeli na poušti? Co jsi nám to učinil, že jsi vyvedl nás z Egypta? Zdali jsme toho nemluvili tobě ještě v Egyptě, řkouce: Nech nás, ať sloužíme Egyptským? Nebo lépe bylo nám sloužiti Egyptským, než zemříti na poušti.“ 2. Mojžíšova 14,11.12. {PP 204.3}

Mojžíše velice znepokojilo, že jeho lid projevuje tak malou víru v Boha, přestože se ustavičně přesvědčovali o projevech jeho moci, jíž zasahoval v jejich prospěch. Jak ho mohou vinit z nebezpečí a nesnází svého postavení, když uposlechl jen výslovného příkazu Božího? Nebylo vskutku možnosti záchrany, nezasáhne-li sám Bůh. A protože se do tohoto postavení dostali, plníce božský příkaz, neměl Mojžíš obav z následků. Odpověděl lidu klidně a přesvědčivě: „Nebojte se, stůjte a vizte spasení Hospodinovo, kteréž vám způsobí dnes; nebo Egyptských, kteréž jste viděli dnes, neuzříte nikdy více až na věky. Hospodin bojovati bude za vás, a vy mlčeti budete.“ 2. Mojžíšova 14,13.14. {PP 204.4}

Nebylo lehké udržet Izraelské, aby v klidu čekali na zásah Boží. Trpěli nedostatkem kázně a sebeovládání, a proto byli prchliví a nerozvážní. Obávali se, že v brzku padnou do rukou svých utlačovatelů a jejich hlasité naříkání a bědování bylo opravdové. Následovali pozoruhodný sloup z oblaku jako znamení Boží na své cestě vpřed, nyní se však ptali sami sebe, nebyla-li to předzvěst nějakého velkého neštěstí, nezavedl-li je oblak na nesprávnou stranu pohoří, na neschůdnou cestu. Anděl Boží jevil se tak jejich zaslepeným myslím jako předzvěst neštěstí. {PP 205.1}

Když se k nim však přiblížilo egyptské vojsko, které se těšilo na snadnou kořist, vznesl se oblačný sloup majestátně k nebi, přenesl se přes Izraelské a sestoupil mezi ně a egyptská vojska. Tmavá stěna oddělila pronásledované od jejich pronásledovatelů. Egypťané ztratili z dohledu tábor Hebrejů a byli nuceni se zastavit. Když však noční tma zhoustla, oblačná stěna na straně Hebrejů se rozzářila a zaplavila celý tábor denním světlem. {PP 205.2}

Izraelským se vrátila naděje. A Mojžíš pozvedl svůj hlas k Hospodinu. „I řekl Hospodin Mojžíšovi: Co voláš ke mně? Mluv synům Izraelským, ať jdou předce. Ty pak zdvihni hůl svou, a vztáhni ruku svou na moře, a rozděl je; a nechať jdou synové Izraelští prostředkem moře po suše.“ 2. Mojžíšova 14,15.16. {PP 205.3}

Žalmista popisuje přechod Izraelitů Rudým mořem takto: „Skrze moře byla cesta tvá, a stezky tvé skrze vody veliké, a však šlépějí tvých nebylo znáti. Vedl jsi jako stádo lid svůj

skrze Mojžíše a Árona.“ Žalm 77,20.21. Když Mojžíš vztáhl svou hůl, vody se rozdělily, Izraelští vkročili do moře po suché půdě a voda stála po obou stranách jako zeď. Světlo ohnivého sloupu Božího ozařovalo vrcholy zpěněných vln a svítilo na cestu, která prorážela vody moře jako mohutná brázda a ztrácela se v temné dáli u protějšího břehu. {PP 205.4}

„A honíce je Egyptští, vešli za nimi do prostřed moře, všecka jízda faraónova, vozové i jízdní jeho. Stalo se pak v bdění jitřním, že pohleděl Hospodin na vojska Egyptských z sloupu ohně a oblaku, a zmátl vojsko egyptské.“ 2. Mojžíšova 14,23.24. Tajemný oblak se před jejich užaslými zraky změnil v ohnivý sloup. Zaburácely hromy a vyšlehly blesky. „Vydali povodně oblakové, vydala hřmot nebesa, ano i kameníčko tvé skákalo. Vznělo hřímání tvé po obloze, blýskání osvěcovalo okršlek zemský, pohybovala se a třásla země.“ Žalm 77,18.19. {PP 205.5}

Egypťanů se zmocnil zmatek a zděšení. Obklopeni rozhněvanými živly, v nichž neslyšeli hlas rozlíceného Boha, chtěli se obrátit a prchnout na břeh, který opustili. Mojžíš však vztáhl svou hůl a navršené vody, dychtivy své oběti, se s hukotem a sykotem srazily a pohřbily egyptské vojsko ve svých černých hlubinách. {PP 205.6}

Když se rozednilo, spatřili Izraelští, co všechno zbylo z jejich mocného nepřítele — mrtvá těla nepřátel v plné zbroji, vyvržená na břeh. Jediná noc přinesla úplné vysvobození z nejstrašnějšího nebezpečí. Celý ten obrovský bezmocný zástup lidí — otroci nezvyklí boji, ženy, děti a dobytek s mořem před sebou a s mohutným vojskem egyptských za zády — viděl, jak se před ním otevřela cesta v moři a jak jeho nepřátelé byli přemoženi v okamžiku, kdy již chtěli slavit vítězství. Jen Hospodin je mohl zachránit a k němu obracela se teď jejich srdce s vděčností a vírou. Své city vyjádřili chvalozpěvy. Mojžíš, naplněn Duchem Božím, zapěl s lidem vítězný chorál díkuvzdání, první a jednu z nejvznešenějších písní, jež lidstvo zná: {PP 206.1}

„Zpívati budu Hospodinu, neboť jest slavně zveleben;
koně i s jezdcem uvrhl do moře.
Síla má a píseň jest Hospodin,
nebo vysvobodil mne.
Onť jest Bůh můj silný, protož stánek vzdělám jemu;
onť jest Bůh otce mého, protož vyvyšovati ho budu.
Hospodin jest udatný bojovník,
Hospodin jméno jeho.
Vozy faraónovy i vojsko jeho uvrhl do moře;
a nejpřednější hejtmané jeho ztopeni jsou v moři Rudém.
Propasti přikryly je;
vpadli do hlubiny jako kámen.
Pravice tvá, Hospodine, zvelebena jest v síle,
pravice tvá, ó Hospodine, potřela nepřítele…

Kdo podobný tobě mezi silnými, ó Hospodine? Kdo jest tak, jako ty, velebný v svatosti, hrozný v chválách, činící divy?... Zprovodíš v milosrdenství svém lid tento, kterýž jsi vykoupil; laskavě povedeš jej v síle své k příbytku svatosti své. Uslyší lidé, bouřiti se budou;... Připadne na ně strach a lekání, pro velikost ramene tvého; mlčeti budou jako kámen, dokudž nepřejde lid tvůj, ó Hospodine, dokudž nepřejde lid ten, kteréhožs sobě dobyl. Uvedeš je, a štípíš je na hoře dědictví svého, na místě, kteréž jsi k příbytku svému připravil, Hospodine, v svatyni, kterouž utvrdí ruce tvé, Pane.“

2. Mojžíšova 15,1-6.11.13.14.16.17. {PP 206.2}

Jako z velké hloubky stoupal k nebi vznešený chorál velkých zástupů Izraelských. Začaly jej ženy izraelské a když Maria, sestra Mojžíšova, vzala bubínek a začala radostí poskakovat, ostatní ženy ji následovaly. Nad pouští a nad mořem do daleka zazněla jásavá píseň a z hor vracela se ozvěna slov jejich chvály: „Zpívejte Hospodinu, poněvadž slavně zveleben jest.“ 2. Mojžíšova 15,21. {PP 207.1}

Tato píseň a velké vysvobození, které připomínala, učinily tak velký dojem, že nikdy nevymizely z paměti hebrejského lidu. Po věky připomínali je proroci a pěvci Izraele jako svědectví, že Hospodin je síla a vysvobození pro ty, kdož v něho věří. Tato píseň nepatří jen židovskému lidu. Naznačuje záhubu všech nepřátel spravedlnosti a konečné vítězství Božího Izraele. Prorok z ostrova Patmos viděl „moře sklené, smíšené s ohněm“ a na něm zástupy lidí bíle oděných, „kteříž zvítězili,“ „majíce harfy Boží. A zpívají píseň Mojžíše, služebníka Božího, a píseň Beránkovu.“ Zjevení 15,2.3. {PP 207.2}

„Ne nám, Hospodine, ne nám, ale jménu svému dej čest, pro milosrdenství své a pro pravdu svou.“ Žalm 115,1. Takovým duchem byl prodchnut zpěv Izraelských na oslavu osvobození a takový duch by měl přebývat v srdcích všech, kdož milují Boha a bojí se ho. Bůh vysvobodil naše duše z otroctví hříchu a toto vysvobození je větší, než bylo vysvobození Hebrejů u Rudého moře. Stejně jako Hebrejové měli bychom srdcem, duší, a hlasem chválit Hospodina za jeho pozoruhodnou práci, kterou pro nás koná. Ti, kdož si uvědomují velké milosrdenství Boží a kdož jsou vděčni i za jeho nejmenší dary, budou žít ve stálém štěstí a v jejich srdcích bude znít píseň k chvále Hospodinově. Každodenní požehnání, které přijímáme z rukou Božích, a především Ježíšova smrt, která nám zajistila štěstí a nebe, měly by být předmětem naší stálé vděčnosti. Kolik soucitu, kolik neposkvrněné lásky prokázal Bůh nám, ztraceným hříšníkům, když nás připoutal k sobě a

když si nás tak oblíbil! Jakou oběť přinesl náš Vykupitel, abychom se mohli nazývat dítkami Božími! Měli bychom chválit Hospodina za blahoslavenou naději, kterou nám poskytuje jeho velký plán na naše vykoupení, měli bychom ho velebit za nebeské dědictví, za jeho hojná zaslíbení a za to, že Ježíš žije, aby za nás orodoval. {PP 207.3}

„Kdož obětuje oběť chvály," praví Stvořitel, „tenť mne uctí." Žalm 50,23. Všichni obyvatelé nebes svorně chválí Boha. Naučme se již nyní písni andělů, abychom ji mohli zpívat, až se připojíme k jejich oslnivému zástupu. Říkejme se žalmistou: „Chváliti budu Hospodina, dokud jsem živ, žalmy zpívati Bohu svému, dokud mne stává." „I budou tě oslavovati národové, ó Bože, oslavovati tě budou všickni lidé." Žalm 146,2; Žalm 67,4. {PP 207.4}

Bůh ve své prozřetelnosti zavedl Hebreje do skalní soutěsky u moře, aby mohl ukázat svou moc při jejich osvobozování a viditelně pokořit pýchu jejich utlačovatelů. Bůh by je mohl zachránit jiným způsobem, zvolil však tento způsob, aby vyzkoušel jejich víru a upevnil jejich důvěru v něho. Lid byl již unaven a zděšen, avšak kdyby se byl zastavil, když jej byl Mojžíš vyzýval vpřed, Bůh by mu byl neotevřel cestu. „Věrou přešli moře červené jako po suchu." Židům 11,29. Tím, že sešli do samé vody, dokázali, že uvěřili slovu Božímu, které jim tlumočil Mojžíš. Učinili vše, co bylo jejich silách a pak Mocný Izraele rozdělil moře, aby pro ně udělal cestu. {PP 208.1}

Toto velké poučení platí pro všechny časy. Život křesťana je často pln nebezpečí a mnohdy se zdá těžké splnit povinnost. Představivost kreslí hrozící zkázu, otroctví nebo smrt. Hlas Boží však říká jasně „Jdi vpřed!" Měli bychom uposlechnout tohoto příkazu, i když náš zrak nemůže prohlédnout tmou a i když pociťujeme přitom mrazení. Překážky, které brzdí náš postup nezmizí, budeme-li váhat a pochybovat. Ti, kdož se zdráhají uposlechnout, dokud nezmizí poslední zdání nejistoty a dokud trvá nebezpečí nezdaru nebo porážky, neuposlechnou vůbec. Nevíra našeptává: „Vyčkejme, až budou odstraněny překážky a až uvidíme jasně svou cestu;" víra však nutí k odvážnému pochodu vpřed, dává naději a jistotu. {PP 208.2}

Oblak, který byl pro Egypťany temnou stěnou, byl pro Hebreje velkým zdrojem světla, jež osvětlovalo celý tábor a svítilo jim na cestu vpřed. Tak řízení Prozřetelnosti je pro nevěřící nepochopitelné a přivádí je v zoufalství, kdežto pro věřící je naprosto jasné a přináší jim klid a mír. Cesta, po níž nás vede Bůh, může vést pouští nebo mořem, je to však cesta bezpečná. {PP 208.3}

26. Kapitola — Od Rudého Moře k Sinaji

Od Rudého moře vydaly se zástupy Izraelských na další cestu pod vedením oblakového sloupu. Okolní krajina byla bezútěšná — holé, pusté hory, prázdné roviny a moře, rozprostírající se do daleka, s břehy posetými mrtvými těly jejich nepřátel. Přesto byli Izraelští veselé mysli u vědomí získané svobody a všechna jejich nespokojenost zmizela. {PP 209.1}

Putovali však tři dny a nemohli nalézt vodu. Zásobu vody, kterou vzali s sebou, již zcela vyčerpali. Neměli, čím by uhasili palčivou žízeň, když se unaveně vlekli rovinami, vyprahlými sluncem. Mojžíš, který dobře znal tuto krajinu, věděl, což ostatním nebylo známo, že v Marah, které bude jejich příští zastávkou, jsou studny, jejichž voda však není pitná. S úzkostí sledoval oblak, který je vedl. Usedalo mu srdce, když zaslechl z čela průvodu radostné zvolání „Voda, voda!“ Muži, ženy a děti spěchali dychtivě ke studně. A pak se ze zástupu ozvaly zoufalé výkřiky — voda byla hořká a nedala se pít. {PP 209.2}

V hrůze a zoufalství vyčítali Mojžíšovi, že je vedl touto cestou, a v té chvíli ani nepomysleli na to, že je vedla božská přítomnost v tajuplném oblaku, právě tak jako vedla Mojžíše. V bolesti nad jejich zármutkem udělal Mojžíš to, co oni zapomněli udělat: prosil úpěnlivě Boha o pomoc. „A ukázal mu Hospodin dřevo, které jakž uvrhl do vod, učiněny jsou sladké vody.“ Hospodin dal pak Izraeli zaslíbení skrze Mojžíše: „Jestliže skutečně poslouchati budeš hlasu Hospodina Boha svého, a činiti budeš, což spravedlivého jest před očima jeho, a nakloníš uši k přikázáním, a ostříhati budeš všech ustanovení jeho: žádné nemoci, kterouž jsem dopustil na Egypt, nedopustím na tebe; nebo já jsem Hospodin, kterýž tě uzdravuji.“ 2. Mojžíšova 15,25.26. {PP 209.3}

Od Marah putovali Izraelští k Elim, kde našli „dvanácte studnic vod a sedmdesáte palm“. Tam pobyli několik dní a pak se vydali do pouště Sin. Byli již celý měsíc na cestě z Egypta, když rozbili svůj první tábor v poušti. Jejich zásoby potravin se již začínaly tenčit. Na poušti byla jen sporá tráva, a tak i dobytka ubývalo. Jak opatřit potravu pro tak obrovské množství lidí? Znovu začali pochybovat, znovu se ozvalo reptání. I stařešinové se přidali k ostatním a reptali proti Mojžíšovi a Árónovi: „Ó bychom byli zemřeli od ruky Hospodinovy v zemi Egyptské, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme se najídali chleba do sytosti! A teď vyvedli jste nás na tuto poušť, abyste zmořili všecko shromáždění toto hladem.“ 2. Mojžíšova 15,27; 2. Mojžíšova 16,3. {PP 209.4}

Dosud ještě nestrádali hladem; svou okamžitou potřebu mohli ukojit, lekali se však budoucnosti. Nemohli pochopit, jak by toto obrovské množství lidí mohlo přejít poušť a přežít, a ve svých představách viděli již hladovět své děti. Hospodin dopustil, aby na ně přišly těžkosti, aby se jim ztenčily zásoby, protože chtěl, aby jejich srdce se obrátila k tomu, kdo je jejich Vysvoboditelem. Jestliže se ve své nouzi obrátí k němu, dá jim další znamení své lásky a péče. Slíbil jim, že budou-li poslouchat jeho příkazů, nepřijde na ně nemoc;

jestliže předpokládali, že by mohli se svými dětmi zemřít hlady, byl to projev hříšné nevěry. {PP 210.1}

Bůh dal zaslíbení, že bude jejich Bohem, že je přijme k sobě jako národ a že je zavede do velké a dobré země; oni však umdlévali při každé překážce, která je potkala na cestě do této země. Zázrakem vyvedl je Bůh z otroctví egyptského, aby je mohl povznést, zušlechtit a učinit chloubou země. Bylo však nutné, aby uměli čelit překážkám a trpět nedostatkem. Bůh je vyzdvihl ze stavu ponížení a určil je k tomu, aby zaujali čestné místo mezi národy a přijali významné a svaté pověření. Kdyby byli měli víru v Boha za všechno, co pro ně udělal, byli by s radostí snášeli útrapy, nedostatky, ba i skutečné utrpení; oni však nebyli ochotni věřit dále v Hospodina, dokud neuvidí další důkazy jeho moci. Zapomněli již na svou trpkou porobu v Egyptě. Zapomněli již na milosrdenství a moc Boží, která se projevila při jejich osvobození z otroctví. Zapomněli již, jak jejich děti byly ušetřeny, když anděl zkázy zahubil všechno prvorozené v Egyptě. Zapomněli již na projev božské moci u Rudého moře. Zapomněli již, že když bezpečně přecházeli Rudým mořem po stezce, jež jim byla otevřena, byla vojska jejich nepřítele, pokoušející se je následovat, pohlcena vodami moře. Myslili jen na nesnáze a těžkosti, které právě prožívali a místo aby volali: „Bůh učinil pro nás velké věci; byli jsme otroky a udělal z nás velký národ,“ mluvili jen o těžkostech a ptali se, kdy už skončí jejich namáhavé putování. {PP 210.2}

Dějiny putování Izraelských po poušti byly zaznamenány pro poučení Božího Izraele na věčné časy. Záznam o tom, jak Bůh jednal s poutníky na poušti, když putovali z místa na místo, když strádali hladem, žízní a únavou a když jim strhujícími projevy své moci spěchal na pomoc, poskytuje bohaté poučení jeho národu pro všechny věky. Pestré zkušenosti Hebrejů byly přípravou pro pobyt v jejich zaslíbené vlasti v Kanaánu. Bůh chce, aby se jeho lid i dnes zamýšlel pokorně a s pochopením nad zkouškami, jimiž prošel někdejší Izrael, a aby se tak poučil, jak se připravit na nebeský Kanaán. {PP 210.3}

Mnozí se zamýšlejí nad Izraelskými, podivují se jejich nedostatku víry a jejich reptání a domnívají se, že sami by nebyli tak nevděční. Je-li však jejich víra podrobena zkoušce, byť sebenepatrnější, neprojeví více víry a trpělivosti než staří Izraelité. Octnou-li se v úzkých, reptají, že Bůh je tak chce zkoušet. Třebaže je postaráno o jejich současné potřeby, nejsou mnozí ochotni svěřit Bohu svou budoucnost a žijí ve stálých obavách, aby neupadli do bídy a aby jejich děti netrpěly. Mnozí žijí ve stálém očekávání zla a zveličují obtíže, které skutečné jsou, takže pak nevidí četná požehnání, za něž by měli být vděčni. Překážky, s nimiž se setkávají, by je měly vést k tomu, aby hledali pomoc u Boha, jediného zdroje síly; místo toho je však od Boha odvádějí, protože v nich vzbuzují neklid a rozmrzelost. {PP 211.1}

Jednáme správně, projevujeme-li tak málo víry? Proč máme být nevděční a nedůvěřiví? Ježíš je naším přítelem, celé nebe se zajímá o naše blaho. Naše úzkosti a strachy zarmucují svatého Ducha Božího. Neměli bychom se poddávat úzkostlivosti, která nás jen souží a

deptá, ale nepomáhá nám snášet těžkosti. Neměli bychom nikdy připustit takový nedostatek víry v Boha, který nás vede k tomu, že za hlavní životní cíl považujeme péči o zítřek, jakoby naše štěstí spočívalo v těchto pozemských věcech. Není vůlí Boží, aby jeho lid byl sužován starostmi. Hospodin však nám také nepraví, že naše cesta je bez jakéhokoli nebezpečí. Neslibuje, že odejme svůj lid ze světa hříchu a zla, ukazuje nám však bezpečné útočiště. Zve usoužené a utrápené: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vám odpočinutí dám.“ Matouš 11,28. Odložte břemeno úzkosti a světských starostí, které jste si sami vložili na šíji, a „vezměte jho mé na se, a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí dušem svým“ (Matouš 11,29). U Boha najdeme odpočinek a klid, všechny své starosti můžeme vložit na něho, „nebo on má péči o nás“ (viz 1. Petrův 5,7) {PP 211.2}

Apoštol Pavel praví: „Viztež, bratři, aby snad v někom z vás nebylo srdce zlé a nevěrné, kteréž by odstupovalo od Boha živého.“ Židům 3,12. Za všechno, co Bůh pro nás vykonal, by naše víra měla být silná, činorodá a neotřesitelná. Místo reptání a nářků mělo by nám vycházet ze srdce: „Dobrořeč duše má Hospodinu, a nezapomínej se na všecka dobrodiní jeho.“ Žalm 103,2. {PP 211.3}

Bůh nezapomínal na potřeby Izraele. Pravil jejich vůdci: „Já dám vám chleba s nebe jako déšť.“ 2. Mojžíšova 16,4. A dal mu pokyny, aby lid sbíral zásobu na každý den, šestý den pak dvojnásobek, aby se zachovalo posvátné ustanovení o sobotě. {PP 211.4}

Mojžíš ujistil Izraelské, že o jejich potřeby bude postaráno: „Hospodin vám dá u večer masa, abyste se najedli, a chleba ráno do sytosti.“ A dodal: „My co jsme? Ne proti námť jsou reptání vaše, ale proti Hospodinu“. Pak přikázal Mojžíš Árónovi, aby jim řekl: „Přistuptež před obličej Hospodinův, neboť jest slyšel reptání vaše.“ Zatímco Árón mluvil, Izraelští „se obrátili tváří k poušti, a aj, sláva Hospodinova ukázala se v oblaku“. 2. Mojžíšova 16,8-10. Nádhera, jakou dosud nikdy neviděli, znázorňovala božskou přítomnost. Projevy, určenými jejich smyslům, měli poznat Boha. Muselo se jim dostat poučení, že nikoli člověk jménem Mojžíš, ale Nejvyšší je jejich vůdcem, aby se báli jeho jména a poslouchali jeho hlasu. {PP 212.1}

Za soumraku slétla se k táboru velká hejna křepelek, která poskytla dostatek potravy pro všechny. Ráno pak leželo na povrchu země „drobného cosi a okrouhlého, drobného jako jíní na zemi“. „Bylo to jako semeno koliandrové a bílé.“ Lid tomu říkal „manna“. Mojžíš pravil: „To jest ten chléb, kterýž vám dal Hospodin ku pokrmu.“ 2. Mojžíšova 16,14-15; 4. Mojžíšova 11,7. Lid sbíral manu a viděl, že je jí dostatek pro všechny. „Mleli ji žernovy neb tloukli v moždířích, a smažili na pánvici, aneb koláče podpopelné dělali z ní.“ 4. Mojžíšova 11,8. „Chuť jeho byla jako koláče s medem.“ 2. Mojžíšova 16,31. Dostali příkaz, aby denně nasbírali pro každého jeden gomer a nesměli z toho nic nechat pro příští den. Někteří se pokusili udělat si zásobu na druhý den, shledali však, že pak už není požívatelná. Denní

potrava se musela nasbírat z rána, protože co zůstalo ležet na zemi, roztálo na slunci. {PP 212.2}

Při sbírání many se stávalo, že někteří nasbírali více a někteří méně, než byla předepsaná míra. „Potom měřili na gomer. A nezbylo tomu, kdo nasbíral mnoho, a ten, kdo nasbíral málo, neměl nedostatku.“ 2. Mojžíšova 16,18. Vysvětlení tohoto místa Písma svatého, jakož i praktické ponaučení z toho podává apoštol Pavel ve druhé epištole ke Korintským. Praví: „Ne, aby jiní měli polehčení, a vy úzkost, ale rovnost ať jest, nyní přítomně vaše hojnost spomoz jejich chudobě, aby také jejich hojnost vaší chudobě byla ku pomoci, aby tak byla rovnost. Jakož psáno: Kdo mnoho, nic mu nezbývalo, a kdo málo, neměl nedostatku.“ 2. Korintským 8,13-15. {PP 212.3}

Šestého dne sebral lid dva gomery na sobotu. Předáci spěchali oznámit to Mojžíšovi. Jeho odpověď zněla: „Toť jest, což mluvil Hospodin: Odpočinutí soboty svaté Hospodinu bude zítra. Což byste měli péci, pecte, a což byste vařiti měli, vařte dnes; což pak koli zbude, nechte sobě a schovejte to k jitru.“ Učinili tak a viděli, že potrava se nezkazila. „I řekl Mojžíš: Jeztež to dnes, poněvadž sobota jest dnes Hospodinu; dnes toho nenaleznete na poli. Po šest dní budete to sbírati, den pak sedmý sobota jest; nebude bývati manny v ní.“ 2. Mojžíšova 16,23.25.26. {PP 212.4}

Bůh vyžaduje, aby jeho svatý den byl zachováván v dnešní době právě tak, jako byl svěcen v době Izraele. Přikázání, které dal Hebrejům, měli by všichni křesťané pokládat za příkaz, který Hospodin uložil jim. Den před sobotou má být dnem příprav, v němž se uchystá vše pro nastávající posvátný den. Své záležitosti nesmíme nikdy vyřizovat v zasvěcený den. Bůh přikázal, aby se pečovalo o nemocné a trpící; péče o ně je činem milosrdenství a není porušením soboty. Je však třeba vystříhat se vší zbytečné činnosti. Mnozí bezstarostně odkládají až na začátek soboty vyřízení maličkostí, které by měli vyřídit v den přípravy na sobotu. To by nemělo být. Věci, které jsme zanedbali a opomenuli udělat do začátku soboty, by se neměli v sobotu začínat; mělo by se s nimi počkat, až sobota uplyne. Tento postup pomůže paměti nedbalců a přiměje je myslit na to, aby si svou práci udělali v šesti pracovních dnech. {PP 213.1}

Za svého dlouhého pobytu v poušti byli Izraelští každý týden svědky trojího zázraku, který měl vštípit v jejich mysl posvátnost soboty; šestý den spadlo dvojnásobné množství many, sedmého dne pak nespadla žádná; přesto se množství many potřebné pro sobotu nezkazilo, kdežto mana uschovaná v kterýkoli jiný den se zkazila a nedala se požívat. {PP 213.2}

Události související s poskytnutím many podávají nezvratný důkaz o tom, že zachovávání soboty nebylo zavedeno, jak mnozí soudí, až na Sinaji, kde byla dána přikázání. Izraelští věděli, že musejí zachovávat sobotu, ještě než došli k Sinaji. Tím, že museli každý pátek nasbírat dvojnásobné množství many jako přípravu pro sobotu, kdy

mana nepadala, byla jim neustále vštěpována posvátná povaha dne odpočinku. A když někteří vyšli sbírat manu v sobotu, tázal se Hospodin: „Dokudž zpěčovati se budete přikázání mých ostříhati a zákonů mých?“ 2. Mojžíšova 16,28. {PP 213.3}

„Jedli pak synové Izraelští mannu za čtyřidceti let, dokudž nevešli do země, v níž bydliti měli; mannu jedli, dokudž nepřišli k končinám země kananejské.“ 2. Mojžíšova 16,35. Po čtyřicet let jim toto podivuhodné opatření denně připomínalo ustavičnou lásku a starostlivou péči Boží. Podle slov žalmistových dával jim Bůh „obilé nebeské“, „chléb mocných jedl člověk“ (Žalm 78,24.25) — tj. pokrm, který jim připravili andělé. Živeni „obilím nebeským“, přesvědčovali se každodenně, že Boží zaslíbení je zabezpečuje před nouzí, jakoby kolem nich byla pole vlnícího se obilí úrodných nížin Kanaánu. {PP 213.4}

Mana spadající z nebe, která živila Izraelské, je předobrazem Krista, který přišel od Boha, aby dal světu život. Ježíš pravil: „Já ť jsem ten chléb života. Otcové vaši jedli mannu na poušti a zemřeli. Totoť jest chléb ten s nebe sstupující…Bude-li kdo jísti ten chléb, živ bude na věky. A chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, kteréž já dám za život světa.“ Jan 6,48-51. A mezi požehnáními, která byla zaslíbena lidu Božímu pro budoucno, stojí v Písmu svatém: „Tomu, kdož vítězí, dám jísti tu mannu skrytou.“ Zjevení 2,17. {PP 214.1}

Když Izraelští odešli z pouště Sin, utábořili se v Rafidim. Nebylo tam vody a opět začali nedůvěřovat prozřetelnosti Boží. Ve své zaslepenosti a opovážlivosti přišel lid k Mojžíšovi a žádal: „Dejte nám vody, abychom pili.“ Mojžíš však neztratil trpělivost. „Proč se na mne domlouváte?“ pravil, „Proč pokoušíte Hospodina?“ Lid volal v hněvu: „Proč jsi vyvedl nás z Egypta, abys mne s syny i dobytky mými žízní zmořil?“ 2. Mojžíšova 17,2.3. Když bylo tak bohatě postaráno o jejich potravu, vzpomínali se zahanbením na své dřívější reptání a na svůj nedostatek víry a slibovali, že v budoucnosti budou Hospodinu důvěřovat; brzy však zapomněli na svůj slib a při první zkoušce své víry neobstáli. Zdálo se jim, že oblakový sloup, který je vedl, zahaloval jakési strašné tajemství. A kdo je vlastně Mojžíš, ptali se, a proč je vyvedl z Egypta. Zmocnilo se jich podezření, ovládla je nedůvěra a troufale obvinili Mojžíše, že chce je a jejich děti strádáním a útrapami zahubit, aby se pak jejich majetkem obohatil. V návalu vzteku a rozhořčení chystali se Mojžíše ukamenovat. {PP 214.2}

Ve své tísni volal Mojžíš k Hospodinu: „Což mám činiti s tím lidem?“ Dostal příkaz, aby vzal hůl, kterou činil zázraky v Egyptě, a aby se staršími Izraele předstoupil před lid. A Hospodin mu pravil: „Aj, já státi budu před tebou tam na skále na Orébě, i udeříš v skálu a vyjdou z ní vody, kteréž bude píti lid.“ 2. Mojžíšova 17,4.6. Mojžíš uposlechl a ze skály prudce vytryskl proud vody, která bohatě stačila pro celý tábor. Místo aby přikázal Mojžíšovi pozdvihnout hůl a přivodit nějakou strašnou ránu na bezbožné reptaly, učinil Hospodin ve svém velkém milosrdenství z hole nástroj vysvobození. {PP 214.3}

„Protrhl skály na poušti, a napájel je jako z propastí velikých. Vyvedl potoky ze skály, a učinil, aby vody tekly jako řeky.“ Žalm 78,15.16. Do skály sice udeřil Mojžíš, byl to však

Syn Boží, který zahalen v oblakový sloup stál vedle Mojžíše a dal téci životodárné vodě. Nejen Mojžíš a starší Izraele, ale všichni, kdož se shromáždili kolem nich, spatřili slávu Hospodinovu; kdyby byl býval oblak zmizel, byli by zahynuli strašnou září toho, jenž v něm dlel. {PP 214.4}

V době, kdy tolik žíznil, pokoušel lid Boha slovy: „Jest-li Hospodin uprostřed nás, či není?“ 2. Mojžíšova 17,7. „Když nás Bůh přivedl sem, proč nám nedá vody a chleba?“ Nedůvěra, kterou tím projevili, byla zločinem, a Mojžíš se obával, že přijdou na ně soudy Boží. I dal tomuto místu jméno Massah, „pokoušení“, a Meribah, „domlouvání“, v upomínku na jejich hřích. {PP 215.1}

Pak jim začalo hrozit nové nebezpečí. Hospodin dopustil, aby je napadl nepřítel, protože reptali proti němu. Amalechitští, divoký a bojovný kmen obývající tuto krajinu, vytáhli proti Izraelským a pobíjeli ty, kdož unavení a vyčerpáni nestačili ostatním a zůstávali pozadu. Mojžíš si byl vědom toho, že jeho lid není připraven k boji, a nařídil Jozuovi, aby z různých kmenů vybral skupinu vojáků a vedl je příštího dne proti nepříteli; sám bude stát na blízkém návrší s Boží holí v ruce. Jozue uposlechl a druhého dne napadl se svými vojáky nepřítele, zatímco Mojžíš, Árón a Hur stáli na kopci, přehlížejíce bojiště. S rukama rozepjatýma k nebi, drže hůl Boží ve své pravici, modlil se Mojžíš za vítězství vojska Izraele. Sledovali boj a viděli, že Izrael vítězí, pokud měl Mojžíš paže rozepjaté k nebi, když však paže nechal klesnout, vítězil nepřítel. Protože Mojžíš byl již znaven, podpíral Árón a Hur jeho paže až do západu slunce, kdy se nepřítel dal na útěk. {PP 215.2}

Tím, že Árón a Hur podpírali paže Mojžíšovy, naznačovali lidu jeho povinnost podporovat ve svízelném poslání toho, kdo jim tlumočil slovo Boží. Rovněž Mojžíšův čin byl významný, protože naznačoval, že jejich osud má Bůh ve svých rukách; když mu budou důvěřovat, bude za ně bojovat a porážet jejich nepřátele, jestliže se však přestanou o něho opírat a začnou spoléhat na svou vlastní sílu, budou slabší dokonce než ti, kdož nevědí o Bohu, a jejich nepřátelé nad nimi zvítězí. {PP 215.3}

Tak jako Hebrejové vítězili, když Mojžíš vzpínal ruce k nebi a orodoval za ně, tak Izrael Boží zvítězí, opře-li se ve víře o sílu svého mocného Pomocníka. Božská moc se však musí pojit s lidským úsilím. Mojžíš nevěřil, že Bůh přemůže jejich nepřátele, jestliže Izrael zůstane v nečinnosti. Zatím co se sám dovolával Hospodina, vynakládal Jozue a jeho stateční bojovníci všechny své síly, aby odrazili nepřátele Izraele a Boha. {PP 215.4}

Po porážce Amalechitských přikázal Bůh Mojžíšovi: „Vpiš to do knih na památku, a pilně to vkládej v uši Jozue, že do konce vyhladím památku Amalechovu všudy pod nebem.“ 2. Mojžíšova 17,14 Krátce před svou smrtí sdělil velký vůdce svému lidu svatý úkol: „Pamatuj na to, coť učil Amalech na cestě, když jste šli z Egypta; kterak vyšed tobě v cestu, zadní houf tvůj všech mdlých, kteříž šli za tebou, pobil, když jsi byl zemdlený a ustálý, a nebál se Boha…. Vyhladíš památku Amalecha pod nebem; nezapomínejž na to.“ 5.

Mojžíšova 25,17-19 O těchto bezbožnících Hospodin prohlásil: „Ruka nad trůnem Hospodinovým osvědčuje boj Hospodinův proti Amalechovi.“ 2. Mojžíšova 17,16. {PP 215.5}

Amalechitským nebyl Bůh neznám, věděli i o jeho moci, avšak místo aby se ho báli, postavili se proti němu a protivili se jeho moci. Zázrakům, které Mojžíš vykonal před Egypťany, se Amalechitští posmívali a vysmívali se i obavám sousedních národů. Přísahali svým bohům, že zahubí Hebreje tak, že jediný z nich neujde, a chvástali se, že Bůh Izraele bude proti nim bezmocný a neodolá jim. Izraelští je nikterak neuráželi, ani je neohrožovali; nedali záminku k jejich útoku. Byl to projev nenávisti k Bohu a vzdoru proti němu, který je dohnal k tomu, že chtěli vyhubit jeho lid. Amalechitští již dlouho páchali ohavné hříchy a jejich zločiny volaly k Bohu o pomstu; Bůh však je ve svém milosrdenství stále vyzýval k pokání; když ale napadli unavené a bezbranné řady Izraelských, byl jejich osud zpečetěn. Bůh se pečlivě stará o nejslabší ze svých dítek. Jestliže se jim ubližuje, nebo dopouští-li se na nich někdo krutostí, nenechají to nebesa bez povšimnutí. Ruka Boží chrání jako štít všechny, kdož ho milují a bojí se ho. Člověk si musí uvědomit, že tuto ruku nepřemůže, neboť svírá meč spravedlnosti. {PP 216.1}

Izraelští se pak utábořili nedaleko místa, kde žil Mojžíšův tchán Jetro. Jetro se dozvěděl o osvobození Hebrejů a vypravil se, aby je navštívil a přivedl Mojžíšovi jeho ženu a dva syny. Poslové oznámili Mojžíšovi, že se blíží jeho tchán a Mojžíš s radostí vyšel, aby ho uvítal. Po srdečném pozdravení ho uvedl do svého stanu. Mojžíš poslal svou rodinu zpátky domů, když se ubíral do Egypta vysvobodit Izrael; nyní se tedy mohl opět těšit z jejich společnosti. Vyprávěl Jetrovi o podivuhodných skutcích, jimiž Bůh zasáhl ve prospěch Izraele, a patriarcha se zaradoval a velebil Hospodina. S Mojžíšem a staršími Izraele pak společně obětovali a uspořádali slavnost na památku Božího milosrdenství. {PP 216.2}

Jetro pak zůstal v táboře a brzy poznal, jak těžké břímě spočívá na Mojžíšovi. Udržet pořádek a kázeň v tomto velkém nevzdělaném a nevychovaném národě byl vskutku nadlidský úkol. Mojžíš byl uznávaným vůdcem a soudcem Hebrejů a lidé ho nejen zpravovali o svých radostech a bolestech, ale předkládali mu k řešení i spory, které mezi nimi vznikly. Mojžíš to rád vykonával, protože mu to poskytovalo možnost, aby je přitom poučoval podle svých slov: „Oznamuji rady Boží a ustanovení jeho.“ Jetro však proti tomu namítal: „Nedobře děláš. Nad možnost tvou těžká jest tato věc, nebudeš jí moci sám dosti učiniti.“ Poradil Mojžíšovi, aby ustanovil vhodné lidi za vládce nad tisíci, další pak za vládce nad sty a jiné za vládce nad deseti lidmi. Musí ovšem vyhledat „muže statečné, bohabojné, muže pravdomluvné, kteříž v nenávisti mají lakomství“. Ti pak budou soudit všechny spory menší závažnosti, kdežto nejobtížnější a nejzávažnější případy bude řešit Mojžíš. „Stůj ty za lid před Bohem,“ řek Jetro Mojžíšovi, „a donášej věci nesnadné k Bohu. A vysvětluj jim řády a zákony, a oznamuj jim cestu, po níž by šli, a co by dělati měli.“ 2.

Mojžíšova 18,16-21. Mojžíš radu přijal; přinesla mu velké ulehčení v práci a přispěla k zavedení dokonalejšího pořádku ve vztazích mezi lidmi. {PP 216.3}

Hospodin prokázal Mojžíšovi velikou poctu a jeho rukou činil zázraky. Avšak to, že byl vyvolen, aby učil druhé, nesvedlo Mojžíše k závěru, že by sám nepotřeboval poučení. Vyvolený vůdce Izraele rád vyslechl návrhy bohabojného knížete madiánského a přijal jeho plán jako moudré opatření. {PP 217.1}

Z Radifim pokračovali Izraelští ve své cestě, vedeni oblakovým sloupem. Jejich cesta vedla vyprahlými rovinami, přes příkré svahy a skalnatými soutěskami. Když táhli písečnými pouštěmi, vídali častokrát před sebou strmé skály jako obrovské valy a zdálo se jim, jakoby jim stály přímo v cestě a bránily jejich dalšímu pochodu. Když však přišli blíže, objevily se v hradbě tu a tam průrvy a za horskou hradbou pak nové roviny. Procházeli právě jedním z hlubokých průsmyků a skýtali velkolepý pohled, který působil mohutným dojmem. Mezi skalními útesy, které se zdvihaly po obou stranách do výše několika desítek, ba set metrů, vinul se proud lidí, až jen oko dohlédlo — národ izraelský se svými stády. A před nimi se tyčila k nebi velebně a majestátně hora Sinaj. Oblakový sloup spočinul na jejím vrcholu a lid rozbil své stany v rovině na úpatí hory. Zde pak pobyli téměř celý rok. V noci jim byl ohnivý sloup svědectvím přítomnosti Boží a zatím co spali, snášel se na tábor déšť nebeského chleba. {PP 217.2}

Za svítání se tmavé útesy hor začínaly prosvěcovat; zlaté paprsky sluneční vnikaly i do hlubokých roklí a unaveným poutníkům se zdálo, že jsou to paprsky milosti od Božího trůnu. Velké rozeklané skály vůkol ve své osamělosti a velikosti se jim zdály svědectvím věčného trvání a věčného majestátu. Zde zachvacoval duši pocit vznešenosti a posvátné bázně. Zde si člověk uvědomoval svou nevědomost a ubohost v přítomnosti toho, jenž „zvážil na váze hory a pahrbky na závaží“ Izajáš 40,12. Zde se dostalo Izraelským nejpodivuhodnějšího zjevení, jež kdy Bůh dal člověku. Zde shromáždil Hospodin svůj lid, aby mu mohl vštípit v mysl posvátnost svých požadavků, když sám svým hlasem vyhlásil svůj svatý zákon. Lid Boží měl prodělat velké, zásadní změny, neboť ponižující poroba a dlouholeté soužití s modlářstvím zanechalo stopy v jeho zvycích i v jeho povaze. A Bůh ho chtěl pozdvihnout na vyšší mravní stupeň tím, že mu dá poznat sebe sama. {PP 217.3}

27. Kapitola — Izraeli dán Zákon

Krátce potom, co se Izraelští utábořili u Sinaje, byl Mojžíš vyzván, aby vystoupil na horu a setkal se tam s Bohem. Mojžíš vystoupil sám po strmé, neschůdné stezce a přiblížil se k Oblaku, který označoval přítomnost Boží. Izrael se nyní měl dostat do úzkého a zvláštního vztahu k Nejvyššímu — měl být postaven jako církev a jako národ pod vládu Boží. Poselství, které měl Mojžíš od Boha vyřídit lidu, znělo: „Sami jste viděli, co jsem učinil Egyptským, a jak jsem vás nesl na křídlách orličích, a přivedl jsem vás k sobě. Protož nyní, jestliže skutečně poslouchati budete hlasu mého, a ostříhati smlouvy mé, budete mi lid zvláštní mimo všecky lidi, ačkoli má jest všecka země. A vy budete mi království kněžské a národ svatý.“ 2. Mojžíšova 19,4-6. {PP 219.1}

Mojžíš se navrátil do tábora, dal svolat starší Izraele a opakoval jim božské poselství. Jejich odpověď zněla: „Cožkoli mluvil Hospodin, budeme činiti.“ 2. Mojžíšova 19,8. Tak vstoupili v svatou úmluvu s Bohem, zavazujíce se, že ho přijímají za svého vládce a stávají se v určitém smyslu poddanými jeho moci. {PP 219.2}

Mojžíš pak opět vystoupil na horu a Hospodin mu pravil: „Aj, já půjdu k tobě v hustém oblaku, aby slyšel lid, když mluviti budu s tebou, ano také, aby tobě věřil na věky.“ 2. Mojžíšova 19,9. Když se Izraelští setkávali cestou s obtížemi, dávali se jimi strhnout k reptání proti Mojžíšovi a Árónovi a obviňovali je, že vyvedli zástupy Izraelských z Egypta, aby je zahubili. Bůh chtěl poctít Mojžíše před Izraelskými a naznačit tím, že jeho radám mají plně důvěřovat. {PP 219.3}

Bůh hodlal vyhlásit svůj zákon za velkolepých a strašných okolností, aby tím projevil jeho vznešený ráz. Lid si měl vštípit v mysl, že na všechno, co souvisí se službou Boží, je nutno pohlížet s největší úctou. Hospodin pravil Mojžíšovi: „Jdi k lidu a posvěť jich dnes a zítra; a nechť sva roucha zeperou, a ať jsou hotovi ke dni třetímu, nebo v den třetí sstoupí Hospodin před očima všeho lidu na horu Sinaj.“ (2. Mojžíšova 19,10.11) těchto tří dnů měli všichni využít k slavnostní přípravě, dříve než předstoupí před Hospodina. Musí zbavit sebe i své šatstvo vší nečistoty. {PP 219.4}

A protože Mojžíš ukáže na jejich hříchy, měli se kát, postit se a modlit, aby i jejich srdce byla očištěna od vší nepravosti. {PP 220.1}

Přípravy byly podle pokynů vykonány; a podle dalšího příkazu nařídil Mojžíš, aby kolem hory byla zřízena ohrada, aby ani člověk, ani zvíře nevstoupilo na posvátnou půdu. Kdyby se kdokoli odvážil byť i jen dotknout se jí, bude potrestán okamžitou smrtí. {PP 220.2}

Zrána třetího dne byly zraky všeho lidu upřeny na horu; její vrchol zakrýval hustý mrak, který stále více houstl a tmavl. Oblak klesal, až zahalil celou horu v temné a strašné tajemství. Pak zazněl zvuk jako troubení na pozoun, který upozornil lid, že přichází Bůh. Mojžíš zavedl lid až k úpatí hory. Z husté tmy vyšlehly prudké blesky a zaznělo dunění

hromu, které okolní vrcholy hor několikanásobně vracely. „Hora pak Sinaj všecka se kouřila, proto že sstoupil na ni Hospodin v ohni, a vystupoval dým její jako dým z vápenice, a třásla se všecka hora velmi hrubě.“ „Vznešenost Hospodina byla jako zžíravý oheň na vrcholu hory“ v očích shromážděného lidu. „Zvuk také trouby více se rozmáhal, a sílil náramně.“ 2. Mojžíšova 19,18.19. Znamení přítomnosti Boží byla tak strašná, že zástupy Izraelských chvěly se strachem a padaly na tvář před Hospodinem. I Mojžíš zvolal: „Lekl jsem se, až se třesu.“ Židům 12,21. {PP 220.3}

Pak hřmění ustalo, umlklo troubení, země se uklidnila. Nastala chvíle slavnostního ticha a pak zazněl hlas Boží. Promluvil z husté tmy, která ho zahalovala, obklopen družinou andělů; z vrcholu hory oznámil Hospodin svůj zákon. Mojžíš popisuje tento výjev takto: „Hospodin z Sinaj přišel, a vzešel jim z Seir, zastkvěl se s hory Fáran, a přišel s desíti tisíci svatých, z jehožto pravice oheň zákona svítil jim. Jak velice miluješ lidi! Všickni svatí jeho jsou v ruce tvé, oni také přivinuli se k nohám tvým, vezmouť prospěch z výmluvností tvých.“ 5. Mojžíšova 33,2.3. {PP 220.4}

Hospodin se zjevil ve strašném majestátu nejen jako soudce a zákonodárce, ale i jako milosrdný ochránce svého lidu.: „Já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem tě vyvedl z země egyptské, z domu služby.“ 2. Mojžíšova 20,2. Ten, kterého Izraelští poznali jako svého Vůdce a Vysvoboditele, jenž je vyvedl z Egypta, razil jim cestu mořem a potřel faraóna s jeho vojsky a jenž tím prokázal, že je nade všechny bohy egyptské, ten nyní oznamoval svůj zákon. {PP 220.5}

Zákon nebyl tehdy vydán jen a výhradně pro Hebreje. Bůh poctil Hebreje tím, že je učinil strážci a opatrovníky svého zákona; zákon však měl být zachován pro celý svět jako svatý odkaz. Přikázání Desatera jsou vhodná pro veškeré lidstvo a byla dána pro všechny, aby se z nich učili a řídili se jimi. Deset přikázání, krátkých, obsažných a směrodatných, obsahuje povinnosti člověka k Bohu a k bližním; všechna přikázání vycházejí z velké základní zásady lásky. „Milovati budeš Pána Boha svého ze srdce svého, a ze vší duše své, a ze vší síly své, i ze vší mysli své, a bližního svého jako sebe samého.“ Lukáš 10,27. Viz též 5. Mojžíšova 6,5.6; 3. Mojžíšova 19,18. V deseti přikázáních jsou tyto zásady podrobně rozvedeny a přizpůsobeny lidským podmínkám a poměrům. {PP 220.6}

„Nebudeš míti bohů jiných přede mnou.“ 2. Mojžíšova 20,3. {PP 221.1}

Hospodin, věčný, jsoucí a nestvořený, zdroj a udržovatel všeho, je jediný, jemuž přísluší nejvyšší úcta a zbožňování. Člověku se zapovídá, aby svou lásku a svou službu věnoval něčemu jinému na prvním místě. Holdujeme-li čemukoli, co zmenšuje naši lásku k Bohu nebo nám brání ve službě Bohu, pak z toho činíme božstvo. {PP 221.2}

„Neučiníš sobě rytiny, ani jakého podobenství těch věcí, kteréž jsou na nebi svrchu, ani těch, kteréž na zemi dole, ani těch, kteréž u vodách pod zemí: nebudeš se jim klaněti, ani jich ctíti.“ 2. Mojžíšova 20,4.5. {PP 221.3}

Druhé přikázání zapovídá uctívání pravého Boha obrazy nebo napodobeninami. Mnozí pohanští národové tvrdí, že jejich obrazy jsou pouhé symboly nebo představy, kterými uctívají božstvo; Bůh však takovou bohoslužbu prohlašuje za hřích. Pokus o zobrazení Věčného hmotnými předměty by snížil představu člověka o Bohu. Mysl člověka by se odvracela od nekonečné dokonalosti Hospodinovy, přitahovaly by ji více výtvory než Stvořitel. A jak by klesala představa člověka o Bohu, klesal by i člověk. {PP 221.4}

„Já jsem Hospodin Bůh tvůj, Bůh silný, horlivý (v originále žárlivý).“ 2. Mojžíšova 20,5. Úzký a posvátný vztah Boha k jeho lidu je představován symbolem manželství. Modlářství je pak duchovním cizoložstvím a nelibost Boží nad modlářstvím je vhodně označena jako žárlivost. {PP 221.5}

„Navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteříž nenávidí mne.“ 2. Mojžíšova 20,5. Děti nevyhnutelně trpí následky rodičovských nepravostí, nejsou však trestány za vinu svých rodičů, pokud se na jejich hříších nepodílejí. Zpravidla se však stává, že děti kráčejí ve šlépějích svých rodičů. Jak dědičností, tak vlivem otcovského příkladu pokračují synové ve hříších svých otců. Nesprávné sklony, zvrácené choutky a nedostatek mravnosti, právě jako tělesná nemoc a zrůdnost se předávají jako dědictví z otce na syna až do třetího a čtvrtého pokolení. Poznání této strašné pravdy by mělo člověka odvrátit od cesty hříchu. {PP 221.6}

„Činíce milosrdenství nad tisíci těmi, kteříž mne milují, a ostříhají přikázání mých.“ 2. Mojžíšova 20,6. Druhé přikázání zapovídá uctívání falešných bohů a tím zároveň nařizuje uctívání pravého Boha. A těm, kdož mu věrně slouží, slibuje milosrdenství, a to nejen do třetího a čtvrtého pokolení, jako v případě těch, jež stihne hněv Boží za to, že ho nemilují, ale do tisících pokolení. {PP 221.7}

„Nevezmeš jména Boha svého nadarmo; neboť nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdož by bral jméno jeho nadarmo.“ 2. Mojžíšova 20,7. {PP 222.1}

Toto přikázání nejen zakazuje falešné přísahání a obyčejné klení, ale zapovídá také užívat jména Božího lehkovážně a bezstarostně, a nedbat přitom jeho strašného významu. Bezmyšlenkovitým vyslovováním jména Božího v běžném hovoru, dovoláváním se ho v malicherných věcech a častým, nerozvážným opakováním jeho jména zneuctíváme Boha. „Svaté a hrozné jest jméno jeho.“ Žalm 111,9. Všichni by se měli zamyslet nad majestátem Boha, jeho čistotou a svatostí, aby si vštípili pocit jeho vznešenosti; a jeho svaté jméno by měkli vyslovovat s úctou a posvátnou bázní. {PP 222.2}

„Pomni na den sobotní, abys jej světil. Šest dní pracovati budeš, a dělati všeliké dílo své; {PP 222.3}

ale dne sedmého odpočinutí jest Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělati žádného díla, ty i syn tvůj i dcera tvá, hovado tvé i příchozí, kterýž jest v branách tvých; nebo v šesti dnech

učinil Hospodin nebe a zemi, moře a všecko, což v nich jest, a odpočinul dne sedmého; protož požehnal Hospodin dne sobotního, a posvětil ho.“ 2. Mojžíšova 20,8-11. {PP 222.4}

Zachovávání soboty nezavádí přikázání jako něco nového, protože bylo ustanoveno již při stvoření. Sobotu nutno zachovávat na památku díla Stvořitelova. Přikázání ukazuje Boha jako Stvořitele nebe a země a tím odlišuje pravého Boha od všech nepravých bohů. Všichni, kdož zachovávají sedmý den, tím dávají najevo, že uctívají Hospodina. Tak je sobota znamením, že člověk patří Bohu, pokud bude žít člověk na zemi, aby mu sloužil. Čtvrté přikázání je mezi všemi desíti jediné, v němž se uvádí jméno Zákonodárce a jeho titul. Je to jediné přikázání, v němž je udáno, jaká moc vydává zákon. Tak v sobě zahrnuje pečeť Boží, již Bůh vtiskl svému zákonu na důkaz jeho pravosti a závaznosti. {PP 222.5}

Bůh dal lidem šest dní pro práci a vyžaduje, aby svou práci vykonali v těchto šesti pracovních dnech. Vykonávání nezbytné práce a skutků milosrdenství je v sobotu dovoleno, protože o nemocné a trpcí je nutno pečovat v každý čas, avšak nepotřebné práce je nutno se přísně stříci. „Odvrátíš od soboty nohu svou, abys nevykonával libosti své v den svatý můj, anobrž nazůveš sobotu rozkoší, a svatou Hospodinu slavnou, a budeš ji slaviti tak, abys nečinil cest svých, ani nevykonával, co by se líbilo.“ Tím však zákaz nekončí: „Ani nemluvil slova.“ (Izajáš 58,13) říká prorok. Ty, kdož v sobotu projednávají své záležitosti nebo osnují plány, pokládá Bůh za přestupníky svého zákona, kteří v sobotu pracují. Abychom skutečně zachovávali sobotu, nesmíme ani svým myšlenkám dovolit, aby se zabývaly věcmi pozemského rázu. A přikázání se vztahuje na všechny, s nimiž jsme ve styku. Všichni obyvatelé domu by měli ve svatou sobotu odložit všechny své světské starosti. A všichni pospolu by měli uctívat Boha a sloužit mu v jeho posvátném dnu. {PP 222.6}

„Cti otce svého i matku svou, ať se prodlejí dnové tvoji na zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dá tobě.“ 2. Mojžíšova 20,12. Rodiče mají právo na větší lásku a úctu, než jakou máme projevovat vůči ostatním. Sám Bůh, který vložil na rodiče odpovědnost za duše svěřené jejich péči, ustanovil, že rodiče budou zastupovat Boha u svých dětí v nejranějších letech jejich života. A kdo odmítá právoplatnou moc svých rodičů, odmítá tím i svrchovanost Boží. Páté přikázání vyžaduje, aby děti nejen prokazovaly svým rodičům úctu a byly jich poslušny, ale také aby je milovaly, byly k nim laskavy, ulehčovaly jim v starostech ve stáří. Toto přikázání požaduje také zachovávání úcty k duchovním a ke všem ostatním, na něž Bůh přenesl moc. {PP 223.1}

„Toť,“ praví apoštol, „jest přikázání první s zaslíbením.“ Efezským 6,2. Pro Izraelské, kteří se těšili na brzký příchod do Kanaánu, to byl příslib, že poslušni budou se těšit dlouhému životu v této dobré zemi; příslib má však i širší význam a zahrnuje všechen Izrael Boží, kterému slibuje život věčný na zemi, až bude zbavena kletby hříchu. {PP 223.2}

„Nezabiješ.“ 2. Mojžíšova 20,13. {PP 223.3}

Všechny nespravedlivé činy, které ukracují jiným život, nenávist a pomsta, holdování jakékoli vášni, která působí škodu druhým nebo v nás vyvolává přání, aby druhý utrpěl újmu (neboť „každý, kdož nenávidí bratra svého, vražedník jest.“ (1. Janův 3,15), sobecké zanedbání pomoci potřebným nebo trpícím, všechno požitkářství nebo zbytečné strádání nebo nadměrná práce, která podrývá zdraví — to vše je v menší či větší míře porušení šestého přikázání. {PP 223.4}

„Nesesmilníš.“ 2. Mojžíšova 20,14. {PP 223.5}

Toto přikázání zapovídá nejen nečisté skutky, ale i smyslné myšlenky a žádosti a všechno, co je vyvolává. Vyžaduje čistotu nejen ve skutcích, ale i vy myšlení a cítění. Kristus, který učil zákonu Božímu a vykládal jej, hlásal, že křivá myšlenka nebo křivý pohled je právě takovým hříchem jako nedovolený skutek. {PP 223.6}

„Nepokradeš.“ 2. Mojžíšova 20,15. {PP 224.1}

V tomto přikázání jsou zahrnuty jak veřejné, tak i osobní hříchy. Osmé přikázání odsuzuje olupování lidí a obchodování s otroky, zapovídá dobyvačné války. Odsuzuje krádež a loupež. Vyžaduje naprostou poctivost i v nejmenších věcech denního života. Zapovídá šizení v obchodě a požaduje vyplacení spravedlivé mzdy a zaplacení spravedlivého dluhu. Hlásá, že každý pokus o využití nevědomosti, slabosti nebo neštěstí druhého k vlastnímu prospěchu je zaznamenán v knihách nebeských jako podvod. {PP 224.2}

„Nepromluvíš proti bližnímu svému křivého svědectví.“ 2. Mojžíšova 20,16. {PP 224.3}

Toto přikázání má na mysli jakékoli lhaní, jakýkoli pokus nebo úmysl podvésti bližního svého. Lež je projevem úmyslu někoho podvést. Mrknutím oka, posuňkem, výrazem tváře možno lhát právě tak jako slovy. Každé záměrné přehánění, každý posunek nebo výmysl, který má vyvolat mylný nebo přehnaný dojem, ba i podání pravdivých skutečností způsobem, který uvádí v omyl, je lží. Toto přikázání zapovídá jakýkoli pokus o poškození pověsti našeho bližního nesprávným podáním nebo šířením nesprávných domněnek, pomluv nebo výmyslů. Také záměrné potlačení pravdy, které může poškodit druhé, je porušením devátého přikázání. {PP 224.4}

„Nepožádáš domu bližního svého, aniž požádáš manželky bližního svého, ani služebníka jeho, ani děvky jeho, ani vola jeho, ani cožkoli jest bližního tvého.“ 2. Mojžíšova 20,17. {PP 224.5}

Desáté příkazní postihuje samý kořen všech hříchů tím, že zakazuje sobecké choutky, jež jsou pramenem hříšných skutků. Ten, kdo poslušen zákona Božího si ani nepřipustí hříšnou touhu po něčem, co patří jinému, neproviní se nepravostí vůči svým bližním. {PP 224.6}

Tak znějí posvátné předpisy Desatera, vydané za hřmění a blesků a s podivuhodným projevem moci a majestátu velikého Zákonodárce. Bůh doprovodil vyhlášení svého zákona ukázkami své moci slávy, aby jeho lid na tuto chvíli nikdy nezapomněl a aby se vštípil hlubokou úctu k Tvůrci zákona, Stvořiteli nebe a země. Bůh chtěl ukázat všem lidem posvátnost, význam a neměnnost svého zákona. {PP 224.7}

Izraelští byli jati hrůzou. Zdálo se jim, že strašná moc Božího projevu je větší, než mohou vydržet. Když jim byl zjeven velký zákon Boží spravedlnosti, poprvé si jasně uvědomili před tváří svatého Boha odpornou povahu hříchu a svou vlastní vinu. Ve strachu a v posvátné hrůze odstupovali od hory a volali k Mojžíšovi: „Mluv ty s námi, a poslouchati budeme; a nechť nemluví s námi Bůh, abychom nezemřeli.“ Mojžíš jim odpověděl: „Nebojte se; nebo pro zkušení vás sám Bůh přišel, aby bázeň jeho byla mezi vámi, abyste nehřešili.“ Lid však zůstal stát opodál a s hrůzou sledoval, jak Mojžíš „přistoupil k mrákotě, kdež byl Bůh“ 2. Mojžíšova 20,19-21. {PP 224.8}

Mysl lidu, zaslepeného a zkaženého otroctvím a pohanstvím, nebyla ještě připravena na to plně ocenit pronikavé zásady deseti přikázání Božích. Aby lid mohl lépe pochopit a osvojit si zásady Desatera, byly vydány další předpisy, které objasňovaly a rozváděly zásady deseti přikázání. Tyto předpisy byly vlastně právnickými poučkami, které vydala nekonečná moudrost a spravedlnost a podle nichž měli soudcové vynášet rozsudky. Na rozdíl od deseti přikázání byly sděleny jen Mojžíšovi, který je pak měl oznámit lidu. {PP 225.1}

První z těchto zákonů se týkal otroků. Za starých časů prodávali někdy soudci do otroctví zločince, v některých případech prodávali věřitelé své dlužníky; také bída přivedla mnohé k tomu, že prodali sebe nebo své děti. Hebrej však nemohl být prodán do otroctví na celý svůj život. Dobu jeho otrocké služby omezoval zákon na šest let; v sedmém roce musel pak být propuštěn na svobodu. Uloupení člověka, úmyslné zabití a vzpoura proti moci rodičů se měly trestat smrtí. Připouštělo se držet otroky neizraelského původu; jejich život i osobnost byly však nedotknutelné. Vražda otroka měla být potrestána; způsobil-li pán svému otroku zranění, byť to byla ztráta jediného zubu, měl otrok právo na propuštění na svobodu. {PP 225.2}

Izraelští byli kdysi sami otroky a nyní, když sami mají otroky, musejí se vystříhat krutosti a útlaku, jímž sami trpěli u svých egyptských pánů. Vzpomínka na vlastní hořkou porobu jim umožní vymyslit se do postavení otroků, být k nim vlídní a soucitní a zacházet s nimi tak, jak by sami chtěli, aby se zacházelo s nimi. {PP 225.3}

Zvlášť mělo být dbáno práv vdov a sirotků s ohledem na jejich bezmocnost. „Pakli bez lítosti trápiti je budete,“ prohlásil Hospodin, „a oni by volali ke mně, vězte, že vyslyším křik jejich. A rozhněvá se prchlivost má, i zbiji vás mečem; a budou ženy vaše vdovy a děti vaši sirotci.“ 2. Mojžíšova 22,23.24. Cizince, kteří se připojili k Izraelským, nutno ochránit před

křivdami a útiskem. „Příchozího nebudeš ssužovati; nebo sami znáte, jaký jest život příchozích, poněvadž pohostinu jste byli v zemi egyptské.“ 2. Mojžíšova 23,9. {PP 225.4}

Zapovídá se brát lichvářské úroky od chudých. Roucho nebo pokrývka, kterou dal chudý do zástavy, nutno mu do západu slunce vrátit. Kdo se proviní krádeží, musí vrátit dvojnásobek ukradeného. Nařizuje se úcta k soudcům a správcům, soudci nesmějí překračovat právo, napomáhat špatnostem a přijímat úplatky. Zapovídá se nactiutrhání a pomluva, ukládá se vlídné zacházení i s osobním nepřítelem. {PP 225.5}

Znovu se lidu připomíná svatá závaznost soboty. Ustanovují se výroční svátky, v nichž se všichni muži izraelští shromáždí před Hospodinem, aby mu přinesli své děkovné oběti a první plody své úrody. Byl podán smysl všech těchto opatření: nebyla pouhým svévolným vrchnostenským rozhodnutím, nýbrž byla vydána pro dobro Izraele. Hospodin pravil: „Lid svatý budete mi“ (2. Mojžíšova 22,30), hodný svatého Boha. {PP 226.1}

Tyto zákony měl Mojžíš zaznamenat a pečlivě uchovat jako základ národního práva; spolu s předpisy, které je objasňovaly, byly podmínkou splnění Božího zaslíbení Izraeli. Hospodin vzkázal pak lidu toto poselství: „Aj, já pošli anděla před tebou, aby ostříhal tebe na cestě, a přivedl tě na místo, kteréž jsem připravil. Šetrně se měj před ním, a poslouchej hlasu jeho. Nepopouzej ho, neboť nepromine přestoupení vašeho, poněvadž jméno mé jest u prostřed něho. Nebo budeš-li věrně poslouchati hlasu jeho, a činiti, cožť bych koli řekl: tedy nepřítelem budu nepřátel tvých, a trápiti budu ty, jenž tebe trápí.“ 2. Mojžíšova 23,20-22. Vůdcem Izraelských po celou dobu jejich putování byl Kristus v sloupu oblakovém a ohnivém. Sloup byl symbolem Spasitele, který přijde na zemi. Spasitel však byl přítomen, dával příkazy Mojžíšovi pro Izraelské a kráčel před nimi jako jediný zdroj požehnání. {PP 226.2}

Když Mojžíš sestoupil s hory, „Vypravoval lidu všecka slova Hospodinova a všecky soudy. I odpověděl všecken lid jedním hlasem, a řekli: Všecka slova, kteráž mluvil Hospodin, učiníme.“ 2. Mojžíšova 24,3. Tento slib spolu se slovy Hospodinovými, která Izraelské zavazovala k poslušnosti, sepsal Mojžíš v knihu. {PP 226.3}

Pak přišlo utvrzení smlouvy. Na úpatí hory byl postaven oltář a vedle něho bylo vztyčeno dvanáct sloupů „podlé počtu dvanáctera pokolení izraelského“ (2. Mojžíšova 24,4) jako svědectví, že se smlouvou souhlasí. A mládenci, k tomu vybraní, vykonali pak oběť. {PP 226.4}

Mojžíš pokropil oltář krví obětí, pak vzav „knihu smlouvy, četl v uších lidu“ 2. Mojžíšova 24,7. Slavnostně opakoval podmínky úmluvy a všichni se mohli svobodně rozhodnout, zdali ji přijmou či nepřijmou. Slíbili už dříve, že budou poslušni hlasu Božího; nyní však slyšeli znění jeho zákona a rozvedení jeho zásad, aby mohli lépe pochopit, co vše smlouva zahrnuje. A znovu odpověděl lid jednomyslně: „Cožkoli mluvil Hospodin, činiti a poslouchati budeme.“ 2. Mojžíšova 24,7. „Když Mojžíš všecka přikázání podlé zákona

všemu lidu předložil, vzav krev… knihy i všeho lidu pokropil, řka: Tatoť jest krev zákona, kterýž vám Bůh vydal.“ Židům 9,19.20. {PP 226.5}

A pak byly učiněny kroky k ustavení vyvoleného národa pod Hospodinem jako jeho králem. Mojžíš dostal příkaz: „Vstup k Hospodinu ty a Árón, Nádab a Abiu, a sedmdesáte z starších Izraelských, a klaněti se budete zdaleka. Sám pak toliko Mojžíše vstoupí k Hospodinu.“ Zatím co lid se na úpatí hory modlil, přistoupili vybraní mužové k hoře. Sedmdesát starších mělo Mojžíšovi pomáhat vládnout Izraeli; Bůh vložil na ně svého Ducha a popřál jim pohled na svou moc a velikost. „A viděli Boha Izraelského. A pod nohama jeho bylo jako dílo z kamene zafirového, a jako nebe když jest jasné.“ 2. Mojžíšova 24,1.10. Nespatřili Boha, viděli však nádheru jeho přítomnosti. Předtím by pohled na Boha nebyli mohli přežít; projev moci Boží je však naplnil bázní a přiměl je k pokání; rozjímali nad vznešeností, čistotou a milosrdenstvím Božím, až se mohli přiblížit tomu, jenž byl předmětem jejich rozjímání. {PP 227.1}

Mojžíš a „Jozue, služebník jeho,“ se pak vypravili, aby se setkali s Bohem. A protože se měli vrátit až za delší dobu, ustanovil Mojžíš Árón a Hura, aby ho zastupovali za podpory starších. „Tedy vstoupil Mojžíš na horu, a přikryl oblak horu. I přebývala sláva Hospodinova na hoře Sinaj.“ Šest dní zahaloval oblak horu jako znamení přítomnosti Boží, avšak Bůh se nezjevil, ani nezjevil svou vůli. Po tuto dobu očekával Mojžíš výzvu, aby předstoupil před Nejvyššího. Dostal příkaz: „Vstup ke mně na horu a buď tam.“ 2. Mojžíšova 24,15.16.12. Mojžíšova trpělivost a poslušnost byla v těchto šesti dnech podrobena zkoušce. Mojžíš však neztratil trpělivost, neumdléval a neopustil své místo. Šest dní čekání bylo pro něho dobou přípravy, dobou přísného sebezpytování. Ani tento služebník Boží, který se těšil Boží přízni, nemohl se náhle přiblížit Bohu, protože by nevydržel projev jeho vznešenosti. Šest dní potřeboval k tomu, aby zpytoval své svědomí, rozjímal a modlil se a tak se připravil k setkání se svým Stvořitelem. {PP 227.2}

Sedmého dne byla sobota Mojžíš byl vyzván, aby vstoupil v oblak. Před zraky všeho Izraele se oblak otevřel a sláva Hospodinova vyšlehla jako spalující oheň. „I všel Mojžíš doprostřed oblaku a vstoupil na horu. A byl Mojžíš na hoře čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí.“ 2. Mojžíšova 24,18. Čtyřicet dní pobyl Mojžíš na hoře, nepočítaje v to šest dní příprav. V době šestidenní přípravy byl s Mojžíšem Jozue, spolu jedli manu a pili z „potoka, kterýž tekl z té hory“ 5. Mojžíšova 9,21. Jozue však nevstoupil s Mojžíšem do oblaku; zůstal mimo oblak, očekával návrat Mojžíšův, jedl a pil, zatím co Mojžíš se celých čtyřicet dní postil. {PP 227.3}

Za svého pobytu na hoře dostal Mojžíš příkaz, aby dal vystavět svatyni, v níž se přítomnost Boží projeví zvláštním způsobem. „I udělajíť mi svatyni, abych bydlil uprostřed nich“ (2. Mojžíšova 25,8), zněl příkaz Boží. Po třetí bylo zdůrazněno svěcení soboty. „Mezi mnou a syny Izraelskými za znamení jest na věčnost,“ Prohlásil Hospodin, „aby známo bylo, že já jsem Hospodin, kterýž vás posvěcuji. Protož ostříhati budete soboty, nebo svatá

jest vám… A kdo by koli dělal v ní dílo, vyhlazena bude ta duše z prostředku lidu svého.“ 2. Mojžíšova 31,17.13.14. Byl dán také příkaz, aby neprodleně vybudovali stánek pro bohoslužby; lidé se mohli domnívat, že vzhledem k naléhavé potřebě svatostánku budou moci na jeho stavbě pracovat i v sobotu a že jim bude prominuto, nebudou-li sobotu zachovávat. Dostalo se jim však výstrahy, aby se takového omylu nedopustili. Ani takový posvátný úkol, jako je naléhavá stavba toho zvláštního díla pro Boha, nesmí je vést k tomu, aby přestoupili Boží den odpočinku. {PP 228.1}

Od té doby byl lid poctěn ustavičnou přítomností svého Krále. „Bydliti budu uprostřed synů Izraelských, a budu jim za Boha,“ „a posvěceno bude místo slávou mou.“ 2. Mojžíšova 29,45.43. Takové ujištění dostalo se Mojžíšovi. Jako symbol moci Boží a ztělesnění jeho vůle dostal Mojžíš opis Desatera, vyrytý prstem samého Boha na dvou kamenných deskách (viz 5. Mojžíšova 9,10; 2. Mojžíšova 32,15.16), které měly být jako oko v hlavě chovány ve svatyni, která bude postavena jako viditelné místo pro bohoslužby. {PP 228.2}

Z někdejšího svého otrockého postavení byli Izraelští povýšeni nad všechny národy a stali se předmětem zvláštní péče Krále králů. Bůh je vyčlenil z ostatního světa, aby jim mohl svěřit svaté poslání. Učinil z nich strážce svého zákona; podle záměru Božího měli Izraelští zachovat pro lidstvo znalost o Bohu. Tak mělo světlo nebeské zářit světu, zahalenému v tmách, tak měl být slyšen hlas vybízející všechny národy, aby se odvrátily od modlářství a sloužily živému Bohu. Zachovají-li Izraelští věrnost svému poslání, stanou se mocnými na světě. Bůh bude jejich ochranou a povýší je nad všechny druhé národy. Skrze ně bude světu zjeveno světlo a pravda Boží. Pod moudrou a svatou vládou Boží budou příkladem celému světu, že uctívání Boha je nadřazeno všem formám modloslužebnictví. {PP 228.3}

28. Kapitola — Modloslužebnictví u Sinaje

Zatímco Mojžíš byl na hoře, Izraelští s napětím vyčkávali jeho návratu. Viděli, jak vystoupil na horu s Jozuem a jak vstoupil do hustého temného oblaku, zahalujícího vrchol hory. Oblak, který mohli pozorovat z roviny pod horou, byl čas od času ozářen zábleskem Boží přítomnosti. S dychtivostí očekávali Mojžíšův návrat. Protože byli z Egypta zvyklí na hmotné zobrazování božstva, bylo jim zatěžko věřit v neviditelnou bytost a mohli spoléhat jen na Mojžíše, že je bude udržovat ve víře. Mojžíš však nyní nebyl mezi nimi. Míjel den za dnem, týden za týdnem, a Mojžíš se stále nevracel. Přestože měli stále na očích oblak, zdálo se mnohým, že vůdce je opustil nebo že byl pohlcen zhoubným ohněm. {PP 229.1}

V této době, kdy čekali na návrat Mojžíšův, měli dosti času rozjímat o zákonu Božím, který jim byl dán, a připravit se na další zjevení Boží. Nikdo však nevěnoval této činnosti mnoho času. Kdyby se byli bývali snažili lépe pochopit požadavky Boží a pokořili se před Bohem, byli by bývali uchráněni před pokušením. Nedbali však toho, co bylo třeba činit, a tak je zakrátko ovládla bezstarostnost, lehkomyslnost a bezuzdnost. Nemohli se již dočkat toho, až se opět dají na cestu do zaslíbené země — země, jež oplývá mlékem a strdím. Zaslíbená země jim byla slíbena pouze za podmínky, že budou poslušni; avšak na to již zapomněli. Vyskytli se i takoví, kteří navrhovali, aby se vrátili do Egypta, jiní navrhovali vydat se na další cestu do Kanaánu, nikdo však už nechtěl déle čekat na Mojžíše. {PP 229.2}

Bez svého vůdce si uvědomovali svou bezmocnost a vraceli se ke svým starým pověrám. Nejprve začala reptat lůza, která pak vedla ostatní lid k tomu, aby odpadl od víry. Mezi předměty, které Egypťané pokládali za symboly božství, byl vůl nebo tele. Na návrh těch, kteří v Egyptě uctívali modly, bylo vyrobeno tele jako předmět zbožňování. Lid toužil po nějakém obraze, který by představoval Boha a který by mu nahradil Mojžíše. Bůh nezjevil svou podobu a zakázal, aby ho lidé zobrazovali v jakékoli hmotné podobě. Mocné zázraky v Egyptě a u Rudého moře měly v lidu upevnit víru v něho jako v neviditelného, všemohoucího pomocníka Izraele, jediného pravého Boha. Bůh vyhověl přání Izraelských po nějakém viditelném projevu své přítomnosti tím, že se jim zjevil v podobě oblakového a ohnivého sloupu, který je pak vedl, a že jim zjevil svou slávu nad horou Sinaj. Přestože však stále viděli oblak, svědčící o přítomnosti Boží, obraceli se ve svých srdcích k modlářství, kterému holdovali Egypťané, a zobrazili vznešenost neviditelného Boha podobu vola! {PP 229.3}

V Mojžíšově nepřítomnosti vykonával soudcovskou moc Árón. Kolem jeho stanu se shromáždil velký zástup lidu a žádal: „Udělej nám bohy, kteříž by šli před námi; nebo Mojžíšovi, muži tomu, kterýž vedl nás z země egyptské, nevíme, co se přihodilo.“/* Oblak, prohlašovali, který je dosud vedl, zastavil se na hoře, kde nyní neustále dlí a nevede je už dále. Musejí mít proto místo něho nějaký obraz. A kdyby se snad rozhodli k návratu do

Egypta, jak mnozí navrhovali, najdou milost u Egypťanů, když ponesou obraz před sebou a budou jej vydávat za svého boha. {PP 230.1}

Taková rozhodná chvíle si žádá muže pevného, rozhodného, nepovolného a odvážného; muže, který si váží Boží přízně více než přízně lidu, své osobní bezpečnosti i než svého života. Takovou povahu však Árón neměl. Jen velmi nesměle se postavil proti požadavku lidu, jeho nesmělost a zaváhání v kritickém okamžiku však způsobily, že lid trval na svém požadavku ještě neústupněji. Dav se začal srocovat. Zmocňovala se ho slepá, bezuzdná zuřivost. Někteří zůstávali věrni úmluvě s Bohem, většina se však přidala k modlářům. A na ty, kteří se odvážili vyslovit svůj nesouhlas s postavením modly, se lid osopil, surově je zbil a v nastalém zmatku je nakonec usmrtil. {PP 230.2}

Árón se chvěl o svou vlastní bezpečnost. Místo, aby se hrdě postavil a hájil čest Boží, vyhověl žádosti lidu. Nejprve nařídil všemu lidu, aby sebral zlaté náušnice a přinesl mu je; při tom doufal, že lid odmítne takovou oběť. Lidé však ochotně odevzdávali své skvosty. Árón dal z nich ulít tele jako napodobeninu egyptských bohů. Lidé pak volali „Tito jsou bohové tvoji, Izraeli, kteříž tě vyvedli z země egyptské.“ A Árón se zachoval podle a strpěl tuto urážku Hospodina. Navíc pak, když viděl, s jakým uspokojením přijal lid zlatého boha, postavil před něho oltář a prohlásil: „Slavnost Hospodinova zítra bude.“ Oznámení rozšířili trubači po celém táboře. „A nazejtří vstavše velmi ráno, obětovali zápaly, a přivedli oběti pokojné. I sedl lid, aby jedl a pil, potom vstali, aby hráli.“ 2. Mojžíšova 32,4-6. Pod záminkou uspořádání „slavnosti Hospodinovy“ oddali se obžerství a bezuzdnému prostopášnictví. {PP 230.3}

Jak často se i dnes holduje požitkářství pod pláštíkem „zbožnosti“! Náboženství, které připouští, aby se lidé oddávali ukájení svých sobeckých nebo smyslných požitků při vykonávání bohoslužebných obřadů, vyhovuje dnešnímu lidstvu právě tak jako někdejším Izraelským. A stále ještě jsou povolní Árónové, kteří zastávají významná postavení v církvi a jsou ochotni podvolit se přáním neposvěcených, a tak je v hříchu podpořit. {PP 231.1}

Pouze několik málo dnů uplynulo od chvíle, kdy Hebrejové uzavřeli s Bohem svatou úmluvu, že budou poslušni jeho hlasu. Stáli před horou, třesouce se strachy, a naslouchali slovům Hospodinovým: „Nebudeš míti bohů jiných před mnou.“ 2. Mojžíšova 20,3. Sláva Boží vznášela se stále nad horou Sinaj před očima všech; přesto však se již od Boha odvrátili a žádali si jiných bohů. „Udělali i tele na Orébě, a skláněli se slitině, změnivše slávu svou v podobiznu vola.“ Žalm 106,19.20. Mohli projevit větší nevděčnost tomu, jenž se k nim choval jako laskavý otec a všemocný král? Mohli ho už něčím více urazit? {PP 231.2}

Mojžíš, který dlel na hoře, byl upozorněn na odpadlictví, které se projevuje v táboře, a dostal příkaz, aby se bez prodlení vrátil. „Jdi, sstup,“ zněla slova Hospodinova, „porušil se lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země egyptské. Sešli brzo s cesty, kterouž jsem přikázal jim.

Udělali sobě tele slité a klaněli se mu.“ 2. Mojžíšova 32,7.8. Bůh by byl mohl zmařit hnutí hned v zárodku. Strpěl však, aby se rozšířilo, aby pak všem mohl ukázat, jak trestá zradu a odpadlictví. {PP 231.3}

Úmluva Boží s jeho lidem byla porušena a Bůh řekl Mojžíšovi: „Nyní nech mne, abych v hněvě prchlivosti své vyhladil je, tebe pak učiním v národ veliký.“ 2. Mojžíšova 32,10. Lid izraelský, zvláště pak připojení Egypťané, se bude stále bouřit proti Bohu, bude reptat proti svému vůdci, bude ho trápit svou nevěrou a zarputilostí a bude opravdu těžkým a namáhavým úkolem dovést ho až do zaslíbené země. Pro své hříchy již pozbyl tento lid přízně Boží a spravedlnost si žádala jejich záhuby. Proto se Hospodin rozhodl, že ho sprovodí ze světa a že z Mojžíše učiní mocný národ. {PP 231.4}

„Nech mne, abych…je vyhladil,“ zněla slova Boží. Jestliže Bůh pojal úmysl vyhladit Izraelské, kdo se jich mohl zastat, kdo za ně mohl orodovat? Mnozí by jistě ponechali hříšníky jejich osudu. Mnozí by jistě s radostí vyměnili svůj život plný námahy, strasti a oběti, za něž je jim odměnou jen nevděk a reptání, za život, který by mohli strávit bez takových těžkostí a ve cti, zvláště nabízí-li jim takovou výměnu sám Bůh. {PP 231.5}

Mojžíš však měl ještě důvod k naději i v takové situaci, která vyvolávala malomyslnost a hněv. Hospodinovým slovům: „Nyní nech mne,“ rozuměl tak, že Bůh mu nezakazuje, aby se za Izraelské přimlouval, nýbrž naopak, že ho k tomu vyzývá. Pochopil z nich, že toliko modlitba může Izrael zachránit a že bude-li za ně prosit, Bůh jich ušetří. „I modlil se Mojžíš Hospodinu Bohu svému, a řekl: Pročež, ó Hospodine, rozněcuje se prchlivost tvá na lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země egyptské v síle veliké a v ruce mocné?“ 2. Mojžíšova 32,10.11. {PP 231.6}

Bůh naznačil, že již zavrhl svůj národ. Když mluvil s Mojžíšem, řekl o něm: „Prorušil se tvůj lid, kterýž jsi vyvedl z země egyptské,“ 2. Mojžíšova 32,7. Mojžíš však v pokoře odmítl tvrzení, že vedl Izrael; Izrael nebyl jeho národem, ale národem Božím. Proto řekl: „…lid tvůj, kterýž jsi vyvedl z země egyptské v síle veliké a v ruce mocné. Proč,“ pravil, „mají mluviti Egyptští, řkouce: Lstivě je vyvedl, aby zmordoval je na horách, a aby vyhladil je se svrchku země?“ 2. Mojžíšova 32,11.12. {PP 232.1}

V několika měsících, co odešli z Egypta, rozšířila s zpráva o zázračném vysvobození Izraelských do všech okolních zemí. Pohanů zmocnil se strach a hrozná předtucha. Všichni sledovali, co Bůh Izraele učiní pro svůj národ. Kdyby je nyní vyhladil, nepřátelé by triumfovali a Bůh by byl zneuctěn. Egypťané by tvrdili, že jejich obvinění byla správná — místo aby Bůh vyvedl svůj lid do pouště, aby mu tam obětovali, způsobil, že národ sám byl obětován. Nebudou brát v úvahu hříchy Izraelských; záhuba národa, kterého tak zjevně poctil, potupí jméno Boží. Jak velkou odpovědnost mají ti, které Bůh poctil, aby chválili jeho jméno na zemi! Jak velice se musejí střežit toho, aby se nedopustili hříchu, nepřivolali jeho soud a nepotupili tak jeho jméno před bezbožníky! {PP 232.2}

Když Mojžíš orodoval za Izrael, zaplašila jeho bázeň hluboká láska k těm, pro něž jako nástroj Boží již tak mnoho učinil. Hospodin vyslechl jeho prosby a vyslyšel jeho nesobeckou modlitbu. Bůh zkoušel svého služebníka; zkoušel jeho víru a jeho lásku k bloudícímu, nevděčnému lidu a Mojžíš ve zkouše znamenitě obstál. Jeho účast s Izraelskými prýštila z nesobeckých pohnutek. Blaho národa Bohem vyvoleného bylo mu dražší než osobní pocta, dražší než čest stát se otcem mocného národa. Bohu se zalíbila jeho věrnost, prostota a poctivost a svěřil mu jako věrnému pastýři velký úkol, aby vedl Izrael do zaslíbené země. {PP 232.3}

Když Mojžíš, nesoucí „desky svědectví," a Jozue sestupovali s hory, uslyšeli křik a výskání rozjařeného davu, který se podobal divoké vřavě. Jozuovi jako válečníkovi hned napadlo, že tábor přepadli nepřátelé. „Hřmot boje v táboru jest," řekl. Mojžíš však lépe poznal příčinu nepokoje. Nebyly to zvuky válečného

střetnutí, ale projevy bujného veselí. „Není to křik vítězících, ani křik poražených, hlas zpívajících já slyším." 2. Mojžíšova 32,17.18. {PP 233.4}

Přiblížili se k táboru a spatřili, jak lid jásá a tančí kolem modly. Byl to výjev pohanského křepčení, napodobenina modloslužebných slavností Egypťanů. Jaký to rozdíl proti velebnému a důstojnému uctívání Boha! Mojžíš byl zdrcen. Přicházel právě od Boha, viděl nádheru jeho přítomnosti, a ačkoli byl upozorněn na to, co se v táboře děje, byl překvapen hrozným pohledem na zvrhlost Izraelských. Vzplanul hněvem. Aby ukázal svou ošklivost nad jejich zločinem, mrštil o zem kamennými deskami, jež se rozbily před očima všeho lidu na padrť, naznačuje tak, že jako oni zrušili svou úmluvu s Bohem, tak Bůh ruší svou úmluvu s nimi. {PP 233.1}

Vstoupil do tábora, prošel zástupem prostopášníků, uchopil modlu a srazil ji do ohně. Pak ji rozetřel v prach, který vhodil do proudu vytékajícího ze skály, a vodu dal pak píti lidu. Tak prokázal naprostou nicotnost boha, kterého uctívali. {PP 233.2}

Velký vůdce zavolal pak Áróna, svého provinilého bratra, a přísně se ho tázal: „Což učinil lid tento, že jsi uvedl na něj hřích veliký?" Árón se snažil o svou obhajobu a vypravoval Mojžíšovi, co lid na něm požadoval, a prohlásil, že kdyby byl býval nevyhověl jejich přání, byli by ho usmrtili. „Nehněvej se, pane můj," řekl, „ty víš, že lid tento k zlému nakloněn jest. Nebo řekli mi: Udělej nám bohy, kteříž by šli před námi; nebo Mojžíšovi, muži tomu, kterýž vyvedl nás z země egyptské, nevíme, co se stalo. Jimž jsem odpověděl: Kdo má zlato, strhněte je s sebe. I dali mi, a uvrhl jsem je do ohně, a udělalo se to tele." 2. Mojžíšova 32,21-24. Chtěl, aby Mojžíš uvěřil, že se stal zázrak, že zlato, které hodil do ohně, se proměnilo v tele nadpřirozenou mocí. Jeho výmluvy a vytáčky však nepomohly. Mojžíš s ním právem jednal jako s hlavním viníkem. {PP 233.3}

Protože se Árónovi dostalo vysoké pocty, že byl vyzdvižen nad lid, byl jeho hřích tím ohavnější. Byl to Árón, „svatý Hospodinův" (Žalm 106,16), který udělal modlu a ohlásil

slavnost. On to byl, kdo byl ustanoven mluvčím za Mojžíše a o němž sám Bůh dosvědčil, že „on výmluvný jest“ (2. Mojžíšova 4,14), a který pak nebránil modloslužebníkům v jejich rouhačských záměrech. Byl to Árón, skrze něhož vykonal Bůh svůj soud nad Egypťany a nad jejich bohy a který pak nezasáhl, když slyšel hlásat před ulitým teletem: „Tito jsou bohové tvoji, Izraeli, kteříž tě vyvedli z země egyptské.“ 2. Mojžíšova 32,4. Byl to on, který byl s Mojžíšem na hoře a tam viděl slávu Hospodinovu a uvědomoval si, že projev té slávy nelze zobrazit — a pak tuto slávu proměnil v podobu vola. On to byl, kterému Bůh svěřil vládu nad Izraelskými v nepřítomnosti Mojžíšově a který pak strpěli jejich vzpouru. „Na Árón rozhněval se byl Hospodin náramně, tak že ho zahladiti chtěl.“ 5. Mojžíšova 9,20. Vyslyšel však úpěnlivé orodování Mojžíšovo a ušetřil jeho život. A protože se Árón pokořil a litoval svého velkého hříchu, přijal ho opět ve svou přízeň. {PP 233.4}

Kdyby byl Árón měl odvahu postavit se proti nepravosti, byl by mohl zabránit odpadlictví. Kdyby byl neochvějně stál ve své víře v Boha, kdyby byl varoval lid před jeho opovážlivostí a připomněl mu jeho slavnou úmluvu s Bohem, v níž se zavázal, že bude poslušen zákonů Božích, byl by býval zmařil zlo v zárodku. Avšak svou povolností k přáním lidu a svým klidem a sebedůvěrou, s níž přistoupil k uskutečnění jeho záměrů, povzbudil lid, že zašel ve svém hříchu dále, než původně zamýšlel. {PP 234.1}

Když se Mojžíš po svém návratu do tábora postavil tváří v tvář odbojníkům, porovnával lid jeho přísnost, s níž ho káral za nepravosti, a jeho rozhořčení, jež projevil rozbitím desek se zákony, s projevem a důstojným chováním jeho bratra; a jeho sympatie patřily Árónovi. Ve snaze se ospravedlnit svaloval Árón na lid odpovědnost za svou slabost, s níž se podvolil jeho požadavkům; přesto však lid obdivoval Árónovu laskavost a trpělivost. Bůh však nesoudil tak, jak soudí lidé. Árónova povolnost a touha zalíbit se zaslepila ho natolik, že nepoznal ohavnost zločinu, k němuž dal svůj souhlas. Jeho chování, jež umožnilo Izraelským dopustit se hříchu, stálo životy tisíců. Jak se v porovnání s ním lišilo chování Mojžíšovo, který vykonávaje věrně soudy Boží ukázal, že blaho Izraele je mu dražší než osobní blaho, čest nebo život. {PP 234.2}

Ze všech hříchů, které Bůh potrestá, jsou v jeho očích nejhorší ty, které svádějí druhé ke zlu. Bůh vyžaduje, aby jeho služebníci osvědčovali svou věrnost tím, že budou kárat přestoupení, ať je to pro ně sebebolestnější. Ti, které Bůh poctil božským posláním, nesmějí být slabí a povolní. Nesmějí usilovat o vlastní povýšení nebo vyhýbat se nepříjemným povinnostem, ale musejí uskutečňovat dílo Boží s neochvějnou věrností. {PP 234.3}

Ačkoli Bůh vyslyšel modlitbu Mojžíšovu, aby ušetřil Izraelské záhuby, jejich odpadlictví muselo být příkladně potrestáno. Bezuzdnost a neukázněnost, do níž upadli shovívavostí Árónovou, musela být urychleně rozdrcena, aby nevyústila ve zvrhlost a nestrhla národ do neodvratné zkázy. Zlo muselo být odstraněno s příkladnou tvrdostí. Mojžíš se postavil k bráně do tábora a zvolal: „Kdo jest Hospodinův, přistup ke mně.“ 2. Mojžíšova 32,26. Ti, kdož se nepřidali k odpadlíkům, měli se postavit po pravici Mojžíšově; ti, kteří se provinili,

ale svého činu litují, po levici. Všichni uposlechli rozkazu. Ukázalo se, že kmen Lévi se modloslužebnictví nezúčastnil. Z ostatních kmenů bylo mnoho takových, kteří sice zhřešili, pak ale projevili lítost. Velká skupina lidí, která dala popud k zhotovení zlatého telete, však tvrdošíjně setrvávala ve své vzpouře. Ve jménu „Hospodina Boha Izraelského“ přikázal Mojžíš těm, kteří stáli po jeho pravici a neposkvrnili se modlářstvím, aby se chopili svých mečů a usmrtili všechny, kteří setrvávali ve vzpouře. „A padlo jich v ten den z lidu na tři tisíce muž“ 2. Mojžíšova 32,28. Bez ohledu na postavení, příbuzenské nebo přátelské vztahy byli všichni vůdcové vzbouřenců vyhlazeni. Všichni pak ti, kdož činili pokání a pokořili se, byli ušetřeni. {PP 234.4}

Ti, kteří provedli tento strašný rozsudek, jednali z pověření božské moci, vykonávajíce rozsudek Krále nebe. Lidé si mají počínat velmi obezřele, když sami soudí a odsuzují své bližní; když však jim Bůh přikáže, aby vykonali jeho rozsudek nad nepravostí, musí ho uposlechnout. Ti, kdož vykonali tento tak obtížný úkol, prokázali tím svůj odpor ke vzpouře a modlářství a zasvětili se plně službě pravému Bohu. Hospodin ocenil jejich věrnost tím, že kmenu Lévi svěřil zvláštní poslání. {PP 235.1}

Izraelští se provinili zradou, a to proti Králi, který je zahrnoval dobrodiním a jehož moc se sami dobrovolně zavázali uznávat. Aby se božská vláda udržela, musela být nad zrádci vykonána spravedlnost. I tu se však projevilo milosrdenství Boží. Bůh trval na svém zákoně, aby poskytl všem možnost svobodné volby a dal všem příležitost k pokání. Toliko ti, kteří setrvali ve vzpouře, byli vyhlazeni. {PP 235.2}

Bylo nutné, aby byl tento hřích potrestán, neboť okolním národům bylo třeba ukázat, že Bůh nelibě nese modlářství. Mojžíš, který jako nástroj Boží vykonal spravedlnost nad viníky, musel zaznamenat ve svých knihách, že proti zločinu Izraelských bylo slavně a veřejně zakročeno. Kdyby totiž Izraelští později sami odsuzovali modloslužebnictví sousedních národů, mohli by jim jejich nepřátelé vrhnout v tvář obvinění, že národ, který vydává Hospodina za svého Boha, udělal si sám tele a uctíval ho na Orébě. Ačkoli by se pak sice museli přiznat k této mrzkosti, mohli by přitom poukázat na strašný osud provinilců a dokázat tak, že jejich hřích jim nebyl strpěn, ani odpuštěn. {PP 235.3}

Hřích Izraelských musel být potrestán; žádala si toho nejen spravedlnost, ale i láska Boží. Bůh je nejen vládcem svého lidu, ale i jeho ochráncem. Vyhlazuje odpadlíky, aby neuvedli druhé do zkázy. Bůh ušetřil život Kainův, aby ukázal světu, jak by to dopadlo, kdyby hřích zůstal nepotrestán. Život Kainův poskytl jeho potomkům tak špatný příklad, že jejich zkaženost přivolala zkázu celého světa potopou. Dějiny předpotopních lidí dokazují, že dlouhý život není hříšníku požehnáním. Bůh ve své velké trpělivosti mu nebránil v konání nemravnosti. Čím déle člověk žil, tím byl zkaženější. {PP 235.4}

Právě tak je tomu s odpadlictvím u Sinaje. Kdyby byl přestupníky nestihl rychlý trest, byla by se opakovala táž historie jako s Kainem. Země by byla propadla zkaženosti jako za

dnů Noemových. Kdyby byli hříšníci bývali ušetřeni, bylo by se zlo jen ještě rozšířilo, právě tak, jako když byl ušetřen život Kainův. Bůh ve svém milosrdenství dal trpět tisícům, aby zabránil soudu nad milióny. Aby zachránil mnohé, trestá Bůh některé. A navíc, když lid pošlapal svou víru k Bohu, pozbyl tím božské ochrany a bez Boží pomoci byl celý národ vydán moci nepřátel. Kdyby bylo zlo nebylo rychle odstraněno, byli by bývali vbrzku padli za oběť svým četným a mocným nepřátelům. Bylo nezbytně nutné, aby zločin byl okamžitě potrestán, a to nejen pro dobro Izraele, ale i pro poučení všem dalším pokolením. A Bůh projevil milosrdenství i k samým hříšníkům tím, že učinil přítrž jejich bezbožnému konání. Kdyby byl ušetřil jejich života, byli by se bývali obrátili jeden proti druhému, právě tak jako se obrátili proti Bohu, byli by se začali navzájem nenávidět, bít se mezi sebou a nakonec by se byli navzájem vyhubili. Bůh ztrestal zločin rychle, strašně a přísně, a učinil tak z lásky k světu, k Izraeli i z lásky k hříšníkům. Když si lid uvědomil hrůznost své viny, zavládlo zděšení v celém táboře. Šířila se obava, že všichni hříšníci budou vyhlazeni. Mojžíš viděl úzkost Izraelských a ze soucitu s nimi jim slíbil, že za ně bude ještě jednou orodovat u Boha. {PP 236.1}

„Vy jste zhřešili hříchem velikým," pravil, „protož nyní vstoupím k Hospodinu, zda bych ho ukrotil pro hřích váš." Šel pak Mojžíš k Bohu, vyznal se mu a pravil: „Prosím, zhřešťť jest lid ten hříchem velikým, nebo udělali sobě bohy zlaté. Nyní pak neb odpusť hřích jejich, a pakli nic, vymaž mne, prosím, z knihy své, kteroužs psal." Hospodin odvětil: „Kdo zhřešil proti mně, toho vymaži z knihy své. Protož nyní jdi, veď lid tento, kamž jsem rozkázal tobě. Aj, anděl můj půjde před tebou; v den pak navštívení mého navštívím i na nich hřích jejich." 2. Mojžíšova 32,30-34. {PP 236.2}

Mojžíš se ve své modlitbě zmiňuje o nebeských knihách, v nichž jsou zapsána jména všech lidí a zaznamenány jejich skutky, dobré i zlé. Kniha života obsahuje jména všech, kteří kdy vstoupili do služby Boží. Odvrátí-li se kdo od Boha a setrvá-li tvrdošíjně v hříchu, takže se nakonec zatvrdí proti vlivu Ducha svatého, bude v den soudu jeho jméno z knihy života vyškrtnuto a sám propadne záhubě. Mojžíš si uvědomoval, jak strašný je osud hříšníka; kdyby však měl Hospodin zavrhnout národ izraelský, chtěl, aby s ostatními bylo vyškrtnuto i jeho jméno. Nemohl snést, aby soud Boží dopadl na ty, kteří byli s takovou milostí vysvobozeni. Mojžíšova přímluva za Izraelské je předobrazem Kristova orodování za hříšné lidstvo. Hospodin však nedovolil, aby Mojžíš vzal na sebe vinu hříšníků, jako ji vzal na sebe Kristus. „Kdo zhřešil proti mně," pravil, „toho vymaži z knihy své." {PP 236.3}

Hluboce zarmoucen pohřbil lid své mrtvé. Tři tisíce lidí padlo mečem; brzy na to vypukl v táboře mor; a ke všemu se jim dostalo vzkazu, že přítomnost Boží je jich nebude doprovázet na další cestě. Hospodin prohlásil: „Sám nevstoupím s tebou, proto že lid tvrdé šíje jsi, abych nezahubil tebe na cestě." A přikázal lidu: „Slož okrasu svou s sebe, a zvím, co

učiniti mám s tebou.“ V celém táboře zavládl smutek. „V lítosti nad svými činy a v pokoře svlékli s sebe synové Izraelští okrasy své u hory Oréb.“ 2. Mojžíšova 33,3.5.6. {PP 237.1}

Podle příkazu Božího byl stan, v němž se dosud konaly bohoslužby, přestěhován mimo tábor, „vně za stany“. To byl další důkaz, že přítomnost Boží se od nich odloučila. Bůh se zjeví již jen Mojžíšovi, nikoli však celému národu, který se tak zachoval. Lidé začali pociťovat důtku, jíž se jim dostalo od Boha, a zdálo se jim, že je předzvěstí ještě většího neštěstí. Nepřikázal snad Hospodin Mojžíšovi, aby rozbil svůj stan mimo tábor, aby je pak mohl zcela vyhladit? Zůstala jim jakási naděje. Stan byl rozbit mimo tábor, ale Mojžíš jej nazval „stánkem úmluvy“. Všichni, kdož se opravdově káli a chtěli se vrátit k Hospodinu, museli se uchýlit tam, vyznat se ze svých hříchů a prosit Boha o milost. Když se pak vrátili do svých stanů, vstoupil do stánku Mojžíš. S úzkostí očekával lid nějaké znamení, že Bůh přijme jeho přímluvu za ně. Skloní-li se Hospodin a promluví-li s Mojžíšem, mohou ještě doufat, že je nezahubí. Když se oblakový sloup snesl a stanul u vchodu do stánku, zaplakal lid radostí a „povstávali všickni, a klaněli se každý u dveří stanu svého“. 2. Mojžíšova 33,7.10. {PP 237.2}

Mojžíš dobře věděl, jak zvrácení a zaslepení jsou ti, kteří mu byli svěřeni do ochrany; uvědomoval si potíže, jimž bude muset čelit. Poznal, že má-li tento lid zvládnout, musí mu Bůh pomoci. Proto prosil, aby Bůh jasněji zjevil svou vůli a aby dal ujištění o své přítomnosti: „Pohleď, ty velíš mi, abych vedl lid tento, a neoznámils mi, koho pošleš se mnou, ještos pravil: Znám tě ze jména, k tomu také nalezl jsi milost přede mnou. Již tedy, jestliže jsem jen nalezl milost před tebou, oznam mi, prosím, cestu svou, abych tě poznal, a abych nalezl milost před tebou, oznam mi, prosím, cestu svou, abych tě poznal, a abych nalezl milost před tebou; a pohleď, že národ tento jest lid tvůj.“ 2. Mojžíšova 33,12.13. {PP 237.3}

Hospodinova odpověď zněla: „Tvář má předcházeti vás 1 bude, a dámť odpočinutí.“ Odpověď však Mojžíše neuspokojila. Tížilo ho vědomí strašných následků, kdyby Bůh ponechal Izraelské v jejich zatvrzelosti a v jejich těžké situaci. Nesnesl pomyšlení, že by neměl sdílet dále osud svých bratří a prosil Boha, aby opět oblažil lid svou přízní a aby znamení přítomnosti Boží je vedlo dále na jejich pouti: „Nemá-liť předcházeti nás tvář tvá, nevyvozuj nás odsud. Nebo po čem poznáno bude zde, že jsem nalezl milost před tebou, já i lid tvůj? Zdali ne po tom, když půjdeš s námi, a když odděleni budeme, já a lid tvůj, ode všeho lidu, kterýž jest na tváři země?“ 2. Mojžíšova 33,14-16. {PP 237.4}

A Hospodin pravil: „I tu také věc, kterouž jsi pravil, učiním; nebo jsi nalezl milost přede mnou, a znám tě ze jména.“ Prorok však neustal v modlitbách. Ačkoli každá jeho prosba byla vyslyšena, dychtil po zřetelnějších důkazech Boží přízně. Požádal Hospodina, oč ještě žádná lidská bytost nepožádala: „Okažiž mi, prosím, slávu svou.“ 2. Mojžíšova 33,17.18. {PP 238.1}

Bůh nepotrestal tuto jeho žádost jako opovážlivost, naopak řekl Mojžíšovi milostivě: „Já způsobím to, aby šlo mimo tebe před tváří tvou všecko dobré mé.“ 2. Mojžíšova 33,19. Žádný smrtelník nemůže spatřit nezastřenou nádheru Boží, aniž pohled přežije. Mojžíšovi se však dostalo ujištění, že spatří z božské nádhery tolik, kolik bude moci snést. Znovu byl vyzván, aby vystoupil na horu. A pak ruka, která stvořila svět, ruka, která „přenáší hory, než kdo shlédne“ (Jób 9,5), vyzvedla Mojžíše — tohoto tvorečka, tohoto muže silné víry — z prachu a postavila ho do skalní rozsedliny a sláva Boží a všechna dobrotivost Boží přešla kolem něho. {PP 238.2}

Tento zážitek a hlavně zaslíbení, že přítomnost Boží ho bude provázet, přesvědčily Mojžíše o tom, že dílo, které ho čeká, bude korunováno úspěchem. Vážil si svého zážitku nekonečně více než všech svých znalostí, kterých nabyl v Egyptě, a všech svých úspěchů, kterých dosáhl jako státník a jako vojevůdce. Nepomíjející přítomnost Boží nemůže nahradit žádná světská moc, chytrost nebo moudrost. {PP 238.3}

Pro hříšníka je strašné dostat se do rukou živého Boha. Mojžíš však stál osamocen před Věčným a nebál se, neboť jeho duše byla v souladu s vůlí jeho Stvořitele. Žalmista praví: „Bychť byl patřil k nepravosti srdcem svým, nebyl by vyslyšel Pán.“ Žalm 66,18. „Tajemství Hospodinovo zjevné jest těm, kteříž se jeho bojí, a v známost jim uvodí smlouvu svou.“ Žalm 25,14. {PP 238.4}

Bůh sám prohlásil: „Hospodin, Hospodin, Bůh silný, lítostivý a milostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství a pravdě, milosrdenství čině tisícům, odpouštěje nepravost a přestoupení i hřích, a kterýž nikoli neospravedlňuje vinného.“ 2. Mojžíšova 34,6.7. {PP 238.5}

„Mojžíš pak rychle sklonil hlavu k zemi, a poklonu učinil.“ Znovu prosil, aby Bůh odpustil nepravost svého lidu a přijal jej za své dědictví. Bůh vyslyšel jeho modlitbu. Milostivě slíbil, že znovu věnuje Izraeli svou přízeň a že pro něj učiní divy, jaké ještě nebyly „učiněny na vší zemi a ve všech národech“. 2. Mojžíšova 34,8.10. {PP 239.1}

Čtyřicet dní a nocí strávil Mojžíš na hoře a celou tu dobu zázračně přestál bez úhony. Nikdo s ním nesměl vystoupit na horu, nikdo se nesměl v době jeho nepřítomnosti přiblížit k hoře. Podle příkazu Božího zhotovil dvě kamenné desky a vzal je s sebou na vrchol hory. A Hospodin opět „napsal na deskách slova té smlouvy, totiž deset slov“. 2. Mojžíšova 34,28.* {PP 239.2}

Po celou tu dlouhou dobu, po kterou Mojžíš obcoval s Bohem, odrážela tvář Mojžíšova slávu přítomnosti Boží. Aniž o tom věděl, zářila jeho tvář oslňujícím světlem, když sestoupil s hory. Taková zář osvětlovala tvář Štěpánovu, když ho přivedli před soudce; „a pilně patříce na něj všickni, kteříž seděli v radě, viděli tvář jeho, jako tvář anděla.“ Skutky 6,15. Árón i všechen lid se Mojžíše zalekli a „nesměli přistoupiti k němu“. 2. Mojžíšova 34,30. Mojžíš viděl jejich zděšení a strach, neznal však jejich příčinu, a proto je vyzval, aby k

němu přistoupili. Chtěl jim oznámit, že Bůh se usmířil, a ujistit je, že jim bude opět věnovat svou přízeň. Vycítili v jeho hlase laskavost a prosbu a jeden z nich se konečně odvážil přiblížit se k Mojžíšovi. Byl příliš poděšen, než aby mohl promluvit, a proto jen beze slova ukázal na tvář Mojžíšovu a pak na nebe. Velký vůdce pochopil, co to znamená. Byli si vědomi své viny a cítili, že jsou stále v nelibosti Boží; nemohli proti snést nebeské světlo, které by je jinak naplnilo radostí, kdyby byli bývali poslušni Boha. Vina vyvolává strach. Duše prostá hříchu nechce se ukrýt před světlem nebeským. {PP 239.3}

Mojžíš měl lidu mnoho co povědět. Zželelo se mu ho, když viděl jeho strach, a zastřel si tvář. Tak činil pak pokaždé, když se vracel do tábora a byl předtím obcoval s Bohem. {PP 239.4}

Touto září chtěl Bůh vštípit Izraeli posvátný, vznešený ráz svého zákona a slávu evangelia, zvěstovaného Kristem. Když Mojžíš pobýval na hoře, předložil mu Bůh nejen desky zákona, ale také plán vykoupení. Mojžíš poznal, že všechny symboly židovského věku předznačují již oběť Kristovu a že jeho tvář je ozářena světlem zákona Božího, ale i nebeským světlem proudícím z Golgaty. Tato božská záře byla symbolem odpuštění, jehož byl Mojžíš viditelným prostředníkem a zástupcem jediného pravého Orodovníka. {PP 239.5}

Sláva, kterou odrážela tvář Mojžíšova, znázorňovala požehnání, kterého se dostane lidem, zachovávajícím Boží přikázání, prostřednictvím Kristovým. Je svědectvím toho, že čím bližší je naše obcování s Bohem a čím větší je znalost jeho přikázání, tím více se přibližujeme k obrazu Božímu a tím snadněji nabudeme božské přirozenosti. {PP 240.1}

Mojžíš je předobrazem Kristovým. Jako orodovník za Izraelské zastřel Mojžíš svou tvář, tak i Kristus, božský Prostředník, zastřel své božství lidskou podobou, když sestoupil na tuto zem. Kdyby byl přišel oděn nádherou nebes, nebyl by mohl přistoupit k lidem v jejich hříšném stavu. Nebyli by mohli snést pohled na slávu jeho přítomnosti. Proto se ponížil a přišel na svět „v podobnosti těla hříchа“ (Římanům 8,3), aby mohl vejít ve styk s padlým lidstvem a povznést je. {PP 240.2}

29. Kapitola — Satan Nepřítelem Zákona

Již první satanův pokus o svržení zákona Božího, kdy satan obelstil nevinné obyvatele nebes, skončil — jak se zdálo — úspěchem. Satan svedl velké množství andělů; jeho zdánlivé vítězství však skončilo porážkou. Bůh satana zapudil a vykázal ho z nebe. {PP 241.1}

Zápas mezi Bohem a satanem byl obnoven na zemi a satan v něm znovu získal zdánlivě vítězství. Svými hříchy stal se člověk jeho kořistí a také říše lidí se dostala do rukou tohoto hlavního odbojníka. Zdálo se, že satanovi již nic nestojí v cestě, aby mohl založit svou vlastní nezávislou říši a postavit se proti moci Boha a jeho Syna. Avšak plán spasení umožnil člověku vejít opět v soulad s Bohem, tím že bude poslušen zákona Božího, a umožnil člověku i zemi, aby se konečně vymanili z moci zloducha. {PP 241.2}

Satan byl znovu poražen. Uchýlil se však opět ke klamu v naději, že svou porážku změní ve vítězství. Aby podnítil padlé lidstvo ke vzpouře, začal mu našeptávat, že Bůh je nespravedlivý, protože připustil, aby člověk přestoupil jeho zákon. „Proč," prohlašoval tento lstivý svůdce, „dopouští Bůh, který zná předem následky, aby člověk byl takto zkoušen, aby se dopouštěl hříchu a přiváděl se do utrpení?" A potomci Árónovi zapomněli na nekonečné milosrdenství Boží a na úžasnou oběť, kterou jejich vzpoura stála Krále nebes, a poskytovali sluchu našeptávání a reptali proti jediné bytosti, která je mohla zachránit před zhoubnou mocí satanovou. {PP 241.3}

I dnes jsou tisíce lidí, kteří takto opovážlivě žehrají na Boha. Nechápou, že zbavit člověka svobody rozhodování by znamenalo oloupit ho o jeho výsadu, kterou má jako inteligentní bytost, a učinit z něho pouhý stroj. Bůh nechce nikomu vnucovat svou vůli. Člověk byl stvořen jako svobodná bytost. Stejně jako obyvatelé jiných světů musí se podrobit zkoušce poslušnosti; nikdy však není přiváděn do takové situace, aby se musel podrobovat zlu. Bůh nedopustí, aby na člověka přišlo takové pokušení nebo taková zkouška, jíž by nemohl odolat. Pečuje o člověka v tak hojné míře, že v boji se satanem nemusí podlehnout. {PP 241.4}

Když se lidé na zemi rozmnožili, připojil se takřka celý svět ke vzpouře proti Bohu. Znovu se zdálo, že satan dosáhl vítězství. Všemohoucí síla však opět zamezila šíření nepravosti a očistila zemi potopou od mravní nečistoty. {PP 241.5}

Prorok praví: „Když soudové tvoji dějí se na zemi, obyvatelé okršlku zemského učí se spravedlnosti. Když se milost činí bezbožnému, neučí se spravedlnosti… a nehledí na důstojnost Hospodinovu." Izajáš 26,9.10. Tak tomu bylo po potopě. Ušetřeni soudů Božích, začali se obyvatelé země opět bouřit proti Bohu. Svět dvakrát pošlapal úmluvu Boží a jeho zákony. Jak lidé před potopou, tak později i potomci Noemovi zavrhli božskou moc. Pak Bůh uzavřel úmluvu s Abrahámem a vyvolil si národ, který by byl strážcem jeho zákona.

Satan začal hned klást vyvolenému národu svá osidla, aby jej svedl a zničil. Sváděl děti Izraele, aby uzavíraly sňatky s pohany a uctívaly pohanské modly. Avšak Josef zůstal věrný Bohu a jeho věrnost byla stálým svědectvím opravdové víry. Aby uhasil toto světlo, vzbudil satan závist v Josefových bratrech a tato závist pak způsobila, že prodali Josefa jako otroka do pohanské země. Bůh však využil této události k tomu, aby vešel ve známost u lidu egyptského. Jak v domě Putifarově, tak ve vězení nabyl Josef vzdělání a výcviku a připravil se v bázni Boží pro své vysoké postavení ministra země. Z paláce faraónova šířil se jeho vliv po celé zemi a s ním se šířilo široko daleko i poznání Boha. Také Izraelští se v Egyptě vzmohli a zbohatli a ti z nich, kteří zachovávali věrnost Bohu, měli rovněž velký vliv na Egypťany. Modlářští kněží se velmi zalekli, když poznali, že nové náboženství nachází oblibu. Satan jim vnuknul své vlastní nepřátelství k Bohu nebeskému a umínil si, že světlo uhasí. Kněžím byla svěřována výchova dědice trůnu, a tak povahu budoucího panovníka utvářel duch rozhodného odporu k Bohu, který pak vedl k tomu, že Hebrejové byli utlačováni a že se s nimi krutě zacházelo. {PP 242.1}

Čtyřicet let po Mojžíšově útěku z Egypta se zdálo, že modlářství v zemi zvítězilo. Naděje Izraelců každým rokem slábly. Král i lid egyptský se chvástali svou mocí a posmívali se Bohu Izraele. Jejich opovážlivost se stupňovala a vyvrcholila v osobě faraóna, k němuž přišel se svou žádostí Mojžíš. Když vůdce Hebrejů předstoupil před krále s poselstvím od „Hospodina Boha Izraelského“, odpověděl král: „Kdo jest Hospodin, abych poslechl hlasu jeho?... Hospodina neznám.“ 2. Mojžíšova 5,2. Král tak odpověděl nikoli proto, že by nic nevěděl o pravém Bohu, ale proto, že se chtěl postavit jeho moci. Faraónova neochota uposlechnout Boží rozkaz pramenila od začátku do konce z nenávisti a vzdoru, nikoli z neznalosti. {PP 242.2}

Ačkoli Egypťané tak dlouho odmítali poznání Boha, poskytl jim Hospodin dosti příležitosti k pokání. Za dnů Josefových byl Egypt útočištěm Izraelských, kteří uctívali Boha za laskavost, kterou jim prokázal. Pak Bůh — trpělivý, dobrotivý a milosrdný — seslal na Egypt své rány. Po každé ráně poskytl Bůh Egypťanům dosti času, aby se nad ní zamysleli. A Egypťané, které sužovaly právě věci, jež uctívali, se přesvědčili o moci Hospodinově a všichni, kteří chtěli, se mohli pokořit Bohu a uniknout jeho ranám. Královo modlářství a jeho zatvrzelost přispěly vlastně k tomu, že znalost o Bohu se rozšířila a přivedla mnohé Egypťany k uctívání pravého Boha. {PP 242.3}

Právě proto, že Izraelští byli náchylní k tomu směšovat se s pohany a napodobovat jejich modloslužbu, zavedl je Bůh do Egypta, kde měl Josef velký vliv a kde byly příznivé podmínky, aby zůstali odlišným národem. Nestoudné modlářství Egypťanů a krutý útlak, jemuž byli v posledních letech od Egypťanů vystaveni, měly v Izraelských vyvolat ošklivost vůči modlářství a přivést je k tomu, aby hledali útočiště u Boha svých otců. A této prozřetelnosti Boží využil satan k napodobení zvyků jejich pohanských pánů. Protože Egypťané pověrčivě uctívali zvířata, která chovala, nesměli Hebrejové po dobu své poroby

přinášet oběti. Jejich mysl se proto neupírala k velké oběti a jejich víra ochabovala. A když přišel čas osvobození Izraele, postavil se proti úmyslům Božím satan. Usmyslil si, že bude udržovat tento velký národ čítající více než dva milióny duší, v nevědomosti a v pověře. Národ, jemuž Bůh přislíbil, že mu požehná a že ho rozmnoží a že ho učiní mocným na zemi, jehož prostřednictvím chtěl Bůh zjevit světu svou vůli, národ, z kterého Bůh chtěl učinit strážce svého zákona — a tento národ chtěl satan udržet v nevědomosti a porobě, aby pak mohl z jeho mysli vyhladit vzpomínku na Boha. {PP 243.1}

Když Mojžíš předváděl královi divy, pokoušel se satan mařit jejich účinky, aby tím zabránil faraónovi uznat převahu Boží a uposlechnout příkazu Božího. Satan vynaložil všechny své síly, aby napodobil dílo Boží a zmařil jeho vůli. Jediným výsledkem jeho snahy byly ještě větší projevy božské moci a slávy, takže Izraelští i celý Egypt se mohli lépe přesvědčit o bytí a moci pravého a živého Boha. {PP 243.2}

Bůh vysvobodil Izrael za doprovodu velkolepých projevů své moci, přičemž odsoudil všechna božstva Egypta. „Vyvedl lid svůj s radostí, s prozpěvováním vyvolené své… aby zachovávali ustanovení jeho, a práv jeho ostříhali.“ Žalm 105,43.45. Vysvobodil je z jejich poddanství, aby je mohl zavést do dobré země, kterou pro ně ve své prozřetelnosti připravil jako útočiště před jejich nepřáteli, kde budou přebývat pod ochranou jeho křídel. Přivede je k sobě, aby je mohl obejmout svými věčnými pažemi; a v oplátku za svou dobrotivost a milosrdenství od nich požaduje, aby neměli žádných jiných bohů před ním, aby chválili jeho jméno a velebili je po celém světě. {PP 243.3}

Za své poroby v Egyptě zapomněli mnozí Izraelité do značné míry zákon Boží a zaměňovali Boží předpisy s pohanskými zvyky a tradicemi. Bůh je zavedl k Sinaji a tam jim svým vlastním hlasem oznámil svůj zákon. {PP 244.1}

Satan a zlí andělé byli ve střehu. I ve chvíli, kdy Bůh vyhlašoval svůj zákon svému národu, pokoušel se satan svést je k hříchu. Přímo před očima nebes chtěl satan strhnout k sobě tento národ, který si Bůh vyvolil. Sváděl Izraelské k modlářství, čímž chtěl zmařit účinek každé bohoslužby; neboť jak se může člověk povznést, když uctívá to, co je na stejné úrovni s ním a co si může vyrobit vlastníma rukama? Kdyby se satanovi podařilo člověka zaslepit, aby neviděl moc, majestát a slávu nekonečného Boha, aby si Boha zpodobňoval rytinou nebo si ho představoval jako zvíře, třeba jako hada, kdyby se mu podařilo, aby člověk tak zapomněl na svůj vztah k Bohu, který ho vytvořil k svému obrazu, a začal se klanět těmto odporným předmětům, které postrádají smyslu — pak by cesta k hříšné nevázanosti byla otevřena; člověk by rozpoutal své zhoubné vášně a satan by nad ním získal vládu. {PP 244.2}

Na samém úpatí hory Sinaj začal satan uskutečňovat své plány na svržení zákona Božího, a tak pokračoval v díle, které započal již v nebi. Celých čtyřicet dní, kdy Mojžíš obcoval na hoře s Bohem, zaséval satan pilně pochybnosti a ponoukal ke vzpouře a odpadlictví. Když

Bůh vydával svůj zákon, který pak měl být odevzdán jeho národu, s nímž měl úmluvu, zapřeli Izraelští svou věrnost k Hospodinu a žádali si bohů ze zlata! A když se Mojžíš vrátil s hory, kde prodléval v přítomnosti božské slávy, a přinesl přikázání zákona, jež se zavázali poslouchat, našel Izraelské, jak se klanějí zlatému obrazu a jak ho uctívají, nedbajíce daných přikázání. {PP 244.3}

Satan svedl Izraelské k této opovážlivé urážce Hospodina a k tomuto rouhání, protože je chtěl přivést do zkázy. Domníval se, že Bůh je od sebe odvrhne a odsoudí je ke zkáze, protože projevili naprostou zkaženost a úplně zapomněli na své výjimečné postavení a požehnání, jež jim Bůh nabízel, i na své vlastní slavnostní a opětované sliby věrnosti. Tím by satan docílil vyhubení semene Abrahámova, zaslíbeného semene, které mělo být strážcem poznání živého Boha a z kterého vyjde Kristus, símě, které zvítězí nad satanem. Satan, velký odbojník proti Bohu, zamýšlel zničit Izrael a tak zmařit úmysl Boží. Znovu však byl poražen. Národ izraelský nebyl zničen, i když se dopustil hříchu. Ti, kdož se přidali na stranu satanovu a tvrdošíjně tam setrvávali, byli vyhlazeni, a těm, kdož se pokořili a káli se, bylo milostivě odpuštěno. Dějiny tohoto hříchu jsou věčným svědectvím o tom, jakým je modlářství proviněním a jak je trestáno, jakož i svědectvím o velké shovívavosti a nekonečném milosrdenství Božím. {PP 244.4}

Celý vesmír sledoval události u Sinaje a viděl rozdíl mezi správou Boží a správou satanovou. Nevinní obyvatelé ostatních světů viděli následky satanova odpadlictví a uvědomovali si, jakou vládu by byl zavedl na nebi, kdyby mu bývalo bylo dovoleno vládnout. {PP 245.1}

Satan svádí lidi, aby přestoupili druhé přikázání Boží, a pokouší se tak snížit jejich přístavu o Bytosti Boží. Svádí je k přestoupení čtvrtého přikázání, aby tak zapomněli na Boha vůbec. Bůh vyžaduje, aby byl uctíván a zbožňován přede všemi bohy pohanskými, protože je Stvořitelem a protože jemu vděčí všechny ostatní bytosti za své bytí. Takto to líčí bible. Prorok Jeremiáš praví: „Hospodin jest Bůh pravý, jest Bůh živý a král věčný… učinil zemi mocí svou, utvrdil okršlek světa moudrostí svou, a opatrností svou roztáhl nebesa. Bohové ti, kteříž nebe ani zemi neučinili, nechť zahynou z země, a nechť jich není pod nebem.“ Jeremjáš 10,10.12.11. „Tak zhlupěl každý člověk, že nezná toho, že zahanben bývá každý pro rytinu; nebo slitina jeho jest faleš, a není ducha v nich. Marnost jsou a dílo podvodů; v čas, v němž je navštívím, zahynou. Neníť podobný těmto díl Jákobův, neboť on jest stvořitel všeho.“ (Jeremjáš 10,14-16) Sobota jako památka tvůrčí moci Boží, připomíná Stvořitele jako tvůrce nebe a země. Je stálým svědectvím o jeho jsoucnosti a připomínkou jeho velikosti, jeho moudrosti a jeho lásky. Kdyby se byla sobota vždy světila, nebylo by bývalo bezvěrců, ani modlářů. {PP 245.2}

Zachovávání soboty, jež má svůj původ v ráji, je tak staré jako svět sám. Sobotu zachovávali všichni patriarchové již od stvoření světa. Za své poroby v Egyptě byli Izraelští svými dozorci nuceni, aby porušovali sobotu, a proto do značné míry ztratili povědomost o

její posvátnosti. Když byl vyhlášen zákon na Sinaji, zněla první slova čtvrtého přikázání: „Pomni na den sobotní, abys jej světil.“ 2. Mojžíšova 20,8. Tato slova naznačují, že zachovávání soboty se tímto přikázáním nezavádí, nýbrž že existuje již od stvoření světa. Aby vymazal Boha z mysli lidí, usiloval satan o stržení tohoto velkého památníku. Kdyby se mu podařilo, aby lidé zapomněli na svého Stvořitele, nemohli by pak odolat moci zla a stali by se snadno jeho kořistí. {PP 245.3}

Nepřátelství k zákonu Božímu vedlo satana k tomu, že bojoval proti každému přikázání Desatera. S velkou zásadou lásky a věrnosti k Bohu, Otci všech, je těsně spjata zásada synovské lásky a poslušnosti. Pohrdání rodičovskou mocí má zakrátko vzápětí i pohrdání mocí Boží. Proto satan usiluje o to, aby lidé brali na lehkou váhu závazek pátého přikázání. Pohanské národy málo dbali zásady tohoto přikázání. U mnohých národů opouštěly děti své rodiče nebo je dokonce zabíjely, když už se pro vysoký věk nemohli starat sami o sebe. S matkou se jednalo v rodinách s malou úctou a po smrti svého manžela musela se podřídit moci nejstaršího syna. Mojžíš nakázal zachovávat synovskou poslušnost; když se však Izraelští odvrátili od Boha, přestali s ostatními přikázáními zachovávat i páté přikázání. {PP 245.4}

Satan byl „vražedlník od počátku“. Jan 8,44. Jakmile získal moc nad lidstvem, ponoukal je k tomu, aby se navzájem nenáviděli a mezi sebou vraždili, především aby opovážlivě vzdorovali moci Boží a porušování šestého přikázání učinili součástí svého náboženství. {PP 246.1}

Zvráceným pojetím božských vlastností sváděl satan pohanské národy k víře, že k získání přízně bohů jsou nutny lidské oběti. Nejstrašnější krutosti se pak páchaly jako součást obřadů modloslužby. Jednou z nich byl zvyk, že děti musely procházet ohněm před modlami. Když některé dítě prošlo ohněm bez úhony, věřili, že jejich oběť byla přijata. Domnívali se, že takové dítě se těší obzvláštní přízni bohů, zahrnovali je dary a měli je pak celý život ve velké vážnosti. Dopustil-li se pak takový člověk sebetěžšího zločinu, nemohl být potrestán. Jestliže však oheň popálil dítě, které jím prošlo, byl jeho osud zpečetěn. Lidé věřili, že hněv bohů může být usmířen jen tím, že dítě usmrtí a pak je nabídnou jako oběť. Tyto ohavnosti se v období velkého odpadlictví rozšířily do jisté míry i mezi Izraelskými. {PP 246.2}

Také sedmé přikázání se dříve přestupovalo ve jménu náboženství. Součástí pohanské modloslužby se staly nejbezuzdnější a nejohavnější obřady. Sami bohové byli v představách lidí nečistí a jejich ctitelé se poddávali nízkým vášním. Rozmáhaly se nepřirozené neřesti a náboženské slavnosti se vyznačovaly všeobecnou a veřejnou oplzlostí. {PP 246.3}

Již v raném období lidstva vzniklo mnohoženství. Byl to jeden z hříchů, které přivolaly hněv Boží na předpotopní svět. Po potopě se mnohoženství opět rozšířilo. Satanovo úsilí bylo dobře promyšleno: zvrátit manželské zřízení, oslabit jeho závazky a uvolnit jeho

posvátnost, neboť lepším způsobem nemohl znetvořit obraz Boží v člověku a otevřít dokořán dveře hříchu a neřesti. {PP 246.4}

Od počátku velkého zápasu usiloval satana o to namluvit lidu, že povaha Boží je zcela jiná, a vyvolat v nich vzpouru proti zákonu Božímu; zdálo se, že jeho dílo je korunováno úspěchem. Mnoho lidí dopřálo sluchu satanovu šálení a postavilo se proti Bohu. Zatím však co zlo působí, uskutečňují se úmysly Boží; všem rozumným stvořením zjevuje Bůh svou spravedlnost a blahovůli. Působením satanovým a jeho sváděním hřeší celé lidstvo proti zákonu Božímu, avšak obětí Syna Božího se otevřela cesta, po níž se lidstvo může vrátit k Bohu. Milost Kristova umožňuje lidstvu, aby bylo opět poslušno zákonů Otcových. A tak v každé době, i v období odpadlictví a vzpoury, vybírá si Bůh z lidí ty, kteří jsou mu věrni, ty, „v jejichž srdci jest zákon jeho“. Izajáš 51,7. {PP 246.5}

Satan podvedl anděly, a tím je svedl; a právě tak pokračuje ve svém díle na zemi mezi lidmi a bude si tak počínat až do konce. Kdyby otevřeně přiznal, že bojuje proti Bohu, byli by lidé obezřelí. Satan se však maskuje, směšuje pravdu s bludem. Nejnebezpečnější bludy jsou ty, v nichž je zrnko pravdy. Takovým bludům se věří a když zachvátí duši, zničí ji. Tímto způsobem strhává satan k sobě svět. Přijde však den, kdy jeho vítězstvím bude učiněn navždy konec. {PP 247.1}

Bůh potře vzpouru tak, že naprosto odhalí činnost, kterou satan tak dlouho provádí pod rouškou. Všem rozumným tvorům budou předloženy výsledky satanovy vlády, plody jeho činnosti, které se zrodily pošlapáním božských ustanovení. Zákon Boží bude zcela očištěn. Ukáže se, že všechno jednání Boží směřovalo k věčné blaženosti jeho lidu a k blaženosti všech světů, které stvořil. Satan sám potvrdí před celým vesmírem spravedlnost vlády Boží a zákona Božího. {PP 247.2}

Není daleká doba, kdy Bůh povstane, aby ospravedlnil svou dotčenou svrchovanost. „Hospodin béře se z místa svého, aby navštívil nepravost na obyvatelích země.“ Izajáš 26,21. „Ale kdo bude moci snésti den příchodu jeho? A kdo ostojí, když se on ukáže?“. Malachiáš 3,2. Izraelští se pro svou hříšnost nesměli přiblížit k hoře, když na ni hodlal sestoupit Bůh, aby vyhlásil svůj zákon, neboť by je byla strávila planoucí nádhera jeho přítomnosti. Jestliže takovými projevy své moci označil Bůh místo, které vyvolil pro vyhlášení svého zákona, jak strašné pak bude jeho vystoupení, až přijde soudit podle svých svatých ustanovení. Jak snesou ve velký den konečné odplaty jeho slávu ti, kdož šlapou po jeho moci? Hrůzy Sinaje naznačují lidem scénu posledního soudu. Hlas trouby volal Izraelské k setkání s Bohem. Hlas archanděla a zvuk trouby Boží zazní na celém světě jako výzva pro všechny živé i mrtvé, aby se dostavili před svého Soudce. Otec a Syn byli na hoře Sinaj v doprovodu velkého zástupu andělů. V den velkého soudu přijde Kristus „v slávě Otce svého s anděly svými“. Matouš 16,27. Bude pak sedět na trůně slávy Boží a před ním se shromáždí všechny národy. {PP 247.3}

Když se nad Sinajem projevila přítomnost Boží, viděl všechen Izrael slávu Hospodinovu jako stravující oheň. Až přijde Kristus v slávě se svými svatými anděly, vzplane celá země strašným světlem jeho přítomnosti. „Béřeť se Bůh náš, a nebude mlčeti; oheň před ním vše zříratí bude, a vůkol něho vichřice náramná. Zavolal nebes s hůry i země, aby soudil lid svůj.“ Žalm 50,3.4. Objeví se ohnivý proud, který ho bude předcházet a který svým žárem roztaví prvky i zemi, a spálí všechno, co je na ní. Pán Ježíš se zjeví „s nebe s anděly moci jeho, v plameni ohně… pomstu uvede na ty, ješto neznají Boha, a neposlouchají evangelium“. 2. Tesalonickým 1,7.8. {PP 247.4}

Od stvoření člověka nebylo vidět takové zjevení božské moci jako když byl u Sinaje vyhlášen zákon. „Země se třásla, též i nebesa rozplývala se před tváří Boží, i ta hora Sinaj před přítomností Boží, Boha Izraelského.“ Žalm 68,9. Za nejstrašnějšího vření přírody bylo slyšet z oblaků hlas Boží jako zvuk trouby. Hora se otřásala od základu až k vrcholu a Izraelští, bledí a třesoucí se hrůzou, padli tváří k zemi. A ten, jehož hlas tehdy zatřásl zemí, prohlásil: „Ještěť já jednou pohnu netoliko zemí, ale i nebe.“ Židům 12,26. Písmo svaté praví: „Hospodin z výsosti řváti bude, a z příbytku svatosti své vydá hlas svůj,“ „tak že se třásti budou nebesa i země.“ Jeremjáš 25,30; Jóel 3,16. V ten velký den, který přijde, schová se samo nebe „Jako kniha zavřená“. Zjevení 6,14. A každá hora a každý ostrov se pohne ze svého místa. „Motati se bude země jako opilý, a přenesena bude jako chaloupka; nebo těžce na ni dolehne nepravost její, i padne tak, že nepovstane více.“ Izajáš 24,20. {PP 248.1}

„Protož všeliké ruce oslábnou,“ tváře všech budou obráceny „v zsinalost,“ „a všeliké srdce člověka rozplyne se. I budou předěšeni, svírání a bolestí je zachvátí.“ „A navštívím na okršlku země zlost,“ praví Hospodin, „a na bezbožných nepravost jejich a káží přestati pýše pyšných, a velkomyslnost tyranů snížím.“ Izajáš 13,7.8.11; Jeremjáš 30,6. {PP 248.2}

Když se Mojžíš vrátil z přítomnosti Boží na hoře, kde přijal desky svědectví, nemohl hříšný Izrael snést světlo, které vyzařovalo z jeho tváře. O to méně budou moci hříšníci vzhlédnout k Synu Božímu, až se zjeví v nádheře svého Otce, obklopen všemi nebešťany, aby soudil přestupníky svého zákona a ty, kdož odmítají jeho usmíření! Ti, kdož nedbají zákona Božího a šlapou po krvi Kristově, „králové země, i knížata, i bohatí a úředníci, a mocní“ se skryjí „v jeskyních a v skálí hor“ a vyzvou hory a skály: „Padněte na nás, a skrejte nás před tváří toho, kterýž sedí na trůnu, a před hněvem toho Beránka. Neboť jest přišel ten den veliký hněvu jeho. I kdo bude moci ostáti?“ Zjevení 6,15-17. „V ten den zavrže člověk modly své stříbrné a modly své zlaté… krtům a netopýřům a vejde do slují skal a do vysedlin jejich před hrůzou Hospodinovou, a před slávou důstojnosti jeho, když povstane, aby potřel zemi.“ Izajáš 2,20.21. {PP 248.3}

Pak se ukáže, že satanova vzpoura proti Bohu kočí jeho vlastní záhubou a zkázou všech, kteří se stali jeho poddanými. Satan namlouvá lidem, že z hříchu vzejde mnoho dobrého; pak se však ukáže, že „odplata za hřích jest smrt“ Římanům 6,23. „Nebo aj, den ten přichází hořící jako pec, v němž budou všickni pyšní, a všickni pášící bezbožnost jako strniště. I

zažhne je ten den, kterýž přijíti má, praví Hospodin zástupů, tak že neostaví jim ani kořene ani ratolesti.“ Malachiáš 3,18. Satan, kořen všeho hříchu a všech, kdož páší zlo a jsou jeho ratolestmi, bude nadobro vyhlazen. Bude učiněn konec hříchu se vším utrpením a zkázou, které způsobil. Žalmista praví: „Zatratils bezbožníka, jméno jejich vyhladil jsi na věčné věky. Ó nepříteli, již jsou dokonány zhouby tvé na věky.“ Žalm 9,6.7. {PP 249.1}

Dítky Boží se však v bouři božského soudu nemusejí strachovat. „Hospodin jest útočiště lidu svého, a síla synů Izraelských.“ Jóel 3,16. Ten den, který přinese hrůzu a zkázu přestupníkům zákona Božího, bude poslušným „radostí nevýmluvnou a oslavenou“. 1. Petrův 1,8. „Shromažďte mi svaté mé,“ praví Hospodin, „kteříž smlouvu se mnou učinili při obětech. I budou vypravovati nebesa spravedlnost jeho; nebo sám Bůh soudce jest.“ Žalm 50,5.6. {PP 249.2}

„Tehdy obrátíte se, a uzříte rozdíl mezi spravedlivým a bezbožným, mezi tím, kdo slouží Bohu, a tím, kdo jemu neslouží.“ Malachiáš 3,18. „Poslouchejte mne, kteříž máte spravedlnost, lide, v jehož srdci je zákon můj.“ „Aj, beru z ruky tvé kalich hrůzy… nebudeš ho píti více.“ „Já, já jsem utěšitel váš.“ Izajáš 51,7.22.12. „A byť se i hory pohybovaly, a pahrbkové ustupovali, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí, a smlouva pokoje mého se nepohne, praví slitovník tvůj Hospodin.“ Izajáš 54,10. {PP 249.3}

Podle velkého plánu vykoupení vrátí se svět plně v milost Boží. Všechno, co pozbyl hříchem, bude obnoveno. Nejen člověk, ale i země bude vykoupena, aby se stala věčným příbytkem poslušných. Šest tisíc let bojuje satan, aby udržel vlastnictví země. Nyní se naplňuje původní úmysl, který měl Bůh při jejím tvoření. „A ujmou království svatých výsosti, kteříž obdržeti mají království až na věky, a až na věky věků.“ Daniel 7,18. {PP 249.4}

„Od východu slunce až do západu jeho chváleno buď jméno Hospodinovo.“ Žalm 113,3. „V ten den bude Hospodin jediný, a jméno jeho jedno.“ „A bude Hospodin králem nade vší zemí.“ (Zacharjáš 14,9) Písmo svaté praví: „Na věky, ó Hospodine, slovo tvé trvanlivé jest v nebesích.“ „nepohnutelní všickni rozkazové jeho. Upevnění na věčnou věčnost.“ Žalm 119,89; 111,7.8. Svatá ustanovení, jež satan nenávidí a která se snaží zrušit, bude pak ctít celý nevinný vesmír. A „jakož země vydává zrostlinu svou, a jakož zahrada símě své vyvodí, tak Panovník Hospodin vyvede spravedlnost a chválu před všemi národy.“ Izajáš 61,11. {PP 249.5}

30. Kapitola — Stánek úmluvy a Služba v Něm

Když dlel na hoře s Bohem, dostal Mojžíš příkaz: „Udělajíť mi svatyni, abych bydlil u prostřed nich.“ 2. Mojžíšova 25,8. K tomu dostal podrobné pokyny ke stavbě stánku. Svým odpadlictvím připravili se Izraelští o požehnání božské přítomnosti a znemožnili tím také okamžité postavení stánku pro Boha. Když však je nebe opět přijalo na milost, přikročil velký vůdce k splnění božského příkazu. Pro stavbu svatyně byli vybráni mužové zvlášť Bohem nadaní zručností a moudrostí. Sám Bůh dal Mojžíšovi plán této stavby s podrobnými údaji o její velikosti a tvaru, o materiálu, kterého se má užít, a o každém kusu nábytku, jímž má být stánek vybaven. Svatyně zhotovená lidskou rukou měla být „věcí nebeských příkladem“ (Židům 9,23), zdrobnělou napodobeninou nebeského chrámu, v němž Kristus, náš veliký Velekněz, koná službu za hříšníky, když byl pro ně obětoval svůj život. Bůh ukázal Mojžíšovi na hoře nebeskou svatyni a přikázal mu, aby všechno udělal podle vzoru, který mu předvedl.

Všechny tyto pokyny Mojžíš pečlivě zaznamenal a sdělil je vůdcům lidu. K stavbě stánku bylo zapotřebí velkých a nákladných příprav. Bylo třeba velkého množství nejdražšího a nejvzácnějšího materiálu. Hospodin však přijímá jen dobrovolné oběti. „Od každého člověka, kterýž by ji z srdce dobrovolně dal, přijměte takovou oběť mou,“ zněl božský příkaz, který Mojžíš opakoval shromážděnému lidu. Oddanost Bohu a ochota k oběti byly prvními předpoklady k zhotovení stánku pro Nejvyššího. Všechen lid vyslovil jednomyslný souhlas. „Přišli, každý muž, kteréhož ponuklo srdce jeho, a každý, v němž duch jeho byl dobrovolný, a přinesli oběť podzvižení Hospodinu, k dílu stánku úmluvy a ke vší službě jeho, i k rouchu svatému. Přicházeli muži i ženy, každý, kdož byl ochotný v srdci, a přinášeli spínadla, a náušnice, a prsteny a záponky z pravých rukou, všeliké nádobí zlaté, a kdožkoli obětoval oběť zlata Hospodinu.“ {PP 251.1}

„Každý, kdož měl podstavec modrý a šarlat, a červec dvakrát barvený, a bílé hedvábí a kozí srsti, a kůže skopců na červeno barvené, a kůže jezevčí, přinesl to. Kdokoli obětoval oběť stříbra a mědi, přinášeli to za oběť pozdvižení Hospodinu; každý také, kdo měl dříví setim, ke všelikému dílu služebnosti, přinášeli je. {PP 251.2}

Ano i všecky ženy vtipné rukama svýma předly, a přinesly, co napředly, podstavec modrý a šarlat, a červec dvakrát barvený, aby předly uměle, předly srsti kozí. {PP 252.1}

Knížata pak přinášeli kamení onychinové, a jiné kamení k vsazování do náramenníku a náprsníku. Též vonné věci a olej k svícení, a k oleji pomazání, a k vonnému kadidlu.“ 2. Mojžíšova 35,21-28. {PP 252.2}

Ještě v době, kdy se svatyně stavěla, přinášel lid — staří i mladí, muži, ženy i děti — dále své oběti, až ti, co byli pověřeni vedením prací, shledali, že už je materiálu dostatek, ba že je ho více, než mohou spotřebovat. Proto dal Mojžíš ohlásit všem obyvatelům tábora: „Muž

ani žena, žádný nepřinášej více oběti k svatyni. I zbráněno jest lidu, aby nenosili.“ 2. Mojžíšova 36,6. Reptání Izraelských a soudy Boží, jež je postihly za jejich hříchy, jsou zaznamenány pro výstrahu dalším pokolením. A jejich oddanost, jejich horlivost a štědrost jsou příkladem, hodným následování. Všichni, kdož rádi slouží Bohu a váží si požehnání jeho svaté přítomnosti, projeví tutéž obětavost při stavbě domu, kde se s ním mohou setkat. Budou chtít obětovat Hospodinu to nejlepší, co mají. Dům, postavený pro Hospodina, by neměl být zadlužen, protože to Boha zneuctívá. Částka potřebná k dokončení díla by měla být sebrána z dobrovolných darů, aby budovatelé mohli říci, podobně jako stavitelé stánku úmluvy: „Žádný nepřinášej více oběti.“ {PP 252.3}

Stánek úmluvy byl zbudován tak, že jej bylo možno rozebrat a Izraelští jej mohli nosit s sebou na své pouti. Byl proto malý, měřil 55 stop na délku a 18 stop na šířku a výšku. Byla to však nádherná stavba. Celý stánek a jeho zařízení byl z akátového dřeva, které ze všech druhů dřeva rostoucího u Sinaje nejlépe odolávalo tlení. Stěny tvořily kolmé desky, spočívající na stříbrných podstavcích; spojovaly je sloupky a svlaky. Všechno bylo silně pozlaceno, takže celá stavba vypadala jakoby byla ze samého zlata. Střechu tvořily čtyři vrstvy opon; nejspodnější byla „z bílého hedvábí soukaného, a z podstavce modrého, a z šarlatu, a z červce dvakrát barveného; a s cherubíny dílem řemeslným udělanými“. 2. Mojžíšova 26,1. Ostatní tři byly z kozí srsti, z červeně obarvených koží skopových a z koží jezevčích. Opony byly upraveny tak, že stánek dokonale chránily. {PP 252.4}

Stavba byla rozdělena na dvě oddělení bohatou a krásnou oponou, zavěšenou na pozlacených pilířích. Podobná opona uzavírala vchod do prvního oddílu. Tyto opony, podobně jako vnitřní pokrývka tvořící strop, měly nejnádhernější barvy v ladném uspořádání, byly modré, purpurové a šarlatové, a byly v nich vetkáni zlatými a stříbrnými vlákny cherubíni představující anděly, kteří pracují v nebeském svatostánku a kteří pomáhají lidu Božímu na zemi. {PP 252.5}

Svatostánek byl umístěn v otevřeném prostoru, zvaném předsíň, který byl ohražen závěsy nebo oponami z jemného plátna, zavěšenými na měděných sloupech. Vchod do tohoto odděleného prostoru byl na východní straně. Byl zastřen oponami z drahocenného materiálu a krásné řemeslné práce, i když ne tak pěknými, jako byly opony ve svatyni. Závěsy předsíně byly jen asi poloviční výšky stěn svatyně, takže lid mohl celou stavbu zřetelně vidět z venku. V předsíni, hned u vchodu, stál měděný oltář pro zápalné oběti. Na tomto oltáři se spalovaly všechny zápalné oběti přinášené Hospodinu. Jeho rohy byly pokropeny usmiřující krví. Mezi oltářem a vchodem do svatostánku bylo umyvadlo, rovněž z mědi, vyrobené ze zrcadel, jež dobrovolně obětovaly ženy Izraele. V umyvadle si budou kněží mýti ruce a nohy, kdykoli vstoupí do posvátného oddělení nebo se přiblíží k oltáři, aby obětovali Hospodinu zápalné oběti. {PP 253.1}

V prvním oddělení neboli svatyni byl stůl na chleby předložení, svícen a kadidlový oltář. Stůl, na kterém byl chléb předložení, stál na straně severní. Měl ozdobné vykládání a byl

potažen ryzím zlatem. Na tento stůl pokládali pak kněží každou sobotu dvanáct chlebů, které nakladli na sebe do dvou sloupců a posypali kadidlem. Bochníky, které ze sloupců vzali, byly pokládány za posvátné a kněží je pak museli sníst. Na jižní straně byl umístěn sedmiramenný svícen se sedmi lampami. Jeho ramena byla vyzdobena skvostně provedenými květinami, podobnými liliím; celý svícen byl zhotoven z jediného kusu zlata. Ve stánku úmluvy nebylo oken, a proto se lampy nezhasínaly všechny najednou, nýbrž svítily ve dne i v noci. Hned před oponou, oddělující svatyni od nejsvětějšího místa přítomnosti Boží, stál zlatý kadidlový oltář. Na tomto oltáři bude kněz pálit každé ráno a každý večer kadidlo. Rohy oltáře byly potírány krví oběti za hříšníky a ve velký den smíření byl oltář krví pokropen. Oheň na tomto oltáři byl zažehnut samým Bohem a byl pečlivě udržován. Ve dne i v noci šířila se vůně posvátného kadidla ve svatých prostorách svatostánku, pronikala ven a byla cítit široko daleko. {PP 253.2}

Za vnitřní oponou byla svatyně svatých, jež byla spojovacím článkem mezi nebem a zemí; tam se konala symbolická služba smíření a orodování. V tomto oddělení byla truhla úmluvy, truhla z akátového dřeva, zvenku i uvnitř pobitá zlatem, se zlatou korunou na vrchní straně. Byla zhotovena jako schránka pro kamenné desky, do nichž sám Bůh vepsal deset přikázání. Proto byla nazvána truhlou zákona Božího neboli truhlou úmluvy, neboť těchto deset přikázání bylo základem smlouvy mezi Bohem a Izraelem. {PP 253.3}

Víko posvátné truhly úmluvy se nazývalo slitovnice. Bylo vyrobeno z jednoho kusu zlata a po obou stranách byly zlatí cherubíni. Každý z andělů měl jedno křídlo rozepjaté a druhým si halil tělo na znamení úcty a pokory (viz Ezechiel 1,11). Tvářemi byli obráceni k sobě a pohlíželi uctivě dolů na truhlu úmluvy. Tím znázorňovali, v jaké úctě mají nebešťané zákon Boží a jaký zájem mají o plán vykoupení. {PP 254.1}

Nad slitovnicí byl oblak, projev božské přítomnosti a z místa mezi oběma cherubíny oznamoval Bůh svou vůli. Božská poselství oznamoval někdy velekněz hlas z oblak. Někdy dopadlo světlo na anděla po pravé straně, což znamenalo souhlas nebo přijetí; někdy spočinul stín nebo mrak na andělu po levé straně, což znamenalo nesouhlas nebo odmítnutí. {PP 254.2}

Zákon Boží, uložený v truhle úmluvy, byl velkým zákoníkem spravedlnosti a práva. Tento zákon vynášel rozsudek smrti nad hříšníkem. Nad zákonem však byla slitovnice, nad níž se zjevovala přítomnost Boží a z níž vycházelo odpuštění kajícímu hříšníku, toužil-li po usmíření. Tak v díle, které Kristus vykonal pro naše spasení a které znázorňuje služba ve svatostánku, „milosrdenství a víra potkají se spolu, spravedlnost a pokoj dají sobě políbení“. Žalm 85,11. {PP 254.3}

Není slov, která by mohla vyjádřit nádheru, kterou bylo možno spatřit uvnitř svatostánku — stěny, obložené zlatem, odrážející světlo zlatého svícnu, zářivé barvy bohatě vyšívaných opon s vetkanými třpytícími se anděly, stůl a kadidlový oltář, planoucí zlatem, a za druhou

oponou posvátná truhla úmluvy s tajuplnými cherubíny a nad tím svatý oblak, viditelné znamení přítomnosti Hospodinovy. To vše však je jen slabým odleskem nádhery chrámu Božího v nebesích, z něhož se jako z velkého střediska řídí práce na vykoupení člověka. {PP 254.4}

Asi půl roku trvala práce na stavbě stánku úmluvy. Když bylo dílo ukončeno, prohlédl Mojžíš všechnu práci stavitelů, porovnal ji se vzorem, který mu byl ukázán na hoře, a s pokyny, které dostal od Boha. „Udělali je, jakž byl přikázal Hospodin, tak udělali. I požehnal jim Mojžíš.“ 2. Mojžíšova 39,43. Posvátnou stavbu obklopilo obrovské množství Izraelských, aby si ji prohlédli. Když si s úctou a se zalíbením prohlíželi stavbu, objevil se nad stánkem oblakový sloup, sestoupil a zahalil jej. „A sláva Hospodinova naplnila příbytek.“ 2. Mojžíšova 40,34 Byl to takový projev božského majestátu, že ani Mojžíš nemohl po nějakou dobu vstoupit do stánku. S hlubokým pohnutím přijal lid znamení, že práce jejich rukou byla přijata. Nebylo však hlasitých projevů radosti. Všichni byli jati posvátnou bázní. Pocítili však takové štěstí nad tím, že Bůh sestoupil, aby přebýval mezi nimi, že z očí jim vytryskly slzy radosti a tiše zašeptali vroucná slova vděčnosti. {PP 254.5}

Na rozkaz Boží byl k službě ve svatostánku vybrán kmen Lévi. V nejranějších dobách byl každý muž knězem ve své domácnosti. Za dnů Abrahámových bylo kněžství právem nejstaršího syna, vyplývajícím z jeho prvorozenství. Místo prvorozených všech Izraele přijal nyní Hospodin pro službu ve svatostánku kmen Lévi. Touto výraznou poctou ukázal, jak schvaluje jejich věrnost, kterou projevili tím, že neochabli ve své službě Bohu a že provedli soud Boží, když Izraelští odpadli od Boha, uctívajíce zlaté tele. Kněžství zůstalo však vyhrazeno rodině Árónově. Jen Árón a jeho synové směli sloužit Hospodinu; ostatním příslušníkům kmene byla svěřena péče o svatostánek a jeho zařízení a měli být nápomocni kněžím v jejich službě; nesměli však obětovat, pálit kadidlo, ani pohlédnout na posvátné věci, nebyly-li zastřeny. {PP 255.1}

Pro kněží bylo předepsáno zvláštní roucho, aby tím byl vyznačen jejich úřad. „Uděláš roucha svatá Árónovi bratru svému k slávě a k ozdobě,“ (2. Mojžíšova 28,2) zněl Boží příkaz Mojžíšovi. Šat prostého kněze byl z bílého plátna, utkán z jednoho kusu. Sahal téměř až na paty; kolem pasu měl kněz pás z bílého plátna, vyšívaný modře, purpurově a červeně. Tento svrchní oděv knězův doplňoval lněný turban nebo mitra. Mojžíš byl před hořícím keřem vyzván, aby zul své opánky, neboť půda, na níž stál, byla posvátná. Také kněží nesměli vstupovat do svatostánku s obuví na nohou, aby prach usazený na obuvi neznesvětil posvátné místo. Než vstoupili do svatyně, museli nechat svou obuv v předsíni a umýt si ruce i nohy, než přistoupili ke službě ve stánku úmluvy nebo u obětního oltáře. Tak si stále vštěpovali v mysl, že ti, kdož se chtějí přiblížit přítomnosti Boží, musejí se zbavit vší nečistoty. {PP 255.2}

Velekněz měl roucho z drahocenného materiálu a výtečné řemeslné práce, což odpovídalo jeho vznešenému postavení. Ke lněnému šatu prostého kněze nosil modrý šat,

rovněž utkaný z jednoho kusu, který byl na lemu zdoben zlatými zvonečky a modrými, purpurovými a šarlachovými granátovými jablky. Přes něj se oblékal nárameník, kratší roucho barvy zlaté, modré, purpurové, šarlachové a bílé, přepásaný nádherně vypracovaným pásem týchž barev. Nárameník byl bez rukávů a na jeho vrchních okrajích byly vsazeny dva onyxy, do nichž byla vryta jména dvanácti kmenů Izraele. {PP 255.3}

Přes nárameník bral velekněz náprsník, nejposvátnější kus kněžského oblečení. Byl z téže látky jako nárameník. Byl čtverhranný, na každé straně měřil píď a byl zavěšen na ramenou modrou šňůrkou na zlatých kroužcích. Jeho lem tvořily různé druhy drahokamů, týchž, které tvoří dvanáct základů města Božího. V obrubě bylo dvanáct kamenů, zasazených do zlata a uspořádaných do čtyř řad; podobně jako na drahokamech náramenníku byla na nich vyryta jména dvanácti kmenů. Příkaz Hospodinův zněl: „I bude nositi Árón jména synů Izraelských na náprsníku soudu na srdci svém, když vcházeti bude do svatyně, na památku před Hospodinem ustavičně.“ 2. Mojžíšova 28,29. Stejně tak Kristus, nejvyšší kněz, který vlastní krev nabízí svému Otci za hříšníka, má na svém srdci jméno každé kající, věřící duše. Žalmista praví: „Já pak ačkoli chudý a nuzný jsem, Pán však pečuje o mne.“ Žalm 40,17. {PP 256.1}

Napravo a nalevo od náprsníku byly dva velké kameny neobyčejného třpytu. Říkalo se jim urim a tumim. Těmito kameny oznamoval Bůh prostřednictvím velekněze svou vůli. Když byly Hospodinu předkládány otázky k rozhodnutí, byl světelný kruh kolem pravého kamene znamením souhlasu nebo schválením, oblak zahalující kámen vlevo byl pak znamením nesouhlasu nebo odmítnutí. {PP 256.2}

Mitra velekněžova sestávala z bílého plátěného turbanu a ze zlaté destičky, připevněné k turbanu modrou nití; na destičce byl nápis: „Svatost Hospodinu.“ 2. Mojžíšova 28,36. Vše, co souviselo s oděním a chováním velekněžovým, mělo vzbuzovat v diváku pocit svatosti Boží, posvátnost bohoslužby a čistoty, která se vyžaduje od všech, kdož vstupují do přítomnosti Boží. {PP 256.3}

Nejen sama svatyně, ale i služba kněží měla „sloužiti podobenství a stínu nebeských věcí“. Židům 8,5. Proto měla velký význam; a Hospodin dal prostřednictvím Mojžíše velmi přesný a podrobný návod ke všem částem této symbolické služby. Služba ve svatostánku byla dvojí: každodenní a výroční služba. Denní služba se konala u obětního oltáře v předsíni svatostánku a ve svatyni, výroční služba pak ve svatyni svatých. {PP 256.4}

Žádný smrtelník nesměl spatřit vnitřek svatyně svatých vyjma velekněze. Jen jednou v roce mohl do ní vstoupit velekněz, a to po pečlivé a slavnostní přípravě. S rozechvěním vcházel do svatyně svatých před Boha a lid očekával jeho návrat v nábožném tichu se srdcem povzneseným, modle se opravdově za božské požehnání. Před slitovnicí prosil velekněz za všechen Izrael Boha o usmíření a v oblaku slávy s ním Bůh obcoval. Zdržel-li

se velekněz ve svatyni svatých déle než obvykle, strachoval se lid, nebyl-li velekněz za jejich nebo za své vlastní hříchy usmrcen slávou Hospodinovou. {PP 256.5}

Denní služba sestávala z ranní a večerní oběti, pálení kadidla na zlatém oltáři a zvláštní oběti z jednotlivé hříchy. Vedle toho byly také sobotní oběti a oslavy novoluní a zvláštních svátků. {PP 257.1}

Každé ráno a každý večer byl na oltáři spálen jednoroční beránek; oběť jeho masa znázorňovala každodenní oddanost národa Hospodinu a jeho stálou závislost na usmiřující krvi Kristově. Bůh výslovně přikázal, aby každá oběť, nabízená při službě ve svatostánku, byla „bez vady“. 2. Mojžíšova 12,5. Kněží museli prohlédnout všechna zvířata přinesená k obětování a odmítnout každé zvíře, na němž našli vadu. Toliko oběť „bez vady“ mohla být symbolem dokonalé čistoty Kristovy, který se sám obětoval jako „Beránek nevinný a neposkvrněný“ (viz 1. Petrův 1,19). Apoštol Pavel se zmiňuje o těchto obětech, aby znázornil, jakými se mají stát následovníci Kristovi. Praví: „Protože prosím vás, bratří, skrze milosrdenství Boží, abyste vydávali těla svá v oběť živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu svou.“ Římanům 12,1. Měli bychom se plně oddávat službě Boží a snažit se, aby naše oběť byla co nejdokonalejší. Bůh se spokojí pouze s tím nejlepším, co můžeme nabídnout. Ti, kdož Boha milují celým svým srdcem, zasvětí mu rádi svůj život a budou neustále usilovat ze všech svých sil o to, aby žili v souladu se zákony, které rozvíjejí jejich schopnosti k vyplnění vůle Boží. {PP 257.2}

Obětováním kadidla se kněz přiblížil přítomnosti Boží více než v ostatních částech denní bohoslužby. Poněvadž vnitřní opona svatostánku nedosahovala až ke stropu stavby, byla sláva Boží, jež se zjevovala nad slitovnicí, částečně vidět z prvního oddělení svatostánku. Když kněz obětoval Hospodinu kadidlo, díval se upřeně na truhlu úmluvy; a když se oblak kadidla vznesl vzhůru, sestoupila božská sláva na slitovnici a naplnila svatyni svatých. Často naplnila božská přítomnost obě oddělení tak, že se kněz musel uchýlit za dveře. Při této symbolické službě shlížel kněz s vírou na slitovnici, kterou však nemohl vidět; a právě tak lid Boží upírá se nyní svými modlitbami ke Kristu, svému veleknězi, který — neviditelný lidskému zraku — oroduje za nás v nebeském svatostánku. {PP 257.3}

Kadidlo, jehož dým stoupal vzhůru s modlitbami Izraele, přestavuje zásluhy Kristovy a jeho orodování, jeho naprostou spravedlnost, s níž posuzuje svůj lid, který se na něho s vírou obrací; jen vůně kadidla činí bohoslužbu hříšníků libou Hospodinu. Před oponou svatyně svatých stál oltář věčné přímluvy, před svatyní pak oltář stálého usmíření. Krví a vůní kadidla mohli se přiblížit Bohu a tyto symboly měly znázorňovat velkého Prostředníka, skrze něhož se hříšníci mohou přiblížit Hospodinu a jen skrze něhož může kající věřící duše dosáhnout milosti a spásy. {PP 257.4}

Když kněží vstoupili ráno nebo večer do svatyně a pálili kadidlo, byla již připravena denní oběť, jež měla být obětována na oltáři v předsíni svatostánku. To byla chvíle, kdy se

zbožní shromáždili před svatostánkem a rozjímali. Než vstoupili prostřednictvím kněze a jeho bohoslužby do přítomnosti Boží, zpytovali své svědomí a vyznávali se ze svých hříchů. Společně se tiše modlili s tváří obrácenou ke svatyni. A jejich prosby stoupaly s vůní kadidla a jejich víra se upínala k zásluhám zaslíbeného Vykupitele, které usmiřující oběť znázorňovala. Hodiny určené k ranní a večerní oběti se pokládaly za posvátné a staly se pak v celém židovském národě dobou pro bohoslužby. A když se pak později Židé jako nesvobodní rozptýlili do vzdálených zemí, obraceli se vždy v určenou hodinu tváří k Jeruzalému a posílali své modlitby Bohu Izraele. Tato jejich zvyklost je křesťanům příkladem ranní a večerní modlitby. Bůh odsuzuje pouhé obřady bez pravého nábožného ducha, shlíží však s velkým potěšením na ty, kdož ho milují a sklánějí se před ním ráno i večer, aby prosili o odpuštění za spáchané hříchy a žádali požehnání. {PP 258.1}

Posvátný chléb byl vždy překládán Hospodinu jako stálá oběť. Byl tedy součástí každodenní oběti. Byl to posvátný chléb neboli „chleby předložení“ (2. Mojžíšova 25,30), neboť byl neustále předkládán před tvář Hospodinovu. Bylo to uznání závislosti člověka na Bohu, pokud jde o časnou i duchovní potravu, a uznání toho, že jí člověk může dosáhnout jen prostřednictvím Kristovým. Bůh živil Izrael na poušti chlebem z nebe a Izraelští byli stále závislí na štědrosti Boží, jak pokud jde o časnou potravu, tak i pokud jde o duchovní požehnání. Jak mana, tak posvátný chléb představují Krista, chléb živý, který je za nás stále v přítomnosti Boží. Kristus sám praví: „Já ť jsem ten chléb živý, kterýž jsem s nebe sstoupil.“ Jan 6,51. Chléb se posypával kadidlem. Každou sobotu byl chléb vyměněn za čerstvý a kadidlo bylo spáleno jako připomínka na oltáři před Hospodinem. {PP 258.2}

Nejdůležitější částí každodenní bohoslužby byla služba, konaná ve prospěch jednotlivých hříšníků. Kající hříšník přivedl svou oběť ke dveřím stánku, položil ruku na hlavu obětovaného zvířete, vyznal se ze svých hříchů, čímž obrazně přenesl své hříchy na nevinnou oběť. Pak vlastní rukou zvíře zabil, krev přenesl kněz do svatyně a kropil jí před oponou, za níž byla truhla úmluvy obsahující zákon, který hříšník přestoupil. Tímto obřadem byl hřích prostřednictvím krve obrazně přenesen do svatyně. {PP 258.3}

Někdy nebyla krev do svatyně přenášena;*Pak ovšem musel kněz sníst maso, ježto Mojžíš přikázal synům Árónovým: „Bůh dal oběť vám, abyste nesli nepravost všeho množství.“ (podle 3. Mojžíšova 10,17) Oba obřady stejným způsobem znázorňovaly přenesení hříchu od kajícníka do svatyně. {PP 259.1}

Tyto obřady se konaly každodenně po celý rok. Hříchy Izraele, které byly takto přenášeny do svatyně, znesvětily posvátná místa a k odstranění hříchů bylo třeba zvláštního opatření. Bůh přikázal, aby se za každé posvátné oddělení i za oltář konalo usmíření, aby se „očistil a posvětil od nečistot synů Izraelských“ (podle 3. Mojžíšova 16,19). {PP 259.2}

Jednou v roce, ve velký den smíření, vstoupil kněz do svatyně svatých, aby svatostánek očistil. Tento obřad uzavřel roční běh bohoslužeb. {PP 259.3}

V den smíření přivedli ke dveřím stánku dva mladé kozly a losovali o nich, „los jeden Hospodinu, a los druhý Azazel“. 3. Mojžíšova 16,8. Kůzle, na něž padl první los, bylo zabito jako oběť za hříchy lidí. Jeho krev vzal kněz za oponu a pokropil jí slitovnici. „A očistí svatyni od nečistot synů Izraelských a od přestoupení jejich i všech hříchů jejich: totéž učiní i stánku úmluvy, kterýž jest mezi nimi z prostřed nečistot jejich.“ 3. Mojžíšova 16,16. {PP 259.4}

„A vlože Árón obě ruce své na hlavu kozla živého, vyznávati bude nad ním všecky nepravosti synů Izraelských, a všecka přestoupení jejich se všemi hříchy jejich a vloží je na hlavu kozla, a vyžene ho člověk k tomu zřízený na poušť; kozel ten zajisté ponese na sobě všecky nepravosti jejich do země pusté.“ 3. Mojžíšova 16,21.22. Dokud nebyl kozel takto vyhnán, nemohl se lid těšit z toho, že byl zbaven břemene svých hříchů. Při tomto obřadu usmíření musel každý zpytovat své svědomí. Všichni zanechali práce a trávili celý den na modlitbách, postili se, rozjímali a kořili se Bohu. {PP 259.5}

Tato výroční bohoslužba vštěpovala lidu důležité pravdy o usmíření. V obětech, které přinášeli po celý rok, byla nabízena namísto hříšníka jakási náhražka; krev oběti však nedosahovala plného usmíření za hřích. Byla jen prostředkem, jak hřích přenést do svatyně. Obětováním krve uznával hříšník moc zákona, přiznával vinu za své přestoupení a vyjadřoval svou víru v Boha, že sejme hřích se světa. Hříšník se tím však nezbavil toho, že ho zákon zavrhne. V den usmíření obětoval velekněz za celou obec, vešel do svatyně svatých s krví a pokropil jí slitovnici nad deskami zákona. Tak byly uspokojeny požadavky zákona, který si žádal života hříšníkova. V úloze prostředníka vzal pak kněz hříchy na sebe a opouštěje svatyni, nesl s sebou břímě hříchů Izraele. U vchodu do svatostánku vložil ruce na hlavu kozla a vyznal nad ním „všecky nepravosti synů Izraelských, a všecka přestoupení jejich se všemi hříchy jejich,“ vloživ je na hlavu kozla. A když kozla, nesoucího všechny tyto hříchy, vyhnali, byli všichni zbaveni svých hříchů. Taková byla služba, kterou konali k „podobenství a stínu nebeských věcí“. Židům 8,5. {PP 259.6}

Mojžíš dal vystavět pozemský svatostánek — jak bylo stanoveno — podle vzoru, který mu byl ukázán na hoře. Byl „podobenstvím na ten tehdejší čas, v němž darové a oběti se obětují“. Obě jeho svatyně byly „věcí nebeských příkladové “. Kristus, náš veliký velekněz, jest „služebník svatyně, a pravého toho stánku, kterýž Pán vzdělal, a ne člověk“. Židům 9,9.23; 8,2. Když apoštolu Janovi bylo dopřáno spatřit ve vidění chrám Boží na nebesích, viděl tam „sedm lamp ohnivých hořících před trůnem“. Viděl anděla, který měl „kadidelnici zlatou. I dáni jsou jemu zápalové mnozí, aby je obětoval s modlitbami všech svatých na oltáři svatém, kterýž jest před trůnem“. Zjevení 4,5 ;Zjevení 8,3. Proroku bylo dopřáno spatřit první oddělení nebeské svatyně; viděl tam „sedm lamp ohnivých“ a „zlatý oltář“, což ve svatyni na zemi představuje zlatý svícen a kadidlový oltář. Pak „otevřín jest chrám Boží na nebi“ (Zjevení 11,19) a Jan pohlédl za vnitřní oponu, do svatyně svatých. Tam spatřil

„truhlu smlouvy“ Boží, kterou v pozemském svatostánku představovala posvátná truhla, kterou dal zhotovit Mojžíš k uchování zákona Božího. {PP 260.1}

Mojžíš udělal pozemskou svatyni „podlé způsobu toho, kterýž byl viděl“. Skutky 7,44. Pavel říká, že „stánek i všechny nádoby k službě náležité“ byly udělány tak, že byly „věcí nebeských příkladové“. Židům 9,21.23. I Jan praví, že viděl svatyni v nebi. Tato svatyně, v níž za nás slouží Kristus, je velký originál, a svatyně, vystavěná Mojžíšem, je jeho kopií. {PP 260.2}

Nebeský chrám, příbytek Krále králů, v němž „tisícové tisíců sloužili jemu, a desetkrát tisíckrát sto tisíců stálo před ním“ (Daniel 7,10), tento chrám, naplněný nádherou věčného trůnu, v němž serafíni — zářící strážci Boží — zastírají si v úctě své tváře, nemůže žádná pozemská stavba napodobit v jeho velikosti a nádheře. Přesto však pozemská svatyně a bohoslužby, které se v ní konaly, jsou důležitým zdrojem poznání významných pravd o nebeské svatyni a o velkém díle, které se tam koná pro spásu člověka. {PP 260.3}

Po svém nanebevstoupení začal náš Spasitel své dílo jako náš Velekněz. Pavel praví: „Nevšel Kristus do svatyně rukou udělané, kteráž by nesla figůru pravé, ale v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváří Boží za nás.“ Židům 9,24. Tak jako Kristova služba sestává z dvou velkých částí, z nichž každá zabírá určitý čas a má rozdílné místo v nebeské svatyni, tak i symbolická služba sestávala ze dvou částí, každodenní a výroční bohoslužby, z nichž každé je věnováno jedno oddělení stánku úmluvy. {PP 260.4}

Tak jako Kristus se po svém nanebevstoupení objevil v přítomnosti Boží, aby svou krví orodoval za kající se věřící, tak kněz při každodenní bohoslužbě kropil svatá místa krví oběti za hříšníka. {PP 261.1}

Krev Kristova vysvobozuje kajícího hříšníka od zatracení, avšak hřích nevyhlazuje; hřích zůstane zapsán ve svatyni až do konečného zúčtování. Podobně i symbol krve nabízené oběti zbavoval kajícníka hříchu, hřích však zůstával ve svatyni až do dne smíření. {PP 261.2}

Ve velký den konečného zúčtování budou mrtví souzeni „podlé toho, jakž psáno bylo v knihách, totiž podlé skutků svých“. Zjevení 20,12. Pak budou hříchy všech, kdož jich upřímně litují, mocí usmiřující krve Kristovy vymazány z nebeských knih. Tím se svatyně oprostí a očistí od všech stop hříchu. Symbolicky se toto velké usmíření, toto vymazání hříchů znázorňovalo bohoslužbou v den smíření, očištěním pozemského svatostánku, čehož se dosáhlo tím, že mocí krve smírčí oběti byla zbavena hříchů, jež ji znečistily. {PP 261.3}

Tak jako při konečném zúčtování budou hříchy těch, kdož se upřímně kají, vymazány z nebeských knih, takže po nich nezůstane památky, tak i při symbolické bohoslužbě byly hříchy vypuzeny na poušť, aby se jich tak obec navždy zbavila. Spravedlnost si žádá, aby satan, jako původce hříchu, přímý strůjce všech hříchů a příčina smrti Syna Božího, byl při

konečném zúčtování potrestán. Kristovo dílo pro spasení lidstva a pro očištění vesmíru od hříchu bude dovršeno vyhlazením hříchů z nebeské svatyně a vložením těchto hříchů na satana, s nímž tak bude konečně zúčtováno. Tak i v symbolické bohoslužbě byl roční běh služby uzavřen očištěním svatostánku, při čemž vyznané hříchy byly vloženy na hlavu obětního kozla. {PP 261.4}

A tak bohoslužba ve svatostánku a později v chrámě vštěpovala lidu každodenně velké pravdy o smrti Kristově a jeho službě. Jednou v roce pak se mysl lidu upřela ke konečným událostem velkého zápasu mezi Kristem a satanem, ke konečnému očištění vesmíru od hříchu a hříšníků. {PP 261.5}

31. Kapitola — Nádab a Abiu a Jejich Hřích

Když byl posvěcen stánek úmluvy, byli zasvěcováni kněží pro svůj posvátný úřad. Tyto bohoslužby trvaly sedm dní a každý den byly uspořádány zvláštní obřady. Osmého dne nastoupili kněží ve svůj úřad. Árón za přisluhování svých synů obětoval Bohu požadované oběti a pak s pozdviženými pažemi požehnal lidu. Vše bylo provedeno tak, jak Bůh přikázal. Bůh přijal oběť a zjevil svou slávu pozoruhodným způsobem: vyšlehl oheň Hospodinův a strávil svou oběť na oltáři. Lidé patřili s úctou a bázní na tento podivuhodný projev božské moci; viděli v tom znamení slávy a přízně Boží, začali jásat a velebit Boha a padli na tvář, jakoby byli v přímé přítomnosti Hospodinově. {PP 262.1}

Pak však krátce nato postihlo rodinu velekněze náhlé a strašné neštěstí. Při bohoslužbě, kdy modlitby a chvála lidu stoupaly k Bohu, vzali dva synové Árónovi své kadidelnice a zapálili v nich vonné kadidlo, aby se před Hospodinem šířila libá vůně. Prohřešili se však proti příkazu Božímu, neboť vzali „oheň cizí“. K zapálení kadidla použili obyčejného ohně místo ohně posvátného, který zažehl sám Bůh a kterého se podle jeho příkazu mělo k tomu účelu používat. Za tento hřích vyšel oheň od Hospodina a strávil oba syny Árónovy před zraky lidu. {PP 262.2}

Nejvýznačnější postavení po Mojžíšovi a Árónovi měli v národě izraelském Nádab a Abiu. Hospodin je zvlášť poctil tím, že směli se sedmdesáti staršími Izraele spatřit jeho slávu na hoře. Avšak jejich přestoupení jim proto nemohlo být prominuto. Právě naopak, jejich hřích byl tím závažnější. Protože se jim dostalo velkého osvícení, když jako knížata Izraele vystoupili na horu, a protože se jim dostalo výsady, že mohli obcovat s Bohem a prodlévat ve světle jeho slávy, nesměli si namlouvat, že pak mohou hřešit a že Bůh přísně nepotrestá jejich hřích, když je tak vysoce poctil. To je osudný omyl. Velké osvícení a poskytnuté výsady nás zavazují k tomu, abychom byli ctnostní a zbožní v souladu s poskytnutým nám osvícením. Jakékoli selhání nemůže Bůh uznat. Veliká požehnání a velké výsady, jichž se nám dostává, nesmějí v nás vyvolávat zdání, že se nám nemůže nic stát, že se můžeme dopouštět hříchů a že Bůh nás nebude trestat tak přísně. Všechny výsady, jež Bůh uděluje, slouží k tomu, abychom byli zanícenější ve svých duších, horlivější ve svém úsilí a silnější v uskutečňování svaté vůle Boží. {PP 262.3}

Nádab a Abiu nebyli v mládí vychováni k sebekázni. Jejich otec byl povolné povahy, nebyl dostatečně pevný a zásadový a nedozíral na kázeň svých dětí. Dovoloval svým synům, aby holdovali svým zálibám. Dlouholetý návyk ukájet svá vlastní přání v nich zakořenil tak, že se ho nemohli zbavit, ani když převzali odpovědnost za nejposvátnější službu. Nebyli vychováni k tomu, aby ctili moc svého otce, a proto si také neuvědomovali, jak je nutné přísně splnit požadavky Boží. Nerozumná shovívavost, s níž Árón vychovával své syny, způsobila, že je postihl božský soud. {PP 263.1}

Bůh chtěl naučit lid, že se k němu musí přibližovat s úctou a bázní a způsobem, který sám určil. Bůh se nemůže spokojit polovičatou poslušností. Nestačilo, že při slavnostní bohoslužbě bylo učiněno téměř všechno tak, jak Bůh nařídil. Bůh zatracuje ty, kdož se neřídí jeho přikázáními, a nečiní přitom rozdíl mezi věcmi všedními a posvátnými. Ústy proroka prohlašuje: „Běda těm, kteříž říkají zlému dobré, a dobrému zlé, kladouce tmu za světlo, a světlo za tmu!... Běda těm, kteříž jsou moudří sami u sebe, a vedlé zdání svého opatrní,... kteříž ospravedlňují bezbožného pro dary, spravedlnost pak spravedlivých odjímají od nich! Zavrhli zákon Hospodina zástupů, a řečí svatého Izraelského pohrdli.“ Izajáš 5,20-24. Nechť si nikdo nenamlouvá, že část přikázání Božích je méně důležitá nebo že se Bůh uspokojí tím, že mu poskytneme náhražku za to, co žádá. Prorok Jeremiáš praví: „Kdo jest, ješto když řekl, stalo se něco, a Pán nepřikázal?“ Pláč 3,37. Bůh nevložil do svých přikázání jediné slovo, které by člověka opravňovalo vykládat si je tak, že záleží jen na jeho vůli, bude-li jich poslušen nebo ne, aniž ponese následky. Zvolí-li lidé jinou cestu než cestu naprosté poslušnosti, shledají, že „dokonání její jest cesta k smrti.“ Přísloví 14,12. {PP 263.2}

„Mluvil pak Mojžíš Árónovi, Eleazarovi a Itamarovi, synům jeho: Hlav svých neodkrývejte a roucha svého neroztrhujte, abyste nezemřeli,... nebo olej pomazání Hospodinova jest na vás.“ Velký vůdce připomněl svému bratru slova Boží: „V těch, kteříž přistupují ke mně, posvěcen budu, a před obličejem všeho lidu oslaven budu.“ 3. Mojžíšova 10,6.7.3. Árón mlčel. Smrt jeho synů, kteří zahynuli bez výstrahy při tak strašném hříchu, jenž byl — jak nyní poznával — výsledkem jeho nedostatečné výchovy, naplnila srdce otcovské úzkostí; Árón však nedal své pocity najevo. Projevem zármutku nesmí vzbudit zdání, že s hříchem souhlasí. Shromážděná obec nesmí být svedena k tomu, aby reptala proti Bohu. {PP 263.3}

Hospodin chtěl naučit svůj lid, aby uznával spravedlnost jeho rozsudků, a ostatní, aby se ho báli. Mezi Izraelskými byli tací, jež výstraha daná tímto strašným soudem mohla uchránit, aby se nespoléhali na shovívavost Boží a nedoplatili na to rovněž svým životem. Falešnou účast s hříšníkem, který se snaží omluvit svůj hřích, nese Bůh nelibě. Hřích otupuje mravní cítění, takže hříšník si neuvědomuje velikost svého přestupku a zůstává jím zčásti zaslepen, nepůsobí-li na něho přesvědčivá síla Ducha svatého. Je povinností služebníků Kristových, aby ukázali těmto zbloudilcům hrozící nebezpečí. Ti, kdož maří účinek takové výstrahy tím, že brání hříšníkovi poznat skutečnou povahu hříchu a jeho následky, si často namlouvají, že je k tomu svádí křesťanská láska; ve skutečnosti však tím přímo maří působení Ducha svatého; ukolébávají hříšníka, takže ten pak zůstává na pokraji záhuby, a stávají se tak vlastně spoluviníky, protože nesou strašnou odpovědnost za to, že hříšník nelituje svých hříchů. Mnozí, přemnozí se takto dostali do záhuby následkem takového falešného a klamného účastenství. {PP 264.1}

Nádab a Abiu by byli nespáchali tento osudný hřích, kdyby se byli předtím neopili vínem. Věděli, že je zapotřebí nejpečlivější přípravy, než mohou vstoupit do svatyně, kde se projeví přítomnost Boží. Pro svou nestřídmost se však nehodili pro svůj posvátný úřad. Jejich mysl se zmátla, jejich mravní cítění otupělo, takže nerozeznali rozdíl mezi posvátným a obyčejným. Árónovi a jeho pozůstalým synům byla dána výstraha: „Vína a nápoje opojného nebudeš píti, ty ani synové tvoji s tebou, kdyžkoli budete míti vcházeti do stánku úmluvy, abyste nezemřeli. Ustanovení věčné to bude po rodech vašich. Také abyste rozeznati mohli mezi svatým a neposvěceným, mezi čistým a nečistým. Též abyste učili syny Izraelské všechněm ustanovením, kteráž mluvil Hospodin.“ (3. Mojžíšova 10,9-11) Požívání lihových nápojů oslabuje tělo, zatemňuje rozum a kazí mravy. Zabraňuje lidem, aby si uvědomovali posvátnost svatých věcí nebo závaznost požadavků Božích. Všichni, kdož zastávají odpovědná místa, by měli zachovávat přísnou zdrženlivost, aby jejich mysl byla jasná, aby mohli rozeznávat mezi dobrem a zlem, aby byli pevni v dodržování zásad a aby si zachovali moudrost a mohli řídit spravedlivě a shovívavě. {PP 264.2}

Tento závazek se vztahuje na všechny stoupence Kristovy. Apoštol Petr říká: „Vy jste rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid dobytý.“ 1. Petrův 2,9 Bůh od nás žádá, abychom si udržovali všechnu svou sílu v co nejlepším stavu, abychom tak mohli prokazovat našemu Stvořiteli co nejlepší službu. Používá-li se omamných prostředků, dostaví se tytéž následky jako v případě zmíněných kněží izraelských. Svědomí se otupí vůči hříchu, stane se otrlým vůči nepravostem a přestane rozeznávat mezi obyčejným a posvátným. Jak potom můžeme dostát požadavkům božských přikázání? „Zdaliž nevíte, že tělo vaše jest chrám Ducha svatého v vás? Kteréhož máte od Boha, a nejste sami svoji. Nebo koupeni jste za mzdu. Oslavujtež tedy Boha tělem svým i duchem svým, kteréžto věci Boží jsou.“ 1. Korintským 6,19.20. „Protož buď že jíte, neb pijete, aneb cožkoli činíte, všechno k slávě Boží čiňte.“ 1. Korintským 10,31. Církvi Kristově ve všech dobách je určena slavnostní a hrozná výstraha: „Jestliže kdo chrámu Božího poškvrňuje, tohoť zatratí Bůh; nebo chrám Boží svatý jest, jenž jste vy.“ 1. Korintským 3,17. {PP 264.3}

32. Kapitola — Zákon a Smlouvy

Adam a Eva po svém stvoření znali zákon Boží; byli seznámeni s tím, co od nich zákon požaduje. Jeho předpisy byly vepsány v jejich srdcích. Když spácháním hříchu člověk padl, nebyl zákon měněn, nýbrž byl zaveden nápravný systém, aby ho přivedl opět k poslušnosti. Byl zaslíben Spasitel a zavedeno obětování, jež obrazně naznačovalo smrt Kristovu jako velkou oběť za spáchané hříchy. Kdyby byl zákon Boží nebyl přestoupen, nebylo by smrti, a nebylo by třeba Spasitele; nebylo by také zapotřebí obětí. {PP 266.1}

Adam učil své potomky zákonu Božímu a jeho znalost se pak odevzdávala v dalších pokolení z otce na syna. Přes toto milostivé opatření ke spáse člověka bylo jen málo těch, kteří zákon přijali a byli ho poslušni. Přestupováním zákona se svět zvrhl tak, že bylo nutno očistit jej potopou od zkaženosti. Noe a jeho rodina zákon zachovávali a Noe učil své potomky deseti přikázáním. Když se lid opět odvrátil od Boha, vyvolil Hospodin Abraháma a prohlásil o něm: „Uposlechl Abrahám hlasu mého, a ostříhal nařízení mých, přikázání mých, ustanovení mých a zákonů mých.“ 1. Mojžíšova 26,5. Abrahámovi byl nařízen obřad obřízky, jež vyznačovala ty, kteří ji přijali, že slouží Bohu, a zavazovala je, ž se budou stranit modlářství a že budou poslušni zákona Božího. Abrahámovi potomci porušili tento závazek, spojovali se s pohany a přijímali jejich zvyky, což vedlo k jejich porobení, když přišli do Egypta. Tím, že byli od Egypťanů násilně podmaněni a že pak přišli do přímého styku s modloslužebníky a s neřestným pohanským učením, porušovali stále více božské předpisy. Proto když je pak vyvedl z Egypta, sestoupil Hospodin na Sinaj, zahalen svou slávou a obklopen svými anděly, a v strašném svém majestátu oznámí všemu lidu svůj zákon. {PP 266.2}

Nesvěřil však své předpisy toliko paměti svého národa, který tak snadno zapomínal na jeho požadavky, nýbrž je napsal na kamenné desky. Zákon zabrání Izraeli, aby mohl mísit pohanské tradice s posvátnými předpisy Božími a plést si požadavky Boží s ustanoveními a mravy, které se vytvořily mezi lidmi. Bůh se však nespokojil tím, že jim dal předpisy Desatera. Národ již ukázal, jak snadno se nechá svést na scestí, že Bůh ho nemůže ponechat napospas všemu pokušení. Mojžíš dostal rozkaz, aby zapsal práva a zákony, jež Bůh nařídil, v nichž budou přesné pokyny, co se od lidu vyžaduje. Pokyny se týkaly povinnosti člověka k Bohu, člověka k člověku a Hebreje k cizinci a bylo to vlastně rozvedení zásad desatera přikázání, podaných takovým způsobem, aby jim každý porozuměl. Jejich smyslem bylo střežit posvátnost deseti předpisů, vyrytých do kamenných desek. {PP 266.3}

Kdyby byl člověk dodržoval zákon Boží, který byl dán Adamovi po jeho pádu a který zachovával Noe a Abrahám, nebylo by bývalo třeba zavádět obřízku. A kdyby byli potomci Abrahámovi dodržovali úmluvu, jejímž znamením byla obřízka, nebyli by bývali svedeni k modloslužbě a nebyli by bývali museli trpět a nebylo by bývalo nutné, aby byl zákon

vyhlášen ze Sinaje a zapsán na kamenné desky. A kdyby byl lid plnil zásady desatera přikázání, nebylo by bývalo třeba dalších nařízení, jež dal Bůh Mojžíšovi. {PP 267.1}

Také způsob obětování, prováděný Adamem, se v pozdějších pokoleních zvrhl. Jednoduchá, avšak důležitá služba, kterou Bůh ustanovil, se zvrhla působením pověry a modlářství; neblahý vliv mělo na ni také vzmáhající se ukrutenství a prostopášnost. Dlouholeté soužití s modlosluženebníky vedlo k tomu, že lid izraelský začal směšovat pohanské zvyky se svou bohoslužbou. Proto jim dal Hospodin na Sinaji přesné poučení o tom, jak provádět obětování. Po dohotovení stavby stánku úmluvy obcoval s Mojžíšem z oblaku slávy nad slitovnicí a dal mu podrobné pokyny o způsobu obětování a o způsobech bohoslužby, která se bude nadále konat ve svatyni. Tak se Mojžíšovi dostalo zákona o obřadech a Mojžíš jej vepsal v knihu. Zákon o deseti přikázáních vyhlášený ze Sinaje však zapsal sám Bůh na kamenné desky, které pak byly s posvátnou úctou chovány v truhle úmluvy. {PP 267.2}

Mnozí se snaží směšovat tyto dva zákony. Poukazují na ta místa v Písmu svatém, kde se mluví o systému obřadů, a snaží se dokázat, že tím se ruší mravní zákon. To však je neporozumění Písma svatého nebo jeho úmyslné překrucování. Mezi oběma systémy je velký a zřetelný rozdíl. Systém obřadů sestává ze symbolů, které naznačují Krista, Kristovu oběť a Kristův kněžský úřad. Tento zákon o obřadech s nařízeními a oběťmi, jež přikazoval, měli Hebrejové zachovávat do doby, než se symbol změní ve skutečnost, jíž bude smrt Krista, Beránka Božího, jenž snímá hříchy světa. Ta ukončí veškeré obětování. Právě tento zákon Kristus „vyzdvihl... z prostředku, přibiv jej k kříži“. Koloským 2,14. O zákonu Desatera však žalmista praví: „Na věky, ó Hospodine, slovo tvé trvanlivé jest v nebesích.“ Žalm 119,89. A Kristus sám praví: „Nedomnívejte se, že bych přišel rušiti zákon... Zajisté pravím vám,“ ujišťuje se vším důrazem, „dokudž nepomine nebe i země, jediná literka aneb jeden puňktík nepomine z zákona, až se všecky věci stanou.“ Matouš 5,17.18. Zde Kristus učí, čím byl a dosud je zákon Boží a že jeho požadavky budou platit tak dlouho, dokud trvá nebe a země. Zákon Boží je neměnný jako Boží trůn. Jeho požadavky platí pro lidstvo po všechna pokolení. {PP 267.3}

O zákoně vyhlášeném ze Sinaje praví Nehemiáš: „Potom jsi sstoupil na horu Sinaj, a mluvil jsi s nimi s nebe, a vydal jsi jim soudy přímé a zákony pravé, ustanovení a přikázání dobrá.“ Nehemjáš 9,13. A apoštol Pavel praví: „Zákon zajisté jest svatý a přikázání svaté i spravedlivé a dobré.“ Římanům 7,12. Tento výrok se může týkat pouze Desatera, neboť v sedmém verši se zmiňuje o tom, že zákon říká „Nepožádáš!“ {PP 268.1}

Smrt Spasitelova ukončila platnost zákona o obřadech a symbolech, které ji měly naznačovat, avšak ani v nejmenším neubrala na závaznosti zákona mravního. Právě naopak; skutečnost, že Kristus musel zemřít, aby usmířil Boha za přestoupení tohoto zákona, dokazuje, že zákon je neměnný. {PP 268.2}

Ti, kdož tvrdí, že Kristus přišel, aby zrušil zákon Boží a s ním i Starý zákon, mluví o židovské době jako o době temna a náboženství Hebrejů líčí jako náboženství sestávající z pouhých formalit a obřadů. To však je omyl. Na všech stránkách Písma svatého, která zaznamenávají obcování Boží s vyvoleným národem, nalézáme stopy velikého JSEM. Bůh neposkytl lidem zjevnější projevy své síly a slávy, než když byl sám uznáván za vládce Izraele a když dal svému lidu zákon. Zákon byl žezlem, jímž nevládla lidská ruka. Důstojné vystoupení neviditelného krále Izraele bylo nevýslovně velkolepé a strašné. {PP 268.3}

Ve všech těchto zjeveních božské přítomnosti se sláva Boží projevovala skrze Krista. Nejen v příchodu Spasitele, ale po celou dobu po pádu člověka a po slibu spasení „Bůh byl v Kristu, v mír uvodě svět s sebou“. 2. Korintským 5,19. Kristus byl základem a jádrem obětního způsobu v době patriarchů i v době židovské. Od chvíle, kdy naši prarodiče spáchali hřích, nebylo přímého styku mezi Bohem a člověkem. Otec dal svět do rukou Kristových, který jako prostředník svým dílem spasí člověka a obhájí moc a posvátnost zákona Božího. Veškeré spojení mezi nebem a padlým lidstvem je jen skrze Krista. Byl to Syn Boží, který dal našim prarodičům slib vykoupení. Byl to on, jenž se zjevoval patriarchům. Adam, Noe, Abrahám, Izák, Jákob a Mojžíš pochopili evangelium a věřili ve spasení. Tito zbožní mužové obcovali se Spasitelem, který přijde na svět v lidské podobě; a někteří z nich mluvili s Kristem a s nebeskými anděly tváří v tvář. {PP 268.4}

Kristus byl Hebrejům nejen vůdcem na poušti — andělem, v němž je jméno Hospodinovo a jenž kráčel před nimi zahalen v oblakový sloup — ale dal jim také zákon. *Obklopen strašnou slávou zvěstoval Kristus na Sinaji všemu lidu deset předpisů zákona svého Otce. Byl to Kristus, který dal Mojžíšovi zákon, vyrytý v kamenné desky. {PP 269.1}

Byl to Kristus, který promlouval k svému lidu skrze proroky. Apoštol Petr v dopise křesťanské obci píše, že proroci „o té milosti, kteráž se vám státi měla, prorokovali, vystihajíce to, na který aneb jaký čas mínil by ten, kterýž v nich byl, Duch Kristův, předpovídající o utrpeních Kristových a o veliké za tím slávě“. 1. Petrův 1,11. Je to hlas Kristův, který k nám promlouvá ve Starém zákoně. „Svědectví pak Ježíšovo jestiť duch proroctví.“ Zjevení 19,10. {PP 269.2}

Když dlel osobně mezi lidem, obracel Ježíš jejich mysl k Starému zákonu. Pravil k Židům: „Ptejte se na písma; nebo vy domníváte se v nich věčný život míti, a taťsvědectví vydávají o mně.“ Jan 5,39. Knihy starého zákona byly v oné době jedinou částí dnešní bible. A opět praví Syn Boží: „Majíť Mojžíše a proroky, nechť jich poslouchají.“ A dodává: „Poněvadž Mojžíše a proroků neposlouchají, aniž byť kdo z mrtvých vstal, uvěří jemu.“ Lukáš 16,29.31. {PP 269.3}

Zákon o obřadech vydal Kristus. Ačkoli už nemusel být zachováván, překládá jej Pavel Židům v jeho pravé podobě a hodnotě a ukazuje jeho poslání v plánu na vykoupení a jeho

vztah k dílu Kristovu. Velký apoštol prohlašuje tento zákon za velkolepý, hodný svého božského Tvůrce. Slavnostní služba ve svatostánku znázorňovala velké pravdy, které byly zjeveny pozdějším pokolením. Vůně kadidla, stoupající s modlitbami Izraele, představuje spravedlnost Boží, která je jako jediná Bohu libá; jen s ní může Bůh přijmout modlitbu hříšníka. Krvavá oběť na obětním oltáři byla svědectvím o Vykupiteli, který přijde; a za svatyně svatých zářilo viditelné znamení božské přítomnosti. Tak v dobách temna a odpadlictví se v srdcích lidí udržovala při životě víra až do doby příchodu zaslíbeného Mesiáše. {PP 269.4}

Ježíš byl světlem svého národa — světlem světa — ještě než přišel na zem v lidské podobě. První paprsek světla, který pronikl do temnoty, do níž hřích zahalil svět, přišel od Krista. A od Krista přichází každý paprsek nebeského jasu, který padá na obyvatele země. V plánu spasení je Kristus alfou i omegou — Prvním a Posledním. {PP 269.5}

Od chvíle, kdy Spasitel vylil svou krev za odpuštění hříchů a vstoupil na nebesa, „aby nyní přítomný byl tváří Boží za nás,“ (Židům 9,24) rozlévá se světlo z kříže Golgoty a ze svatých míst nebeské svatyně. Jasnější světlo, které je poskytováno nám, nás nesmí opravňovat k tomu, abychom se dívali s patra na světlo, které bylo v dřívějších dobách poskytováno v symbolech, jež naznačoval příchod Spasitele. Evangelium Kristovo osvětluje nám židovský způsob života a vyzvedává význam zákona o obřadech. Jak se zjevují nové pravdy a jak se dále osvětlují pravdy, známé od počátku, tak se nám zřetelně projevuje povaha Boží a úmysly Boží v jeho jednání s jeho vyvoleným národem. Každý další paprsek světla, kterého se nám dostává, nám lépe objasňuje plán vykoupení, který je výrazem božské vůle spasit člověka. Nalézáme stále novou krásu a sílu ve slově, vnuknutém Duchem Božím, a studujeme stránky Písma svatého se stále hlubším zájmem a zaujetím. {PP 270.1}

Mnozí se domnívají, že Bůh postavil zeď, která oddělovala Hebreje od ostatního světa, že jeho péče a láska se soustředila na Izrael a ostatnímu lidstvu ji Bůh odepřel. Nebylo však úmyslem Božím, aby jeho lid vystavěl dělící zeď mezi sebou a ostatními. Srdce nekonečné lásky se otevíralo všem obyvatelům země. Ačkoli ho odmítali, usiloval Bůh stále o to, aby se jim zjevil a učinil je účastníky své lásky a milosti. Udělil své požehnání vyvolenému národu, aby on mohl pak požehnat ostatním. {PP 270.2}

Bůh povolal Abraháma a obdařil ho blahobytem a úctou; a patriarchova věrnost byla světlem lidu ve všech krajinách, kde pobýval. Abrahám se nestranil lidí a neuzavíral se před nimi. Byl v přátelských stycích s králi sousedních národů, z nichž mnozí ho měli ve velké úctě; a jeho poctivost a nesobeckost, jeho udatnost a laskavost byly odrazem povahy Boží. V Mezopotámii, v Kanaánu, v Egyptě, ba i Sodomským zjevil se Bůh nebeský prostřednictvím svého vyslance. {PP 270.3}

Tak lidu egyptskému a příslušníkům všech národů tohoto mocného království zjevil se Bůh prostřednictvím Josefa. Proč se Hospodin rozhodl povznést Josefa tak vysoko mezi

Egypťany? Mohl zvolit jiný způsob, jak uskutečnit svůj úmysl s dítkami Jákobovými. Bůh si však přál učinit Josefa světlem a postavit ho do královského paláce, aby světlo nebeské se mohlo šířit široko daleko. Svou moudrostí a spravedlností, svou čistotou a každodenní laskavostí, svou oddaností zájmům národa — národa modloslužebníků — byl Josef představitelem Kristovým. Celý Egypt k němu vzhlížel s vděčností a s láskou jako k svému dobrodinci; tento pohanský lid měl v Josefovi poznat lásku svého Stvořitele a Vykupitele. Stejně tak v Mojžíšovi postavil Bůh světlo vedle trůnu největšího království na zemi, aby všichni zvěděli o pravém a živém Bohu. A všeho toho světla se Egypťanům dostalo dříve, než Bůh vztáhl na ně svou ruku a navštívil je ranami. {PP 270.4}

Vysvobozením Izraele z egyptské poroby se známost o moci Boží rozšířila do daleka. Strachem se třásli zpupní a bojovní obyvatelé pevnosti Jericha. „Když jsme uslyšeli," pravila Raab, „osláblo srdce naše, aniž zůstává více v kom duše před tváří vaší, nebo Hospodin Bůh váš jest Bůh na nebi svrchu, i na zemi dole." Jozue 2,11. Ještě celá staletí po odchodu Židů z Egypta připomínali kněží Filištínských svému lidu rány egyptské a varovali jej, aby se neprotivil Bohu Izraele. {PP 271.1}

Bůh povolal Izraelské, požehnal jim a vyvýšil je, ne aby poslušností jeho zákona dosáhli jen sami přízně Boží a stali s jedinými, kdo se těší Božímu požehnání, nýbrž aby se skrze ně zjevil všem obyvatelům země. A aby se uskutečnil tento jeho záměr, přikázal Bůh Izraelským, aby se odlišovali od modlářských národů, které žily kolem nich. {PP 271.2}

Modloslužba a všechny hříchy, jež ji následovaly, se Bohu ošklivily; proto Bůh přikázal svému národu, aby se nesměšoval s ostatními národy, aby „nedělal tak, jak oni dělají" (2. Mojžíšova 23,24) a Boha nezapomínal. Zapověděl jim sňatky s modlosluženíky, aby se srdcem od něho neodvrátili. Tehdy bylo právě tak nutné jako dnes, aby lid Boží byl čistý, „světem neposkvrněný". Musí zůstat prost jeho vlivů, které se stavějí proti pravdě a spravedlnosti. Úmyslem Božím však nebylo, aby se jeho lid ve své uzavřenosti oddělil od světa a neměl na něj vliv. {PP 271.3}

Následovníci Kristovi musejí být v každé době stejně jako jejich Mistr světlem světa. Spasitel praví: „Nemůžeť město na hoře ležící skryto býti. Aniž rozsvěcují svíce a stavějí ji pod kbelec, ale na svícen; i svítí všechněm, kteříž jsou v domě" — tj. na světě. A dodává: „Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré, a slaví otce vašeho, kterýž jest v nebesích." Matouš 5,14-16. A právě to dělal Enoch, Noe, Abrahám, Josef a Mojžíš. A právě to chce Bůh, aby dělal jeho národ Izrael. {PP 271.4}

Bylo to jejich vlastní zlé srdce, jež ovládl satan a zasel v něm nevíru, které způsobilo, že ukrýval své světlo, místo aby jím osvítili okolní národy. A bylo to pobožnůstkářství, které způsobilo, že buď se oddávali zvrhlým zvykům pohanů, nebo se uzavírali světu v pyšné povýšenosti, jakoby se láska a péče Boží vztahovala jen na ně. {PP 271.5}

Jako bible mluví o dvou zákonech, jednom nezměnitelném a věčném, a druhém prozatímním a dočasném, tak také jsou dvě smlouvy. Smlouva milosti byla uzavřena s člověkem v ráji, když mu po pádu bylo dáno božské zaslíbení, že semeno ženy potře hlavu hada. Tato smlouva nabízela všem lidem odpuštění a milost Boží, budou-li poslouchat skrze víru v Krista. Nabízela jim také Věčný život za podmínky, že budou věrně zachovávat zákon Boží. Odtud čerpali patriarchové naději na spasení. {PP 271.6}

Táž smlouva byla obnovena Abrahámovi zaslíbením: „Požehnáni budou v semeni tvém všickni národové země.“ 1. Mojžíšova 22,18. Toto zaslíbení naznačuje příchod Krista. Abrahám je tak chápal (viz Galatským 3,8.16) a věřil v Krista, který přinese odpuštění hříchů. Právě pro tuto svou víru byl pokládán za spravedlivého. Úmluva s Abrahámem také udržovala moc zákona Božího. Hospodin se zjevil Abrahámovi a pravil: „Já jsem Bůh silný všemohoucí; chodiž ustavičně přede mnou a budiž dokonalým.“ 1. Mojžíšova 17,1. Svědectví Boží o věrném služebníku božím zní: „Uposlechl Abrahám hlasu mého, a ostříhal nařízení mých, ustanovení mých a zákonů mých.“ 1. Mojžíšova 26,5. A pravil Hospodin Abrahámovi. „Utvrdím také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi semenem tvým po tobě, po rodech jejich, za smlouvu věčnou, totiž abych byl Bohem tvým i semene tvého po tobě.“ 1. Mojžíšova 17,7. {PP 272.1}

Ačkoli tato smlouva byla učiněna s Adamem a obnovena s Abrahámem, mohl být potvrzena až po smrti Kristově. Smlouva vznikla zaslíbením Božím, když Bůh poprvé naznačil možnost vykoupení, a byla přijata vírou. Když pak byla potvrzena Kristem, byla nazvána novou smlouvou. Zákon Boží byl základem této smlouvy, která byla pouze opatřením, jak opět přivést lidstvo v soulad s božskou vůlí a vést je tak, aby mohli být poslušni zákona Božího. {PP 272.2}

Jiná smlouva — která se v Písmě svatém nazývá „starou“ smlouvou — byla učiněna mezi Bohem a národem izraelským na Sinaji a potvrzena pak krví obětního zvířete. Abrahámova smlouva byla potvrzena krví Kristovou a nazývá se „druhou“ nebo „novou“ smlouvou, protože krev, jíž byla zpečetěna, byla prolita po krvi první smlouvy. Že nová smlouva platila za dnů Abrahámových, vyplývá z toho, že byla potvrzena jak zaslíbením, tak přísahou Boží — „ty dvě věci nepohnutelné, v nichž nemožné jest, aby Bůh klamal“. Židům 6,18. {PP 272.3}

Proč však byla na Sinaji dána jiná smlouva, když smlouva s Abrahámem obsahovala zaslíbení o vykoupení? V době své poroby pozbyl národ izraelský do značné míry známost o Bohu a o zásadách Abrahámovy smlouvy. Když Bůh vysvobodil Izraelské z Egypta, chtěl jim zjevit svou moc své milosrdenství a přivést je k tomu, aby ho milovali a věřili mu. Přivedl je k Rudému moři, kde pronásledováni Egypťany a bez naděje na únik si měli uvědomit svou naprostou bezmocnost a potřebu božské pomoci, a pak je vysvobodil. To je naplnilo láskou a vděčností k Bohu a důvěrou, že moc Boží jim pomůže. Bůh je připoutal k sobě jako jejich zachránce z dočasné poroby. {PP 272.4}

Měli si však vštípit v mysl větší pravdu. Život mezi modlosluţebníky a uprostřd zvrhlosti způsobil, že správně nechápali svatost Boží a svou vlastní hříšnost, svou naprostou neschopnost podřídit se zákonu Božímu a svou potřebu Spasitele. To vše se budou muset naučit. {PP 273.1}

Bůh je přivedl k Sinaji, kde jim zjevil svou slávu, dal jim svůj zákon a přislíbil jim velká požehnání za podmínky, že ho budou poslušni: „Jestliže skutečně poslouchati budete hlasy mého, a ostříhati smlouvy mé,... budete mi království kněžské a národ svatý.“ 2. Mojžíšova 19,5.6. Lidé si neuvědomovali svou hříšnost a nechápali, že bez Krista nedokáží zachovávat zákon Boží. Ochotně vstoupili v smlouvu s Bohem. Cítili, že mohou opět nabýt víry, a prohlašovali: „Cožkoli mluvil Hospodin, činiti a poslouchati budeme.“ 2. Mojžíšova 24,7. Byli svědky toho, když Bůh ve svém strašném majestátu vyhlásil svůj zákon; třásli se při tom strachy pod horou Sinaj. A přesto za několik týdnů pošlapali svou smlouvu s Bohem a klaněli se rytině. Nemohli se kojit nadějí, že smlouva, kterou porušili, jim zajistí přízeň Boží. Uvědomili si svou hříšnost a potřebu odpuštění a pocítili potřebu Spasitele, kterého předvídá smlouva Abrahámova a kterého naznačují krvavé oběti. Víra a láska je nyní pudila k Bohu jako k vysvoboditeli ze jha hříchu. Nyní mohli ocenit požehnání nové smlouvy. {PP 273.2}

Podmínky „staré smlouvy“ zněly: Poslouchej a žij. „Ustanovení svá a soudy své v známost jsem uvedl; člověk ten, kterýž by je činil, živ bude v nich“ (Ezechiel 20,11; 3. Mojžíšova 18,5), avšak „zlořečený, kdož by nezůstal v řečech zákona tohoto a nečinil jich“ 5. Mojžíšova 27,26. Nová smlouva poskytovala „lepší zaslíbení“ — slib odpuštění hříchů a milosti Boží, která pozvedne člověka a přivede ho v soulad se zásadami zákona Božího. „Totoť jest smlouva, kterouž učiním s domem izraelským po těchto dnech, dí Hospodin: Dám zákon svůj do vnitřnosti jejich a na srdci jejich napíši jej;... milostiv zajisté budu nepravosti jejich, a na hřích jejich nevzpomenu více.“ Jeremjáš 31,33.34. {PP 273.3}

Týž zákon, který byl vryt do kamenných desek, zapsal Duch svatý do našich srdcí. Místo abychom stavěli na své vlastní spravedlnosti, přijímáme spravedlnost Kristovu. Jeho krev usmiřuje naše hříchy. Za nás je přijímána jeho poslušnost. A srdce osvěžené Duchem svatým ponese „ovoce Ducha“. Milostí Kristovu budeme žít v poslušnosti zákona Božího, vepsaného do našich srdcí. S duchem Kristovým budeme kráčet, jak kráčel on. Skrze proroka prohlásil Ježíš o sobě: „Abych činil vůli tvou, Bože můj, libost mám; nebo zákon tvůj jest u prostřed vnitřností mých.“ (Žalm 40,9) A lidem pravil: „Neopustilť mne samého Otec; nebo což jest jemu libého, to já činím vždycky.“ (Jan 8,29) {PP 273.4}

Apoštol Pavel mluví jasně o vztahu mezi vírou a zákonem podle nové smlouvy. Praví: „Ospravedlněni tedy jsouce z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Jezukrista.“ „Což tedy zákon vyprazdňujeme skrze víru? Nikoli, nýbrž zákon tvrdíme,“ „nebo seč nemohl býti zákon, jelikož byl mdlý pro tělo“ — nemohl soudit člověka, protože člověk při své hříšné povaze nemohl zákon zachovávat — „Bůh poslav Syna svého v podobnosti těla

hřícha, a příčinou hřícha, potupil hřích na těle: aby spravedlnost zákona vyplněna byla v nás, kteříž nechodíme podlé těla, ale podlé Ducha.“ Římanům 5,1; Římanům 3,31; Římanům 8,3.4. {PP 274.1}

Dílo Boží nedoznává změn v čase, lze však poznat různé stupně vývoje a různé projevy moci Boží v závislosti na potřebách lidí v různých dobách. Od prvního zaslíbení evangelia, přes dobu patriarchů a dobu židovskou až po naše dny se zřetelně projevuje postupný rozvoj úmyslů Božích v plánu na vykoupení. Spasitel, který byl obrazně naznačován v obřadech a zvyklostech židovského zákona, je týž Spasitel, kterého zvěstovalo evangelium. Oblaka, která halila jeho božský tvar, se zvedla, zmizely mlhy a stíny; a objevuje se Ježíš, Vykupitel světa. Ten, který vyhlásil zákon ze Sinaje a sdělil Mojžíšovi předpisy obřadů, je týž, který kázal na hoře. Velké zásady lásky k Bohu, které ustanovil za základ zákona, jsou jen opětováním toho, co pravil skrze Mojžíše židovskému národu: „Slyš, Izraeli: Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest. Protože milovati budeš Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vší duše své, a ze vší síly své.“ 5. Mojžíšova 6,4.5. „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ 3. Mojžíšova 19,18. V obou smlouvách je týž učitel, jsou v nich tytéž požadavky Boží, tytéž zásady správy Boží. Neboť vše vychází od Boha, „u něhož není proměnění, ani pro obrácení se jinam zastínění.“ Jakubův 1,17. {PP 274.2}

33. Kapitola — Od Sinaje do Kádes

Stánek úmluvy se začal stavět, když Izraelští žili již nějaký čas pod Sinajem, a jeho stavba byla dokončena rok poté, co odešli z Egypta. Pak byli vysvěceni kněží, slavil se svátek obětního beránka, bylo provedeno sčítání lidu a dokončena různá opatření nutná k zřízení občanské a náboženské správy, takže Izraelští strávili v táboře u Sinaje ještě téměř rok. Jejich bohoslužba nabyla ustálenější a pevnější formy. Byly vydány zákony, jimiž se spravoval lid, a byla vytvořena účinnější organizace jako příprava pro další pochod do země Kanaán. {PP 275.1}

Vláda Izraele se vyznačovala dokonalou organizací, podivuhodnou jak svou všestranností, tak svou jednoduchostí. Pořádek zračící se ve všem, co Bůh tak dokonale stvořil a uspořádal, projevoval se také v hebrejské státní správě. Bůh byl středem moci a správy, byl vladařem Izraele. Mojžíš byl viditelným vůdcem Izraele, Bohem ustanovený, aby jménem Božím spravoval zákony. Později byla ze starších každého kmene zvolena rada sedmdesáti, aby pomáhala Mojžíšovi řešit obecné otázky národa. Pak byli kněží, kteří ve svatostánku prosili Hospodina o radu. Náčelníci nebo knížata vládli nad kmeny. Jim byli podřízeni „hejtmani nad tisíci, setníci, padesátníci, a desátníci“ a konečně správcové, jimž byly svěřovány zvláštní úkoly (viz 5. Mojžíšova 1,15). {PP 275.2}

Tábor Hebrejů byl uspořádán podle přesného pořádku. Byl rozdělen ve tři velké oddíly, z nichž každý měl v táboře stanovené místo. Ve středu tábora byl stánek úmluvy, příbytek neviditelného Krále. Kolem stánku úmluvy sídlili kněží a Levité. Kolem nich pak byly usídleny všechny ostatní kmeny. {PP 275.3}

Levitům byla svěřena péče o stánek úmluvy a o vše, co k tomu náleželo, a to jak v táboře, tak při putování. Až se tábor dá na cestu, budou stánek úmluvy muset strhnout; a až učiní zastávku, budou muset svatostánek opět vztyčit. Pod trestem smrti se k svatostánku nesměl přiblížit žádný příslušník jiného kmene. Levité sestávali ze tří oddílů, jednotlivé oddíly tvořili potomci jednoho ze tří synů Léviho a každý z nich měl zvláštní postavení a byl mu svěřen zvláštní úkol. Před svatostánkem a v jeho největší blízkosti stál stan Mojžíšův a Árónův. Na jih od svatostánku byli Kahatité, jejichž povinností bylo pečovat o truhlu úmluvy a o další zařízení svatostánku. Na sever od svatostánku byli Merarité, kteří se starali o sloupy, podstavce, desky a podobné věci. Za nimi pak byli Gersonité, kteří opatrovali opony a závěsy. {PP 275.4}

Také postavení každého kmene bylo přesně určeno. Každý kmen pochodoval za vlastní korouhví a u ní také tábořil, protože Hospodin přikázal: „Synové Izraelští klásti se budou jeden každý pod korouhví svou, při praporci domu otců svých; vůkol stánku úmluvy opodál klásti se budou.“ „Jakýmž pořádkem klásti se budou, takovým potáhnou, každý v svém šiku pod korouhví svou.“ 4. Mojžíšova 2,2.17. Ti, kteří doprovázeli Izraelské z Egypta a připojili se k nim, nesměli sdílet s kmeny jejich sídla, nýbrž museli přebývat za hranicemi tábora.

Nebyli členy obce, rovněž tak jejich potomci až po třetí pokolení (viz 5. Mojžíšova 23,7.8). {PP 276.1}

V celém táboře i v jeho okolí bylo dbáno úzkostlivé čistoty a byl zachováván přísný pořádek. Byly zavedeny závazné zdravotnické předpisy. Nikdo, kdo nebyl z jakékoli příčiny čistý, nesměl vstoupit do tábora. Tato opatření byla nezbytná, aby se tak velké množství lidí zachovalo při zdraví. Rovněž bylo nutné zachovávat dokonalý pořádek a čistotu, aby se Izrael mohl těšit přítomnosti svatého Boha. Neboť Bůh pravil: „Hospodin Bůh tvůj chodí u prostřed stanů tvých, aby tě vysvobodil, a dal tobě nepřátely tvé; protože ať jest příbytek tvůj svatý.“ 5. Mojžíšova 23,14. {PP 276.2}

„Truhla smlouvy Hospodinovy předcházel“ Izraelské po celé jejich dlouhé pouti „pro vyhlédání sobě místa k odpočinutí“. 4. Mojžíšova 10,33. Posvátná truhla, chovající svatý zákon Boží, nesena syny Kahatovými, vedla celý zástup. Před ní kráčel Mojžíš a Árón, blízko nich pak kráčeli kněží se stříbrnými trumpetami. Mojžíš dával těmto kněžím příkazy a ti je pak troubením na své trumpety oznamovali lidu. Vůdcové všech oddílů měli pak za povinnost vydat přesné pokyny k splnění rozkazu, vydaného troubením. Kdo nesplnil daný rozkaz, byl potrestán smrtí. {PP 276.3}

Bůh je Bohem pořádku. Vše, co se týká nebe, je v dokonalém pořádku. Jednání andělských zástupů se vyznačuje poslušností a přísnou kázní. Úspěch je podmíněn jen pořádkem a souladem. Bůh vyžaduje i nyní, aby byl v jeho díle zachováván pořádek a řád právě tak jako za dnů Izraele. Všichni, kdo pro něho pracují, musejí si počínat s rozumem a s rozvahou, nikoli nedbale a nesoustavně. Bůh žádá, aby jeho dílo bylo konáno věrně a přesně, aby mu mohl vtisknout pečeť své libosti. {PP 276.4}

Sám Bůh vedl Izraelské na celé jejich pouti. Místo, kde se měli utábořit, označil jim oblakový sloup tím, že sestoupil. A pokud oblak spočíval nad stánkem úmluvy, zůstávali na místě. Když měli pokračovat v cestě, zvedl se oblak vysoko nad posvátný stan. {PP 276.5}

Zastávky a pokračování v cestě zahajovalo slavnostní vzývání. „Když pak počínali jíti s truhlou, říkával Mojžíš: Povstaniž Hospodine, a rozptýleni buďte nepřátelé tvoji, a ať utíkají před tváří tvou, kteříž tě v nenávisti mají. Když pak stavína byla, říkával: Navratiž se, Hospodine, k desíti tisícům Izraelských.“ 4. Mojžíšova 10,35.36. {PP 277.1}

Vzdálenost pouhých jedenácti dní cesty dělila Sinaj od Kádes na hranicích Kanaánu. A Izraelští s radostnou vyhlídkou, že již v brzku vstoupí do zaslíbené země, vydali se na cestu, jakmile dal oblak konečně znamení k dalšímu pochodu. Jestliže je Hospodin zázrakem vysvobodil z Egypta, jaká požehnání mohli očekávat nyní, když se smluvně zavázali, že ho přijímají za svého vládce a když byli uznáni za vyvolený národ Nejvyššího? {PP 277.2}

Přesto však mnozí neradi opouštěli místo, kde tak dlouho tábořili a které již téměř pokládali za svůj domov. Na toto místo, ochráněné žulovými stěnami, shromáždil Bůh svůj

lid, odděliv ho od všech ostatních národů, aby mu zopakoval svůj svatý zákon. A lid rád vzhlížel k vrcholu posvátné hory, jejíž šedobílé témě a holé útesy tak často prozrazovaly přítomnost božské slávy. Toto prostředí bylo tak těsně spjato s přítomností Boha a svatých andělů a zdálo se jim tak posvátné, že se s ním nemohli rozloučit s lehkým srdcem, nebo dokonce s radostí. {PP 277.3}

Když však zazněl zvuk trubek, zvedl se celý tábor, každý kmen zaujal určené místo pod svou vlastní korouhví, stánek úmluvy pak byl uprostřed. S dychtivostí byly zraky všech upřeny na oblak, kterým směrem je povede. A když se začal pohybovat směrem k východu, kde byl vidět jen shluk skalních masivů, tmavých a pustých, přepadl mnohé smutek a v mnohých vzklíčily pochybnosti. {PP 277.4}

Vyrazili a za krátko narazili na první obtíže. Jejich cesta vedla kamenitými úvozy a holou pouští. Vůkol nich byla rozsáhlá pustina, šli „po zemi pusté a strašlivé, po zemi vyprahlé a stínu smrti, po zemi, skrze níž nechodil žádný, a kdež žádný člověk nebydlil“. Jeremjáš 2,6. Skalní soutěsky široko daleko vyplnili muži, ženy a děti, zvířata a vozy a dobytek v dlouhých řadách. Pochod byl pomalý a namáhavý; lidé po tak dlouhém táboření nebyli zvyklí snášet útrapy dlouhé cesty a čelit nebezpečím. {PP 277.5}

Když byli na cestě tři dny, začaly se ozývat stížnosti. První si začali stěžovat ti, co se k Izraelským přidali a dosud s nimi nesplynuli. Stále hledali nějakou příčinu k výtkám. Neuspokojoval je směr pochodu, stále shledávali chyby ve způsobu, jakým je Mojžíš vede, ačkoli věděli, že právě jako oni následuje oblak, který je vedl. Nespokojenost je nakažlivá a tak se brzy rozšířila po celém táboře. {PP 277.6}

Začali se křikem dožadovat masa k jídlu. Ačkoli měli hojnost many, nebyli spokojeni. Za své poroby v Egyptě museli se Izraelští spokojit nejprostší a nejjednodušší stravou; připadala jim však chutná, protože strádali a tvrdou prací vytrávili. Mnozí z Egypťanů, kteří se k nim přidali, byli však zvyklí na bohatou stravu; ti první si začali stýskat. Hospodin jim poskytoval dostatek many a na jejich prosby jim poskytl také maso, když přicházeli k Sinaji. Maso jim však stačilo pouze na jeden den. {PP 278.1}

Bůh jim mohl poskytnout maso právě tak snadno jako manu, avšak pro jejich dobro tak neučinil. Dal přednost tomu zásobovat je potravou, která lépe vyhovovala jejich potřebám, než dávat jim dráždivou stravu, na níž byli mnozí zvyklí z Egypta. Jejich zvrácené chutě tím měly ozdravět, aby opět s chutí pojídali stravu, původně určenou pro člověka — plody země, které dal Bůh v ráji Adamovi a Evě. Hlavně z tohoto důvodu nebyla Izraelským dopřávána masitá strava. {PP 278.2}

Satan je sváděl k tomu, aby toto omezení pokládali za nespravedlivé a kruté. Vzbuzoval v nich chtivou žádostivost po zapovězených věcech, protože věděl, že bezuzdné ukájení chtíčů vyvolá smyslnost, která by je mohla snáze přivést pod jeho nadvládu. Strůjce nemocí a bídy napadá lidi tam, kde cítí, že bude mít největší úspěch. Pokoušením lidí, aby ukájeli

své chutě, navádí satan mnohé k hříchu již od doby, kdy svedl Evu, aby pojedla zapovězené ovoce. Týmž způsobem sváděl satan Izraelské, aby reptali proti Bohu. Nestřídmost v jídle a pití vede k ukájení nižších vášní, připravuje půdu k tomu, že člověk pak přestává zachovávat všechny mravní závazky. Upadne-li pak v pokušení, těžko mu odolá. {PP 278.3}

Bůh vyvedl Izraelské z Egypta, aby je mohl zavést do země Kanaán jako čistý, zbožný a šťastný národ. Aby uskutečnil tento svůj záměr, podřídil je kázni, která sledovala jejich dobro a dobro jejich potomků. Kdyby byli bývali uposlechli jeho moudrých omezení a zapřeli v sobě své choutky, nebyli by poznali churavění a nemoci. Jejich potomci by se byli těšili tělesné i duševní síle. Byli by snadno chápali pravdu a povinnost, byli by měli bystrou pozorovací schopnost a zdravý úsudek. Avšak jejich neochota podrobit se omezením a požadavkům Božím do značné míry způsobila, že nedosáhli vysoké úrovně, jíž měli dosáhnout podle záměru Božího, a že se jim nedostalo požehnání, jež jim Bůh chtěl poskytnout. {PP 278.4}

Žalmista praví: „Pokoušeli Boha silného v srdci svém, žádajíce pokrmu podlé libosti své. A mluvili proti Bohu, řkouce: Zdaliž bude moci Bůh silný připraviti stůl na této poušti? Aj, udeřilť jest v skálu, a tekly vody a řeky se rozvodnily. Zdali také bude moci dáti chleba? Zdali nastrojí masa lidu svému? Aj proto uslyšav Hospodin, rozhněval se.“ Žalm 78,18-21. Izraelští často reptali a bouřili se proti Bohu za své cesty od Rudého moře k Sinaji, avšak ze soucitu s jejich nevědomostí a zaslepeností netrestal Bůh jejich hřích ranami. Pak se jim však zjevil na Orébě. Izraelským se dostalo velkého světla, když patřili na majestát, sílu a milost Boží. Jejich nevíra a nespokojenost byla proto nyní větším proviněním. Kromě toho se zavázali smlouvou, že přijímají Hospodina za svého krále a že budou poslušni jeho moci. Nyní bylo jejich reptání vzpourou a muselo být rychle a příkladně potrestáno, měl-li být Izrael ušetřen zmatků a zkázy. „A roznítil se proti nim oheň Hospodinův, a spálil zadní díl vojska.“ 4. Mojžíšova 11,1. Největší nespokojenci byli usmrceni bleskem z oblaku. {PP 278.5}

Postrašený lid naléhal na Mojžíše, aby z něj prosil u Hospodina. Mojžíš tak učinil a oheň přestal plát. V upomínku na tento soud Boží nazval Mojžíš toto místo Tabbera, „planoucí oheň“. {PP 279.1}

Špatnost se však brzy vrátila a byla ještě větší než předtím. Místo aby se pokořili a káli, začali ti, kdož ránu přežili, ještě více reptat. Na všech stranách se shromažďovali lidé před vchody do svých stanů, plakali a naříkali. „Lid pak k nim přimíšený napadla žádost náramná; a obrátivše se, plakali i synové Izraelští a řekli: Kdo nám to dá, abychom se masa najedli? Rozpomínáme se na ryby, jichž jsme dosti v Egyptě darmo jídali, na okurky a melouny, též na pór, cibuli a česnek. A nyní duše naše vyprahlá, nic jiného nemá, kromě tu manu před očima svýma.“ 4. Mojžíšova 11,4-6. Tak projevovali svou nespokojenost s potravou, kterou jim opatřoval Stvořitel. Přitom se mohli stále přesvědčovat o tom, že tato

potrava vhodně odpovídá jejich potřebám, neboť přes všechny těžkosti, jimž museli čelit, nebylo v celém táboře jediného zesláblého člověka. {PP 279.2}

Mojžíš zmalomyslněl. Stále si přál, aby Izrael nebyl zahuben, i když věděl, že pak by z jeho vlastních potomků vznikl velký národ. Z lásky k Izraelským se modlil, aby bylo raději jeho jméno vymazáno z knihy života, než aby oni byli ponecháni záhubě. Odvážil se pro ně všeho a takto se mu odvděčují. Činili ho odpovědným za všechny své svízele i za svá domnělá utrpení a svým rouhavým reptáním jen ještě ztěžovali jeho nesmírné břímě starostí a odpovědnosti, pod níž klesal. Ve své nouzi se dokonce odvážil vyslovit Bohu své pochybnosti. Jeho modlitba byla téměř stížností: „Proč jsi tak zle učinil služebníku svému? Proč jsem nenalezl milosti před očima tvýma, že jsi vložil břímě všeho lidu tohoto na mne?... Kde mám nabrati masa, abych dal všemu lidu tomuto? Nebo pláčí na mne, řkouce: Dej nám masa, ať jíme. Nemohuť já sám nésti všeho lidu tohoto, nebo jest to nad možnost mou.“ 4. Mojžíšova 11,11-14. {PP 279.3}

Hospodin vyslyšel jeho prosbu a přikázal mu, aby shromáždil sedmdesát starších Izraele — mužů nejen pokročilého věku, ale takových, kteří požívají vážnosti, jsou moudří a zkušení. „I přivedeš je ke dveřím stánku úmluvy,“ pravil, „a státi budou tam s tebou. A já sstoupím a mluviti budu s tebou, a vezmu z ducha, kterýž jest na tobě, a dám jim. I ponesou s tebou břímě lidu, a tak ty ho sám neponeseš.“ 4. Mojžíšova 11,16.17. {PP 280.1}

Hospodin dovolil Mojžíšovi, aby si sám vybral nejvěrnější a nejschopnější muže, kteří by se s ním podělili o zodpovědnost. Jejich vliv mu pomůže zvládnouti prudkost lidu a kvasící vzpouru, i když možná bude mít zlé následky. K jejich volbě by bývalo nemuselo dojít, kdyby byl Mojžíš dosvědčil dostatek víry v moc a dobrotivost Boží, jejichž projevů byl svědkem. Mojžíš však zveličoval své vlastní potíže a téměř zapomněl na to, že je pouhým nástrojem, prostřednictvím něhož jedná Bůh. Nebylo ho možno omluvit, že strpěl sebemenší náznaky reptání, které bylo kletbou Izraele. Kdyby se byl plně spolehl na Boha, Hospodin by ho byl ustavičně vedl a byl by mu dal sílu, aby zvládl každou situaci. {PP 280.2}

Mojžíš dostal příkaz, aby připravil lid na to, co s nimi Bůh obmýšlí. „Posvěťtež se k zítřku, a budete jísti maso; nebo jste plakali v uších Hospodinových, řkouce: Kdo nám dá najíst s masa? Jistě že lépe nám bylo v Egyptě. I dá vám Hospodin masa, a budete jísti. Nebudete toliko jeden den jísti, ani dva, ani pět, ani deset, ani dvacet; ale za celý měsíc, až vám chřípěmi poleze, a zoškliví se, proto že jste pohrdli Hospodinem, kterýž jest u prostřed vás, a plakali jste před ním, říkajíce: Proč jsme vyšli z Egypta? “ „Šestkrát sto tisíců pěších jest tohoto lidu, mezi nimiž já jsem,“ zvolal Mojžíš, „a ty pravíš: Dám jim masa, aby jedli za celý měsíc. Zdali ovcí a volů nabije se jim, aby jim postačilo? Aneb zdali všecky ryby mořské shromáždí se jim, aby jim dosti bylo?“ {PP 280.3}

Za svou nedůvěru byl Mojžíš napomenut: „Zda-li ruka Hospodinova ukrácena jest? Již nyní uzříš, přijde-li na to, což jsem mluvil, čili nic.“ 4. Mojžíšova 11,18-23. {PP 280.4}

Mojžíš sdělil shromážděnému lidu slova Hospodinova a oznámil také volbu sedmdesáti starších. Velký vůdce dal těmto vybraným mužům poučení, které může být vzorem zákonnosti a spravedlnosti pro soudce a zákonodárce dnešní doby: „Vyslýchejte pře mezi bratřími svými, a suďte spravedlivě mezi mužem a bratrem jeho, i mezi příchozím jeho. Nebudete přijímati osoby v soudu; jakž malého tak i velikého slyšeti budete, nebudete se báti žádného, nebo Boží soud jest.“ 5. Mojžíšova 1,16.17. {PP 280.5}

Povolal pak Mojžíš sedmdesát vyvolených k stánku úmluvy. „I sstoupil Hospodin v oblaku a mluvil k němu, a vzav ducha, kterýž byl na něm, dal sedmdesáti mužům starším. I stalo se, když odpočinul na nich ten duch, že prorokovali, ale potom nikdy více.“ 4. Mojžíšova 11,25. Stejně jako učedníci o letnicích byli oděni „mocí shůry“. {PP 281.1}

Zlíbilo se Hospodinu takto je připravit pro jejich budoucí práci a poctít je v přítomnosti shromážděného lidu, aby získali důvěru lidu jako muž Bohem vyvolení, kteří budou spolu s Mojžíšem spravovat Izrael. {PP 281.2}

A znovu podal velký vůdce důkaz své vznešenosti a nesobeckosti. Dva z vyvolených sedmdesáti, kteří se ze skromnosti nepovažovali za hodné tak odpovědného úkolu, se ke svým bratřím před stánkem úmluvy nepřipojili. Duch Boží však vstoupil i do nich a také oni nabyli prorockého ducha. Když se o tom dozvěděl Jozue, chtěl zakročit z obavy, aby nevznikl rozkol. Ze žárlivosti, že se jeho pánu dostalo pocty, zvolal: „Pane můj, Mojžíši, zabraň jim.“ Mojžíš odvětil: „Proč ty horlíš pro mne? Nýbrž ó kdyby všecken lid Hospodinův proroci byli, a aby dal Hospodin ducha svého na ně!“ 4. Mojžíšova 11,28.29. {PP 281.3}

Od moře zavál silný vítr, přihnal hejna křepelek a „spustil je na stany jak široce a dlouze, co by mohl za jeden den cesty ujíti všudy vůkol táboru, takměř na dva lokty zvýši nad zemí.“ 4. Mojžíšova 11,31. Celý den a celou noc a pak i příští den sbíral lid potravu, která mu byla tak zázračně poskytnuta. A nasbíral ji ohromné množství. „Kdož nejméně nashromáždil, měl jich s deset měr.“ 4. Mojžíšova 11,32. Co nespotřebovali hned, usušili a uschovali, takže měli zásobu na celý měsíc, jak jim bylo přislíbeno. {PP 281.4}

Bůh poskytl lidem to, po čem tak tvrdošíjně toužili, ač to nebylo k jejich dobru. A lidé nebudou uspokojeni tím, co se jim jen zdá jako dobrodiní. Bůh vyhověl jejich buřičskému přání, museli však za to nést následky. Hodovali bez míry a jejich nenasytnost byla brzy potrestána. „Ranil Hospodin lid ranou velikou náramně.“ 4. Mojžíšova 11,33. Mnoho lidí schvátila zimnice, největší viníci pak byli zahubeni, jakmile jen ochutnali potravu, po níž tak bažili. {PP 281.5}

V Hazerot, které bylo jejich dalším tábořištěm po odchodu z Tabbera, čekala Mojžíše ještě tvrdší zkouška. Árón a Maria zastávali v Izraeli velice čestné a vedoucí postavení. Oba byli nadáni prorockým darem a oba na božský příkaz pomáhali Mojžíšovi při osvobození Hebrejů. „Poslal jsem před tváří tvou Mojžíše, Áróna a Marii“ (Micheáš 6,4), pravil

Hospodin skrze proroka Micheáše. Mariina silná povaha se již dříve projevila, když jako dítě hlídala na břehu Nilu košíček, v němž byl ukryt malý Mojžíš. Pro své slušné jednání a sebeovládání stala se nástrojem Božím k zachování života vysvoboditele lidu Božího. Protože byla velmi nadaná pro hudbu a básnictví, vedla Maria izraelské ženy ve zpěvech a tancích na břehu Rudého moře. Po Mojžíšovi a Árónovi se těšila největší oblibě mezi lidem a nejvyšší úctě nebes. Avšak totéž zlo, které vyvolalo roztržku již v nebi, ovládlo srdce této izraelské ženy a její nespokojenost záhy sdíleli další. {PP 281.6}

Při výběru sedmdesáti straších nebyli Maria a Árón požádáni o radu, což v nich vzbudilo žárlivost na Mojžíše. Když Izraelští putovali k Sinaji, navštívil Mojžíše jeho tchán Jetro a Mojžíš tehdy ochotně přijal jeho radu; to však vzbudilo v Marii a Árónovi obavy, aby Jetro nezískal větší vliv na velkého vůdce, než mají oni. Nelibě nesli, že při organizování rady starších nebylo dbáno jejich postavení a jejich moci. Maria a Árón nepoznali tíži starostí a odpovědnosti, která spočívala na Mojžíšovi; a protože byli vyvolení, aby mu pomáhali, pokládali se za rovnocenné Mojžíšovi, a s nímž sdíleli břímě vůdcovství, a jmenování dalších pomocníků považovali za nežádoucí. {PP 282.1}

Mojžíš si uvědomoval — tak jako nikdo jiný — význam velkého díla, které mu bylo svěřeno. Přitom si uvědomoval svou vlastní slabost a obracel se stále o radu k Bohu. Árón byl sebevědomější a méně věřil v Boha. Když mu však byla svěřena odpovědnost, selhal; ukázalo se, že je povahově slabý, když podle strpěl modlářství bohoslužby u Sinaje. Toho však Maria a Árón nedbali, protože je zaslepila žárlivost a ctižádost. Árón byl Bohem vysoko poctěn tím, že jeho rodina byla určena pro posvátný úřad kněžský. Tím více však bažil po dalším povýšení. „A řekli: Zdaliž jen toliko skrze Mojžíše mluvil Hospodin? Zdaž také nemluvil skrze nás?“ 4. Mojžíšova 12,2. Měli za to, že Bůh jim věnuje stejnou přízeň jako Mojžíšovi, a domnívali se, že mají nárok na stejné postavení a stejnou moc jako Mojžíš. {PP 282.2}

Maria, která také podlehla nespokojenosti, našla si důvod ke stížnosti v události, kterou sám Bůh nastrojil. Znelíbil se jí sňatek Mojžíšův. Pokládala za urážku své rodiny a národní hrdosti, že si Mojžíš vyvolil za manželku ženu z jiného národa a ne z žen hebrejských. Se Zeforou jednala se špatně skrývaným pohrdáním. {PP 282.3}

Ačkoli ji nazývali „mouřenínkou“, byla Mojžíšova žena Madiánka, tudíž pocházela z Abraháma. Svým zevnějškem se od Hebrejů lišila svou poněkud tmavší pletí. Ač nebyla Hebrejkou, uctívala Zefora pravého Boha. Byla plachá a skromná, laskavá a útlocitná, velice ji zarmucoval pohled na cizí trápení. Proto, když putovali do Egypta, souhlasil Mojžíš s tím, aby se vrátila do země madiánské. Chtěl ji ušetřit bolesti z pohledu na rány, které měly dopadnout na Egypťany. {PP 282.4}

Když se Zefora později na poušti připojila opět ke svému manželovi, poznala záhy, jak ho jeho povinnosti vyčerpávají a sdělila své obavy Jetrovi, který Mojžíšovi poradil, jak si

ulehčit břímě. To byl hlavní důvod, proč Maria měla Zeforu v nelásce. Trpěla domněnkou, že Mojžíš ji a Árón zanedbává a příčinu spatřovala v jeho ženě. Soudila, že svým vlivem dosáhla toho, že Mojžíš se s ní a Árónem již neradí jako dříve. Kdyby byl býval Árón neochvějně spravedlivý, byl by býval mohl zabránit zlu. Avšak místo aby dokázal Marii hříšnost jejího počínání, souhlasil s ní, naslouchal jejím stížnostem a nakazil se její žárlivostí. {PP 283.1}

Jejich obvinění vyslechl Mojžíš bez jediného slova. Zkušenosti, kterých nabyl v zemi madiánské v dlouhých letech dřiny a čekání, a pokora a shovívavost, jíž se tam naučil, připravily Mojžíše na to snášet s trpělivostí nevíru a reptání lidu a pýchu a závist těch, kteří mu měli oddaně sloužit. Mojžíš byl „člověk nejtišší ze všech lidí, kteříž byli na tváři země“, a proto právě jemu byla poskytnuta božská moudrost a svěřeno vedení nad všemi ostatními. Písmo svaté praví: „(Hospodin) působí to, aby tiší chodili v soudu, a vyučuje tiché cestě své.“ Žalm 25,9. Tiší jsou vedeni Hospodinem, protože jsou učenliví a rádi se dají poučit. Upřímně si přejí poznat a plnit vůli Boží. Zaslíbení Spasitelovo zní: „Bude-li kdo chtíti vůli jeho činiti, tenť bude uměti rozeznati, jestli to učení z Boha.“ Jan 7,17. A ústy apoštola Jakuba praví: „Jestliže pak komu z vás nedostává se moudrosti, žádejž ji od Boha, kterýž všechněm dává ochotně a neomlouvá, i budeť dána jemu.“ Jakubův 1,5. Toto zaslíbení Kristovo se však týká pouze těch, kteří jsou ochotní následovat Hospodina bez jakýchkoli výhrad. Bůh nikoho neznásilňuje, nemůže tudíž vést ty, kteří se z pýchy nechtějí nechat poučit a tvrdošíjně kráčejí svou vlastní cestou. O obojakém člověku, který se snaží prosadit vlastní vůli a přitom jako své povolání má konat vůli Boží, je psáno: „Nedomnívej se zajisté člověk ten, by co vzíti měl ode Pána.“ Jakubův 1,7. {PP 283.2}

Bůh si vyvolil Mojžíše a vložil na něho svého ducha. Maria a Árón se svým reptáním provinili zpronevěrou nejen na svém ustanoveném vůdci, nýbrž na Bohu samém. Obojní nespokojenci byli předvoláni k stánku úmluvy a postaveni tváří v tvář Mojžíšovi. „Tedy sstoupil Hospodin v sloupu oblakovém, a stál u dveří stánku. I zavolal Áróna a Marii.“ 4. Mojžíšova 12,5. Jejich tvrzení, že mají prorockého ducha, bylo nesporné. Bůh mohl s nimi mluvit ve vidění nebo ve snách. Avšak Mojžíšovi, o němž Bůh sám řekl: „kterýž ve všem domě mém věrný jest“, bylo poskytnuto těsnější spojení. S ním mluvil Bůh „ústy k ústům“. „Pročež jste tedy neostýchali se mluviti proti služebníku mému Mojžíšovi? I roznícena jest prchlivost Hospodinova na ně, a odešel.“ 2. Mojžíšova 12,7-9. Oblak spočívající na stánku úmluvy zmizel na znamení Boží nelibosti a Maria byla stižena ranou. „Byla malomocná, bílá jako sníh.“ 4. Mojžíšova 12,10. Árón Bůh ušetřil, ale Mariiným potrestáním ho přísně napomenul. Nyní byla jejich pýcha pokořena v prach; Árón doznal jejich hřích a prosil, aby jeho sestře nebylo dáno zahynout touto hnusnou smrtelnou nemocí. Mojžíš se obrátil s prosbou k Hospodinu a Maria byla zbavena malomocenství. Musela však být na sedm dní vypovězena z tábora. Teprve když byla vyhnána z tábora, spočinulo znamení Boží přízně opět nad stánkem úmluvy. Z úcty k jejímu vysokému postavení a ze žalu nad ranou, která ji postihla, setrval všechen lid v Hazerot, očekávaje její návrat. {PP 283.3}

Tento projev nelibosti Boží měl být výstrahou všem Izraelským, aby přestali s projevy nespokojenosti a neposlušnosti. Kdyby závist a nespokojenost Mariina zůstala nepotrestána, vyústila by v ještě větší zlo. Závist je jednou z nejďábelštějších vlastností, jež se mohou zmocnit lidského srdce, a ve svých důsledcích jednou z nejzhoubnějších. Mudrc praví: „Ukrutnátě věc hněv a prudká prchlivost, ale kdo ostojí před závistí?“ Přísloví 27,4. Závist způsobila rozbroje v nebi a mezi lidmi páše nevýslovné zlo. „Kdež jest závist a rozdráždění, tu i roztržka i všeliké dílo zlé.“ Jakubův 3,16. {PP 284.1}

Zlořečit druhým nebo soudit jednání a příčiny jednání druhých by se nemělo brát na lehkou váhu. „Kdož utrhá bratru, a potupuje bratra svého, utrhá zákonu, a potupuje zákon. Tupíš-li pak zákon, nejsi plnitel zákona, ale soudce“. Jakubův 4,11. Je jen jeden soudce — Bůh, „kterýž i osvítí to, což skrytého jest ve tmě, a zjeví rady srdcí“. 1. Korintským 4,5. A kdo si osobuje právo sám soudit a odsuzovat své bližní, osobuje si výsadu Stvořitelovu. {PP 284.2}

Bible nás výslovně učí střící se toho, abychom lehkovážně obviňovali ty, jež Bůh povolal, aby jednali jako jeho vyslanci. Apoštol Petr, zmiňuje se o zpustlých hříšnících, praví: „(Jsou) smělí, sobě se zalibující, neostýchají se důstojnostem rouhati. Ješto andělé, jsouce větší v síle a v moci, nevynášejí proti nim přede Pánem potupného soudu.“ 2. Petrův 2,10.11. A Pavel ve svém poučení těm, kdož jsou ustanoveni nad církví, praví: „Proti staršímu žaloby nepřijímej, leč pode dvěma neb třemi svědky.“ 1. Timoteovi 5,19. Bůh, který svým služebníkům uložil těžkou odpovědnost být vůdci a učiteli jeho národa, bude žádat od lidí účty za to, jak zacházeli s jeho služebníky. Musíme si vážit těch, jež Bůh poctil. Soud, který postihl Marii, měl být napomenutím všech, kdož podléhají žárlivosti a reptají proti těm, na něž Bůh vložil břímě svého díla. {PP 284.3}

34. Kapitola — Dvanáct Zvědů

Jedenáct dní poté, co se vydali na cestu od hory Oréb, utábořili se Hebrejové v Kádes na poušti Fáran, která se rozprostírala nedaleko hranic zaslíbené země. Lidé navrhovali, aby byli vysláni zvědové, kteří by zemi prozkoumali. Mojžíš přednesl věc Hospodinu; dostal povolení s příkazem, aby k tomu účelu byli vybráni po jednom z vládců každého kmene. Muži byli vybráni, jak bylo nařízeno, a Mojžíš jim přikázal, aby se vydali na cestu a prohlédli si zemi, jak vypadá, jaká je její poloha a přírodní bohatství, jací jsou lidé, kteří tam přebývají, jsou-li silní nebo slabí, je-li jich málo nebo hodně. Měli také prozkoumat jakost půdy, její úrodnost a přinést plody země. {PP 285.1}

Zvědové se vydali na cestu a prošli celou zemí od jižní hranice až k nejzazší hranici severní. Vrátili se po čtyřiceti dnech. Národ izraelský vkládal v jejich průzkum velké naděje a s dychtivostí čekal na jejich návrat. Zpráva, že se vracejí, roznesla se po všech kmenech a všude ji s radostí uvítali. Lid spěchal přivítat posly, kteří ve zdraví vyvázli z nebezpečí své odvážné cesty. Zvědové přinesli s sebou ukázky plodů, které svědčily o úrodnosti půdy. Byla právě doba zrání hroznů, a tak přinesli hrozen vína, který byl tak velký, že jej nesli dva muži. Přinesli také fíky a granátová jablka, jež tam rostla v hojnosti. {PP 285.2}

Lidé se zaradovali, že získají tak dobrou zemi, a pozorně naslouchali zprávě, kterou zvědové podávali Mojžíšovi, aby jim neuniklo jediné slovo. „Přišli jsme do země, do kteréž jsi nás poslal,“ začali vyprávět, „kteráž v pravdě oplývá mlékem a strdí, a toto jest ovoce její.“ 4. Mojžíšova 13,28. Lidé byli nadšením u vytržení, nyní rádi uposlechnou hlasu Hospodinova, rádi by hned vyrazili a zmocnili se země. Když však popsali krásu a úrodnost země, začali všichni zvědové, až na dva, mluvit o potížích a nebezpečích, která čekají Izraelské, pokusí-li se dobýt Kanaánu. Líčili sílu národů obývajících různé části země a vyprávěli, že města jsou obehnána hradbami a jsou velmi veliká, že lidé, kteří v nich žijí, jsou silní a že je nemožné je přemoci. Vyprávěli také, že tam viděli obry, syny Enakovy, a prohlašovali, že nelze ani pomýšlet na dobytí země. {PP 285.3}

Nyní se situace změnila. Naději a odvahu lidu zatlačilo

zoufalství, když vycítili z líčení zvědů nedostatek víry a odvahy, který v nich vzbudil satan. Nevíra zvědů vyvolala v nich chmurné představy a zapomněli na mocnou sílu Boží, která již tak často zasála v jejich prospěch. Přestali uvažovat, nemysleli na to, že Bůh, který je přivedl až sem, jim zajisté dá přislíbenou zemi; nevzpomněli už, jakým zázrakem je Bůh osvobodil z moci jejich utlačovatelů, když jim razil cestu mořem a zahubil vojska faraónova, která je pronásledovala. Zapomněli na Boha a počínali si tak, jakoby museli spoléhat jen na sílu svých zbraní. {PP 286.4}

Ve své nevíře zapomněli na moc Boží, nedůvěřovali ruce, která je bezpečně zavedla až sem. A dopustili se opět své dřívější chyby, že začali reptat proti Mojžíšovi a Árónovi.

„Konec všem našim nadějím,“ říkali. „Toto jest ona země, pro kterou jsme vytáhli z Egypta, abychom ji dostali.“ Obvinili své vůdce, že podvedli lid a přivedli jej do neštěstí. {PP 286.1}

Ve svém zklamání a zoufalství ztratil lid veškerou naději. Zvedla se vlna nářku a ozvalo se reptání. Kálef porozuměl vzniklé situaci a směle vystoupil na obranu slova Božího a učinil vše, co bylo v jeho silách, proti zhoubnému vlivu svých nevěrných druhů. Podařilo se mu na chvíli utišit lid a dodat mu naději a odvahu, že získá zaslíbenou zemi. Nepopíral, co řekli zvědové, že hradby jsou vysoké a Kanaánští silní. Bůh však zaslíbil zemi Izraeli. „Jděme přece, a opanujme zemi,“ naléhal Kálef a lid „nebo zmocníme se jí.“ 4. Mojžíšova 13,31. {PP 286.2}

Ale deset zvědů ho přerušilo; vylíčili nesnáze ještě v černějších barvách než prve. „Nikoli nebudeme moci vstoupiti proti lidu tomu,“ prohlašovali, „nebo silnější jest nežli my… Všecken lid, kterýž jsme viděli uprostřed ní, jsou muži postavy vysoké velmi. Také jsme tam viděli obry, syny Enakovy, kteříž jsou větší než jiní obrové, ješto se nám zdálo, že jsme proti nim jako kobylky, a takoví jsme se i jim zdáli.“ 4. Mojžíšova 13,32-34. {PP 286.3}

Těchto deset mužů se dalo nesprávnou cestou. Postavili se tvrdošíjně proti Kálefovi a Jozuovi, proti Mojžíšovi i proti Bohu. A čím dále byli ve svém úmyslu odhodlanější. Rozhodli se, že zmaří všechny pokusy o dobytí Kanaánu. Překrucovali skutečnosti, aby mohli upevnit svůj zhoubný vliv. „Země, již jsme prošli a spatřili, jest země taková, ješto hubí obyvatele své,“ (4. Mojžíšova 13,33) prohlašovali. Nebyla to jenom zlá zpráva, nýbrž byla i vylhaná. Zpráva si sama odporovala. Zvědové totiž nejprve tvrdili, že jeto země plodná a úrodná a že lidé tam žijící jsou obrovských postav. To vše by však bylo nemožné, kdyby podnebí bylo tak nezdravé, že by „země hubila obyvatele své“. Když se však člověk poddá nevíře, dává se tím pod vládu satanovu a nikdo neví, kam až ho zavede. {PP 286.4}

„Tehdy pozdvihše se všecko množství, křičeli, a plakal lid v tu noc.“ V zápětí došlo k pozdvižení a otevřené vzpouře. Satan získal nadvládu a zdálo se, že lidé pozbyli rozumu. Proklínali Mojžíše a Árón, zapomínajíce, že Bůh poslouchá jejich bezbožné řeči a že anděl přítomnosti Boží, zahalen v oblakový sloup, je svědkem jejich výtržnosti. V zoufalství naříkali: „Ó bychom byli zemřeli v zemi Egyptské, aneb na této poušti, ó bychom byli zemřeli!“ Pak se jejich pocity obrátily proti Bohu: „A proč Hospodin vede nás do země té, abychom padli od meče, ženy naše i dítky naše aby byly v loupež? Není-liž nám lépe navrátiti se zase do Egypta? I řekli jeden druhému: Ustanovme sobě vůdci, a navraťme se do Egypta.“ 4. Mojžíšova 14,2-4. Tím obviňovali ze lži nejen Mojžíše, ale i samého Boha, že jim slíbili zemi, které nemohou dobýt. A zašli tak daleko, že si zvolili náčelníka, aby je zavedl zpět do země jejich utrpení a otroctví, z níž byli vysvobozeni silnou rukou Všemohoucího. {PP 287.1}

V pokoře a zármutku „padli Mojžíš a Árón na tváři své přede vším množstvím shromáždění synů Izraelských“ (4. Mojžíšova 14,5) a nevěděli, co počít, aby je odvrátili od unáhlenosti. Kálef a Jozue se pokusili pobouření utišit. S roztrženým rouchem na znamení bolesti a rozhořčení vtrhli mezi lid a jejich zvučné hlasy přehlušily bouři nářku a kvílení: „Země, kterouž jsme prošli a vyšetřili, jest země velmi velice dobrá. Bude-li Hospodin laskav na nás, uvedeť nás do země té, a dá ji nám, a to zemi takovou, kteráž oplývá mlékem a strdí. Toliko nepozdvihujte se proti Hospodinu, aniž se bojte lidu země té, nebo jako chléb náš jsou. Odešlatě od nich ochrana jejich, ale s námi jest Hospodin; nebojtež se jich.“ 4. Mojžíšova 14,7-9. {PP 287.2}

Kananejští naplnili míru svých nepravostí a Hospodin ztratil již trpělivost s nimi. Pozbudou-li ochrany Boží, stanou se snadnou kořistí Izraelských. Úmluva s Bohem zajistila zem Izraeli. Izrael však uvěřil falešným zprávám nevěrných zvědů, kteří podvedli celé shromáždění. Zrádci vykonali své dílo. Kdyby byli pouze dva z dvanácti zvědů přinesli špatné zprávy a ostatních deset povzbuzovalo Izraelské, aby se zmocnili země ve jménu Hospodina, byli by uvěřili zprávám oněch dvou, protože je ovládla bezbožná nevíra. Avšak pouze dva ze zvědů se zastávali pravdy, ostatních deset bylo na straně vzpoury. {PP 287.3}

Nevěrní zvědové hlasitě spílali Kálefovi a Jozuovi a ozvalo se volání, aby byli ukamenováni. Nepříčetný dav se chápal kamenů, aby usmrtil tyto věrné muže. S ječivými výkřiky sápali se lidé na ně, když jim náhle vypadly kameny z rukou. Lidé zmlkli a začali se třást strachy. Bůh zakročil a zmařil jejich vražedný úmysl. Sláva jeho přítomnosti jako planoucí světlo ozářila stánek úmluvy. Všechen lid spatřil znamení Hospodinovo. Zjevil se ten, jenž je mocnější než oni, a nikdo se neopovážil déle vzdorovat. Zvědové, kteří přinesli špatné zprávy, byli zachváceni strachem a s malou duší zalezli do svých stanů. {PP 287.4}

Pak vystoupil Mojžíš a vešel do svatostánku. Hospodin mu oznámil, jaký úmysl má s lidem: „Raním jej morem a rozeženu je, tebe pak učiním v národ veliký a silnější, nežli jest tento.“ Opět orodoval Mojžíš za svůj lid. Nemohl souhlasit s tím, aby národ byl vyhuben a aby se sám stal otcem mocnějšího národa. Dovolávaje se milosti Boží, pravil: „Prosím, nechať je zvelebena moc Páně, jakož jsi mluvil, řka: Hospodin dlouhočekající a hojný v milosrdenství… Odpusť, prosím, nepravost lidu tohoto podlé velikého milosrdenství svého, tak jako jsi odpouštěl lidu tomuto, jakž vyšel z Egypta až dosavad.“ 4. Mojžíšova 14,12.17-19. {PP 288.1}

Hospodin slíbil, že ušetří Izrael okamžité záhuby. Protože však projevili nedůvěru a zbabělost, nemohl Bůh použít své moci a zkrotit nepřátele Izraelských. Ve svém milosrdenství jim proto přikázal, aby se vrátili k Rudému moři, kde budou jedině bezpečni. Když se Izraelští bouřili, volali: „Bůh chce, abychom zemřeli na této poušti.“ Tato modlitba se jim nyní vyplňovala. Hospodin prohlásil: „Žeť vám učiním tak, jakž jste mluvili v uši mé: Na poušti této padnou mrtvá těla vaše, a všickni, kteříž jste sečteni, podlé všeho počtu vašeho od majících let dvaceti a výše… Ale dítky vaše malé, o nichž jste řekli, že v loupež

budou, ty uvedu, aby užívali země té, kterouž jste vy pohrdli.“ A o Kálefovi řekl: „Služebníka svého Kálefa, nebo v něm byl jiný duch, a cele následoval mne, uvedu jej do země, do kteréž chodil, a símě jeho dědičně obdrží ji.“ 4. Mojžíšova 14,28.29.31.24. Protože zvědové strávili na svých cestách čtyřicet dní, měli Izraelští putovat po poušti čtyřicet let. {PP 288.2}

Když Mojžíš oznámil lidu božské rozhodnutí, změnilo se jejich běsnění v zármutek. Uvědomovali si, že jejich potrestání je spravedlivé. Deset zrádných zvědů postila božská moc ranou a zahynuli před očima všeho Izraele. A v jejich osudu poznal lid svůj vlastní osud. {PP 288.3}

Zdálo se, že nyní upřímně litují svého hříšného jednání. Netrápilo je však vědomí vlastní nevděčnosti a neposlušnosti, spíše se trápili nad následky svého hříšného jednání. Když poznali, že Hospodin nesleví ze svého rozhodnutí, jejich svévole opět vzrostla a prohlásili, že se na poušť nevrátí. Když jim Bůh přikázal, aby odtáhli od země svých nepřátel, zkoušel tím jen jejich zdánlivou pokoru a dokázal, že nebyla upřímná. Uvědomili si, že se těžce prohřešili, když připustili, aby je ovládla náhlá vášeň, a když se pokoušeli usmrtit zvědy, kteří je prosili, aby uposlechli Boha. Polekali se však jen proto, že si uvědomili zhoubné následky, jaké měl jejich strašný omyl. V duši se však nezměnili a potřebovali jen novou záminku k tomu, aby mohli opět vybuchnout. Ta se jim naskytla, když jim Mojžíš z moci Boží přikázal, aby se vrátili na poušť. {PP 288.4}

Rozhodnutí, že Izrael nesmí vstoupit do Kanaánu v příštích čtyřiceti letech, bylo pro Mojžíše a Árón, Kálefa a Jozua trpkým zklamáním. Přijali však božské rozhodnutí bez reptání. Ti však, kteří si dříve stěžovali na to, jak s nimi Bůh zachází, a kteří prohlašovali, že se vrátí do Egypta, začali nyní lkát a naříkat, protože jim bylo odepřeno požehnání, jímž dříve pohrdli. Dříve neměli důvod k stížnostem, nyní jim Bůh dal příčinu k naříkání. Kdyby se byli bývali trápili nad svým hříchem, když si jej jasně uvědomili, nebyl by býval takový rozsudek vynesen; oni však truchlili nad rozsudkem. Jejich žal nebyl lítostí, a proto nemohli dosíci zrušení rozsudku. {PP 289.1}

Hořekovali celou noc. S jitrem však přišla naděje. Rozhodli se, že napraví svou zbabělost. Když jim Bůh přikázal, aby povstali a zmocnili se země, odmítli tak učinit; a když pak jim nařídil, aby ustoupili, opět se zpěčovali. Rozhodli se, že země dobudou a zmocní se jí. Mysleli si, že Bůh schválí jejich dílo a změní své úmysly s nimi. {PP 289.2}

Bůh jim dal výhradní právo a povinnost dobýt země v době, kterou ustanoví. Pro jejich svévoli jim však toto právo odňal. Satan dosáhl svého a zabránil jim, aby vstoupili do Kanaánu. Nyní však na ně naléhal, aby přes božský zákaz učinili to, co odmítli učinit, když to Bůh od nich požadoval. Velký podvodník dosáhl vítězství, když je svedl ke vzpouře podruhé. Předtím nevěřili, že síla Boží podpoří jejich úsilí o dobytí Kanaánu, nyní se opět chtěli spolehnout na své vlastní síly a doufali, že se jim dílo zdaří bez pomoci Boží.

„Zhrešiliť jsme Hospodinu,“ volali, „my vstoupíme a budeme bojovati podle toho všeho, jakž rozkázal nám Hospodin Bůh náš.“ 5. Mojžíšova 1,41. Tak strašně byli zaslepeni svých hříchem. Hospodin jim nepřikázal, aby „vystoupili a bojovali“. Nebylo úmyslem Božím, aby získali zemi válkou, nýbrž přesným plněním jeho příkazů. {PP 289.3}

Ačkoli se ve svých srdcích nezměnili, přece jen pochopili, jak hříšná a bláhová byla jejich vzpoura, která vznikla po vyslechnutí zpráv zvědů. Nyní si uvědomovali cenu požehnání, kterým byli tak ukvapeně pohrdli. Přesvědčili se, že to byla jejich vlastní nevěřícnost, která je připravila o Kanaán. „Zhřešili jsme,“ prohlašovali, a tím potvrzovali, že chyba je v nich a nikoli v Bohu, kterého tak hříšně obviňovali, že neplní daná jim zaslíbení. {PP 289.4}

Přestože jejich doznání nevytrysklo z pravé lítosti, posloužilo jako důkaz, že Bůh s nimi jednal spravedlivě. {PP 290.1}

Hospodin jedná stále stejným způsobem; přivádí lidi k tomu, aby uznali jeho spravedlnost, a tím velebili jeho jméno. Stýskají-li si ti, kdož se zavázali, že budou Boha milovat, na prozřetelnost Boží, nedbají-li jeho zaslíbení a podlehnuvše pokušení, spojí se se zlými anděly, aby zmařili plány Boží, působí Hospodin často tak, že je přivede k tomu, aby si uvědomili svůj hřích a byli nuceni uznat hříšnost svého jednání a spravedlnost a milosrdenství Boží, i když přitom nepociťují pravé lítosti. Bůh nechává působit dobro a zlo, aby se v jejich zápase mohlo projevit dílo temna. A ačkoli se duch, který naváděl ke zlu, zcela nezmění, dochází k doznání, které očistí čest Boží a ospravedlní jeho věrné zastánce, kteří byli osočováni a nepochopeni. Tak tomu bude, až se konečně vyleje hněv Boží. Když „Pán se béře s svatými tisíci svými, aby učinili soud všechněm“ potrestá „všecky, kteříž by koli mezi nimi byli bezbožní, ze všech skutků bezbožnosti jejich.“ Judův 14,15). Každý hříšník si uvědomí a uzná spravedlnost svého odsouzení. {PP 290.2}

Nedbajíce božského pokynu, chystali se Izraelští dobýt Kanaán. Zdálo se jim, že jsou dobře vybaveni pancíři a vláčenými zbraněmi a že jsou na boj plně připraveni. Bůh a jeho věrní služebníci však viděli jejich velké slabiny. Když téměř o čtyřicet let později přikázal Hospodin Izraelským, aby vytáhli a zmocnili se Jericha, slíbil jim, že půjde s nimi. Před jejich vojsky byla nesena trhla úmluvy, obsahující zákon Boží. Velitelé, ustanovení Bohem, řídili pod božským dohledem pohyby vojsk. S takovým vedením nemohli prohrát. Nyní však vytáhli proti vojskům nepřítele přes příkazy Boží a přes slavnostní rozkaz svých vůdců, bez truhly úmluvy a bez Mojžíše. Trubky zazněly k nástupu a Mojžíš přispěchal k nim s výstrahou. „Proč jest to, že vy přestupujete přikázaní Hospodinovo? ješto vám to na dobré nevyjde. Nevstupujte, nebo Hospodin není u prostřed vás, abyste nebyli poraženi od nepřátel vašich. Amalechitský zajisté a Kananejský jest tu před vámi, a padnete od meče.“ 4. Mojžíšova 14,41-43. {PP 290.3}

Kananejští slyšeli o tajuplné moci, která chrání Izraelské, a dozvěděli se i o zázracích, učiněných v jejich prospěch. Nyní sebrali velkou sílu, aby odrazili nápor útočníka. Útočící vojsko nemělo velitele. Izraelští se neobrátili svými modlitbami k Bohu, aby jim dal zvítězit. Odhodlali se k boji se zoufalým přáním změnit svůj osud nebo zemřít v bitvě. Ačkoli nebyli k válčení vycvičeni, doufali, že náhlým a prudkým útokem smetou všechen odpor, spoléhajíce na to, že jich je mnoho a že jsou dobře vyzbrojeni. Opovážlivě dráždili nepřítele, který se neodvažoval je napadnout. {PP 290.4}

Kananejští se usadili a opevnili na náhorní rovině, těžko přístupné jen po příkrých a nebezpečných skalních úbočích. Ohromný počet Hebrejců jim mohl připravit strašnou porážku. Pomalu plížili se Hebrejové po horských stezkách vzhůru, vystaveni shora smrtonosným střelám svých nepřátel. Mohutné balvany, vrhané shora, zanechávaly po sobě krvavé stopy usmrcených obětí. Ti, jimž se podařilo dosáhnout vrcholu, byli výstupem tak vyčerpáni, že nepřítel je snadno mohl odrazit a zahnat. Bojiště bylo poseto těly padlých. Ztráty Izraelských byly obrovské, jejich vojsko bylo zcela rozdrceno. Výsledkem jejich odbojného pokusu byla zkáza a smrt. {PP 291.1}

Když konečně upustili od dalších pokusů o dobytí hory, vrátili se zbytí a „plakali před Hospodinem, ale neuslyšel Hospodin hlasu“ jejich. (5. Mojžíšova 1,45) Nepřátelé Izraele, kteří předtím se strachem očekávali příchod mohutných zástupů Izraelských, nabyli svým skvělým vítězstvím důvěry, že jim mohou odolat. Všechny zprávy o zázracích, které Bůh vykonal pro svůj národ, pokládali nyní za nepravdivé a cítili, že nemají důvod ke strachu. Tato prvá porážka Izraelských dodala Kananejským odvahy a rozhodnosti a značně znesnadnila dobytí země. Izraelským nezbylo než ustoupit od vítězného nepřítele na poušť, o níž věděli, že bude hrobem celého pokolení. {PP 291.2}

35. Kapitola — Povstání Chóreho

Rány, které postihly Izraelské, pomohly po nějakou dobu potlačit jejich reptání a neposlušnost, avšak v jejich srdcích byl stále ještě duch vzpoury, který jim přinesl nejtrpčí plody. Předchozí vzpoury byly vždy pouhým pozdvižením lidu, vzniklým z náhlého popudu rozníceného davu. Nyní se však tvořilo široce založené spiknutí, jehož cílem bylo svržení moci vůdců, ustanovených samotným Bohem. {PP 292.1}

Vůdčím duchem tohoto hnutí byl Chóre. Byl to Levita z rodu Kahatova, bratranec Mojžíšův, muž schopný a vlivný. Ačkoli byl určen ke službě ve stánku úmluvy, nespokojil se s tímto postavením a bažil po kněžské důstojnosti. Pověření Árón a jeho rodiny kněžským úřadem, který dříve vykonával v každé rodině prvorozený syn, vyvolalo nespokojenost a řevnivost a Chóre již po nějakou dobu tajně podrýval autoritu Mojžíšovu a Árónovu, ač se dosud neodvážil vystoupit proti nim veřejně. Konečně dospěl k odvážnému rozhodnutí, že svrhne občanskou i náboženskou moc. O přívržence neměl nouzi. Blízko stanu Chóreho a Kahatitů, na jižní straně stánku úmluvy byl rozložen tábor kmene Ruben a stany Dátana a Abirona, dvou knížat tohoto kmene, stály vedle stanu Chóreho. Tato knížata se ochotně přidala k jeho ctižádostivému plánu. Jako potomci nejstaršího syna Jákobova uplatňovali nárok na to, aby jim byla svěřena občanská moc a o pocty kněžství se chtěli podělit s Chórem. {PP 292.2}

Plány Chóreho vycházely vstříc pocitům lidí. Lid hořce pociťoval své zklamání, začal opět pochybovat a nenávidět, a jeho stížnosti se obracely proti jejich trpělivému vůdci. Izraelští neustále zapomínali na to, že jsou pod božským dohledem. Zapomínali na to, že anděl smlouvy je jejich neviditelným vůdcem, že přítomnost Kristova zahalena oblakovým sloupem kráčí před nimi a že od něho dostává Mojžíš veškeré pokyny. {PP 292.3}

Zpěčovali se tomu podřídit se hroznému rozsudku, že všichni musí zemřít na poušti, a proto se ochotně chápali každé záminky, aby uvěřili, že nikoli Bůh, ale Mojžíš je vede a že on nad nimi vynesl jejich ortel. Ani nejshovívavější muž na světě nedokázal přes největší snahu zkrotit neposlušnost tohoto lidu. A ačkoli všichni dobře viděli projev nelibosti Boží nad svou zvráceností na svých prořídlých řadách a na ztrátách, které utrpěli, nevzali si naučení k srdci. Opět je přemáhalo pokušení. {PP 292.4}

Mojžíš byl mnohem šťastnější a žil mnohem pokojnějším životem, když byl ještě skromným pastýřem ovcí než nyní, když byl vůdcem tohoto obrovského množství neukázněných lidí. Neměl však na vybranou. Místo pastýřské hole mu bylo dáno žezlo moci, které nemohl odložit, dokud ho Bůh nepropustí. {PP 293.1}

Bůh, který umí číst tajemství všech srdcí, znal záměry Chóreho a jeho společníků a poskytl svému národu výstrahy a poučení, aby mu umožnil nedat se svést šálením spiklenců. Izraelští byli svědky soudu, jímž Bůh potrestal Marii za její žárlivost a stížnost na Mojžíše.

Hospodin byl prohlásil, že Mojžíš je více než prorok. „Ústy k ústům mluvím s ním, ne u vidění, ani v zavinutí, a podobnost Hospodinovu spatřuje. Pročež jste tedy neostýchali se mluviti proti služebníku mému Mojžíšovi?“ 4. Mojžíšova 12,8. Toto poučení platilo nejen pro Árón a Marii, nýbrž pro celý Izrael. {PP 293.2}

Chóreho a jeho spoluspiklence obdařil Bůh zvláštními projevy své moci a velikosti. Byli mezi vyvolenými, kteří s Mojžíšem vystoupili na horu, kde spatřili božskou slávu. Od té doby však se všechno změnilo. Nejprve přišlo na ně jen slabé pokušení, které pak čím dál více sílilo, až jejich myšlení ovládl satan; pak se odvážili projevit svou nespokojenost. Předstírajíce velký zájem o blaho lidu, začali našeptávat svou nespokojenost nejprve jednotlivcům, pak i vůdcům Izraele. Jejich výmyslům dopřával lid ochotně sluchu. Proto se odvažovali k dalším krokům a nakonec se sami domnívali, že pracují horlivě pro dílo Boží. {PP 293.3}

Podařilo se jim odvrátit dvě stě padesát knížat, mužů věhlasných v celém Izraeli. Doufali, že s takovou silnou a vlivnou podporou dosáhnou pronikavé změny ve vládě a podstatně zlepší správu Mojžíšovu a Árónovu. {PP 293.4}

Žárlivost byla příčinou závisti, a závist vedla ke vzpouře. Projednávali otázku, jaké právo má Mojžíš na tak velkou moc a poctu, až mu začali závidět jeho vysoké postavení, o němž se domnívali, že by je mohl zastávat právě tak dobře kdokoli z nich. A utvrzovali se navzájem v mylné představě, že Mojžíš a Árón se sami zmocnili postavení, jež zastávali. Nespokojenci prohlašovali, že tito vůdcové se sami povýšili nad národ Hospodinův, když se ujali kněžství a vlády, přestože jejich rody neměly práva povyšovat se nad ostatním Izraelem. Nejsou prý o nic zbožnější než lid a měli by se uspokojit s tím být na roveň se svými bratry, kteří byli rovněž obdařeni zvláštní přítomností a ochranou Boží. {PP 293.5}

Pak začali spiklenci působit na lid. Těm, kteří se dopouštějí nepravostí a zasluhují pokárání, není nic příjemnějšího, než když se jim dostane účastenství a chvály. A tak Chóre a jeho společníci se vemlouvali ostatním a získávali jejich podporu. Námitky, že reptání přivolalo na lid hněv Boží, vyvraceli jako mylné. Prohlašovali, že lid se nedopouští omylu, protože žádá jen své právo, ale že Mojžíš je nadutý a pánovitý, protože plísní lid a vyčítá mu hříchy, přestože jsou svatým národem, s nimž je Hospodin. {PP 293.6}

Chóre jim připomínal jejich putování pouští, kde zažili mnohé strasti a kde mnozí z nich zahynuli, protože reptali nebo byli neposlušní. A jeho posluchači nabývali z jeho řeči dojmu, že mohli být ušetřeni utrpení, kdyby si byl Mojžíš počínal jinak. Přicházeli k názoru, že za všechna jejich neštěstí je odpovědný Mojžíš a Árón a že jen následkem jejich špatného vedení se nemohou zmocnit Kanaánu. Začali věřit, že kdyby byl jejich vůdcem Chóre, který by je povzbuzoval tím, že by jim připomínal jejich dobré skutky a nekáral je za hříchy, skončila by jejich cesta pokojně a úspěšně. Věřili, že by se pak nemuseli vláčet pouští sem a tam, nýbrž že by přímo vtáhli do zaslíbené země. {PP 294.1}

Nespokojenost spojovala rozvaděné živly a vbrzku zavládla mezi Izraelskými větší jednota a soulad než kdy předtím. Úspěch, kterého dosáhl mezi lidem, zvýšil sebevědomí Chóreho a utvrzoval ho ve víře, že svoboda Izraele by byla vážně ohrožena, kdyby nečelil moci Mojžíšově. Hlásal, že Bůh ho pověřil úkolem, aby provedl změnu ve vládě, dříve než bude pozdě. Mnozí však nebyli ochotni uznat obvinění, které Chóre vznášel proti Mojžíšovi. Vzpomínali trpělivé, obětavé práce, kterou pro ně Mojžíš vykonal, a jejich svědomí se bouřilo. Proto bylo nutno vymyslit nějakou sobeckou pohnutku, která Mojžíše přivedla k tak hlubokému zájmu o Izrael. A tak obnovili staré obvinění, že Mojžíš je vyvedl na poušť proto, aby tam zahynuli a aby se pak mohl zmocnit jejich majetku. {PP 294.2}

Po nějakou dobu pracovali v skrytu. Jakmile však hnutí dosáhlo takových rozměrů, že se mohli odvážit otevřeného střetnutí, vystoupil Chóre v čele tažení a obvinil Mojžíše a Árón, že uchvátili moc, na níž má on se svými společníky stejné právo. Dále je obvinili, že zbavili lid svobody a nezávislosti. „Příliště to již na vás; všecko zajisté množství toto, všickni tito svatí jsou, a u prostřed nich jest Hospodin. Pročež se tedy vyzdvihujete nad shromážděním Hospodinovým?“ 4. Mojžíšova 16,3. {PP 294.3}

Mojžíš neměl nejmenšího tušení, že se chystá tak rozsáhlé spiknutí. Když si uvědomil jeho strašný smysl, padl na tvář v tiché odevzdanosti Bohu. Pak povstal, zarmoucený, avšak klidný a silný. Cítil, že ho vede Bůh. „Ráno,“ pravil, „ukáže Hospodin, kdo jsou jeho, a kdo jest svatý, i kdo před něj předstupovati má; nebo kohožkoli vyvolil, tomu rozkáže přistoupiti k sobě.“ 4. Mojžíšova 16,5. Zkouška se měla konat až druhý den, aby si všichni mohli ještě všechno rozvážit. Ti pak, kdož dychtili po kněžském úřadě, měli se dostavit se svými kadidelnicemi a za účasti všech obětovat kadidlo v stánku úmluvy. Zákon určoval naprosto přesně, že ve svatyni mohou sloužit pouze ti, kteří jsou ustanoveni k posvátnému úřadu. A i kněží, jako Nádab a Abiu, byli zahubeni, protože nedbali božského příkazu a opovážili se obětovat „cizí oheň“. A tak Mojžíš vyzval spiklence, kteří ho obvinili z uchvácení moci, aby předložili svou věc Bohu, najdou-li v sobě dostatek odvahy podstoupit toto nebezpečí. {PP 294.4}

Promlouvaje pak k Chóremu a ostatním Levitům, Mojžíš pravil: „Zdaliž málo vám to jest, že vás oddělil Bůh Izraelský ode všeho množství Izraelského, a rozkázal vám přistupovati k sobě, abyste vykonávali službu příbytku Hospodinova, a abyste stáli před shromážděním, a sloužili jim, A vzal tě sobě, a všecky bratří tvé syny Léví s tebou, a že ještě přes to i kněžství hledáte? Protož věz, že ty a všickni tvoji jste ti, kteříž se rotíte proti Hospodinu, nebo Árón co jest, že jste reptali proti němu?“ 4. Mojžíšova 16,9-11. {PP 295.1}

Dátan a Abiron nevystupovali tak směle jako Chóre. Mojžíš se domníval, že nejsou ještě úplně zkažení, i když se dali zatáhnout do spiknutí; dal je k sobě předvolat, aby vyslechl, jaké stížnosti mají proti němu. Nedostavili se však a nestoudně odmítali jeho moc. Odpověděli tak, aby to slyšeli všichni: „Cožť se ještě málo zdá, že jsi vyvedl nás z země

oplývající mlékem a strdí, abys nás zmořil na poušti, že také chceš i panovati nad námi, a rozkazovati nám? {PP 295.2}

A ještě jsi nás neuvedl do země oplývající mlékem a strdí, aniž jsi nám dal v dědictví rolí a vinic. Zdali oči mužům těmto vyloupiti chceš? Nepůjdeme.“ 4. Mojžíšova 16,13.14. {PP 295.3}

Tak použili pro popsání země své poroby týchž slov, jichž použil Hospodin, když popisoval zaslíbené dědictví. Obvinili Mojžíše z toho, že pouze předstírá, že jedná podle božských příkazů, aby si sám upevnil svou moc. Prohlásili, že už dále nestrpí, aby je Mojžíš vodil jako slepce, nejprve do Kanaánu, pak zase na poušť, jak to nejlépe vyhovuje jeho ctižádostivým plánům. A tak toho, který jim byl laskavým otcem a trpělivým pastýřem, vylíčil v nejčernějších barvách jako tyrana a uchvatitele. Jemu kladli za vinu, že nemohou vstoupit do Kanaánu za trest za své vlastní hříchy. {PP 295.4}

Bylo jasné, že sympatie lidu jsou na straně nespokojenců. Mojžíš se však nesnažil, aby se ospravedlnil. Přede všemi se důstojně dovolával Boha jako svědka, že jeho pohnutky jsou nezištné a jeho jednání poctivé, a vyzval Boha, aby byl jeho soudcem. Nazítří se dostavilo dvě stě padesát knížat v čele s Chórem se svými kadidelnicemi. Byli uvedeni na nádvoří stánku úmluvy, lid pak se shromáždil venku a očekával výsledek. Shromáždění nesvolal Mojžíš, aby mu ukázal porážku Chóreho a jeho společníků, nýbrž je svolali vzbouřenci, kteří si byli jisti svým vítězstvím a chtěli, aby to všichni viděli. Značná část shromážděného lidu otevřeně stála na straně Chóreho, který se již kojil nadějí, že zvítězí nad Árónem. {PP 295.5}

Když se takto shromáždili před Hospodinem, „ukázala se sláva Hospodinova všemu množství“. Mojžíšovi a Árónovi dostalo se božského pokynu: „Oddělte se z prostředku množství tohoto, ať je v okamžení zahladím.“ Mojžíš a Árón však padli na tvář a modlili se: „Bože silný, Bože duchů i všelikého těla, jediný tento člověk zhřešil, a což na všecko shromáždění hněvati se budeš?“ 4. Mojžíšova 16,19.21.22. {PP 296.1}

Chóre vyšel ze shromážděného lidu a připojil se k Dátanovi a Abironovi. Mojžíš obklopen sedmdesáti staršími Izraele naposledy varoval ty, kteří se nechtěli k němu vrátit. Mnoho lidí uposlechlo. Mojžíš pak, dříve než přednesl své poselství, přikázal lidu na božský pokyn: „Odstupte, prosím, od stanů bezbožných mužů těchto, aniž se čeho dotýkejte, což jejich jest, abyste nebyli zachváceni ve všech hříších jejich.“ 4. Mojžíšova 16,26. Lidé uposlechli výzvy, protože tušili, že se blíží soud. Hlavní vzbouřenci sledovali, jak je opouštějí ti, které oklamali, ale setrvali ve své zatvrzelosti. Stáli se svými rodinami u vchodů do svých stanů, jakoby se chtěli postavit výstraze Boží. {PP 296.2}

Mojžíš pak jménem Boha Izraele prohlásil přede všemi: „Po tomto poznáte, že Hospodin poslal mne, abych činil všecky skutky tyto, a že nic o své újmě nečiním. Jestliže tak jako jiní lidé mrou, zemrou i tito, a navštívením obecným všechněm lidem jestliže navštíveni budou,

neposlal mne Hospodin. Pakliť něco nového učiní Hospodin, a země, otevra ústa svá, požře je se vším, což mají, a sstoupí-li za živa do pekla, tedy poznáte, že jsou popouzeli muži ti Hospodina.“ 4. Mojžíšova 16,28-30. {PP 296.3}

Zraky celého Izraele byly upřeny na Mojžíše, v hrůze a strachu očekávali všichni příští události. Když domluvil, země se rozestoupila a pohltila vzbouřence zaživa se vším, co jim patřilo, a „zahynuli z prostředku shromáždění“. 4. Mojžíšova 16,33. Lidé se dali na úprk, sami se odsoudivše jako účastníky hříchu. {PP 296.4}

Soud však ještě nebyl skončen. Z oblaku vyšlehl ohnivý plamen a strávil všech dvě stě padesát knížat, kteří obětovali kadidlo. Protože nebyli původci vzpoury, nebyli zahubeni spolu s hlavními spiklenci. Bylo jim dopřáno vidět jejich záhubu a byla jim poskytnuta příležitost k pokání. Setrvali však na straně buřičů a sdíleli s nimi posléze týž osud. {PP 296.5}

Ještě když Mojžíš prosil Izraelské, aby prchli před chystanou zkázou, božský soud by byl možná nenastal, kdyby se Chóre a jeho stoupenci byli káli a žádali odpuštění. Avšak jejich tvrdohlavá umíněnost zpečetila jejich osud. Na jejich vině se podíleli všichni, neboť všichni — někteří více, někteří méně — se přidali na jejich stanu. Bůh však ve svém velkém milosrdenství činil rozdíl mezi vůdci vzbouření a těmi, které svedli. Lidem, kteří se dali svést, poskytl možnost k pokání. Dal jim přesvědčivé důkazy, že se mýlí a že Mojžíš má pravdu. Zřetelný projev moci Boží nenechal nikoho na pochybách. {PP 296.6}

Ježíš — anděl, který kráčel před Izraelskými — usiloval o to zachránit je před záhubou. Nabízel jim odpuštění. Soud Boží se přiblížil a vybízel je k pokání. Jejich vzpouru zastavil zásah z nebes, jemuž se nedalo čelit. Mohli se zachránit, kdyby byli dbali zásahu prozřetelnosti Boží. Prchali ze strachu před záhubou, ze vzpoury však nebyli vyléčeni. Vrátili se oné noci do svých stanů poděšeni, nikoli však jako kajícníci. {PP 297.1}

Chóre a jeho přívrženci ji tak dlouho lichotili, až skutečně uvěřili tomu, že jsou dobrým národem a že Mojžíš je týrá a ubližuje jim. Kdyby připustili, že Chóre a jeho stoupenci se mýlí a že Mojžíš je v právu, museli by přijmout rozsudek Boží, že musejí zemřít na poušti. Nechtěli se mu však podrobit, a proto se snažili uvěřit, že Mojžíš je oklamal. Těšili se, že bude zaveden nový pořádek, který jim přinese klid místo bojů a nesnází, že místo výčitek se jim bude dostávat jen chvály. Muži, které Bůh zahubil, mluvili k nim laskavě a lichotivě, projevovali o ně velký zájem a starost, a lid proto soudil, že Chóre a jeho druzi jsou jistě dobrými lidmi a že příčinou jejich záhuby je patrně Mojžíš. {PP 297.2}

Je sotva možné, aby člověk více urazil Boha, než když pohrdne pomocí, kterou Bůh sešle k jeho záchraně. Právě to učinili Izraelští. Nadto pojali úmysl usmrtit Mojžíše a Árón a. Neuvědomili si, jak je nutné, aby prosili Boha o odpuštění svého těžkého hříchu. Onu noc zkoušky nestrávili na modlitbách a v lítosti nad svými hříchy, nýbrž vymýšleli, jakým způsobem by vyvrátili důkazy o svých hříších. Cítili nenávist k mužům, jež jim Bůh

ustanovil za svůdce, a chtěli je zbavit moci. Satan mátl jejich úsudek a vedl je do záhuby. {PP 297.3}

Když uslyšeli výkřiky odsouzených hříšníků, mizejících v hlubinách země, dali se Izraelští na útěk, volajíce: „Utecme, aby i nás nesehltila země.“ „Nazejtří pak reptalo všecko množství synů Izraelských na Mojžíše a Árón, řkouce: Vy jste příčinou smrti lidu Hospodinova.“ 4. Mojžíšova 16,34.41. A chystali se napadnout své věrné, obětavé vůdce. {PP 297.4}

Nad stánkem úmluvy se ukázal oblak jako zjevení božské slávy a hlas z oblaku promluvil k Mojžíšovi a Árónovi: „Vyjděte z prostředku množství tohoto, a zahladím je v okamžení.“ 4. Mojžíšova 17,9. {PP 297.5}

Mojžíš neměl vinu na hříchu, a proto se nemusel ničeho strachovat. Neopouštěl však svůj lid, určený k záhubě. Jako pravý pastýř lpěl v této strašné rozhodující chvíli na stádu, svěřeném jeho péči. Nemohl se rozhodnout a modlil se úpěnlivě k Bohu, aby nezahubil národ, který si vyvolil. Svým orodováním zadržel trestající rameno pomsty, takže trest nad neposlušným a odbojným Izraelem nebyl dokončen. {PP 298.1}

Anděl hněvu však již začal konat své dílo zkázy. Na Mojžíšův rozkaz vzal Árón kadidelnici, běžel mezi shromážděné a „očistil lid“. „A stál mezi mrtvými a živými.“ 4. Mojžíšova 17,12.13. Jak stoupal k nebi dým z kadidla, stoupaly k Bohu modlitby Mojžíšovy ve stánku úmluvy; a rána se zastavila. Čtrnáct tisíc Izraelských leželo na zemi mrtvých jako důkaz, že se provinili reptáním a vzpourou. {PP 298.2}

Byl však podán ještě další důkaz, že kněžství bylo svěřeno rodině Árónově. Každý kmen dodal na příkaz Boží prut, na němž bylo napsáno jméno kmene. Jméno Árónovo bylo napsáno na prutu, který dodal kmen Lévi. Pruty pak položili do stánku úmluvy „před svědectvím“. Jeden prut se jménem kmene vypučí, což bude důkazem, že Hospodin vyvolil tento kmen pro kněžství. Na druhý den „aj, vyrostl prut Árónův z domu Lévi, a vypustil z sebe pupence, zkvetl a vydal mandly zralé“. 4. Mojžíšova 17,4.8. Prut byl ukázán všemu lidu a pak uložen ve stánku úmluvy jako svědectví pro příští pokolení. Tento div působivě rozřešil otázku kněžství. {PP 298.3}

Nyní bylo všem naprosto jasné, že Mojžíš a Árón mluvili z božské moci. Všichni museli uvěřit nepříjemné pravdě, že zemřou na poušti. „Hle,“ volali, „již mřeme, mizíme a všickni my hyneme.“ 4. Mojžíšova 17,12. Uznávali, že se byli dopustili hříchu, když se vzbouřili proti svým vůdcům, a že Chóre a jeho druzi byli spravedlivě potrestáni soudem Božím. {PP 298.4}

Povstání Chóreho je v menším měřítku ukázkou toho, kam až dovede člověka zavést týž duch, který zavedl satana v nebi ke vzpouře. Byla to pýcha a ctižádost, která hnala Lucifera k tomu, že štval proti správě Boží a že usiloval o svržení pořádku, který byl v nebi zaveden.

Po svém pádu snaží se pak zasévat v mysli lidí ducha závisti a nespokojenosti, ctižádostivou touhu po postavení a poctách. Tak působil na mysl Chóreho, Dátana a Abirona, aby v nich vzbudil touhu po vyvýšení, aby v nich vyvolal závist, nevíru a vzpouru. Satan je svedl, aby neuznávali muže, jež jim Bůh ustanovil, a tím odmítli i Boha jako svého vůdce. Reptali proti Mojžíšovi a Árónovi, a tím se rouhali Bohu. {PP 298.5}

Satan je tak oklamal, že byli o sobě přesvědčeni, že jsou v právu. Ty pak, kteří je kárali za hříchy, pokládali za svedené satanem. Totéž zlo, které vedlo k záhubě Chóreho, stále působí. Pýcha a ctižádost jsou stále velmi rozšířeny a nečelí-li se jim, otevírají dveře k závisti a touze po nadvládě, duše se odcizuje Bohu a bezděky je vtahována do řad satanových. Mnozí lidé, a dokonce i duchovní, uvažují jako Chóre a jeho druzi a touží po svém vyvýšení a usilují o ně tak horlivě, že ve snaze získat účast a podporu lidu jsou ochotni překrucovat pravdu, nesprávně vykládat tvrzení služebníků Hospodinových a dokonce je obviňovat z nízkých a sobeckých pohnutek, jimiž jsou sami vedeni. A tak tvrdošíjně opakují lži před všechny důkazy, že jde o lež, až konečně sami dospějí k přesvědčení, že mají pravdu. Snaží se podkopat důvěru lidí v muže Bohem vyvolené a sami pak skutečně věří, že pracují pro dobrou věc, a tím dobře slouží Bohu. {PP 299.1}

Hebrejové se nechtěli podřídit pokynům a omezením Hospodinovým. Nesnášeli omezování, neradi přijímali výtky. To byla příčina jejich reptání proti Mojžíšovi. Kdyby jim bylo bývalo dovoleno, aby si dělali, co se jim zlíbí, nebyli by si stěžovali na své vůdce. V celých dějinách církve museli služebníci Boží čelit témuž duchu. {PP 299.2}

Oddá-li se člověk hříchu, umožní tím satanovi přístup ke své mysli. A pak se dopouští jedné bezbožnosti za druhou. Odmítá pak světlo a tím se zatemňuje jeho mysl a zatvrzuje jeho srdce. Další krok k hříchu je pak už snazší. Odmítá stále jasnější světlo, až nakonec uvykne své bezbožnosti. Hřích se mu už nejeví hříchem. Často začne nenávidět ty, kdož věrně hlásají slovo Boží a odsuzují jeho hříchy. Není ochoten snášet utrpení a oběť, kterou by si vyžádala jeho náprav, a spíše se obrátí proti služebníku Hospodinovu a odmítá jeho výtky jako nežádoucí a tvrdé. Podobně jako Chóre prohlašuje, že lid si počíná správně a že karatel je příčinou všech nesnází. A tímto klamem uklidňuje své svědomí. Svou závistí a nespokojeností zasévá neshody v církvi a oslabuje snahy těch, kdož ji budují. Každý krok vpřed, vykonaný těmi, jež Bůh povolal, aby řídili jeho dílo, vyvolává podezírání. Každý jejich čin je žárlivci a podezíravci nesprávně vykládán. Bylo tomu tak v době Lutherově, Wesleyově a dalších reformátorů. Tak tomu je i dnes. {PP 299.3}

Chóre by si nebyl tak počínal, kdyby byl věděl, že všechny rozkazy a důtky, kterých se dostalo Izraeli, pocházely od Boha. Měl to však vědět. Bůh podal přesvědčující důkazy, že Izrael vede on. Chóre a jeho přívrženci tak dlouho odmítali světlo, až byli tak zaslepení, že ani největší projevy moci Boží je nemohly přesvědčit; připisovali je lidskému nebo satanovu působení. Totéž učinili lidé, když druhého dne po záhubě Chóreho a jeho druhů přišli k Mojžíšovi a Árónovi a pravili. „Vy jste příčinou smrti lidu Hospodinova.“ Ačkoli se jim

dostalo nejpřesvědčivějších důkazů, že Bohu se nelíbí jejich počínání, když byli zahubeni ti, kteří je klamali, odvažovali se připisovat soudy Boží satanovi a prohlašovali, že smrt těch dobrých a zbožných mužů způsobili Mojžíš a Árón za pomocí satana. To zpečetilo jejich osud. Spáchali hřích proti Duchu svatému, hřích, který zatvrzuje lidské srdce před působením božské milosti. „Kdyby kdo řekl slovo proti Synu člověka," praví Kristus, „bude jemu odpuštěno, ale kdož by mluvil proti Duchu svatému, nebude jemu odpuštěno." Matouš 12,32. Tato slova pronesl náš Spasitel, když zázraky, které konal z moci Boží, připisovali Židé belzebubovi. Prostřednictvím Ducha svatého obcuje Bůh s člověkem; a ti, kdož opovážlivě zavrhují působení Ducha svatého, a označují je za působení satanovo, přerušují spojení mezi duší a nebem. {PP 299.4}

Projevem svého Ducha Bůh kárá a napravuje hříšníka. Jestliže však je působení Ducha stále odmítáno, nemůže Bůh pro duši už nic učinit. Byl vyčerpán poslední zdroj božské milosti. Hříšník se odvrátil od Boha a spáchaný hřích se sám nenapraví. Není již další moci, již by Bůh mohl přesvědčit a napravit hříšníka. „Nechej ho" (Ozeáš 4,17), zní božský příkaz. Neboť „nezůstávalo by již oběti za hříchy, ale hrozné nějaké očekávání soudu, a ohně prudká pálivost, kterýž zráti má protivníky". Židům 10,26.27. {PP 300.1}

36. Kapitola — Na Poušti

Téměř čtyřicet let strávili Izraelští na zapadlé poušti. „Času pak,“ praví Mojžíš, „v němž jsme šli z Kádesbarne, až jsme přešli potok Záred, bylo let třidceti osm, dokavadž nebyl vyhlazen všecken věk mužů bojovných z prostředku stanů, jakož jim přisáhl Hospodin. Nebo ruka Hospodinova byla proti nim k setření jich z prostředku stanů, dokudž nevyhladil jich.“ 5. Mojžíšova 2,14.15. {PP 301.1}

Po celá ta dlouhá léta bylo lidu stále připomínáno, že je postižen trestem Božím. Svým povstáním v Kádes dali najevo, že zavrhují Boha, a Bůh načas zavrhl je. Protože se zpronevěřili smlouvě, nedostávalo se jim od té doby znamení smlouvy, nemuseli zachovat obřad obřízky. Jejich přání vrátit se do země své poroby ukázalo, že nejsou hodni svobody, a nemuseli proto zachovávat nařízení o svěcení svátku přesnic, které bylo zavedeno na památku jejich vysvobození z otroctví. {PP 301.2}

Služba ve stánku úmluvy, v níž se stále pokračovalo, však svědčila o tom, že Bůh zcela neopustil svůj národ. A svou prozřetelností stále pečoval o jeho potřeby. „Hospodin Bůh tvůj požehnal tobě při všeliké práci rukou tvých,“ praví Mojžíš, když popisuje události jejich putování. „Zná, že jdeš přes poušť velkou tuto; již čtyřidceti let Hospodin Bůh tvůj byl s tebou, aniž jsi měl v čem nedostatku.“ 5. Mojžíšova 2,7. A chvalozpěv Levitů, který zaznamenal Nehemiáš, živě líčí péči Boží o Izraelské, která se projevovala i v těchto letech jejich zavržení a vypovězení: „Ty však pro svá mnohá slitování neopustil jsi jich na poušti. Sloup oblakový neodcházel od nich ve dne, veda je po cestě, ani sloup ohnivý v noci, osvěcuje je a cestu, po níž jíti měli. Nadto Ducha svého dobrého dal jsi k vyučování jich, manny své také neodjals od úst jejich, a vodu dal jsi jim v žízni jejich. A tak za čtyřidceti let krmil jsi je na poušti. V ničemž nedostatku neměli, oděv jejich nezvetšel, a nohy jejich se neodhnetly.“ Nehemjáš 9,19-21. {PP 301.3}

Putování po poušti nebylo jen trestem pro ty, kteří se bouřili a reptali, ale bylo také tvrdým výcvikem pro nové pokolení, kterým se připravovalo pro vstup do zaslíbené země. Mojžíš o tom řekl: „Jakož cvičí člověk syna svého, tak Hospodin Bůh tvůj cvičí tebe,“ „aby ponížil tebe a zkusil tě, aby známé bylo, co jest v srdci tvém, budeš-li ostříhat přikázání jeho, čili nic. A dopustil na tebe hlad, potom tě krmil manou, kteréž jsi ty neznal, ani otcové tvoji, aby známé učinil tobě, že ne samým chlebem živ bude člověk, ale vším tím, což vychází z úst Hospodinových, živ bude člověk.“ 5. Mojžíšova 8,5.2.3. {PP 301.4}

„Nalezl jej v zemi pusté, a na poušti veliké a hrozné; vůkol vedl jej, vyučil jej, a ostříhal ho, jako zřítelnice oka svého.“ „Ve všelikém soužení jejich i on měl soužení, a anděl přistojící jemu vysvobozoval je. Z milování svého a z lítosti své on sám vykoupil je, a pěstoval je, i nostil je po všecky dny věků.“ 5. Mojžíšova 32,10; Izajáš 63,9. {PP 302.1}

A přesto jedinými zprávami o jejich životě na poušti jsou záznamy o jejich vzpourách proti Hospodinu. Povstání Chóreho skončilo záhubou čtrnácti tisíc Izraelských. Pak se vyskytly ojedinělé případy, které svědčí o pohrdání božskou mocí. {PP 302.2}

Tak syn izraelské ženy a Egypťana, který se přidal k Izraelským, když odešli z Egypta, odešel z vykázaného mu místa v táboře, vstoupil do tábora Izraelských a tvrdil, že má právo rozbít si zde svůj stan. To však božský zákon zapovídal; potomci Egypťanů nesměli až do třetího pokolení sídlit mezi Izraelskými. Vznikl spor mezi ním a jedním z Izraelských, případ byl přednesen soudcům a ti rozhodli proti provinilci. {PP 302.3}

Provinilec rozzuřen tímto rozhodnutím, proklel soudce a v návalu hněvu rouhal se jménu Božímu. Ihned byl předveden před Mojžíše. Mojžíš znal přikázání: „Kdož by zlořečil otci svému neb mateři své, smrtí ať umře.“ 2. Mojžíšova 21,17. Pro tento případ se však nehodilo žádné přikázání. Šlo o zločin tak strašný, že bylo nutno obrátit se k Bohu s prosbou o zvláštní pokyn. Muž byl vsazen do vězení, kde měl vyčkat, dokud nebude známa vůle Hospodinova. Ortel vyřkl sám Bůh: rouhač měl být na božský příkaz vyveden z tábora a ukamenován. Ti, kdož byli svědky jeho hříchu, dotkli se rukou jeho hlavy, a tak dosvědčili, že obvinění vznesené proti němu je pravdivé. Pak jako první vrhli na něho kameny a lidé, kteří stáli okolo nich, se přidali k výkonu rozsudku. {PP 302.4}

Pak byl vyhlášen zákon, podle něhož budou trestány podobné zločiny: „Kdož by koli zlořečil Bohu svému, poneseť hřích svůj. Kdož by zlořečil jménu Hospodinovu, smrtí umře, a všecko shromáždění bez milosti ukamenuje jej. Tak cizí, jako doma zchovaný, když by zlořečil jménu Hospodinovu, smrtí umře.“ 3. Mojžíšova 24,15.16. {PP 302.5}

Jsou lidé, kteří pochybují o lásce a spravedlnosti Boží, protože tak přísně trestá za slova, pronesená v zápalu vášně. Láska a spravedlnost však žádají, aby všem bylo jasně ukázáno, že projevy proti Bohu, pronesené ve zlosti, jsou velkým hříchem. Trest, který postihl prvního provinilce, měl být výstrahou pro ostatní, že jméno Boží musí být chováno v úctě. Kdyby byl hřích onoho muže zůstal nepotrestán, bylo by to mělo špatný vliv na mravy ostatních a následkem toho by bylo mohlo mnoho lidí přijít o život. {PP 302.6}

Lid, který se přidal k Izraelským při jejich útěku z Egypta, byl příčinou stálých nesnází a zdrojem pokušení. Předstírali, že se již zřekli modloslužby a že uctívají prvého Boha. Jejich předchozí výchova a zkušenosti však utvářely jejich povahu a návyky, a tak byli více či méně zkaženi modlářstvím a poskvrněni neúctou k Bohu. Byli to právě oni, kteří nejčastěji vyvolávali spory, neustále si stěžovali a podněcovali celý tábor svými modlářskými zvyky a svým reptáním proti Bohu. {PP 303.1}

Krátce poté, kdy se Izraelští vrátili na poušť, vyskytl se případ přestoupení soboty, a to za okolností, které provinění zvlášť přitěžovaly. Oznámení Hospodinovo, že Izrael vydědí, vzbudilo ducha vzpoury. Jeden z Izraelských, rozezlený nad tím, že mu není dovoleno vstoupit do Kanaánu, a odhodlaný postavit se zákonu Božímu, odvážil se otevřeně

přestoupit čtvrté přikázání a vyšel v sobotu sbírat dříví. Za svého pobytu na poušti měli Izraelští přísně zakázáno rozdělávat sedmého dne oheň. Zákaz se nevztahoval na zemi Kanaán, kde si drsné podnebí žádalo častého používání ohně. V poušti však, kde bylo teplo, nebylo ohně zapotřebí. Čin onoho muže byl proto úmyslným a opovážlivým přestoupením čtvrtého přikázání, byl hříchem, spáchaným nikoli z roztržitosti nebo nevědomosti, nýbrž z opovážlivosti. {PP 303.2}

Byl přistižen při činu a předveden před Mojžíše. Již dříve bylo oznámeno, že přestoupení soboty bude potrestáno smrtí, nebylo však uvedeno, jakým způsobem má být hříšník utracen. Mojžíš přednesl případ Hospodinu a dostal příkaz: „Smrtí ať umře člověk ten, nechať ho bez milosti ukamenuje všecko množství vně za stany.“ 4. Mojžíšova 15,35. Hřích rouhání se Bohu a úmyslné přestoupení soboty byl trestán stejným způsobem, protože oba hříchy jsou stejně výrazem pohrdání mocí Boží. {PP 303.3}

V dnešní době odmítají mnozí zachovávání soboty jako židovské zařízení a tvrdí, že kdyby měla být zachovávána, muselo by být její porušení stíháno trestem smrti. Víme, že rouhání Bohu se trestá týmž způsobem jako přestoupení soboty. Máme z toho proto usuzovat, že ani třetí přikázání se nemusí dodržovat, poněvadž se vztahuje jen na Židy? Trest smrti se však vztahuje nejen na přestoupení čtvrtého přikázání, ale také na přestoupení třetího a pátého přikázání, ba na přestoupení téměř všech deseti přikázání. Bůh nemusí přestoupení svého zákona trestat časnými tresty, slovo Boží však hlásá, že odplatou za hřích je smrt. Při posledním účtování se ukáže, že smrt je údělem těch, kdož přestupují svaté ustanovení Boží. {PP 303.4}

Po celých čtyřicet let, které trávili na poušti, připomínal Izraelským posvátnou povinnost zachovávání soboty zázrak many. Ani to je však nevedlo k poslušnosti. Ačkoli se neodvažovali přestupovat tuto povinnost tak veřejně a směle, jako učinil muž tak příkladně potrestaný, zachovávali čtvrté přikázání jen velmi nedbale. Bůh prohlásil skrze svého proroka: „Soboty mé poškvrnili náramně.“ Ezechiel 20,13. To byl jeden z důvodů, proč první pokolení Izraelských nesmělo vstoupit do zaslíbené země. Avšak ani jejich děti se z toho nepoučily. Za čtyřicet let svého putování zanedbávali sobotu natolik, že Bůh, ačkoli jim dovolil vstoupit do Kanaánu, prohlásil, že po usazení v zaslíbené zemi budou rozptýleni mezi pohany. {PP 304.1}

Z Kádes s Izraelští vrátili na poušť, a když se doba jejich pobytu na poušti chýlila ke konci, „přitáhlo všecko množství synů Izraelských na poušť Tsin měsíce prvního; i pozůstal lid v Kádes“ 4. Mojžíšova 20,1. {PP 304.2}

Tam zemřela Maria a tam byla pochována. Od chvíle radosti, kterou prožili na březích Rudého moře, když zpěvem a tancem oslavovali vítězství Hospodinovo, po hroby v poušti, kterými ukončili své celoživotní putování — takový byl osud miliónů, kteří vytáhli s tak

velkými nadějemi z Egypta. Hřích odtrhl od jejich rtů pohár požehnání. Poučí se z toho příští pokolení? {PP 304.3}

„S tím se vším vždy ještě hřešili, a nevěřili předivným skutkům jeho... Když je hubil, jestliže ho hledali, a zase k Bohu silnému hned na úsvitě se navraceli. Rozpomínajíce se na to, že Bůh byl skála jejich, a Bůh silný nejvyšší vykupitel jejich.“ Žalm 78,32.34.35. Přesto se k Bohu nevraceli s upřímností. Ačkoli hledali pomoc u Boha, když je sužovali nepřátelé, protože jen Bůh je mohl zachránit, přesto „srdce jejich nebylo upřímné před ním, aniž se věrně měli v smlouvě jeho. On jsa milosrdný, odpouštěl nepravosti jejich, a nezahladil jich; častokrát odvracel hněv svůj... Nebo pamatoval, že jsou tělo, vítr, kterýž odchází, a nenavracuje se zase.“ Žalm 78,32-39. {PP 304.4}

37. Kapitola — Voda ze Skály

Poprvé vytryskl pramen pitné vody, která občerstvila Izraelské na poušti, ze skály Oréb, když do ní udeřil Mojžíš. Milost Boží je pak zázrakem opatřovala vodou po celou dobu jejich putování, kdykoli se vyskytla její potřeba. Z Orébu přestala pak voda téci, avšak začala vždy prýštit ze skalních trhlin nedaleko tábora, kdekoli se usadili a potřebovali ji. {PP 305.1}

Byl to Kristus, který mocí svého slova způsobil, že Izraelským se dostalo občerstvujícího pramene vody. „Pili zajisté z duchovní skály, kteráž za nimi šla. Ta pak skála byl Kristus.“ 1. Korintským 10,4. Kristus je zdrojem jak všeho časného, tak duchovního požehání. Kristus, skála pravá, je provázel na všech jejich cestách. „Nebudouť žízniti, když je po pustinách povede, vody z skály vevede jim; nebo rozetne skálu, aby tekly vody.“ Izajáš 48,21. „A odcházely přes vyprahlá místa jako řeka.“ Žalm 105,41. {PP 305.2}

Skála, z níž po úderu vytéká voda, je symbolem Krista a tento symbol nás učí nejvzácnějším duchovním pravdám. Jako ze skály, do níž udeřil Mojžíš, vytékala životodárná voda, tak z Krista, který je „ubit od Boha“, „raněn pro přestoupení naše“, „potřín pro nepravosti naše“, vytéká proud spásy pro ztracené lidstvo. Izajáš 53,4.5. Jako na skálu bylo jednou udeřeno, „tak i Kristus jednou jest obětován k shlazení mnohých lidí hříchů“. Židům 9,28. Náš Spasitel nebude obětován podruhé; těm pak, kteří touží po požehnání jeho milosti, postačí, aby o ně prosili ve jménu Ježíšově, vylévajíce touhu svých srdcí v kajícné modlitbě. Taková modlitba připomene Hospodinu zástupů rány Ježíšovy a pak znovu vytryskne čerstvá životodárná krev, jejímž symbolem byla živá voda, vytékající ze skály pro Izrael. {PP 305.3}

Když se Izraelští usadili v Kanaánu, pořádali velké slavnosti v upomínku na tekoucí vodu, kterou jim poskytovala skála na poušti. V době Kristově se ze slavnosti vyvinul velice působivý obřad. Konával se u příležitosti slavnosti stánků, k nimž se v Jeruzalémě shromáždil lid z celé země. Svátky trvaly sedm dní a každý dne vycházeli kněží s hudbou a se sborem levitů, aby nabrali do zlaté nádoby vodu ze Siloe. Za nimi kráčeli věřící ve velkých zástupech, přistupovali k proudu, aby se z něho mohli napít. Pak zazněla jásavá píseň: „I budete vážiti vody s radostí z studnic toho spasení.“ Izajáš 12,3. Když kněží nabrali vodu, přenesli ji do chrámu za zvuků trub a slavnostního zpěvu: „Postavují se nohy naše v branách tvých, ó Jeruzaléme.“ Žalm 122,2. Pak vodu vylili na oltář zápalných obětí a zazněly chvalozpěvy, k nimž se přidal lid v mohutném chóru doprovázen hlubokým hlasem trub a dalšími hudebními nástroji. {PP 305.4}

Spasitel využil této symbolické služby, aby usměrnil mysl lidí na požehnání, které jim přinesl. „V poslední pak den ten veliký svátku toho“ zazněl hlas Kristův, rozléhající se chrámovým prostorem: „Žízní-li kdo, pojď ke mně, a napij se. Kdož věří ve mne, jakož dí písmo, řeky z břicha jeho poplynou vody živé.“ „To,“ praví Jan, „řekl o Duchu, kteréhož

měli přijíti věřící v něho.“ Jan 7,37-39. Občerstvující voda, která teče vyprahlou a pustou zemí, zúrodňuje pouště a zachraňuje život zmírajícím žízní, je symbolem božské milosti, kterou může poskytnout jediné duši. Ten pak, v němž přebývá Kristus, má v sobě nevysýchající studnici milosti a síly. Ježíš oblažuje život a osvětluje cestu všem, kdož ho opravdově hledají. Uhostí-li se jeho láska v srdci, přinese dobré plody. Požehná duši, z níž tryská, a jako živý proud bude prýštit slovy a skutky spravedlnosti, aby občerstvila všechny žíznící. {PP 306.1}

Téhož obrazu použil Kristus v rozmluvě se Samaritánkou u studny Jákobovy: „Kdož by se napil vody té, kteroužjá dám jemu, nežíznil by na věky, ale voda ta, kterou já dám jemu, bude v něm studnicí vody prýštící se k životu věčnému.“ Jan 4,14. Kristus je symbolem obého: je skálou i živou vodou. {PP 306.2}

Tak krásné a výstižné obrazy nacházíme v celé bibli. Mojžíš viděl v Kristovi staletí před jeho příchodem skálu spásy pro Izrael (viz 5. Mojžíšova 32,18). Žalmista pěje o něm a nazývá ho „vykupiteli můj“, „skála síly mé“, „skála má i pevnost má“, „skála obydlí“, „skála nade mne vyšší“, „skála srdce mého“, „skála útočiště mého“. Žalm 19,14; Žalm 62,8; Žalm 71,3; Žalm 61,3; Žalm 73,26; Žalm 94,22. V písni Davidově se milost Kristova líčí jako osvěžující „tichá voda“ uprostřed zelených pastvin, k níž vodí nebeský pastýř své stádo. Ustavičně „potokem rozkoší svých napájíš je, nebo u tebe jest studnice života“. Žalm 36,9.10. A mudrc praví: „Potok rozvodnilý (je) pramen moudrosti“. Přísloví 18,4. Jeremiášovi je Kristus „pramen vod živých“, Zachariášovi „studnice otevřená... k obmytí hříchu i nečistoty“. Jeremjáš 2,13; Zacharjáš 13,1. {PP 306.3}

Izaiáš označuje Krista za „skálu věčnou“ a za „stín skály veliké v zemi vyprahlé“ Izajáš 26,4; Izajáš 32,2. A zaznamenává skvoucí zaslíbení, které živě připomíná životodárný proud, který vytékal pro Izraele: „Chudé a nuzné, kteříž hledají vody, an jí není, jejichž jazyk žízní prahne, já Hospodin vyslyším, já Bůh Izraelský neopustím jich.“ „Vyleji vody na žíznivého, a potoky na vyprahlost;“ „vyprýští s vody na poušti, a potokové na pustinách.“ A volá ke všem lidem a zve je: „Ej, všickni žízniví, poďte k vodám.“ (Izajáš 41,17; Izajáš 44,3; Izajáš 35,6; Izajáš 55,1) a na posledních stránkách Písma svatého se pozvání opakuje. Potok vody živé, „světlý jako křišťál“, teče z trůnu Božího a Beránkova, a po všechny věky dostává se lidstvu milostivého pozvání. „Kdo chce, nabeř vody života darmo.“ Zjevení 22,1.17. {PP 306.4}

Když Hebrejové dorazili do Kádes, přestal téci živý proud, který tak dlouhá léta prýštil vždy u jejich tábora. Hospodin tím chtěl opět zkoušet svůj lid. Chtěl se přesvědčit, budou-li důvěřovat prozřetelnosti Boží nebo propadnou-li nevíře jako jejich otcové. {PP 307.1}

Jejich zrakům se již zjevily pahorky Kanaánu. Za několik dní pochodu dorazí k hranicím zaslíbené země. Přiblížili se na krátkou vzdálenost k Edomu, kde sídlili potomci Ezauovi a kudy vedla jejich cesta do Kanaánu. Mojžíš dostal příkaz: „Obraťte se k straně půlnoční. A

lidu přikaž, řka: Půjdete přes pomezí bratří svých synů Ezau, kteříž bydlí v Seir... budou se vás báti... Pokrmu koupíte od nich za peníze, a jísti budete, i vody také ku pití za peníze od nich jednati budete.“ 5. Mojžíšova 2,3.4.6. Tyto příkazy dostatečně vysvětlovaly, proč jim přestala být dodávána voda. Přímá cesta do Kanaánu vedla úrodnou zemí s hojností vody. Bůh jim slíbil nerušený průchod Edomem a možnost k nákupu potravy a vody v dostatečném množství pro všechny. Vyschnutí zázračného pramene vody mělo být proto důvodem k radosti, znamením, že jejich putování po poušti se již chýlí ke konci. Kdyby nebyli bývali zaslepeni svou nedůvěrou, byli by to pochopili. To, co bylo důkazem splnění slibu Božího, bylo však pro ně důvodem k pochybnostem a reptání. Zdálo se, že lid pozbyl již vší naděje, že jej kdy Bůh přivede do Kanaánu, a začal oplakávat požehnání pouště. {PP 307.2}

Než jim Bůh dovolil, aby vstoupili do Kanaánu, museli dokázat, že věří v jeho zaslíbení. Dříve než dorazili do Edomu, došly jim zásoby vody. Nyní měli příležitost dokázat, že věří v Boha a že se nespoléhají jen na své smysly. Tato první zkouška, byť měla trvat jen krátce, ukázala, že jsou právě tak vzpurní a nevděční, jako byli jejich otcové. Sotva se v táboře ozvalo první volání po vodě, zapomněli na ruku, která se po tolik let starala o jejich potřeby. Místo, aby se obrátili k Bohu o pomoc, začali proti němu reptat a v zoufalství volali: „Což Bůh chce, abychom i my zemřeli, když zemřeli bratří naši před Hospodinem?“ To znamená, že si přáli, aby byli zemřeli s těmi, kteří byli zahubeni za povstání Chorého. {PP 307.3}

Jejich zloba se obrátila proti Mojžíšovi a Árónovi: „Proč jste jen uvedli shromáždění Hospodinovo na poušť tuto, abychom zde pomřeli i my i dobytek náš? A proč jste nás vyvedli z Egypta, abyste uvedli nás na toto zlé místo, na němž se nerodí ani obilí, ani fíků, ani hroznů, ani jablek zrnatých, na kterémž ani vody ku pití není?“ 4. Mojžíšova 20,3-5. {PP 308.1}

Vůdcové se odebrali ke dveřím stánku úmluvy a padli na tvář. Opět „ukázala se sláva Hospodinova“ a Mojžíš dostal příkaz: „Vezmi hůl, a shromáždíce všecko množství, ty i Árón bratr tvůj, mluvte k skále této před očima jejich, a vydá vodu svou. I vyvedeš jim vodu ze skály.“ 4. Mojžíšova 20,6.8. {PP 308.2}

Oba bratři předstoupili před shromáždění, Mojžíš s holí Boží v ruce. Oba byli již staří. Dlouho trpělivě snášeli buřičství a svéhlavost Izraele; nyní však došla trpělivost i Mojžíšovi. „Slyštež nyní, ó reptáci,“ zvolal, „zdali z skály této vyvedeme vám vodu?“ 4. Mojžíšova 20,10. A místo aby promluvil ke skále, jak mu Bůh přikázal, udeřil ji dvakrát holí. {PP 308.3}

Ze skály vytryskla voda v hojnosti, která ukojila potřeby všech. Stala se však velká chyba. Mojžíš promluvil k lidu v hněvu. Jeho slova byla spíše výrazem jeho rozčilení než projevem svatého rozhořčení nad tím, že Bůh byl zneuctěn. „Slyštež nyní, ó reptáci,“ tak je oslovil. Toto obvinění bylo jistě oprávněné, avšak ani pravdivé obvinění se nesmí pronášet v

hněvu a v prchlivosti. Když byl Bůh dříve přikázal Mojžíšovi, aby vytkl Izraeli vzpouru, bylo to pro Mojžíše bolestné a pro Izraelské tvrdé, Bůh však trval na tom, aby Mojžíše vyřídil jeho poselství. Když však Mojžíš obvinil Izraelské sám o své vůli, zarmoutil tím Ducha Božího a přivodil tím lidu jen škodu. Projevil tím nedostatek trpělivosti a sebeovládání. Poskytl tím lidu možnost zapochybovat o tom, zda Mojžíš vždy jednal podle pokynů Božích a zda se tedy vůbec dopouštěli hříchů. Mojžíš, právě tak jako oni, urazil Boha. Jeho jednání — prohlašovali lidé — zasluhuje již od začátku pokárání a důtku. Konečně měli záminku, po které tak dlouho toužili, aby mohli zamítnout všechny výtky, které jim Bůh činil prostřednictvím svého služebníka. {PP 308.4}

Mojžíš projevil nedůvěru v Boha. „Zdali z skály této vyvedeme vám vodu?“ — tak se ptal, jakoby Hospodin neplnil, co byl slíbil. Vy „jste nevěřili“, řekl Hospodin oběma bratřím, „abyste posvětili mne před očima synů Izraelských“. 4. Mojžíšova 20,12. V době, kdy se jim nedostávalo vody, byla víra Mojžíšova a Árónova ve splnění Božího zaslíbení otřesena následkem reptání a vzpoury lidu. První pokolení bylo za nedostatek víry odsouzeno, aby zahynulo na poušti, a přesto se v jejich dětech objevila táž vlastnost. Což ani druhému pokolení nebude dopřáno dojít zaslíbení? Mojžíš a Árón, vyčerpaní a sklíčení, se už ani nepokusili čelit vzbouření lidu. Kdyby byli projevili neochvějnou víru v Boha, byli by mohli vysvětlit lidu všechno takovým způsobem, že by mu tím byli umožnili obstát ve zkoušce. Kdyby byli ze své moci, která jim byla svěřena, rychle a rozhodně zasáhli, byli by bývali reptání potlačili. Bylo jejich povinností vynaložit všechno své úsilí, aby situaci zvládli, dříve než se obrátili na Boha, aby tak učinil za ně. Kdyby byla bývala reptání u Kádes učiněna přítrž, bylo by tím bývalo zabráněno mnohému zlu. {PP 308.5}

Svým ukvapeným činem zmařil Mojžíš účinek poučení, které chtěl Bůh poskytnout. Do skály, která je symbolem Krista, udeřil již Mojžíš jednou, podobně jako Kristus byl jednou obětován. Po druhé bylo třeba ke skále jen promluvit, stejně jako je třeba jen žádat o požehnání ve jménu Ježíšově. Tím, že udeřil na skálu podruhé, zničil Mojžíš smysl tohoto krásného předobrazu Krista. {PP 309.1}

Navíc si Mojžíš a Árón přisvojili moc, která patří jen Bohu. Božský zásah přichází jen ve chvíli nejvyšší nutnosti a za slavnostních okolností a vůdcové Izraele měli použít této příležitosti, aby vštípili lidem úctu k Bohu a posílili jejich víru v moc a laskavost Boží. Když Mojžíš a Árón v hněvu zvolali: „Zdali z skály této vyvedeme vám vodu?“ postavili se na místo Boha, jakoby sami vládli mocí, ač byli pouhými lidmi s lidskými slabostmi a vášněmi. Vyčerpán stálým reptáním a ustavičnými vzpourami lidu, zapomněl Mojžíš na svého Všemohoucího pomocníka a bez božské síly projevil lidskou slabost a poskvrnil tím svou pověst. Muž, který mohl dokonat své dílo zůstat přitom čistý, pevný a nesobecký, nakonec selhal. Zneuctil Boha před celým Izraelem, místo aby Boha velebil a oslavil. {PP 309.2}

Bůh tentokráte nepotrestal ty, jež svou bezbožností tak popudili Mojžíše a Árón. Pokárání postihlo jen vůdce. Ačkoli byli zástupci Božími, Boha zneuctili. Reptáním lidu se cítili sami dotčeni a zapomněli, že reptání není namířeno proti nim, ale proti Bohu. Byli zahleděni do sebe, řídili se vlastními pocity, a tak se nevědomky dopustili hříchu tím, že nevytkli lidu jeho velký hřích proti Bohu. {PP 309.3}

Hořký a velmi pokořující byl soud, který byl nad nimi hned vynesen. Hospodin řekl Mojžíšovi a Árónovi: „Že jste mi nevěřili, abyste posvětili mne před očima synů Izraelských, proto neuvedete shromáždění tohoto do země, kterouž jsem jim dal.“ 4. Mojžíšova 20,12. Budou muset zemřít s odbojným Izraelem, než překročí Jordán. Kdyby se byli Mojžíš a Árón vypínali nebo kdyby byli vzdorovali božskému upozornění a pokárání, bylo by jejich provinění mnohem vážnější. Nedopustili se však hříchu úmyslně a záměrně. Podlehli náhlému pokušení a ihned toho vzápětí ze srdce litovali. Hospodin přijal jejich lítost, nemohl jim však prominout trest, protože jejich prohřešek mohl přivodit lidem škodu. {PP 309.4}

Mojžíš nezatajil lidu rozsudek, který byl nad ním vynesen; oznámil Izraelským, že je nemůže dovést do zaslíbené země, protože svým činem nepřispěl k větší slávě Boží. Seznámil je s přísným trestem, který ho stihl a vyzval je, aby uvážili, jak asi těžce nese Bůh jejich reptání, když mu uložil takový trest za hřích, k němuž dali sami podnět. Řekl jim, jak prosil Boha o prominutí trestu a jak byl odmítnut. „Pohnul se pak Hospodin na mne pro vás,“ pravil, „a neuslyšel mne.“ 5. Mojžíšova 3,26. {PP 310.1}

Kdykoli se Izraelští octli v obtížné situaci nebo kdykoli byli podrobeni zkoušce, svalovali za to vinu na Mojžíše, protože on je vyvedl z Egypta, jakoby nevěděli, že jedná z příkazu Božího. Kdykoli si za svého putování stěžovali na nesnáze, s nimiž se setkávali, a kdykoli reptali proti svým vůdcům, říkal jim Mojžíš: „Vaše reptání jest proti Bohu. Ne já, ale Bůh vás vysvobodil“ Avšak jeho unáhlená slova „Zdali z skály této vyvedeme vám vodu?“ vlastně připouštěla, že jejich obviňování je oprávněné, utvrzovala je v jejich nevíře a ospravedlňovala jejich reptání. Hospodin chtěl vymazat tento dojem navždy z jejich myslí, a proto zapověděl Mojžíšovi vejít do zaslíbené země. To byl neklamný důkaz, že jejich vůdcem není Mojžíš, nýbrž mocný anděl, o němž Hospodin prohlásil: „Aj, já pošli anděla před tebou, aby ostříhal tebe na cestě, a přivedl tě na místo, kteréž jsem přikázal. Šetrně se měj před ním, a poslouchej hlasu jeho... poněvadž jméno mé jest u prostřed něho.“ 2. Mojžíšova 23,20.21. {PP 310.2}

„Pohnul se pak Hospodin na mne pro vás,“ pravil Mojžíš. Oči všeho Izraele byly upřeny na Mojžíše. Jeho hřích urazil Boha, který ho vyvolil za vůdce svého národa. S přestoupením byli seznámeni všichni Izraelští, a proto kdyby byl tento hřích ponechal Bůh bez povšimnutí, byl by mohl vzniknout dojem, že Bůh promíjí nevíru a prchlivost těm, kdož zastávají zodpovědná postavení, jestliže byli k unáhlenosti vydrážděni. Když však bylo

oznámeno, že za tento jediný hřích nesmí Mojžíš a Árón vstoupit do Kanaánu, pochopil lid, že Bůh nebere zřetel na postavení hříšníka a hřích zajisté potrestá. {PP 310.3}

Dějiny Izraele byly sepsány, aby sloužily k poučení a jako výstraha příštím pokolením. Lidé všech budoucích věků se musí přesvědčit, že Bůh nebeský je nestranný soudce, který nižádný hřích neospravedlňuje. Málo kdo si uvědomuje zhoubnost hříchu. Lidé si namlouvají, že Bůh je příliš dobrotivý, než aby potrestal hříšníka. Z biblických dějin však jasně vysvítá, že dobrotivost Boží a jeho láska zavazuje Boha k tomu, aby trestal hřích jako zlo, ohrožující klid a štěstí vesmíru. {PP 310.4}

Ani naprostá poctivost a věrnost nemohla Mojžíše uchránit před odplatou za spáchanou chybu. Bůh odpustil lidu větší přestoupení, ale hřích vůdců nemohl posuzovat tak jako hříchy těch, jež vedli. Bůh poctil Mojžíše tak jako nikoho na světě. Zjevil mu svou slávu a skrze něho oznámil Izraeli svá ustanovení. A protože se Mojžíšovi dostalo tak velkého osvícení a tak vysokého poznání, byl jeho hřích tím větší. Prokazovaná víra neusmíří jediný zlý skutek. Čím více světla a čím větších výsad se člověku dostane, tím větší je pak jeho odpovědnost, tím přísněji jsou posuzovány jeho poklesky a tím těžší je jeho potrestání. Podle lidských měřítek se Mojžíš nedopustil velkého provinění. Jeho hřích možno posuzovat jako všední událost. Žalmista praví, že „k hořkosti přivedli ducha jeho, a pronesl ji rty svými“. Žalm 106,33. Lidé to mohou posuzovat jako maličkost; jestliže však Bůh tak přísně trestá takový hřích svého nejvěrnějšího a nejváženějšího služebníka, nepromine ho ani druhým. Bohu se nelíbí, vyvyšuje-li se někdo a kárá-li pořád své bratry. Ti, kdož se tak počínají, zasévají pochybnosti v dílo Boží a poskytují pochybovačům omluvu pro jejich nevěřícnost. Čím důležitější má kdo postavení, a čím větší má vliv, tím více je nutno, aby byl trpělivý a pokorný. {PP 311.1}

Jestliže se dítky Boží, zvláště pak ti, kteří zastávají odpovědná místa, dají zlákat k tomu, aby sobě připisovali slávu, která patří Bohu, satan jásá. Je to jeho vítězství. Vždyť právě to bylo příčinou jeho pádu. Proto tak svádí druhé, aby je zahubil, a dosahuje v tom velkých úspěchů. Musíme se mít na pozoru před jeho úklady. Proto nám Bůh dává ve svém slově tolik příkladů, které upozorňují na nebezpečí vyvyšování. Není popudu v naší povaze, není hnutí mysli nebo náklonnosti srdce, které by nemuselo být ustavičně pod dohledem Ducha Božího. Není požehnání, které nám Bůh dává, ani zkoušky, které na nás posílá, aby se jich nechopil satan a nepokusil se sužovat a zničit naši duši, poskytneme-li mu k tomu sebemenší příležitost. Proto ať je naše duchovní osvícení sebevětší a ať se sebevíce těšíme božské přízni a božskému požehnání, musíme vždy kráčet pokorně před Hospodinem a prosit ve víře, aby Bůh řídil každé naše pomyšlení a dohlédal na každý náš vznět. {PP 311.2}

Nejsvětějším závazkem pro všechny duchovní je ovládat svou povahu, nedat se strhnout ani při sebevětším rozčilení. Břímě, které nesl Mojžíš, bylo velmi těžké; jen málokdo byl podroben tak tvrdým zkouškám jako on; to všechno však nemohlo omluvit jeho hřích. Bůh

se dostatečně stará o svůj lid; a bude-li jeho lid důvěřovat v sílu Boží, nestane se hříčkou okolností. Ani nejsilnější pokušení nemůže ospravedlnit hřích. Ať je naše duše vystavena sebevětšímu tlaku, hřích padá vždy na náš vrub. Není v moci země nebo pekla, aby nás donutily konat zlo. Satan vyhledává naše slabé stránky a útočí na naše slabá místa, nemusíme mu však podlehnout. Ať je útok sebeprudší a sebeneočekávanější, Bůh stojí při nás a v jeho síle můžeme zvítězit. {PP 311.3}

38. Kapitola — Cesta kolem Edomu

Tábor Izraele v Kádes byl nedaleko hranic Edomu. Mojžíš i lid již toužili po tom, aby mohli pokračovat ve své cestě přes tuto zemi do země zaslíbené. Na rozkaz Boží zaslali proto poselství edomskému králi. {PP 313.1}

„Totoť vzkazuje bratr tvůj Izrael: Ty víš o všech těžkostech, kteréž přišly na nás, že sstoupili otcové naši do Egypta, a bydlili jsme tam za mnoho let, Egyptští pak ssužovali nás i otce naše. A volali jsme k Hospodinu, kterýž uslyšel hlas náš, a poslav anděla, vyvedl nás z Egypta, a aj, již jsme v Kádes městě, při pomezí tvém. Nechť, prosím, projdeme skrze zemi tvou. Nepůjdeme přes rolí, ani přes vinice, aniž píti budeme vody z čí studnice; cestou královskou půjdeme a neuchýlíme se na pravo ani na levo, dokavadž nepřejdeme mezí tvých.“ 4. Mojžíšova 20,14-17. {PP 313.2}

Na tuto zdvořilou žádost přišla zamítavá odpověď s výhrůžkou: „Nechoď skrze mou zemi, abych s mečem nevyšel v cestu tobě.“ 4. Mojžíšova 20,18. {PP 313.3}

Vůdcové Izraele, překvapeni touto zápornou odpovědí, poslali králi druhou žádost se slibem: „Obecnou silnicí půjdeme, a jestliže vody tvé napili bychom se, buď my neb dobytek náš, zaplatíme ji; nic jiného nežádáme, toliko pěší abychom prošli.“ 4. Mojžíšova 20,19. {PP 313.4}

„Neprojdeš,“ zněla odpověď. Při obtížných průsmycích stály již ozbrojené oddíly Edomitů, takže pokojný pochod tímto směrem byl vyloučen a k násilí nesměli Hebrejové sáhnout. Nezbývalo jim než zemi Edom velkou oklikou obejít. {PP 313.5}

Kdyby byli důvěřovali v Boha, když je zkoušel, byl by je kníže vojska Hospodinova převedl přes Edom. Hrůza padla by na obyvatele země, takže by neprojevovali proti nim nepřátelství, nýbrž poskytli by jim pohostinství. Izraelští však nesplnili hned slovo Boží; stýskali si a reptali a promarnili vhodnou příležitost. Když se pak konečně rozhodli předložiti králi svou žádost, byli odmítnuti. Od chvíle, kdy odešli z Egypta, kladl jim satan ustavičně v cestu překážky a nástrahy, aby nemohli dosáhnout Kanaánu. A svou vlastní nevěrou stále satanovi umožňovali mařit úmysly Boží. {PP 313.6}

Je důležité, abychom uvěřili slovu Božímu a hned je vyplnili, když andělé Boží čekají, aby nám pomohli. Zlí andělé jsou stále připraveni zabránit nám v každém kroku vpřed. A když Bůh ve své prozřetelnosti vybízí své dítky k cestě v před a je ochoten zasáhnout v jejich prospěch, pokouší je satan, aby se svou nerozhodností a svým odkládáním znelíbili Hospodinu. Snaží se rozdmýchat sváry, vyvolat reptání, vzbudit nevíru, aby je tak mohl oloupit o požehnání, jež jim chce Bůh udělit. Služebníci Boží by měli být přesní a pečliví v plnění příkazů, vždy pohotoví rychle zasáhnut, jakmile jim prozřetelnost Boží naznačí cestu. Otálejí-li, poskytují tím satanovi čas, aby je mohl porazit. {PP 313.7}

Hospodin dal Mojžíšovi pokyny, jak projít Edomem. Prohlásil, že Edomští se budou obávat Izraelských a zakázal svému národu, aby toho využil proti nim. Protože moc Boží byla na straně Izraelských a hrůza ochromí Edomitské tak, že budou snadnou kořistí, nebudou Hebrejové smět jejich zemi plenit. Rozkaz, který dostali, zněl: „Hleďte však pilně, abyste jich nedráždili; nebo nedám vám z země jejich ani šlépěje nožné, proto že v dědictví Ezau dal jsem horu Seir.“ 5. Mojžíšova 2,4.5. Edomité byli potomci Abrahámovi a Izákovi a díky těmto dvěma svým služebníkům prokazoval Bůh milost dětem Ezauovým. Vykázal jim k obývání pohoří Seir, kde měli žít nerušeni, dokud se svými hříchy nepřipraví o milost Boží. Obyvatelům Kanaánu měli Hebrejové půdu odnít a úplně je vyhladit, protože naplnili míru svých nepravostí. Edomští se však stále těšili milosti Boží, a proto se s nimi mělo jednat milosrdně. Bůh je milosrdný a projevuje svou lásku, dříve než zasáhne svým soudem. Přikazuje Izraeli, aby ušetřil Edomské, a pak bude na něm vyžadovat, aby zahubil obyvatele Kanaánu. {PP 314.1}

Předkové Edomských a Izraelských byli bratři, a proto se Edomští a Izraelští měli i nadále navzájem bratrsky milovat a chovat se k sobě zdvořile. Izraelským bylo nakázáno, aby ani nepomýšleli, nyní ani v budoucnu, na pomstu za urážku, kterou jim Edomští způsobili, tím, že nedovolili, aby prošli jejich zemí. Nesměli očekávat, že se stanou vlastníky byt i jen části země Edom. I když Izraelští byli vyvoleným národem, těšícím se přízni Boží, museli dbát omezení, jež jim Bůh uložil. Bůh zaslíbil Izraelským krásné dědictví; nesměli si však myslit, že toliko oni mají na zemi právo a že všechny ostatní mohou vypudit. Dostali rozkaz, aby se při svém styku s Edomity vystříhali jakékoli nespravedlnosti. Mohli s nimi obchodovat, nakupovat potřebné potraviny, avšak měli za všechno, co nakoupí, okamžitě zaplatit. Aby více věřili v Boha a poslouchali jeho příkazy, bylo Izraelským připomenuto: „Hospodin Bůh tvůj požehnal tobě,... aniž jsi měl v čem nedostatku.“ 5. Mojžíšova 2,7. Nebyli závislí na Edomských, neboť měli Boha, který jim všestranně pomáhal. Nesměli se proto ani pokusit násilím nebo lstí získat něco, co patří Edomským. Ve všem svém styku s nimi měli zachovávat zásadu božského zákona: „Milovati budeš svého bližního jako sebe samého.“ {PP 314.2}

Kdyby byli prošli domem a řídili se těmito pokyny, jak bylo úmyslem Božím, byl by jejich průchod zemí požehnáním, a to nejen pro ně, ale i pro obyvatele Edomu, neboť by jim poskytl možnost seznámit se s národem Božím a jeho bohoslužbou a poznat, jak Bůh Jákobův pečuje o ty, kdož ho milují a bojí se ho. Tomu všemu však zabránila nevíra Izraelských. Bůh poskytl lidem vodu, když naříkali, projevením nevíry se však sami potrestali. Znovu budou muset křižovat pouští a hasit svou žízeň ze zázračného pramene, který by už byli nepotřebovali, kdyby jen byli věřili v Boha. {PP 315.1}

Izraelští se opět obrátili k jihu a putovali neúrodnými pustinami, které se jim nyní zdály ještě pustějšími, když už byli zahlédli z dálky zelená místa mezi pahorky a údolími Edomu. Z pásma hor, vypínajících se nad touto ponurou pouští, vyniká hora Hor, jejíž vrchol se

stane místem smrti Árónovy a jeho rovem. Když Izraelští došli k této hoře, dostal Mojžíš božský příkaz: „Pojmi Árón a Eleazara syna jeho, a uvedeš je na horu Hor. A svlečeš Árón z roucha jeho, a oblečeš v ně Eleazara, syna jeho; nebo Árón připojen bude k lidu svému, a tam umře.“ 4. Mojžíšova 20,25.26. {PP 315.2}

Mojžíš a Árón spolu s mladým mužem podstoupili namáhavý výstup na vrchol hory. Hlavy obou starců byly bílé sněhem stodvaceti let. Jejich dlouhý a rušný život byl poznamenán nejtěžšími zkouškami a největšími poctami, jaké kdy byly údělem člověka. Byli to muži s velkými vrozenými schopnostmi; stykem s Nekonečným se všechny jejich schopnosti rozvinuly, znásobily a zušlechtily. Prožili svůj život v nesobecké lásce k Bohu a ke svým bližním; jejich tváře svědčily o velké rozumové síle, o pevnosti a ušlechtilosti a o silných citech. {PP 315.3}

Po mnoho let si Mojžíš a Árón stáli bok po boku ve svých starostech a strastech. Společně čelili četným nebezpečím a spolu sdíleli viditelné požehnání Boží. Přišel však čas, kdy se budou musit rozloučit. Stoupali na horu velmi zvolna, neboť jim byl vzácný každý okamžik, který ještě mohou spolu strávit. Svah byl příkrý a stoupání namáhavé. Museli často odpočívat; ve chvílích oddechu rozmlouvali spolu o minulosti i o budoucnosti. Před nimi, kam až jen oko dohlédlo, se rozprostírala poušť, krajina jejich putování. Pod nimi na rovině tábořili Izraelští, jímž tito vyvolení mužové věnovali nejlepší část svého života, o jejichž blaho projevili tak velkou péči a pro něž přinesli tak velké oběti. Kdesi na druhé straně pohoří edomského byla cesta vedoucí do zaslíbené země — země, jejíhož požehnání Mojžíš a Árón již nebudou požívat. Jejich srdce se však proti tomu nebouřila, z jejich úst nevyšlo slovo reptání. Jen na jejich tvářích se objevil výraz smutku, když vzpomínali na to, co jim zabránilo těšit se z dědictví svých otců. {PP 315.4}

Árónovo dílo pro Izrael bylo skončeno. Před čtyřiceti lety, když mu bylo osmdesát tři let, povolal ho Bůh, aby se spojil s Mojžíšem v jeho velkém a důležitém poslání. Pomáhal svému bratru vyvést dítky Izraele z Egypta. Podpíral rozpjaté paže Mojžíšovy, když vojsko hebrejské válčilo s Amalechitskými. Směl vystoupit na horu Sinaj, přiblížit se přítomnosti Boží a uzřít božskou slávu. Rodině Árónově svěřil Hospodin kněžský úřad a Árón poctil vysvěcením na velekněze. Pomohl Árónovi v jeho svatém úřadě strašným projevem božského soudu, když zahubil Chóreho a jeho stoupence. Na Árónovu přímluvu zastavil tehdy ránu, kterou seslal na Izraelské. Když usmrtil dva syny Árónovy, protože nedbali výslovného příkazu Božího, Árón se nebouřil, ba ani nereptal. V jeho ušlechtilém životě však přece byla skvrna. Árón spáchal ohavný hřích, když pod Sinajem vyhověl žádosti lidu a dal udělat zlaté tele, a pak když spolu s Marií záviděl Mojžíšovi a reptal proti němu. A spolu s Mojžíšem urazil u Kádes Hospodina, když neposlechl rozkazu, aby promluvil ke skále, aby vydala vodu. {PP 316.1}

Bylo vůlí Boží, aby tito velcí vůdcové národa Božího byli zástupci Kristovými. Árón nosil jméno Izraele na svých prsou. Oznamoval lidu vůli Boží. V den smíření vstupoval do

svatyně svatých „ne bez krve“ jako prostředník všeho Izraele. Po vykonání obřadu vycházel před svatostánek a žehnal lidu, právě tak jako Kristus přijde, aby požehnal svému lidu, až ukončí své dílo smíření za jejich hříchy. Právě proto, že vykonával tak vznešený svatý úřad jako zástupce našeho nejvyššího kněze, byl Árónův hřích u Kádes tak mimořádně závažný. {PP 316.2}

S hlubokou bolestí sňal Mojžíš s Árón svatá roucha vložil je na Eleazara, který se tak podle božského ustanovení stal Árónovým nástupcem. Pro hřích, který spáchal u Kádes, byla Árónovi odňata výsada sloužit jako velekněz Boží v Kanaánu, obětovat první oběť v zaslíbené zemi a posvětit tak dědictví Izraele. Mojžíš měl nadále nést své břímě a přivést lid k samým hranicím Kanaánu. Jen z dálky uvidí zemi zaslíbenou, nebude však smět do ní vstoupit. Kdyby byli tito služebníci Boží bez reptání obstáli ve zkoušce, kterou podstoupili před skálou v Kádes, byla by jejich budoucnost vypadala jinak. Chybný krok už nelze odčinit. Stává se, že ani celoživotní prací se nenapraví to, co zavinil okamžik pokušení nebo pouhé nepozornosti. {PP 316.3}

Odchod obou velkých vůdců z tábora a skutečnost, že je doprovázel Eleazar, který — jak bylo všeobecně známo — se měl stát Árónovým nástupcem ve svatém úřadě, vzbudil v lidu obavy a jejich návrat byl v táboře s úzkostí očekáván. Když se lidé dívali kolem sebe a pozorovali své bližní, zjišťovali, že téměř všichni dospělí, kteří vyšli z Egypta, již zemřeli na poušti. Všechny zachvátila zlá předtucha, když si vzpomněli na rozsudek vynesený nad Mojžíšem a Árónem. Mnozí věděli o účelu této tajemné cesty na vrchol hory Hor a k starostem o osud jejich vůdců se přidaly i výčitky svědomí a hořké vzpomínky na minulost. {PP 317.1}

Konečně zpozorovali, jak Mojžíš a Eleazar zvolna sestupují po svahu hory; Árón však s nimi nebyl. Eleazar byl oděn rouchem velekněze na znamení, že nastoupil svatý úřad po svém otci. Lid se s těžkým srdcem shromáždil kolem svého vůdce a Mojžíš jim sdělil, že Árón skonal v jeho náručí na hoře Hor a že ho tam pohřbili. Celé shromáždění propuklo v nářek a pláč, neboť všichni Árón milovali, přestože mu tak často působili bolest. „Plakali ho za třidceti dní všecken dům Izraelský.“ 4. Mojžíšova 20,29. {PP 317.2}

O pohřbu izraelského velekněze obsahuje Písmo jen stručný záznam: „Tam umřel Árón, a tu jest pochován.“ 5. Mojžíšova 10,6. Jak nápadně se liší tento pohřeb, vykonaný podle výslovného rozkazu Božího, od zvyklosti dnešních dnů. V nynější době bývají pohřební obřady vysoce postaveného člověka často příležitostí k tomu, aby se stavěla na odiv okázalost a přepych. Když zemřel Árón, jeden z nejproslulejších mužů, kteří kdy žili, byli jeho smrti a pohřbu přítomni pouze dva z jeho nejbližších přátel. A jeho opuštěný hrob na hoře Hor byl provždy skryt zrakům Izraele. Bůh se neuctívá velkou přehlídkou přepychu, uspořádanou nad mrtvými, a přehnanými náklady, vynaloženými na to, aby se jejich těla obrátila v prach. {PP 317.3}

Celé shromáždění Izraelských truchlilo pro Árón. Přitom nemohli jeho ztrátu pociťovat tak bolestně jako Mojžíš. Smrt Árónova na Mojžíše mocně zapůsobila a připomněla mu, že se už blíží jeho vlastní konec. Přestože si uvědomoval, že pobude na zemi jen krátce, těžce nesl ztrátu svého stálého druha, jediného, který s ním po tak dlouhá léta sdílel jeho radosti i strasti, jeho naděje i obavy. Mojžíš bude nyní muset sám pokračovat v díle. Věděl však, že Bůh je jeho přítelem a že se o něho může opřít. Záhy poté, kdy odešli od hory Hor, utrpěli Izraelští porážku v boji s Aradem, jedním z kananejských králů. Když však vroucně prosili Boha o pomoc, dostalo se jim jí a jejich nepřátele byli poraženi. Místo však aby byli vděční Bohu za toto své vítězství a pocítili svou závislost na Bohu, začali se chvástat svým úspěchem a nabývat sebevědomí. Záhy propadli opět svému starému zlozvyku a začali reptat. Začali projevovat nespokojenost, že vojska izraelská nesměla vstoupit do Kanaánu již před čtyřiceti lety, když se vzbouřili po zprávách vyzvědačů. Domnívali se, že jejich dlouhý pobyt na poušti byl zbytečným odkladem, a soudili, že již tehdy mohli své nepřátele porazit právě tak snadno jako nyní. {PP 317.4}

Pak pokračovali ve své pouti na jih. Jejich cesta vedla horským, písčitým údolím, prostým jakékoli zeleně a stínu. Cesta byla dlouhá a obtížná, trpěli únavou a žízní. Znovu selhali ve zkoušce své víry a trpělivosti. Stále si oživovali v paměti jen své neblahé zážitky a více a více se vzdalovali Boha. Zapomněli na to, že kdyby nebyli reptali, když jim došla voda v Kádes, byli by bývali ušetřeni cesty kolem Edomu. Bůh měl s nimi lepší záměry. Izraelští měli být Bohu vděčni za to, že na ně za jejich hřích uvalil tak lehký trest. Místo toho si však namlouvali, že kdyby Bůh a Mojžíš nebyli zasáhli, byli by mohli již nyní být vlastníky zaslíbené země. Ačkoli si své nesnáze způsobili sami a sami si ztížili svůj osud, svalovali vinu za své neštěstí na Boha. S trpkostí posuzovali jednání Boží a nakonec byli nespokojeni se vším. Egypt se jim jevil nádhernější a žádoucnější než svoboda a země, do níž je vedl Bůh. {PP 318.1}

Izraelské ovládla nespokojenost. Byli nespokojeni dokonce i s požehnáními, jich se jim dostalo. „A mluvil lid proti Bohu a proti Mojžíšovi: Proč jste vyvedli nás z Egypta, abychom zemřeli na poušti? Nebo ani chleba ani vody není, a duše naše chléb tento ničemný sobě již zošklivila.“ 4. Mojžíšova 21,5. {PP 318.2}

Mojžíš věrně vyložil lidu jeho velký hřích. Jen moc Boží je uchránila, když šli „přes poušť velikou a hroznou, na níž byli hadové ohniví a štírové, poušť žíznivou, na níž nebylo žádné vody“. 5. Mojžíšova 8,15. Na své pouti byli každý den zachraňováni zázrakem božské milosti. Všude, kudy je vedl Bůh, nacházeli vodu k občerstvení žíznivých, dostávali z nebe chléb k nasycení hladových a stinný oblak ve dne a ohnivý sloup v noci jim skýtal klid a bezpečí. Andělé je ochraňovali, když zlézali skalnaté vrchy a putovali nehostinnou pouští. Přes všechny útrapy, které museli snášet, jediný z nich nezemdlel. Na dlouhých cestách jim neotékaly nohy a jejich oděv nezvetšel. Bůh je chránil tím, že zkrotil divou zvěř a jedovaté plazy v lesích a na poušti. Bude-li si lid přes všechny tyto projevy lásky Boží

stýskat, přestane ho Hospodin ochraňovat, dokud neocení jeho milostivou péči a pokorně a kajícně se k němu opět nevrátí. {PP 318.3}

Protože je dosud ochraňovala božská moc, neuvědomovali si nesčetná nebezpečí, jež je stále obklopovala. Dosud byli nevděční a nevěřící a obávali se stále smrti, nyní na ně Hospodin smrt seslal. Poušť zamořili jedovatí hadi, zvaní ohniví pro strašlivý účinek jejich uštknutí, které způsobilo prudký zánět a rychlou smrt. Protože ruka Boží přestala Izraelské chránit, bylo těmito jedovatými tvory napadeno mnoho lidí. V táboře zavládlo zděšení a zmatek. Téměř v každém stanu byli mrtví nebo umírající. Nikdo si nebyl jist životem. Noční ticho často porušovaly srdcervoucí výkřiky nových obětí. Všichni zdraví pomáhali trpícím a vynakládali všechny své síly na ochranu těch, kdož ještě nebyli uštknuti. Přesto však nezareptali. V porovnání s tímto utrpením se jim všechny dosavadní nesnáze a zkoušky zdály malicherné. {PP 318.4}

Pak se lid sám pokořil Bohu. Přišli k Mojžíšovi, vyznali se a prosili. „Zhřešili jsme," pravili, „nebo jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě." 4. Mojžíšova 21,7. Krátce předtím ho obviňovali, že je jejich nejhorším nepřítelem, příčinou vší jejich bídy a utrpení. Avšak i když tak mluvili, věděli dobře, že jejich obvinění jsou falešná, a když na ně přišlo skutečné trápení, utíkali se k němu jak ok jedinému, kdo se za ně může přimluvit u Boha. „Modl se Hospodinu," naříkali, „ať odejme od nás ty hady." 4. Mojžíšova 21,7. {PP 319.1}

Mojžíš dostal božský příkaz, aby zhotovil měděného hada, jenž by se podobal živým hadům, a umístil ho tak, aby ho všichni viděli. Všichni uštknutí měli k němu vzhlédnout a budou uzdraveni. Mojžíš tak učinil a zakrátko se po celém táboře roznesla radostná zvěst, že všichni, které had uštkl, budou žít, když pohlédnou na měděného hada. Mnoho lidí již zemřelo a mnozí nechtěli uvěřit, že pouhý pohled na kovového hada, kterého Mojžíš upevnil na konec žerdi, by je mohl uzdravit. Takoví zahynuli, protože nevěřili. Bylo však mnoho takových, kteří uvěřili v opatření, jež Bůh pro ně učinil. Otcové, matky, bratři a sestry vynakládali všechno své úsilí, aby jejich trpící, umírající přátelé mohli upřít svůj zrak na hada. Jediný pohled na hada stačil, aby se umírající zcela uzdravil. {PP 319.2}

Lidé dobře věděli, že v měděném hadu není moci, která by mohla vyvolat takovou změnu v těch, kteří k němu vzhlédnou. Léčivá moc pocházela od samého Boha. Ve své moudrosti zvolil Bůh tento způsob, jak ukázat svou moc. Tímto prostým způsobem si měl lid uvědomit, že své trápení si přivodil sám svými hříchy a zároveň se měl přesvědčit, že není příčiny k obavám; pokud bude poslušen Boha, bude ho Bůh ochraňovat. {PP 319.3}

Vystavení měděného hada poskytlo Izraeli důležité poučení. Sami se nemohli zachránit před zhoubným účinkem jedu ve svých ranách. Toliko Bůh je mohl uzdravit. Museli však prokázat, že věří v opatření, které pro ně Bůh učinil. Museli vzhlédnout, aby mohli dále žít. Jejich víra byla Bohu milá, a tím, že pohlédli na hada, prokázali svou víru. Věděli, že had sám nemá moci, nýbrž že je předobrazem Krista. Tímto způsobem jim byla vštěpována

nutnost věřit v zásluhy Kristovy. Mnozí přinášeli dříve své oběti Bohu a domnívali se, že si tak dostatečně usmiřují Boha za své hříchy. Nespoléhali se na budoucího Vykupitele, jehož symbolem byly tyto oběti. Hospodin jim dal nyní naučení, že jejich oběti nemají větší moc nebo větší účinek než měděný had, že však mají vést jejich mysl ke Kristu, velké to oběti za hřích. {PP 319.4}

„Jako Mojžíš povýšil hada na poušti," tak bude povýšen Syn člověka: „aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný." Jan 3,14.15) Všichni, kdož kdy žili na zemi, pocítili smrtelné uštknutí tohoto „hada starého, kterýž slove ďábel a satanáš". (Zjevení 12,9. Smrtelné účinky hříchu může zahladit jen opatření, které učinil Bůh. Izraelští si zachránili životy tím, že vzhlíželi k vyvýšenému hadu. V jejich vzhlížení byla víra. Zachránili život, protože uvěřili v slovo Boží a projevili víru v prostředek, který jim dal Bůh k jejich uzdravení. Podobně může hříšník vzhlédnout ke Kristu a spasit se. Dostane se mu odpuštění skrze víru v usmiřující oběť. Na rozdíl od strnulého, neživého symbolu má Kristus sám moc a sílu uzdravit kajícího hříšníka. {PP 320.1}

Protože hříšník nemůže spasit sám sebe, musí pro svou spásu něco učinit. „Kdož ke mně přijde," praví Kristus, „nevyvrhnu ven." Jan 6,37. Musíme však k němu přijít, litovat svých hříchů a věřit, že nás přijme a odpustí nám. Víra je dar od Boha, schopnost osvědčit ji je v nás. Víra je nástroj, jímž s duše chápe božské nabídky milosti a slitování. {PP 320.2}

Jen spravedlnost Kristova nám může zajistit požehnání smlouvy milosti. Mnozí dlouho touží po požehnání a snaží se je dosáhnout; nezískají je však, protože mají utkvělou představu, že musejí sami něco udělat, aby si je zasloužili. Nesmíme si myslit, že nás spasí naše vlastní zásluhy. Kristus je naše jediná naděje na spásu. „Neníť v žádném jiném spasení, neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze kteréž bychom mohli spaseni být." Skutky 4,12. {PP 320.3}

Věříme-li plně v Boha a spoléháme-li na zásluhy Ježíše, našeho Spasitele odpouštějícího hříchy, dostane se nám vší pomoci, po níž toužíme. Nikdo si nesmí myslit, že má dostatek síly, aby se sám spasil. A protože k tomu nemáme moci, zemřel za nás Ježíš. V něm je naše naděje, naše ospravedlnění, naše spravedlnost. Uvědomíme-li si naši hříšnost, nesmíme zoufat a strachovat se, že nemáme Spasitele, nebo že se nad námi neslituje. V té chvíli nás právě zve, abychom ve své bezmoci přišli k němu, aby nás spasil. {PP 320.4}

Mnozí z Izraelských neoceňovali pomoc, kterou jim seslalo nebe. Viděli kolem sebe mrtvé a umírající a dobře věděli, že bez božské pomoci by byl zpečetěn i jejich vlastní osud. Nepřestávali však naříkat nad ranami, které utrpěli, nad svým trápením a nad svou jistou smrtí, dokud nepozbyli sil a jejich oči se nezkalily, přestože mohli být okamžitě uzdraveni. Octneme-li se v nouzi, nesmíme se vydat ze všech svých sil tím, že jen nad tím lkáme. Uvědomíme-li si, že bez Krista jsme zcela bezmocni, nesmíme se poddat malomyslnosti, ale musíme spoléhat na zásluhy ukřižovaného a zmrtvýchvstalého Spasitele. Pohlédni a žij!

Ježíš dal své slovo: spasí všechny, kdož k němu přijdou. Třebaže milióny lidí, kteří potřebují uzdravení, odmítají milost, kterou jim nabízí, nebude ani jediný, který věří v jeho zásluhy, ponechán záhubě. {PP 321.1}

Mnozí nejsou ochotni přijmout Krista, dokud jim nebude vysvětleno celé tajemství vykupitelského plánu. Odmítají pohlédnout ve víře, ačkoli mohou vidět, že tisíce lidí vzhlíží ke kříži a cítí jeho sílu a účinnost. Mnozí tápou ve filosofických zmatcích, pátrajíce po pravdě a důkazech, které nikdy nenajdou, a odmítajíce důkazy, které Bůh milostivě poskytuje. Odmítají kráčet ve světle Slunce Spravedlnosti, dokud jim nebude vysvětlena příčina jeho jasu. Nikdo z těch, kdož setrvávají na této cestě, nedospějí nikdy k poznání pravdy. Bůh ponechává možnosti k pochybám. Poskytuje dostatek důkazů, o něž je možno opřít víru; odmítáme-li je však, zůstaneme v temnotách. Kdyby ti, které uštkli hadi, zaváhali, začali pochybovat a klást otázky, dříve než vzhlédli, byli by zahynuli. Naší povinností je nejprve vzhlédnout; a vzhlédnutí ve víře nám dá život. {PP 321.2}

39. Kapitola — Dobytí Bázanu

Když Izraelští dosáhli jižního cípu Edomu, obrátili se k severu a zamířili opět do zaslíbené země. Jejich cesta vedla nyní rozlehlou náhorní rovinou, na níž se prohánělchladný, svěží vítr z hor. Po vyprahlých údolích, jimiž dosud táhli, to byla pro Izraelské vítaná změna. Vykročili s lehkou myslí a plni naděje. Překročili potok Záred a táhli podél východních hranic země Moábské, neboť dostali příkaz: „Neškoď Moábským, ani jich popouzej k boji, nebo nedám tobě v zemi jejich dědictví, poněvadž synům Lot dal jsem Ar v dědictví.“ 5. Mojžíšova 2,9. Pak dostali týž příkaz, který se týkal Ammonitských, kteří rovněž byli potomky Lotovými. {PP 322.1}

Postupovali dále k severu, až dorazili k zemi Amorejských. Tento silný a bojovný národ původně obýval jižní část země Kananejské. Když se však později rozmnožili, překročili Jordán, napadli Moábské a zmocnili se části jejich území. Tam se usadili a ovládli celé území od Arnon až k Jaboku. Cesta k Jordánu, kam měli Izraelští namířeno, vedla přímo tímto územím. Mojžíš proto vyslal přátelské poselství amorejskému králi Seonovi do hlavního města: „Nechť projdu skrze zemi tvou, přímou cestou půjdu, neuchýlím se ani na pravo ani na levo. Pokrmů za peníze podáš mi, abych jedl, vody za peníze dáš mi, a píti budu; toliko pěšky projdu.“ 5. Mojžíšova 2,27.28. Jako odpověď přišlo rozhodné zamítnutí. A k tomu ještě všechno amorejské vojsko bylo shromážděno, aby zabránilo postupu vetřelců. Toto strašné vojsko poděsilo Izraelské, kteří byli nedostatečně připraveni k utkání s vyzbrojenými a vycvičenými válečníky. Nepřátelé nad nimi vynikali svou vojenskou zdatností. Podle lidského úsudku by s Izraelem udělali rychlý konec. {PP 322.2}

Mojžíš však upíral svůj pohled na oblakový sloup a povzbuzoval lid poukazováním na to, že znamení přítomnosti Boží je stále s nimi. Zároveň jim nařídil, aby vynaložili všechny své síly na přípravu k válečnému střetnutí. Jejich nepřátelé prahli po boji, jsouce si jisti, že nepřipravené Izraelity vyhladí ze země. Vládce vší země dal však vůdci Izraele rozkaz: „Vstanouce, běřte se a přejděte potok Arnon. Hle, dal jsem v ruce tvé Seona, krále Ezebon Amorejského, a zemi jeho; začniž jí vládnouti, a bojuj válečně proti němu. Dnes počnu pouštěti strach a lekání se tebe na lidi, kteříž jsou pode vším nebem, tak že kteřížkoli uslyší pověst o tobě, třásti a lekati se budou tváří tvé.“ 5. Mojžíšova 2,24.25. {PP 322.3}

Tyto národy, sídlící na hranicích Kanaánu, by byl Bůh ušetřil, kdyby bývaly nevzdorovaly slovo Božímu a neprotivily se postupu Izraelských. Hospodin projevil velkou trpělivost, shovívavost a laskavost i k těmto pohanským národům. Když se Abrahám ve vidění dozvěděl, že jeho símě, dítky Izraele, budou po čtyři sta let cizincem v cizí zemi, dal mu Hospodin zaslíbení: „Čtvrté pokolení sem se navrátí; neboť ještě není doplněna nepravost Amorejských.“ 1. Mojžíšova 15,16. Ačkoli Amorejští byli modloslužebníci a pro svou velkou zvrhlost si nezaslouží života, ušetřil je Bůh po čtyři sta let, aby jim poskytl nezvratný důkaz, že je jediným pravým Bohem, Stvořitelem nebe a země. Amorejští věděli

o všech zázracích, které Bůh učinil, když vyvedl Izraelské z Egypta. Dostalo se jim tedy dostatečných důkazů. Byli by mohli poznat pravdu, kdyby byli ochotni zříci se modloslužby a oprostit se od nemravnosti. Odmítali však světlo a setrvávali při svých modlách. {PP 323.1}

Když Hospodin přivedl svůj národ podruhé k hranicím Kanaánu, byly těmto pohanům poskytnuty další důkazy moci Boží. Mohli poznat, že Bůh je s Izraelskými, když slyšeli o vítězství Izraele nad králem Arademem a Kananejskými a o zázraku, kterým je Bůh zachránil před smrtí uštknutím jedovatými hady. Ačkoli Izraelským nebylo dovoleno projít zemí Edom, takže museli proto podniknout dlouhou a namáhavou cestu k Rudému moři, přesto neprojevovali nepřátelství, když táhli podél hranic země Edomské, Moábské a Ammonitské, a neubližovali jejich obyvatelům ani jejich majetku. Když pak přišli k hranici Amorejských, požádali je o dovolení projít jejich zemí a slibovali, že se k nim budou chovat tak, jak se dosud chovali k jiným národům. Tuto zdvořilou žádost amorejský král odmítl a navíc shromáždil svá vojska k boji. Míra nepravostí Amorejských se tím naplnila a Bůh použil své síly k jejich potrestání. {PP 323.2}

Izraelští překročili řeku Arnon a postupovali proti nepříteli. Došlo k střetnutí, v němž vojska Izraele zvítězila. Izraelští využili svého vítězství a v krátké době opanovali zemi Amorejských. Byl to Kníže vojska Hospodinova, který porazil nepřátele národa Božího; a byl by tak učinil již před třicetiosmi lety, kdyby v něj byli Izraelští věřili. {PP 323.3}

S nadějí a odvahou postupovali Izraelští vpřed, k severu, a zakrátko narazili na zemi, na níž mohli osvědčit svou odvahu a víru v Boha. Před nimi ležela mocná, hustě zalidněná říše Bázan a její velká kamenná města, která vzbuzují ještě dnes údiv celého světa — „šedesát měst… ohražená zdmi vysokými, branami a závorami; kromě měst otevřených, jichž bylo velmi mnoho“. 5. Mojžíšova 3,4.5. Domy v těchto městech byly vystavěny z obrovských černých kamenů, jež činily budovy nedobytnými a jež byly tak velké, že je nemohla zdolat žádná díla, v té době používaná. Byla to země plná jeskyň, srázů, propastí a pevností na skalách. Obyvatelé této země, potomci rodu obrů, byli neobyčejně velcí a silní, proslulí svou násilností a krutostí, takže byli postrachem všech okolních národů. Og, král této země, vynikal pak mezi všemi svou velikostí a statečností. {PP 323.4}

Oblakový sloup však stále postupoval vpřed a Hebrejové, kteří ho následovali, postoupili až k Edrei, kde již očekával jejich příchod král obrů se svými vojsky. Og vybral pro boj příhodné místo. Město Edrei leželo na okraji náhorní planiny, která vystupovala příkře z roviny a byla chráněna rozlehlými sopečnými útvary. K městu se bylo možno dostat jen po úzkých, příkrých a těžko schůdných stezkách. Při případné porážce mohli jeho obránci najít útočiště v divokých skalách, kam se je lidé neobeznalí v krajině ani neodvážili následovat. {PP 324.1}

Jist si svým vítězstvím vyšel král v čele mohutného vojska na otevřenou planinu; z náhorní roviny se ozývaly hlasité výzvy k boji a ze zdola byly vidět konce oštěpů mnoha tisíc bojechtivých válečníků. Když Hebrejové spatřili rozložitou postavu tohoto obra mezi obry, který převyšoval všechny své vojáky, když spatřili vojsko, jímž byl obklopen, a nedobytnou pevnost, která chránila další tisíce bojovníků, zachvěla se srdce mnohých strachem. Mojžíš však byl klidný a pevný. Hospodin řekl o králi říše Bázan: „Neboj se ho, nebo v ruce tvé dal jsem jej, i všecken lid jeho i zemi jeho, a učiníš jemu tak, jako jsi učinil Seonovi, králi amorejskému, kterýž bydlel v Ezebon.“ 5. Mojžíšova 3,2. {PP 324.2}

Pevná víra Mojžíšova vzbudila v lidu důvěru v Boha. Všichni se opřeli o všemohoucí paži Boží a Bůh je neopustil. Ani mohutní obři a města obehnaná hradbami, ani ozbrojená vojska a skalní pevnosti nemohou vzdorovat Knížeti vojska Hospodinova. Hospodin vedl vojsko, Hospodin porazil nepřítele, Hospodin zvítězil ve prospěch Izraelských. Král obrů a jeho vojsko byli poraženi a Izraelští se zmocnili celé země. Tak byl ze země vyhlazen ten zvláštní národ, který podlehl ohavnému modloslužebnictví a propadl nepravostem. {PP 324.3}

Při dobývání Galád a Bázan vzpomínali mnozí na to, co se událo téměř před čtyřiceti lety v Kádes, kdy byli Izraelští odsouzeni k dlouhému putování po poušti. Nyní se jim potvrdilo, že zprávy zvědů o zaslíbené zemi odpovídaly v mnohém pravdě. Města byla veliká, obehnaná hradbami, a žili v nich obři, v porovnání s nimiž byli Hebrejové pouhými trpaslíky. Nyní však pochopili, že se jejich otcové dopustili osudné chyby, že nedůvěřovali moci Boží. Jedině to způsobilo, že nemohli hned vtáhnout do zaslíbené země. {PP 324.4}

Když se byli poprvé chystali vtáhnout do Kanaánu, byli by bývali narazili na daleko méně nesnází než nyní. Bůh slíbil svému národu, že půjde před ním a bude za ně bojovat, uposlechne-li jeho hlasu. Slíbil, že pošle sršně, kteří vypudí obyvatele ze země. Národy neměli tehdy ještě všeobecně strach z Izraelských a nebyly dostatečně připraveny na to čelit jejich postupu. Když však nyní přikázal Hospodin Izraelským, aby vyrazili, museli se střetnout s dobře připravenými a mocnými nepřáteli a bojovat s četnými, dobře vycvičenými vojsky, přichystanými zadržet jejich nápor. {PP 325.1}

Svým bojem s Ogem a Seonem podstoupil národ tutéž zkoušku, v níž jeho otcové neobstáli. Nyní však byla zkouška mnohem přísnější než tehdy, kdy Bůh přikázal Izraelským, aby vyrazili. Od chvíle, kdy odmítli vyrazit ve jménu Hospodinově, kupily se jim v cestu překážky. Bůh takto stále zkouší svůj lid. A neobstojí-li ve zkoušce, podrobí jej nové zkoušce; podruhé je však zkouška tvrdší, než byla předcházející. Bůh zkouší svůj lid tak dlouho, až ve zkoušce obstojí. Vzdoruje-li stále, odnímá mu Bůh světlo a ponechává ho v temnotách. {PP 325.2}

Hebrejové vzpomínali na to, jak kdysi, když jejich vojsko vytáhlo do boje, byli poraženi a tisíce jich přitom padlo. Tehdy ovšem vytáhli do boje v rozporu s příkazem Božím.

Vytáhli bez Mojžíše, svého vůdce Bohem ustanoveného, bez oblakového sloupu, symbolu božské přítomnosti, a bez truhly smlouvy. Nyní však byl Mojžíš s nimi a posiloval je slovy naděje a víry. Vedl je Syn Boží, zahalený v oblakový sloup, a provázela je posvátná truhla. Tato zkušenost je poučením i pro nás. Mocný Bůh Izraele je naším Bohem. Jemu smíme důvěřovat, a budeme-li poslušni jeho požadavků, zasáhne v náš prospěch tak, jak tehdy pomohl svému národu. Každého, kdo kráčí cestou povinností, přepadnou někdy pochyby a nevíra. Na jeho cestu se někdy navrší překážky, zdánlivě nepřekonatelné, a kdo se jich zalekne, zmalomyslní. Takovým však Bůh praví: Kráčej vpřed. Splň svou povinnost za všech okolností. Obtíže, které se zdají tak strašné a naplňují tě hrůzou, zmizí, jestliže vykročíš po cestě povinnosti v pokorné důvěře v Boha. {PP 325.3}

40. Kapitola — Balám

Když dobyli říši Bázan, vrátili se Izraelští k Jordánu a připravovali se k brzkému dobytí Kanaánu. Utábořili se na březích řeky u jejího ústí do Mrtvého moře, právě proti rovině jerišské. Byli na samých hranicích říše Moábských, které blízkost vetřelců plnila hrůzou. {PP 326.1}

Lid země Moáb nebyl dosud Izraelskými obtěžován, nyní však se zlou předtuchou sledoval vše, co se děje v sousedních zemích. {PP 326.2}

Amorejští, před nimiž museli ustoupit, byli Izraelskými poraženi a území, které Amorejští urvali Moábským, bylo nyní v rukou Izraelských. Vojska říše Bázan podlehla tajuplné moci zahalené v oblakovém sloupu a jejich pevnosti obsadili Hebrejové. Moábští se na ně neodvažovali zaútočit, protože ozbrojený útok proti nadpřirozeným silám, které stály na jejich straně, neměl vyhlídky na úspěch. Rozhodli se však, že se podobně jako faraón uchýlí k moci kouzel, aby překazili dílo Boží. Rozhodli se, že Izrael proklejí. {PP 326.3}

Národ moábský byl národnostně i nábožensky úzce spjat s Madiánskými. A moábský král Bálak se pokusil vzbudit obavy spřízněného národa a zajistit si jeho pomoc proti Izraeli. Proto zaslal Madiánským toto poselství: „Toto množství požere všecko, což jest vůkol nás, jako zžírá vůl trávu polní.“ 4. Mojžíšova 22,4. V Mezopotámii žil člověk, jménem Balám, o němž se říkalo, že je obdařen nadpřirozenou mocí. Pověst o něm pronikla až do země Moábské. Moábští se rozhodli, že ho požádají o pomoc. Proto byli vysláni „starší Moábští a starší Madiánští“, aby si vyžádali jeho věštby a kouzla proti Izraeli. {PP 326.4}

Vyslanci se hned vypravili na dalekou cestu přes hory a pouště do Mezopotámie. Vyhledali Baláma a odevzdali mu poselství svého krále. „Aj, lid vyšel z Egypta, aj, přikryl svrchek země, a usazuje se proti mně. Protož nyní poď medle, zlořeč mně k vůli lidu tomuto, nebo silnější mne jest; snad svítězím nad ním, a porazím jej, aneb vyženu z země této. Vím zajisté, že komuž ty žehnáš, požehnaný bude, a komuž ty zlořečíš, bude zlořečený.“ 4. Mojžíšova 22,5.6. {PP 326.5}

Balám byl kdysi dobrým člověkem a prorokem Božím. Odpadl však a stal se chamtivým. Přesto stále předstíral, že je služebníkem Nejvyššího. Nebylo mu neznámo, co Bůh vykonal pro Izraelské. A když mu vyslanci vyřídili své poselství, byl si dobře vědom toho, že jeho povinností je odmítnout Balákovu nabídku a posly propustit. Nedokázal však odolat pokušení. Nabídl poslům, aby u něho přenocovali. Řekl jim, že jim nemůže dát určitou odpověď, dokud nepožádá Hospodina o radu. Balám věděl, že jeho kletba nemůže Izraelským uškodit. Bůh byl na jejich straně a pokud mu zůstanou věrni, neporazí je žádná nepřátelská moc země ani pekla. Zalichotila mu však slova vyslanců: „Komuž ty žehnáš, požehnaný bude, a komuž ty zlořečíš, bude zlořečený.“ Vzácné dary, které mu byly nabídnuty jako odměna, a vyhlídka na budoucí pocty vzbudily v něm žádostivost. S

dychtivostí přijal nabízené poklady a pak se pokusil vyhovět žádosti Balákově, předstíraje, že se přesně přidržuje vůle Boží. {PP 326.6}

V noci navštívil Baláma anděl Boží s poselstvím: „Nechoď s nimi, aniž zlořeč lidu tomu, nebo požehnaný jest.“ 4. Mojžíšova 22,12. {PP 327.1}

Nerad propouštěl ráno Balám posly. Neřekl jim však, co mu vzkázal Hospodin. Pohněván, že jeho sny o výdělku a poctách se tak náhle rozplynuly, vyzval je rozmrzele: „Navraťte se do země své, nebo nechce mi dopustiti Hospodin, abych šel s vámi.“ 4. Mojžíšova 22,12. {PP 327.2}

Balám si „mzdu nepravosti zamiloval“. 2. Petrův 2,15. Propadl žádostivosti. Tento hřích, který Bůh označuje za modloslužbu, učinil z něho obojetného člověka. Pro tuto jedinou chybu nabyl nad ním nadvlády satan. A tato jediná chyba přivedla ho do záhuby. Nabídkou světského zisku a světských poct odvrací pokušitel člověka od Boha. Namlouvá mu, že dosáhne blahobytu, nebude-li tak úzkostlivě svědomitým. Tak se dají mnozí svést z cesty poctivosti. Po prvním chybném kroku následuje druhý a každý další chybný krok je pak už snazší a opovážlivější. Nakonec se odváží nejstrašnějších věcí, zmocní-li se jich lakota nebo touha po moci. Mnozí si namlouvají, že dokáží uchýlit se načas z cesty poctivosti, aby dosáhli pozemského úspěchu, a vrátit se opět k poctivosti, až dosáhnou svého cíle. Takoví se zaplétají v osidla satanova a jen málokomu z nich se podaří vyváznout. {PP 327.3}

Když poslové podali Balákovi zprávu, že prorok odmítl jít s nimi, zamlčeli přitom, že to bylo z příkazu Božího. V domnění, že Balám se tím jen snaží dosáhnout větší odměny, vyslal k němu král vznešenější posly v ještě větším počtu než poprvé s příslibem větší odměny a vyšších poct. Poslové měli přistoupit na jakékoli podmínky, které si Balám bude klást. Balák poslal prorokovi naléhavý vzkaz: „Nezpěčuj se, prosím, přijíti ke mně, nebo velikou ctí tě ctíti chci, a což mi koli rozkážeš, učiním; protož přiď, prosím, proklň mi lid tento.“ 4. Mojžíšova 22,16.17. {PP 327.4}

Podruhé byl Balám zkoušen. Ve své odpovědi na žádost vyslanců osvědčil velkou svědomitost a poctivost. Ujistil je, že ani zlato ani stříbro ho nepřimějí k tomu, aby jednal proti vůli Boží. Přitom však toužil po tom vyhovět královu přání. A ačkoli mu již byla dobře známa vůle Boží, vyzval posly, aby počkali, že se znovu otáže Boha, jakoby Nekonečný byl člověkem, jehož možno přemluvit. {PP 328.1}

V noci se Balámovi zjevil Hospodin a pravil: „Poněvadž proto, aby povolali tě, přišli muži tito, vstana, jdi s nimi, a však což přikáži tobě, to čiň.“ 4. Mojžíšova 22,20. Hospodin tím Balámovi dovolil, aby jednal podle své vlastní vůle a vlastního rozhodnutí. Balám se nesnažil konat vůli Boží; jednal podle svého a pak teprve usiloval o to získat k tomu souhlas Hospodinův. {PP 328.2}

Jsou tisíce takových, kteří si i dnes počínají podobně. Nepřipadá jim zatěžko konat svou povinnost, když je v souladu s jejich sklony. Povinnosti jasně stanoví bible, nebo vyplývají z okolností či předpisuje je zdravý rozum. Jestliže však se takové povinnosti příčí jejich přáním a náklonnostem, pak jich často nedbají a opovažují se tázat se Boha o radu, co je jejich povinností. S předstíranou svědomitostí prosí dlouho a opravdově Boha o osvícení. S Bohem však nelze žertovat. Takovým lidem často Bůh dovolí, aby šli za svým cílem a pak nesli následky. „Neuposlechl lid můj hlasu mého… protož pustil jsem je v žádost srdce jejich; i chodili po radách svých.“ Žalm 81,12.13. Zná-li člověk, co je jeho povinností, nesmí se ani opovážit obrátit se k Bohu s prosbou, aby mu její splnění bylo prominuto. Spíše musí pokorně a poslušně prosit o božskou sílu a moudrost, aby mohl svým povinnostem dostát. {PP 328.3}

Moábští byli zvrhlí, propadlí modloslužebnictví, avšak podlé míry osvícení, kterého se jim dostalo, nebyla jejich vina v očích nebes tak velká jako vina Balámova. Balám se vydával za proroka Božího, a proto všechno, co řekl, bylo pokládáno za projev Božské moci. Nesměl hlásat, co by sám chtěl, nýbrž měl jen tlumočit poselství, které mu svěřil Bůh. „Což přikáži tobě, to čiň,“ zněl rozkaz Boží. {PP 328.4}

Balám dostal tedy povolení, aby šel s posly z Moábu, až ho ráno zavolají. Poslové však byli tímto odkladem rozmrzelí. Očekávali, že ráno je Balám opět odmítne, a vydali se proto na zpáteční cestu, aniž s ním promluvili. Balám se teď již nemohou vymlouvat, že musí vyhovět žádosti Balákově. Toužil však po odměně a osedlal proto zvíře, na kterém jezdíval, a vydal se na cestu. Obával se, že by božské povolení mohlo být zrušeno, a hnal se jako posedlý vpřed, aby mu neušla žádoucí odměna. {PP 328.5}

Avšak „postavil se anděl Hospodinův na cestě, aby mu překazil“. 4. Mojžíšova 22,22. Zvíře spatřilo božského posla, který je lidským očím neviditelný, a uhnulo z cesty do pole. Balám zvíře krutě zbil a zahnal je zpět na cestu. Anděl se pak zjevil znovu na úzké stezce mezi dvěma zídkami a zvíře, chtěje se vyhnout výhružné postavě, přitisklo nohu svého pána ke stěně. Balám neměl tušení o zásahu nebes a nevěděl, že Bůh brání jeho cestě. Rozzlobil se, zbil oslici nemilosrdně a přinutil ji pokračovat v cestě. {PP 329.1}

Znovu se anděl zjevil „v úzkém místě, kdež nebylo žádné cesty k uchýlení se na pravo neb na levo“ (4. Mojžíšova 22,26), a zaujal opět výhružné postavení. Ubohé zvíře, chvějíc se strachem, se zastavilo a kleslo pod svým jezdcem k zemi. Balám se rozzuřil do nepříčetnosti a ztloukl zvíře holí ještě nemilosrdněji než předtím. Tu Bůh otevřel ústa zvířete a „oslice němá, člověčím hlasem promluvivší, zbránila nemoudrosti proroka“ 2. Petrův 2,16. „Cožť jsem učinila,“ pravilo zvíře, „že již po třetí mne biješ?“ 4. Mojžíšova 22,28. {PP 329.2}

Rozvzteklen tím, že ho takto zdržuje na jeho cestě, odpověděl Balám zvířeti, jakoby mluvil s rozumnou bytostí: „To, že jsi mne v posměch uvedla. Ó bych měl meč v rukou,

jistě bych tě již zabil.“ 4. Mojžíšova 22,29. Ejhle muž, o němž se tvrdí, že je kouzelníkem, který má proklít celý národ a ochromit jeho sílu — a sám nemá dosti síly ani na to, aby zabil zvíře, na němž jede! {PP 329.3}

Teprve teď Balám prohlédl a spatřil anděla Božího, stojícího s taseným mečem a připraveného ho usmrtit. Zděsil se a „nakloniv hlavy, poklonu učinil na tvář svou“. Anděl mu pravil: „Proč jsi bil oslici svou po třikrát? Aj, já vyšel jsem, abych se protivil tobě; nebo uchýlil jsi se s cesty přede mnou. Když viděla mne oslice, vyhnula mi již po třikrát; a byť mi se byla nevyhnula, již bych byl také tebe zabil, a jí živé nechal.“ 4. Mojžíšova 22,31-33. {PP 329.4}

Balám vděčil za ušetření svého života nebohému zvířeti, s nímž tak krutě nakládal. Muž, který o sobě tvrdil, že je prorokem Hospodinovým, který prohlašoval, že jeho oči jsou otevřené a že vidí Všemohoucího, byl hrabivostí a ctižádostivostí tak zaslepen, že neviděl anděla Božího, ač ho vidělo jeho zvíře. „Bůh světa tohoto zaslepil mysli v nevěrných.“ 2. Korintským 4,4. Přemnozí jsou takto zaslepeni! Derou se vpřed po zakázaných cestách, přestupujíce božský zákon, a nevidí, že Bůh a jeho andělé jsou proti nim. A jako Balám se osopují na ty, kdož je chtějí zachránit před zkázou. {PP 329.5}

V tom, jak nakládal se svým zvířetem, se projevila povaha Balámova. „Pečuje spravedlivý o život hovádka svého, srdce pak bezbožných ukrutné jest.“ Přísloví 12,10. Jen málokteří si správně uvědomují, jak je hříšné týrat zvířata nebo je nechat trpět. Ten, kdo stvořil člověka, dal život také nižším živočichům, a „slitování jeho nade všecky skutky jeho“. Žalm 145,9. Zvířata byla stvořena, aby loužila člověku; člověk však nemá právo působit jim bolest tím, že s nimi hrubě nakládá nebo na ně klade příliš kruté požadavky. {PP 329.6}

Hřích člověka způsobil, že „všecko stvoření spolu lká, a spolu ku porodu pracuje“. Římanům 8,22. Způsobil, že nejen lidskému rodu, ale i zvířatům je přisouzeno utrpení a smrt. Přísluší proto zajisté člověku, aby se snažil ulehčit břímě utrpení, které svým hříchem uvalil na všechny tvory Boží, a ne je ještě ztěžovat. Ten, kdo týrá zvířata, protože je má ve své moci, je tyran a podlec. Působit bolest svým bližním nebo zvířatům je satanská vlastnost. Mnozí se domnívají, že o jejich krutosti se nikdo nikdy nedoví, protože ubohá němá zvířata to nemohou prozradit. Kdyby však mohli prohlédnout, jako prohlédl Balám, spatřili by anděla Božího, který je sleduje, aby podal o nich svědectví před nebeským soudem. Nebesa o všem vědí a přijde den, kdy bude vynesen rozsudek nad těmi, kdož týrají tvory Boží. {PP 330.1}

Když spatřil posla Božího, zvolal Balám v hrůze: „Zhřešilť jsem, nebo jsem nevěděl, že ty stojíš proti mně na cestě; protož nyní, jestliže se nelíbí tobě, raději navrátím se domů.“ 4. Mojžíšova 22,34. Hospodin strpěl, aby pokračoval ve své cestě, dal mu však na srozuměnou, že jeho řeč bude ovládat božská moc. Bůh tím chtěl poskytnout Moábským

důkaz, že Hebrejové jsou pod ochranou nebes, a učinil tak velmi působivě, když jim předvedl, jak je Balám bezmocný, že nemůže bez božského souhlasu ani proklít. {PP 330.2}

Jakmile se moábský král dozvěděl, že se blíží Balám, vyšel mu vstříc s velkou družinou až k hranicím své říše, aby ho uvítal. Vyslovil svůj údiv nad tím, že se Balám zdráhal přijít, když ho očekávala tak bohatá odměna. Prorok nato odpověděl: „Aj, již jsem přišel k tobě; nyní pak zdaliž všelijak budu co moci mluviti? Slovo, kteréž vložil Bůh v ústa má, to mluviti budu.“ 4. Mojžíšova 22,38. Balám velice želel toho, že byl takto omezen. Obával se, že nebude moci dosáhnout svého, protože podléhá dozorčí moci Hospodinově. {PP 330.3}

Král s předními hodnostáři své říše doprovodil Baláma s velkou okázalostí „na výsosti modly Baál“, odkud mohl zhlédnout tábor Hebrejů. Prorok stanul na vysoké hoře a pohlédl dolů na ležení vyvoleného národa Božího. Izraelští neměli ani potuchy o tom, co se děje tak blízko nich. Jak málo vůbec věděli o tom, jak Bůh o ně pečuje ve dne a v noci! Jak nedostatečně vnímá tuto péči lid Boží! Jak málo oceňuje velkou lásku a milosrdenství Boží! Kdyby lid Boží poznal podivuhodnou moc Boží, která stále zasahuje v jeho prospěch, naplnila by se jeho srdce vděčností za lásku Boží a posvátnou úctou při pomyšlení na majestát a moc Boží. {PP 330.4}

Balám měl určité znalosti o obětní službě Hebrejů a doufal, že si zajistí požehnání Boží a splnění svých hříšných cílů, když nabídne Bohu drahocennější dary než oni. Jeho mysl ovládly hříšné názory Moábských. Jeho moudrost se změnila v pošetilost, jeho duchovní prozíravost se zatemnila. Přivodil si slepotu, protože se poddal moci satanově. {PP 331.1}

Na rozkaz Balámův bylo vztyčeno sedm oltářů; na každém z nich se obětovalo. Pak se Balám odebral na „výšinu“, aby tam obcoval s Bohem, slíbiv Balákovi, že mu sdělí, co mu Hospodin oznámí. {PP 331.2}

Král se postavil se šlechtici a knížaty moábskými vedle obětního oltáře, kolem něho pak se shromáždily zástupy lidu. Všichni dychtivě očekávali návrat prorokův. Konečně se Balám vrátil a lid již čekal na jeho slova, která by provždy zmařila onu podivnou moc, zasahující ve prospěch nenáviděných Izraelitů. Balám pravil: {PP 331.3}

„Z Aram přivedl mne Balák král moábský,
z hor východních,
řka: Poď, zlořeč mi k vůli Jákoba,
a poď, vydej klatbu na Izraele.Proč bych zlořečil, komuž Bůh silný nezlořečí?
A proč bych klel, kohož Hospodin neproklíná?
Když s vrchu skal hledím na něj,
a s pahrbků spatřuji jej,
aj, lid ten sám bydlí,
a k jiným národům se nepřiměšuje.
Kdo sečte prach Jákobův?

A kdo počet? Kdo sečte čtvrtý díl izraelského lidu?
Ó bych já umřel smrtí spravedlivých,
a dokonání mé ó by bylo jako i jeho!“

4. Mojžíšova 23,7-10. {PP 331.4}

Balám se vyznal z toho, že přišel s úmyslem proklít Izrael, avšak slova, která pronesl, byla v příkrém rozporu s jeho záměry. Jeho duše Izrael proklínala, jeho ústa však Izraeli žehnala. {PP 331.5}

Když Balám shlížel na tábor Izraelských, shledal tam s údivem neklamné známky spořádanosti. Slyšel o nich jako o surovém, neukázněném národě, který na svých potulkách zamořil kraj a sužuje a ohrožuje všechny okolní národy. Přesvědčil se však o pravém opaku. Měl před sebou rozlehlý tábor, dokonale uspořádaný, v němž všechno svědčilo o pořádku a naprosté kázni. Poznal z toho odlišnou povahu vyvoleného národa Božího a přízeň, jíž ho Bůh zahrnuje. Nebyli jako ostatní národy, byli nad ně povýšeni. „Lid ten sám bydlí, a k jiným národům se nepřiměšuje.“ 4. Mojžíšova 23,9. V době, kdy pronesl tato slova, neměli Izraelští stálého sídla; Balám neznal jejich zvláštní povahu, jejich mravy a zvyky. Přesto však jak přesně se toto proroctví naplnilo v dalším životě Izraele! Po celou dobu svého zajetí, po staletí, kdy byli rozptýleni mezi národy, zůstali Izraelští odlišným národem. Lid Boží — pravý Izrael — ač rozptýlen mezi ostatními národy, je tak na zemi jenom poutníkem, občanství má pak v nebi. {PP 331.6}

Balámovi byly nejen zjeveny dějiny hebrejského lidu jako národa, nýbrž spatřil i rozmach a rozkvět pravého Izraele Božího až do konce času. Uviděl zvláštní milost, kterou Nejvyšší projevuje těm, kdož ho milují a bojí se ho. Spatřil je, jak podpíráni paží Boží vstupují do temného údolí stínu smrti. A uzřel je, jak vycházejí ze svých hrobů, ověnčeni slávou, ctí a nesmrtelností. Viděl vykoupené, jásající v nevadnoucí nádheře, nově stvořené. Pohlížeje na tento obraz, zvolal: „Kdo sečte prach Jákobův? A kdo počet? Kdo sečte čtvrtý díl Izraelského lidu?“ 4. Mojžíšova 23,10. A když uviděl, jak každé čelo zdobí koruna slávy a každá tvář vyzařuje radost, a když pohlédl do budoucna a viděl věčný život nezkaleného štěstí, vyslovil slavnostní přání: „Ó bych já umřel smrtí spravedlivých, a dokonání mé ó by bylo jako i jeho!“ 4. Mojžíšova 23,10. {PP 332.1}

Kdyby byl Balám býval ochoten přijmout světlo, které mu Bůh poskytoval, byl by býval prohlédl a okamžitě přerušil své styky s Moábskými. Nebyl by si opovážlivě zahrával s milostí Boží, nýbrž by se byl s hlubokou lítostí navrátil k Bohu. Balám však lpěl na mzdě nepravosti a byl odhodlán ji získat. {PP 332.2}

Balák s jistotou očekával, že na Izrael dopadne kletba jako drtivá rána. Při slovech prorokových prudce zvolal: „Což mi to děláš? Abys zlořečil nepřátelům mým, povolal jsem tě, a ty pak ustavičně dobrořečíš jim.“ Balám se snažil udělat z nouze ctnost, předstíral, že svědomitě dbá vůle Boží a prohlásil, že slova, která pronesl, byla z jeho úst vynucena

působením božské moci. Odpověděl: „Zdali toho, což Hospodin vložil v ústa má, nemám šetřiti, abych tak mluvil?“ 4. Mojžíšova 23,11.12. {PP 332.3}

Ani teď se však Balák nevzdal svého úmyslu. Domníval se, že velkolepý pohled na rozsáhlé ležení Hebrejů Baláma tak postrašil, že se neodvážil použít proti nim svých kouzel. Proto se rozhodl, že zavede proroka na takové místo, odkud uvidí jen malou část tábora. Jestliže Baláma přiměje k tomu, aby proklel část tábora, bude vbrzku tábor odsouzen k záhubě. K druhému pokusu došlo na vrcholu návrší, zvaném Fazga. Opět bylo vztyčeno sedm oltářů a na každý z nich položena táž oběť jako poprvé. Král se svými knížaty zůstal u obětí, Balám odešel, aby obcoval s Bohem. A znovu bylo prorokovi svěřeno božské poselství, které nemohl zamlčet ani pozměnit. {PP 332.4}

Když se opět objevil, položil mu král, čekající se svou družinou dychtivě na jeho návrat, otázku: „Co mluvil Hospodin?“ A jako předtím Balámova odpověď zděsila krále i knížata: {PP 333.1}

„Bůh silný není jako člověk, aby klamal,
a jako syn člověka, aby se měnil.
Což by řekl, zdaliž neučiní?
Což by promluvil, zdali neutvrdí toho?
Hle, abych dobrořečil, přijal jsem to na sebe;
nebo dobrořečilť jest, a já toho neodvolám.
Nepatříť na nepravosti v Jákobovi,
aniž hledí na přestoupení v Izraeli;
Hospodin Bůh jeho jestiť s ním,
a zvuk krále vítězícího v něm.“

4. Mojžíšova 23,19-21. {PP 333.2}

Zjevení vzbudilo v Balámovi posvátnou hrůzu a zvolal: „Není kouzlů proti Jákobovi, ani zaklínání proti Izraelovi.“ 4. Mojžíšova 23,23. Velký kouzelník se ze všech svých sil snažil podle přání Moábských použít své kouzelné moci. Izrael však právě nyní mohl říci: „Jaké divy Bůh koná.“ Pokud jsou pod božskou ochranou, nemůže je přemoci žádný lid, žádný národ, i kdyby měl na své straně všechnu moc satanovu. Celý svět užasne nad podivuhodným dílem, jímž Bůh zasáhl ve prospěch svého národa: božská síla ovládla muže, rozhodnutého dopustit se hříchu a zlořečit, a přinutila ho vyslovit nejbohatší a nejvzácnější zaslíbení formou vznešené a strhující básně. A milost Boží, projevená tím Izraeli, byla ujištěním, že Bůh bude povždy chránit své poslušné a věrné dítky a pečovat o ně. Bude-li satan podněcovat zlé, aby je osočovali, trápili a hubili, rozpomene se lid Boží na tento okamžik a načerpá novou odvahu a víru v Boha. {PP 333.3}

Král Moábských, sklíčený a zarmoucený, zvolal: „aniž mu již zlořeč více, ani dobrořeč.“ 4. Mojžíšova 23,25. V jeho srdci však ještě doutnala jiskérka naděje. Rozhodl se,

že učiní ještě jeden pokus. Zavedl Baláma na horu Fegor, kde stál chrám, zasvěcený zvrhlému uctívání jejich boha Baála. Také tam vztyčili týž počet oltářů jako předtím a obětovali týž počet obětí. Tentokráte však Balám neodešel, aby obcoval s Bohem o samotě. Nepředstíral, že bude čarovat. Zůstal stát u oltářů a shlížel dolů na stany Izraelských. Opět na něm spočinul Duch Boží a se rtů mu splynulo božské poselství: {PP 333.4}

„Jak velmi krásní jsou stánkové tvoji, Jákobe,
příbytkové tvoji, Izraeli!
Tak jako se potokové rozšiřují, jako zahrady vedlé řeky,
jako stromoví aloes, kteréž štípil Hospodin,
jako cedrové podlé vod.
Poteče voda z okovu jeho, a símě jeho u vodách mnohých.
A král jeho vyvýšen bude více než Agag,a vyzdvihne se království jeho…
Složil se a ležel jako lvíče,
a jako lev zůřivý; kdo jej zbudí?
Kdo by požehnání dával tobě, požehnaný bude,
a kdožť by zlořečil, bude zlořečený.“

4. Mojžíšova 24,5-7.9. {PP 334.1}

Blaho lidu Božího je tu vylíčeno několika nejkrásnějšími obrazy, jaké lze v přírodě nalézt. Prorok přirovnává Izrael k úrodným údolím nesoucím bohatou sklizeň, ke kvetoucím zahradám zavlažovaným nevysychajícími prameny, k libě vonícímu stromu aloe a k mohutnému cedru. Tento poslední obraz je jedním z nejkrásnějších a nejpřiléhavějších obrazů, které můžeme najít v Písmě svatém. Libanonský cedr ctily všechny národy Východu. Druh stromů, k nimž cedr patří, nachází se všude na zemi, kde se vyskytuje člověk. Rostou od polárních končin po tropické pásmo, radují se z vedra, avšak snášejí i zimu, vypínají se pyšně na březích řek, zvedají se majestátně nad vyprahlou, žíznivou pouští. Zapouštějí své kořeny hluboko do země mezi skalami a směle vzdorují bouři. Jejich jehličí je svěží a zelené, když vše ostatní už zahubí dech zimy. Ze všech ostatních stromů vyniká libanonský cedr mohutností, pevností a trvanlivostí. Používá se ho jako symbolu těch, jejichž život „skryt jest s Kristem v Bohu“. Koloským 3,3. Písmo svaté praví: „Spravedlivý… jako cedr na Libánu rozloží se.“ Žalm 92,13. Božská ruka povýšila cedr na krále lesa. „Jedle nevyrovnaly se ratolestem jeho, a stromové kaštanoví nebyli podobni větvem jeho,“ (Ezechiel 31,8) ani ostatní stromy v zahradě Boží. Cedru se často užívá jako královského znaku. Písmo svaté jím znázorňuje spravedlivého a naznačuje tím, jak nebesa posuzují ty, kdož plní vůli Boží. {PP 334.2}

Balám uvedl ve svém proroctví, že král Izraele bude větší a mocnější než Agag. Agag bylo jméno králů Amalechitských, kteří byli toho času velmi mocným národem. Izrael však, bude-li věren Bohu, podrobí si všechny své nepřátele. Krále Izraele byl syn Boží a jeho trůn

bude jednoho dne postaven na zemi a jeho moc se bude rozkládat nad všemi královstvími země. {PP 334.3}

Když Balák vyslechl slova prorokova, byl zdrcen zklamanou nadějí a strachem a zmocnil se ho hněv. Byl rozhořčen, že Balám mu nemohl poskytnout sebemenšího povzbuzení pro budoucnost, kdy se vše obracelo proti němu. S pohrdáním odsoudil král prorokovo pokrytectví a klam a v hněvu zvolal: „Nyní navrať se raději k místu svému. Bylť jsem řekl: Velikou ctí tě ctíti chci, a hle, Hospodin zbavil tě cti.“ 4. Mojžíšova 24,11. Balám mu odpověděl, že krále předem upozornil, že bude moci jen vyřídit poselství, které dostane od Boha. {PP 335.1}

Než se opět vrátil domů, vyřkl Balám nejkrásnější a nejvznešenější poselství o Vykupiteli světa a o konečné porážce nepřátel Božích: {PP 335.2}

„Uzřímť jej, ale ne nyní, pohledím na něj, ale ne z blízka. Vyjdeť hvězda z Jákoba, a povstane berla z Izraele, kteráž poláme knížata Moábská, a zkazí všecky syny Set.“

4. Mojžíšova 24,17. {PP 335.3}

A završil své poselství tím, že předpověděl úplnou zkázu Moábských a Edomských, Amalechitských a Sinajských, a neponechal tak králi moábskému ani paprsek naděje. {PP 335.4}

Zklamán ve svých nadějích na bohatství a povýšení, navracel se Balám domů; připravil se o přízeň krále uvědomoval si, že vzbudil nelibost Boží. Když došel domů, opustila ho dozírající síla Ducha Božího a ovládla ho opět hrabivost, dosud pouze zadržovaná. Byl ochoten použít jakéhokoli prostředku, jen aby získal odměnu, již mu sliboval Balák. Balám si byl vědom toho, že blaho Izraele závisí na jeho poslušnosti Bohu a že ho lze porazit, jen když bude sveden k hříchu. Rozhodl se, že si získá Balákovu přízeň tím, že poradí Moábským, jak si mají počínat, aby uvalili kletbu na Izraelské. {PP 335.5}

Vrátil se hned do země Moábských a předložil králi své plány. Moábští byli rovněž přesvědčeni, že pokud Izrael zůstane věren Bohu, potud bude Bůh jejich záštitou. Balám navrhoval takovýto plán: svést Izraelské k modloslužbě, a tím je odloučit od Boha. Kdyby je mohli svést k tomu, aby se zúčastnili nemravného uctívání Baála a Astarty, stal by se jejich všemocný Ochránce jejich nepřítelem a sami by brzy padli za kořist divokých bojovných národů, jež je obklopovaly. Král ochotně přijal Balámův plán a Balám měl pomáhat při jeho provedení. {PP 335.6}

Balám se dožil úspěchu svého ďábelského plánu. Bůh stihl kletbou svůj národ. Tisíce Izraelských padlo pod jeho ranami. Božské spravedlnosti, která potrestala Izraele za spáchaný hřích, neunikli však ani svůdci. Ve válce Izraelských s Madiánskými byl Balám usmrcen. Měl předtuchu svého konce, když byl zvolal: „Ó bych já umřel smrtí

spravedlivých, a dokonání mé ó by bylo jako i jeho!“ 4. Mojžíšova 23,10. Nezvolil však život spravedlivého, a proto sdílel osud nepřátel Božích. {PP 335.7}

Osud Balámův se podobá osudu Jidášovu. Také jejich povahy si jsou navzájem podobné. Oba se snažili spojit službu Bohu se službou mamonu a ani jednomu se to nepodařilo. Balám uznával pravého Boha a prohlašoval, že mu slouží. Jidáš věřil v Ježíše jako v Mesiáše a připojil se k následovníkům Kristovým. Balám však doufal, že ze služby Hospodinu si udělá prostředek k získání bohatství a světských poct. Když se mu to nepodařilo, klopýtl, padl a zahubil se. Jidáš očekával, že svým společenstvím s Kristem získá bohatství a povýšení v pozemském království, které — jak se domníval — chce Mesiáš založit. Zmaření těchto nadějí ho dohnalo k tomu, že odpadl a zahubil se. Balámovi i Jidášovi se dostalo velkého světla, oba požívali velkých výsad, avšak jediná hříšná záliba otrávila jejich povahu a vedla k jejich zkáze. {PP 336.1}

Je nebezpečné připustit, aby se v srdci usadila nekřesťanská touha. Jediný hřích, kterému holdujeme, kazí postupně povahu a všechny její ušlechtilejší stránky podřizuje hříšné touze. Kdo umlčí jediný hlas svého svědomí, kdo se oddá jedinému špatnému návyku a kdo jednou zanedbá svou povinnost, rozboří ochranný val kolem své duše a otevře cestu satanovi, aby do ní vstoupil a sváděl ji. Jediná bezpečná cesta je modlitba, vysílaná každodenně z upřímného srdce po vzoru Davidově: „Zdržuj kroky mé na cestách svých, aby se neuchylovaly nohy mé.“ Žalm 17,5. {PP 336.2}

41. Kapitola — Odpadnutí u Jordánu

S radostí v srdci a s novou vírou v Boha vracela se vítězná vojska Izraele z Bázan. Izraelští se již zmocnili cenného území a pevně věřili, že brzy dobudou Kanaánu. Mezi nimi a zaslíbenou zemí ležela už jen řeka Jordán. A za ní se rozprostírala bohatá nížina, pokrytá rostlinstvem, zavlažovaná hojností vody z četných studní zastíněná bujnými palmami. Na západním okraji nížiny zvedaly se věže a paláce Jericha, zasazeného do palmových hájů, a nazývaného proto „město palem“. {PP 337.1}

Na východ od Jordánu mezi řekou a vysokou náhorní planinou, kterou byli překročili, se podél břehu řeky rozkládala rovina, několik kilometrů široká. V tomto chráněném údolí bylo tropické podnebí. Rostl tam setim neboli trnovník, podle něhož se rovina jmenovala „údolí Setim“. A tam se Izraelští utábořili. V akátových hájích podle řeky našli příjemné útočiště. {PP 337.2}

V tomto nádherném prostředí museli se však utkat se zlem ještě smrtelnějším, než byla mocná vojska nepřátel nebo dravá zvěř pouště. Tuto zemi, tak bohatou na přírodní krásy, poskvrňovali její obyvatelé. Při veřejném uctívání Baála, nejvyššího božstva, provozovali nejohavnější a nejzvrhlejší obřady. Všude byla místa, určená pro konání modloslužeb a neřestí, a již názvy těchto míst svědčily o zpustlosti a zkaženosti lidu. {PP 337.3}

Takové prostředí mělo zhoubný vliv na Izraelské. Ohavnosti, které se kolem nich ustavičně páchaly, působily na jejich mysl. Také zahálka a pohodlný život, který vedli, působily neblaze na jejich mravy. Aniž si to takřka uvědomovali, odkláněli se od Boha a ocitali se ve stavu, v němž snadno podléhali pokušení. {PP 337.4}

V době, kdy tábořili na břehu Jordánu, připravoval se Mojžíš k dobytí Kanaánu. Tento úkol velkého vůdce plně zaměstnával. Pro lid však byla tato doba napětí a očekávání velkou zkouškou. Jak čas plynul, dopouštěli se Izraelští nejstrašnějších prohřešků proti mravopočestnosti. {PP 337.5}

Zpočátku se Izraelští málo stýkali se svými pohanskými sousedy. Po čase se však do tábora počaly vkrádat madiánské ženy. Přicházely takřka nepovšimnuty a své plány prováděly tak nenápadně, že úplně unikly pozornosti Mojžíšově. Záměrem těchto žen bylo vejít ve styk s Hebreji, svést je k přestoupení zákona Božího, seznámit je s pohanskými obřady a zvyky a přivést je k modloslužebnictví. Tyto své úmysly pečlivě zahalovaly rouškou přátelství, takže nebyly podezřelé ani strážcům lidu. {PP 337.6}

Na Balámův návrh uspořádal moábský král velkou slavnost na počest pohanských bohů a Balám měl nenápadným způsobem přimět Izraelské k tomu, aby se jich zúčastnili. Balám, kterého Izraelští považovali za proroka Božího, mohl úkol splnit poměrně snadno. Na slavnost se dostavil velký počet Izraelských. Odvážili se na zapovězenou půdu a octli se tak v sídlech satanových. Omámeni hudbou a tancem a očarováni krásou pohanských vestálek,

zapomněli na svou oddanost k Hospodinu. Jejich účast na veselí a hodování, spojená s hojným požitím vína, zatemnila jejich smysly a zbavila je zábran; přestali se ovládat a propadli vášním. Když poskvrnili své svědomí oplzlostmi, dali se přemluvit, aby se klaněli modlám. Obětovali na pohanských oltářích a účastnili se nejzvrhlejších obřadů. {PP 338.1}

Netrvalo dlouho a jed se jako smrtelný mor rozšířil po celém táboře Izraelských. Ti, kdož porazili v boji své nepřátele, podlehli nástrahám pohanských žen. Zdálo se, jakoby byli omámeni a posedlí. Mezi prvními, kteří se dopustili hříchu, byli vládci a vedoucí. Provinilo se však tolik lidí, že se dalo mluvit o obecném odpadnutí. „Připojil se lid Izraelský k modle Belfegor.“ 4. Mojžíšova 25,3. Když byl Mojžíš na zlo upozorněn, svedli již nepřátelé svými úklady Izraelské k tomu, že se nejen účastnili ohavným modloslužeb na hoře Fegor, ale holdovali pohanským obřadům i v táboře. Toto poznání naplnilo starého vůdce rozhořčením a vzbudilo hněv Boží. {PP 338.2}

Všechno zaklínání Balámovo nedosáhlo u Izraelských toho, co způsobily jejich bezbožné skutky. Izraelští se odtrhli od Boha. Rána přišla vzápětí a lid si začal uvědomovat hrůznost svého hříchu. V táboře vypukl strašný mor, jemuž padly v krátkosti za oběť desetitisíce lidí. Bůh přikázal, aby soudci odsoudili vůdce tohoto odpadnutí k smrti. Rozkaz byl hned proveden. Provinilci byli usmrceni a jejich těla byla pověšena před očima všeho Izraele. Z toho, jak přísně bylo naloženo s jejich vůdci, měli všichni pochopit, jakou ošklivost vzbudil jejich hřích u Boha a jak velký hněv Boží jím vyvolali. {PP 338.3}

Všichni cítili, že trest je spravedlivý. Lidé spěchali ke stánku úmluvy a v slzách a v hluboké pokoře se vyznávali ze svého hříchu. Když tak lkali před Bohem u dveří svatostánku, zatím co mor konal stále své dílo zkázy a soudcové plnily svůj strašný úkol, vstoupil opovážlivě do tábora Zamri, jeden ze šlechticů izraelských, doprovázen madiánskou nevěstkou, dcerou „předního mezi Madiánskými“, a doprovodil ji do svého stanu. Tak vyzývavě a odporně se neřest dosud neprojevila. Rozohněn vínem, prohlásil Zamri svůj hřích za „sodomský“ a chlubil se svou hanbou. Kněží a vůdcové se v žalu a pokoře vrhli na zem, „plakali u dveří stánku úmluvy“, a prosili Hospodina, aby ušetřil svůj lid a netrestal jej, když tento kníže izraelský se svým hříchem chlubí přede všemi, jakoby vzýval Boha o pomstu a posmíval se soudcům národa. Z davu vystoupil Fínes, syn velekněze Eleazara, uchopil kopí „a všed za mužem izraelským do stanu“, oba je probodl. Rána tak byla zastavena; kněz, který vykonal božský soud, byl poctěn před celým Izraelem. Byl potvrzen ve svém kněžském stavu a jeho rodu bylo kněžství potvrzeno na věky. {PP 338.4}

Fínes „odvrátil prchlivost mou od synů Izraelských,“ znělo božské poselství Mojžíšovi, „Protož díš: Aj, já dám jemu smlouvu svou pokoje. I bude míti on i símě jeho po něm smlouvu kněžství věčného, proto že horlil pro Boha svého, a očistil syny Izraelské.“ 4. Mojžíšova 25,11-13. {PP 339.1}

Rány, jež zasáhly Izrael za jeho hříchy u Setim, usmrtily ty, na něž téměř před čtyřiceti lety padl rozsudek: „Zajisté zemrou na poušti.“ Sčítání lidu, které bylo na božský příkaz provedeno, když tábořili na břehu Jordánu, ukázalo, že „mezi těmito pak nebyl žádný z oněch sečtených od Mojžíše a Árón kněze, když počítali syny Izraelské na poušti Sinaj…jediné Kálef, syn Jefonův, a Jozue, syn Nun.“ 4. Mojžíšova 26,64.65. {PP 339.2}

Bůh seslal rány na Izrael, protože podlehl svodům Madiánských. Ani svůdcové však neunikli hněvu božské spravedlnosti. Amalechitští, kteří zaútočili na Izrael u Rafidim, kde napadli slabé a unavené, kráčející za vojskem izraelským, zůstali dlouho nepotrestáni. Madiánští však, kteří svedli Izraelské ke hříchu, byli nebezpečnějším nepřítelem, a proto pocítili okamžitou ránu Boží. „Pomsti prvé synů Izraelských nad Madiánskými,“ přikázal Bůh Mojžíšovi, „a potom připojen budeš k lidu svému.“ 4. Mojžíšova 31,2. Mojžíš neprodleně rozkaz provedl. Z každého kmene dal vybrat po tisíci mužů a vyslal je pod vedením Fínesovým. „Tedy bojovali proti Madiánským, jakož byl přikázal Hospodin Mojžíšovi a…pobili také krále madiánské mezi jinými, kteréž porazili;…pět králů madiánských, Baláma také, syna Beorova, zabili mečem.“ 4. Mojžíšova 31,7.8. Také ženy, které útočící vojsko zajalo, byly na rozkaz Mojžíšův usmrceny jako nejnebezpečnější nepřátelé, kteří se na Izraeli nejvíce provinili. {PP 339.3}

Takový byl konec těch, kdož chtěli způsobit zlo národu Božímu. Žalmista praví: „Pohříženiť jsou národové v jámě, kterouž udělali; v osídle, kteréž polékli, uvázla noha jejich.“ Žalm 9,16. „Neboť neopustí Hospodin lidu svého, a dědictví svého nezanechá. Ale až k spravedlnosti navrátí se soud.“ Když lidé „se shlukují proti duši spravedlivého“, Hospodin „obrátí na ně nepravost jejich, a zlosti jejich zahladí je.“ Žalm 94,14.15.21.23. {PP 339.4}

Když povolali Baláma, aby proklel Izraelské, nemohlo jim všechno jeho zaříkávání uškodit, neboť Hospodin nepatřil „na nepravosti v Jákobovi“, ani nehleděl „na přestoupení v Izraeli“ 4. Mojžíšova 23,21. Když však podlehli pokušení a přestoupili zákon Boží, odňal jim Bůh svou ochranu. Je-li lid Boží věren přikázáním Božím, pak „není kouzlů proti Jákobovi, ani zaklínání proti Izraelovi“ 4. Mojžíšova 23,23. Proto satan vynakládá všechnu svou moc i všechny své lstivé úklady k tomu, aby jej svedl ke hříchu. Jestliže duchovní, kteří jsou strážci zákona Božího, přestupují předpisy zákona, odvracejí se tím od Boha a nebudou schopni postavit se svým nepřátelům. {PP 340.1}

Izraelští, které nemohly porazit zbraně ani kouzla Madiánských, padli za oběť jejich nevěstkám. Takovou moc má žena, pracující ve službách satanových, že dovede opříst a zničit duši. „Mnohé zranivší, porazila, a silní všickni zmordováni jsou od ní.“ Přísloví 7,26. Takto byly svedeny dítky Setovy a ztratily svou poctivost; posvátné símě tak bylo zkaženo. Takto byl pokoušen Josef. Takto Samson prozradil Filištínským zdroj své síly, záštitu Izraelských. Takto ztroskotal David. A Šalamoun, nejmoudřejší z králů, který byl třikrát

nazván miláčkem Božím, se takto stal otrokem vášně a obětoval svou poctivost téže čarovné moci! {PP 340.2}

„Toto pak všecko u figůře dálo se jim, a napsáno jest k napomenutí našemu, kteříž jsme na konci světa. A protož kdo se domnívá, že stojí, hlediž, aby nepadl.“ 1. Korintským 10,11.12. Satan dobře ví, jak zacházet s lidským srdcem. Zná místa, která jsou v každém člověku nejsnadněji zranitelná, protože je s pekelnou horlivostí po tisíciletí studuje, a v nových pokoleních poráží nejsilnější muže, knížata izraelská, týmž pokušením, jímž je porazil u Betfegor. Ve všech dobách nacházíme ztroskotance, kteří uvázli na úskalí smyslných požitků. Jak se přibližujeme konci času a jak lid Boží se blíží hranicím nebeského Kanaánu, znásobuje satan své úsilí, aby mu zabránil vstoupit do zaslíbené země. Klade svá osidla každé duši. A nejen nevědomí a nevzdělaní musejí být na stráži. Satan chystá svá pokušení i pro ty, kdož zaujímají nejvyšší postavení a kdož zastávají nejsvětější pověření. Svede-li je, aby poskvrnili své duše, pak může skrze ně zničit mnohé. Používá nyní týchž nástrojů, jakých používal před třemi tisíci lety: světského přátelství, kouzla krásy, rozkošnictví, nevázanosti, hodování a vinného poháru. Tím vším svádí k přestoupení sedmého přikázání. {PP 340.3}

Dříve než satan svedl Izraelské k modloslužebnictví, svedl je ke smilstvu. Ti, kdož zneucťují obraz Boha a poskvrňují chrám Boží v sobě, se pak nezaleknou žádného zneuctění Boha, které by mohlo uspokojit jejich zvrhlá přání. Ukájení smyslných žádostí oslabuje rozum a ponižuje duši. Uspokojování zvířecích sklonů otupuje a ochromuje mravní a rozumovou sílu. Otrok vášně si přestává uvědomovat svou závaznost zákona Božího, přestává si vážit usmíření a neoceňuje správně význam duše. Laskavost, čistotu a pravdu, bázeň Boží i lásku k svatým věcem — všechny tyto svaté city a ušlechtilé snahy, které spojují člověka s nebeským světem — spálí žár chtíče. Duše se stává černou a bezútěšnou pouští, příbytkem zlých duchů a „nádobou vší nečisté nepřátelské havěti“. Bytosti stvořené k obrazu Božímu klesají na úroveň zvířat. {PP 340.4}

Tím, že se stýkali s modloslužebníky a účastnili se jejich slavností, byli Hebrejové svedeni k tomu, že přestoupili zákon Boží a byli pak postiženi soudem Božím. I nyní láká satan následovníky Kristovy, aby se družili s bezbožníky a účastnili se jejich zábav, a tak je svádí ke hříchu. „Vyjdětež z prostředku jejich, a oddělte se, praví Pán, a nečistého se nedotýkejte.“ 2. Korintským 6,17. Bůh požaduje i nyní od svého lidu, aby se výrazně odlišoval od ostatního světa, ve zvycích, mravech a zásadách, jako to požadoval od starověkého Izraele. Bude-li věrně následovat učení slova Božího, bude se od všech ostatních odlišovat; vždyť ani jinak nelze. Hebrejům se nedostávalo výslovnějších výstrah, aby se nemísili s pohany, než jsou výstrahy, zapovídající křesťanům, aby se přizpůsobovali duchu a mravům bezbožníků. Kristus nám praví: „Nemilujtež světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. Miluje-liť kdo svět, neníť lásky Otcovy v něm.“ 1. Janův 2,15. „Přízeň světa jest nepřítelkyně Boží. A protož kdo by koli chtěl býti přítelem tohoto světa, nepřítelem Božím

učiněn bývá.“ Jakubův 4,4. Následovníci Krista se mají vzdalovat hříšníků a mají je vyhledávat jen tehdy, když jim mohou přinést dobro. Musíme se se vší rozhodností uzavírat před společností těch, kdož nás svým vlivem mohou odvrátit od Boha. Modleme se „Neuvoď nás v pokušení“ a vyhýbejme se pokušení, jak jen možno. {PP 341.1}

Izraelští se dopustili hříchu v době, kdy je nikdo neohrožoval a kdy vedli lehký život. Zapomínali na Boha, zanedbávali modlitbu a začali věřit v sebe. Pohodlný život a ukájení vlastních potřeb strhly hradbu chránící duši, takže do ní mohly vniknout mrzké myšlenky. To byli ti zrádci, kteří zbořili pevnost zásad a vydali Izrael v moc satanovu. Tímto způsobem se satan stále snaží zahubit duši. Než se křesťan dopustí zjevného hříchu, probíhá v jeho srdci dlouhý proces, utajený světu, jímž se hřích připravuje. Duše neklesne náhle ze stavu čistoty a svatosti a nepropadne náhle neřesti, zkaženosti a zločinnosti. Je zapotřebí jisté doby, než ti, kdož byli stvořeni k obrazu Božímu, klesnou tak, že se přiblíží zvířeti nebo satanovi. Stačí uzřít, a už se měníme. Obíráme-li se nečistými myšlenkami, zvyká si naše mysl na hřích; a hřích, který se nám kdysi ošklivil, se nám začne zdát příjemným. Satan používá veškerých prostředků k tomu, aby si lidé oblíbili zločinné a zvrhlé neřesti. Nelze projít ulicemi našich měst, abychom přitom nespatřili nápadná upozornění na zločiny, které se popisují v některých románech, nebo se předvádějí v městských divadlech. Tak se mysl obeznamuje s hříchem a zvyká si na něj. Noviny a časopisy seznamují lidi každý den se špatnostmi a neřestmi a svými vzrušujícími příběhy podněcují vášně. Lidem se dostává tolik zpráv o zvrhlých zločinech, že kdysi citlivé svědomí, které by se s hrůzou odvrátilo od takových výjevů se otupí a prodlévá pak u nich s lačností a zájmem. {PP 341.2}

Mnohé z oblíbených zábav dnešního světa, jímž holdují i ti, kteří se vydávají za křesťany, sledují týž cíl jako zábavy některých pohanů. Je vpravdě málo takových zábav, jichž by satan nevyužil k zahubení duší. Divadla využívá po staletí, aby vznítil vášeň a velebil neřest. Opery s její okouzlující nádherou a omamnou hudbou, tance a hráčského stolu využívá k tomu, aby strhl ochrannou hradbu zásad a otevřel cestu k smyslnému ukájení. V každém takovém shromáždění, v němž se ukájejí smyslné chtíče, v němž člověk zapomíná na Boha a věčné zájmy, opřádá satan duše svými řetězy. {PP 342.1}

„Ostříhej srdce svého,“ zní rada mudrcova, „Nebo z něho pochází život“ Přísloví 4,23. Jak člověk myslí v srdci svém, takový je. Srdce se musí obnovovat božskou milostí, jinak je zbytečné usilovat o čistotu života. Kdo se pokouší žít ctnostně a šlechetně bez milosti Kristovy, staví dům na pohyblivém písku. Při prudkém náporu pokušení jistotně padne. Každá duše by měla prosit slovy Davidovy modlitby: „Srdce čisté stvoř mi, ó Bože, a ducha přímého obnov u vnitřnostech mých.“ Žalm 51,10. A když jsme se stali účastníky Boží milosti, musíme usilovat o dokonalost, abychom „mocí Boží ostříháni“ byli „skrze víru k spasení“. 1. Petrův 1,5. {PP 342.2}

Musíme ovšem vynaložit určité úsilí, abychom odolali pokušení. Ten, kdo se nechce stát kořistí úkladů satanových, musí dobře střežit hradby své duše. Musí se stříci všeho, čím lze

podnítit nečisté myšlenky, ať již četbou, pozorováním nebo nasloucháním. Neměli bychom připustit, aby naše mysl prodlévala byť mimovolně u každého předmětu, který nám nastrčí protivník naší duše. „přepášíce bedra mysli své,“ praví apoštol Petr, „střízliví jsouce,…nepřirovnávající se prvním neznámosti své žádostem, ale jakž ten, kterýž vás povolal, svatý jest, i vy svatí ve všem obcování buďte.“ 1. Petrův 1,13-15. Pavel praví: „Kterékoli věci jsou pravé, kterékoli poctivé, kterékoli spravedlivé, kterékoli čisté, kterékoli milé, kterékoli dobropověstné, jestli která ctnost, a jestli která chvála, o těch věcech přemyšlujte.“ Filipským 4,8. K tomu je zapotřebí opravdové modlitby a neustálé bdělosti. Musí nám pomáhat stálý vliv Ducha svatého, který pozvedá naši mysl a navyká ji prodlévat u čistých a svatých věcí. Musíme také pilně studovat slovo Boží. „Jakým způsobem očistí mládenec stezku svou? Takovým, aby se choval vedlé slova tvého.“ „V srdci svém,“ praví žalmista, „skládám řeč tvou, abych nehřešil proti tobě.“ Žalm 119,9.11. {PP 342.3}

Hřích, kterého se Izraelští dopustili u Betgefor, způsobil, že na národ vzápětí dopadly rány Boží. Není nutné, aby týž hřích byl dnes potrestán stejně rychle; dojde však zajisté odplaty. „Jestližeť kdo chrámu Božího poškvrňuje, tohoť zatratí Bůh.“ 1. Korintským 3,17. Příroda stíhá tyto zločiny strašnými tresty, které dříve či později postihnou každého hříšníka. Právě tyto hříchy zavinily strašlivou degeneraci našeho pokolení a způsobily nemoci a bídu, jimiž je svět postižen. Hříšníku se může podařit utajit svůj hřích před svými bližními, neunikne však zajisté jeho následkům — utrpení, nemocem, slabomyslnosti nebo smrti. A až skončí jeho život, stane před soudním tribunálem, který mu přiřkne věčný trest. „Závisti, vraždy, opilství, hodování a těm podobné věci, kteréž kdokoli činí… království Božího dědicové nebudou“ (Galatským 5,21), nýbrž se satanem a zlými anděly budou uvrženi „do jezera ohnivého“, které „jest smrt druhá“. Zjevení 20,14. {PP 343.1}

„Rtové cizí ženy strdí tekou, a měkčejší nad olej ústa její. Poslední však věci její hořké jsou jako pelyněk, ostré jako meč na obě strany ostrý.“ Přísloví 5,3.4. „Vzdal od ní cestu svou, a nepřibližuj se ke dveřím domu jejího, abys snad nedal jiným slávy své, a let svých ukrutnému, aby e nenasytili cizí úsilím tvým, a práce tvá nezůstala v domě cizím. I řval bys naposledy, když bys zhubil tělo své a čerstvost svou.“ Přísloví 5,8-11 „K smrti se zajisté nachyluje dům její.“ „kteřížkoli vcházejí k ní, nenavracují se zase.“ Přísloví 2,18.19. „Mrtví jsou tam, a v hlubokém hrobě ti, kterýchž pozvala.“ Přísloví 9,18. {PP 343.2}

42. Kapitola — Zákon Opětován

Hospodin oznámil Mojžíšovi, že se přiblížila doba, určená k dobytí Kanaánu. Stařičký prorok stanul na návrší, odkud mohl přehlédnout Jordán a zaslíbenou zemi, a s hlubokým pohnutím patřil na dědictví svého národa. Bylo by možné, aby rozsudek, který byl nad ním vynesen za jeho hřích u Kádes, byl odvolán? S hlubokou opravdovostí se modlil: „Panovníče Hospodine, ty jsi počal ukazovat služebníku svému velikost svou a ruku svou přesilnou; nebo kdo jest Bůh silný na nebi aneb na zemi, ješto by činiti mohl skutky podobné tvým, a moci podobné tobě? Prosím, nechť vejdu a uzřím zemi tu výbornou, kteráž jest za Jordánem, horu tu výbornou i Libán.“ 5. Mojžíšova 3,24-25. {PP 344.1}

Dostalo se mu odpovědi: „Dosti máš, nemluv více o to se mnou. Vstup na vrch hory Fazga, a pozdvihna očí svých k západu a k půlnoci, ku poledni i k východu, hleď očima svýma; nebo nepřejdeš Jordánu tohoto.“ 5. Mojžíšova 3,26-27. {PP 344.2}

Bez reptání podrobil se Mojžíš rozhodnutí Božímu. Zmocnila se ho úzkost, co bude s Izraelem. Kdo bude mít takový zájem o jeho blaho jako on? Z hloubi jeho srdce vytryskla modlitba: „Opatřiž Hospodin Bůh duchů, Bůh všelikého těla, shromáždění toto mužem hodným, kterýž by vycházel před nimi, a kterýž by vcházel před nimi, a kterýž by vyvodil a zase uvodil je, aby nebylo shromáždění Hospodinovo jako ovce, kteréž nemají pastýře.“ 4. Mojžíšova 27,16.17. {PP 344.3}

Hospodin vyslyšel modlitbu svého služebníka a dal mu odpověď: „Vezmi k sobě Jozue, syna Nun, muže, v kterémž jest duch můj, a vlož ruku svou na něj. A postavě jej před Eleazarem knězem a přede vším shromážděním, dáš jemu naučení před očima jejich. A udělíš jemu slávy své, aby ho poslouchalo všecko množství synů izraelských.“ 4. Mojžíšova 27,18-20. Jozue již dlouho provázel Mojžíše a jako muž moudrý, schopný a věrný byl vybrán za jeho následovníka. {PP 344.4}

Mojžíš vložil na Jozue své ruce a před celým shromážděním Izraelských ho slavnostně ustanovil vůdcem Izraele. Jozue se bude také hned podílet na vládě. Mojžíš tlumočil shromážděnému Izraeli slova Hospodinova o Jozue: „Před Eleazerem knězem postavě se, ptáti se ho bude na soud urim před Hospodinem. K rozkazu jeho vyjdou, a k rozkazu jeho vejdou, on i všickni synové Izraelští s ním, a všecko shromáždění.“ 4. Mojžíšova 27,21. {PP 344.5}

Než se vzdal svého postavení vůdce Izraele, vyprávěl Mojžíš Izraelským z příkazu Božího o jejich vysvobození z Egypta a o jejich putování po poušti. Také jim znovu připomenul zákon daný na Sinaji. V době, kdy byl zákon vydán, byli jen málokteří z přítomných tehdy dost staří, aby plně pochopili význam oné slavné události. Protože zakrátko překročí Jordán a vstoupí do zaslíbené země, chtěl jim Bůh shrnout požadavky svého zákona a připomenout jim, že podmínkou jejich zdaru je poslušnost. {PP 345.1}

Mojžíš vystoupil před lid a dal mu poslední své výstrahy a napomenutí. Jeho tvář vyzařovala svaté světlo. Jeho vlasy stářím zbělely, avšak postavy byl dosud rovné a zdraví pevného. Jeho oko bylo dosud jasné a nezkalené. Byla to významná chvíle. Procítěně vylíčil Izraeli lásku a milosrdenství jejich všemohoucího Ochránce: {PP 345.2}

„Nebo ptej se nyní na dni staré, kteříž byli před tebou, od toho dne, v kterémž stvořil Bůh člověka na zemi, a od jednoho kraje nebe až do druhého, stala-li se kdy věc podobná této tak veliké, aneb slýcháno-li kdy co takového? Zdali kdy slyšel který lid hlas Boha mluvícího z prostředku ohně, jako jsi ty slyšel a živ zůstal? Aneb zdali se kdy který Bůh pokusil, aby přijda, vzal sobě národ některý z jiného národu s zkušováním, znameními a s zázraky, skrze boje a ruku silnou, v rameni vztaženém a v hrůzi veliké, jako učinil všecko toto pro vás Hospodin Bůh váš v Egyptě před očima vašima? Toběť jest to ukázáno, abys věděl, že Hospodin jest Bůh, a že není jiného kromě něho.“ 5. Mojžíšova 4,32-35. {PP 345.3}

„Ne proto, že by vás více bylo nad jiné národy, připojil se k vám Hospodin, a vyvolil vás, (nebo menší vás počet byl nežli jiných národů,) ale proto, že miloval vás Hospodin, a splniti chtěl přísahu, kterouž přisáhl otcům vašim, vyvedl vás v ruce silné, a vysvobodil vás z domu služby, z ruky Faraóna, krále Egyptského. I zvíš, že Hospodin Bůh tvůj jest Bůh, Bůh silný a pravdomluvný, ostříhající smlouvy a milosrdenství těm, kteříž ho milují a ostříhají přikázaní jeho, až do tisícího kolena.“ 5. Mojžíšova 7,7-9. {PP 345.4}

Izraelští vždy rádi svalovali odpovědnost za své nesnáze na Mojžíše; domnívali se, že Mojžíš je pyšný, ctižádostivý a sobecký. Mojžíš však nyní jejich podezření rozptýlil a lidé naslouchali jeho slovům a plně jim věřili. Mojžíš jim podle pravdy vyložil jejich chyby a přestupky jejich otců. Byli často netrpěliví a vzpurní, když již dlouho putovali po poušti. Hospodin však neměl viny na tom, že nemohli dosud vstoupit do Kanaánu. Byl zarmoucen více než oni, že je nemůže hned uvést do zaslíbené země a projevit před všemi národy svou moc ve prospěch svého národa. {PP 345.5}

Nedůvěřovali mu, byli pyšní a nevěřící, a proto nebyli připraveni na to, aby mohli vejít v Kanaán. Nebyli by představovali národ, jehož Bohem je Hospodin, neboť neměli jeho čistou, laskavou a shovívavou povahu. Kdyby se jejich otcové byli ve víře odevzdali vedení Božímu, kdyby se byli řídili jeho soudy a ustanoveními, byli by již dávno přebývali v Kanaánu jako vzkvétající, svatý a šťastný národ. To, že se tím jejich vstup do zaslíbené země oddaloval, zneuctívalo Boha a zlehčovalo jeho slávu v očích okolních národů. {PP 346.1}

Mojžíš, který dobře pochopil povahu a cenu zákona Božího, ujistil lid, že žádný jiný národ nemá tak moudrá a milosrdná zákonná ustanovení, než jakých se dostalo Hebrejům. „Viztež,“ pravil jim, „učilť jsem vás ustanovením a soudům, jakž mi přikázal Hospodin Bůh můj, abyste tak činili v zemi, do kteréž vejdete k dědičnému držení jí. Ostříhejtež tedy a čiňte je, nebo to jest moudrost vaše a opatrnost vaše před očima národů, kteříž, slyšíce

všecka ustanovení tato, řeknou: Jistě lid moudrý a rozumný národ veliký tento jest.“ 5. Mojžíšova 4,5.6. {PP 346.2}

Mojžíš připomněl Izraeli onen den, kdy „stál před Hospodinem Bohem svým na Oréb ě“. Pak se obrátil k zástupům Izraelských s výzvou: „Nebo který národ tak veliký jest, kterýž by měl bohy sobě tak blízké, jako jest Hospodin Bůh váš ve všem volání našem k němu? A který jest národ tak veliký, kterýž by měl ustanovení a soudy spravedlivé, jako jest všecken zákon tento, kterýž já vám dnes předkládám?“ 5. Mojžíšova 4,7.8. Tato otázka, položená Izraeli, může být položena i dnes. Zákony, které dal Bůh svému vyvolenému národu, jsou moudřejší, lepší a lidštější než zákony nejvzdělanějších a nepokročilejších národů na světě. Zákony národů jsou poznamenány vadami a slabostmi lidského srdce. Zákon Boží však má pečeť božství. {PP 346.3}

„Vás pak pozval Hospodin a vyvedl vás jako v peci železné z Egypta, abyste byli lid jeho dědičný,“ pravil Mojžíš. A pak jim popsal zemi, do níž brzy vstoupí a která bude jejich za podmínky, že budou poslušní zákona Božího. Jak se asi tato slova dotkla srdcí Izraelských, když si uvědomili, že ten, jenž jim požehnání zaslíbené země líčí tak vřelými slovy, nebude pro jejich hřích účasten dědictví svého lidu! Mojžíš pravil Izraeli: {PP 346.4}

„Hospodin Bůh tvůj uvozuje tě do země výborné,“ která „není jako země egyptská, z níž jsi vyšel, v kteréž jsi rozsíval símě své, a svlažoval ji do ustání noh svých jako zahradu bylinnou, ale země, do kteréž vy jdete, abyste ji dědičně vládli, jet země hornatá, mající i údolí, kteráž z deště nebeského svlažována bývá vodou,“ „země, v níž jsou potokové vod, studnice a propasti prýštící se po údolích i po horách, země hojná na pšenici a ječmen, na vinice a fíky a jablka zrnatá, země, v níž jest hojnost olivoví olej přinášejícího a medu, země, v níž bez nedostatku chléb jísti budeš, a v ničemž nouze trpěti nebudeš, země, jejíž kamení jest železo, a z hor jejich měď sekati budeš,“ „země, o kterouž Hospodin Bůh tvůj pečuje, a vždycky oči Hospodina Boha tvého obráceny jsou na ni, od počátku roku, až do konce jeho.“ 5. Mojžíšova 8,7-9; 5. Mojžíšova 11,10-12. {PP 346.5}

„A když tě uvede Hospodin Bůh tvůj do země, kterouž s přísahou zaslíbil otcům tvým, Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi, že ji tobě dá, i města veliká a výborná, kterýchžs nestavěl, a domy plné všech dobrých věcí, kterýchž jsi nenaplnil, a studnice vykopané, kterých jsi nekopal, a vinice a olivoví, jichž jsi neštípil, a jedl bys a nasytil se. Varuj se, abys nezapomenul na Hospodina.“ „Hleďtež, abyste se nezapomínali na smlouvu Hospodina Boha svého, kterouž učinil s vámi,…nebo Hospodin Bůh tvůj jest oheň sžírající, Bůh silný, horlivý,“ „Budete-li konat zlé v očích Hospodinových,“ pravil Mojžíš, „hrozně a rychle vyhlazení budete z země, do kteréž půjdete přes Jordán, abyste vládli jí.“ 5. Mojžíšova 6,10-12; 4,23.24.26. {PP 347.1}

Když před celým shromážděním zopakoval zákon, sepsal Mojžíš všechny zákony, všechna ustanovení a všechny soudy, které jim Bůh dal, a všechna nařízení o obětování.

Knihu pak svěřil do opatrování příslušným úředníkům, kteří ji bezpečně uložili do boku truhly smlouvy. Přesto však velkého vůdce znepokojovala obava, aby se lid neodvrátil od Boha. Ve svém projevu, který k němu měl, mu nádhernými a vzrušenými slovy vylíčil požehnání, kterých se mu dostane, bude-li poslušný, a prokletí, které ho stihne, bude-li hřešit. {PP 347.2}

„Jestliže pak opravdově poslušen budeš hlasu Hospodina Boha svého, ostříhaje a čině všecka přikázaní jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě," „Požehnaný budeš v městě, požehnaný i na poli. Požehnaný plod života tvého, úrody země tvé, i plod dobytka tvého,…Požehnaný koš tvůj i díže tvá. Požehnaný budeš vcházeje, požehnaný i vycházeje. A učiní Hospodin, že nepřátelé tvoji, kteříž by povstali proti tobě, poraženi budou před tebou;… Přikáže Hospodin požehnání svému, aby s tebou bylo v špižírnách tvých a při všem, k čemu bys koli přičinil ruku svou, a požehná tobě v zemi, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě." 5. Mojžíšova 28,1-8. {PP 347.3}

„Jestliže pak hlasu Hospodina Boha svého poslouchati, a všech přikázání a ustanovení jeho, kteráž já dnes přikazuji tobě, ostříhati a činiti nebudeš, přijdou na tě všecka zlořečenství tato a postihnou tě," „a budeš k užasnutí a přísloví i v rozprávku všechněm národům, mezi kteréž zavede tě Hospodin." „A rozptýlí tě Hospodin mezi všecky národy, od jednoho konce země až do druhého, a budeš tam sloužiti bohům cizím, kterýchž ty neznáš, ani otcové tvoji, dřevu a kamení. A mezi národy těmi neoddechneš, aniž bude míti odpočinutí spodek nohy tvé; tam také dá Hospodin tobě srdce lekavé, a oči blikavé, a truchlost mysli. I bude život tvůj nejistý před tebou, a strašiti se budeš v noci i ve dne, a nikdež nebudeš jist svým životem. Ráno díš: Ó by již byl večer! A večer díš: Ó by již bylo jitro! Pro strach srdce svého, jímž se lekáš, a pro ty věci, na něž očima svýma hleděti musíš." 5. Mojžíšova 28,15.37.64-67. {PP 347.4}

Nadán prorockým duchem pohlédl Mojžíš přes staletí do budoucna a podal strašný obraz konečného zániku Izraele jako národa a zkázu Jeruzaléma, kterou způsobí vojska Římanů: „Přivede Hospodin na tebe národ z daleka, od nejdalších končin země, jako letí orlice, národ, jehož jazyku nerozumíš, národ nestydatý, kterýž ani starce nebude šanovati, a nad dítětem se neslituje." 5. Mojžíšova 28,49.50. {PP 348.1}

Živě vylíčil úplné zpustošení země a strašlivé utrpení lidu, až Titus oblehne o staletí později Jeruzalém: „A sžíře plod dobytků tvých i úrody země tvé, dokudž nebudeš vyhlazen;…A oblehne tě ve všech městech tvých, dokudž by nepadly zdi tvé vysoké a pevné, v nichž ty doufáš po vší zemi své; obležen, pravím, budeš ve všech městech svých, po vší zemi své,…Tak že v obležení a ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj, jísti budeš plod života svého, maso synů svých a dcer svých, kteréž by dal tobě Hospodin Bůh tvůj." „Rozmazaná mezi vámi a v rozkoši schovaná žena, kteráž rozmazaností a rozkoší velikou ledva nohou země se dotkla, vlastnímu muži svému a synu svému i dceři své,…záviděti

bude; nebo jísti je bude tajně pro nedostatek všech věcí v obležení a ssoužení, jímž ssouží tě nepřítel tvůj v městech tvých.“ 5. Mojžíšova 28,51.52.53.56.57. {PP 348.2}

Mojžíš uzavřel těmito dojemnými slovy: „Osvědčuji proti tobě dnes nebem a zemí, žeť jsem život i smrt předložil, požehnání i zlořečenství; vyvoliž sobě tedy život, abys živ byl ty i símě tvé, a miloval Hospodina Boha svého, poslouchaje hlasu jeho a přidrže se jeho, (nebo on jest život tvůj, a dlouhost dnů tvých), abys bydlil v zemi, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům tvým Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá.“ 5. Mojžíšova 30,19.20. {PP 348.3}

Aby hlouběji vštípil tyto pravdy všem, kdož jim naslouchají, oděl je velký vůdce formou slavnostního verše. Tato píseň je nejen historická, ale i prorocká. Líčí, jak pozoruhodně jednal Bůh se svým národem v minulosti, a také předpovídá velké události, které nastanou v budoucnosti, konečné vítězství věrných, až přijde Kristus podruhé v moci a slávě. Lidu bylo přikázáno, aby si píseň vštípil v paměť a učil ji své děti a děti jejich dětí. Píseň budou zpívat všichni, když se shromáždí k bohoslužbám a bude si ji říkat lid, když půjde za svou každodenní prací. Rodičům bylo uloženo vštípit její slova vnímavé mysli svých dětí, aby je nikdy nezapomněly. {PP 348.4}

Protože Izraelští měli být ve zvláštním smyslu strážci a ochránci zákona Božího, musela jim být zvlášť dobře vštípena důležitost všech přikázání a význam poslušnosti a sami ji pak měli vštěpovat svým dětem. Ke svým ustanovením Hospodin přikázal: „Budeš je často opětovati synům svým, a mluviti o nich, když sedneš v domě svém, když půjdeš cestou a léhaje i vstávaje…Napíšeš je také na veřejích domu svého a na branách svých.“ 5. Mojžíšova 6,7.9. Až se děti v budoucnu otáží: „Co jsou za svědectví a ustanovení i soudy, kteréž přikázal Hospodin Bůh náš vám,“ budou jim rodiče vyprávět, jak Bůh s nimi milostivě zacházel, jak je Hospodin vysvobodil, aby mohli být poslušni jeho zákona a řeknou jim: „Přikázal nám Hospodin, abychom ostříhali všech ustanovení těchto, bojíce se Hospodina Boha svého, aby nám dobře bylo po všecky dny, a aby zachoval nás při životu, jakž to činí i v dnešní den. A spravedlnost míti budeme, když ostříhati budeme a činiti všecky přikázání tato před Hospodinem Bohem svým, jakož přikázal nám.“ 5. Mojžíšova 6,20.24.25. {PP 349.1}

43. Kapitola — Smrt Mojžíšova

Ve všem tom, jak Bůh jednal se svým národem, nalézáme nejpádnější důkazy přísné a nestranné spravedlnosti Boží, spojené s láskou a milosrdenstvím. Nalézáme je v celých dějinách hebrejského národa. Bůh udělil Izraeli velká požehnání. Lásku a laskavost, kterou Bůh projevoval k Izraeli, dojemně líčí Písmo svaté. „Jako orlice ponouká orličátek svých, sedí na mladých svých, roztahuje křídla svá, béře je, a nosí je na křidlách svých, tak Hospodin sám vedl jej.“ 5. Mojžíšova 32,11.12. A přesto jak rychle a přísně jej trestal za jeho přestoupení! {PP 350.1}

Nekonečná láska Boží se projevuje v tom, že dal svého jednorozeného Syna, aby vykoupil ztracené lidstvo. Kristus přišel na zemi, aby lidem zjevil povahu svého Otce a jeho život byl pln skutků božské lásky a slitování. A přesto Kristus sám prohlašuje: „Dokudž nepomine nebe i země, jediná literka aneb jeden puntík nepomine z zákona.“ Matouš 5,18. Týž hlas, který trpělivě a laskavě prosí a zve hříšníka, aby přišel k němu a našel odpuštění a mír, přikáže na soudu těm, kteří odmítli jeho milosrdenství: „Jděte ode mne zlořečení.“ Matouš 25,41. V celé bibli je Bůh líčen nejen jako něžný otec, nýbrž také jako spravedlivý soudce. Ačkoli má zalíbení v tom, že prokazuje milosrdenství a odpouští „nepravost a přestoupení a hřích“, přesto však „neospravedlňuje vinného“. 2. Mojžíšova 34,7. {PP 350.2}

Veliký vládce národů prohlásil, že Mojžíš neuvede Izraelské do zaslíbené země a ani úpěnlivá prosba služebníka Božího nemohla zvrátit rozsudek Boží. Mojžíš viděl, že musí zemřít. Nepolevil však ani na okamžik ve své péči o Izrael. Věrně se snažil připravit jej ke vstupu do zaslíbeného dědictví. Na božský pokyn vstoupil Mojžíš a Jozue do stánku úmluvy; oblakový sloup sestoupil a stanul nad vchodem. Jozue převzal slavnostně péči o lid. Mojžíš skončil své dílo jako vůdce Izraele. Jeho zájem o lid však nepominul. Před celým shromážděním oslovil Mojžíš ve jménu Božím svého nástupce těmito slovy upřímné radosti: „Budiž silný, a měj se zmužile, nebo ty uvedeš syny Izraelské do země, kterouž jsem jim s přísahou zaslíbil, a já budu s tebou.“ 5. Mojžíšova 31,23. Potom se obrátil ke starším a správcům lidu a slavnostně je vyzval, aby věrně poslouchali pokynů, jež jim sdělil od Boha. {PP 350.3}

Lid upíral své zraky na zestárlého muže, který již brzy od nich odejde, a s hlubokým uznáním oceňoval jeho otcovskou laskavost, jeho moudré rady a jeho neúnavnou činnost. Jak často musel Mojžíš orodovat u Boha, aby je ušetřil, když jejich hříchy volaly po spravedlivém trestu Božím! K jejich zármutku se přidaly výčitky svědomí. S hořkostí si připomněli, že jejich vlastní zkaženost dohnala Mojžíše k hříchu, za který musí zemřít. {PP 351.1}

Smrt milovaného vůdce bude pro Izrael daleko větším trestem, než kdyby byli postiženi jakoukoli jinou odplatou a život Mojžíšův zůstal přitom zachován. Bůh chtěl, aby pocítili, že

nesmějí ztěžovat život svému budoucímu vůdci, jako to dělali Mojžíšovi. Bůh promlouvá ke svému lidu požehnáními, jež mu dává. Jestliže si jich však neváží, pak k němu promluví tak, že mu požehnání odejme; tím ho pohne k tomu, aby uznal své hříchy a vrátil se k němu s celým srdcem. {PP 351.2}

Téhož dne dostal Mojžíš příkaz: „Vstup…na vrch Nébo…a spatř zemi Kananejskou, kterouž já dávám synům Izraelským právem dědičným. A umřeš na vrchu, na který vyjdeš, a připojen budeš k lidu svému.“ 5. Mojžíšova 32,49.50. Mojžíš často opouštěl tábor na božský příkaz, aby obcoval s Bohem. Nyní však se měl odebrat na novou a tajemnou cestu. Musí se vydat na cestu, aby odevzdal svůj život do rukou svého Stvořitele. Pochopil, že musí zemřít o samotě, nikdo z pozemšťanů mu nesmí posloužit v jeho poslední hodině. Čekalo na něho strašné tajemství, jehož se lekal. Nejkrutější zkouškou bylo jeho rozloučení s lidem, jemuž věnoval svou péči a lásku, s nímž byl tak dlouho spjat jeho zájem o jeho život. Naučil se však důvěřovat Bohu a v neochvějné víře poručil sebe a svůj lid lásce a milosrdenství svého Boha. {PP 351.3}

Naposledy stanul Mojžíš před shromážděním svého lidu. Opět na něm spočinul Duch Boží a Mojžíš nejvznešenějšími a nejpohnutějšími slovy požehnal jednotlivým kmenům a pak požehnal všem: {PP 351.4}

„Neníť žádného, jako Bůh silný, ó Izraeli,
kterýž se vznáší na nebesích ku pomoci tobě,
a u velebnosti své na oblacích nejvyšších.
Ochrana tvá buď Bůh věčný,
a zespod ramena věčnosti,
kterýž vyžene nepřátely před tebou,
aneb řekne: Vyhlaď je,
aby sám bezpečně bydlil Izrael,
rodina Jákobova, a to v zemi obilím a vínem oplývající,
jehož nebesa také i rosu vydávati budou.
Blahoslavený jsi, Izraeli.
Kdo jest podobný tobě,
lide vysvobozený skrze Hospodina,
jenž jest pavéza spomožení?“

5. Mojžíšova 33,26-29. {PP 351.5}

Pak se Mojžíš odloučil od shromáždění a v tichosti se vydal sám na vrch hory. Vystoupil „na horu Nébo, na vrch Fazga“. Stanul na osamělé výšině a nezkaleným zrakem pohlédl na krajinu, rozprostírající se před ním. V dáli na západě viděl modré vody velikého moře, na severu čněla k nebi hora Hermon, na východě ležela rovina moábská a za ní Bázan, dějiště

vítězství Izraelských, a k jihu se dodaleka táhla poušť, po níž tak dlouho putovali. {PP 352.1}

V samotě přehlížel Mojžíš svůj život plný zvratů a těžkostí, který mu nastal, když se vzdal knížecích poct v bohatém egyptském království a spojil svůj osud s národem Bohem vyvoleným. V mysli mu vyvstala ona dlouhá léta, která strávil na poušti se stády Jetrovými, vzpomněl, jak se mu zjevil anděl v hořícím keři a jak byl povolán, aby vysvobodil Izraelské. Znovu se mu vybavily mocné projevy síly Boží, které zasáhly ve prospěch Izraele, a trpělivost a milosrdenství Boží, jež se projevovalo při jejich putování a vzpourách. Přes všechno, co Bůh pro ně vykonal, přes všechny modlitby, kterými se obracel k Bohu, a přes všechnu práci, kterou Izraelským věnoval, byli pouze dva dospělí z ohromného množství Izraelských, kteří opustili Egypt, shledáni natolik věrnými, že mohli vstoupit do zaslíbené země. Když Mojžíš přehlédl výsledky své práce, zdálo se mu, že jeho život plný zkoušek a obětí byl téměř marný. {PP 352.2}

Přesto však nelitoval toho, že musel nést takové břímě. Uvědomoval si, že jeho poslání a jeho dílo mu určil sám Bůh. Když byl poprvé povolán, aby se stal vůdcem Izraele a vysvobodil jej z poroby, zalekl se své odpovědnosti. Jakmile se však úkolu ujal, nesl své břímě statečně a vytrvale. Když mu však Hospodin navrhl, že mu ulehčí a vzpurný Izrael zahubí, Mojžíš nesouhlasil. Ačkoli jeho zkoušky byly těžké, pociťoval zvláštní znamení Boží přízně. Za svého pobytu na poušti zažil časté projevy síly a slávy Boží a pocítil jeho lásku. Cítil, že se moudře rozhodl, když zvolil tento život, v němž musel snášet všechny nesnáze s lidem Božím, než kdyby si zvolil život hříšných radostí. {PP 352.3}

Když vzpomínal na své zážitky vůdce lidu Božího, viděl, že jeho život poskvrnil jediný špatný čin. Cítil, že by se nebál smrti, kdyby bylo možno vymazat toto jediné přestoupení. Věřil však pevně, že vše, co Bůh vyžaduje, je pokora a víra v zaslíbenou oběť; znovu se vyznal ze svého hříchu a prosil o odpuštění ve jménu Ježíšově. {PP 352.4}

Před ním se rozkládala zaslíbená země. Celá země se rozprostírala před jeho užaslým zrakem, nikoli v mlhavé vzdálenosti, ale naprosto jasně, zřetelně a ve vší své kráse. Viděl ji ne tak, jak tehdy vypadala, ale jak bude vypadat, až v ní bude žít s požehnáním Božím Izrael. Zdálo se mu, že se dívá na druhý ráj. Viděl hory, na jejichž úbočích rostou libanonské cedry, pahorky porostlé olivami a vonící vinnou révou, rozsáhlé zelené roviny zářící květinami a bohaté úrodou, viděl tropické palmy, pole vlnící se pšenicí a ječmenem, slunná údolí zvučící bubláním potůčků a zpěvem ptáků, nádherná města a krásné zahrady, jezera s množstvím vody, pasoucí se stáda na svazích hor a ve skalách nashromážděné poklady divokých včel. Byla to vskutku země, kterou Mojžíš v okamžiku vnuknutí Duchem Božím vylíčil Izraeli takto: „Požehnaná…od Hospodina pro nejlepší věci nebeské, pro rosu a vrchoviště zespod se prýštící, a pro nejlepší úrody sluncem vyzrálé…a pro rozkoše pahrbků věčných, pro nejlepší věci země i plnost její.“ 5. Mojžíšova 33,13-16. {PP 353.1}

Mojžíš viděl vyvolený národ, jak je již usazený v Kanaánu, každý kmen ve své části. Nahlédl do jeho budoucnosti, spatřil celý jeho pobyt v zaslíbené zemi. Rozevřely se před ním dlouhé a smutné dějiny jeho odpadlictví a jeho potrestání. Spatřil jej rozptýlený pro svůj hřích mezi pohany, zbavený slávy, jeho krásné město v rozvalinách, a jeho lid odvlečený do cizích zemí. Viděl, jak přišli do země svých otců a jak se nakonec dostali pod nadvládu Říma. {PP 353.2}

Bylo mu umožněno pohlédnout dále do budoucna a spatřit první příchod Kristův. Viděl Ježíše jako děťátko v Betlémě. Uslyšel hlasy andělských zástupů, jak v šťastném chvalozpěvu velebí Boha a zvěstují mír na zemi. Spatřil hvězdu na nebi, jež přivedla k Ježíši mudrce od Východu a jeho mysl zaplavilo velké světlo, když si uvědomil tato prorocká slova: „Vyjdeť hvězda z Jákoba, a povstane berla z Izraele.“ 4. Mojžíšova 24,17. Uviděl prostý život Ježíšův v Nazaretě, jeho službu lásky a soucitu, jeho zázraky, viděl, jak jím pyšný, nevěřící národ pohrdá. S úžasem slyšel, jak národ chlubně vynáší zákon Boží, kdežto tomu, kdo jim zákon dal, se posmívají a pohrdají jím. Viděl Ježíše na hoře Olivetské, jak se s žalem loučí se svým milým městem. Když pak Mojžíš uzřel konečné zavržení tohoto národa, nebem tak vysoce milostí obdařeného, toho národa, jemuž dal všechny své síly, za něhož se modlil a pro něhož se obětoval a pro něhož chtěl, aby jeho

jméno bylo vymazáno z knihy života, a když uslyšel ta strašná slova: „Aj, zanecháváť se vám dům váš pustý“ (Matouš 23,38), sevřelo se jeho srdce úzkostí a z očí mu vytryskly hořké slzy soucitu nad bolestí Syna Božího. {PP 354.3}

Následoval Spasitele do Getsemany a viděl jeho smrtelnou úzkost v zahradě, viděl, jak byl zrazen, vydán potupě a bičování a ukřižován. Mojžíš viděl, že tak jako on povýšil hada na poušti, tak Syn Boží musí být povýšen, aby každý, kdo v něho věří, „nezahynul, ale měl život věčný“. Jan 3,15. Zármutkem, rozhořčením a hrůzou se naplnilo srdce Mojžíšovo, když viděl pokrytectví a satanskou nenávist, kterou židovský národ projevil ke svému Vykupiteli, mocnému andělu, který kráčel před jejich otci. Slyšel předsmrtný výkřik Kristův: „Bože můj, Bože můj, pročs mne opustil?“ Marek 15,34. Viděl ho, jak leží v nové hrobce Josefově. Zdálo se, že svět zahalila beznaděj a zoufalství. Když však znovu vzhlédl, spatřil Spasitele jako vítěze, stoupajícího k nebesům, doprovázeného klanějícími se anděly a vedoucího zástupy zajatců. Viděl otevřenou skvoucí bránu, která ho přijala, a zástupy nebešťanů, které vítězným zpěvem vítají svého velitele. A tu poznal, že on sám bude jedním z těch, kteří očekávají Spasitele a otevírají mu věčnou bránu. Když spatřil tento výjev, oblila se jeho tvář svatozáří. Jak nepatrnými se mu jevily jeho vlastní zkoušky a oběti v porovnání se zkouškami a oběťmi Syna Božího a jak lehkými se mu zdály, uvážil-li „převelmi veliké věčné slávy břímě“. 2. Korintským 4,17. Zaradoval se, že směl být byť v nepatrné míře účasten utrpení Kristova. {PP 354.1}

Mojžíš uzřel učedníky Kristovy, jak vycházejí do světa, aby šířili jeho evangelium. Viděl, že přestože lid izraelský „dle těla“ nesplnil vysoké poslání, k němuž ho Bůh povolal,

přestože se nestal pro svou nevěru světlem světa a přestože pohrdl milostí Boží a pozbyl svých požehnání jako vyvolený národ Boží, Bůh nezavrhl símě Abrahámovo. Slavného cíle, jehož chtěl Bůh skrze Izrael dosáhnout, bude dosaženo. Všichni, kdož se skrze Krista stanou dítkami víry, budou počítáni za símě Abrahámovo. Budou dědici zaslíbení smlouvy a jako Abrahám budou povoláni k tomu, aby střežili zákon Boží a evangelium jeho Syna a hlásali je světu. Mojžíš viděl, jak učedníci Ježíšovi šíří světlo evangelia mezi těmi, kteří dlí „v temnostech“ (Matouš 4,16) a jak zástupy lidí z pohanských zemí přitahuje jeho záře. A vida to, zaradoval se nad vzrůstem a rozmachem Izraele. {PP 354.2}

A pak spatřil ještě jiný obraz. Uviděl dílo satanovo, který svádí Židy, aby odmítali Krista a předstírali, že ctí zákon jeho Otce. A pak uzřel křesťanský svět, který podobně oklamán předstírá, že přijímá Krista, avšak odmítá zákon Boží. Uslyšel zuřivé výkřiky kněží a starších. „Pryč s ním!“ „Ukřižuj ho, ukřižuj ho!“ a pak uslyšel volání těch, kteří se vydávají za učitele křesťanů, jak volají „Pryč se zákonem!“ Viděl, jak nařízení o zachování soboty je pošlapáváno a jak je místo něho zaváděno falešné uspořádání. A opět Mojžíš užasl a jala ho hrůza. Jak mohou ti, kdož věří v Krista, zavrhnout zákon, který vyhlásil s posvátné hory sám Kristus? Jak může někdo, kdo se bojí Boha, nedbat zákona, který je základem vlády Boží na nebi a na zemi? S potěšením patřil Mojžíš na nemnoho věrných, kteří zákon Boží stále ctí a dodržují. Viděl poslední velký zápas světské moci, která usiluje o zničení těch, kdož zachovávají zákon Boží. Uzřel dobu, kdy Bůh povstane, aby potrestal obyvatele země za jejich nepravost, a ty, kdož se bojí jeho jména, přikryl a uschoval v den svého hněvu. Uslyšel Boží smlouvu míru s těmi, kdož ostříhají jeho zákon, a uslyšel hlas Boží vycházející ze svatého příbytku Božího, a země i nebesa se otřásaly. Viděl druhý příchod Kristův v slávě, viděl, jak spravedliví mrtví povstávají k věčnému životu a živí svatí jsou proměňováni bez poznání smrti a jak všichni spolu s blaženým zpěvem vstupují do města Božího. {PP 354.3}

Ještě jeden obraz zjevil se jeho zraku. Viděl zemi zbavenou prokletí, nádhernější než krásná země zaslíbená, jež se před ním rozkládala, zemi, v níž není hříchu a kam smrt nemá přístup, kde národy spasených najdou svůj věčný domov. S nevýslovnou radostí pohlížel Mojžíš na tento obraz a viděl v něm splnění slavného spasení, krásnější, než si kdy kreslil ve svých nadějích. Pozemská pouť navždy skončila a Izrael Boží konečně vstoupil do země zaslíbené. {PP 355.1}

Vidění se ztratilo, před zrakem Mojžíšovým se opět objevila země Kanaán a rozprostírala se dodaleka. Pak jako unavený bojovník ulehl, aby si odpočinul. „I umřel tam Mojžíš, služebník Hospodinův, v zemi Moábské, vedlé řeči Hospodinovy. A pochoval jej v Gai, v zemi Moábské naproti Betfegor, a žádný nezvěděl o jeho hrobu.“ 5. Mojžíšova 34,6. Mnozí, kteří za života Mojžíšova nechtěli dbát jeho rad, byli by mohli nad jeho mrtvolou konat modloslužebnictví, kdyby jim bylo bývalo známo místo, kde je pochován. Proto se o něm

lidé nedověděli. Andělé Boží však pohřbili tělo věrného služebníka Božího a střežili jeho osamělý hrob. {PP 355.2}

„Ale nepovstal více prorok v Izraeli podobný Mojžíšovi, (kteréhož by tak znal Hospodin tváří v tvář), ve všech znameních a zázracích, pro něž poslal jej Hospodin, …i ve všech skutcích ruky silné, a ve všeliké hrůze veliké, kteréžto věci činil Mojžíš před očima všeho Izraele.“ 5. Mojžíšova 34,10-12. {PP 355.3}

Kdyby byl Mojžíš nebyl poskvrnil svůj život hříchem u Kádes, kde upřel Bohu slávu, že dal vytrysknout vodě ze skály, byl by mohl vstoupit do zaslíbené země a byl by býval přenesen na nebe, aniž poznal smrt. Nezůstal však dlouho v hrobě. Sám Kristus s anděly, kteří Mojžíše pochovali, sestoupil s nebe, aby povolal spícího světce. Satan triumfoval, když se mu podařilo svést Mojžíše, aby zhřešil proti Bohu, a tak ho přivést pod vládu smrti. Velký nepřítel prohlašoval, že božský rozsudek „Prach jsi a v prach se navrátíš“ (1. Mojžíšova 3,19) ho učinil majitelem mrtvých. Hlásal, že moc hrobu nebyla zrušena, že nikdo z těch, kdož v hrobě odpočívají, nemůže být propuštěn ze svého temného vězení. {PP 355.4}

Poprvé hodlal dát Kristus život mrtvému. Když se Kníže života se svými anděly přiblížil ke hrobu, chystal se satan bojovat o svou nadvládu. Se svými zlými anděly se postavil, aby hájil území, které pokládal za své. Vynášel se, že služebník Boží se stal jeho zajatcem. Prohlašoval, že ani Mojžíš nedokázal zachovat zákon Boží, protože si přisvojil slávu patřící Hospodinu, a že za tento hřích upadl do moci satanovy. Arcizrádce opakoval svá původní obvinění, která vznesl proti božské vládě, a znovu si stěžoval, že Bůh s ním jednal nespravedlivě. {PP 356.1}

Kristus se nesnížil k tomu, aby se přel se satanem. Mohl mu ukázat, jaké kruté následky měly v nebi jeho klam a šalba, které přivedly do zkázy velké množství nebešťanů. Mohl poukázat na klamání, jehož se dopustil v ráji a jímž svedl Adama k hříchu a způsobil smrt lidskému pokolení. Mohl satanovi připomenout, že to byla jeho práce, když pokoušený Izrael svým reptáním a svými vzpourami vyčerpal trpělivost a shovívavost svého vůdce, takže se v nestřeženém okamžiku mohl dát překvapit a upadnout do hříchu, jímž propadl moci smrti. Kristus však vše zůstavil vůli svého Otce, řka: „Ztresciž tě Pán.“ Judův 9. Spasitel se nepřel se svým protivníkem, nýbrž právě v té chvíli začal podlamovat moc padlého nepřítele a začal přivádět mrtvé k životu. Satan nemohl čelit svrchovanosti Syna Božího, nemohl zabránit zmrtvýchvstání. Byl připraven o svou kořist a spravedliví mrtví mohli opět žít. {PP 356.2}

Tím, že se dopustil hříchu, dostal se Mojžíš pod moc stanovu. Svým proviněním se stal podle zákona zajatcem smrti, ve jménu Vykupitele však by probuzen k věčnému životu. Vyšel z hrobu oslavený a vstoupil se svým Osvoboditelem do města Božího. {PP 356.3}

V tom, jak Bůh jednal s Mojžíšem, se projevila dosud nejzřetelněji láska a spravedlnost Boží, jež se pak příkladně projeví v oběti Kristově. Bůh nedovolil Mojžíšovi, aby vstoupil do Kanaánu, aby tím dal provždy najevo, že vyžaduje naprostou poslušnost, a aby se lidé střehli toho přisvojovat si slávu, která přísluší jejich Stvořiteli. Nemohl vyslyšet modlitbu Mojžíšovu, aby mu bylo dopřáno sdílet dědictví Izraele, avšak nezapomněl svého služebníka a neopustil ho. Bůh nebeský chápal utrpení, která Mojžíš snášel. Zaznamenal všechny skutky věrné služby v dlouhých letech bojů a zkoušek. Na vrcholu hory Fazga povolal Bůh Mojžíše k dědictví nekonečně slavnějšímu než pozemský Kanaán. {PP 356.4}

Na hoře proměnění byl Mojžíš s Eliášem, který byl již proměněn. Jako nositelé světla a slávy poslal je Otec ke svému Synovi. A tak se konečně splnilo to, o co prosil Mojžíš ve svých modlitbách před tolika staletími. Stanul na „dobré hoře“ uprostřed dědictví svého lidu a podával svědectví Kristu, v němž se soustřeďovala všechna zaslíbení daná Izraeli. To byl poslední výjev, který se zjevil smrtelné mysli muže, jehož nebe tak vysoce ctilo. {PP 357.1}

Mojžíš byl předobrazem Kristovým. Sám řekl Izraeli: „Prorok a z prostředku tvého, z bratří tvých, jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj; jeho poslouchati budete.“ 5. Mojžíšova 18,15. Bůh uznal za vhodné, aby Mojžíš prošel školou utrpení a bídy, která ho měla připravit k tomu, aby mohl uvést zástupy Izraelských do pozemského Kanaánu. Izrael Boží, putující do nebeského Kanaánu, má vévodu, který nepotřeboval takové školy, aby ho připravila k jeho poslání božského vůdce. Přesto ho utrpení zdokonalilo; tím, „že sám trpěl, pokoušín byv, může také pokoušení trpícím spomáhat“. Židům 2,18. Náš vykupitel nemá lidské slabosti nebo nedokonalosti. Zemřel, aby nám zjednal přístup do zaslíbené země. {PP 357.2}

„A Mojžíš zajisté věrný byl v celém domě jeho, jako služebník, na osvědčení toho, což potom mělo mluveno býti; ale Kristus, jakožto Syn, vládne nad domem svým, kterýž dům my jsme, jestliže tu svobodnou doufanlivost, a tu chloubu naděje až do konce pevnou zachováme.“ Židům 3,5.6. {PP 357.3}

44. Kapitola — Překročení Jordánu

Izraelští velice oplakávali svého zesnulého vůdce. K uctění jeho památky konali po třicet dní zvláštní bohoslužby. Teprve nyní, když od nich odešel, plně oceňovali jeho moudré rady, jeho otcovskou péči a jeho neochvějnou víru. {PP 358.1}

Mojžíš byl mrtev, jeho vliv však s ním neodešel. Bude dále pokračovat v srdcích lidí. Památka na jeho svatý, nesobecký život dlouho přetrvá a němou, přesvědčivou silou bude utvářet životy i těch, kteří nedbali jeho slovo, když ještě žil. Jako záře zapadajícího slunce osvětluje vrcholky hor ještě dlouho potom, co slunce samo již zapadlo za horami, tak dílo čistých, svatých a dobrých šíří o světě světlo ještě dlouho potom, co jeho tvůrci již sami odešli. Jejich dílo, jejich slova, jejich příklad budou žít věčně. „V paměti věčné bude spravedlivý.“ Žalm 112,6. {PP 358.2}

Ačkoli se lid rmoutil nad těžkou ztrátou, věděl, že není opuštěn. Nad stánkem úmluvy spočíval ve dne oblakový sloup a v noci sloup ohnivý jako ujištění, že Bůh je stále povede a bude jim nápomocen, budou-li kráčet cestou jeho přikázaní. {PP 358.3}

Uznávaným vůdcem Izraele byl nyní Jozue. Proslavil se hlavně jako válečník, jeho nadání a vlohy byly pro toto období dějin izraelského národa zvlášť cenné. Odvážný, rozhodný a vytrvalý, rázný, neúplatný, nesobecký ve své péči o ty, jež byli svěřeni jeho ochraně, prodchnutý živou vírou v Boha — takový byl ten, jehož Bůh vyvolil, aby vedl vojska Izraele při jejich vstupu do zaslíbené země. Pokud dleli na poušti, byl Jozue prvním rádcem Mojžíšovým a svým klidem, skromností a věrností, svou vytrvalostí, již osvědčil, i když ostatní kolísali, a svou rozhodností hájil pravdu i v nebezpečí dokázal, že je vhodným nástupcem Mojžíšovým, ještě než ho na toto místo povolal hlas Boží. {PP 358.4}

Na úkol, který stál před ním, pohlížel Jozue s velkými obavami; nevěřil v sebe. Jeho obavy však rozptýlil Hospodin ujištěním: „Jakož jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou; nenechám tebe samého, aniž tě opustím… nebo ty uvedeš v dědictví lidu tomuto zemi, kterouž jsem s přísahou zaslíbil otcům jejich, že ji dám jim.“ Jozue 1,5.6. „Každé místo, po kterémž šlapati budete nohama svýma, dal jsem vám, jakož jsem mluvil k Mojžíšovi.“ Jozue 1,3. Od hor Libanonu, ležících v dáli, až k pobřeží velkého moře a k břehům Eufratu na východě — vše bude jejich. {PP 358.5}

K tomu zaslíbení se pojil příkaz: „Toliko posilň se a udatně sobě počínej, abys ostříhal a činil všecko podlé zákona, kterýž přikázal tobě Mojžíš, služebník můj.“ Jozue 1,7. Nařízení Hospodinovo znělo: „Neodejdeť kniha zákona tohoto od úst tvých, ale přemyšlovati budeš o něm dnem i nocí;“ „neuchyluj se od něho napravo ani nalevo, abys byl opatrný ve všem, k čemuž se obrátíš.“ Jozue 1,8.7. Izraelští stále tábořili na východním břehu Jordánu, který byl první překážkou na cestě k dobytí Kanaánu. „Vstaň,“ znělo první poselství Boží Jozuovi, „přejdi Jordán tento, ty i všecken lid tento, a jdi do země, kterou já dávám synům

Izraelským.“ Jozue 1,2. Jozuovi se nedostalo žádného pokynu, jakým způsobem mají řeku přejít. Jozue však věděl, že ať Bůh rozkáže cokoli, vždy svému národu umožní, aby mohl rozkaz splnit. V této víře zahájil hned neohrožený vůdce přípravy k postupu. {PP 359.1}

Právě naproti místu, kde tábořili Izraelští, leželo vzdáleno několik mil od břehu velké a silné opevněné město Jericho. Toto město bylo vpravdě klíčem k dobytí celé země a bylo strašnou překážkou pro úspěšné tažení Izraele. Proto Jozue vyslal do tohoto města dva mladé muže jako vyzvědače, aby přinesli zprávu, jací jsou jeho obyvatelé, jak je město vyzbrojeno a jak silná jsou jeho opevnění. Obyvatelé města, ustrašení a podezíraví, byli ustavičně na stráži a poslové se vydávali do velkého nebezpečí. Zachránila je však s nasazením vlastního života jerišská žena Raab. V oplátku za její laskavost jí slíbili, že ji ochrání, až města dobudou. {PP 359.2}

Vyzvědači se bezpečně vrátili se zprávou: „Dalť jest Hospodin v ruce naše všecku zemi, nebo se zděsili všickni obyvatelé země tváří naší.“ Jozue 2,24. V Jerichu jim totiž řekli: „Slyšeli jsme zajisté, jak vysušil Hospodin vody moře rudého před tváří vaší, když jste vyšli z Egypta, a co jste učinili dvěma králům amorejským, kteříž byli za Jordánem, Seonovi a Ogovi, kteréž jste zahladili jako proklaté. Což když jsme slyšeli, osláblo srdce naše, aniž zůstává více v kom duše před tváří vaší, nebo Hospodin Bůh váš jest Bůh na zemi svrchu, i na zemi dole.“ Jozue 2,10.11. {PP 359.3}

Pak byl vydán rozkaz, aby se připravili k pochodu. Lid si měl uchystat zásobu potravy na tři dny a vojsko se mělo připravit k boji. Všichni se ochotně podřizovali plánům svého vůdce a ujišťovali ho svou důvěrou a podporou: „Všecko, což jsi nám rozkázal, učiníme, a kamžkoli pošleš nás, půjdeme. Rovně jakž jsme poslouchali Mojžíše, tak poslouchat budeme tebe; jediné nechť jest Hospodin Bůh tvůj s tebou, jako byl s Mojžíšem.“ Jozue 1,16.17. {PP 359.4}

Vyšli ze svého tábora v akátovém háji u Setim a sestoupili na břeh Jordánu. Všichni věděli, že bez božské pomoci nemají naději, že se jim podaří řeku překročit. V této roční době — bylo to na jaře — se tajícím sněhem z hor zvedla hladina Jordánu tak, že voda se vylévala z břehů a řeku nebylo možno přebrodit na obvyklých místech. Vůlí Boží bylo, aby Izrael překročil Jordán zázračným způsobem. Podle božského pokynu přikázal Jozue lidu, aby se posvětil. Izraelští se museli očistit od svých hříchů a zbavit se vší vnější nečistoty, neboť „zítra zajisté“, pravil Jozue, „učiní Hospodin divné věci mezi vámi“ Jozue 3,5. V čele zástupu Izraelských ponesou „truhlu smlouvy“. Až lid spatří znamení přítomnosti Hospodinovy, které vyzvednou kněží z jeho místa uprostřed tábora a ponesou k řece, dá se na pochod a půjde za ním. Podrobnosti přechodu byly přesně stanoveny. Jozue pravil: „Po tomto poznáte, že Bůh silný živý jest uprostřed vás, a že konečně vyžene od tváři vaší Kananejského… Aj, trhla smlouvy Panovníka vší země půjde před vámi přes Jordán.“ Jozue 3,10.11. Pochod byl zahájen v určenou dobu. Zástupy vedla truhla smlouvy, kterou nesli kněží na ramenou. Za truhlou ve vzdálenosti několika set metrů kráčel všechen lid. S

velkým zájmem všichni sledovali, jak kněží sestupovali ke břehu Jordánu. Viděli, jak dorazili s posvátnou truhlou k rozbouřenému proudu a jak nohy nosičů vkročily do vod řeky. Náhle se příval vody zastavil, od místa, kde do řeky vstoupili, voda odtekla, a dno řeky se obnažilo. {PP 360.1}

Na božský příkaz postoupili kněží doprostřed řeky, kde zůstali stát, dokud všechen Izrael nepřešel na druhý břeh. Tak se celému Izraeli vštípilo v paměť, že vody Jordánu zastavila táž moc, která před čtyřiceti lety otevřela Rudé moře jejich otcům. Když všechen lid přešel na druhou stranu řeky, byla na západní břeh přenesena i truhla. Jakmile byla truhla na bezpečném místě a „jakž jen vytrhli kněží nohy na sucho“ (Jozue 4,18), spoutané vody se uvolnily a řítily se vpřed jako nezadržitelný příval přirozeným řečištěm. {PP 360.2}

Na tento velký div nesměla příští pokolení nikdy zapomenout. Proto bylo vybráno dvanáct mužů, po jednom z každého kmene, a když kněží nesoucí truhlu stáli uprostřed Jordánu, vzal každý z nich jeden kámen z místa, kde kněží stáli, a přenesli je na západní břeh. Z těchto kamenů bude postaven památník na prvním tábořišti za řekou. Lidem bylo přikázáno, aby svým dětem a dětem jejich dětí vyprávěli, jak je Bůh vysvobodil, neboť Jozue pravil: „Aby poznali všickni národové země ruku Hospodinovu, že silná jest, a abyste se báli Hospodina Boha vašeho po všecky dny.“ Jozue 4,24. {PP 360.3}

Na Hebreje i na jejich nepřátele měl tento zázrak velmi významný vliv. Izraelským se tím dostalo ujištění, že Bůh je stále s nimi a že se těší jeho ochraně; byl jim důkazem, že Bůh jim bude nápomocen skrze Jozuu, jako jim pomáhal skrze Mojžíše. Takového ujištění jim bylo zapotřebí pro posilu srdce ve chvíli, kdy před nimi stál nesmírný úkol — dobytí země, na čemž před čtyřiceti lety ztroskotala víra jejich otců. Než přešli Jordán, pravil Hospodin Jozuovi: „V tento den začnu tebe zvelebovati před očima všeho Izraele, aby poznali, že jakož jsem byl s Mojžíšem, tak budu s tebou.“ Jozue 3,7. A zaslíbení se vyplnilo. „V ten den zvelebil Hospodin Jozue před očima všeho Izraele. I báli se ho, jako se báli Mojžíše po všecky dny života jeho.“ Jozue 4,14. {PP 361.1}

Tento projev božské moci ve prospěch Izraele měl také za úkol zvýšit strach okolních národů a tak připravit Izraelským cestu k snazšímu a úplnému vítězství. Když král Amorejských a král Kananejských zvěděli, že Bůh zastavil vody Jordánu před Izraelskými, roztřásli se strachem. Hebrejové porazili již pět králů madiánských, mocného Seona, krále Amorejských, a Oga z Bázan; jejich přechod přes rozvodněný prudký Jordán vyvolal ve všech okolních národech hrůzu a zděšení. Kananejským, celému Izraeli a samému Jozuovi se tím dostalo neklamného důkazu, že živý Bůh, král nebes a země, je se svým národem a že ho neopustí, ani ho nezapomene. {PP 361.2}

V nevelké vzdálenosti od Jordánu rozbili Hebrejové svůj první tábor v Kanaánu. Tam Jozue „obřezal syny Izraelské“; a „když pak ležení měli synové Izraelští v Galgala, slavili velikunoc“. Jozue 5,3.10. Zrušení obřadu obřízky, k němuž došlo po vzpouře u Kádes, bylo

Izraeli trvalým důkazem, že jejich smlouva s Bohem, která obřízku přikazovala, byla zrušena. Rovněž nesvěcení svátku fáze, obřadu na paměť jejich vysvobození z Egypta, bylo důkazem nelibosti Boží nad jejich přáním vrátit se do země svého otroctví. Nyní však léta zavržení skončila. Bůh opět uznal Izrael za svůj národ a znamení smlouvy bylo obnoveno. Obřad obřízky byl proveden u všech, kdož se narodili na poušti. A Hospodin oznámil Jozuovi: „Dnes jsem odjal pohanění egyptské od vás.“ Jozue 5,9. Na památku toho nazvali místo, kde poprvé v Kanaánu tábořili, jménem Galgala, „odejmutí“. {PP 361.3}

Pohanské národy haněly Hospodina a jeho národ, protože Hebrejové se nezmocnili Kanaánu, jak se očekávalo, hned jakmile odešli z Egypta. Nepřátelé Hebrejů jásali, když Izrael tak dlouho putoval po poušti, a s posměchem hlásali, že Bůh Hebrejů nedokáže zavést Izraelské do zaslíbené země. Nyní ukázal Hospodin zřetelně svou moc a přízeň tím, že otevřel Jordán svému lidu; nepřátelé je již nemohli tupit. {PP 361.4}

„Čtrnáctého dne toho měsíce u večer“ slavili Izraelští svátek fáze na pláních Jericha. „I jedli z úrod té země na zejtří po velikonoci chleby nekvašené, a pražmu téhož dne. I přestala mana nazejtří, když jedli z obilí té země, a již více neměli synové Izraelští many, ale jedli z úrod země Kananejské toho roku.“ Jozue 5,10-12. Dlouhá léta jejich putování po poušti byla u konce. Noha Izraele konečně vstoupila na půdu zaslíbené země. {PP 362.1}

45. Kapitola — Pád Jericha

Hebrejové vkročili do Kanaánu, avšak dosud si jej nepodmanili. Zdálo se, že zápas o podrobení země bude dlouhý a těžký. Obýval ji mocný národ, připravený čelit útoku na svém území. Strach z obecného nebezpečí spojil všechny kmeny. Domorodci měli železné válečné vozy, znali dobře prostředí a byli vycvičeni pro boj. Tím vším byli ve velké výhodě. Kromě toho země byla chráněna pevnostmi, „městy velikými a ohrazenými až k nebi“. 5. Mojžíšova 9,1. Izraelští nemohli spoléhat jen na svou vlastní sílu, chtěli-li vyjít z nadcházejícího boje se zdarem. {PP 363.1}

Jedna z nejsilnějších pevností v zemi — velké a mocné město Jericho — ležela právě před nimi nedaleko jejich tábora v Galgala. Na pomezí úrodné roviny, oplývající bohatstvím rozmanitých tropických rostlin, za svým mohutným opevněním, postavilo se toto pyšné město, jehož paláce a chrámy byly sídlem přepychu a neřesti, na odpor Bohu Izraele. Jericho bylo jedním z hlavních středisek modloslužby, věnované hlavně Astartě, bohyni měsíce. Soustřeďovalo se v něm všechno to, co bylo v náboženství Kananejských nejneřestnější a nejzvrhlejší. Izraelští, kteří měli ještě v živé paměti strašné následky svého hříchu u Betfegor, dívali se na toto pohanské město s opovržením a hrůzou. {PP 363.2}

Podrobení Jericha pokládal Jozue za první krok k dobytí Kanaánu. Především však hledal ujištění, že je bude vést Bůh; a tohoto ujištění se mu dostalo. Když vyšel z tábora, aby rozjímal a modlil se k Bohu Izraele, aby kráčel před svým národem, spatřil válečníka ve zbroji, statné postavy a velitelského vzezření, „maje v ruce meč dobytý“. Jozue ho oslovil: „Jsi-li náš, čili nepřátel našich?“ a dostal odpověď: „Já jsem kníže vojska Hospodinova, a nyní jsem přišel.“ Jozue dostal rozkaz: „Szuj obuv svou s noh svých, nebo místo, na němž stojíš, svaté jest.“ Jozue 5,13.14.15. Byl to týž rozkaz, který dostal Mojžíš na Orébě, a Jozue poznal, kdo je ve skutečnosti tajemný cizinec. Byl to Kristus. Vznešený, který stál před vůdcem Izraele. V bázni a hrůze padl Jozue na tvář, modlil se a dostalo se mu ujištění: „Dal jsem v ruku tvou Jericho, a krále jeho s silnými muži jeho.“ Jozue 6,2. Pak dostal Jozue pokyny, jak se zmocnit města. {PP 363.3}

Podle božského příkazu sešikoval Jozue vojska Izraele. {PP 363.4}

Vojska však neměla útočit a na město, nýbrž měla je jen obejít s truhlou smlouvy a za zvuků trub. Vpředu šli bojovníci, skupina vybraných mužů; neměli za úkol dobýt vítězství svou zdatností a svým hrdinstvím, nýbrž poslušností rozkazů, které jim udělí Bůh. Za nimi kráčelo sedm kněží s troubami. A pak přišla truhla Boží se svatozáří božské slávy, nesená kněžími, oděnými v šat, vyznačující jejich svatý úřad. Za ní pochodovalo vojsko Izraele, každý kmen pod svou korouhví. Průvod obešel město, odsouzené k zániku, v naprostém tichu, rušeném jen kroky pochodujících zástupů a slavnostním hlaholem trub, odrážejícím se ozvěnou od pahorků a pronikajícím ulicemi Jericha. Když průvod skončil, vrátila se vojska

v klidu do svých stanů a truhla smlouvy byla opět uložena na své místo do stánku úmluvy. {PP 364.1}

Strážcové města sledovali s podivem a se znepokojením každý pohyb Izraelských a podávali o něm zprávy nadřízeným. Nechápali, co to vše má znamenat. Když však viděli, jak mocné zástupy s posvátnou truhlou nesenou kněžími pochodují každý den kolem jejich města, zachvátila je hrůza z tohoto tajuplného počínání. Znovu přezkoušeli svá silná opevnění, aby se ujistili, že mohou úspěšně čelit nejprudšímu útoku. Mnohým se zdálo směšné pomyšlení, že tyto podivné průvody by jim mohly nějak ublížit. Jiné přepadal strach, když viděli, jak se kolem jejich města ubírá každý den procesí. Připomínali si, že se kdysi před tímto národem rozdělilo Rudé moře a že se před ním otevřel průchod řekou Jordánem. Nemohli vědět, jaké další divy Bůh pro ně vykoná. {PP 364.2}

Po šest dní pochodovaly zástupy Izraelských kolem města. Nadešel sedmý den. Za ranního rozbřesku seřadil Jozue vojska Hospodinova. Byl jim dán rozkaz, aby obešli Jericho sedmkrát a aby za zvuku trub hlasitě volali, neboť Bůh jim dal toto město. {PP 364.3}

Početné vojsko důstojně pochodovalo podél hradeb města zasvěceného zkáze. Od naprostého ticha duněly odměřené kroky mnoha nohou a občasný zvuk trub narušoval klid časného rána. Strážci na hradbách sledovali průvod, a když viděli, že po první obchůzce následuje druhá, pak třetí, čtvrtá, pátá a šestá, jejich obavy vzrostly. Jaký účel má asi toto tajuplné obcházení? Co hrozného asi nastane? Události nenechaly na sebe dlouho čekat. Když skončil svou sedmou obchůzku, dlouhý průvod se zastavil. Trouby, jež po nějako dobu mlčely, spustily nyní takovou vřavu, že se i země otřásala. Pevné kamenné hradby s mohutnými věžemi a baštami se zachvěl, zvedly se ze základu a s rachotem se řítily k zemi. Hrůza padla na obyvatele Jericha. Zástupy Izraelských vpadly do města a zmocnily se ho. {PP 364.4}

Izraelští zvítězili. Nedosáhli však vítězství vlastní silou. {PP 364.5}

Dobytí města byla zcela zásluha Hospodinova. Proto muselo být město jako první plod země obětováno bohu. Izraelští si tím měli vštípit, že nebojovali pro sebe, když dobývali Kanaánu, nýbrž že byli prostě nástrojem k uskutečnění vůle Boží, že nebojovali pro bohatství nebo vlastní pozvednutí, nýbrž pro slávu Hospodina Boha svého. Než dobyli města, dostali rozkaz: „Budiž to město prokleté, ono i všecky věci, kteréž v něm jsou.“ „Vystříhejte se od prokletého, abyste i vy nebyli učiněni proklatí, berouce z proklatých věcí, a uvedli byste stany Izraelské v prokletí, a zkormoutili byste je.“ Jozue 6,17.18. {PP 365.1}

Všichni obyvatelé města, všechno živé, co v něm žilo, „od muže až do ženy, od dítěte až do starce, a až do vola, dobytčete i osla“ bylo sťato mečem. Jozue 6,21. Jen věrná Raab se svou rodinou byla ušetřena, jak jí byli vyzvědači slíbili. Město samo bylo vypáleno; jeho paláce a chrámy, jeho nádherné budovy se vším svým přepychovým zařízením, s množstvím látek a drahocennými rouchy padly za oběť ohni. Co nemohl strávit oheň, „stříbro a zlato, a

nádoby měděné a železné“ (Jozue 6,19), bylo věnováno službě ve stánku úmluvy. I země, na níž město stálo, byla prokletá. Jericho již nikdy nebude znovu vystavěno jako pevnost. Kdo by se opovážil znovu vystavět hradby, stržené božskou mocí, byl by stižen ranami. Jozue slavnostně prohlásil před celým Izraelem: „Zlořečený buď před Hospodinem muž ten, kterýž by povstal, aby stavěl město Jericho: v prvorozeném svém založí je, a v nejmenším postaví brány jeho.“ Jozue 6,26. Naprostá záhuba obyvatel Jericha byla jen vyplněním rozkazu, který dal Mojžíš Izraeli a který se týkal obyvatel Kanaánu: „Dá je Hospodin Bůh tvůj tobě, abys je pobil: jako prokleté vypleníš je.“ 5. Mojžíšova 7,2. „Z měst pak lidu toho… žádné duše živiti nebudeš.“ 5. Mojžíšova 20,16. Mnohým se zdá, že tyto rozkazy jsou v rozporu s duchem lásky a milosrdenství, který je předpisován na jiných místech bible, ve skutečnosti však byly diktovány nekonečnou moudrostí a spravedlností. Bůh měl v úmyslu usadit Izraelské v Kanaánu, utvořit z nich národ s takovou správou, která by byla zjevením království Božího na zemi. Izraelští neměli být pouze dědici pravého náboženství, nýbrž měli šířit jeho zásady po celém světě. Kananejští propadli nejohavnějšímu a nejzvrhlejšímu pohanství a bylo nezbytné očistit zemi od všeho, co by mohlo zmařit splnění milostivých úmyslů Božích. {PP 365.2}

Obyvatelé Kanaánu měli dostatek příležitostí k pokání. Již před čtyřiceti lety se jim dostalo důkazů o svrchované moci Boha Izraele v přechodu Izraelských Rudým mořem a v ranách, jimiž postihl Egypt. Nyní pak přemožení krále madiánského, galádského a bázanského bylo dalším důkazem, že Jehova je nad všemi bohy. Jeho svatost a ošklivost z hříchu se projevily v soudech, jimiž navštívil Izrael za jeho účast na hnusných obřadech Belfegorových. Obyvatelům Jericha byly dobře známy všechny tyto události a bylo mnoho takových, kteří stejně jako Raab věřili, že Jehova, Bůh Izraele, je „Bohem obojího, nahoře v nebi a dole na zemi“, ale odpírali poslušnost. Stejně jako lidé před potopou světa žili Kananejští jen proto, aby se rouhali nebi a znesvěcovali zemi. Láska a spravedlnost si žádaly rychlého vyhlazení těchto vzbouřenců proti Bohu a nepřátel lidstva. {PP 365.3}

Jak snadno rozvalilo vojsko nebeské zdi Jericha, tohoto pyšného města, jehož opevnění vzbudilo před čtyřiceti lety hrůzu u nevěřících vyzvědačů! Mocný Izraele pravil: „Dal jsem v ruku tvou Jericho.“ Proti tomuto slovu je lidská síla bezmocná. {PP 366.1}

„Věrou zdi Jericha padly.“ Židům 11,30. Kníže vojska Hospodinova obcoval toliko s Jozuem. Nezjevil se nikomu z Izraelských a bylo jim ponecháno na vůli, uvěří-li v slova Jozuova, či budou-li o nich pochybovat, uposlechnou-li rozkazů, daných jim ve jménu Páně, či popřou-li jeho moc. Neviděli zástupy andělů, které je provázely pod vedením Syna Božího. Mohli si pomyslet: „Jak nesmyslné je to počínání a jak směšné je to podívání na každodenní obchůzku kolem městských hradeb za zvuku trub z beraních rohů! To přece nemůže nijak zapůsobit na tak mocná opevněn.“ Avšak smysl toho, že obřad trval tak dlouho, než zdi byly rozvaleny, byl v tom, že Izraelským se dostalo příležitosti k prohloubení víry. Měli si dobře vštípit v mysl, že jejich síla nespočívá v moudrosti člověka,

ani v jeho moci, nýbrž že je jen v Bohu jejich spásy. Měli si tak zvyknout plně spoléhat na svého božského Vůdce. {PP 366.2}

Bůh chce vykonat velké věci pro ty, kdož mu důvěřují. Důvod, proč křesťanští duchovní nepožívají větší síly, je v tom, že příliš věří ve svou vlastní moudrost a nedávají Pánu příležitost, aby projevil svou moc k jejich prospěchu. Bůh pomáhá svým věřícím dítkám v každé nouzi, jestliže v něho vkládají svou plnou důvěru a věrně ho poslouchají. {PP 366.3}

Krátce po pádu Jericha Jozue rozhodl, že napadnou Hai, malé město v horských roklích, ležící několik kilometrů na západ od údolí Jordánu. Zvědové, které tam vyslal, přinesli zprávu, že město má jen nepatrně obyvatel a že k jeho dobytí postačí jen malá vojenská síla. {PP 366.4}

Po velkém vítězství, které za ně vybojoval Bůh, stali se Izraelští sebevědomými. Protože jim Bůh zaslíbil zemi Kanaán, cítili se naprosto jistými a zapomínali na to, že jen božská pomoc jim může zajistit úspěch. Dokonce sám Jozue připravil plán na dobytí města Hai, aniž hledal radu u Boha. {PP 366.5}

Izraelští začali přeceňovat svou vlastní sílu a začali s pohrdáním pohlížet na nepřítele. Očekávali, že vítězství bude snadné, a soudili, že k dobytí města postačí tři tisíce mužů. Vojáci vytáhli do boje, aniž se ujistili, že je s nimi Bůh. Přitáhli až k bráně města, avšak tu narazili na tuhý odpor. Nepřítel byl početný a dokonale připravený. Zachváceni panickým strachem, dali se Izraelští na zmatený útěk po příkrém svahu. Kananejští se je jali pronásledovat, „honili je od brány… a porazili je, když s vrchu utíkali“. Jozue 7,5. Ačkoli početné ztráty byly malé — padlo pouze třicet šest mužů — porážka působila na všechny skličujícím způsobem. „Rozpustilo se srdce lidu, a bylo jako voda.“ Jozue 7,5. Bylo to poprvé, co se utkali s Kananejskými v otevřeném boji; a jestliže je zahnali na útěk obránci tak malého města, jak asi dopadnou větší bitvy, které je čekají. Jozue pokládal jejich nezdar za výraz nelibosti Boží a v žalu a zlé předtuše „roztrhl roucho své a padl tváří svou na zem před truhlou Hospodinovou, a ležel až do večera, ano i starší Izraelští, a sypali prach na hlavy své“. Jozue 7,6. „Ach Panovníče Hospodine,“ zvolal, „proč jsi kdy převedl lid tento přes Jordán, abys nás vydal v ruku Amorejského, tak, aby nás zahubil? … Ó Pane, což mám říci, když již lid izraelský utíká před nepřátely svými? Nebo uslyšíce Kananejští a všickni obyvatelé země, obklíčí nás vůkol, a vyhladí jméno naše z země. I což to učiníš jménu svému velikému?“ Jozue 7.8. {PP 367.1}

Odpověď Hospodinova zněla: „Vstaň. Proč jsi padl na tvář svou? Zhřešil Izrael, … smlouvu mou přestoupli, kterouž jsem jim přikázal.“ Jozue 7,10.11. Byl čas k rychlému a rozhodnému činu, a ne k zoufání a naříkání. V táboře se tajně páchaly hříchy, které bylo nutno vypátrat a vykořenit, aby národ Boží se mohl opět těšit přítomnosti Hospodinově a jeho požehnání. „nebuduť více s vámi, leč vyhladíte prokletí to z prostředku svého.“ Jozue 7,12. {PP 367.2}

Jeden z těch, kteří byli ustanoveni, aby prováděli Boží soudy, nedbal příkazu Božího. A národ byl činěn odpovědným za vinu hříšníka: „Vzali z věcí proklatých, k tomu i ukradli, také i zklamali.“ Jozue 7,11. Jozue dostal poučení, jak vypátrat a potrestat viníka. Zjištění viníka bude věcí losu. Hříšník nebude vypátrán přímo a pátrání potrvá určitou dobu, aby všechen lid pocítil svou odpovědnost za hříchy, které se mezi nimi páší, a aby tak začal zpytovat své svědomí a pokořil se před Bohem. {PP 367.3}

Časně ráno shromáždil Jozue všechen lid podle kmenů a slavnostně zahájil působivý obřad. Zjišťování viny postupovalo krok za krokem a jeho výsledek se přibližoval stále více a více. Nejprve byl zjištěn kmen, potom čeleď, pak rodina a nakonec byl prstem Božím označen Achan, syn Charmího z kmene Judova za viníka, který způsobil Izraeli takový zármutek. {PP 367.4}

Aby zjistil, že jeho vina je nesporná a aby předešel výtkám, že byl nespravedlivě odsouzen nevinný, zapřísáhl Jozue Achana, aby pověděl pravdu. Ničema se ze svého zločinu plně vyznal: „Pravdať jest, já jsem zhřešil proti Hospodinu Bohu Izraelskému …. Viděl jsem mezi loupeží plášť jeden babylónský pěkný, a dvě stě lotů stříbra a prut zlatý jeden, padesáte lotů ztíži, čehož požádav, vzal jsem to, a aj, jsou ty věci skryté v zemi prostřed stanu mého.“ Jozue 7,20.21. Hned byli vysláni poslové do jeho stanu, odstranili tam hlínu na udaném místě a „aj, bylo to skryto v stanu jeho a stříbro pod tím. A vzavše to z stanu přinesli k Jozue…a položili ty věci před Hospodinem“. Jozue 7,22. {PP 368.1}

Rozsudek byl vynesen a hned vykonán. „Proč jsi zkormoutil nás?“ pravil Jozue. „Zkormutiž tebe Hospodin v tento den.“ Jozue 7,25. Protože za Achanův hřích byl činěn odpovědným všechen lid a jeho následky všechen lid pocítil, bude všechen lid prostřednictvím svých zástupců účasten potrestání hříchu. „I uházel jej všecken lid kamením.“ Jozue 7,25. {PP 368.2}

Pak nad ním navršili velkou hromadu kamení jako svědectví hříchu a trestu za hřích. „Protož nazváno jest jméno místa toho údolí Achor,“ (Jozue 7,26) což jest zármutek. V knize kronikáře je zaznamenáno: „Achan, kterýž zkormoutil Izraele.“ 1. Paralipomenon 2,7. {PP 368.3}

Achanův hřích se protivil výslovné a slavné výstraze a nejmocnějšímu projevu síly Boží. Všemu Izraeli bylo oznámeno: „Vystříhejte se od proklatého, abyste i vy nebyli učiněni proklatí.“ Jozue 6,18 Tento rozkaz dostali hned po svém zázračném přechodu Jordánem, po uznání smlouvy Boží provedením obřízky, po obnovení fáze a zjevení anděla smlouvy, knížete vojska Páně. Pak přišlo dobytí Jericha jako důkaz, že zkáza zcela jistě postihne každého přestupníka zákona Božího. Skutečnost, že jen božská moc zajistila vítězství Izraeli, který se zmocnil Jericha nikoli vlastní silou, podtrhla ještě závažnost rozkazu, kterým se Izraelským zapovídalo, aby si z kořisti cokoli přivlastnili. Bůh dobyl této pevnosti

mocí svého slova. Bylo to vítězství Boží jen Bohu mělo být zasvěceno město se vším, co v něm bylo. {PP 368.4}

Z celého ohromného množství Izraelských se vyskytl pouze jediný člověk, který se v této slavné hodině vítězství a soudu opovážil přestoupit rozkaz Boží. Achanovu chamtivost vyvolal pohled na skvostné babylónské roucho. Ještě když stál pro svou hrabivost smrti tváří v tvář, nazval je „plášť jeden babylónský pěkný“. Jeden spáchaný hřích vedl k druhému hříchu: Achan se zmocnil zlata a stříbra, věnovanému pokladu Páně. Oloupil Boha o první plody země Kanaán. {PP 368.5}

Smrtelný hřích, který přivedl Achana do záhuby, byl způsoben žádostivostí. Tento hřích je ze všech hříchů jedním z nejrozšířenějších a přitom je považován za jeden z nejlehčích. Zatímco jiné přestupky bývají odhalovány a trestány, bývá přestoupení desátého přikázání nanejvýše jen důvodem k pokárání. Achanův případ však je poučením, jak velký je to hřích a jaké jsou jeho hrozné následky. {PP 369.1}

Žádostivost je zlo, které se vyvíjí postupně. Achan bažil po statcích a touha po majetku ho spoutala tak, že nemohl její pouta prolomit. Jistě by ho bylo naplnilo hrůzou pomyšlení, že toto jeho zlo přivede Izrael do neštěstí; avšak jeho smysly byly otupeny hříchem když pak přišlo pokušení, snadno mu podlehl. {PP 369.2}

Což se stále nepáchají podobné hříchy navzdory výstrahám právě tak slavným a výslovným? Také nám se přímo zapovídá, abychom byli žádostiví jako Achan, který se zmocnil kořisti Jericha. Bůh označil žádostivost za modlářství. Upozorňuje nás: „Nemůžete Bohu sloužiti i mamoně.“ Matouš 6,24. „Viztež a vystříhejte se od lakomství.“ Lukáš 12,15. Víme, jak strašný osud stihl Achana, Jidáše, Ananiáše a Zafiru. A víme, jak již před těmito všemi skončil Lucifer, „jitřenka“, který baže po vyšší postavení ztratil navždy slávu a blaho nebe. Přes všechny tyto výstrahy však žádostivost bují dále. {PP 369.3}

Všude vidíme její slizkou stopu. Vyvolává nespokojenost a různice mezi členy rodiny, vzbuzuje závist a nenávist chudých k bohatým, vede k tomu, že bohatí utlačují chudé. A toto zlo postihuje nejen svět, ale i církev. Jak často se i v církvi setkáváme se sobectvím, lakotností, vypínavostí, jak často se i v ní zanedbává dobročinnost a olupuje Bůh o desátky a dary! Je mnoho Achanů mezi členy církve, kteří zaujímají dobrá postavení a přesně plní své povinnosti. Mnozí řádně chodí do kostela a sedí u stolu Páně, avšak v jejich majetku je část nabytá neprávem, což Bůh zatracuje. Pro jeden pěkný babylónský plášť obětují mnozí své klidné svědomí a svou naději v nebe. Za pytel stříbrných šekelů vymění mnozí svou poctivost a svou schopnost konat užitečné věci. Nedbá se volání chudých a trpících, světlu evangelia se brání, aby se šířilo. Takové jednání, které zneucťuje křesťanství, je předmětem posměchu nekřesťanského světa. A přesto pokračují hrabiví křesťané v shromažďování pokladů. „Loupiti-liž má člověk Boha, že vy loupíte mne?“ Malachiáš 3,8. praví Hospodin. {PP 369.4}

Achanův hřích přivedl do neštěstí celý národ. Za hřích jediného člověka ocitá se celá církev v nelibosti Boží, dokud se přestoupení nenajde a neodčiní. Více než vlivu zjevných protivníků, nevěřících a rouhačů musí se církev obávat vlivu nedůsledných vyznavačů Kristových. Takoví oslabují lid Boží a připravují ho o Boží požehání. {PP 369.5}

Octne-li se církev v obtížích, upadá-li duchovně a poklesne-li zápal jejich členů, nad čímž nepřátelé Boží jásají, nesmějí její členové jen lomit rukama a naříkat nad tímto neblahým stavem, ale musejí zjistit, není-li mezi nimi nějaký Achán. V pokoře musí každý zpytovat ve svém srdci a hledat skryté hříchy, které církev připravují o přítomnost Boží. {PP 370.1}

Achan se přiznal ke svému hříchu Přiznání mu však už nepomohlo, protože přišlo příliš pozdě. Viděl, jak se vojska Izraele vracejí od Hai poražená a sklíčená; nevystoupil však, aby se přiznal ke svému hříchu. Viděl, jak Jozue a staří Izraele padli na zem v nevýslovném žalu. Kdyby se byl tehdy vyznal ze svého hříchu, byl by tím dokázal, že hříchu opravdu lituje; avšak Achan stále mlčel. Vyslechl oznámení, že byl spáchán těžký hřích, a dokonce slyšel, jakého druhu to byl hřích. Jeho ústa však byla zapečetěna. Pak přišlo vyšetřování. Jeho duše se chvěla strachem, když viděl, že byl za viníka označen jeho kmen, potom jeho čeleď a nakonec jeho rodina. Avšak stále se nepřiznával, dokud prst Boží neukázal na něho. Teprve pak, když svůj hřích už nemohl utajit, přiznal pravdu. Jak často dochází k podobným přiznáním! Je velký rozdíl přiznat se k něčemu, co nám bylo dokázáno, a vyznat se z hříchů, o nichž víme jen my sami a Bůh. Achan by se byl nepřiznal, kdyby se nebyl kojil nadějí, že svým přiznáním odvrátí následky svého zločinu. Jeho přiznání však jen dokázalo, že byl potrestán spravedlivě. Neprojevil opravdovou lítost, nekál se, neošklivil si zlo a sám se nezměnil. {PP 370.2}

Tak budou hříšníci přiznávat své viny, až budou stát před soudnou stolicí Boží, kde každý hřích bude rozhodovat o otázce života nebo smrti. Následky, jež si každý musí připsat na vlastní vrub, přinutí každého k přiznání všech hříchů. Strašný pocit z odsouzení a hrozné očekávání soudu přinutí duši k přiznání. Takové přiznání však hříšníka už nemůže spasit. {PP 370.3}

Pokud mohou své přestupky skrýt před svými bližními, cítí se mnozí — jako Achan — v bezpečí a namlouvají si, že Bůh nebude spáchané nepravosti tak přísně trestat. Jejich hříchy je však najdou v onen den, kdy již bude příliš pozdě, kdy se nebudou moci očistit žádnou obětí. Až se otevřou nebeské knihy, neobviní soudce člověka slovy, nýbrž upře na něho jediný pronikající a usvědčující pohled a v paměti hříšníka živě vyvstane každý skutek a každý čin jeho života. Hříšník nebude jako za dnů Jozuových vyhledáván od kmene po rodinu, nýbrž svými ústy přizná svou hanbu. Hříchy, které před ostatními utajil, budou pak oznámeny celému světu. {PP 370.4}

46. Kapitola — Požehnání a Kletby

Po vykonání rozsudku nad Achanem dostal Jozue rozkaz, aby se postavil v čelo všech bojovníků a vytáhl znovu proti Hai. Moc Boží byla na straně národa Božího a Izraelští se zakrátko zmocnili města. {PP 371.1}

Pak bylo vojenské tažení zastaveno, aby se celý Izrael mohl zúčastnit slavnostních bohoslužeb. Lid již toužil po tom, aby se mohl usídlit v Kanaánu. Izraelští neměli dosud domov ani půdu pro své rodiny. Aby získali domov a pudu, budou muset Kananejské vypudit. Tuto důležitou práci však nyní budou muset odložit, protože se musejí věnovat vyšší povinnosti. {PP 371.2}

Než se ujmou svého dědictví, musí obnovit svou smlouvu věrnosti k Bohu. V posledních pokynech Mojžíšových byl dvakrát dán příkaz, aby se všechny kmeny shromáždily v Sichem na horách Hébal a Garizim k slavnostnímu uznání zákon a Božího. Poslušni těchto pokynů odešli všichni muži s „ženami i dětmi i příchozími, kteříž šli uprostřed nich“ z tábora v Galgala a táhli zemí svých nepřátel do údolí Sechem, ležícího téměř ve středu země. Ačkoli byli obklopeni neporaženými nepřáteli, byli v bezpečí pod ochranou Boží, pokud zůstávali věrní Bohu. Jako za dnů Jákobových „byl strach Boží na městech, kteráž byla vůkol nich“ (1. Mojžíšova 35,5) a nikdo Hebrejce nenapadl. {PP 371.3}

Místo, určené k slavnostní bohoslužbě, bylo posvátné. Mělo vztah již k jejich otcům. Abrahám tam postavil svůj první oltář Hospodinu v zemi Kanaán. Abrahám a Jákob tam tábořili. Jákob tam koupil pozemek, na němž mělo být pohřbeno tělo Josefovo. Byla tam také studna, kterou vykopal Jákob, a dub, pod nímž zahrabal modly své rodiny. {PP 371.4}

Vybrané místo bylo jedním z nejkrásnějších míst z celé Palestiny, vhodné k tomu, aby se stalo dějištěm velkolepého a jímavého obřadu. Líbezné údolí se zelenými poli, posetými olivovými háji zavlažovanými potoky z živých studánek a ozdobenými polním kvítím, rozkládalo se mezi vyprahlými pahorky. Údolí leží mezi pahorky Hébal a Garizim, které se téměř dotýkají a jejichž úpatí jsou přirozenou kazatelnou. Každé slovo pronesené z jednoho pahorku je zřetelně slyšitelné na druhém. {PP 371.5}

Svažující se úbočí obou pahorků skýtají pak prostor pro velké shromáždění lidu. {PP 372.1}

Podle pokynů vydaných Mojžíšem byly na hoře Hébal vztyčen pomník z velkých kamenů. Do těchto kamenů, které byly předtím ohozeny maltou, byl vyryt zákon. Bylo na ně napsáno nejen desatero přikázání, daných na Sinaji a vepsaných na kamenných deskách, ale také zákony sdělené Mojžíšovi a sepsané jim v knihu. Vedle tohoto pomníku byl postaven oltář z neotesaných kamenů, na němž byly nabídnuty oběti Hospodinu. Skutečnost, že oltář byl postaven právě na hoře Hébal, na níž lpěla kletba, měla svůj význam. Znamenala, že přestoupením zákona Božího vzbudí Izrael spravedlivý hněv Boží a že bude

navštíven ranami, nebude-li Kristova usmíření, představovaného obětním oltářem. {PP 372.2}

Příslušníci šesti z kmenů, které vzešly z Lie a Ráchel, se postavili na hoře Garizim. Ti, kdož pocházeli z děveček, spolu s potomky Rubenovými a Zabulonovými, vystoupili na horu Hébal. Kněží s truhlou smlouvy zaujali místo v údolí mezi oběma pahorky. Hlas trub zjednal klid a v nastalém hlubokém tichu seznámil Jozue, stojící vedle truhly smlouvy, celé toto obrovské shromáždění s požehnáními, která je čekají, budou-li poslušni zákona Božího. Všechny kmeny na hoře Garizim odpověděly slovem amen. Pak je seznámil se zatracením a kmeny na hoře Hébal vyslovily podobně svůj souhlas. Tisíce a tisíce hlasů zazněly jak jeden hlas v slavné odpovědi. Potom přečetl Jozue zákon Boží s předpisy a ustanoveními, která jim zanechal Mojžíš. Izrael přijal zákon přímo z úst Božích ze Sinaje. Svaté předpisy zákona, psané rukou Boží, byly stále chovány v truhle. Nyní byly znovu zapsány tam, kde si je mohl každý přečíst. Všichni měli možnost seznámit se s podmínkami smlouvy, podle níž se stávali vlastníky Kanaánu. Všichni měli potvrdit, že přijímají podmínky smlouvy a souhlasí s tím, že budou-li je zachovávat, dostane se jim požehnání, a že nebudou-li jich dbát, budou zatraceni. Zákon byl netoliko zapsán na kamenech pomníku, nýbrž ho ještě před vším Izraelem přečetl sám Jozue. Před několika málo týdny dal Mojžíš lidu knihu Deuteronomium, nyní přečetl Jozue zákon znovu. {PP 372.3}

Nejen před muži izraelskými, ale i před „ženami a dětmi“ (Jozue 8,35) přečetl Jozue znění zákona, neboť bylo důležité, aby příkaz, týkající se předpisů Božích: „Složte tato slova má v srdci svém a vy mysli své, a uvažte je sobě za znamení na rukou svých, a budou jako náčelník mezi očima vašima. A vyučujte jim syny své, …. aby byli rozmnoženi dnové vaši a dnové synů vašich na zemi, kterouž s přísahou zaslíbil Hospodin otcům vašim, že ji dá jim, dokudž nebe trvá nad zemí.“ 5. Mojžíšova 11,18-21. {PP 372.4}

Každý sedmý rok má být celý zákon přečten před vším shromážděným Izraelem, jak byl přikázal Mojžíš kněžím: „Každého léta sedmého, v jistý čas léta odpuštění, v svátek stanů, {PP 373.1}

když přijde všecken Izrael a postaví se před Hospodinem Bohem tvým na místě, kteréž by vyvolil, čísti budeš zákon tento přede vším Izraelem v uších jejich. Shromážděd lid, muže i ženy, i děti, i příchozí své, kteříž jsou v branách tvých, aby slyšíce, učili se a báli se Hospodina Boha vašeho, a hleděli činiti všecka slova zákona tohoto. Synové také jejich, kteříž ještě toho nepoznali, ať slyší a učí se báti Hospodina Boha vašeho po všecky dny, v nichž živi budete na zemi, do níž, přejdouce Jordán, vejdete, abyste ji dědičně obdrželi.“ 5. Mojžíšova 31,10-13. {PP 373.2}

Satan se neustále snaží překroutit to, co praví Bůh, aby člověku oslepil mysl a zatemnil rozum a tak ho svedl ke hříchu. Proto Hospodin klade své požadavky tak přesně a jasně, aby se nikdo nemohl mýlit. Bůh se stále snaží přivést lidi pod svou ochranu, aby satan nemohl

vůči nim uplatnit svou moc a aby je nemohl oklamat. Bůh je tak blahovolný, že promlouvá k lidem svým hlasem a píše vlastní rukou živá slova. A tato požehnaná slova, plně spjata se životem a zářící pravdou, jsou určena člověku jako dokonalé vodítko. Protože satan se ustavičně snaží zmocnit se rozumu lidí a odvrátit jejich city od zaslíbení a požadavků Hospodinových, je zapotřebí tím větší píle, aby se upevnily v mysli a vštípily do srdce. {PP 373.3}

Církevní učitelé by měli s větší pozorností vykládat lidu skutečnosti a poučení z biblických dějin a výstrahy a požadavky Páně. Měli by je přednášet prostým jazykem, přiměřeným chápání dětí. Jak duchovní, tak rodiče by měli dohlédnout na to, aby se mladí učili z Písma svatého. {PP 373.4}

Rodiče by měli upoutávat zájem svých dětí o rozmanitá poučení, která jsou zachycena na svatých stránkách bible. Chtějí-li však, aby jejich syny a dcery upoutalo slovo Boží, musejí mít sami o ně zájem. Musejí sami dobře znát učení Písma a — jak to Bůh přikázal Izraeli — rozprávět o něm, „když sedneš v domě svém, aneb když půjdeš cestou, když lehneš i když vstaneš“. 5. Mojžíšova 11,19. Ti, kdož chtějí, aby jejich děti milovaly a ctily Boha, musejí rozprávět o laskavosti Boží, jak je zjevuje slovo Boží a dílo stvoření. {PP 373.5}

Každá kapitola a každý verš bible je obcování Boha s člověkem. Předpisy bible bychom si měli přivázat k ruce jako znamení a mezi oči jako čelenku. Bude-li se jim lid Boží pilně učit a řídit se jimi, povedou ho jako oblakový sloup ve dne a ohnivý sloup v noci, který vedl Izraelské. {PP 373.6}

47. Kapitola — Smlouva s Gabaonskými

Ze Sichem se Izraelští vrátili do svého tábora v Galgala. Tam je krátce nato navštívilo zvláštní poselstvo, které chtělo uzavřít s nimi smlouvu. Vyslanci tvrdili, že přicházejí z daleké země. Jejich vzhled o tom svědčil. Měli na sobě staré obnošené šaty, na nohou spravované opánky, jejich zásoby potravin byly již zplesnivělé a kožené měchy, které jim sloužily jako nádoby na víno, byly potrhané a záplatované, jakoby nakvap spravované po cestě. {PP 374.1}

Tvrdili, že v jejich vzdáleném domově — prý za hranicemi Palestiny — slyšeli jejich krajané o divech, jež Bůh učinil pro svůj národ, a že je vyslali, aby s Izraelskými uzavřeli smlouvu. Hebrejové byli výslovně varování, aby nevstupovali ve spolek s modloslužebníky v Kanaánu, a jejich vůdcové pojali podezření, jsou-li slova cizinců pravdivá. „Snad uprostřed nás vy bydlíte?“ ptali se jich. Vyslanci na to jen odpověděli: „Služebníci vaši jsme.“ Když se jich pak Jozue zeptal přímo: „Kdo pak jste a odkud jste přišli?“ opakovali své předchozí tvrzení a na důkaz toho, že mluví pravdu, dodali: „Totoť jest chléb náš; horký jsme na cestu vzali z domů svých v ten den, když jsme vyšli, abychom k vám šli, a hle, nyní již vyschl a rozdrobil se. A tyto kožené láhvice vinné nové byly, když jsme je naplnili, a již hle, potrhané jsou; tolikéž tento oděv náš a obuv naše zvetšela, pro přílišnou cesty dalekost.“ Jozue 9,7.8.11-13. {PP 374.2}

Toto tvrzení zapůsobilo tak, že Hebrejové „úst Hospodinových neotázali se“. „A učinil s nimi Jozue pokoj, a všel s nimi v smlouvu, aby jich při životu zanechal; také i knížata shromáždění přísahu jim učinili.“ Jozue 9,14.15. Tím byla smlouva uzavřena. Tři dny nato vyšla pravda najevo. „Uslyšeli, že by velmi blízko jich byli, a že by uprostřed nich bydlili.“ Jozue 9,16. Gabaonští totiž věděli, že by se Hebrejům neubránili, a proto se uchýlili ke lsti, aby si zachránili životy. {PP 374.3}

Velké bylo rozhořčení Izraelských, když poznali, že se stali obětí podvodu. A jejich rozhořčení ještě vzrostlo, když po třídenním pochodu dorazili k městům Gabaonských, ležících nedaleko středu země. „Reptalo všecko shromáždění proti knížatům.“ Ti však odmítli smlouvu zrušit, přestože byla uzavřena lstivě a podvodně, protože „přísahu jim učinili …. skrze Hospodina Boha Izraelských.“ Proto „nezbili jich synové Izraelští“. (Jozue 9,18) Gabaonští se zavázali, že se zřeknou modloslužebnictví a přijmou uctívání Hospodina; ušetření jejich životů nebylo pak porušením příkazu Božího, podle něhož měli být modlářští obyvatelé Kanaánu usmrceni. Hebrejové se tudíž svou přísahou nezavázali, že spáchají hřích. A přestože přísaha byla vylákána podvodem, nesměla být nedodržena. Závazek, který vyplývá z daného slova, musí být pokládán za svatý, nevyplývá-li z něho povinnost spáchat zlý skutek. Přísaha nebo slib jsou neporušitelné a žádné důvody, ať vycházejí z vlastního pospěchu, pomsty nebo sobeckého zájmu, nemohou nikoho zbavit povinnosti je dodržet. „Ohavností jsou Hospodinu rtové lživí.“ Přísloví 12,22. Ten „kdo vstoupí na horu

Hospodinovu“ a „stane na místě svatém jeho“, „přisáhl-li by i se škodou, však toho nemění“. Žalm 24,3; Žalm 15,4. {PP 374.4}

Gabaonští byli ponecháni naživu, byli však přiděleni jako sloužící ke svatyni, aby vykonávali všechny domácí práce. „Ustanovil je Jozue v ten den, aby dříví sekali a vodu nosili všemu shromáždění, i k oltáři Hospodinovu.“ Jozue 9,27. S povděkem přijali tyto podmínky, poněvadž si uvědomovali, že chybili. Byli šťastni, že si mohou zachránit životy. „Hle, nyní v ruce tvé jsme“ pravili Jozuovi, „cožť se dobrého a spravedlivého vidí učiniti s námi, to učiň.“ Jozue 9,25. Jejich potomci pak po staletí sloužili ve svatyni. {PP 375.1}

Na území Gabaonských byla čtyři města. Lidu nevládl král, nýbrž je spravovali starší neboli senátoři. Gabaon, nejvýznamnější z těchto měst, „město veliké bylo, jako jedno z měst královských,“ „a všickni muži jeho udatní“ byli. Jozue 10,2. Je pádným důkazem, jakou hrůzu naháněli Izraelští obyvatelům Kanaánu, když obyvatelé takového města se uchýlili k tak pokořujícímu způsobu, aby si zachránili životy. {PP 375.2}

Pro Gabaonské by však bylo bývalo lépe, kdyby byli jednali s Izraele čestně. Podrobením se Hospodinu si sice zajistili zachování života, svým podvodem však upadli do hanby a poroby, Bůh učinil opatření, aby všichni, kdo se zřeknou pohanství a spojí se s Izraelem, sdíleli požehnání smlouvy. Zahrnovala je věta: „Příchozí, kteří šli uprostřed nich.“ Až na málo výjimek měli se těšit téže přízni a týmž výsadám jako Izrael. Hospodinův příkaz zněl: {PP 375.3}

„Jestliže bude pohostinu u tebe příchozí v zemi vaší, nečiňte jemu křivdy. {PP 375.4}

Jakožto jeden z doma zrozených vašich, tak bude vám příchozí, kterýž jest u vás pohostinu, a milovati ho budeš jako sebe samého; nebo i vy pohostinu jste byli v zemi Egyptské: Já jsem Hospodin Bůh váš.“ 3. Mojžíšova 19,33.34. Příkaz o fázi a obětování zněl: „V shromáždění tomto ustanovení jednostejné buď vám i příchozímu, kterýž by u vás byl;… jakotž vy, tak příchozí bude před Hospodinem.“ 4. Mojžíšova 15,15. {PP 375.5}

Takové by bylo mohlo být postavení Gabaonitů, kdyby se byli bývali neuchýlili k podvodu. Takto však museli tito občané „královského města“, jehož „všickni muži“ byli „udatní“, podstoupit nelehké pokoření a stát se na další pokolení dřevorubci a nosiči vody. Navlékli na sebe šat chudoby, protože se dopustili podvodu, a tento šat na nich ulpěl jako znamení věčného otroctví. Jejich služebný stav bude povždy důkazem, jak Bůh nenávidí faleš. {PP 376.1}

Podrobení Gabaonských Izraelity vyvolalo v králích Kanaánu zděšení. Neprodleně učinili opatření k odvetě proti těm, kdož uzavřeli s vetřelci příměří. Pět kananejských králů pod vedením jeruzalémského krále Adonisedecha se spojilo proti Gabaonským. Gabaonští nebyli na obranu připraveni, a proto poslali Jozuovi do Galgala poselství: „Neodnímejž ruky své od služebníků svých, přitáhni rychle k nám, zachovej nás a spomoz nám; nebo sebrali se

proti nám všickni králové Amorejští bydlící na horách.“ Jozue 10,6. Nebezpečí hrozilo nejen Gabaonským, ale i Izraeli. Toto město ovládalo totiž cesty do střední a jižní Palestiny a nesmělo padnout, měli-li Izraelští dobýt celou zemi. {PP 376.2}

Jozue se ihned vypravil na pomoc Gabaonu. Obyvatelé obleženého města se obávali, že Jozue odmítne jejich prosbu, poněvadž se dopustili podvodu. Protože se však podrobili Izraeli a přijali uctívání Boha, cítil se Jozue zavázán jim pomoci a ochránit je. Tentokrát nepodnikl nic bez božské rady a Hospodin ho podpořil. „Neboj se jich,“ znělo poselství Boží, „v ruce tvé zajisté dal jsem je, neobstojíť žádný z nich před obličejem tvým.“ „I táhl Jozue z Galgala, on i všecken lid bojovný s ním, všickni muži udatní.“ Jozue 10,8.7. {PP 376.3}

Pochodovali celou noc a ráno stáli před Gabaonem. Sotva spojenecká knížata shromáždila svá vojska kolem města, již tu byl Jozue se svým vojskem a zaútočil na ně. Početná vojska nepřítele se dala před Jozuem na útěk horským průsmykem k Betoron. Když dosáhli jeho vrcholu, pokoušeli se z něho sestoupit po příkrém srázu na opačné straně. „Hospodin metal na ně kamení veliké s nebe… více jich zemřelo od krupobití kamenného, než jich pobili synové Izraelští mečem.“ Jozue 10,11. {PP 376.4}

Amorejští prchali bezhlavě v naději, že najdou útočiště v horských pevnůstkách. Jozue sledoval jejich úprk s návrší a uvědomoval si, že se již schyluje k večeru a že své dílo dnes nedokončí. Nepotře-li úplně své nepřátele, seberou se a znovu začnou bojovat. „Tedy mluvil Jozue k Hospodinu… a řekl před syny Izraelskými: Slunce v Gabaon zastav se, a měsíc v údolí Aialon. {PP 376.5}

I zastavilo se slunce, a stál měsíc, dokudž nepomstil se lid nad nepřáteli svými… Stálo slunce uprostřed nebe, a nepospíchalo k západu, jako za jeden celý den.“ Jozue 10,12.13. {PP 377.1}

Než nastal večer, naplnilo se zaslíbení Boží dané Jozuovi. Všechno vojsko nepřítele padlo do jeho rukou. Události toho dne se nadlouho vryly do paměti Izraelských. „Nebylo dne takového prvé ani potom, jako když vyslyšel Hospodin hlas člověka; nebo Hospodin bojoval za Izraele.“ Jozue 10,14. „Slunce a měsíc v obydlí svém zastavil se, při světle střely tvé létaly, při blesku stkvoucí kopí tvé. V hněvě šlapal jsi zemi, v prchlivosti mlátil jsi pohany. Vyšel jsi k vysvobození lidu svého.“ Abakuk 3,11-13 {PP 377.2}

Jozue vyslovil svou prosbu vnuknutím Ducha Božího, aby znovu mohl být podán důkaz moci Boha Izraele. Žádost velkého vůdce nebyla proto opovážlivostí. Jozuovi se dostalo zaslíbení, že Bůh zajisté přemůže nepřátele Izraele. Přesto vynaložil Jozue veškeré úsilí, jako kdyby zdárný výsledek boje měl záviset jen na vojsku Izraele. Učinil vše, co bylo v lidských silách a pak ve víře volal o božskou pomoc. Tajemství úspěchu spočívá ve spojení božské moci s lidským úsilím. Ti, kdož dosahují nejlepších výsledků, opírají se bezvýhradně o rámě Všemohoucího. Ten, jenž přikázal: „Slunce v Gabaon zastav se, a měsíc v údolí

Aialon!“ je týž, který se po dlouhé hodiny modlil v prachu země v táboře u Galgala. Člověk, který se modlí, je člověk silný. {PP 377.3}

Tento velký zázrak je důkazem, že vesmír ovládá Stvořitel. Satan se snaží zastřít člověku působení božské moci v hmotném světě, usiluje o to, aby člověk nepoznal, že stále působí první velká příčina. Tento zázrak však vyvrací názory všech těch, kdož kladou přírodu nad Boha přírody. {PP 377.4}

Boží vůli jsou podřízeny přírodní síly — „oheň a krupobití, sníh i pára, vítr bouřlivý, vykonávající rozkaz jeho“ (Žalm 148,8) — aby porazily moc nepřátel Božích. Když pohanští Amorité chtěli vzdorovat úmyslům Božím, Bůh zakročil a metal „kamení veliké s nebe“ na nepřátele Izraele. Písmo svaté mluví o větší bitvě, která se odehraje před koncem světa, až „otevře Hospodin poklad svůj, a vynese nástroje hněvu svého“. Jeremjáš 50,25. „Přišel-lis až ku pokladům sněhu?“ otáže se pak, „poklady krupobití viděl-lis, kteréž chovám k času ssoužení, ke dni bitvy a voje?“ Jób 38,22.23. {PP 377.5}

Zjevení líčí záhubu, která nastane, až vyjde „hlas veliký z chrámu nebeského“ a oznámí „Stalo se.“ „Kroupy veliké jako centnéřové“ pršeti budou „s nebe na lidi“ Zjevení 16,17.21. {PP 377.6}

48. Kapitola — Rozdělení Kanaánu

Po vítězství, kterého dosáhli u Betoron, podmanili si Izraelští vbrzku celý jižní Kanaán. „Pohubil Jozue všecku zemi po horách, i polední stranu, i roviny a údolí…A všecky krále ty a zemi jejich zval Jozue pojednou, nebo Hospodin Bůh izraelský bojovat za Izraele. Potom navrátil se Jozue a všecken Izrael s ním do ležení, kteréž bylo v Galgala.“ Jozue 10,40.42.43. {PP 378.1}

Kmeny sídlící v severní Palestině, postrašeny úspěchy, jichž dosáhla vojska Izraele, uzavřely spolek namířený proti Izraeli. V čele tohoto spolku stál Jabín, král Azor, území ležícího na západ od jezera Merom. „I vytáhli všickni ti a všecka vojska jejich s nimi.“ Tato vojska byla mnohem větší než vojska, s nimiž se Izraelští dosud střetli v Kanaánu — „lid mnohý jako písek, kterýž jest na břehu mořském nesčíslný, i koňů i vozů velmi mnoho. A smluvivše se všichni králové ti, přitáhli a položili se spolu při vodách Merom, aby bojovali proti Izraelovi.“ Jozuovi se opět dostalo od Hospodina povzbuzení: „Neboj se jich, nebo zítra o této chvíli vydám všecky tyto k zabití Izraelcovi.“ Jozue 11,4-6. {PP 378.2}

Nedaleko jezera Merom napadl Jozue tábor spojenců a úplně rozprášil jejich vojska. „Dal je Hospodin v ruku Izraelovi, a porazili je. I honili je… tak že nepozůstavili žádného živého.“ Jozue 11,8. Vozy a koně, jež byli pýchou a chloubou kananejských, nesměli si Izraelští ponechat. Na rozkaz Boží byly vozy spáleny a koně ochromeni, takže se nedali použít pro boj. Měli důvěřovat toliko „jménu Hospodina Boha svého“ a nikoli vozům a koňům. {PP 378.3}

Dobývali města za městem a Azor, pevnost spojenců, vypálili. Válka trvala několik let a když skončila, byl Jozue pánem Kanaánu. „I odpočinula země od válek.“ Jozue 11,23. {PP 378.4}

Přestože moc Kananejských byla zlomena, nebyli ještě zcela potřeni. Na západě ovládali Filištínští stále ještě úrodnou nížinu podél mořského pobřeží a na sever od nich bylo území Sidonských, kteří panovali také v Libanonu. Rovněž na jihu, u egyptských hranic, byla země stále obsazena nepřáteli Izraele. {PP 378.5}

Jozue však již ve válce nepokračoval. Velký vůdce musel nyní splnit jiný důležitý úkol, dříve než se vzdá vedení nad Izraelem. Celá země, jak její části již vybojované, tak i její zbytek dosud nepodrobený, měl být rozdělen mezi kmeny. A bude pak povinností každého kmene, aby se svého dědictví plně zmocnil. Zůstane-li lid věrný Bohu, zažene Bůh jejich nepřátele před nimi. K tomu jim Bůh zaslíbil, že jim dá ještě více země, budou-li věrně zachovávat smlouvu Boží. {PP 378.6}

Rozdělení země bylo svěřeno Jozuovi a Eleazarovi, nejvyššímu knězi, a náčelníkům kmenů. Umístění jednotlivých kmenů bylo stanoveno losováním. Mojžíš určil sám hranice území, která budou přidělena jednotlivým kmenům, až dobudou Kanaánu a ustanovil z

každého kmene jednoho knížete, který bude na rozdělení dozírat. Kmen Lévi nebyl k losování připuštěn, neboť byl určen ke službě ve svatostánku; bylo mu však přiděleno osmačtyřicet měst v různých částech země jako jeho dědictví. {PP 379.1}

Než bylo dělení země zahájeno, vystoupil Kálef, doprovázen náčelníky svého kmene, a přednesl zvláštní prosbu. Kálef byl nyní vedle Jozua nejstarším mužem v Izraeli a spolu s Jozuem byli jediní z dvanácti vyzvědačů, kteří byli přinesli dobré zprávy o zaslíbené zemi a povzbuzovali lid, by vytáhl a zmocnil se jí ve jménu Páně. Kálef nyní připomněl Jozuovi zaslíbení, jehož se mu tehdy dostalo jako odměny za jeho věrnost: „Země, po kteréž jsi chodil nohama svýma, bude v dědictví tobě i synům tvým až na věky, protože jsi cele následoval Hospodina.“ Jozue 14,9. Proto žádá, aby mu byl do vlastnictví přidělen Hebron. Po mnoho let tam měl svůj domov Abrahám, Izák a Jákob a v jeskyni Machpelach tam jsou pochováni. Hebron byl sídlem obávaných Enaků, jejichž strašný vzhled tak poděsil vyzvědače, že ti pak odradili celý Izraele od dobytí země. A právě toto místo si Kálef vybral za své dědictví, důvěřuje v sílu Boží. {PP 379.2}

„Nyní, aj, propůjčil mi Hospodin života, jehož zaslíbil,“ pravil. „Již čtyřidceti a pět let jest od toho času, jakž toho mluvil Hospodin k Mojžíšovi… a aj, již dnes jsem v osmdesáti pěti letech. A ještě nyní jsem při síle jako tehdáž, když poslal mne Mojžíš. Jaká byla síla má tehdáž, taková i nyní síla má jest k boji, a k vycházení i k vcházení. Protož nyní dej mi horu tuto, o níž mluvil Hospodin onoho dne, nebo ty slyšel jsi toho dne, že Enakim jsou tam, a města veliká a pevně hrazená. Bude-li Hospodin se mnou, vyhladím je, jakož mluvil Hospodin.“ Jozue 14,10-12. Tuto prosbu podporovali přední mužové kmene Juda. Kálef, který byl vybrán ze svého kmene, aby se zúčastnil rozdělení země, se sám rozhodl pozvat přední muže svého kmene, aby s ním přednesli jeho žádost, aby se snad nezdálo, že využívá své moci k vlastnímu prospěchu. {PP 379.3}

Jeho žádosti bylo bez průtahů vyhověno. Žádnému jinému nemohlo být svěřeno dobytí této obří pevnosti. „Požehnal mu Jozue, a dal Hebron Kálefovi, synu Jefone, v dědictví,“ „proto že cele kráčel za Hospodinem Bohem Izraelským.“ Jozue 14,13.14. Víra Kálefova byla nyní právě tak pevná, jako když před léty podával svědectví, jež bylo v rozporu s neblahými zprávami vyzvědačů. Uvěřil v zaslíbení Boží, uvěřil, že Bůh dá Kanaán svému lidu a v této víře Hospodina cele následoval. Podstoupil se svým lidem dlouhé putování po poušti, sdílel s viníky zklamání a útrapy. Přesto si nestěžoval, nýbrž naopak velebil milosrdenství Boží, které ho zachovalo na poušti při životě, když jeho bratři hynuli. Za všech nebezpečí, svízelí a trampot, které prožili při putování pouští, a za válečného tažení po vstupu do Kanaánu ochraňoval Hospodin jeho život a nyní, když mu bylo již přes osmdesát let, byl stále ještě v plné životní síle. Nepožadoval pro sebe zemi již dobytou, ale žádal místo, které zvědové pokládali nad jiné za naprosto nedobytné. S pomocí Boží hodlal vybojovat své dědictví s obry, jejichž síla zviklala víru Izraele. Kálefova žádost nepramenila z touhy po poctách nebo zbohatnutí. Statečný bojovník tím chtěl dát lidu příklad, kterým by

uctil Boha a dodal odvah kmenům, aby si plně podmanily zemi, jež se jejich otcům zdála nedobytná. {PP 379.4}

Kálef obdržel dědictví, po němž srdcem dychtil čtyřicet let, a v důvěře, že Bůh mu pomůže, „vyhnal odtud tři syny Enakovy“ Jozue 15,14. Když získal půdu pro sebe a svou rodinu, neustal ve své horlivosti. Neusadil se, aby užíval svého dědictví, nýbrž vyrazil k dalším výbojům pro blaho národa k slávě Boží. {PP 380.1}

Zbabělci a buřiči zahynuli na poušti, spravedliví zvědové však pojídali z hroznů Eškol. Každý dostal podle své víry. Nevěřící poznali, že jejich obavy se splnily. Nevěřili v zaslíbení Boží a prohlašovali, že Kanaánu nedobudou — a také jej nezískali. Ti však, kteří věřili v Boha a nedbali obtíží, jímž museli čelit, a spoléhali na sílu svého všemohoucího Panovníka, vstoupili do zaslíbené země. Byla to víra, skrze niž tito spravedliví „vybojovali království, … utekli ostrosti meče, zmocněni bývali v mdlobách, silni učiněni v boji, vojska zaháněli cizozemců“. Židům 11,33.34. „Toť jest to vítězství, kteréž přemáhá svět, víra naše.“ 1. Janův 5,4. {PP 380.2}

Pak byla předložena jiná žádost, týkající se rozdělení země. Tato žádost vycházela ze zcela jiných pohnutek než žádost Kálefova. Přednesli ji synové Josefovi z kmene Efraim a polovina kmene Manasses. Tyto kmeny požadovaly dvojnásobný rozsah území a odůvodňovaly svou žádost větší početností svých příslušníků. Jako jejich podíl jim bylo přiděleno území nejbohatší z celé země, které zahrnovalo i úrodnou rovinu Sáron. Mnohý z významných měst v údolí však byla stále v moci Kananejských a oba kmeny se lekaly bojů a nebezpečí, s nimiž bude dobytí těchto území spojeno. Proto požadovaly, aby území, které mají dostat navíc, leželo v oblasti již dobyté. Kmen Efraim byl jedním z největších kmenů Izraele a pocházel z něho sám Jozue. Příslušníci tohoto kmene proto soudili, že mají nárok na zvláštní výsadu. „Proč jsi nám dal dědictví toliko los jeden a provazec jeden,“ tázali se, „poněvadž jsme lid mnohý?“ Jozue 17,14. Neoblomný vůdce však nepovolil žádnou výjimku z přísné spravedlnosti. {PP 380.3}

Odpověděl jim: „Poněvadž jsi lid tak mnohý, vejdi do lesa, a vyplaň sobě tam v zemi Ferezejské a Refaimské, jestližeť jest malá hora Efarim.“ Jozue 17,15. {PP 381.1}

Jejich odpověď prozradila pravou příčinu jejich žádosti. Nedostávalo se jim víry a odvahy k vyhnání Kananejských. „Nám nepostačí ta hora,“ pravili, „vozy železné mají všickni Kananejští, kteříž bydlejí v luzích těch.“ Jozue 17,16. {PP 381.2}

Moc Boha Izraelského byla na straně jeho lidu, a kdyby Efraimští byli měli odvahu a víru Kálefovu, nebyl by jim mohl odolat žádný nepřítel. Jejich zjevné touze vyhnout se útrapám a nebezpečí však Jozue tvrdě čelil. „Lid mnohý a silný jsi,“ pravil, „vyhladíš Kananejského, ačkoli má vozy železné a jest silný.“ Jozue 17,17.18. Důvody, které sami uváděli, se tak obrátily proti nim. Jestliže jich je mnoho, jak sami tvrdili, pak mohou dosáhnout svého jako jejich bratří. S pomocí Boží se nemusejí obávat železných vozů. {PP 381.3}

Až do dělení země byla hlavním sídlem národa Galgala. Ta byla také místem, kde byl rozložen stánek úmluvy. Nyní však měl být stánek úmluvy přenesen na místo, které bylo zvoleno jako jeho trvalé sídlo. Tímto místem bylo Sílo, městečko ležící v dědictví Efraimově, blízko středu země a snadno dostupné všem kmenům. Tato část země byla již plně v moci Izraelských, takže věřící nebude nepřítel znepokojovat. „Shromáždilo se pak všecko množství synů Izraelských do Sílo, a tu postavili stánek úmluvy.“ Jozue 18,1. Když byl stánek úmluvy přestěhován z Galgaly, následovaly jej kmeny a rozbily své stany v Sílo. Tam pak setrvaly, dokud se nerozešly do svých sídel. {PP 381.4}

Truhla smlouvy zůstala v Sílo tři sta let. Pro hříchy rodiny Elího padla pak do rukou Filištínských a Sílo bylo rozvaleno. Truhla smlouvy se už nevrátila do svatostánku v Sílo, služba ve svatostánku byla nakonec přeložena do chrámu v Jeruzalémě a Sílo pozbylo na významu. Jen zříceniny vyznačují dosud místo, kde kdysi stávalo. Osud tohoto města posloužil po dlouhých letech jako varování Jeruzalému: „Jděte aspoň na místo mé, kteréž bylo v Sílo,“ pravil Hospodin skrze proroka Jeremiáše, „kdež jsem byl způsobil příbytek jménu svému z počátku, a vizte, co jsem učinil jemu pro nešlechetnost lidu svého izraelského. ….. Protož učiním domu tomuto, kteréž jsem dal vám a otcům vašim, jako jsem učinil Sílo.“ Jeremjáš 7,12.14. {PP 381.5}

„Když pak přestali děliti se zemí,“ a všem kmenům se dostalo jejich dědictví, přednesl Jozue svůj nárok. Jako Kálefovi dostalo se i jemu zvláštního zaslíbení dědictví; nežádal nyní o rozsáhlé území, nýbrž o jedno jediné město. „Dali jemu město, kteréhož žádal,…. i vystavěl město, a přebýval v něm.“ Jozue 19,49.50. Město bylo nazváno Tamnatsára, „zbývající díl“, na trvalou památku na šlechetnost a nesobeckost dobyvatele, který vznesl svůj nárok, až když byl uspokojen ten nejmenší z jeho národa, místo aby si jako první přivlastnil dobytou kořist. {PP 382.1}

Šest z měst přidělených Levitům — tři na jedné straně Jordánu a tři na druhé — bylo určeno za útočiště pro ty, kdož zavraždil člověka. Určení takových města nařídil Mojžíš, „aby tam utekl ten, kterýž by někoho zabil z nedopatření. A budou vám ta města k útočišti před přítelem,“ pravil, „aby neumřel ten, kdož zabil, dokudž by se nepostavil před shromážděním k soudu.“ 4. Mojžíšova 35,11.12. Toto milosrdné opatření bylo nutné jako ochrana před osobní mstou, neboť podle starého obyčeje měl trest nad vrahem vykonat nejbližší příbuzný nebo dědic zavražděného. V případech, kdy vina byla naprosto zřejmá, nebylo nutné čekat na soudní projednání. Mstitel měl pronásledovat zločince všude a směl ho usmrtit, kdekoli ho dopadl. Hospodin nepokládal však za správné, aby tento obyčej byl v oné době zrušen, učinil však opatření, aby byla zajištěna bezpečnost těch, kteří někoho připravili o život neúmyslně. {PP 382.2}

Města, která sloužila za útočiště, byla vybrána tak, aby do nich bylo možno dospět z každého místa země za půl dne. Cesty, jež k nim vedly, měly být stále udržovány v dobrém stavu. Podél těchto cest měla být umístěn návěstí s velkým a zřetelným nápisem „útočiště“,

aby se prchající nemusel ani na okamžik zdržovat. Tohoto opatření mohl použít každý — Hebrej, cizinec nebo usedlík. Nevinný nesměl být unáhleně usmrcen, viník však nesměl uniknout potrestání. Každý případ měl být řádně projednán příslušnými úřady a jen tehdy, bylo-li shledáno, že se nedopustil vraždy úmyslně, dostalo se uprchlíku v městě ochrany. Viník byl odevzdán mstiteli. Ti pak, kteříž měli nárok na ochranu, mohli ji požívat jen za podmínky, že v městě zůstanou. Jestliže by některý z nich překročil předepsané hranice a krevní mstitel ho dopadl, zaplatí svým životem za to, že nedbal opatření Hospodinova. Zemře-li však velekněz, mohou se všichni, kdož nabyli přístřeší v útočišti, rozhodnout k návratu do svých domovů. {PP 382.3}

Při soudním řízení za vraždu nesměl být obviněný odsouzen pouze na základě svědectví jednoho svědka, i když by okolnosti mluvily proti němu. Příkaz Hospodinův zněl: „Kdož by koli měl na smrt vydat někoho, podlé vyznání svědků sáhne na vražedlníka; ale jeden svědek nebude moci svědčiti proti někomu na smrt.“ 4. Mojžíšova 35,30. Tyto předpisy dal Mojžíšovi pro Izrael Kristus a když pak dlel se svými učedníky na zemi a učil je, jak mají jednat s bloudícími, opakoval jim Veliký Učitel poučku, že svědectví jednoho svědka nestačí k osvobození nebo odsouzení. Názory a mínění jednoho člověka nestačí k rozhodnutí ve sporných otázkách. Ve všech takových případech musejí rozhodovat nejméně dva a společně nést odpovědnost, „aby v ústech dvou neb tří svědků stálo každé slovo“. Matouš 18,16. {PP 383.1}

Když obviněný z vraždy je shledán vinným, nemůže ho zachránit žádné odškodnění nebo výkupné. „Kdo by koli vylil krev člověka, skrze člověka vylita bude krev jeho.“ 1. Mojžíšova 9,6 „Nevezmete pak výplaty za člověka vražedlníka, kterýž, jsa nešlechetný, jest smrti hoden, než smrti ať umře.“ 4. Mojžíšova 35,31. „Od oltáře mého odtrhneš jej, aby umřel.“ (2. Mojžíšova 21,14) zněl příkaz Boží; „země očištěna býti může od krve, kteráž jest vylita na ní, jediné krví toho, kterýž vylil ji.“ 4. Mojžíšova 35,33. Bezpečí národa a zachování jeho čistoty si žádaly, aby provinění vraždou bylo přísně trestáno. Lidský život, který může dát jen Bůh, musí být pokládán za svatý. {PP 383.2}

Města poskytující útočiště, která byla zřízena pro Izrael Boží, jsou symbolem útočiště, které poskytuje Kristus. Milosrdný Spasitel, který určil tato časná města skýtající útočiště, poskytuje přestupníkům zákona Božího prolitím své vlastní krve bezpečné útočiště, v němž mohou nalézt bezpečí před druhou smrtí. Žádná moc nemůže vyrvat z ruky Kristovy duše, které hledají u něho odpuštění. „Neníž již žádného potupení těm, kteříž jsou v Kristu Ježíši.“ „Kdo jest ješto by potupil? Kristus jest, kterýž umřel, nýbrž i z mrtvých vstal, a kterýž i na pravici Boží jest, kterýž i oroduje za nás,“ abychom „měli přepevné potěšení, my, kteříž jsme se utekli k obdržení předložené naděje“ Římanům 8,1.34; Židům 6,18. {PP 383.3}

Kdo prchal do města určeného za útočiště, nesměl otálet. Musel neprodleně opustit rodinu a zaměstnání. Nesměl ztrácet čas loučením se svými milými. Jeho život byl v sázce a všechno musel obětovat jedinému cíli — dostat se do bezpečí. Nesměl myslit na únavu,

nesměl dbát překážek. Uprchlík nesměl ani na okamžik polevit, dokud se nedostal za zdi města. {PP 383.4}

Hříšník je vydán věčné smrti, dokud nenajde útočiště v Kristu; a tak jaké otálení a zanedbání mohly uprchlíka oloupit o jeho jedinou naději na zachování života, tak váhání a lhostejnost mohou přivést duši do záhuby. Satan, velký nepřítel, sleduje každého přestupníka svatého zákona Božího a kdo necítí nebezpečí a opravdově nehledá záchranu ve věčném útočišti, padne škůdci za oběť a stane se jeho kořistí. Opustí-li uprchlík v kterékoli době město skýtající útočiště, propadl krevnímu mstiteli. To mělo lid vést k tomu, aby dbal ustanovení, jež věčná Moudrost vydala pro jeho bezpečí. A nestačí, aby hříšník jen věřil v Krista, že mu odpustí hříchy; hříšník musí vírou a poslušností v Kristu přebývat. „Nebo jestliže bychom dobrovolně hřešili po přijetí známosti pravdy, nezůstávalo by již oběti za hříchy, ale hrozné nějaké očekávání soudu, a ohně prudká pálivost, kterýž žráti má protivníky.“ Židům 10,26.27. {PP 383.5}

Dva z izraelských kmenů, Gád a Ruben, a polovina kmene Manasses dostaly svá dědictví, ještě než překročily Jordán. Těmto pastýřským kmenům skýtaly širé náhorní planiny a hojnost lesů v Galgala a Bázan rozsáhlé pastviny pro jejich stáda, jakých nikde v Kanaánu nebylo. Proto se tyto kmeny rozhodly, že se usadí zde. Zavázaly se, že dodají příslušný počet ozbrojenců, kteří budou provázet jejich bratry přes Jordán a účastní se s nimi bojů, dokud se také oni nezmocní svého dědictví. Tento závazek věrně splnily. Když deset kmenů vtrhlo do Kanaánu, „okolo čtyřidcíti tisíců oděných bojovníků, synové Rubenovi a synové Gádovi a polovice pokolení Manassesova, šlo před Hospodinem v boji na roviny Jericha“. Jozue 4,12.13. Po léta bojovali statečně po boku svých bratří. Pak přišla doba, kdy se měli vrátit do vlastní země. A jako se spolu se svými bratry účastnili bojů, tak se také spolu dělili o kořist. Vrátili se „s bohatstvím velikým…. a s dobytky velmi mnohými, s stříbrem a zlatem, s mědí a železem a rouchem velmi mnohým“, o což se měli rozdělit s těmi, kdož zůstali u rodin a stád. {PP 384.1}

Nyní měli přebývat daleko od svatostánku Hospodinova. Jejich odchod sledoval Jozue se znepokojením a úzkostí, neboť věděl, jak silně budou při svém osamělém kočovném životě pokoušení, aby propadli zvykům pohanských kmenů, sídlících u jejich hranic. {PP 384.2}

Zatím co Jozue a ostatní vůdcové měli úzkostné předtuchy, začaly přicházet podivné zprávy. Na břehu Jordánu, poblíž místa, kde Izraelští tak zázračně překročili řeku, vztyčily ony dva kmeny a polovina třetího kmene veliký oltář, podobný obětnímu oltáři v Sílo. Zákon Boží pod trestem smrti zakazoval zavádění jiných bohoslužeb, než se konaly ve svatostánku. Jestliže by měl tento oltář plnit takový účel, mohl by odvést lid od pravé víry, kdyby nebyl stržen. {PP 384.3}

Zástupci lidu se sešli v Sílo a ve svém rozhořčení rozčileně navrhovali, aby se proti přestupníkům vojensky zakročilo. Podle názorů nejrozvážnějších však bylo rozhodnuto, že

nejprve bude vysláno poselství k oněm dvěma a půl kmene se žádostí, aby vysvětlili své počínání. Bylo vybráno deset knížat, po jednom z každého kmene. V jejich čele byl Fínes, který se vyznamenal horlivostí při potření modly Belfegor. {PP 385.1}

Dva a půl kmene se dopustily chyby, když bez vysvětlení spáchaly čin, který vyvolal tak vážné podezření. Vyslanci měli za to, že se jejich bratří provinili, a zahrnuli je ostrými výčitkami. Obvinili je, že se vzbouřili proti Hospodinu, a připomněli jim jakými ranami byl Izrael postižen za to, že se připojil k uctívání modly Belfegor. Fínes navrhl synům Gádovým a Rubenovým, že nejsou-li ochotni přebývat v této zemi bez obětního oltáře, mohou beze všeho dostat dědictví mezi svými bratry na druhé straně Jordánu. {PP 385.2}

Ve své odpovědi nařčení vysvětlili, že jejich oltář nebyl určen k obětování, ale má být pouhým svědectvím, že jsou též víry jako jejich bratří v Kanaánu, přestože je rozděluje řeka. Obávali se, že jejich děti by v budoucnu mohly zapomenout na svatostánek a mohly by se tím vyloučit z Izraele. Tento oltář, postavený podle vzoru oltáře Páně v Sílo, jim měl připomínat, že jeho stavitelé byli rovněž vyznavači živého Boha. {PP 385.3}

Vyslanci přijali toto vysvětlení s velkou radostí a hned se vrátili, aby své zprávy vyřídili těm, kdož je poslali. Pomyšlení na válku bylo zažehnáno a všechen národ se opět zaradoval a velebil Boha. {PP 385.4}

Synové Gádovi a Rubenovi pak vyryli nad svým oltářem nápis, jenž vyjadřoval účel, pro který byl oltář postaven: „Svědkem bude mezi námi, že Hospodin jest Bůh.“ Jozue 22,34. Tím se snažili zabránit budoucímu nedorozumění a odstranit to, co by mohlo zavdat příčinu k pokušení. {PP 385.5}

Jak často vznikají vážné nesnáze z pouhého nedorozumění, a to i u těch, kteří jsou vedeni nejvznešenějšími pohnutkami! Jak vážné a někdy i osudné následky mohou mít, chybí-li vzájemné pochopení a snášenlivost! Příslušníci všech deseti kmenů si připamatovali, jak je v Achanově případě Bůh potrestal za to, že nebyli dostatečně bdělí a neodhalili hříchy, které se mezi nimi páchaly. Proto se nyní rozhodli, že budou jednat rázně a rozhodně. Ve snaze vyhnout se první chybě, dopustili se však druhé krajnosti. Místo aby se zdvořile dotázali a dopátrali se pravdy, zahrnuli své bratry výtkami a odsoudili je. Kdyby byli potomci Gádovi a Rubenovi opáčili týmž způsobem, bylo by došlo k boji. Je správné, aby se proti hříchu zakročilo se vší rozhodností, avšak na druhé straně je nutné vyhnout se ukvapenému odsouzení a bezdůvodnému podezírání. {PP 385.6}

Mnozí těžko snášejí, jestliže se jim v jejich chování cokoli vytýká, velmi přísně však jednají s těmi, o nichž se domnívají, že jednají nesprávně. Výtky a výčitky ještě nikoho nenapravily, ba právě naopak; mnohé odvádějí dále od správné cesty a zatvrzují jejich srdce. Laskavost a přátelství, shovívavé jednání může bloudící zachránit a zabránit spoustě hříchů. {PP 386.1}

Moudrost, kterou osvědčili potomci Rubenovi a jejich druhové, stojí za to, abychom se jí řídili. Čestně se snažili podpořit věc pravého náboženství, sklidili však nepochopení a dostalo se jim za to příkrého odsouzení. Vlídně a trpělivě vyslechli obvinění svých bratří, dříve než se začali hájit. Pak vysvětlili své pohnutky a prokázali svou nevinu. Tím způsobem se jim podařilo přátelsky urovnat rozpor, který hrozil vážnými následky. {PP 386.2}

Ti, kdož jsou v právu, mohou zachovat klid a rozvahu, i když jsou falešně obviňováni. Bůh ví o všem, co lidé nesprávně chápou, a co si nesprávně vykládají, a proto můžeme svou věc klidně svěřit do rukou Božích. Bůh zajisté obhájí věc těch, kdož v něho věří, právě tak jako vyšetřil víru Achanovu. Ti, kdož jsou prodchnutí duchem Kristovým, osvojí si takovou lásku, jež všechno chápe a je shovívavá a trpělivá. {PP 386.3}

Je vůlí Boží, aby mezi jeho lidem vládla svornost a bratrská láska. Kristus se modlil před svým ukřižováním, ale jeho učedníci zůstali jednotni, jako on je jedno s Otcem, aby svět uvěřil, že ho poslal Bůh. Tato dojemná, podivuhodná modlitba se týká všech dob a postihuje i naše dny; její slova znění: „Ne za tytoť pak toliko prosím, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich mají uvěřiti ve mne.“ Jan 17,20. Naši stálou snahou musí být dosažení takového stavu jednoty, aniž přitom obětujeme jedinou zásadu víry. Takový stav jednoty je důkazem, že jsme učedníky Kristovými. Ježíš řekl: „Po tomť poznají všickni, že jste moji učedníci, budete-li míti lásku jedni k druhým.“ Jan 13,35. Apoštol Petr nabádá obec: „Všickni buďte jednomyslní, jedni druhých bíd čitelní, bratrstva milovníci, milosrdní, dobrotiví. Neodplacujíce zlého za zlé, ani zlořečenství za zlořečenství, ale raději dobrořečíce, vědouce, že jste k tomu povoláni, abyste požehnání dědičně obdrželi.“ 1. Petrův 3,8.9. {PP 386.4}

49. Kapitola — Poslední slova Jozuova

Když dobývání a války skončily, vrátil se Jozue do svého domova v Tamnatsáre, aby zde v klidu našel odpočinek. „I stalo se po mnohých dnech, když dal Hospodin odpočinutí Izraelovi ode všech nepřátel jejich vůkol,.... že povolal Jozue všeho Izraele, starších jeho i předních jeho soudců i správců jeho.“ Jozue 23,2. {PP 387.1}

Od doby, kdy se lid usídlil na svém dědictví, uplynulo sotva několik let a již bylo možno vidět, že se mezi ním začíná šířit stejné zlo, jaké přivolalo na Izrael rány. Jozue cítil, že na něho přichází slabost stáří a uvědomoval si, že své dílo musí vbrzku dokončit. Budoucnost jeho národa ho plnila úzkostí. Když se shromáždili kolem svého zestárlého vůdce, promluvil k nim tak starostlivě, jako by k nim nepromluvil ani otec. „Vy jste viděli všecko to“ pravil, „co jest učinil Hospodin Bůh váš všechněm národům těm před obličejem vaším; nebo Hospodin Bůh váš ont’ bojoval za vás.“ Jozue 23,3. Kananejští byli sice podmaněni, vlastnili však stále značnou část země, zaslíbené Izraeli, a Jozue měl svůj lid k tomu, aby neskládal ruce v klín a nezapomínal na to, že Hospodin jim rozkázal, aby modloslužebné národy úplně vyhladili. Lid všeobecně příliš nespěchal se splněním úkolu vypudit pohany. Jednotlivé kmeny se rozešly do přidělených jim krajů, vojska byla rozpuštěna a všem se zdálo, že pustit se znovu do války je nesnadný a pochybný podnik. Jozue však prohlásil: „Hospodin Bůh váš ont’ je vyžene od tváři vaší, a vpudí je před obličejem vaším, a vy dědičně obdržíte zemi jejich, jakož mluvil vám Hospodin Bůh váš. Protož zmužile se mějte, abyste ostříhali a činili všecko, což psáno jest v knize zákona Mojžíšova, a neodstupovali od něho napravo ani nalevo.“ Jozue 23,5.6. {PP 387.2}

Jozue vyzval lid, aby sami dosvědčili, že Bůh věrně splnil svá zaslíbení, která jim dal, pokud ovšem dostáli podmínkám. „Poznejtež tedy vším srdcem svým a celou duší svou,“ pravil, „že nepochybilo ani jedno slovo ze všech slov nejlepších, kteráž mluvil Hospodin Bůh váš o vás; všecko se naplnilo vám, ani jediné slovo z nich nepominulo.“ Řekl jim, že tak, jak Hospodin splnil svá zaslíbení, tak splní i své hrozby. „Jakož tedy naplnilo se vám dnes každé slovo dobré, kteréž mluvil k vám Hospodin

Bůh váš, takť uvede na vás každé slovo zlé.... Jestliže přestoupíte smlouvu Hospodina Boha svého, ... rozhněvá se prchlivost Hospodinova na vás a zahynete rychle z země této výborné, kterouž vám dal.“ Jozue 23,14.15. {PP 388.3}

Satan se snaží oklamat mnohé tvrzením, které zní věrohodně, že Bůh miluje svůj národ tak, že mu odpustí spáchaný hřích, a namlouvá jim, že hrozby obsažené v slově Božím mají určitý smysl v mravní vládě Boží, že však nemohou být brány doslova. Bůh však ve všem svém jednání se svými tvory dodržuje zásady a ukazuje, že hřích má nevyhnutelně za následek utrpení a smrt. Pro hřích není a nikdy nebude bezpodmínečného odpuštění. Takové odpuštění by znamenalo upuštění od zásad spravedlnosti, které jsou skutečným základem správy Boží. Nevinný vesmír by tím byl zděšen a zmaten. Bůh věrně ukázal, jaké jsou

následky hříchu a kdyby tato varování neměla platit, nemohli bychom si být jisti, budou-li splněna i zaslíbení Boží. Takováto tzv. shovívavost, která nedbá spravedlnosti, není shovívavostí, nýbrž slabostí. {PP 388.1}

Bůh je dárce života. Všechny zákony Boží od samého začátku jsou určeny životu. Hřích však porušil pořádek, který Bůh ustanovil, a nastolil nelad. Pokud potrvá hřích, potrvá nevyhnutelně i utrpení a smrt. A jen proto, že Spasitel vzal za nás na sebe kletbu hříchu, můžeme doufat, že v jeho osobě ujdeme jejím neblahým následkům. {PP 388.2}

Poslušní výzvě, sešli se náčelníci a zástupci kmenů před smrtí Jozuovou v Sichem. Nebylo místa v celé zemi, s nímž by bylo spjato tolik vzpomínek na smlouvu Boží uzavřenou s Abrahámem a Jákobem, a jež by Izraelským tak připomínalo jejich slavný slib, který učinili při vstupu do Kanaánu. Tam stály hory Hébal a Garizim, němí svědkové tohoto slibu, k jehož obnovení se nyní shromáždili u svého umírajícího vůdce. Na všech stranách viděli důkazy toho, co Bůh pro ně učinil: Jak jim dal zemi, kterou nevzdělali, a města, která nevystavěli, vinice a olivové háje, které nevysázeli. Jozue vzpomněl všech těchto událostí, které Izrael prožil, a ještě jednou vyprávěl o podivuhodných činech Božích, aby všichni pocítili lásku a milosrdenství Boží a sloužili Bohu „v dokonalosti a v pravdě“. Jozue 24,14. {PP 388.3}

Na rozkaz Jozuův byla ze Sílo přinesena truhla smlouvy. Slavnostním přenesením tohoto symbolu přítomnosti Boží chtěl Jozue hluboce zapůsobit na mysl lidí. Když jim ukázal dobrotivost, kterou Bůh projevoval vůči Izraeli, vyzval je ve jménu Hospodinově, aby se rozhodli, komu budou sloužit. Izraelští v jisté míře tajně uctívali modly a Jozue je nyní chtěl přimět k rozhodnutí, které by tento hřích z Izraele vypudilo. „Pakli se vám zdá zle sloužiti Hospodinu,“ pravil, „vyvolte sobě dnes, komu byste sloužili.“ (Jozue 24,15) Jozue je chtěl přivést k tomu, aby sloužili Bohu dobrovolně a ochotně, a ne z donucení. Láska k Bohu je skutečným základem náboženství. Dát se do služby Boží toliko z naděje na odměnu nebo ze strachu před trestem, nemá ceny. Ani zjevné odpadnutí neuráží Boha více než pokrytectví nebo bezduché zbožňování. {PP 388.4}

Zestárlý vůdce vyzval shromážděné, aby v celém dosahu uvážili, co jim přednesl, a aby se rozhodli, chtějí-li opravdu žít tak, jak žijí zvrhlé modlářské národy kolem nich. Zdá-li se jim zatěžko sloužit Hospodinu, zdroji síly a prameni požehnání, nechť si nyní zvolí, komu budou sloužit, nechť si zvolí „buď bohy, jimž sloužili otcové vaši“, z nichž byl vyvolen Abrahám, „buď bohy Amorejských, v jejichž zemi bydlíte“. Tato poslední slova byla přísnou výtkou Izraelským. Bohové amorejských nedokázali ochránit své ctitele. Za své hnusné a odporné hříchy byl tento národ vyhlazen a země, již kdysi vlastnili, se dostalo národu Božímu. Jaké pošetilosti by se Izraelští dopustili, kdyby si vybrali bohy, za jejichž uctívání byli Amorští vyhlazeni! „Ját’ pak a dům můj,“ pravil Jozue, „sloužiti budeme Hospodinu.“ Svaté zanícení, jímž bylo prodchnuto srdce vůdcovo, uchvátilo všechen lid.

Jeho výzva vyvolala okamžitou a jasnou odpověď: „Odstup od nás, abychom opustiti měli Hospodina sloužiti bohům cizím.“ Jozue 24,15.16. {PP 389.1}

„Nebudete moci sloužiti Hospodinu,“ pravil Jozue, „nebo Bůh svatý jest;... nesnese nepravostí vašich a hříchů vašich.“ Jozue 24,19. Dříve než mohla nastat trvalá náprava, musel lid pocítit, že je naprosto neschopen přivést se sám k poslušnosti k Bohu. Porušili zákon Boží, stali se přestupníky a neměli možnost vyváznout. Protože věřili ve vlastní sílu a ve vlastní spravedlnost, nemohli si zajistit odpuštění svých hříchů. Nemohli dostát požadavkům spravedlivého zákona Božího, a proto se nadarmo zavazovali, že budou sloužit Bohu. Jen vírou v Krista mohli dosáhnout odpuštění hříchu a nabýt síly, aby mohli poslouchat zákon Boží. Ve své snaze po spasení budou muset přestat spoléhat se na své vlastní síly a budou muset plně věřit v zásluhy zaslíbeného Spasitele, budou-li se chtít líbit Bohu. {PP 389.2}

Jozue chtěl přimět své posluchače, aby dobře uvážili svá slova a neslibovali, co by nemohli splnit. S hlubokou opravdovostí opětovali prohlášení: „Nikoli, ale Hospodinu sloužiti budeme.“ Slavnostně souhlasili s tím, že budou sami svědky proti sobě, že si vyvolili Hospodina, a znovu přednesli svůj slib věrnosti. „Hospodinu Bohu našemu sloužiti a hlasu jeho poslouchati budeme.“ Jozue 24,21.24. {PP 389.3}

„Tak učinil Jozue toho dne smlouvu s lidem, a předložil jim ustanovení a soudy v Sichem.“ Učinil zápis o této slavné události a uložil jej s knihou zákona do truhly smlouvy. A na památku postavil sloup a pravil: „Aj, kámen tento bude mezi námi na svědectví, nebo on slyšel všecka slova Hospodinova, kteráž mluvil s vámi, a bude na svědectví proti vám, abyste snad neklamali proti Bohu svému. A rozpustil Jozue lid, jednoho každého do dědictví jeho.“ Jozue 24,25.27.28. {PP 390.1}

Práce, kterou Jozue pro Izrael vykonal, byla skončena. Jozue „věrně následoval Hospodina“; a v knize Boží je nazván „služebníkem Hospodinovým“. Nejvznešenějším svědectvím jeho působení jako veřejného činitele je historie pokolení, které zažilo jeho vedení: „Sloužil Izrael Hospodinu po všecky dny Jozue, i po všecky dny starších, kteříž dlouho živi bylo po Jozue.“ Jozue 24,31. {PP 390.2}

50. Kapitola — Desátky a Oběti

V hebrejském státním hospodářství se věnovala desetina všech příjmů obyvatelstva na podporu veřejných bohoslužeb. Mojžíš to ohlásil Izraeli takto: „Všickni také desátkové země, buď z semene země, aneb z ovoce stromů, Hospodinovi budou; nebo posvěceni jsou Hospodinu.“ „A všeliký desátek z volů aneb drobného dobytka...bude Hospodinu.“ 3. Mojžíšova 27,30.32. {PP 391.1}

Odvádění desátků však nepochází od Hebrejů. Od nejranějších dob požadoval Hospodin desátý díl pro sebe a Izraelští tento požadavek uznávali a zachovávali. Abrahám platil desátky Melchisedechovi, knězi Boha nejvyššího. (viz 1. Mojžíšova 14,18.20) A Jákob, když dlel v Bethel jako vyhnanec a poutník, slíbil Hospodinu: „Ze všech věcí, kteréž mi dáš, desátky spravedlivé tobě dám.“ 1. Mojžíšova 28,22. Když se Izraelští začali ustavovat jako národ, byl zákon o desátcích znovu potvrzen jako nařízení Bohem přikázané, na jehož dodržování bude záviset jejich blaho. Smyslem odvádění desátků a darů bylo vštípit v mysl lidu velkou pravdu, že Bůh je zdrojem všeho požehnání tvorům Božím a že Bohu je člověk povinen svou vděčností za vše dobré, jež mu ve své prozřetelnosti poskytuje. {PP 391.2}

„On dává všechněm život i dýchání i všecko.“ Skutky 17,25. Hospodin hlásá: „Má jest všecka zvěř lesní, i hovada na tisíci horách.“ Žalm 50,10. „Mé jest stříbro a mé jest zlato.“ Ageus 2,9. A je to Bůh, kdo dává člověku moc k získání blahobytu. (viz 5. Mojžíšova 8,18) Jako uznání, že všechny věci pocházejí od něho, Hospodin přikázal, aby část jeho bohatství mu byla odevzdávána v darech a obětech jako projev úcty k němu. {PP 391.3}

„Všickni...desátkové...Hospodinovi budou.“ 3. Mojžíšova 27,30. Zákon o zachovávání soboty používá téhož způsobu vyjádření. „Dne sedmého odpočinutí jest Hospodina Boha tvého.“ 2. Mojžíšova 20,10. Bůh vyhrazuje pro sebe stanovenou část času člověka a jeho majetku a nikdo si jich nemůže přivlastnit k vlastnímu užitku, aniž se tím proviní. {PP 391.4}

Desátky měly být věnovány výhradně pro potřeby Levitů, kteří byli určeni k službě ve svatostánku. Tím však nikterak nebyly stanoveny meze příspěvků pro náboženské účely. Svatostánek, a později i chrám, byl postaven zcela z dobrovolných darů. {PP 391.5}

Pro nutné opravy a jiná vydání Mojžíš nařídil, aby při každém sčítání lidu věnoval každý půl lotu „na potřeby k službě stánku úmluvy“. 2. Mojžíšova 30.16. V době Nehemiášově byl pro tento účel vybírán příspěvek každoročně. (Viz 2. Královská 12,4.5; 2. Paralipomenon 24,4-13; Nehemjáš 10,32.33). Čas od času byly Bohu přinášeny smírčí a děkovné oběti. Ve velkém množství byly přinášeny o ročních svátcích. Nejštědřejších darů dostalo se chudým. {PP 392.1}

Dříve než byl desátek odevzdán, musel být uznán požadavek Boží. Ze všech plodin země byly první uzrálé plody věnovány Bohu. První vlna z ostříhaných ovcí, první zrní z vymlácené pšenice, první olej a první víno bylo vyhrazeno pro Boha, rovněž prvorozené všech zvířat. A za prvorozeného syna byla placena cena vykoupení. První plody byly předloženy Hospodinu ve svatostánku a tak jich bylo použito po potřeby kněží. {PP 392.2}

Tím se lidu dostávalo trvalé připomínky, že skutečným vlastníkem jejich polí, stád a drobného domácího zvířectva je Bůh, že Bůh posílá lidem sluneční svit a déšť pro jejich setbu a sklizeň že Bůh je stvořitelem všeho, co mají, a že je učinil jen správci svého majetku. {PP 392.3}

Když se mužové izraelští, obtíženi prvními plody polí, zahrad a vinic, shromáždili u svatostánku, uznávali veřejně dobrotivost Boží. Kněz přijal dar a odevzdávající, jako by byl v přítomnosti Hospodinově, pravil: „Syrský chudý otec můj sstoupil do Egypta“, a pak vylíčil pobyt v Egyptě a trápení, z něhož Izraelské vysvobodil Bůh „v ruce silné a v rameni vztaženém, v strachu velikém, a znameních a zázracích“. Pak pravil: „Uvedl nás na místo toto, a dal nám zemi tuto oplývající mlékem a strdí. Protož nyní, hle, přinesl jsem prvotiny úrod země, kterouž jsi mi dal, ó Hospodine.“ 5. Mojžíšova 26,5.8-10. {PP 392.4}

Příspěvky, které se od Hebrejů vyžadovaly pro náboženské a dobročinné účely, činily celou čtvrtinu jejich příjmů. Dalo by se soudit, že tak těžká daň z příjmů přivede obyvatelstvo do bídy. Přísné zachovávání těchto nařízení však naopak bylo jednou z příčin jejich blahobytu. Za podmínky, že budou tato nařízení zachovávat, jim Bůh přislíbil: „Přimluvím pro vás tomu, což zžírá, a nebude vám kaziti úrod zemských, aniž vám pochybí vinný kmen na poli... I budou vás blažiti všichni národové, nebo vy budete zemí rozkošnou, praví Hospodin zástupů.“ Malachiáš 3,11.12. {PP 392.5}

Jaké překvapující následky měla sobecká neochota odevzdávat dobrovolné dary věci Boží, projevilo se za času proroka Aggea. Po svém návratu z babylónského zajetí rozhodli se Židé znovu vystavět Hospodinu chrám, pro rozhodný odpor svých nepřátel však zastavili práci. Navíc nastala velká sucha, takže nemohli uspokojit ani své životní potřeby. Byli přesvědčeni, že je nemožné, aby stavbu chrámu dokončili. „Nepřišel čas,“ prohlašovali, „čas, v němž by dům Hospodinův staven byl.“ Dostalo se jim však poselství skrze proroka Hospodinova: „Jest-liž vám čas, abyste vy seděli v domích svých taflovaných, a dům tento pustý stál? Protož nyní takto praví Hospodin zástupů: Přiložte srdce své k cestám svým. Sejete mnoho a shromažďujete málo; jíte, ale nebýváte nasyceni; pijete, ale neuhašujete žízně; obláčíte se, ale žádný nemůže se zahříti; a ten, kdož sobě mzdu shromažďuje, shromažďuje ji do pytlíka děravého.“ Ageus 1,2-6. A pak se dozvěděli příčinu: „Patříte na mnoho, a aj, maličko jest, a což vnášíte do domu, já to rozdmychuji. Proč se to děje? dí Hospodin zástupů. I pro dům můj, že pustý jest, ještoto vy jeden každý pečliví jste o dům svůj. Protože zavřelo se nebe nad vámi, aby nevydávalo rosy, země také zavřela se, aby nevydávala úrody své. A tak zavolal jsem sucha na zemi tuto, a na tyto hory, i na obilí, i na

víno, a na olej, i na to, což by měla vydávat země, i na lidi, i na dobytek, i na všecku práci rukou.“ Ageus 1,9-11. „Když přišel někdo k hromadě dvadcíti, bylo jen deset; když přišel k kádi, aby nabral padesáte z presu, bylo jen dvacet. Bil jsem vás suchem a rzí, i krupobitím všecko dílo rukou vašich.“ Ageus 2,17.18. {PP 392.6}

Postrašen touto výstrahou, pustil se lid do stavby domu Božího. Pak uslyšeli slovo Hospodinovo: „Přiložte již srdce své od tohoto dne až do onoho, ode dne dvacátého čtvrtého, měsíce devátého, až do dne, v kterémž založen byl chrám Hospodinův...Od tohoto dne požehnám.“ (Ageus 2,19.20) {PP 393.1}

Moudrý praví: „Mnohý rozdává štědře, avšak přibývá mu více; jiný skoupě drží nad slušnost, ale k chudobě.“ Přísloví 11,24. A stejně tak učí apoštol Pavel v Novém zákoně: „Kdo skoupě rozsívá, skoupě i žíti bude; a kdož rozsívá ochotně, ochotně i žíti bude.“ „Mocenť jest pak Bůh všelikou milost rozhojniti v vás, abyste ve všem všudy všeliký dostatek majíce, hojní byli ke všelikému skutku dobrému.“ 2. Korintským 9,6.8. {PP 393.2}

Bůh chtěl, aby jeho národ izraelský byl nositelem světla pro všechny obyvatele země. Veřejnými bohoslužbami měli poskytovat svědectví o jsoucnosti a svrchovanosti živého Boha. A vykonávání této bohoslužby bylo jejich výsadou jako projev jejich věrnosti a jejich lásky k Bohu. Hospodin stanoví, že šíření světla a pravdy na zemi závisí na úsilí a obětech těch, kdož se podílejí na nebeských darech. Bůh mohl učinit anděly šiřiteli pravdy Boží, mohl oznamovat svou vůli svým vlastním hlasem, jako učinil, když vyhlásil zákon ze Sinaje. Ve své nekonečné lásce a moudrosti si však Bůh vybral lidi, aby konali tuto práci, a povolal je, aby se stali jeho spolupracovníky. {PP 393.3}

V dobách Izraele bylo třeba desátků a dobrovolných darů, aby bylo možno plnit nařízení o bohoslužbách. Může lid Boží dávat méně v dnešní době? Zásada hlásaná Kristem zní, že naše dary Bohu mají odpovídat světlu a výsadám, jichž se nám dostává. „Komuž jest mnoho dáno, mnoho bude od něho požadováno.“ Lukáš 12,48. Spasitel pravil svým učedníkům, když je posílal do světa: „Darmo jste vzali, darmo dejte.“ Matouš 10,8. Protože vzrostly výsady a požehnání, jichž se nám dostává, a protože máme před sebou jako příklad nesrovnatelnou oběť slavného Syna Božího, neměli bychom svou vděčnost vyjádřit hojnějšími dary, aby také jiní mohli být účastni poselství spásy? Dílo evangelia si při svém šíření žádá větších prostředků, než jich bylo zapotřebí ve starých dobách. Zákon o desátcích a obětech je proto nyní ještě důležitějším, než byl za starých Hebrejů. Kdyby lid Boží štědře podporoval věc Boží dobrovolnými dary a neuchyloval se k nekřesťanským a mimonáboženským způsobům, jak naplnit pokladnu, ctil by tím Boha a získal by tím mnohem více duší pro Krista. {PP 393.4}

Mojžíšův plán na získání prostředků k stavbě stánku úmluvy byl velmi úspěšný. Nebylo zapotřebí nikoho nutit. Mojžíš se nemusel uchylovat k žádnému z opatření, jichž musejí užívat církve v dnešní době. Nemusel pořádat slavnosti. Nemusel zvát lid na představení, k

tanci a zábavám. Nemusel pořádat loterie nebo podniky podobného druhu, aby získal prostředky k postavení svatostánku pro Boha. Hospodin přikázal Mojžíšovi, aby vyzval Izraelské, aby přinesli své dary. Měl přijmout dary od každého, kdo dával ochotně, od srdce. A dary se scházely v takové hojnosti, že Mojžíš musil lidem nařídit, aby přestali dále nosit, neboť již přinesli více, než mohl potřebovat. {PP 394.1}

Bůh učinil člověka správcem svého majetku. Bohatství, které vkládá do jeho rukou, je prostředkem sloužícím k šíření evangelia. Těm, kdož se osvědčí jako věrní správci, svěří do opatrování více statků. Hospodin praví: „Těch, kteříž mne ctí, poctím.“ 1. Samuelova 2,30. „Ochotného dárce miluje Bůh“ a přináší-li mu lid Boží své dary a oběti s vděčností, „ne s neochotnou myslí aneb z mušení“ (2. Korintským 9,7), dá u své požehnání, jak byl zaslíbil. „Sneste všecky desátky do obilnice, aby byla potrava v domě mém, a zkuste mne nyní v tom, praví Hospodin zástupů, nezotvírám-liť vám průduchů nebeských, a nevyleji-li na vás požehání, tak že neodoláte.“ Malachiáš 3,10. {PP 394.2}

51. Kapitola — Péče Boží o Chudé

Aby se mohla konat shromáždění lidu k bohoslužebným účelům a aby mohlo být pečováno o chudé, požadoval se druhý desátek ze všech příjmů. O prvním desátku Hospodin prohlásil: „Synům tak Lévi, aj, dal jsem všecky desátky v Izraeli.“ 4. Mojžíšova 18,21. O druhém desátku však nařídil: „Jísti budeš před Hospodinem Bohem svým, (na místě, kteréž by vyvolil, aby tam přebývalo jméno jeho,) desátky z obilí, vína i oleje svého, a prvorozené z volů svých a drobného dobytka svého, abys se učil báti Hospodina Boha svého po všecky dny.“ 5. Mojžíšova 14,23; viz 5. Mojžíšova 14,29; 5. Mojžíšova 16,11-14. Tento desátek nebo náhradu v penězích museli přinášet po dvě léta na místo, kde byl postaven svatostánek. Obětující předložili svou děkovnou oběť Bohu a určenou část knězi, zbytku se pak použilo při náboženské slavnosti, jíž se účastnili Levité, cizinci, sirotci a vdovy. Tak bylo postaráno o děkovné oběti a pokrmy pro výroční slavnosti a lid mohl přijít do společnosti kněží a Levitů, kde se mu mohlo dostat povzbuzení a poučení o službě Boží. {PP 395.1}

Každý třetí rok však tohoto druhého desátku bylo použito doma. Byli z něho vydržováni Levité a chudí, aby — jak pravil Mojžíš — „jedli v branách tvých a nasyceni byli.“ 5. Mojžíšova 26,12. Tento desátek tvořil fond pro dobročinné účely a pro pohostinství. {PP 395.2}

Ve prospěch chudých bylo učiněno ještě další opatření. Po uznání požadavků Božích kladou zákony Mojžíšovy největší důraz a štědrost vůči chudým a na péči o ně. Ačkoli Bůh zaslíbil svému národu hojnost požehnání, nebylo jeho úmyslem odstranit mezi nimi zcela chudobu. Prohlásil, že chudí nikdy z země nevymizí. Mezi lidem Božím budou stále takoví, kteří budou vyžadovat jejich soucit, laskavost a dobročinnost. Tehdy podléhali lidé nemocem právě tak jako nyní, potkávalo je neštěstí a ztráceli své majetky. Pokud však byli poslušni pokynů, daných jim Bohem, nebylo mezi nimi žebráků, ani strádajících hladem. {PP 395.3}

Zákon Boží dával chudým právo na jistou část výnosu půdy. Byl-li kdo hladový, mohl jít na pole, do sadu nebo na vinici svého bližního a pojíst obilí nebo ovoce, aby zahnal hlad. Podle tohoto práva trhali učedníci Ježíšovi klasy a jedli zrní, když procházeli v sobotu polem obilí. {PP 395.4}

Chudým patřily všechny paběrky po sklizni na polích, v sadech a na vinicích. „Když bys žal obilí své na poli svém,“ pravil Mojžíš, „a zapomenul bys tam některého snopu, nenavrátíš se, aby jej vzal...Když bys třásl olivy své, nebudeš shledávali po každé ratolesti za sebou...Když bys sbíral víno na vinici své, nebudeš paběrkovati jahodek za sebou: příchozímu, sirotku a vdově to bude. Pamatuj, že jsi byl služebníkem v zemi egyptské.“ 5. Mojžíšova 24,19-22; viz též 3. Mojžíšova 19,9.10. {PP 396.1}

Každý sedmý rok se chudým dostávalo obzvláštní péče. Sobotní rok, jak se teto rok nazýval, začal po ukončení sklizně. Po této sklizni nesměl lid zasít a na jaře pak nesměl obdělat vinice; nemohl tudíž očekávat žádnou sklizeň ani na polích, ani na vinicích. Z toho, co země dala sama, mohli pojídat jen čerstvé plody a nesměli toho ani část uložit do svých sýpek. Výnos polí a zahrad patřil toho roku cizincům, sirotkům a vdovám a také polní zvěři. (viz 2. Mojžíšova 23,10; 3. Mojžíšova 25,5) {PP 396.2}

Kdyby však země dávala jen tolik, aby tím mohly být ukojeny potřeby lidí, jak by pak lidé mohli přežít rok, v němž se nebude sklízet? V zaslíbení Božím se o tom jasně mluví: „Dám požehnání své vám léta šestého," pravil Hospodin, „tak že přinese úrody na tři léta. I budete síti léta osmého, a jísti úrody staré až do léta devátého; dokudž by nezrostly úrody jeho, jísti budete staré." 3. Mojžíšova 25,21.22. {PP 396.3}

Zachovávání sobotního roku mělo přinést prospěch jak zemi, tak lidu. Půda ležící jedno období ladem plodila pak mnohem štědřeji. Lidé byli oproštěni od těžkých polních prací, mohli se věnovat činnosti v různých pracovních oborech, měli více času k oddechu, což jim umožňovalo obnovit své tělesné síly pro zdolání namáhavých úkolů v dalších letech. Měli více času k rozjímání a modlitbě, mohli se lépe obeznamovat s učením a požadavky Hospodinovými a učit jim své rodiny. {PP 396.4}

Sobotní rok byl rokem, v němž byli propuštěni z otroctví hebrejští nevolníci, a to nikoli bez výslužky. Hospodinův příkaz zněl: „Když jej propustíš svobodného od sebe, nepustíš ho prázdného. Štědře darovati jej budeš dary z dobytka svého, z stodoly a z vinice své; v čemž požehnal tobě Hospodin Bůh tvůj, z toho dáš jemu." 5. Mojžíšova 15,13.14. {PP 396.5}

Dělníkova mzda se musela vyplatit ihned: „Neutiskneš nájemníka chudého a nuzného, tak z bratří svých jako z příchozích, kteříž jsou v zemi tvé v branách tvých. Na každý den dáš jemu mzdu jeho, prvé nežli by slunce zapadlo; nebo chudý jest, a tím se živí." 5. Mojžíšova 24,14.15. {PP 396.6}

Zvláštní nařízení se také týkala zacházení s těmi, kdož utekli ze služby: „Nevydáš služebníka pánu jeho, kterýž k tobě utekl od pána svého. S tebou bydliti bude u prostřed tebe na místě, kteréž by vyvolil v některém městě tvém, kteréžkoli jemu se líbit bude: nebudeš ho moci utiskati." 5. Mojžíšova 23,15.16. {PP 397.1}

Pro chudé byl sedmý rok rokem odpuštění dluhů. Hebrejové měli ve všech dobách za povinnost pomáhat svým potřebným bratřím půjčováním peněz bez úroků. Brát od chudého lichvářské úroky bylo výslovně zapovězeno: „Jestliže by zchudl bratr tvůj, a ustaly by ruce jeho u tebe, posilníš ho; též příchozí aneb podruh živiti se bude při tobě. Nevezmeš od něho lichvy aneb úroku, ale báti se budeš Boha svého, aby se mohl bratr tvůj živiti u tebe. Peněz svých nedáš jemu na lichvu, aniž pro zisk půjčovati budeš obilí svého." 3. Mojžíšova 25,35-37. Nebyl-li dluh zaplacen do roku odpuštění, nemohla být částka vymáhána. Lid byl výslovně upozorněn na to, že nesmí upírat svým bratřím nutnou pomoc: „Byl-li by u tebe

nuzný někdo z bratří tvých,...nezatvrdíš srdce svého, a nezavřeš ruky své před nuzným bratrem svým...Vystříhej se, aby nebylo něco nepravého v srdci tvém, a řekl bys: Blíží se rok sedmý, jenž jest rok odpuštění, a bylo by nešlechetné oko tvé k bratru tvému nuznému, tak že bys neudělil jemu, pročež by volal proti tobě k Hospodinu, a byl by na tobě hřích.“ „Nebudete bez chudých v zemi vaší; protož přikazuje tobě, řka: abys ochotně otvíral ruku svou bratru svému, chudému svému a nuznému svému v zemi své“ a „ochotně půjčíš jemu, jakž by mnoho potřeboval toho, v čemž by nouzi měl.“ 5. Mojžíšova 15,7.9.11.8. {PP 397.2}

Nikdo se nemusel obávat, že by pro svou štědrost upadl do bídy. Poslušnost přikázání Božích přináší blahobyt. „Budeš moci půjčovati národům mnohým,“ pravil Hospodin, „tobě pak nebude potřeba vypůjčovati. I budeš panovati nad národy mnohými, ale oni nad tebou nebudou panovati.“ 5. Mojžíšova 15,6. {PP 397.3}

Po sedmi sobotních letech, tedy „sedmkrát sedm let,“ přišel rok jubilejní — velký rok odpuštění. „Tedy dáš troubiti trubou...po vší zemi vaší. I posvětíte léta padesátého, a vyhlásíte svobodu v zemi té všechněm obyvatelům jejím. Léto milostivé toto míti budete, abyste se navrátili jeden každý k statku svému, a jeden každý z čeledi své zase přijde.“ 3. Mojžíšova 25,8-10. {PP 397.4}

„Sedmého měsíce v desátý den, v den očišťování“ (3. Mojžíšova 25,9) měly zaznít trouby na znamení milostivého léta. Po celé zemi, všude, kde přebýval židovský lid, bylo slyšet jejich hlas, vyzývající dítky Jákobovy, aby pozdravily milostivé léto. Velký den smíření znamenal odčinění hříchů spáchaných Izraelem a naplněn štěstím vítal lid jubilejní rok. {PP 397.5}

Stejně jako v sobotním roce nesměla se ani v jubilejním roce země zasít ani sklízet a vše, co země urodila, pokládalo se za právoplatné vlastnictví chudých. Příslušníci jistých tříd hebrejských otroků — všichni, kdož nenabyli svobody v sobotním roce — byli propuštění z otroctví. Jubilejní rok se však zvlášť vyznačoval tím, že veškeré nemovitosti se dostaly zpět do rukou původních majitelů. Na zvláštní příkaz Boží byla země rozdělena losováním. Po rozdělení země nesměl nikdo se svou půdou obchodovat. Nesměl ji prodat, leda by ho k tomu dohnala bída. Kdykoli pak chtěl sám nebo někdo z jeho příbuzných koupit půdu zpět, nesměl se kupec zdráhat mu ji podat. Nebyla-li půda vykoupena zpět, musela být v jubilejním roce vrácena svému původnímu majiteli nebo jeho dědicům. {PP 398.1}

Hospodin pravil Izraeli: „Země pak nebude prodávána v manství; nebo má jest země, a vy jste příchozí podruzi u mne.“ 3. Mojžíšova 25,23. Lid si měl vštípit v mysl skutečnost, že země patří Bohu a že ji smějí vlastnit jen načas, že skutečným majitelem a původním vlastníkem půdy je Bůh a že Bůh bere zvláštní zřetel na chudé a nešťastné. Všichni si měli vštípit v mysl, že chudí mají právě takové právo na místo v Božím světě jako zámožní.

Taková opatření učinil náš milosrdný Stvořitel, aby zmírnil utrpení strádajících a soužených, a aby vnesl paprsek naděje a slunečního svitu do jejich života. {PP 398.2}

Hospodin tím chtěl čelit nezřízené touze po majetku a moci. Neustálé hromadění majetku jednou třídou lidí by způsobilo velké příkrosti, zbídačení a ponížení druhé třídy lidí. Kdyby se moci zámožných nějakým způsobem nečelilo, stala by se neomezenou a chudý, ač má v očích Božích stejnou cenu, by byl svými bohatšími bratry pokládán za méněcenného a podle toho by s ním i jednali. Pocit takového útlaku by vyvolal hnutí v chudší třídě. Zavládl by v ní pocit beznaděje a zoufalství, který by vedl ke zkáze mravů společnosti a otevřel dveře zločinům všeho druhu. Nařízení, která Bůh vydal, měla napomoci k sociální rovnosti. Opatření sobotního a jubilejního roku měla do značné míry napravovat to, co se v mezidobí napáchalo zlého v sociálním a politickém životě národa. {PP 398.3}

Tato opatření byla blahodárná i pro bohaté, a to neméně než pro chudé. Omezovala jejich skrblictví a náchylnost k povýšenectví, pěstovala v nich ušlechtilého ducha dobročinnosti. Upevňováním vzájemné dobré vůle a důvěry mezi všemi třídami napomáhala k sociálnímu pořádku a k upevnění státní správy. Všichni jsme spolu navzájem spjati jako součásti velkého organismu lidstva a vše, co činíme pro blaho a pozdvižení druhých, vrátí se nám jako požehnání. Zákon vzájemné závislosti zasahuje všechny společenské třídy. Chudý není více závislý na bohatci než bohatý na chudákovi. Žádá-li jedna třída podíl na požehnáních, která Bůh poskytuje jejím zámožnějším bližním, pak jiní potřebují věrné služby, výkon mozků a svalů, které jsou vlastnictvím chudých. Izraeli byla zaslíbena velká požehnání za podmínky, že bude poslušen nařízení Hospodinových. „Dám vám deště vaše časy svými," pravil Bůh, „a země vydá úrody své, a stromoví polní vydá ovoce své. Tak že mlácení postihne vinobraní, a vinobraní postihne setí. I budete jíst chléb svůj do sytosti, a přebývat budete bezpečně v zemi své. Nebo dám pokoj v zemi, i budete spáti, a nebude, kdo by vás předěsil; vyplením i zvěř zlou z země, a meč nebude procházeti země vaší...A procházeti se budu mezi vámi, a budu Bohem vaším, a vy budete lidem mým...Pakli nebudete poslouchati...a zrušili byste smlouvu mou: ...semeno své nadarmo síti budete, nebo nepřátelé vaši snědí je. Postavím zářivou tvář svou proti vám, tak že poraženi budete od nepřátel svých, a panovati budou nad vámi ti, kteříž vás nenávidí. Utíkati budete, ano vás žádný nehoní." 3. Mojžíšova 26,4-6.12.14-17. {PP 398.4}

Jsou mnozí, kteří s velkým přesvědčením tvrdí, že všichni lidé by měli mít stejný podíl na časných požehnáních Božích. To však Stvořitel neměl v úmyslu. Rozmanitost podmínek je jedním ze způsobů, jimiž Bůh zkouší povahu člověka. Přeje si však, aby ti, kdož mají světské majetky, se pokládali jen za pouhé správce statků Božích, které jim byly svěřeny jako prostředek, jehož mají používat ve prospěch trpících a potřebných. {PP 399.1}

Kristus praví, že chudí budou stále mezi námi, a spojuje svůj zájem se zájmy svého trpícího lidu. Srdce našeho Vykupitele cítí účast s nejchudšími a nejponíženějšími z jeho pozemských dítek. Praví nám, že tito jsou jeho zástupci na zemi. Dává jim žít mezi námi,

aby v našich srdcích vzbuzovali lásku, jakou Kristus cítí k trpícím a utlačovaným. Milosrdenství a dobrodiní, které jim prokazujeme, přijímá Kristus tak, jako bychom je prokazovali jemu. Každou krutost nebo nevšímavost vůči nim vztahuje Kristus na sebe. {PP 399.2}

Jak zcela jinak by vypadal dnešní svět po stránce mravní, duchovní i světské, kdyby se stále dodržoval zákon, který dal Bůh pro dobro chudých! Sobectví a vypínavost by se neprojevovaly tak, jak se nyní projevují. Každý by laskavě pečoval o štěstí a blaho druhých. Nebylo by strádání, jež je dnes tak rozšířeno v mnoha zemích. {PP 399.3}

Dodržování zásad, jež vydal Bůh, by zabránilo hrozným zlům, jež ve všech dobách končila útlakem chudých bohatými a podezíráním a nenávistí chudých k bohatým. Mohlo by zabránit hromadění velkých majetků a bezmezné poživačnosti, jakož i zbídačení desítek tisíců, jejichž nedostatečně placená robotnická práce je nutná k nashromáždění těchto obrovských bohatství. Přineslo by smírné řešení těchto problémů, jež nyní hrozí naplnit svět zmatkem a krveproléváním. {PP 399.4}

52. Kapitola — Výroční Slavnosti

Třikrát v roce se celý Izrael shromáždil u svatostánku k bohoslužbám. (viz 2. Mojžíšova 23,14-16) Místem těchto shromáždění bylo po určitou dobu Sílo; později se však stal střediskem národních bohoslužeb Jeruzalém a tam se pak kmeny sjížděly k výročním slavnostem. {PP 401.1}

Izraelští byli obklopeni divokými, bojovnými kmeny, které dychtily po tom zmocnit se jejich země. Přesto však bylo třikrát do roka nařízeno všem bojeschopným mužům a všem, kteří byli schopni cesty, aby vyšli ze svých domovů a odebrali se na místo shromáždění, ležící poblíž středu země. Co mohlo bránit jejich nepřátelům, aby nevtrhli do jejich nechráněných příbytků a nezpustošili je ohněm a mečem? Co mohlo bránit jejich vpádu do země, jenž by uvrhl Izrael do područí cizího nepřítele? Bůh zaslíbil, že bude ochráncem svého národa. „Vojensky se klade anděl Hospodinův okolo těch, kteříž se ho bojí, a zastává jich.“ Žalm 34,8. Když se Izraelští odebrali na místo bohoslužeb, zadržovala jejich nepřátele božská moc. Zaslíbení Boží znělo: „Vyvrhnu národy od tváři tvé a rozšířím meze tvé, aniž kdo sáhne na zemi tvou, když vstoupíš, abys se ukázal před Hospodinem Bohem svým třikrát v roce.“ 2. Mojžíšova 34,24. {PP 401.2}

První z těchto slavností, přesnice, slavnost nekvašených chlebů, se konala v měsíci abib, prvním měsíci židovského roku, což odpovídá konci března a počátkem dubna. Byl konec zimy, skončilo období dešťů a celá příroda se radovala ze svěžesti a krásy jara. Na pahorcích a v údolích se zelenala tráva a pole krášlilo polní kvítí. Měsíc se blížil úplňku a večery byly nádherné. Bylo to roční období, které tak krásně opěvuje svatý pěvec: {PP 401.3}

„Zima pominula,
prška přestala a odešla.
kvítečko se ukazuje po zemi,
čas prozpěvování přišel,
a hlas hrdličky slyší se v krajině naší.
fík vypustil holičky své,
a révi rozkvetlé vydalo vůni.“

Píseň písní 2,11-13.

Po celé zemi putují skupiny poutníků do Jeruzaléma. Ovčáci od svých stád, pastýři z hor, rybáři od jezera Galilejského, rolníci od svých polí a synové proroků ze svatých škol — všichni zaměřují své kroky k místu, kde se zjevuje přítomnost Boží. Postupují po krátkých úsecích, neboť mnozí putují pěšky. Karavany se během cesty stále početně rozrůstají a než dospějí do svatého města, jsou často až nepřehledné. {PP 402.1}

Utěšený stav přírody probouzel radost v srdcích Izraelských a jejich vděčnost k dárci všeho dobrého. Pustili se do prozpěvování velkolepých hebrejských žalmů, které velebí slávu a majestát Hospodinův. Na znamení troubou začnou stovky hlasů za doprovodu cimbálů pět písní díkuvzdání: {PP 402.2}

„Veselím se z toho, že mi říkáno bývá:
pojďme do domu Hospodinova.
A že se postavují nohy naše
v branách tvých, ó Jeruzaléme...
Do něhož vstupují pokolení, pokolení Hospodinova...
Aby oslavovali jméno Hospodinovo...
Žádejtež pokoje Jeruzalému, řkouce:
Dejž se pokojně těm, kteříž tě milují.“

Žalm 122,1-69. {PP 402.3}

Když cestou narazili na pahorky, na nichž pohané pálívali ohně na svých oltářích, zapěli Izraelští píseň: {PP 402.4}

„Pozdvihuji očí svých k horám,odkudž by mi přišla pomoc.
Pomoc má jest od Hospodina,
kterýž učinil nebe i zemi.“

Žalm 121,1-2. {PP 402.5}

„Ti, kteříž doufají v Hospodina,podobni jsou k hoře Sionu, kteráž se nepohybuje,
ale na věk zůstává.
Okolo Jeruzaléma jsou hory,
Hospodin jest vůkol lidu svého,
od tohoto času až na věky.“

Žalm 125,1-2. {PP 402.6}

Když vystoupili na hory v dohledu svatého města, patřili s úctou a bázní na zástupy vyznavačů, svěřující ke chrámu. Viděli dým kadidla stoupající vzhůru, a když zazněly trouby Levitů, ohlašující bohoslužbu, s pohnutím zapěli, uchváceni kouzlem okamžiku: {PP 402.7}

„Veliký jest Hospodin, a převelmi chvalitebný
v městě Boha našeho, na hoře svatosti své.
Ozdoba krajiny, útěcha vší země
jestiť hora Sion, k straně půlnoční,
město krále velikého.“

Žalm 48,1-2. {PP 402.8}

„Budiž pokoj v předhradí tvém,
a upokojení na plácích tvých.“ {PP 403.1}

„Otevřtež mi brány spravedlnosti,
a vejda do nich, oslavovati budu Hospodina.“ {PP 403.2}

„Sliby své Hospodinu splním,
teď přede vším lidem jeho,
v síňcích domu Hospodinova,
u prostřed tebe, Jeruzaléme.Halelujah.“

Žalm 122,7;Žalm 118,19;Žalm 116,18.19. {PP 403.3}

Všechny domy v Jeruzalémě byly poutníkům otevřeny, v jejich místnostech se mohli ubytovat. Pro tak velké množství lidí to však nemohlo stačit, a tak byly na každém volném místě v městě a na blízkých pahorcích postaveny stany. Čtrnáctého dne v měsíci byl k večeru zahájen svátek přesnic slavnostním a dojemným obřadem, jenž měl všem připomenout vysvobození z egyptské poroby naznačit budoucí oběť, která přinese osvobození z poroby hříchu. Když Spasitel položil svůj život na Golgotě, ztratily přesnice svůj smysl a byl zaveden obřad večeře Páně jako upomínka na tuto událost, jejímž byly přesnice předobrazem. {PP 403.4}

Po přesnicích se slavil svátek nekvašených chlebů, trvající sedm dní. První a sedmý den byly dny svatého shromáždění a nesměla se v nich vykonávat žádná těžká práce. Druhého dne slavností byly Bohu obětovány první plody roční sklizně. Nejranějším obilím v Palestině byl ječmen, který v době zahájení slavností začínal právě dozrávat. Kněz položil snop tohoto obilí na oltář Boží v uznání, že vše patří Bohu. Dokud nebyl vykonán tento obřad, nesmělo se přikročit ke sklizni. {PP 403.5}

Padesát dní po obětování prvních plodů nastaly letnice, nazývané také slavnost žní a slavnost týdnů. Jako výraz vděčnosti za pokrm připravovaný z obilí byly Bohu obětovány dva bochníky chleba upečené s kváskem. Letnice trvaly pouze jeden den, který byl zasvěcen bohoslužbě. {PP 403.6}

V sedmém měsíci se slavil svátek stánků neboli svátek sklizně. Tento svátek byl uznáním, že Bůh je velkomyslný, když uštědřil bohatou úrodu v sadech, olivových hájích a na vinicích. Bylo to největší slavnostní shromáždění v roce. Země vydala své plody, úroda byla uložena do stodol, ovoce, olej a víno byly uskladněny a lid přicházel se svými dary, aby vzdal díky Bohu, který mu tak štědře požehnal. {PP 403.7}

Tento svátek měl být především příležitostí k projevu radosti. Konal se hned po velkém dni smíření, kdy se lidu dostalo

ujištění, že jeho nepravostí již nebude vzpomenuto. Usmířeni s Bohem přicházeli před něho, aby uznali jeho dobrotivost a velebili ho za jeho milosrdenství. Nové práce byly skončeny, dřina příštího roku dosud nezačala, lid netížily starosti a mohl se poddat svatým a radostným pocitům této chvíle. Ačkoli příkaz o účasti na slavnostech se týkal jen otců a synů, účastnily se jich pokud možno celé rodiny a byli na nich pohostinsky vítáni i služebníci, levité cizinci a chudí. {PP 404.8}

Stejně jako přesnice byla i slavnost stánků svátkem vzpomínkovým. Na památku svého poutnického života na poušti opouštěl lid své domovy a bydlel ve stanech nebo v loubích, zhotovených ze zelených větví „z stromů krásných, a ratolestí palmových, a větvoví z stromů hustých, a vrbí od potoku“. 3. Mojžíšova 23,40. {PP 404.1}

Prvního dne se konalo svaté shromáždění a k sedmi svátečním dnům se přidával osmý den, který se slavil stejným způsobem. {PP 404.2}

Na těchto výročních shromážděních se při bohoslužbách posilovala srdce starých i mladých a setkání lidí z různých částí země utužovalo svazky, jež je poutaly k Bohu a k sobě navzájem. Jak blahodárně by působilo na lid Boží, kdyby se i v dnešní době konal svátek stánků — radostná připomínka požehnání, jehož se mu dostává od Boha. Jako dítky Izraele oslavovaly osvobození, jež Bůh vybojoval pro jejich otce, a zázračné zachování při životě, když putovaly pouští z Egypta, tak bychom měli i my vděčně vzpomenout různých cest, jež Bůh uvážil, aby nás vyvedl z světa, z bloudění ve tmách do nádherného světla své milosti a pravdy. {PP 404.3}

Ti, kdož přebývali daleko od stánku úmluvy, museli každoročně obětovat celý měsíc, aby se mohli zúčastnit výročních slavností. Tento příklad oddanosti měl podtrhnout význam bohoslužeb a nutnost podřízení našich sobeckých, světských zájmů zájmům duchovním a věčným. Zanedbáváme-li možnost scházet se s druhými; abychom se posilovali a povzbuzovali ve službě Bohu, ztrácíme. Pravdy slova Božího pozbývají v naší mysli svou živost a svůj význam. Na naše srdce přestává působit světlo, přestává je oblažovat posvěcující vliv a my duchovně upadáme. Projevuje-li se v našem styku nedostatek účastenství s druhými, pak jako křesťané velice ztrácíme. Kdo se uzavírá sám v sebe, neplní poslání, jež mu Bůh svěřil. Všichni jsme dítkami jednoho Otce a štěstí jednoho každého z nás závisí na druhých. Musíme dbát požadavků Božích i našich bližních. Správným pěstováním sklonu k družnosti v naší povaze vzbudíme v sobě účastenství s našimi bratry a snaha oblažit druhé nám poskytne štěstí a spokojenost. {PP 404.4}

Svátek stánků měl smysl vzpomínkový a vedle toho byl také předobrazem. Jednak měl připomenout pobyt na poušti, jednak jako slavnost žní měl oslavit sklizeň plodů na zemi a naznačit velký den konečné sklizně, až Pán úrody vyšle své žence, aby koukol svázali do snopů a spálili a pšenici sklidili do sýpky Boží. Tehdy zahynou všichni bezbožníci. Budou „jako by jich nebylo“. Abdijáš 1,16. A všechny hlasy celého vesmíru svorně budou v radosti

velebit Boha. Ve Zjevení se praví: „Všecko stvoření, kteréž jest, slyšel jsem řkoucí: Sedícímu na trůnu a Beránkovi požehnání, čest a sláva i síla na věky věků.“ Zjevení 5,13. {PP 405.1}

Národ izraelský velebil Boha o svátku stánků, když si připomínal, jak byl Bůh milosrdný při jejich vysvobození s egyptského otroctví a jak o ně starostlivě pečoval při jejich putování pouští. Radovali se také proto, že si uvědomovali, že právě skončenou bohoslužbou v den smíření jim Bůh odpustil a přijal je. Až však ti, které Hospodin vykoupil, budou bezpečně shromážděni v nebeském Kanaánu, navždy vysvobozeni z otroctví kletby, pod níž „všecko stvoření spolu lká, a spolu ku porodu pracuje až doposavad“ (Římanům 8,22), pak se budou radovat v plné slávě radostí nevýslovnou. Kristovo velké dílo smíření pro člověka bude pak dovršeno a hříchy jeho budou provždy vyhlazeny. {PP 405.2}

„Veseliti se budou z toho pošť a pustina,
plésati, pravím, bude pošť, a zkvetne jako růže.
Ušlechtile zkvetne,
ano i radostně plésati bude s prozpěvováním.
Sláva Libánská dána jí bude,
okrasa Karmelská a Sáronská.
Tyť věci uzří slávu Hospodinovu,
důstojnost Boha našeho...
Tehdáž otevrou se oči slepých,
otevrou se též i uši hluchých.
Tehdáž poskočí kulhavý jako jelen,
a jazyk němého prozpěvovat bude:
Nebo se vyprýští vody na pošti,
a potokové na pustinách.
A obrátí se místo vyprahlé na jezero,
a žíznivé v prameny vod..
Bude také tam silnice a cesta,
kteráž cestou svatou slouti bude.
Nepůjde po ní nečistý,
ale bude samých těchto:
Tou cestou jdoucí i nejhloupější nezbloudí. {PP 405.3}

Nebude tam lva,
a litá zvěř nebude choditi po ní,
aniž tam nalezena bude,
ale půjdou po ní ti, jenž budou vysvobozeni.
Vykoupení, pravím, Hospodinovi navátí se,
a přijdou na Sion s prozpěvováním,

a veselé věčné bude na hlavě jejich; radosti a veselé dojdou, zármutek pak a úpění uteče od nich.“

Izajáš 35,1.2.5-10. {PP 406.1}

53. Kapitola — První Soudcové

Když se Izraelští usadili v Kanaánu, přestali usilovat o to, aby dokončili dobytí celé země. Spokojili se s územím, kterého již dobyli, ochabli záhy ve své horlivosti a přestali válčit. „Když se pak zsílil Izrael, uvedl Kananejského pod plat, a maje jej vyhnati, nevyhnal.“ Soudců 1,28. {PP 407.1}

Hospodin ze své strany věrně splnil zaslíbení, která dal Izraeli; Jozue zlomil moc Kananejských a rozdělil zemi mezi kmeny. Bylo už jen na nich, aby s důvěrou v božskou pomoc dokončily vyhnání obyvatel země. Izraelští to však neučinili. Začali se s Kananejskými spolčovat, čímž se přímo prohřešili proti příkazu Božímu a nesplnili podmínku, za niž jim Hospodin slíbil, že jim dá Kanaán. {PP 407.2}

Již v prvním oznámení, daném jim na Sinaji, dostalo se Izraelským výstrahy, aby se vystříhali modloslužebnictví. Hned po vyhlášení zákona vyřídil jim Mojžíš poselství, týkající se národů Kanaánu. „Nebudeš se klaněti bohům jejich, ani jim sloužiti, aniž dělati budeš tak, jako oni dělají; ale z gruntu vyvrátíš je, a obrazy jejich na kusy stroskoceš. Sloužiti pak budete Hospodinu Bohu svému, a požehnáť chlebu tvému i vodám tvým; a odejmu nemoc z prostředku tvého.“ 2. Mojžíšova 23,24.25. Dostalo se jim ujištění, že pokud budou poslušni, potře Bůh jejich nepřátele: „Strach svůj pustím před tebou, a předěsím všeliký lid, proti kterémuž vyjdeš, a způsobím to, aby všickni nepřátelé tvoji utíkali před tebou. Pošli i sršně před tebou, aby vyhnali Hevea, a Kananea a Hetea před tváří tvou. Nevyženu ho od tváři tvé v jednom roce, aby se země neobrátila v poušť, a nerozmnožily se proti tobě šelmy divoké. Pomalu vyháněti jej budu od tváří tvé, až bys ty se rozplodil, a dědičně mohl ujíti zemi...V ruce vaše dám obyvatele země, a vyženeš je od tváři své. Neučiníš s nimi a bohy jejich smlouvy. Nebudou bydliti v zemi tvé, aby nepřipravili tě hříchu proti mně, a když bys ctil bohy jejich; nebo by to bylo tobě osídlem.“ 2. Mojžíšova 23,27-33. Tyto směrnice opakoval slavnostním způsobem Mojžíš před svou smrtí a připomněl je i Jozue. {PP 407.3}

Bůh umístil svůj národ v Kanaánu jako mohutný val, který má zastavit příliv mravní zkázy a zabránit tomu, aby nezaplavila svět. Bylo vůlí Boží, aby Izrael kráčel od vítězství k vítězství, zachová-li mu věrnost. Chtěl dát do jeho rukou národy větší a mocnější, než je národ kananejský. Zaslíbení znělo: „Jestliže bedlivě ostříhati budete všech přikázání těchto, kteráž já přikazuji vám…tedy vyžene Hospodin všecky ty národy od tváři vaší, a vládnouti budete dědičně národy většími a silnějšími, nežli jste vy. Všeliké místo, na kteréž by vstoupila noha vaše, vaše bude: od pouště a od Libánu, a od řeky Eufraten až k moři nejdalšímu bude pomezí vaše. Nepostaví se žádný proti vám; strach a bázeň vás pustí Hospodin Bůh váš na tvář vší země, po kteréž choditi budete, jakož jest mluvil vám.“ 5. Mojžíšova 11,22-25. {PP 407.4}

Nedbajíce svého vysokého poslání zvolili si však Izraelští cestu pohodlí a blahobytu. Dali si ujít příležitost k úplnému podmanění země a po mnohá pokolení sužovaly je pak zbytky těchto modlářských národů a byly jim — jak předpověděl prorok — jako „trní v očích“ a jako „ostnové“ v bocích. (viz 4. Mojžíšova 33,55) {PP 408.1}

Izraelští, „směšujíce se s těmi národy, naučili se skutkům jejich“. Vstupovali s Kananejskými v manželství a modlářství šířilo se zemí jako mor. „Sloužili modlám jejich, kteréž jim byly osídlem. Obětovali zajisté syny své a dcery své ďáblům,...tak že poškvrněna jest země těmi vraždami...Protož rozpáliv se v prchlivosti Hospodin na lid svůj, v ošklivost vzal dědictví své.“ Žalm 106,35-40. {PP 408.2}

Pokud žilo pokolení, které učil Jozue, šířilo se modlářství jen pozvolna. Rodiče však připravili cestu pro odpadnutí svých dětí. Ti, kdož přišli do Kanaánu, začali nedbat omezení, jež jim Hospodin uložil, a tím zaseli sémě zla, které pak přineslo mnoha pokolením hořké plody. Prosté mravy zajišťovaly Hebrejům tělesné zdravý; styk s pohany vedl k požitkářství a k rozmařilosti, jež podlamovaly jejich tělesnou zdatnost a oslabovaly jejich duševní schopnosti a mravní sílu. Svými hříchy se Izraelští vzdalovali Bohu, ztráceli pomoc a podporu Boží a přestávali odolávat svým nepřátelům. A tak se stali poddanými právě těch národů, které si měli sami s pomocí Boží podmanit. {PP 408.3}

Opustili „Hospodina Boha otců svých, kterýž je vyvedl z země egyptské“ „a vodil se s nimi jako se stádem po poušti“. „Popouzeli ho výsostmi svými, a rytinami svými k horlení přivedli jej.“ Proto Hospodin „opustil příbytek v Sílo, stánek, kterýž postavil mezi lidmi, vydal v zajetí sílu svou, a slávu svou v ruce nepřítele“. Soudců 2,12; Žalm 78,52.60.61. Ani pak však neopustil zcela svůj lid. Z Izraelských zůstala vždy hrstka takových, kteří zůstali věrni Hospodinu, a čas od času ponoukl Hospodin věrné a statečné muže, aby vyhladili modloslužebnictví a vysvobodili Izraelské od jejich nepřátel. Když však vysvoboditel zemřel a Izraelští přestali pociťovat jeho moc, začali se pozvolna znovu vracet ke svým modlám. A tak po době úpadku vždy znovu a znovu přišel trest, pokání a vysvobození. {PP 408.4}

Utlačovateli Izraelských se stali po řadě za sebou král Mezopotámie, král moábský, pak Filištínští, a Kananejští z Azor pod vedením Zizary. Jako osvoboditelé svého národa vystoupili Otoniel, Samgar, Ehud, Debora a Barák. Znovu však „činili pak synové Izraelští to, co jest zlého před očima Hospodinovýma, i vydal je Hospodin v ruku Madiánských“. Soudců 6,1. Až dosud dopadala ruka utlačovatele jen na kmeny sídlící na východ od řeky Jordán, nyní však zasáhla všechny. {PP 409.1}

Amalechitští, sídlící na jihu Kanaánu, a Madiánští, sídlící na jeho východní hranici a na poušti rozprostírající se z ní, byli stále neúprosnými nepřáteli Izraele. Za dnů Mojžíšových byli Madiánští Izraelskými téměř vyhubeni, od té doby však se velice rozmnožili, vzrostl jejich počet a síla. Prahli po odvetě a nyní, když Bůh přestal držet nad Izraelem svou

ochrannou ruku, naskytla se jim k ní příležitost. Jejich loupežnými vpády trpěly nejen kmeny sídlící na východ od Jordánu, ale celá země. Divocí a násilničtí obyvatelé pouště „jako kobylek ve množství“ (Soudců 6,5) zaplavovali zemi i se svými stády. Jako zhoubný mor šířili se zemí, od řeky Jordán až po rovinu Filištínských. Přicházeli, jakmile začala zrát úroda zůstali v zemi, dokud se nesklidily poslední plody země. Vyplenili pole, oloupili obyvatele a ztýrali je a pak se vraceli opět na poušť. Izraelští žijící v otevřené krajině museli opouštět své domovy a shromažďovat se v městech obehnaných zdmi, hledat útočiště v pevnůstkách nebo se uchylovat do jeskyní nebo skalních slují. Sedm let trval tento útlak. Když pak lidé ve své bídě začali dbát napomenutí Páně a vyznali své hříchy, rozpomenul se Bůh a znovu jim poskytl vysvoboditele. {PP 409.2}

Gedeon byl synem Joasa z kmene Manassesova. Jeho rodina neměla vedoucí postavení, avšak vyznačovala se odvahou a poctivostí. O jejích statečných synech se říkalo: „Jeden každý na pohledění byl jako syn královský.“ Soudců 8,18. Až na jednoho, jehož jméno se stalo postrachem vetřelců, padli všichni v bojích s Madiánskými. Bůh povolal Gedeona, aby vysvobodil svůj lid. Gedeon se právě zabýval mlácením pšenice. Menší množství obilí ukryl a protože se neodvažoval vymlátit je na mlatě, uchýlil se na místo poblíž vinného lisu. Hrozny nebyly ještě zdaleka dozrálé, a proto se o vinice nikdo nestaral. Gedeon pracoval v tajnosti a potichu, zamýšlel se nad smutným postavením Izraele a uvažoval o tom, jak by bylo možno svrhnout s něho jho utlačovatelů. {PP 409.3}

Náhle zjevil se mu „anděl Hospodinův“ a oslovil ho slovy: „Hospodin s tebou, muži udatný.“ {PP 410.1}

„Ó Pane můj,“ odpověděl mu Gedeon, „jestliže Hospodin s námi jest, pročež pak na nás přišlo všecko toto? A kde jsou všickni divové jeho, o kterýchž vypravovali nám otcové naši, řkouce: Zdaliž nás z Egypta nevyvedl Hospodin? A nyní opustil nás Hospodin a vydal v ruku Madiánských.“ Posel s nebe odvětil: „Jdi v této síle své, a vysvobodíš Izraele z ruky Madiánských. Zdaliž jsem tě neposlal?“ Soudců 6,12-14. {PP 410.2}

Gedeon toužil po znamení, že ten, kdož s ním mluví, je anděl smlouvy, který v minulosti toho pro Izrael tolik vykonal. Andělé Boží, kteří obcovali s Abrahámem, použili jednou jeho pohostinství. Gedeon nyní požádal nebeského posla, aby zůstal u něho jako host. Pak spěchal do svého stanu, aby ze svých skrovných zásob připravil kůzlátko a nekvašený chléb, přinesl je a předložil cizinci. Anděl mu však přikázal: „Vezmi to maso a chleby ty nekvašené, a polož na tuto skálu, a polívkou polej.“ Soudců 6,20. Gedeon tak učinil a dostalo se mu znamení, po němž toužil. Holí, kterou třímal v ruce, dotkl se anděl masa a nekvašených chlebů, ze skály vyšlehl plamen a strávil oběť. Pak anděl zmizel jeho zrakům. {PP 410.3}

Gedeonův otec Joas, který měl podíl na odpadlictví svých krajanů, postavil v Ofra, kde přebýval, velký oltář Baálovi, na němž lid města uctíval tohoto boha. Gedeon dostal rozkaz,

aby oltář rozvalil a postavil oltář Hospodinu na skále, na níž oheň strávil oběť, a obětoval na něm Hospodinu. Přinášení obětí vykonávali kněží, a to výhradně na oltáři v Sílo, avšak Bůh, který ustanovil tuto obřadní službu a jemuž byly všechny přinášené oběti určeny, má moc změnit své požadavky. Osvobození Izraele musel předcházet slavný protest proti uctívání Baála. Gedeon musí vyhlásit válku modloslužebnictví, dříve než vytáhne do boje proti nepřátelům svého národa. {PP 410.4}

Božský příkaz byl věrně splněn. Gedeon provedl svůj úkol v tajnosti, protože si uvědomoval, že by narazil na odpor, kdyby se o to pokusil veřejně. S pomocí svých služebníků vykonal celou práci za jedinou noc. Když zrána druhého dne přišli muži z Ofra, aby oslavovali Baála, velice se rozlítili. Kdyby bylo nebylo Joase, který věděl o andělově návštěvě a postavil se na obranu svého syna, byli by bývali Gedeona usmrtili. „Což se vy nesnadniti chcete o Bále?“ řekl jim Joas. „Zdali vy jej vysvobodíte? Kdož by se zasazoval o něj, ať jest zabit hned jitra tohoto. Jestližeť jest bohem, nechť se sám zasazuje o to, že jest zbořen oltář jeho.“ Soudců 6,31. Jestliže Baál neumí ochránit svůj vlastní oltář, jak je mu možno věřit, že ochrání své vyznavače? {PP 410.5}

Vyznavače Baálovy opustily myšlenky na usmrcení Gedeona; a když Gedeon zadul na válečnou troubu, byli muži z Ofra mezi prvními, kdož se shromáždili pod jeho korouhví. Gedeon vyslal hlasatele k svému vlastnímu kmeni Manasses, k Asserovi, Zabulonovi a Neftalímovi a všichni uposlechli jeho výzvy. {PP 411.1}

Gedeon se neodvažoval postavit se v čelo vojska, pokud se mu nedostane dalšího důkazu, že Bůh ho povolal k vykonání tohoto úkolu a že mu bude pomáhat. Modlil se: „Vysvobodíš-li skrze ruku mou Izraele, jakož jsi mluvil, aj, já položím rouno toto na humně; jestliže rosa bude toliko na rouně, a na vší zemi vůkol sucho, tedy věděti budu, že vysvobodíš skrze mou ruku Izraele, jakož jsi mluvil.“ Soudců 6,36.37. Příštího rána bylo rouno vlhké, zatím co půda kolem byla suchá. Gedeon však o důkazu zapochyboval, neboť si uvědomil, že vlna sama pohlcuje vlhkost, je-li okolní vzduch vlhký. Zdálo se mu, že zkouška není přesvědčivá. Proto žádal o opakování zkoušky s opačnou podmínkou a modlil se při tom, aby se svou krajní opatrností neznelíbil Hospodinu. Jeho žádosti však bylo vyhověno. {PP 411.2}

Gedeon tím nabyl odvahy. I sebral válečnou moc, aby vytáhl do boje s vetřelci. „Všickni Madiánští a Amalechitští a národové východní shromáždili se spolu, a přešedše Jordán, položili se v údolí Jezreel.“ Všechna válečná moc pod Gedeonovým velením čítala pouze třicet dva tisíc mužů. Přesto, že před nimi stálo obrovské vojsko nepřítele, přikázal Hospodin Gedeonovi: „Příliš mnoho jest lidu s tebou, protož nedám Madiánských v ruce jejich, aby se nechlubil Izrael proti mně, řka: Ruka má spomohla mi. A protož provolej hned, ať slyší lid, a řekni: Kdo jest strašlivý a lekavý, navrať se zase, a odejdi ráno pryč k hoře Galád.“ Soudců 7,2.3. Ti, kdož nebyli ochotni čelit nebezpečí a snášet útrapy, anebo ti,

jež světské zájmy odvedly od díla Božího, nemohli přispět k síle vojska Izraele. Jejich účast by ji mohla jen oslabit. {PP 411.3}

V Izraeli se stalo zákonem, že dříve než vytáhli do boje, bylo všemu vojsku oznámeno: „Jest-li kdo z vás, ješto vystavěl dům nový, a ještě nepočal bydliti v něm? Odejdi a navrať se do domu svého, aby nezahynul v bitvě, a někdo jiný aby nezačal bydliti v něm. A kdo jest, ješto štípil vinici, a ještě nepřišla k obecnému užívání? Odejdi a navrať se k domu svému, aby snad nezahynul v bitvě, aby někdo jiný k obecnému užívání nepřivedl ji. A kdo jest, ješto by měl zasnoubenou manželku, a ještě by ji nepojal? Odejdi a navrať se domu svého, aby neumřel v boji a někdo jiný nevzal ji.“ A velitelé pak ještě říkali lidu: „Kdo jest bázlivý a lekavého srdce? Odejdi a navrať se do domu svého, aby nezemdlil srdce bratří svých, jako jest srdce jeho.“ 5. Mojžíšova 20,5-8. {PP 411.4}

Vzhledem k tomu, že vojsko Izraele bylo v porovnání s vojskem nepřítele početně tak slabé, neučinil Gedeon obvyklé oznámení. Proto byl překvapen, když uslyšel prohlášení, že jeho vojsko je příliš velké. Hospodin však znal pýchu a nevíru svého národa. Lid uposlechl naléhavé výzvy Gedeonovy a ochotně povstal. Když však spatřili početné vojsko Madiánských, mnozí z nich se poděsili. A právě ti by si pak byli v případě vítězství Izraele přivlastňovali všechnu slávu, místo aby připisovali vítězství Bohu. {PP 412.1}

Gedeon uposlechl rozkazu Hospodinova a s těžkým srdcem viděl, jak dvacet dva tisíc mužů, tedy více než dvě třetiny celého vojska, se vrátilo do svých domovů. Opět uslyšel slovo Hospodinovo: „Ještě jest mnoho lidu; kaž jim sstoupiti k vodám, a tam jej tobě zkusím. I bude, že o komžkoli řeknu: Tento půjde s tebou, ten ať s tebou jde, a o komžkoli řeknu tobě: Tento nepůjde s tebou, ten ať nechodí.“ Soudců 7,4. Gedeon ohlásil lidu okamžitý nástup proti nepříteli a zavedl jej na břeh řeky. Někteří v chvatu nabrali vody do dlaní, napili se a táhli dále. Téměř všichni však klesli ve vodě na kolena a pomalu pili z hladiny proudu. Těch, kteří pili vodu z dlaní, bylo jen tři sta z deseti tisíc. A právě ty Gedeon vybral; všem ostatním dovolil vrátit se domů. {PP 412.2}

Povaha se často zkouší nejprostšími způsoby. Na ty, kdož ve chvíli nebezpečí myslí na uspokojení svých vlastních potřeb, není v případě nouze možno spolehnout. Hospodin nepočítá ve svém díle s lhostejnými a sobci. Vybírá si jen takové, a je jich nemnoho, kteří nepřipustí, aby je při konání povinnosti zdržovaly vlastní potřeby. Vybraných tři sta mužů mělo povahu a dovedlo se ovládat; byli to také mužové víry. Neposkvrnili se modlářstvím. Bůh je mohl vést a skrze ně vysvobodit Izrael. Úspěch nezávisí na množství. Bůh může vysvobodit za použití malého počtu právě tak jako za použití velkého množství. Bohu neslouží ke cti ani tak velký počet jako spíše vlastnosti těch, kdož mu slouží. {PP 412.3}

Izraelští zaujali postavení na vrcholu horského srázu, odkud byl výhled na údolí, kde tábořila vojska vetřelce. „Madian pak a Amalech i všecken lid východní leželi v údolí, jako kobylky u velikém množství, ani velbloudů jejich počtu nebylo, jako písek, kterýž jest na

břehu mořském v nesčíslném množství.“ Soudců 7,12. Gedeon se zachvěl při pomyšlení na zítřejší srážku. Hospodin však k němu v noci promluvil a přikázal mu, aby se svým služebníkem Půrou sestoupil do tábora Madiánských, a sdělil mu, že tam uslyší něco, co ho povzbudí. Gedeon uposlechl, a když čekal ve tmě a v tichu, uslyšel, jak jeden voják vypráví svému druhovi sen: „Hle, zdálo se mi, že pecen chleba ječného valil se do vojska Madiánského, a přivaliv se na každý stan, udeřil na něj, až padl, a podvrátil je svrchu, a tak ležel každý stan.“ Jeho druh odpověděl slovy, jež povzbudila ukrytého naslouchače: „Není to nic jiného, jediné meč Gedeona syna Joasova, muže izraelského. Dalť jest Bůh v ruku jeho Madiánské i všecka tato vojska.“ Gedeon poznal hlas Boží, který k němu promlouvá skrze tyto madiánské cizince. Vrátil se ke svému nepočetnému vojsku, jemuž velel, a pravil: „Vstaňte, nebo dal Hospodin v ruku vaši vojska madiánská.“ Soudců 7,13-15. {PP 412.4}

Podle božského příkazu vypracoval plán útoku a začal jej hned provádět. Tři sta mužů svého vojska rozdělil do tří setnin. Každý muž dostal troubu a pochodeň, zasunutou do hliněného džbánu. Pak rozestavil své vojsko tak, aby se mohlo přiblížit k táboru Madiánských z různých stan. Na znamení, jež dal Gedeon svým válečným rohem, začali v nočním tichu všichni jeho vojáci dout do svých trub. Pak rozbili džbány a planoucími pochodněmi se vrhli na nepřítele s hrozným válečným pokřikem: „Meč Hospodinův a Gedeonův.“ Soudců 7,18. {PP 413.1}

Pokřik vzburcoval spící vojsko. Na všech stranách bylo vidět světlo hořících pochodní. Ze všech stran bylo slyšet zvuk trub, doprovázený pokřikem útočníků. Madiánských se zmocnilo zděšení. Domnívali se, že je přepadla nepřemožitelná síla. S úzkostnými výkřiky se rozprchli, aby zachránili své životy, a pokládajíce své druhy za nepřítele, začali se navzájem pobíjet. Jakmile se rozšířila zvěst o vítězství, začali se vracet izraelští vojáci, propuštění do svých domovů, a zúčastnili se pronásledování prchajících nepřátel. Madiánští mířili k Jordánu v naději, že se jim podaří dostat se na druhou stranu řeky, do své vlasti. Gedeon vyslal posly ke kmeni Efraimovu s výzvou, aby uprchlíkům zahradili cestu u přechodu přes řeku v jižní části Jordánu. Sám zatím s třemi sty muži, „kteříž byli s ním, ustalí, honíce nepřátel,“ překročil řeku a tvrdě pronásledoval ty, jimž se podařilo dostat se na druhý břeh. Přepadl dvě knížata madiánská, Zebaha a Salmuna, kteří veleli všemu vojsku a kteří prchli s patnácti tisíci mužů, rozprášil jejich vojska, zajal jejich vůdce a dal je usmrtit. {PP 413.2}

Za této porážky padlo neméně než sto dvacet tisíc vetřelců. Síla Madiánských byla zlomena, takže se již nikdy nepustili do války s Izraelem. Široko daleko se rychle roznesla zvěst, že Bůh Izraele opět zasál ve prospěch svého národa. Není možno popsat zděšení okolních národů, když zvěděly, jak jednoduchým způsobem zvítězili Izraelští nad mocí smělého a bojovného národa. {PP 413.3}

Vůdce, jehož si Bůh vyvolil, aby prorazil Madiánské, nezaujímal v Izraeli vysoké postavení. Nebyl vladařem, ani knězem nebo levitou. Sám se pokládal za posledního v domě

svého otce. Bůh v něm však viděl muže odvážného a poctivého. Gedeon neměl víry v sebe, byl však ochoten podřídit se vedení Hospodinovu. Bůh si nevybírá pro své dílo vždy muže nejnadanější, nýbrž volí takové, jichž může nejlépe využít. „Slávu předchází ponížení.“ Přísloví 15,33. Nejúčinněji koná Hospodin skrze ty, kdož si nejvíce uvědomují vlastní nedostatky a přitom spoléhají na Boha jako na svého vůdce a zdroj síly. Bůh je posílí tím, že k jejich slabosti přidá svou moc, a učiní je moudrými tím, že k jejich nevědomosti přidá svou moudrost. {PP 414.1}

Kdyby lid Boží byl opravdu pokorný, mohl by Hospodin pro něho učinit mnohem více. Je však málo takových, kterým je možno svěřit větší míru odpovědnosti nebo jim dopřát úspěchu, aniž se stanou sebevědomými a aniž zapomenou na to, že jsou závislí na Bohu. Z toho důvodu pomíjí Bůh při volbě nástrojů pro své dílo ty, jež svět uznává za velikány, lidi nadané a skvělé. Takoví často bývají pyšní a spoléhají sami na sebe. Rozhodují sami o svém konání, aniž se radí s Bohem. {PP 414.2}

Pouhé zatroubení do trub, do nichž dula vojska Jozuova při zdech Jericha a malý vojenský oddíl Gedeonův před vojsky madiánskými, se stalo mocí Boží tak účinné, že zlomilo sílu nepřátel Božích. Nejdokonalejší plán, který kdy člověk vymyslel, zcela selže, neopírá-li se o sílu a moudrost Boží, zatím co plány, které mnoho neslibují, se uskuteční se zdarem, mají-li božské posvěcení a provádějí-li se v pokoře a s vírou. Víra Boha a poslušnost vůle Boží mají pro křesťana v duchovním boji právě takový význam, jaký měly pro Gedeona a Jozuu v jejich boji s Kananejskými. Opakovanými projevy své moci, jíž zasahoval ve prospěch Izraele, chtěl Bůh přivést Izraelské k tomu, aby v něho věřili a v každé nouzi hledali u něho s důvěrou pomoc. Bůh je i dnes neméně ochotný podporovat úsilí svého lidu a uskutečňovat velká díla malými prostředky. Celé nebe očekává, že se na ně obrátíme s prosbou, aby nám poskytlo moudrost a sílu. Bůh „mocen jest nade všecko učiniti mnohem hojněji než my prosíme aneb rozumíme“. Efezským 3,20. {PP 414.3}

Když Gedeon skončil pronásledování nepřátel národa a vrátil se, musel čelit výtkám a obviněním svých vlastních krajanů. Když se na jeho výzvu vzchopili muži Izraele proti Madiánským, kmen Efraimův se nepřipojil. Efraimští pokládali úsilí Gedeonovo za nebezpečný podnik. Nepřidali se ke svým bratřím a vymlouvali se na to, že jim Gedeon neposlal zvláštní výzvu. Když se jim však donesla zpráva o vítězství Izraele, jala Efraimské závist, protože se na něm nepodíleli. Po srážce Madiánských se mužové efraimští na Gedeonův rozkaz zmocnili přechodů přes řeku Jordán a tak zabránili úniku prchajících. Tak přišlo o život velmi mnoho nepřátel, mezi nimi dvě knížata, Goréb a Zéb. Tím se tedy mužové efraimští zapojili do války a přispěli ke konečnému vítězství. Přesto však na Gedeona nevražili a hněvali se na něho, protože měli za to, že Gedeon jednal o své újmě. Nepoznávali ve vítězství Izraele ruku Boží, neoceňovali sílu Boží a neviděli, že vysvobození Izraele je projevem milosrdenství Božího. A tím dokázali, že jsou nehodní toho, aby si je Bůh vybral za svůj zvláštní nástroj. {PP 414.4}

Když se vrátili s vítěznou kořistí, osopili se s hněvem na Gedeona: „Co jsi nám to učinil, že jsi nepovolal nás, když jsi táhl k boji proti Madiánským?“ {PP 415.1}

„Zdaž jsem co takového provedl jako vy?“ odvětil Gedeon. „Zdaliž není lepší paběrování Efraimovo, než vinobraní Abiezerovo? V ruce vaše dal Bůh knížata madiánská Goréba a Zéba, a co jsem já mohl takového učinit, jako vy?“ Soudců 8,1-3. {PP 415.2}

Pocit žárlivosti mohl snadno vést k rozdmýchání hádky, která by mohla skončit svárem a krveprolitím. Gedeonova skromná odpověď však utišila hněv Efraimských, kteří se pak v míru vrátili do svých domovů. Gedeon byl pevný a nesmlouvavý, pokud šlo o zásadu, v boji pak „muž udatný“ a navíc projevil takovou zdvořilost, s jakou se lze jen zřídka potkat. {PP 415.3}

Z vděčnosti za své osvobození od Madiánských nabídli Izraelští Gedeonovi, aby se stal jejich králem a jeho potomci pak jeho následníky na trůně. Tento návrh byl přímým porušením zásad vlády Boží. Králem Izraele byl Bůh; dosazení člověka na trůn by znamenalo popření Božího vládce. To si Gedeon uvědomoval. Jeho odpověď svědčí o tom, jak čestné a ušlechtilé byly jeho pohnutky. „Nebuduť já panovati nad vámi,“ prohlásil, „aniž panovati bude nad vámi syn můj. Hospodin panovati bude nad vámi.“ Soudců 8,23. {PP 415.4}

Gedeon se však dopustil jiné chyby, která přivedla jeho rodinu a celý Izrael do neštěstí. Období klidu, které přichází po velkém boji, skrývá v sobě často větší nebezpečí než doba válečná. Takovému nebezpečí byl nyní Gedeon vystaven. Až dosud se Gedeon spokojoval prováděním příkazů, které dostal od Boha. Nyní však místo aby čekal na božský pokyn, začal jednat o vlastní újmě. Když vojsko Hospodinovo dosáhne vítězství, znásobí satan své úsilí, aby zničil dílo Boží. A tak zasel v mysl Gedeonovu takové myšlenky a záměry, které měly svést lid izraelský na scestí. {PP 415.5}

Protože mu bylo nařízeno, aby obětoval na skále, kde se mu zjevil anděl, Gedeon z toho usoudil, že tím byl povolán ke kněžskému úřadu. Rozhodl se, aniž vyčkal božského souhlasu, že vyhledá vhodné místo a zavede způsob bohoslužby, podobný bohoslužbě ve stánku úmluvy. Lid mu byl příznivě nakloněn, a tak mu nebylo zatěžko svůj plán uskutečnit. Na jeho žádost odevzdal mu lid všechny zlaté náušnice Madiánských jako jeho podíl na kořisti. Lid také sebral množství dalších drahocenných věcí, mezi nimi také bohatě zdobená roucha knížat madiánských. Ze sebraného materiálu zhotovil Gedeon efod a náprsník, jaké nosí velekněz. Tento čin svedl pak Gedeona a jeho rodinu i celý Izrael na scestí. Neoprávněná bohoslužba způsobila, že mnozí začali zapomínat na Hospodina a začali sloužit modlám. Po smrti Gedeonově odpadlo velmi mnoho lidí, mezi nimi i jeho vlastní rodina. A tak lid odvedl od Boha týž, který je kdysi z modlářství vytrhl. {PP 416.1}

Jen nemnozí si správně uvědomují, jak dalekosáhlý je vliv jejich slov a skutků. Jak často mají chyby a omyly rodičů nejzhoubnější účinky na jejich děti a děti jejich dětí, i když

původci chyb již dávno leží v hrobě. Každý má nějaký vliv na druhé a za následky tohoto vlivu se bude zodpovídat. Slova a skutky se vyznačují sdělností a náš život na zemi se v nich bude zračit ještě dlouho po naší smrti. Vliv, který mají naše slova a skutky, se zajisté opět projeví na nás, buď blahodárně nebo zhoubně. Pomyšlení na to nás vede k poznání, že život je strašně vážná věc, a mělo by nás přimět k tomu, abychom se pokornou modlitbou obraceli k Bohu s prosbou, aby nás řídil svou moudrostí. {PP 416.2}

I ti, kdož zaujímají nejvyšší postavení, mohou svádět na scestí. I nejmoudřejší se může mýlit a nejsilnější může klopýtnout. Je třeba, aby naši stezku stále osvětlovalo světlo shůry. Naše jediná jistota spočívá v tom, svěřit naši cestu bezvýhradně tomu, který pravil: „Následuj mne.“ {PP 416.3}

Po smrti Gedeonově „nerozpomenuli se synové Izraelští na Hospodina Boha svého, kterýž je vytrhl z ruky všech nepřátel jejich vůkol, a neučinili milosrdenství s domem Jerobále Gedeona, jako on všecko dobré učinil Izraelovi“. Soudců 8,34.35. Zapomněli, co všechno pro ně učinil Gedeon, jejich soudce a vysvoboditel, a za co všechno mu vděčí, a přijali za svého krále Gedeonova nemanželského syna Abimelecha, který ve snaze upevnit svou moc usmrtil až na jedno všechny zákonné děti Gedeonovy. Jestliže člověk potlačí v sobě bázeň Boží, pošlape zakrátko i čest a poctivost. Uznání milosrdenství Páně vede k uznání těch, kdož — jako Gedeon — slouží jako nástroj, který přináší požehnání národu Božímu. Kruté jednání Izraele s rodinou Gedeonovou se dalo čekat od lidu, který projevil tak velký nevděk k Bohu. {PP 416.4}

Po smrti Abímelechově vládli soudci, kteří se báli Boha a kteří po určitou dobu dokázali čelit šíření modlářství. Netrvalo však dlouho a lid se vrátil ke zvykům pohanských národů, které sídlily vůkol. Mezi příslušníky severních kmenů bylo mnoho ctitelů bohů syrských a sidonských. Na jihozápadě to byly modly filištínských, na východě pak modly Moábských a Ammonských, které odvrátily srdce Izraelských od Boha jejich otců. Trest za odpadlictví však přišel vzápětí. Ammonité si podmanili východní kmeny, překročili Jordán a vtrhli na území Judovo a Efraimovo. Na západě podnikali nájezdy ze svých nížin u moře Filištínští a pálili a drancovali zemi široko daleko. Zdálo se, že Izrael je opět vydán v moc nelítostných nepřátel. {PP 417.1}

Znovu hledal lid pomoc u Boha, kterého zradil a tak ho urazil. „Tedy volali synové Izraelští k Hospodinu, řkouce: Zhřešiliť jsem tobě, tak že jsme opustili tě Boha svého, a sloužili jsme Bálům.“ Soudců 10,10. Trápení však není totéž co opravdové pokání. Lidé se soužili, protože svým hříchem si přivodili utrpení, ne však proto, že zneuctili Boha přestoupením jeho svatého zákona. Opravdové pokání je víc než lítost ze spáchaného hříchu. Je rozhodným odvrácením od zlého. {PP 417.2}

Hospodin jim odpověděl skrze jednoho ze svých proroků: „Zdaliž jsem od Egyptských a od Amorejských a od Ammonitských a Filištínských, tolikéž od Sidonských, a

Amalechitských, i od Maonitských, vás ssužujících, když jste volali ke mně, nevysvobodil vás z ruky jejich? A vy opustili jste mne a sloužili jste bohům cizím, protož nevysvobodím vás více. Jděte a volejte k bohům, kteréž jste sobě zvolili; oni nechť vás vysvobodí v čas soužení vašeho.“ Soudců 10,11-14. {PP 417.3}

Tato vážná a strašná slova zavádějí mysl do budoucna a připomínají jinou scénu — velký den posledního soudu — kdy ti, kdož odmítali milosrdenství Boží a pohrdali milostí Boží, budou stát tváří v tvář Boží spravedlnosti. Před tímto soudem budou muset skládat účty ti, kdož své nadání, které jim svěřil Bůh, svůj čas, prostředky i rozum věnovali službě bohům tohoto světa. Zradili svého věrného a milujícího přítele, aby užívali světských výhod a radostí. Byly někdy chvíle, kdy se chtěli uchýlit k Bohu, ale svět plně zaujal jejich zájem svými pošetilostmi a klamy. Nestoudné zábavy, honosné oděvy a ukájení požitků je zatvrdily a otupily jejich svědomí, takže hlas pravdy k nim nedolehl. Pohrdali povinností. Nevážili si věcí, které mají věčnou cenu, až konečně přestali vůbec pociťovat touhu přinášet oběť tomu, který člověku tolik dal a dává. V čas žní však budou sklízet to, co zaseli. {PP 417.4}

Moudrost Páně praví: „Volala jsem, a odpírali jste; vztahovala jsem ruku svou, a nebyl, kdo by pozoroval; anobrž strhli jste se všeliké rady mé, a trestání mého jste neoblíbili... Když přijde jako hrozné zpuštění to, čeho se bojíte, a bída vaše jako bouře nastane, když přijde na vás trápení a soužení, tehdy volati budou ke mně, a nevyslyším. Ráno hledati mne budou, a nenaleznou mne, proto že nenáviděli umění, a bázně Hospodinovy nevyvolili, aniž povolili radě mé, ale pohrdali všelikým domlouváním mým. Protož jísti budou ovoce skutků svých, a radami svými nasyceni budou.“ „ale kdož mne poslouchá, bydliti bude bezpečně, pokoj maje před strachem zlých věcí.“ Přísloví 1,24.25.27.31.33. {PP 418.1}

Pak se Izraelští pokořili před Hospodinem. „Vyvrhše bohy cizí z prostředku svého, sloužili Hospodinu.“ A laskavé srdce Hospodinovo se obměkčilo — „a zželelo se duši jeho nad trápením Izraele“ (Soudců 10,16). Ó, jak shovívavá je milost našeho Boha! Když národ Boží odvrhl hříchy, které Boha odpuzovaly, vyslyšel jeho modlitby a zasáhl hned v jeho prospěch. {PP 418.2}

Dal Izraelským vysvoboditele v osobě Jefteho, pocházejícího z Galád, který vyhlásil Ammonitským válku a zcela zničil jejich moc. Osmnáct let trpěl tedy Izrael útlakem svých nepřátel. Brzy však znovu zapomněl, čemu ho naučilo utrpení. {PP 418.3}

Když se národ Boží navrátil opět ke svým nepravostem, dopustil Hospodin, aby jej utlačil jeho nejmocnější nepřítel — Filištínští. Po mnoho let trpěli neustálými nájezdy tohoto krutého, bojovného národa a na čas jím byli úplně ujařmeni. Smísili se s těmito modloslužebníky, účastnili se jejich zábav a bohoslužeb, takže se nakonec zdálo, že mají s nimi společné zájmy a že jsou téhož smýšlení. Pak se z těchto domnělých přátel Izraelských stali jejich největší nepřátelé, kteří se je snažili všemi způsoby zahubit. {PP 418.4}

Také křesťané, stejně jako Izraelští, často podléhají vlivu světa a přizpůsobují se jeho zásadám a mravům, aby získali přátelství bezbožníků. Nakonec však zjistí, že tito domnělí přátelé jsou jejich nejnebezpečnějšími nepřáteli. Bible jasně říká, že nemůže být shody mezi národem Božím a světem. „Nedivteť se, bratří moji, jestliže vás svět nenávidí.“ 1. Janův 3,13. Náš Spasitel praví: „Víte, žeť mne prvé než vás v nenávisti měl.“ Jan 15,18. Satan nastrkuje bezbožníky, aby pod rouškou předstíraného přátelství sváděli lid Boží ke hříchu, aby jej pak mohl odtrhnout od Boha. A když se pak přestanou bránit, obrací své prostředníky proti nim a snaží se je zahubit. {PP 418.5}

54. Kapitola — Samson

Ačkoli odpadlictví bylo již velice rozšířeno, nepřestávali věrní vyznavači Boží prosit Boha, aby vysvobodil Izrael. Zdálo se, že jejich modlitby nenacházejí odezvy, že moc utlačovatele dopadá na zemi stále tíživěji. Prozřetelnost Boží však již chystala pro ně pomoc. Již v prvních letech, kdy začal útlak Filištínských, narodilo se dítě, skrze něž chtěl Bůh pokořit moc těchto nepřátel Izraele. {PP 419.1}

Na samé hranici hornaté země, odkud bylo možno přehlédnout nížinu, v níž žili Filištínští, leželo městečko Zarah. Žila tam rodina Manuova z kmene Dan, jedna z mála rodin, které v době všeobecného odpadlictví zůstala věrna Hospodinu. Bezdětné ženě Manuově se zjevil „anděl Hospodinův“ s poselstvím, že dostane syna, skrze něhož Bůh započne vysvobozovat Izrael. K tomu jí dal anděl pokyny, jak se má chovat a jak má dítě vychovávat: „Nyní vystříhej se, abys vína nepila neb nápoje opojného, a abys nejedla nic nečistého.“ (Soudců 13,4) týž zákaz mělo od svého narození dodržovat i dítě, kterému navíc nesměly být stříhány vlasy, neboť mělo být zasvěceno od narození Bohu jako Nazarejský. {PP 419.2}

Žena vyhledala svého manžela, řekla mu o objevení anděla a opakovala jeho poselství. Manžel se obával, že by se mohli dopustit nějaké chyby při plnění tohoto důležitého úkolu, který jim byl svěřen, a proto se modlil: „Nechť muž Boží, kteréhož jsi byl poslal, zase přijde k nám, a naučí nás, co máme dělat s dítětem, kteréž se má naroditi.“ Soudců 13,8. {PP 419.3}

Když se anděl objevil znovu, zeptal se ho Manue s úzkostí: „Jaká péče o to dítě a správa při něm býti má?“ Anděl opakoval dřívější pokyn: „Ode všeho toho, o čemž jsem oznámil ženě, ať se ona vystříhá. Ničeho, což pochází z vinného kmene, ať používá, to jest vína aneb nápoje opojného ať nepije, a nic nečistého ať nejí; cožkoli jsem jí přikázal, ať ostříhá.“ Soudců 13,12-14. {PP 419.4}

Bůh zaslíbil Manuovi dítě, skrze něž hodlal vykonat důležité dílo. A aby nabylo vlastností potřebných k vykonání tohoto díla, musela si matka i dítě osvojit určité návyky. „Vína aneb nápoje opojného ať nepije, a nic nečistého ať nejí; cožkoli jsem jí přikázal, ať ostříhá“ — tak zněl andělův pokyn, jímž se měla řídit žena Manuova. Matčiny návyky mají na dítě buď dobrý, nebo špatný vliv. Usiluje-li o dobro pro své dítě, musí se dobře ovládat, musí být střídmá a musí si umět odříkat. Špatní rádcové tvrdí, že matce se má vyhovět v každém jejím přání a splnit každé její pomyšlení. Takový názor je však nesprávný a škodlivý. Příkaz samého Boha ukládá matce nejsvětější povinnost ovládat se. {PP 419.5}

Právě tak jako matek se tato odpovědnost týká i otců. Oba rodiče přenášejí na své děti své vlastní příznačné rysy, duševní i tělesné, své sklony a náklonnosti. Následkem nestřídmosti rodičů nedostává se dětem často tělesné zdatnosti a duševní a mravní síly.

Pijáci a kuřáci mohou přenést svou nenasytnou touhu, svou vznícenou krev a své podrážděné nervy na své děti, a skutečně se tak stává. Prostopášníci zanechávají své světské chtíče a dokonce své hnusné nemoci svým potomkům. A protože děti mají méně síly odolat pokušení, než měli jejich rodiče, klesá každé pokolení stále hlouběji a hlouběji. Ve značné míře jsou rodiče odpovědni nejen za nezřízené vášně a zvrácené choutky svých dětí, ale také za neduhy tisíců dětí, které se rodí hluché, slepé, churavé nebo slabomyslné. {PP 420.1}

Každý otec a každá matka by se měli ptát: „Co máme dělati s dítětem, kteréž se má naroditi?“ Mnozí přehlížejí účinek vlivů před narozením dítěte a nedoceňují jej. Poučení, jež dala nebesa oněm hebrejským rodičům a jež bylo dvakrát doslovně opakováno, však svědčí o tom, jaký význam mu připisuje náš Stvořitel. {PP 420.2}

A nebylo dosti na tom, že zaslíbené dítě mělo zdědit po rodičích to nejlepší. Dítě muselo být také ještě pečlivě vychováno a vedeno k tomu, aby si vytvářelo správné návyky. Bůh přikázal, aby budoucí soudce a vysvoboditel Izraele byl již od dětství vychováván k naprosté střídmosti. Měl být již od narození Nazarejským, a proto mu byl uložen tvrdý zákaz požívání vína a silných nápojů. Dětem se má již od nejútlejšího věku vštěpovat střídmost, odříkání a sebeovládání. {PP 420.3}

Zákaz andělův se týkal všeho „nečistého“. Rozdíl mezi čistými a nečistými druhy potravin neměl smysl pouze obřadní a nebyl určen jen nahodile, nýbrž vycházel ze zdravotnických zásad. Zachování těchto zásad vděčí židovský národ ve značné míře za podivuhodnou životnost, jíž se po tisíciletí vyznačuje. Zásada střídmosti se nevztahuje pouze na požívání lihových nápojů, jde mnohem dále. Požívání dráždivých a nestravitelných jídel je často rovněž zdraví škodlivé a v mnoha případech vede ke vzniku pijáctví. Pravá střídmost na nás požaduje, abychom se zdržovali všeho škodlivého a moudře užívali toho, co je zdraví prospěšné. {PP 420.4}

Jen málokdo si správně uvědomuje, jak velice těsně souvisí způsob stravování s jeho zdravím, s jeho povahou, s jeho užitečností na tomto světě a s jeho věčným určením. Chuť by měla být vždy podřízena mravnosti a rozumu. Tělo má sloužit duchu, nikoli duch tělu. {PP 421.1}

Božské zaslíbení, které se Manuovi dostalo, se v pravý čas naplnilo narozením syna, jemuž bylo dáno jméno Samson. Když chlapec povyrostl, ukázalo se, že je nadán neobyčejnou tělesnou silou. Jeho síla však nevycházela, jak Samson i jeho rodiče dobře věděli, z jeho dobře vyvinutých svalů, nýbrž byla podmíněna jeho nazarejstvím, jehož znakem byly jeho neostříhané vlasy. Kdyby byl Samson plnil božské příkazy tak věrně jako jeho rodiče, byl by býval jeho osud skvělejší a šťastnější. Stykem s modlosluženebníky se však Samson zvrhl. Město Zarah leželo u hranic země Filištínských, s nimiž Samson navázal přátelské styky. Vřelý vztah k nim, který vznikl již za jeho mládí, měl nedobrý vliv na celý jeho život. Ve filištínském městě Tamnata žila mladá žena, která získala náklonnost

Samsonovu, a Samson se rozhodl, že ji pojme za manželku. Svým bohabojným rodičům, kteří ho chtěli od jeho úmyslu odvrátit, odpověděl pouze: „Tuto vezměte mi, neboť mi se líbí.“ Soudců 14,3. Rodiče nakonec vyhověli jeho přání a konala se svatba. {PP 421.2}

Právě když se dožil věku, kdy měl uskutečnit své božské poslání a kdy především měl být věren Bohu, spojil se takto Samson s nepřáteli Izraele. Nezajímalo ho, přispěje-li tím k větší slávě Boží, vezme-li si vyvolenou dívku za ženu, nebo octne-li se v takovém stavu, v němž nebude moci splnit úkol, pro který byl zrozen. Všem, kdož na prvním místě usilují o to, aby svými činy ctili Boha, slibuje Bůh moudrost; zaslíbení se nedostává těm, kdož se snaží žít pro vlastní potěšení. {PP 421.3}

Kolik lidí si počíná právě tak, jak si počínal Samson! Kolik manželství bylo uzavřeno mezi zbožnými a bezbožníky, poněvadž při volbě manžela nebo manželky rozhodovala náklonnost! Jednotlivé strany se neobracejí k Bohu o radu a nedbají slávy Boží. Křesťanství by mělo mít vliv na manželské vztahy a dohlédat na ně. Stává se však příliš často, že podněty, které vedou k manželskému spojení, nejsou ve shodě s křesťanskými zásadami. Satan se stále snaží posílit svůj vliv na národ Boží tím, že jej svádí k tomu, aby uzavíral společenství s jeho poddanými; a aby toho dosáhl, vzbuzuje v nich hříšné vášně. Hospodin však v Písmě svatém říká jasně svému lidu, aby se nespojoval s těmi, v nichž nepřebývá láska Boží. „Jaké srovnání Krista s Beliálem? Aneb jaký díl věrnému s nevěrným? A jaké spolčení chrámu Božího s modlami?“ 2. Korintským 6,15.16. {PP 421.4}

Svým manželským spojením dostal se Samson do rodinného svazku s těmi, kdož nenáviděli Boha Izraele. Vstupuje-li kdo dobrovolně do takového spojení, pocítí brzy nutnost přizpůsobit se do jisté míry zvykům a mravům svých nových druhů. Čas takto strávený je víc než promarněný. Myšlenky, jež přitom napadají, a slova, jež jsou přitom pronášena, pomáhají rozrušit pevnost zásad a oslabit ochranný val duše. {PP 422.1}

Žena, pro kterou — chtěje ji získat — přestoupil Samson příkaz Boží, zradila svého manžela, dříve než skončilo svatební veselí. Pohněván její nevěrou, Samson ji opustil a vrátil se sám domů do Zarah. Když se později uklidnil a došel si pro svou nevěstu, našel ji provdánu za jiného. Z pomsty zničil Samson všechna pole a vinice Filištínských a ti za to zavraždili jeho bývalou nevěstu, přestože ji sami výhružkami přiměli ke zradě, která dala popud k Samsonově pomstě. Samson již předtím osvědčil svou podivuhodnou sílu, když holýma rukama usmrtil mladého lva a když zabil třicet mužů v Aškalon. Rozlícen nad barbarskou vraždou své ženy, napadl Samson Filištínské a pobil je „porážkou velikou“. Pak, hledaje bezpečný úkryt před svými nepřáteli, usadil se na vrchu skály Etam, patřící k území kmene Juda. {PP 422.2}

Až tam ho pronásledovali Filištínští ve velkém počtu. Obyvatelé Judy ze strachu přistoupili na jejich požadavek, že jim Samsona vydají. Tři tisíce mužů kmene Juda se proto vydalo za Samsonem na skálu. Ani při takové přesile by se však nebyli odvážili přiblížit se

mu, kdyby si nebyli jisti tím, že svým krajanům neublíží. Samson svolil, aby ho spoutali a vydali Filištínským, avšak nejprve si vyžádal od mužů kmene Juda slib, že ho sami nenapadnou, aby je nemusel zahubit. Dovolil jim, aby ho svázali dvěma novými provazy. Pak ho zavedli do tábora nepřátel za projevů jejich velké radosti. Když však hory ozvěnou vracely jejich radostné výkřiky, „přišel na něj Duch Hospodinův“. Roztrhl svá pouta z nových silných provazů, jako by to byla lněná vlákna ohněm sežehnutá. Pak uchopil první zbraň, kterou měl po ruce, a ač to byla pouhá oslí čelist, byla mu účinnější zbraní než meč nebo kopí. Samson jí pobíjel Filištínské, dokud se nedali v hrůze na útěk, zanechavše na bojišti tisíc mrtvých. {PP 422.3}

Kdyby se byli Izraelští přidali k Samsonovi a usilovali o vítězství, byli by se tehdy mohli vysvobodit z moci svých utlačovatelů. Byli však malomyslní a zbabělí. Nedbali úkolu, který jim Bůh přikázal splnit. Měli vypudit pohany a místo toho se účastnili jejich zvrhlých obřadů, snášeli jejich krutost a dokonce omlouvali jejich nespravedlnost, pokud se neobracela proti nim. Když se sami dostali pod moc utlačovatele, otrocky se podrobili ponížení, jemuž byli mohli uniknout, kdyby jen byli bývali poslušní Boha. Dokonce když jim Hospodin dal vysvoboditele, opouštěli ho nezřídka a přidávali se na stranu svých nepřátel. {PP 422.4}

Po tomto vítězství ustanovili Izraelští Samsona soudcem; Samson pak vládl Izraeli dvacet let. Jediný chybný krok však připravuje půdu pro další chybný krok. Samson přestoupil příkaz Boží tím, že si vzal za manželku ženu z Filištínských. Nyní se znovu odvážil mezi ně — své úhlavní nepřátele, aby ukojil svou nezákonnou vášeň. Spoléhaje na svou velkou sílu, která nahnala Filištínským tolik strachu, vypravil se směle do Gázy, aby navštívil místní nevěstku. Obyvatelé města se dozvěděli o jeho přítomnosti v městě a zatoužili po odvetě. Jejich nepřítel byl lapen ve zdech města, které mělo nejsilnější opevnění ze všech jejich měst. Byli si jisti svou kořistí a čekali jen na ráno, kdy chtěli dovršit své vítězství. O půlnoci se však Samson probudil. Začalo ho hrýzt svědomí. Uvědomil si, že porušil jako Nazarejský svůj slib. Přes to, že spáchal hřích, neopustilo ho milosrdenství Boží. Jeho ohromná síla mu opět pomohla ke svobodě. Vydal se k městské bráně, vyrval ji ze základů a s veřejemi i závorami ji odnesl na vrch kopce na cestě do Hebronu. {PP 423.1}

Přesto, že jen stěží unikl, nepřestal páchat dál své nepravosti. Neodvážil se už sice mezi Filištínské, nepřestal však hovět smyslným rozkoším, které ho přiváděl do záhuby. „Pak zamiloval ženu v údolí Sorek,“ ležící nedaleko jeho rodiště. Jmenovala se Dalila. Údolí Sorek bylo proslaveno svými vinicemi. Také ty vábily Nazarejského, který se octl na scestí a zvykl si již na požívání vína, čímž přerval další pouto, které ho vázalo k Bohu a čistotě. Filištínští bedlivě sledovali každé hnutí svého nepřítele a když se pak snížil k tomuto novému milostnému poměru, rozhodli se, že použijí Dalily k jeho záhubě. {PP 423.2}

Vyslali do údolí Sorek výpravu, složenou z předních mužů z každé filištínské provincie. Nepokoušeli se zmocnit se ho, neboť se obávali jeho velké síly. Jejich úmyslem bylo

vypátrat pokud možno tajemství jeho síly. Proto podplatili Dalilu, aby tajemství vyzvěděla a sdělila jim je. {PP 423.3}

Když zrádkyně dotírala na Samsona svými otázkami, oklamal ji tvrzením, že by se stal slabým jako ostatní, kdyby s ním naložili určitým způsobem. Když to pak Dalila zkusila, vyšel klam najevo. Pak ho obvinila z falše slovy: „Kterak ty pravíš: Miluji tě, poněvadž srdce tvé není se mnou? Již jsi mne potřikrát oklamal a neoznámils mi, v čem jest tak veliká síla tvá.“ Soudců 16,15. {PP 423.4}

Třikrát se Samsonovi dostalo jasného důkazu, že Filištínští jsou spolčeni s jeho milenkou, aby ho zahubili. Když však její záměr selhal, obrátila věc v žert a Samson bez rozmyslu své obavy zapudil. {PP 423.5}

Den co den naléhala na něho Dalila, až „umdlena jest duše jeho, jako by již umříti měl“. Jakési něžné pouto ho k ní pojilo. Nakonec Samson podlehl a sdělil jí své tajemství: „Břitva nevešla nikdy na hlavu mou, nebo Nazarejský Boží jsem od života matky své. Kdybych oholen byl, odešla by ode mne síla má, a zemdlel bych a byl jako jiný člověk.“ Okamžitě byl vyslán posel k velmožům filištínským s výzvou, aby se k Dalile bez otálení dostavili. Když Samson usnul, ustřihli mu z hlavy bohatou hřívu vlasů. Potom, jako již třikrát předtím, Dalila zvolala: „Filištínští na tě, Samsone.“ Náhle procitnuv, chtěl Samson použít své síly a zničit Filištínské. Bezmocné paže neuposlechly však jeho výzvy a Samson pochopil, že „Hospodin odstoupil od něho“. Soudců 16,161720. Když byl zbaven vlasů, začala ho Dalila trýznit a působit mu bolest, aby tak vyzkoušela jeho sílu, protože Filištínští se neodvažovali přiblížit se k němu, dokud si nebudou naprosto jisti, že ztratil svou sílu. Pak se ho chopili, vyloupli mu obě oči a zavlékli ho do Gázy. Tam ho uvrhli spoutaného v řetězech do žaláře a odsoudili k těžké práci. {PP 424.1}

Jaká to změna pro toho, který byl soudcem a hrdinou Izraele — nyní bez síly, slepý, uvězněný a odsouzený k otrocké práci! Krok za krokem porušoval podmínky svého svatého poslání. Bůh s ním měl dlouho trpělivost. Když se však poddal moci hříchu tak, že prozradil své tajemství, Hospodin se od něho odvrátil. Síla nebyla jen v jeho dlouhých vlasech. Jeho vlasy byly znamením jeho věrnosti Bohu. A když toto znamení obětoval, aby ukojil svou vášeň, pozbyl tím také požehnání, jehož byly vlasy znamením. {PP 424.2}

Ve svém utrpení a ponížení, jemuž byl vystaven, když padl do rukou Filištínských, poznal Samson o své slabosti více než za celý svůj předchozí život. A utrpení přivedlo ho k pokání. Jak mu opět narůstaly vlasy, vracela se mu postupně síla. Jeho nepřátelé však ho stále pokládali za spoutaného a bezmocného vězně, a proto byli bez obav. {PP 424.3}

Filištínští připisovali své vítězství zásluhám svých bohů, a proto se nyní postavili Bohu Izraele. Uspořádali slavnost na počest Dágona, boha ryb, „ochránce moře“. Z celé filištínské nížiny se začal shromažďovat městský i venkovský lid a jeho knížata. Zástupy vyznavačů zaplnily obrovský chrám i jeho galerie. Byly uspořádány slavnostní bohoslužby s

obětováním, po nichž následovala hostina a veselice s hudbou. Jako vrcholný důkaz Dágonovy moci pak přivedli Samsona. Jeho příchod byl uvítán výkřiky a jásotem. Lid i velmoži zahrnuli nebohého posměšky a velebili boha, který přemohl „zhoubce země“. Předstíraje únavu, požádal Samson o dovolení, aby se směl opřít o dva hlavní sloupy, na nichž spočívala střecha chrámu. Pak se tiše pomodlil: „Panovníče Hospodine, prosím, rozpomeň se na mne, a posilni mne, žádám toliko aspoň jednou, ó Bože, abych se jednou pomstíti mohl za své obě oči nad Filištínskými.“ S těmi slovy objal sloupy svými mohutnými pažemi a s výkřikem: „Nechť umře život můj s Filištínskými!“ se do nich zapřel. Střecha se prolomila a jedním rázem zahubila obrovské množství lidí. „I bylo mrtvých, kteréž pobil on umíraje, více než těch, kteréž pobil, živ jsa.“ Soudců 16,24. {PP 424.4}

Modla i její vyznavači, kněží a rolníci, bojovníci a šlechtici, všichni našli společný hrob pod troskami Dágonova chrámu. A s nimi i obrovité tělo toho, jehož Bůh vyvolil, aby se stal vysvoboditelem národa Božího. Když se zvěsti o strašné zkáze donesly do země Izraelských, sestoupili Samsonovi krajané se svých kopců a vyhrabali tělo padlého hrdiny, aniž jim v tom kdo bránil. „A vzavše jej, odešli, a pochovali jej mezi Zarah a Estaol v hrobě Manue otce jeho.“ Soudců 16,31. {PP 425.1}

Zaslíbení Boží, že skrze Samsona začne „vysvobozovati Izraele z ruky Filištínských“, se vyplnilo. Jak chmurný a strašný byl však prožitý život Samsonův, jenž měl být chválou Hospodina a slávou národa. Kdyby byl Samson zůstal věren svému božskému poslání, byl by mohl se ctí a poctami splnit úmysl Boží. Podlehl však pokušení, ukázal se nehodným důvěry a jeho poslání skončilo porážkou, otroctvím a smrtí. {PP 425.2}

Po stránce tělesné byl Samson nejsilnějším mužem na zemi, pokud však jde o míru sebeovládání, poctivosti a povahové pevnosti, byl jedním z nejslabších. Mnozí mylně zaměňují silné vášně za silnou povahu. Ve skutečnosti je však slabý ten, kdo je ovládán svými vášněmi. Opravdová velikost člověka se měří silou, jakou ovládá své city, nikoli silou citů, jež ovládají jeho. {PP 425.3}

Prozřetelnost Boží pečovala o Samsona, aby byl dobře připraven k vykonání díla, k němuž byl povolán. Od samého počátku svého života měl otevřeny příznivé podmínky pro vznik tělesné zdatnosti, duševní síly a čistoty. Vlivem bezbožných druhů přestal se však opírat o Boha, který je pro člověka jediným bezpečným útočištěm a dal se strhnout přívalem zla. Ti, kdož se při konání povinnosti dostanou do zkoušky, si mohou být jisti, že je Bůh ochrání. Jestliže se však úmyslně vydávají v moc pokušení, dříve či později padnou. {PP 425.4}

A právě proti těm, jež Bůh hodlá využít jako svých nástrojů k uskutečnění svého díla, používá satan svých nejúčinnějších prostředků, aby je svedl z cesty. Napadá naše slabá místa, využívá povahových kazů, aby získal vládu nad celým člověkem. Satan dobře ví, že

uspěje, když člověk se svými nedostatky nebojuje. Nikdo však nemusí podlehnout. Člověk není ponechán sobě, nemusí bojovat sám se svými slabými silami proti mocnosti zla. Může získat pomoc a dostane se jí každému, kdo si ji opravdově přeje. Andělé Boží, kteří vystupují a sestupují po žebříku, jak je viděl Jákob ve svém vidění, jsou nápomocni každé duši dostat se až do nejvyššího nebe, touží-li po tom. {PP 425.5}

55. Kapitola — Samuel a Jeho Dětství

Elkána, levita z pohoří Efraim, byl muž zámožný a vlivný. Miloval Hospodina a bál se ho. Jeho žena Anna byla horlivá a zbožná. Její laskavá a nesobecká povaha se vyznačovala opravdovou vážností a náboženskou pevností. {PP 427.1}

Požehnání, po němž každý Hebrej tak dychtivě toužil, bylo tomuto zbožnému páru odepřeno; jejich dům neobšťastňovaly dětské hlásky. Manžel si touženě přál, by jeho jméno mělo pokračovatele, a tak — jako se to dálo v mnoha jiných rodinách — uzavřel druhé manželství. Tento krok, vyvolaný nedostatkem víry v Boha, však nepřinesl štěstí. Narodili se mu sice synové i dcery, avšak štěstí a pohoda manželství byly ty tam. Rodinný klid byl rozvrácen. Penenna, jeho nová žena, byla žárlivá a malicherná a chovala se nadutě a zpupně. Anně se začal zdát život obtížným, beznadějným břemenem. Přesto snášela zkoušku s tichou odevzdaností. {PP 427.2}

Elkána věrně zachovával nařízení Boží. Tehdy se ještě konaly v Sílu bohoslužby. Nekonaly se však pravidelně a tak nebylo zapotřebí jeho pomoci při bohoslužbě ve svatostánku, jíž se jako levita měl účastnit. Přesto docházel k bohoslužbě se svou rodinou a účastnil se obětování v ustanovených shromážděních. {PP 427.3}

Nedobrý vztah, jímž byl jeho domov postižen, projevoval se dokonce i při svatých slavnostech, jež byly spojeny se službou Boží. Po předložení děkovných obětí shromáždila se celá rodina podle ustáleného obyčeje ke sváteční hostině, po níž následovala veselice. Při této příležitosti rozděloval vždy Elkána jídlo tak, že dal matce svých dětí a každému z jejích synů a dcer, a Anně dal na znamení své úcty k ní dvojnásobně. Tím naznačoval, že ji má tak rád, jako by byla měla syna. Druhá žena však vždy vzplanula žárlivostí, činila si nárok na přednostní postavení jako Bohem obdařená a pošklebovala se Anně, že její bezdětnost je důkazem nelibosti Boží. To se opakovalo každým rokem, až to již Anna nemohla déle snášet. Nejsouc s to skrýt svůj žal, propukla v nezadržitelný pláč a odešla ze slavnosti. Její manžel se marně snažil ji utěšit. „Proč pláčeš? A proč nejíš? Proč tak truchlí srdce tvé?“ pravil. „Zdaliž já nejsem tobě lepší nežli deset synů?“. 1. Samuelova 1,8. {PP 427.4}

Anna nikomu nic nevyčítala. Břímě, o něž se nemohla podělit s žádným pozemšťanem, vložila na Boha. Vroucně se k němu modlila, aby ji zbavil potupy a dal jí vzácný dar — syna, kterého by vychovala pro něho. Slavnostně slíbila, že své dítě zasvětí od narození Bohu, splní-li se její žádost. Přistoupila ke vchodu do svatostánku a v duševních mukách „modlila se k Hospodinu a plakala velmi“. Promlouvala k Bohu, aniž vydala hlásky. V oněch zkažených dobách byl takový způsob modlení jen zřídka vidět. Bezuzdné obžerství a dokonce opilství byly zcela běžným zjevem i při náboženských slavnostech. Velekněz Elí, který Annu sledoval, se proto domníval, že přebrala vína. Chtěje ji po zásluze pokárat, pravil přísně: „Dlouho-liž budeš opilá? Vystřízlivěj z vína svého.“ 1. Samuelova 1,10.14 {PP 428.1}

Anna byla ohromena a bolestně dotčena, odpověděla však vlídně: „Nikoli, pane můj, žena jsem ducha truchlivého, ani vína ani nápoje opojného jsem nepila, ale vylila jsem duši svou před Hospodinem. Nepřirovnávejž děvky své k ženě bezbožné, nebo z velikého myšlení a hořkosti své mluvila jsem až dosavad.“ 1. Samuelova 1,15.16. {PP 428.2}

Velekněz byl hluboce pohnut, neboť byl mužem Božím. Místo výtky vyslovil požehnání: „Jdiž v pokoji, a Bůh Izraelský dejž tobě k prosbě tvé, zač jsi ho prosila.“ 1. Samuelova 1,17. {PP 428.3}

Modlitba Annina nezůstala oslyšena. Dostalo se jí daru, za nějž se tak opravdově modlila. Když spatřila své dítě, dala mu jméno Samuel — „Vyprošený od Hospodina“. Jakmile maličký dosáhl věku, kdy už mohl být odloučen od své matky, splnila Anna svůj slib. Milovala své dítě s veškerou láskou mateřského srdce. Sledovala, jak roste, naslouchala jeho dětskému žvatlání a její láska den ze dne rostla. Byl jejím jediným synem, kterého jí darovala nebesa. Přijala ho jako poklad zasvěcený Bohu a nechtěla Dárce připravit o to, co mu patří. {PP 428.4}

Znovu se vydala Anna se svým manželem do Sílo a odevzdala knězi ve jménu Božím svůj drahocenný dar se slovy: „Za toto dítě jsem prosila, a dal mi Hospodin k prosbě mé to, čehož jsem prosila od něho. Protož já také oddávám jej Hospodinu; pro všechny dny, v nichž živ bude, oddanýť jest Hospodinu.“ 1. Samuelova 1,27.28. Elího hluboce dojala víra a zbožná oddanost této izraelské ženy. Protože sám byl milujícím a starostlivým otcem, naplnilo ho úctou a cítil se zahanben, když viděl velkou oběť této matky, která se loučí se svým jediným dítětem, aby je mohla zasvětit službě Boží. Vyčítal si svou sobeckou lásku, v úctě a pokoře se sklonil před Hospodinem a oddal se modlitbám. {PP 428.5}

Srdce matčino plesalo radostí, překypovalo chválou a zatoužila vylít svou vděčnost k Bohu. Anna dostala vnuknutí. „I modlila se Anna a řekla: {PP 428.6}

Zplésalo srdce mé v Hospodinu,
a vyzdvižen jest roh můj v Hospodinu,
rozšířila se ústa má proti nepřátelům mým,
nebo rozveselila jsem se v spasení tvém.
Neníť žádný tak svatý jako Hospodin,
nýbrž žádného není kromě tebe,
neníť žádný tak silný jako Bůh náš.
Nemluvtež již více hrdě,
a nevycházej z úst vašich slovo pyšné,
nebo Bůh silný vševědoucí jest Hospodin,
a usilování jeho jemu nepochybují ...
Hospodin umrtvuje i obživuje,
uvodí do pekla i vyvodí.

Hospodin ochuzuje i zbohacuje,
ponižuje i povyšuje.
Nuzného vyzdvihuje z prachu,
a z hnoje vyvyšuje chudého,
aby je posadil s knížaty,
a stolici slávy dědičně jim dal;
Nebo Hospodinovy jsou stěžeje země,
na nichž založil okršlek.
Onť ostříhá noh svatých svých,
ale bezbožní ve tmě umlknou;
nebo ne v síle záleží síla člověka.
Kteříž se protiví Hospodinu, setříni budou,
na takové s nebe hřímati bude.
Hospodin souditi bude končiny země,a dá sílu králi svému,
a vyvýší roh pomazaného svého.“

1. Samuelova 2,1-10. {PP 429.1}

Prorocká slova Annina se týkají jak Davida, který bude vládnout Izraeli jako král, tak Mesiáše, pomazaného Páně. Chvalozpěv se nejprve zmiňuje o zpupné a svárlivé ženě, poukazuje na záhubu nepřátel Božích a konečné vítězství vykoupeného lidu Božího. {PP 429.2}

V pokoji vrátila se Anna ze Sílo do svého domova v Ramataim, zanechavši svého syna Samuela v Sílo, kde měl být vychován pod vedením velekněze k službě v domě Páně. Již v době, kdy nabýval rozumu, učila Anna svého syna milovat a ctít Boha a pokládat se za Hospodinova. Snažila se, aby každý předmět kolem něho zaváděl jeho mysl ke Stvořiteli. I když se rozloučila se svým dítětem, neustala věrná matka ve své péči o něho. Každý den se za něho modlila. Každý rok vlastnoručně zhotovila pro něho suknici, a když se se svým manželem účastnila bohoslužeb v Sílo, dávala ji dítěti jako upomínku své lásky. Každá nitka sukničky byla utkána za doprovodu modlitby, aby zůstal čistý, šlechetný a věrný. Nežádala pro svého syna velikost, jakou oceňuje svět, ale modlila se vroucně, aby dosáhl takové velikosti, jíž si cení nebe, aby mohl přispět k slávě Boží a přinést požehnání svým bližním. {PP 429.3}

Jaké to odměny dostalo se Anně! A jaké povzbuzení k věrnosti poskytla svým příkladem! Každé matce se dostává takové nesmírné a nekonečně vzácné příležitosti. Plnění povinností, jež ženy považují za nudné a únavné, by mělo být oceňováno jako velký a ušlechtilý úkol. Je výsadou matky, že svým vlivem může oblažit svět a tím sebe samu. Může pro své děti upravit cestu tak, aby vedla světlem i stínem až ke slavným výšinám. Matka však může doufat, že utvoří povahu svých dětí podle božského vzoru jen tehdy, usiluje-li sama o to žít podle učení Kristova. Svět je pln zhoubných vlivů. Móda a mravy mají na mládež silný vliv.

Jestliže matka neplní svou povinnost a o své děti nepečuje, nevede je a nekrotí, pak přirozeně přijmou zlo a odvrátí se od dobra. Každá matka by se měla často obracet ke svému Spasiteli s modlitbou: „Nauč nás, co máme dělati s dítětem a jaká péče o to dítě a správa při něm býti má!“ Soudců 13,8.12. A měla by dbát pokynů, obsažených ve slově Božím, a nabude moudrosti, jíž potřebuje. {PP 430.1}

„Mládeneček Samuel prospíval a rostl, a milý byl, jakož před Hospodinem, tak i před lidmi.“ 1. Samuelova 2,26. Ačkoli Samuel prožil své mládí ve stánku úmluvy při službě Boží, nebyl ušetřen neblahých vlivů a hříšných příkladů. Synové velekněze Elího se nebáli Boha a nectili svého otce. Samuel však nevyhledával jejich společnost a nenásledoval je v jejich špatnostech. Snažil se stále, aby se stal tím, čím ho chtěl mít Bůh. A to je výsadou každého mládí. Bůh patří se zalíbením na to, když službě Boží se věnují i malé děti. {PP 430.2}

Samuel byl svěřen péči Elího a svou roztomilostí získal si vřelou náklonnost starého kněze. Byl milý, laskavý, poslušný a uctivý. Elí, kterého trápila svéhlavost vlastních synů, nacházel v přítomnosti svého chráněnce klid, útěch a blaho. Samuel byl ochotný a něžný. Žádný otec nemohl milovat své dítě vroucněji, než Elí miloval tohoto chlapce. Bylo to zvláštní, že mezi nejvyšším soudcem národa a pouhým dítětem mohl vzniknout tak vřelý vztah. Když na Elího dolehly útrapy stáří, když začal pociťovat úzkost a lítost nad zhýralým životem svých synů, obracel se k Samuelovi pro útěchu. {PP 430.3}

Nebylo obvyklé, aby levité nastupovali svou službu před dovršením dvacátého pátého roku svého věku, Samuel však byl výjimkou z tohoto pravidla. Každým rokem mu byly svěřovány významnější úkoly a přesto, že byl ještě dítě, nosil už lněný efod na znamení, že je zasvěcen službě ve svatostánku. Přestože byl velmi mladý, když ho přivedli do služby ve svatostánku, plnil již tehdy povinnosti při bohoslužbě, přiměřené jeho schopnostem. Zpočátku to byly povinnosti velmi nenáročné a ne vždy příjemné. Vykonával je však s ochotou a nejlépe, jak uměl. Jeho náboženství prostoupilo všechny jeho každodenní povinnosti. Pokládal se za služebníka Božího a svou práci pokládal za dílo Boží. Jeho úsilí se setkávalo s uznáním, protože vycházelo z lásky k Bohu a z upřímné touhy splnit vůli Boží. Tak se stal Samuel spolupracovníkem Pána nebe a země. A Bůh ho vybavil schopnostmi, aby mohl vykonat pro Izrael velké dílo. {PP 431.1}

Kdyby děti byly vedeny k tomu, aby své každodenní nenáročné povinnosti braly jako úkol, který jim ukládá Hospodin, jako školu, v níž se mají naučit sloužit věrně a poctivě, oč radostnější a čestnější by se jim zdála jejich práce. Brát každou povinnost, jako by to byla práce pro Hospodina, mění i tu nejvšednější činnost v potěšení a spojuje jejího vykonavatele na zemi se svatými bytostmi, jež konají vůli Boží na nebi. {PP 431.2}

Abychom dosáhli úspěchu v tomto svém pozemském životě a abychom získali budoucí život, je závislé na tom, jak úspěšně a svědomitě plníme své povinnosti i v maličkostech. V

každém díle Božím se zračí dokonalost, ve velkém právě tak jako v nejnepatrnějším. Světy ve vesmírném prostoru stvořila táž ruka, která s tak naprostou dokonalostí stvořila polní lilie. A jako Bůh je dokonalý ve svém oboru, tak bychom i my měli být dokonalí ve svém oboru. Dokonalá povaha, silná a krásná, vzniká plněním jednotlivých povinností. A náš život by se měl vyznačovat věrností, jak v našich největších skutcích, tak i v těch nejmenších. Naši životní cestu uhladí poctivost i v maličkostech a drobné skutky věrnosti a laskavosti. A až naše pozemské dílo skončí, shledáme, že každá z drobných povinností, kterou jsme věrně splnili, přispěla svým nesmazatelným dílem k dobrému. {PP 431.3}

Dnešní mladí lidé mohou mít v očích Božích právě takovou cenu, jakou měl Samuel. Věrným zachováváním své křesťanské poctivosti mohou silně zapůsobit k lepšímu. Takových lidí je dnes zapotřebí. Bůh má práci pro každého z nich. Ještě nikdy nevykonali lidé pro Boha a pro lidstvo tolik, kolik by dnes mohli vykonat ti, kdož zůstávají věrni hřivně svěřené jim Bohem. {PP 431.4}

56. Kapitola — Elí a jeho Synové

Elí byl knězem a soudcem v Izraeli. Zastával nejvyšší a nejodpovědnější místo v národě Božím. Jako muž vyvolený Bohem pro vykonávání svatých povinností kněze a vybavený nejvyšší soudní mocí v zemi měl velký vliv na kmeny Izraele a všichni k němu vzhlíželi jako na svůj příklad. Ačkoli byl ustanoven k tomu, aby vládl celému národu, ve své vlastní rodině nevládl. Elí byl shovívavým otcem. Miloval klid a mír, nevyužíval své otcovské moci, aby potlačil zlozvyky a vášně svých dětí. Místo aby je káral nebo trestal, podvoloval se jejich vůli a nechal je, aby si dělaly po svém. Místo aby výchovu svých synů pokládal za jednu ze svých nejdůležitějších povinností, považoval ji za věc nevýznamnou. Knězi a soudci Izraele nebyla neznáma jeho povinnost vychovávat děti, které Bůh svěřil jeho péči. Tuto povinnost však Elí zanedbával, protože by musel potlačovat vůli svých synů, trestat je a leccos jim odpírat. Nezvážil, jak strašné následky to přinese, a dopřál svým dětem vše, po čem toužily, a zanedbával jejich výchovu pro službu Boží a pro plnění denních povinností. {PP 432.1}

O Abrahámovi pravil Bůh: „Znám jej; protože přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy, a činili spravedlnost a soud.“ 1. Mojžíšova 18,19. Elí však dopustil, aby jeho děti ovládly jeho. Otec se stal podřízeným dětí. Kletba hříchu se projevila ve zvrhlosti a ve špatnostech, jimiž se vyznačovali jeho synové. Nedostatečně si vážili Boha a svatosti zákona Božího. Službu Boží pokládali za všední věc. Zvykli si od dětství na svatostánek a na služby v něm, avšak místo aby se stali zbožnějšími, ztratili všechen pocit svatosti a jejího významu. Otec je nevedl k tomu, aby uznávali jeho vážnost, nedovedl jim vštípit úctu k svaté službě ve svatostánku. Když pak dosáhli mužného věku, byli již zcela nasáklí jedem pochybovačnosti a vzpoury. {PP 432.2}

Ačkoli se pro to vůbec nehodili, byli ustanoveni kněžími ve svatyni, aby sloužili Bohu. Hospodin dal zcela jasné pokyny, co je nutné dodržovat při obětování. Tito zvrhlíci však se při svém pohrdání autoritou nezastavili ani před službou Boží a nedbali zákona o obětech, které se měly přinášet způsobem co nejslavnostnějším. Oběti, které naznačovaly budoucí smrt Kristovu, měly udržovat v srdcích lidu víru v budoucího Vykupitele. Proto bylo velmi důležité, aby pokyny Páně týkající se obětování byly přísně dodržovány. Oběti na usmířenou byly zvláštním výrazem díkuvzdání Bohu. Při těchto obětech byl na oltáři spalován jen tuk. Určitá jeho část byla určena kněžím, větší část pak byla vrácena obětujícímu, aby ji snědl se svými přáteli při obětní hostině. Tím se mysli všech měly ve vděčnosti a víře upřít k velké Oběti, která sejme hříchy světa. {PP 432.3}

Synové Elího si neuvědomovali velebnost této symbolické služby, nýbrž mysleli jen na to, jak jí využít k ukojení vlastní poživačnosti. Nespokojovali se s částí oběti na usmířenou, jež jim byla přidělena, nýbrž žádali ještě další část; a velké množství těchto obětních darů, přinášených o výročních slavnostech, poskytovalo kněžím příležitost, aby se obohacovali na

úkor lidu. Nejen, že požadovali více, než na co měli nárok, ale nechtěli ani čekat, až shoří tuk obětovaný Bohu. Začali si vybírat a vymáhat části, které se jim zamlouvaly, a když se někdo zpěčoval ji vydat, hrozili, že si ji vezmou násilím. {PP 433.1}

Tato neúcta, kterou projevovali, zbavila záhy bohoslužbu jejího svatého a slavnostního významu a lidé začali pohrdat „obětmi Hospodinovými“. Přestávali poznávat ve své oběti velkou předobraznou oběť, ke které měli vzhlížet. „I byl to hřích mládenců těch před Hospodinem velmi veliký“. 1. Samuelova 2,17. {PP 433.2}

Tito bezbožní kněží přestoupili zákon Boží a zneuctili svůj svatý úřad svými zpustlými a zvrhlými skutky. Svou přítomností poskvrňovali stánek Boží. Mnozí z rozhořčení nad zvrhlými činy, jichž se dopouštěl Ofni a Fínes, přestali navštěvovat stanovené bohoslužby. A tak začali lidé zanedbávat službu Bohem nařízenou a opovrhovat jí, protože byla poskvrněna hříchy bezbožníků. Ti pak, kteří podléhali zlu, byli tím k hříchu povzbuzováni. Bezbožnost, zpustlost, ba i modloslužebnictví se začaly hrozivě rozmáhat. {PP 433.3}

Elí se dopustil velké chyby, když dovolil, aby jeho synové setrvali ve svatém úřadě. Tím, že jejich chování z toho či onoho důvodu omlouval, přestal vidět jejich hříchy. Když však nakonec svým chováním překročili všechny meze, nemohl už zavírat oči nad zločiny svých synů. Lidé si stýskali na jejich násilnictví a velekněz byl z toho zarmoucen a nešťasten. Neodvažoval se už déle mlčet. Jeho synové si však zvykli myslet jen na sebe a o nikoho jiného se nestarat. Viděli zármutek svého otce, jejich tvrdá srdce se však neobměkčila. Vyslechli sice jeho domlouvání, nezanechalo v nich však žádné stopy. Nepřestali dále páchat špatnosti, ačkoli byli upozorněni na následky svých hříchů. Kdyby byl Elí zasáhl proti svým synům spravedlivě, byli by museli být zbaveni svého kněžského úřadu a potrestáni smrtí. Hrozil se však toho, že by tím na ně dolehla nepřízeň lidu, který by je odsoudil, a ponechával je proto v nejposvátnějším postavení. Dovolil jim, aby svou zkažeností znesvěcovali svatou službu Boží a tím uráželi věc pravdy. Léta nezahladila tuto urážku. Protože soudce Izraele zanedbal svou povinnost, vzal věc do svých rukou Bůh. {PP 433.4}

„I přišel muž Boží k Elí a řekl jemu: Takto praví Hospodin: Zdaliž jsem se patrně nezjevil domu otce tvého, když byli v Egyptě, v domě Faraonově? A vyvolil jsem ho sobě ze všech pokolení Izraelských za kněze, aby obětoval na oltáři mém, a aby kadil vonnými věcmi a nosil efod přede mnou; dal jsem také domu otce tvého všecky ohnivé oběti synů Izraelských. {PP 434.1}

Proč pošlapáváte oběť mou, i suchou oběť mou, kterouž jsem přikázal v příbytku tomto? A víces ctil syny své nežli mne, abyste tyli prvotinami všech obětí suchých Izraele lidu mého. {PP 434.2}

Protož praví Hospodin Bůh Izraelský: Řekl' jsem byl zajisté, dům tvůj a dům otce tvého přisluhovati měl přede mnou až na věky, ale nyní praví Hospodin: Odstup to ode mne; nebo

těch, kteříž mne ctí, poctím, kteříž pak mnou pohrdají, v pohrdání přijdou… Vzbudím pak sobě kněze věrného, kterýž vedlé srdce mého a vedlé duše mé vše konati bude, a vzdělám jemu dům stálý, aby přisluhoval před pomazaným mým po všecky dny.“ 1. Samuelova 2,27-30.35. {PP 434.3}

Bůh obvinil Elího, že si svých synů cení více než Hospodina. Elí raději dopustil, aby se z obětí, které Bůh ustanovil jako požehnání pro Izrael, stala věc ohavná a opovrženíhodná, než by své syny vydal za jejich bezbožnost a ohavnost všeobecnému opovržení. Ti, kdož podléhají svým náklonnostem a zaslepení láskou dovolují svým dětem, aby ukájely svá sobecká přání, a nedovolávají se moci Boží, aby kárali hřích a trestali zlo, dávají najevo, že jim záleží více na bezbožných dětech než na Bohu. Takovým záleží více na tom, aby chránili svou pověst, než aby velebili Boha, aby spíše uspokojili své děti, než aby se zalíbili Hospodinu a uchránili službu Boží před každým zdáním zla. {PP 434.4}

Jako kněz a soudce Izraele byl Elí Bohu odpovědný za mravní a náboženský stav svého národa, zvláště pak za povahu svých synů. Měl se nejprve pokusit zabránit zlu mírnými opatřeními. Kdyby se ukázala neúčinnými, měl k potlačení zla použít nejpřísnějších prostředků. Vyvolal nelibost Boží, protože nekáral hřích a nevykonal spravedlnost nad hříšníkem. Nebylo už možno na něho spoléhat, že zachová Izrael v čistotě. Ti, kdož nemají dostatek odvahy vytknout zlo nebo z netečnosti či nevšímavosti nevynakládají řádné úsilí, aby udrželi v čistotě rodinu nebo Církev Boží, jsou zodpovědni za zlo vzniklé následkem toho, že neplnili svou povinnost. Za zlo, kterému jsme mohli zabránit uplatněním své rodičovské nebo pastýřské moci, neseme stejnou odpovědnost, jako kdybychom je spáchali sami. {PP 434.5}

Elí nespravoval svou domácnost podle zásad, jež dal Bůh pro správu rodiny. Řídil se vlastním soudem. Jako milující otec přehlížel nedostatky a hříchy svých synů v dětských letech, namlouvaje si, že ze svých sklonů k špatnostem časem vyrostou. Také dnes se mnozí dopouštějí téhož omylu. Domnívají se, že znají lepší způsob, jak vychovávat své děti, než jaký předpisuje Bůh v Písmě svatém. Živí v dětech sklony ke zlu a omlouvají je: „Jsou ještě příliš malé, než aby za to mohly být trestány. Počkejme, až vyrostou a pak jim domluvíme.“ Tak zlozvyky zakoření, až se stanou součástí povahy. Děti vyrůstají bez výchovy, nabývají povahových vlastností, jež neblaze působí po celý jejich život a přenášejí se snadno na druhé. {PP 435.1}

Rodinu nemůže postihnout větší pohroma, než když se dětem dovolí, aby jednaly podle svého. Když rodiče splní každé přání svých dětí a trpí jim i to, o čem vědí, že jim neprospívá, ztratí k nim děti vbrzku veškerou úctu, přestanou si vážit moci Boha i lidí a začnou podléhat vůli satanově. Špatně spravovaná rodina má na celou společnost velký a neblahý vliv. Je zdrojem zla, jež postihuje rodiny, města a celé státy. {PP 435.2}

Protože Elí zaujímal vysoké postavení, byl jeho vliv mnohem větší, než kdyby byl obyčejným člověkem. Jeho rodinný život byl vzorem pro celý Izrael, který se jím řídil. Neblahé následky jeho zanedbávání rodinného života se projevily v tom, že jeho příklad napodobily tisíce rodin. Když rodiče se hlásí k víře, ale své děti nechají páchat zlo, tupí tím pravdu Boží. Jak je rodina křesťanská, se měří nejlépe podle toho, jaký druh povahy se v ní pod vlivem křesťanství rodí. Činy mluví přesvědčivěji než jakékoli vyznání víry. Jestliže přesvědčení křesťané nevyvíjejí opravdové, stálé a pracné úsilí vést spořádanou domácnost jako důkaz, co zmůže víra v Boha, a místo toho zanedbávají svou správu a nebrání svým dětem v jejich zlých náklonnostech, počínají si jako Elí, tupí věc Kristovu a přivádějí sebe i své rodiny do záhuby. Jakkoli velké však je zlo takové rodičovské nehodnosti, je ještě desetkrát větší, připouštějí-li je ve svých rodinách ti, kdož byli ustanoveni učiteli svého lidu. Jestliže takoví nevládnou ve svých rodinách, svým špatným příkladem svádějí mnohé. Jejich vina je mnohem větší než vina ostatních, neboť s jejich postavením je spojena větší odpovědnost. {PP 435.3}

Zaslíbení znělo, že rod Árónův bude provždy kráčet před Bohem; bylo však dáno za podmínky, že potomci Árónovi se dají dílu ve svatostánku celým svým srdcem a že budou ctít Boha všemi svými skutky, že nebudou otročit svým sobeckým zájmům, aniž podlehnou svým zvrácenostem. Hospodin podrobil Elího a jeho syny zkoušce a shledal, že jsou naprosto nehodni toho, aby zastávali vznešené postavení kněží ve službách Božích. Proto Bůh pravil: „Odstup to ode mne.“ 1. Samuelova 2,30. Bůh nemohl uskutečnit dobro, které hodlal vykonat pro Izraelské, protože sami ze své strany k tomu nepřispěli. {PP 435.4}

Ti, kdož slouží svatým věcem, měli by svým příkladem vštěpovat lidu úctu k Bohu a bázeň Boží. Jestliže však ti, kdož stojíce „na místě Kristově“ (2. Korintským 5,20) a majíce zvěstovat lidu Boží poselství milosti a smíření, využívají svého svatého pověření jako pláštíků k ukojení svých sobeckých zájmů a smyslných choutek, stávají se sami nejúčinnějšími nástroji satanovými. Jako Ofni a Fínes jsou pak příčinou toho, že lidé pošlapávají oběť Hospodinovu. Mohou po jistou dobu své špatnosti skrývat, když se však nakonec odhalí jejich skutečná povaha, utrpí tím víra lidí těžký otřes, který často končí ztrátou jejich důvěry v náboženství. Zůstane pak v nich nedůvěra ke všem, kdož učí slovu Božímu. S nedůvěrou a pochybnostmi přijímají pak poselství pravého služebníka Kristova. Kladou si pak stále otázku: „Není snad tento jako onen, o němž jsme se domnívali, že je svatý — a zatím byl zkažený?“ Tak slovo Boží pozbývá svého vlivu na lidské duše. {PP 436.1}

Když Elí vytýkal svým synům nepravosti, pronesl slavná slova strašného významu, jež by měli důkladně uvážit všichni, kdož slouží svaté věci: „Zhřeší-li člověk proti člověku, souditi ho bude soudce; pakli kdo zhřeší proti Hospodinu, kdo se zasadí o něho?“ 1. Samuelova 2,25. Kdyby byly jejich zločiny poškodily jen jejich bližní, byl by soudce mohl poškozené usmířit vynesením trestu a požadováním odškodnění. A pachatelé by pak mohli

být omilostněni. Nebo kdyby se byli neprovinili opovážlivým hříchem, byla by mohla být za ně obětována smírčí oběť jejich hříchy byly však v souvislosti s jejich úřadem kněží Nejvyššího, souvisely s oběťmi za hříchy, čímž znesvětili a zneuctili dílo Boží před lidem, takže nemohlo být pro ně odpuštění. Ani jejich vlastní otec, ač sám velekněz, neodvážil se za ně orodovat a chránit je před hněvem svatého Boha. Ze všech hříšníků mají největší provinění ti, kdož uvádějí v opovržení prostředky, jež nebe poskytuje pro spásu člověka, kdož „znovu křižují Syna Božího, a v porouhání vydávají“. Židům 6,6. {PP 436.2}

57. Kapitola — Stánek úmluvy v Rukou Filištínských

Rodině Elího se dostalo další výstrahy. Bůh nemohl obcovat s velekněžem a jeho syny, protože jejich hříchy jako těžký mrak znemožňovaly přítomnost Ducha svatého. Uprostřed všeobecného zla zůstával však nebi věrný malý Samuel a jemu jako proroku Nejvyššího bylo svěřeno poselství, jež odsuzovalo rodinu Elího. {PP 437.1}

„Řeč Hospodinova byla vzácná v těch dnech, aniž bývalo vidění zjevného. Stalo se pak jednoho dne, když Elí ležel na místě svém, a již byl počal scházeti na oči, a nemohl viděti, Samuel také spal, a světlo Boží ještě zhašeno nebylo v chrámě Hospodinově, v němž byla truhla Boží, že zavolal Hospodin Samuele.“ Samuel se domníval, že je to hlas Elího, spěchal k lůžku knězovu a volal: „Teď jsem, nebo jsi mne volal.“ Elí odpověděl: „Nevolal jsem, jdi zase spáti.“ 1. Samuelova 3,1-5. Třikrát zavolal tak hlas Samuela a třikrát Samuel odpověděl. A tu Elí nabyl přesvědčení, že tajemné volání je hlas Boží. Hospodin pominul vyvoleného sluhu Božího, starce s šedivou hlavou, aby obcoval s dítětem. Hořká, avšak zasloužená to důtka, jíž se dostalo Elímu a jeho rodině! {PP 437.2}

V srdce Elího nebylo závisti, ani žárlivosti. Přikázal Samuelovi, aby odpověděl, bude-li znovu osloven: „Mluv, Hospodine, nebo slyší služebník tvůj.“ A když hlas znovu zazněl, chlapec odpověděl: „Mluv, nebo slyší služebník tvůj.“ 1. Samuelova 3,9.10. Tak posvátnou hrůzou byl jat při pomyšlení, že k němu hodlá promluvit veliký Bůh, že si nemohl přesně vzpomenout na slova, kterými měl podle Elího příkazu odpovědět. {PP 437.3}

„I řekl Hospodin Samuelovi: Aj, já učiním věc takovou v Izraeli, kterouž kdokoli uslyší, zníti jemu bude v obou uších jeho. V ten den uvedu na Elí všecko to, což jsem mluvil proti domu jeho; počnuť i dokonám. A ukáži jemu, že já soudím dům jeho až na věky pro nepravost, o níž věděl; nebo znaje, že na se zlořečenství uvodí synové jeho, a však nezbránil jim. A protož jsem zapřisáhl domu Elí, že nebude vyčištěna nepravost domu Elí žádnou obětí, ani obětí suchou až na věky.“ 1. Samuelova 3,11-14. {PP 437.4}

Než se mu dostalo tohoto poselství od Boha, Samuel „ještě neznal Hospodina, a ještě nebyla mu zjevena řeč Hospodinova“, to znamená, že ještě nebyl obeznámen s takovým přímým projevem přítomnosti Boží, jakého se dostávalo prorokům. Bylo úmyslem Hospodinovým zjevit se tak neočekávaně, aby Elí se o zjevení dozvěděl z dotazů chlapcových a z jeho úžasu. {PP 437.5}

Strach a hrůza jaly Samuela při pomyšlení, že má vyřídit tak strašné poselství. Ráno začal jako obvykle konat své povinnosti, jeho mladé srdce však tížilo těžké břímě. Hospodin mu nepřikázal, aby Elímu sdělil strašnou hrozbu, a tak Samuel zachovával mlčení a pokud možno se Elímu vyhýbal. Obával se, že by ho nějaká otázka mohla přimět k tomu, aby prozradil Boží soud tomu, jehož miloval a ctil. Elí si byl jist, že poselství obsahuje předpověď nějakého velkého neštěstí, jež potká jeho a jeho rodinu. Zavolal Samuela a

vyzval ho, aby mu podle pravdy vypověděl, co mu zjevil Hospodin. Chlapec uposlechl a stařec pokorně a oddaně přijal rozsudek. „Hospodinť jest," pravil, „nechť učiní, což ráčí." 1. Samuelova 3,18. {PP 438.1}

Pravou lítost však Elí neprojevil. Přiznal sice svou vinu, neodřekl se však hříchu. Po léta odkládal Hospodin provedení vyneseného rozsudku. V těch letech mohly být mnohé chyby minulosti napraveny, avšak starý kněz neučinil účinná opatření k odstranění zlořádů, jež znesvěcovaly svatyni Hospodinovu a přiváděly tisíce Izraelských do záhuby. Shovívavost Boží způsobila, že Ofni a Fínes se ještě více zatvrdili a byli ve svých hříších ještě smělejší. Elí oznámil celému národu, že se jeho rodině dostalo výstrahy a výtky v poselství Božím. Doufal, že tím do jisté míry odčiní zlo, které způsobil svou netečností. Lid však výstrahy nedbal a nedbali jí ani kněží. Také okolní národy, jimž nezůstaly utajeny nepravosti páchané Izraelem, se ještě směleji oddávaly modloslužbě a ještě více propadaly zločinnosti. Nepociťovaly vinu za své hříchy, kterou by si byli jistě uvědomovaly, kdyby byli Izraelští zůstali poctivými. Den odplaty se však přiblížil. Moc Boží byla pošlapávána, zanedbávalo se uctívání Boha, ba pohrdalo se jím. Nastal čas, kdy Bůh musel zakročit, aby uchránil čest svého jména. {PP 438.2}

Tehdy „vytáhl Izrael proti Filištínským v boji, a položili se při Eben-Ezer, Filištínští pak položili se v Afeku." Tuto válečnou výpravu podnikli Izraelští, aniž se poradili s Bohem a aniž měli souhlas velekněze nebo proroka. „A když se sšikovali Filištínští proti Izraelovi, a již se potýkali: poražen jest Izrael od Filištínských, tak že jich zbito v té bitvě na poli takměř čtyři tisíce mužů." Když se zbytky zdeptaného vojska vrátily do tábora, „řekli starší Izraelští: Proč nás dnes Hospodin porazil před Filištínskými?" Lid, který už dozrál pro soud Boží, si neuvědomoval, že příčnou této strašné porážky byly jeho vlastní hříchy. I řekli: „Vezměte k sobě z Sílo truhlu smlouvy Hospodinovy, ať přijde mezi nás, a vysvobodí nás z rukou nepřátel našich." 1. Samuelova 4,1-3. Hospodin nevydal rozkaz, ani nedal povolení k tomu, aby vojsko vzalo s sebou truhlu smlouvy, přesto však Izraelští pevně věřili, že nyní zvítězí, a proto s radostnými výkřiky všichni uvítali, když synové Elího přinesli truhlu do tábora. {PP 438.3}

Filištínští spatřovali v truhle smlouvy Boha Izraele. Všechny velké divy, které Hospodin učinil pro svůj národ, připisovali její moci. Když proto uslyšeli, s jakými výkřiky radosti přijali Izraelští truhlu ve svém táboře, pravili. „Jaký jest to hlas výskání velkého tohoto v vojště hebrejském? I poznali, že truhla Hospodinova přišla do vojska. Protož báli se Filištínští, když praveno bylo: Přišel Bůh do vojska jejich; a řekli : Běda nám, nebo nebylo prvé nic k tomu podobného. Běda nám! Kdo nás vysvobodí z ruky těch bohů silných? Tiť jsou bohové, kteříž zbili Egypt všelikou ranou i na poušti. Posilňte se a buďte muži, ó Filištínští, abyste nesloužili těm Hebrejským, jako oni sloužili vám; buďtež tedy muži a bojujte." 1. Samuelova 4,6-9. {PP 439.1}

Filištínští prudce zaútočili, porazili Izraelské a způsobili jim těžké ztráty. Třicet tisíc mužů padlo v boji na straně Izraelských. Filištínští dobyli truhlu smlouvy; při její obraně padli v boji oba synové Elího. Tím byl znovu na věčné časy dán důkaz, že nepravost lidu Božího neprojde bez trestu. Čím větší má kdo znalost vůle Boží, tím většího hříchu se dopouští, nejedná-li ve shodě s ní. {PP 439.2}

Izraelské potkalo nejkrutější neštěstí, jaké je mohlo potkat. Truhla Boží jim byla uloupena a dostala se do rukou nepřátel. Vpravdě přišel Izrael o svou slávu, když ztratil symbol přebývající přítomnosti a moci Hospodinovy. S touto svatou truhlou byla spjata nejpodivuhodnější zjevení pravdy a moci Boží. Kdykoli se dříve objevila, dosáhli Izraelští zázračných vítězství. Chránila je křídla zlatého cherubína a nevýslovná sláva jasného oblaku, viditelného symbolu nejvyššího Boha, spočívala na ní ve svatyni svatých. Nyní však nepřinesla Izraelským vítězství. Tentokrát nebyla jejich záštitou. Velký smutek zavládl v Izraeli. {PP 439.3}

Izraelští si neuvědomili, že svou víru vyznávali toliko slovy a že taková víra ztrácí u Boha ceny. Zákon Boží, uložený v truhle, byl rovněž symbolem přítomnosti Boží. Izraelští však opovrhli přikázáními Božími, pohrdli požadavky, jež tato přikázání nařizují a zarmoutili Ducha Božího a zapudili ho od sebe. Když lid byl poslušen svatých přikázání, Hospodin byl při něm a zasazoval se za něho svou věčnou mocí. Když však přestali spojovat truhlu smlouvy s Bohem a když přestali ctít zjevenou vůli Boží poslušností zákona Božího, měla pro ně truhla smlouvy sotva větší cenu než obyčejná truhla. Izraelští vzhlíželi k truhle jako modlářské národy ke svým bohům, jakoby truhla sama představovala moc a skýtala spásu. Přestoupili zákon, který byl v truhle uložen, neboť právě uctívání truhly vedlo k formálnosti, pokrytectví a modlářství. Svým hříchem se vzdalovali Bohu a Bůh jim nemohl dát vítězství, dokud nezačnou litovat své nepravosti a nezřeknou se jí. {PP 439.4}

Nestačilo, že truhla a svatostánek byly umístěny uprostřed Izraele. Nestačilo, že kněží přinášeli oběti a lid se nazýval dítky Božími. Hospodin nepřijímá prosby těch, kdož páší nepravosti. Je psáno, že „kdo odvrací ucho své, aby neslyšel zákona, i modlitba jeho jest ohavností.“ Přísloví 28,9. {PP 440.1}

Když vojsko vytáhlo do boje, zůstal Elí, již starý a slepý v Sílo. S neblahou předtuchou očekával výsledek bitvy, neboť „srdce jeho lekalo se za truhlu Boží“. 1. Samuelova 4,13. Seděl před vchodem do stánku úmluvy na okraji silnice a den po dni s úzkostí vyčkával příchod posla z bojiště. {PP 440.2}

Konečně se objevil jeden Benjaminský, utíkaje s kopce vedoucího k městu a „maje roucho roztržené a hlavu prstí posypanou“. 1. Samuelova 4,12. Přeběhl bez povšimnutí kolem starce, sedícího u cesty, vběhl do města a opakoval dychtivému zástupu zprávu o porážce a utrpených ztrátách. {PP 440.3}

Nářek a bědování donesly se sluchu Elího, sedícího u stánku úmluvy. Přivedli k němu posla a ten pravil Elímu: „Utekl Izrael před Filištínskými, také i porážka veliká stala se v lidu, ano i oba synové tvoji zabiti jsou, Ofni a Fínes.“ Jakkoli strašné to byly zprávy, Elí přežil toto sdělení, protože tušil, že to tak dopadne. Když však posel dodal: „A truhla Boží jest vzata,“ strnula jeho tvář nevýslovnou úzkostí. Pomyšlení, že to byl jeho hřích, který tak zneuctil Boha a byl příčinou toho, že Bůh odstoupil od Izraele, bylo nad jeho síly. Zhroutil se, padl a „zlomiv šíji, umřel“. 1. Samuelova 4,17.18. {PP 440.4}

Přestože Fínes byl tak bezbožný, byla jeho manželka ženou, která se bála Hospodina. Smrt jejího tchána a manžela a především hrozná zvěst, že truhla Boží se octla v rukou nepřátel, způsobily její smrt. Cítila, že Izrael ztratil svou poslední naději. Dítěti, které porodila v této nešťastné hodině, dala jméno Ichabod neboli „Neslavný“ a před posledním svým vydechnutím s žalem opakovala slova: „Přestěhovala se sláva z Izraele, nebo vzata jest truhla Boží.“ 1. Samuelova 4,22. {PP 440.5}

Hospodin však zcela nezavrhl svůj národ, ani nestrpěl, aby se pohané dlouho těšili ze svého vítězství. Použil Filištínských jako nástroje, aby potrestal Izrael, a použil pak truhly smlouvy, aby potrestal Filištínské. Božská přítomnost, jež provázela truhlu, byla dosud příčinou síly a slávy národa, který byl poslušen Boha. {PP 440.6}

Tato neviditelná přítomnost provázela truhlu dále, aby v přestupnících svatého zákona Božího vyvolala hrůzu a zahubila je. Hospodin často používá svých největších nepřátel, aby potrestal nevěrnost svého lidu. Bezbožníci se mohou načas těšit ze svého vítězství, mohou se radovat z toho, jak Izrael trpí pod tíhou trestu, přijde však čas, kdy i oni pocítí rozsudek svatého Boha, jemuž je hřích odporný. Kdekoli se objeví bezbožnost, tam rychle a neomylně zasáhnou soudy Boží. {PP 441.1}

Filištínští přestěhovali truhlu vítězoslavně do Azotu, jednoho z pěti svých hlavních města, a umístili ji v domě svého boha Dágona. Domnívali se, že moc, která dosud provázela truhlu, přejde nyní na ně a že tato moc spolu s mocí boha Dágona je učiní nepřemožitelnými. Když však druhého dne vstoupili do chrámu, spatřili něco, co je zděsilo. Dágon ležel povalený tváří k zemi před truhlou Hospodinovou. Kněží s úctou modlu zvedli a postavili ji na její místo. Příštího rána ji však opět našli zuráženou na zemi před truhlou. Horní polovinou se modla podobala člověku, spodní půlí pak rybě. Všechny části modly, které připomínaly lidské tvary, byly uraženy a zůstalo jen tělo ryby. Kněží i lid zachvátila hrůza; viděli v této tajuplné události zlé znamení, věštící jejich záhubu a záhubu jejich model před Bohem Hebrejů. Odnesli truhlu z chrámu a umístili ji ve zvláštní budově. {PP 441.2}

Obyvatele Azotu začala sužovat trapná a zhoubná nemoc. Připomněli si rány, jimiž Bůh Izraele stíhal Egypt, a připisovali vznik nemoci tomu, že mají u sebe truhlu. Rozhodli se, že ji dopraví do Gát. S truhlou však přišla do Gát i smrtelná nákaza a obyvatele města dopravili

proto truhlu do Akaron. Lid tohoto města zachvátila hrůza, když spatřili truhlu. Zděšeně volali: „Zprovodili k nám truhlu Boha Izraelského, aby nás pomořili i náš lid.“ Utíkali se ke svým bohům o ochranu, jak to byli učinili i obyvatelé Azotu a Gát, avšak dílo zkázy pokračovalo a vyústilo v zoufalství lidu tak, že „křik města vstupoval až k nebi“. 1. Samuelova 5,10.12. Lidé už nechtěli mít truhlu mezi sebou a přemístili ji na pole. Přišla však nová pohroma v podobě myší, jež zamořily zemi, ničíce všechnu úrodu jak na polích, tak v sýpkách. Národu hrozila úplná zkáza nemocemi a hladomorem. {PP 441.3}

Sedm měsíců byla truhla v zemi Filištínských a Izraelští se po celou tu dobu ani nepokusili získat ji zpět. Nyní se Filištínští sami snažili zbavit se truhly, o jejíž získání dříve tak usilovali. Truhla jim nebyla zdrojem síly, nýbrž přinesla jim velké útrapy a stala se jim těžkou kletbou. Nevěděli však, co si s ní mají počít, neboť kamkoli ji přenesli, všude ji provázely rány Boží. Lid se obrátil ke svým knížatům, kněžím a kouzelníkům a naléhavě je žádal: „Co učiníme s truhlou Hospodinovou? Oznamte nám, kterak bychom ji odeslali na místo její?“ Jejich rada zněla, aby truhlu vrátili s bohatými oběťmi za provinění. „Tehdy,“ pravili kněží, „uzdraveni budete, a poznáte, proč ruka jeho neodešla od vás.“ 1. Samuelova 6,2.3. {PP 441.4}

Aby odvrátili nějakou pohromu nebo aby se jí zbavili, měli pohané tehdy takový zvyk, že zhotovili ze zlata, ze stříbra, nebo z jiné látky podobu toho, co zkázu způsobilo, nebo podobu předmětu či části těla, které byly pohromou postiženy. Tento výtvor pak umístili na sloup nebo ho vystavili na nějakém význačném místě a domnívali se, že jim bude účinnou ochranou proti zlu, které přestavuje. Podobné zvyky dosud zachovávají některé pohanské národy. Jestliže někdo trpící neduhem hledá pomoc v chrámu své modly, přináší s sebou zpodobení postižené části a nabízí je jako oběť svému bohu. {PP 442.1}

Podle tehdejší pověry nařídila knížata Filištínských lidu, aby zhotovil zpodobení ran, jež je postihly —„pět zadků zlatých a pět myší zlatých“ „vedlé počtu knížat Filištínských“, neboť — jak pravili — „rána jednostejná jest na všechněch, i na knížatech vašich“. 1. Samuelova 6,4. {PP 442.2}

Tito moudří mužové poznali, že truhlu provází tajemná moc, na niž jejich vědění nestačí. Přes svou moudrost neporadili lidu, aby se odvrátili od svých model a začali sloužit Hospodinu. Měli Boha Izraele stále v nenávisti, protože soudy Boží je donutily sklonit se před mocí Boží. Soudy Boží mohou hříšníky přesvědčit, že je marné vzdorovat Bohu. Mohou je přinutit k tomu, aby se podřídili moci Boží, i když se vzpírají a reptají. Takové podřízení však hříšníka nespasí. Hříšník se musí podřídit Bohu celým svým srdcem, musí se odevzdat božské milosti, má-li být jeho lítost účinná. {PP 442.3}

Jak shovívavý je Bůh k bezbožníkům! Filištínští, kteří se oddávali modlářství, i upadající Izraele se stejnou měrou těšili z darů prozřetelnosti Boží. Desetitisíce milostí přijímali nevděční a vzpurní bez povšimnutí. Každé požehnání promlouvalo k nim o Dárci, oni však

zůstávali neteční k jeho lásce. Trpělivost Boží se syny lidskými je opravdu nesmírná. Setrvávají-li však tvrdošíjně ve své zatvrzelosti, odejme od nich svou ochrannou ruku. Odmítají-li naslouchat hlasu Božímu, mluvícímu ze všech děl Bohem stvořených, odmítají-li uposlechnout varování, rady i důtky obsažené v slově Božím, je Bůh nucen promluvit k nim ranami. {PP 442.4}

Mezi Filištínskými se vyskytli i takoví, kteří byli proti tomu, aby se truhla vrátila do země, odkud vzešla. Zdálo se jim, že takové uznání moci Boha Izraele by bylo pro hrdou zem Filištínských velkým ponížením. Kněží a kouzelníci však napomenuli lid, aby nebyl tak tvrdošíjný jako faraón a Egypťané a aby si tím na sebe nepřivolával ještě větší rány. Navrhli takový plán, který získal souhlas všech a který byl hned proveden. Truhlu a zlaté oběti za své provinění naložili na nový vůz, aby zabránili jejich znečištění. Do vozu zapřáhli dvě krávy, na jejichž šíje dosud nebylo vloženo jho. Jejich telata zavřeli doma a krávy pak pustili, aby mohly jít, kam budou chtít. Jestliže dopraví truhlu k Izraelským do Betsemes, nejbližšího města Levitů, bude to pro Filištínské důkaz, že všechno zlo jim způsobil Bůh Izraele. „Pakli nic," pravili, „poznáme, že ne ruka jeho dotkla se nás, ale náhodou nám to přišlo." 1. Samuelova 6,9. {PP 442.5}

Když pak krávy pustili, odvrátily se tyto od svých mláďat a vydaly se s bučením přímou cestou do Betsemes. Ačkoli je nevedla lidská ruka, neuchýlila se trpělivá zvířata od směru své cesty. Božská přítomnost doprovázela truhlu a bezpečně ji zavedla na určené místo. {PP 443.1}

Byl právě čas sklizně pšenice a obyvatelé Betsemes žali v údolí. „A pozdvihše očí svých, uzřeli truhlu; i veselili se, vidouce ji. A když přijel vůz na pole Jozue Betsemského, tu se zastavil. I byl tu kámen veliký. Tedy zsekavše dříví vozu toho i ty krávy, obětovali je v oběť zápalnou Hospodinu." Knížata Filištínských, která provázela truhlu „až ku pomezí Betsemes" (1. Samuelova 6,14.12) a byla svědkem jejího přijetí, vrátila se do Akaron. Morová rána ustala a Filištínští se přesvědčili, že jejich útrapy byly ranami, které na ně seslal Bůh Izraele. {PP 443.2}

Lidé z Betsemes rychle rozšířili zprávu, že truhla smlouvy je u nich a lid z okolních krajů sem začal proudit, aby přivítal její návrat. Truhlu postavili na kámen, který prve sloužil za oltář, a před ním obětovali Hospodinu další oběti. Kdyby vyznavači byli litovali svých hříchů, byli by došli požehnání Božího. Nebyli však věrně poslušni zákona Božího. Radovali se z návratu truhly a viděli v něm předzvěst přílivu dobra, avšak nechápali skutečnou podstatu její svatosti. Místo, aby pro ni zřídili vhodné místo, ponechali ji na sklizeném poli. Stále si prohlíželi posvátnou truhlu, hovořili o podivuhodném způsobu, jakým jim byla navrácena a začali se dohadovat, v čem spočívá její podivná moc. Nakonec neodolali své zvídavosti, sňali pokrývky a opovážili se truhlu otevřít. {PP 443.3}

Všemu Izraeli se dostalo poučení, že k truhle musí vzhlížet s posvátnou bázní a úctou. Když dostali příkaz, aby ji přenesli z místa na místo, neodvažovali se levité na ni ani pohlédnout. Jen jednou v roce směl velekněz spatřit truhlu Boží. Ani pohanští Filištíni se neodvážili s ní sejmout pokrývky. Truhlu stále provázeli na všech jejich cestách neviditelní andělé nebeští. {PP 443.4}

Neuctivost a opovážlivost lidu betsemeského byla okamžitě potrestána. Mnohé z nich zasáhla náhlá smrt. {PP 444.1}

Ty, kteří zůstali naživu, nepřiměl tento soud k tomu, aby litovali svého hříchu. Začali se jen na truhlu dívat s pověrčivou bázní. Chtěli se truhly zbavit, neodvažovali se však ji odnést, a proto poslali poselství obyvatelům Kariatjeharim, v němž je vyzvali, aby si truhlu odnesli. S jásotem uvítali obyvatelé tohoto města příchod posvátné truhly. Byli si vědomi toho, že je to slib božské přízně poslušným a věrným. Slavnostním způsobem ji plni blaženosti přenesli do svého města a umístili ji v domě levity Abinadaba. Abinadab ustanovil svého syna Eleazara, aby o ni pečoval, a truhla zůstala u něho po mnoho let. {PP 444.2}

Od chvíle, kdy se Hospodin poprvé zjevil Samuelovi, uznával celý národ Samuela za povolaného proroka. Věrným tlumočením božské výstrahy rodině Elího, jakkoli to byla pro něho bolestná a těžká povinnost, podal Samuel důkaz své věrnosti jako posel Hospodinův, „a Hospodin byl s ním tak že nedopustil padnouti žádnému slovu jeho na zem, z čehož poznal všecken Izrael od Dan až do Bersabé, že Samuel jest věrný prorok Hospodinův“. 1. Samuelova 3,19.20. {PP 444.3}

Izraelští jako národ zůstali dále ve stavu nevěrectví a klaněli se modlám; a za trest je Bůh ponechal v poddanství Filištínských. V té době navštěvoval Samuel města a vesnice po celé zemi a snažil se přivést lid k Bohu jeho otců. Jeho úsilí přineslo dobré výsledky. Izraelští trpěli útlakem svých nepřátel již dvacet let, když „se roztoužil všecken dům Izraelský po Hospodinu.“ Samuel jim radil: „Jestliže celým srdcem svým obracíte se k Hospodinu, odejměte bohy cizí z prostředku sebe i Astarota, a ustavte srdce své při Hospodinu, a služte jemu samému.“ 1. Samuelova 7,3. Z toho vidíme, že za dnů Samuelových se lidu dostávalo poučení o praktické zbožnosti, o náboženství srdce, jak mu učil Kristus, když žil na zemi. Bez milosti Kristovy byly náboženské formy pro starý Izrael zcela bezcenné. Jsou bezcenné i pro dnešní Izrael. {PP 444.4}

Dnes je cítit potřebu právě takového oživení pravého náboženství srdce, jakou pociťoval již starý Izrael. Lítost je prvním krokem, který musí učinit všichni, kdož se chtějí navrátit k Bohu. To za nikoho nemůže učinit nikdo jiný. Každý z nás se musí osobně ve své duši pokořit před Bohem a zavrhnout své modly. Až učiníme vše, co je v našich silách, Hospodin nám ukáže svou spásu. {PP 444.5}

Pod vedením náčelníků kmenů bylo svoláno velké shromáždění lidu do Masfa, kde byla uspořádána velká slavnost. V hluboké pokoře vyznal se zde lid ze svých hříchů a na důkaz, že je pevně rozhodnut poslouchat příkazů, jež vyslechl, pověřil Samuela úřadem soudce. {PP 444.6}

Filištínští považovali toto shromáždění za válečnou poradu a vyrazili s velkou vojenskou mocí, aby rozehnali Izraelské, dříve než své plány uskuteční. Zpráva o tom, že se blíží, vyvolala v Izraeli velké zděšení. Lid prosil Samuela: „Nepřestávej volati za nás k Hospodinu Bohu našemu, aby nás vysvobodil z ruky Filištínských.“ 1. Samuelova 7,7. {PP 445.1}

Právě když Samuel obětoval beránka jako zápalnou oběť, přitáhli Filištínští a hotovili se k bitvě. Tehdy Všemohoucí, který byl sestoupil na Sinaji v ohni a za hřímání blesků a který rozdělil Rudé moře a razil Jordánem cestu pro dítky Izraele, ukázal opět svou moc. Na postupujícího nepřítele se přihnala strašná bouře a mrtvoly válečníků posely zemi. {PP 445.2}

Izraelští strnuli v posvátné hrůze, chvějíce se strachem a kojíce se nadějí. Když spatřili porážku svých nepřátel, poznali, že Bůh přijal jejich lítost. Ačkoli nebyli na boj připraveni, zmocnili se zbraní usmrcených Filištínů a začali pronásledovat prchající vojska až do Betchar. Tohoto skvělého vítězství bylo dosaženo právě na témž bojišti, na němž byl Izrael před dvaceti lety Filištínskými poražen, při čemž byli usmrceni kněží a truhla Boží ukořistěna nepřáteli. Pro národy platí stejně jako pro jednotlivce, že cesta poslušnosti Boha je cestou bezpečí a štěstí, kdežto cesta hříchu vede jen do neštěstí a k prohře. Filištínští byli pak tak dokonale pokoření, že se vzdali pevnosti, jež byli dobyli od Izraele, a že na mnoho let upustili od všeho nepřátelství. Jejich příkladu následovaly i jiné národy, a tak se Izraelští těšili míru a pokoji po dobu Samuelovy správy. {PP 445.3}

Aby tato událost nikdy neupadla v zapomenutí, vztyčil Samuel mezi Masfa a Sen velký kámen jako památník. Nazval jej Ebe-Ezer, „kámen pomoci“, a lidu pravil: „Až potud pomáhal nám Hospodin.“ 1. Samuelova 7,12. {PP 445.4}

58. Kapitola — Školy Proroků

Výchovu Izraelských řídil sám Hospodin. Jeho péče se neomezovala jen na jejich náboženské zájmy. Předmětem božské prozřetelnosti bylo vše, co se týkalo jejich duchovního nebo tělesného blaha. To vše patřilo do oblasti božského zákona. {PP 446.1}

Bůh přikázal Hebrejům, aby učili své děti požadavkům Božím a aby je seznamovali s tím, jak Bůh nakládal s jejich předky. To byla jedna ze zvláštních povinností každého rodiče, kterou nebylo lze přenést na jiného. Nikoli cizí ústa, nýbrž milující srdce otcovo a matčino mělo poskytovat poučení vlastním dítkám. Myšlenka na Boha měla provázet všechny události každodenního života. V izraelských rodinách se mělo často vyprávět o podivuhodných skutcích, jimiž Bůh vysvobodil svůj národ, a o zaslíbení budoucího Vykupitele; a užívání obrazů a symbolů mělo přitom ten smysl, že podávané učení se hlouběji vštípilo v paměť. Mladým myslím byly vštěpovány velké pravdy Boží prozřetelnosti a budoucího života. Dostávalo se jim poučení, že Boha musí vidět jak v díle přírody, tak i ve slovech zjevení. Hvězdy na nebesích, stromy a polní kvítí, mohutné horstvo i zurčící potůčky — vše promlouvalo o Stvořiteli. Slavnostní obětování a vzývání ve svatostánku a výroky proroků byly zjevením Božím. {PP 446.2}

Takové bylo vychování Mojžíšovo v jeho rodné nutné chýši v Gesen; tak vychovala Samuela věrná Anna; tak byl vychován David v hornatině betlémské i Daniel, než ho zajetí vytrhlo z domova jeho otců. Taková byla také raná léta Kristova v Nazaretě, takové bylo i vychování, jež dostal ve svém dětství Timoteus, který z úst své „báby Loidy“ a „matky Euniky“ zvěděl pravdy Písma svatého. (2. Timoteovi 1,5; 2. Timoteovi 3, 15) {PP 446.3}

Dalším opatřením pro výchovu mladých bylo zřizování škol proroků. Zatoužil-li mládenec po hlubším poznání pravd slova Božího a po nabytí moudrosti shůry, aby se mohl stát učitelem Izraelských, byly mu tyto školy otevřeny. Školy proroků, které založil Samuel, měly zamezit šíření zkaženosti, pečovat o mravní a duchovní blaho mládeže a přispívat k zvýšení blahobytu národa tím, že mu vychovávaly muže, kteří byli schopni ho v bázni Boží řídit a radit mu. K splnění tohoto úkolu shromažďoval Samuel skupiny mladých mužů, kteří vynikali zbožností, bystrostí a pílí. Ti se pak nazývali syny proroků. Protože obcovali s Bohem a studovali slovo a dílo Boží, obohatily se jejich vrozené vlohy o moudrost danou shůry. Učitelé byli muži nejen dokonale znalí božské pravdy, ale také zvlášť obdaření Duchem Božím, kterého nabyli obcováním s Bohem. Těšili se úctě a důvěře lidu, jak pro své vzdělání, tak pro svou zbožnost. {PP 446.4}

Za dnů Samuelových byly dvě takové školy: jedna v Ráma, v domě prorokově, a druhá v Kariatjeharim, tehdejším sídle truhly smlouvy. Další byly zřízeny v pozdější době. {PP 447.1}

Žáci těchto škol se živili sami vlastní prací, obdělávajíce půdu nebo vykonávajíce nějakou mechanickou práci. V Izraeli se to nepokládalo za nic zvláštního, ani ponižujícího. Za zločin se naopak považovalo nechat děti vyrůstat, aniž užitečně pracovaly. Podle příkazu Božího se každé dítě vyučilo nějakému povolání, i když bylo vychováváno ke svaté službě. Mnozí z učitelů náboženství si na své živobytí vydělávali sami tělesnou prací. Ještě za dob apoštolů se Pavel a Aquila živili výrobou stanů a nebyli proto méně vážení. {PP 447.2}

Hlavními předměty studia v těchto školách byly: zákon Boží s poučením, jehož se dostalo Mojžíšovi, dějiny náboženství, náboženská hudba a poezie. Způsob vyučování se značně lišil od způsobu, jak se vyučuje na dnešních bohosloveckých školách, z nichž vycházejí mnozí studenti s menšími znalostmi Boha a náboženské pravdy, než když začínali studovat. Na tehdejších školách bylo hlavním cílem veškerého studia poznat vůli Boží a povinnosti člověka k Hospodinu. Dějiny byly ještě poznamenány stopami Hospodinovými. Učilo se velkým pravdám pomocí předobrazů a víry v ústřední postavu celého tohoto systému — v Beránka Božího, který sejme hříchy světa. {PP 447.3}

Pěstovala se zbožnost. Žáci si nejen vštěpovali povinnost modlitby, ale učili se také, jak se modlit, jak se přiblížit svému Stvořiteli, jak se cvičit ve víře v Boha a jak rozumět učení Ducha Božího a jak mu být poslušen. Posvěcená mysl vynášela z pokladnice Boží věci nové i staré a Duch Boží se projevoval v proroctví a v náboženském zpěvu. {PP 447.4}

Hudba měla sloužit svatým účelům, měla povznášet myšlenky k tomu, co je čisté, vznešené a povznesené a probouzet v duši úctu a vděčnost k Bohu. Jaký rozdíl mezi starým pojetím hudby a tím, k čemu se dnes hudby tak často užívá! Kolik lidí dnes zneužívá tohoto daru k tomu, aby se sami proslavili, místo aby jí velebili Boha! Láska k hudbě svádí neopatrné k tomu, že se zúčastňují spolu s milovníky světské hudby takových zábavních podniků, na něž Bůh zapovídá svým dítkám přístup. Tak to, co je velkým požehnáním, je-li toho užíváno k správným účelům, stává se jedním z nejúspěšnějších prostředků, jimiž satan odvádí mysl od povinnosti a od rozjímání o věcech věčných. {PP 447.5}

Hudba je součástí uctívání Boha v nebeských síních, a proto bychom měli usilovat o to, abychom se svými chvalozpěvy co nejvíce přiblížili harmonii nebeských kůrů. Správné cvičení hlasu je důležitou součástí výchovy a nemělo by se zanedbávat. Zpěv jako součást bohoslužby je při uctívání Boha roven modlitbě. Srdcem nutno vycítit ducha písně, aby jí byl dán správný výraz. {PP 448.1}

Jaký rozdíl mezi školami, v nichž učili proroci Boží, a našimi současnými výchovnými ústavy! Jak málo škol dnes najdeme, v nichž nevládnou světské zásady a mravy! Na školách je žalostně málo vhodného dozoru a rozumné kázně. Mezi lidem křesťanského vyznání je zoufale málo známo slovo Boží. Povrchní tlachání a pouhá sentimentalita se vydávají za výchovu v mravouce a náboženství. Myslím mladých se nevštěpuje spravedlnost a milosrdenství Boží, krása svatosti a jistá odměna za konání dobra, odporný ráz hříchu a

nevyhnutelnost jeho strašných následků. Špatní druzi zavádějí mládež na cestu zločinu, rozmařilosti a nemravnosti. {PP 448.2}

Cožpak se dnešní vychovatelé nemohou s prospěchem mnohému přiučit ze škol starých Hebrejů? Ten, jenž stvořil člověka, se postaral o to, aby člověk rozvíjel své tělo, rozum a duši. Opravdový úspěch výchovy závisí tudíž na tom, s jakou věrností uskutečňují lidé plán Stvořitelův. {PP 448.3}

Pravým cílem výchovy je vytvořit v duši obraz Boží. Na počátku stvořil Bůh člověka k podobenství svému. Obdařil ho ušlechtilými vlastnostmi. Jeho mysl byla vyrovnaná a všechny síly jeho bytosti byly v souladu. Pád člověka způsobený hříchem a jeho následky však zvrátil tyto dary. Hřích zničil a téměř vymazal obraz Boží v člověku. Aby mohl být znovu vytvořen, byl připraven plán vykoupení a člověku byla poskytnuta zkušební doba. Vrátit člověku dokonalost, v jaké byl poprvé stvořen, je hlavním cílem života, cílem, jemuž je podřízeno vše ostatní. Je úkolem rodičů a učitelů, aby při výchově mladých napomáhali božskému úmyslu. Činí-li tak, jsou pomocníky Božími. (viz 1. Korintským 3,9) {PP 448.4}

Všechny rozmanité schopnosti, ať jsou to schopnosti tělesné, rozumové nebo schopnost ducha, jsou člověku dány od Boha, aby jich užíval k dosažení nejvyššího možného stupně dokonalosti. Tou ovšem není pěstování vlastností výhradně pro sebe samého, neboť Bůh, jehož podobenství máme nabýt, je dobrota a láska. Každé schopnosti a každé vlastnosti, jíž nás Stvořitel obdařil, máme použít k slávě Boží a k pozvednutí svých bližních. A v takovém konání je jejich nejčistší, nejušlechtilejší a nejšťastnější využití. {PP 448.5}

Kdyby se této zásadě věnovala pozornost, jakou její význam vyžaduje, změnily by se od základů některé z běžných metod výchovy. Učitelé by se přestali dovolávat hrdosti a sobecké ctižádosti žáků, přestali by v nich rozdmýchávat ducha řevnivosti a snažily y se v nich probouzet lásku k dobru a pravdě a kráse, vzbuzovat v nich touhu po dokonalosti. Žák by se snažil rozvíjet v sobě dary Boží, nikoli aby předčil druhé, nýbrž aby uskutečnil úmysl Stvořitelův a nabyl podobenství Božího. Místo, aby se řídil světskými měřítky a sobeckou touhou po vyniknutí, která sama o sobě vede k zakrnění, byla by jeho mysl upřena ke Stvořiteli s cílem poznat Boha a stát se mu podobným. {PP 449.1}

„Počátek moudrosti jest bázeň Hospodinova a umění svatých rozumnost.“ Přísloví 9,10. Velkým životním úkolem je vypěstování povahy a poznání Boha je základem veškeré správné výchovy. Sdělit toto poznání a utvářet povahu v souladu s ním by mělo být cílem práce učitelovy. Zákon Boží je odraz povahy Boží. Proto žalmista praví: „Všecka přikázání tvá jsou spravedlnost.“ „Z přikázání tvých rozumnosti jsem nabyl.“ (Žalm 119,172.104) Bůh se nám zjevuje ve slově Božím a v dílech stvoření. Poznání Boha nabýváme z knih vnuknutých Duchem Božím a z knihy přírody. {PP 449.2}

Pro rozum platí zákon, že se postupně přizpůsobuje těm předmětům, k nimž je cvičen se upírat. Zabývá-li se jen všedními věcmi, zakrňuje a oslabuje se. Jestliže se od něho

nevyžaduje, aby se zabýval obtížnými problémy, ztratí po čase téměř zcela svou schopnost růstu. Co do výchovné hodnoty se bibli nic nevyrovná. Ve slově Božím nalézá mysl podněty k nejhlubšímu zamyšlení, k nejvyšším touhám. Bible obsahuje nejpoučnější dějiny, jaké člověk má. Vytryskla ze zdroje věčné pravdy a božská ruka bděla po staletí nad její čistotou. Osvětluje nejzazší minulost, kterou se člověk marně snaží prozkoumat. Slovo Boží nám ukazuje moc, která položila základy země v rozprostřela nebesa. Jen v něm můžeme najít dějiny lidského rodu v podání pokaženém lidskými předsudky nebo lidskou pýchou. Jsou v něm zaznamenány zápasy, porážky a vítězství největších mužů, jaké kdy svět poznal. Jsou v něm vyloženy velké problémy povinností a určení. Je v něm zdvihnuta opona, která odděluje viditelný svět od světa neviditelného, takže můžeme sledovat boj protichůdných sil dobra a zla od chvíle, kdy se poprvé objevil hřích, až ke konečnému vítězství spravedlnosti a pravdy; a ve všem tom se zjevuje povaha Boží. V uctivém hloubání nad pravdami, jež obsahuje slovo Boží, vchází mysl žáka ve styk s věčným Duchem. Takové studium nejen zdokonaluje a zušlechťuje povahu, ale nezbytně i osvěžuje a oživuje duševní schopnosti. {PP 449.3}

Učení bible má životně důležitý vztah k blahu člověka, ke všem stránkám jeho pozemského života. Vysvětluje zásady, jež jsou úhelným kamenem zdaru národa, zásady, s nimiž je spjato blaho společnosti a jež jsou zárukou a ochranou rodiny, zásady, bez nichž nikdo nemůže být světu užitečný, bez nichž nemůže dosáhnout štěstí a cti v tomto pozemském životě a ani si nemůže zajistit příští, věčný život. Není v životě situace nebo jistého úseku, pro něž by učení bible nebylo podstatnou přípravou. Slovo Boží by dalo světu jedince silnějšího a činorodějšího rozumu, než jim může dát všechno vědění lidské filosofie, kdyby je lidé sledovali a řídili se jím. Dalo by světu muže silné a pevné povahy, bystré a vnímavé, se zdravým úsudkem, muže, kteří by přispěli Bohu ke cti a pro svět by byli požehnáním. {PP 449.4}

Vědeckým studiem dospějeme rovněž k poznání Stvořitele. Veškerá pravá věda je jen převodem Písma Božího do světa hmotného. Věda svým bádáním poskytuje jen nové důkazy o moudrosti a síle Boží. Jak kniha přírody, tak Písmo svaté, jestliže je správně chápeme, nás seznamují s Bohem tím, že nás poučují o moudrých a blahodárných zákonech, skrze něž Bůh konal. {PP 450.1}

Žák má být veden k tomu, aby v každém díle stvoření viděl Boha. Učitelé by měli napodobovat příklad Velikého Učitele, který používal prostých přírodních jevů k tomu, aby podal své učení názorně a srozumitelně a vštípil je hlouběji v mysl svých posluchačů. Ptáci zpívající ve větvích stromů, květiny rostoucí v údolí, mohutné stromy, úrodná půda, rašící obilí, jalová země, zapadající slunce zlatící nebe svými paprsky — toho všeho použil při svém vyučování. Živé slovo, jímž promlouval, spojoval s viditelnými díly Stvořitele, aby se jeho posluchačům při pohledu na tyto předměty vždycky vybavily myšlenky na učení pravdy, jež je s nimi spjato. {PP 450.2}

Pečeť božství projevující se na stránkách písma, vidíme také na mohutném horstvu, na úrodných údolích, na širém, hlubokém oceánu. Přírodní jevy promlouvají k člověku o lásce Stvořitelově. Bůh nás spojil se sebou nespočetnými znameními na nebi i na zemi. Tento svět není jen bolest a bída. „Bůh láska jest“, je napsáno na každém otevírajícím se poupěti, na okvětním lístku každé květiny, na každém stonku trávy. Ačkoli kletba hříchu působí, že země vydává trní a hloží, přece květiny zastíní bodláčí a růže překryjí trny. Všechny věci v přírodě svědčí o láskyplné otcovské péči našeho Boha a o jeho přání učinit své dítky šťastnými. Svými zákazy a příkazy nechce Bůh pouze projevovat svou moc; ve všem, co koná, má na mysli jen blaho svých dítek. Nevyžaduje na nich, aby se vzdaly čekoholi, co by jim mohlo prospět. {PP 450.3}

Názor, že náboženství nepřispívá ke zdraví a štěstí na tomto světě, který zastávají některé společenské třídy, je jedním z nejškodlivějších omylů. Písmo svaté praví: „Bázeň Hospodinova k životu. Takový jsa nasycen, bydlí, aniž neštěstím navštíven bývá.“ Přísloví 19,23. „Který člověk žádostiv jest života, a miluje dny, aby užíval dobrých věcí? Zdržuj jazyk svůj od zlého, a rty své od mluvení lsti. Odstup od zlého, a čiň dobré, hledej pokoje, a stíhej jej.“ Žalm 34,13-15. Moudrá slova „životem jsou těm, kteříž je nalézají, i všemu tělu jejich lékařstvím“. Přísloví 4,22. {PP 450.4}

Pravé náboženství přivádí člověka v soulad se zákony Božími, a to po stránce tělesné, duševní i mravní. Učí ho sebeovládání, kázni, klidu a mírnosti. Náboženství zušlechťuje ducha, tříbí vkus a úsudek. Dává duši čistotu nebes. Víra v lásku Boží a ve všemohoucí prozřetelnost ulehčuje břímě starostí a trápení. Naplňuje srdce každého radostí a uspokojením. Náboženství přímo pomáhá chránit zdraví, prodlužovat život a zvyšovat naše potěšení z každého požehnání. Otevírá duši nevysychající pramen štěstí. Kéž by si všichni, kdož nalezli Krista, uvědomili, že jim nabízí něco nekonečně lepšího, než po čem sami touží. Člověk se dopouští na své duši největšího bezpráví a působí jí největší škodu, jestliže smýšlí a jedná proti vůli Boží. Nenalezne skutečné radosti na cestě, jíž zapověděl ten, jenž ví, co je pro jeho tvory nejlepší, a jenž pamatuje jen na jejich dobro. Cesta hříchu vede k bídě a do záhuby, cesta moudrosti jsou však „cesty utěšené, a všecky stezky její pokojné“. Přísloví 3,17. {PP 451.1}

Tělesná výchova, jak se prováděla ve školách Hebrejů, by se měla studovat právě tak jako jejich náboženská výchova. Význam takové výchovy se nedoceňuje. Mezi duchem a tělem je úzký vztah a máme-li dosáhnout vysoké úrovně mravní a duchovní, musíme dbát zákonů, jež ovládají naši tělesnou podstatu. Abychom získali silnou a vyrovnanou povahu, musíme cvičit a rozvíjet jak duševní, tak tělesné síly. Jaké studium může být pro mladé důležitější než to, jež pojednává o tomto podivuhodném organismu, jímž nás Bůh obdařil, a o zákonech, jimiž jej lze zachovat ve zdraví? {PP 451.2}

I dnes, právě tak jako za dnu Izraele, by měl být každý mladý člověk poučen o povinnostech praktického života. Každý by měl získat znalosti některého řemesla, jež by ho

v případě potřeby mohlo uživit. To má význam nejen pro zabezpečení v případě životních nesnází, ale i pro rozvoj tělesných, duševních a mravních sil člověka. I při naprosté jistotě, že se nikdy nebude muset uchýlit k tělesné práci jako k prostředku obživy, by se měl mladý člověk naučit tělesně pracovat. Bez tělesného cvičení nemůže mít nikdo zdravé tělo a pevné zdraví; a pracovní kázeň je neméně důležitá pro získání silné a činorodé mysli a ušlechtilé povahy. {PP 451.3}

Každý žák by měl věnovat část každého dne tělesné činnosti. Tak si člověk navyká činorodosti a získává sebevědomí. Mladí by pak byli uchráněni před mnohým zlem a ušetřeni zvrhlých návyků, k nimž tak často vede zahálka. To vše je základním cílem výchovy, neboť zvyšováním činnosti, píle a čistoty se přibližujeme ke Stvořiteli. {PP 452.1}

Veďme mládež k tomu, aby pochopila smysl svého stvoření, ctít Boha a pomáhat svým bližním. Ukažme mladým lidem něžnou lásku, kterou k nim chová Otec na nebesích, jejich vysoké určení, k němuž je připraví zachovávání kázně na tomto světě, a jejich důstojné a čestné místo, k němuž jsou povoláni, totiž stát se syny Božími — a tisíce se jich s pohrdáním a ošklivostí odvrátí od nízkých a sobeckých cílů a malicherných zábav, které je dosud poutají. Naučí se nenávidět hřích a stříci se ho, nikoli z pouhé naděje na odměnu nebo ze strachu z potrestání, nýbrž z poznání jeho nízkosti, u vědomí, že by je zbavil síly dané jim Bohem, že by poskvrnili své mužství. {PP 452.2}

Bůh nezakazuje mladým lidem, aby byli ctižádostiví. Povahové rysy, které dobývají člověku úspěch a úctu jeho bližních — nepotlačitelná touha po lepším, nezkrotná vůle, vytrvalé úsilí, neúnavná vytrvalost — nejsou zapovězeny. Má jich však být s milostí Boží použito k cílům, jež jsou mnohem vyšší než pouhé sobectví a časné zájmy, jako je nebe vyšší než země. A ve výchově, která byla započata v tomto životě, bude se pokračovat v životě příštím. Myslí se budou každý den odhalovat v nové kráse podivuhodná díla Boží, důkazy moudrosti a moci Boží v tvoření a udržování vesmíru a nekonečné tajemství lásky a moudrosti Boží, jejichž výrazem je plán na vykoupení. „Čeho oko nevídalo, ani ucho neslýchalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteříž jej milují.“ 1. Korintským 2,9. Již v tomto životě můžeme zachytit záblesky přítomnosti Boží a můžeme ochutnat radost z obcování s nebem, avšak plné radosti a blaženosti můžeme dosáhnout až na onom světě. Toliko na věčnosti se ukáže slavné určení, jehož může dosíci člověk, stvořený k obrazu Božímu. {PP 452.3}

59. Kapitola — První král Izraele

Izrael byl spravován jménem a mocí Boží. Úkolem Mojžíšovým, sedmdesáti starších, knížat a soudců bylo toliko dozírat na zachovávání zákonů, vydaných Bohem. Nikdo z nich však neměl moc dávat národu zákony. To bylo stále podmínkou trvání Izraele jako národa. V každé době vyvstávali mužové, kteří z vnuknutí Božího učili lid a vedli ho k tomu, aby zachovával zákony. {PP 453.1}

Hospodin předvídal, že Izraele si bude žádat krále, ale nesouhlasil s tím, aby se změnily zásady, na nichž byl založen stát. Král měl být zástupcem vlády Nejvyššího. Bůh měl být uznáván jako hlava národa a zákon Boží měl být nejvyšším zákonem země.* {PP 453.2}

Když se Izraelští usadili v Kanaánu, uznali zásady vlády Boží a prospívali jako národ pod vládou Jozue. Vzrůst počtu obyvatel a styky s jinými národy způsobil však změnu. Lid převzal mnohé ze zvyků svých pohanských sousedů, a tím do značné míry obětoval svůj zvláštní svatý ráz. Postupně ztrácel svou úctu k Bohu a přestal si vážit cti být vyvoleným národem Božím. Okouzleni okázalostí a nádherou pohanských knížat, byli již sytí vlastní prostoty. Mezi kmeny se začala rozmáhat řevnivost a žárlivost. Vnitřní rozpory je oslabily. Byli vystaveni ustavičným nájezdům svých pohanských nepřátel a tak dospěli k přesvědčení, že se kmeny musí sjednotit pod silnou ústřední vládou, mají-li si své postavení mezi národy udržet. Protože přestali poslouchat zákon Boží, zatoužili po tom zbavit se vlády svého božského Panovníka. Po celém Izraeli se začal šířit požadavek zřízení království. {PP 453.3}

Od dnů Jozuových nebyl Izrael spravován tak moudře a úspěšně jako za vlády Samuelovy, Bohem pověřený úřadem soudce, proroka a kněze, pracoval Samuel s neochabující a nesobeckou pílí pro blaho svého lidu a národ pod jeho moudrou vládou vzkvétal. Samuel obnovil pořádek, podporoval zbožnost a načas odstranil nespokojenost. S postupujícím věkem byl však prorok nucen podělit se s někým o vládu, a tak ustanovil své dva syny za své pomocníky. Samuel si podržel výkon svých povinností v Ráma, oba mladí muži se usadili v Bersabé, aby vykonávali spravedlnost mezi lidem při jižních hranicích země. {PP 453.4}

Samuel ustanovil své syny k výkonu funkce za naprostého souhlasu národa; synové se však neukázali hodnými otcovské volby. Hospodin dal svému národu skrze Mojžíše zvláštní pokyny, aby vládci Izraele soudili spravedlivě, vdovy a sirotky neutlačovali a nebrali úplatků. Synové Samuelovi však „uchýlili se po lakomství a berouce dary, převraceli soud“. 1. Samuelova 8,3. Synové prorokovi nedbali předpisů, které se jim Samuel snažil vštípit. Čistý nesobecký život jejich otce jim nebyl vzorem. Výstraha, jíž s dostalo Elímu, nezapůsobila na mysl Samuelovu tak, jak měla. Byl ke svým synům příliš shovívavý a následky toho se projevily v jejich povaze i životě. {PP 454.1}

Nespravedlnost těchto soudců vyvolala mnoho nespokojenosti, což poskytlo lidu záminku, aby požadoval změnu, po níž již dávno tajně toužili. „Shromáždili se tedy všickni starší Izraelští a přišli k Samuelovi do Ramata. A řekli jemu: Aj, tys se již zstaral, a synové tvoji nechodí po cestách tvých; protož nyní ustanov nám krále, aby soudil nás, jakož jest u všech národů.“ 1. Samuelova 8,4-5. O zlořádech v národě Samuelovi nic neřekli. Kdyby byl Samuel věděl o nesprávném jednání svých synů, byl by je neprodleně sesadil. To si však prosebníci nepřáli. Samuel poznal, že jejich pravou pohnutkou je nespokojenost a nadutost a že jejich žádost je výsledkem dobře promyšleného záměru. Proti Samuelovi neměli námitek. Všichni uznávali jeho poctivost a moudrost, již osvědčil při správě státu. Starý prorok však chápal jejich žádost jako výtku namířenou proti němu a jako snahu ho odstranit. Své pocity nedal najevo, nepronesl slova výčitky, ale v modlitbě předložil věc Hospodinu a prosil ho o radu. {PP 454.2}

A Hospodin pravil Samuelovi: „Uposlechni hlasu lidu ve všem, což mluví tobě; nebo ne tebouť jsou pohrdli, ale mnou pohrdli, abych nekraloval nad nimi. Podlé všech skutků těch, kteréž činili od onoho dne, v němž jsem je vyvedl z Egypta až do tohoto dne, kdyžto opustili mne, a sloužili bohům cizím, takť oni činí i tobě.“ 1. Samuelova 8,7-8 Prorokovi se dostalo výtky, že se rmoutí proto, jak se lid k němu chová. Lid neprojevil neúctu vůči němu, nýbrž vůči moci Boha, který ustanovoval vládce nad svým národem. Ti, kdož si neváží věrného služebníka Božího a zavrhují ho, opovrhují nejen jím, ale i Pánem, který ho poslal. Pohrdají vlastně slovem Božím, výtkami a radami Božími. Odmítají vlastně moc Boží. {PP 454.3}

Izraelským se dařilo nejlépe tehdy, když uznávali Hospodina za svého krále, když zákony a vládu, které jim dal, pokládali za lepší, než mají všechny ostatní národy. Mojžíš pravil Izraeli o přikázáních Hospodinových: „To jest moudrost vaše a opatrnost vaše před očima národů, kteříž, slyšíce všecka ustanovení tato, řeknou: Jistě lid moudrý a rozumný národ veliký tento jest.“ 5. Mojžíšova 4,6. Hebrejové však nezachovávali zákon Boží, a proto se nestali takovým národem, jaký z nich chtěl Bůh učinit. A pak začali vinu za všechno zlo, které povstalo z jejich hříchů a z jejich pošetilostí, svalovat na správu Boží. Tak dokonale je zaslepil hřích. {PP 454.4}

Hospodin předpověděl skrze své proroky, že Izraeli bude vládnout král. Z toho však neplyne, že by tento způsob vlády byl pro Izrael nejvhodnější nebo že by odpovídal vůli Boží. Bůh nechal lidi, aby jednali podle svého uvážení, když odmítali řídit se jeho radami. Ozeáš praví, že Bůh jim dal krále „v hněvě svém“. Ozeáš 13,11. Jestliže lidé jednají po svém a nehledají radu u Boha, nebo jednají proti zjevené vůli Boží, vyhovuje Bůh často jejich přáním, aby si pak po trpké zkušenosti mohli uvědomit svou bláhovost a litovat svého hříchu. Pak se ukáže, že liská pýcha a lidský rozum je špatným rádcem. To, co si lidé přejí proti vůli Boží, se nakonec projeví spíše jako pohroma než požehnání. {PP 455.1}

Bůh si přál, aby jeho národ vzhlížel k němu jako ke svému jedinému zákonodárci a toliko v něm viděl pramen své síly. Při pocitu své závislosti na Bohu by byli k Bohu stále více

připoutáváni. Tím by se povznesli a zušlechtili, takže by byli hodni vysokého poslání, k němuž je Bůh povolal jako svůj vyvolený národ. Bude-li však na trůn dosazen člověk, odvrátí to mysli lidí od Boha. Budou pak více věřit lidské síle než božské moci a chyby jejich krále je svedou ke hříchu a odtrhnou národ od Boha. {PP 455.2}

Samuel dostal pokyn, by vyhověl přání lidu, aby jej však upozornil, že Hospodin s tím nesouhlasí, a aby mu také zároveň oznámil, jaké následky bude mít splnění tohoto přání. „I mluvil Samuel všecky řeči Hospodinovy k lidu, kteříž krále žádali od něho.“ Věrně jim pověděl o břemenech, jež budou na ně vložena a ukázal jim rozdíl mezi útlakem, který je čeká, a jejich nynějším, poměrně svobodným a blahobytným postavením. Jejich král bude napodobovat okázalost a přepych ostatních panovníků a k tomu bude muset uvalit na ně a na jejich majetky těžká břemena. Nejurostlejší mladíky bude požadovat k sobě do služby. Budou z nich vozkové, jezdci a budou běhat před jeho vozem. Budou muset doplňovat řady jeho vojsk, bude jich třeba i obdělávání jeho polí, ke sklizni jeho úrody a k výrobě válečných nástrojů pro jeho vojsko. Dívky izraelské budou pak povolávány za kuchařky a pekařky do královské domácnosti. Na vydržování královského dvora zabere král pro sebe nejlepší půdu, kterou lid dostal od samého Hospodina. Vezme si také nejlepší z jejich sluhů a z jejich dobytka, „aby jimi dělal dílo své“. Kromě toho bude král požadovat desátek ze všech jejich důchodů, z výnosu jejich práce nebo z výtěžku půdy. „Budete jemu za služebníky.“ Pravil prorok závěrem, „i budete volati v ten den příčinou krále vašeho, kteréhož byste sobě vyvolili, a nevyslyší vás Hospodin dne toho.“ 1. Samuelova 8,10.16-18. Bude-li jednou zřízeno království, nebudou je moci podle svého přání zrušit, i když jim budou královy požadavky sebeobtížnější. {PP 455.3}

Lid však znovu odpověděl: „Nikoli, ale král bude nad námi, abychom i my také byli, jako všickni jiní národové, a souditi nás bude král náš, a vycházeje před námi, bojovati bude za nás.“ 1. Samuelova 8,19.20. {PP 456.1}

„Jako všickni jiní národové.“ Izraelští si neuvědomovali, že být odlišný od jiných národů je zvláštní výsada a požehnání. Bůh vydělil Izraelské ze všech ostatních národů, aby je učinil svým vlastním národem. Izraelští si však neváželi této vysoké pocty a dychtili jenom napodobit příklad pohanů! Tato touha napodobovat světské mravy a obyčeje stále ještě u křesťanů přežívá. Odklánějí se od Hospodina a pachtí se za světským ziskem a slávou. Křesťané se stále snaží napodobovat mravy těch, kdož uctívají boha tohoto světa. Mnozí tvrdí, že budou-li obcovat s bezbožníky a přizpůsobí-li se jejich zvyklostem, získají na ně větší vliv. Všichni, kdož tak činí, vzdalují se však zdroje své vlastní síly. Přátelí-li se se světem, stávají se současně nepřáteli Boha. Pro světské výhody obětují nevýslovně čestné poslání, k němuž je Bůh povolal, aby zvěstovali ctnosti toho, kterýž nás povolal „ze tmy v předivné světlo své“. 1. Petrův 2,9. {PP 456.2}

S hlubokým smutkem vyslechl Samuel slova lidu. Hospodin mu však pravil: „Uposlechni hlasu jejich, a ustanov jim krále.“ 1. Samuelova 8,22. Prorok splnil svou povinnost. Věrně

oznámil lidem výstrahu Boží, avšak ti jí nedbali. S těžkým srdcem je propustil a sám se odebral, aby se připravil na velkou změnu ve vládě. {PP 456.3}

Samuelův život, vyznačující se čistotou, zbožností a nezištností, působil na prospěchářské kněze a straší i na celý Izrael, pyšný a chtivý požitků, jako stálá výčitka. Ačkoli nevystupoval okázale a nebyl obklopen nádherou, nesla jeho práce pečeť nebes. Byl ctěn Vykupitelem světa, pod jehož vedením spravoval hebrejský národ. Lid však byl syt jeho zbožnosti a odevzdanosti. Pohrdali jeho neokázalou mocí a zapudili ho výměnou za muže, jenž jim měl vládnout jako král. {PP 456.4}

V povaze Samuelově můžeme vidět odlesk podoby Kristovy. Byl to právě čistý život našeho Spasitele, který vyvolával hněv satanův. Život Kristův byl světlem světa a odhaloval skryté nepravosti v lidských srdcích. Svatost Kristova popouzela proti němu nejdivočejší vášně falešných pobožnůstkářů. Kristus nežil na zemi obklopen bohatstvím a poctami tohoto světa, ale svými skutky dokázal, že má větší moc než kterékoli pozemské kníže. Židé vzhlíželi k Mesiášovi s vírou, že svrhne jejich utlačovatele; propadli však hříchům, jež je spoutaly jako okovy. Kdyby byl Kristus přehlédl jejich hříchy a pochválil je za jejich zbožnost, byli by ho přijali za svého krále. Nesnesli však, aby jim neohroženě vytýkal jejich neřesti. Pohrdli překrásnou povahou, jež se vyznačovala především laskavostí, čistotou a svatostí, jež neznala nenávisti kromě nenávisti k hříchu. Tak tomu bylo na světě vždycky a je tomu tak stále. Světlo z nebes přináší zavržení všem, kdož odmítají v něm kráčet. Jestliže se licoměrníkům dostane výtky od těch, kdož nenávidějí hřích, stávají se nástroji satanovými a pak znepokojují a pronásledují věrné. „Všickni, kteříž chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství míti budou.“ 2. Timoteovi 3,12. {PP 456.5}

Ačkoli proroctví předpovědělo pro Izrael panovnickou formu vlády, vyhradil si Bůh pro sebe právo vybrat Izraelským krále. Hebrejové natolik uznávali moc Boží, že volbu ponechali plně na vůli Boží. Volba padla na Saula, syna Císova z pokolení Benjaminova. {PP 457.1}

Budoucí král měl takové vlastnosti, jaké mohly plně uspokojit nadutost Izraelských, jež byla příčinou jejich volání po králi. „Z synů Izraelských nebylo pěknějšího nad něj.“ 1. Samuelova 9,2. Ušlechtilého a vznešeného chování, v rozpuku života, vzhledný a vysoký, vypadal jako by se rozdíl k poroučení. K těmto vnějším půvabům chyběly však Saulovi ony vyšší vlastnosti, jež zakládají pravou moudrost. Nenaučil se v mládí ovládat své náhlé a prudké vášně, nepocítil nikdy občerstvující moc božské milosti. {PP 457.2}

Saul byl synem mocného a bohatého náčelníka, ale podle obyčejů tehdejší doby pracoval spolu se svým otcem jako prostý rolník. Několik zvířat jeho otce se jednou zatoulalo v horách a Saul se vypravil s jedním služebníkem, aby je našel. Tři dny pátrali po zvířatech, leč bez výsledku. Když se pak dostali až do Ráma,*kde žil Samuel, navrhl služebník, aby se zeptali proroka, kde je jejich ztracený dobytek. „Nalezl jsem u sebe čtvrt lotu stříbra,“

pravil, „to dám muži Božímu, aby nám oznámil cestu naši.“ 1. Samuelova 9,8. V tehdejších dobách byl takový zvyk. Když někdo navštívil někoho, kdo ho převyšoval hodností nebo úřadem, přinesl mu malý dárek jako výraz své úcty. {PP 457.3}

Když se blížili městu, potkali několik děveček, které šly načerpat vodu, a ptali se jich po vidoucím. Děvečky odpověděly, že se má právě konat bohoslužba a že prorok již přišel, aby se jí zúčastnil. Bude se prý konat obětování „na té hoře“ a pak slavnostní hostina. Za vlády Samuelovy došlo k velké změně. Když ho Bůh povolal do jeho úřadu, dívali se lidé na služby Boží ve stánku smlouvy s nevážností. „Pohrdali lidé obětmi Hospodinovými“ 1. Samuelova 2,17. Nyní se však bohoslužby konaly po celé zemi a lid projevoval opět o ně zájem. Protože ve svatostánku se bohoslužby nekonaly, konalo se obětování jinde. Byla pro ten účel vybrána města, v nichž žili kněží a levité, a tam přicházeli lid pro poučení. Nejvýše položená místa v těchto městech sloužila zpravidla za místa, kde se konalo obětování, a odtud se nazývala „horami“. {PP 458.1}

U brány města potkal se Saul se samým prorokem. Bůh zjevil Samuelovi, že se před ním v tu dobu objeví vyvolený král Izraele. Když se nyní setkali tváří v tvář, pravil Hospodin Samuelovi: „Aj, teď ten muž, o kterémž pravil jsem tobě; tenť spravovati bude lid můj.“ 1. Samuelova 9,17. {PP 458.2}

Na Saulovu otázku: „Ukaž mi, prosím, kde jest tuto dům vidoucího?“ Samuel odvětil: „Já jsem vidoucí.“ Ujistil ho také, že ztracená zvířata jsou již nalezena, a vyzval ho, aby pobyl a zúčastnil se hostiny. Zároveň mu naznačil velké poslání, které ho čeká. „Na koho žádost všeho Izraele? Zdali ne na tebe a na všecken dům otce tvého?“ Se vzrušením vyslechl Saul slova prorokova. Nemohl nepochopit jejich význam, protože volání po králi se stalo věcí nejhlubšího zájmu celého národa. Přesto Saul odpověděl skromně: „Zdaliž já nejsem syn Jemini, z nejmenšího pokolení izraelského? Ano i čeleď má jest nejchatrnější ze všech čeledí pokolení Benjamínova. Pročež jsi tedy ke mně mluvil taková slova?“ 1. Samuelova 9,18-21. {PP 458.3}

Samuel přivedl příchozího na shromaždiště, kde se již sešli přední mužové města. Na prorokův pokyn bylo Saulovi vyhrazeno čestné místo mezi nimi a při hostině mu byla předkládána nejvybranější sousta. Po bohoslužbách pozval Samuel hosta do svého domu. Zde s ním na terase rozmlouval, vyložil mu hlavní zásady, na nichž byla vybudována správa Izraele, a snažil se ho alespoň v hlavních rysech připravit na jeho vysoký úřad. {PP 458.4}

Když se druhého dne za časného rána vydal Saul na cestu, prorok ho doprovázel. Prošli městem a u brány přikázal Samuel služebníku, aby šel napřed. Pak vyzval Saula, aby zůstal stát a přijal poselství, které mu posílá Bůh. „Tedy vzal Samuel nádobku oleje, a vylili na hlavu jeho, a políbil ho, i řekl: Aj, teď pomazal tě Hospodin nad dědictvím svým za vůdce.“ Na důkaz, že se tak stalo božskou mocí, předpověděl Saulovi vše, co ho potká na zpáteční cestě, a ujistil ho, že Duch Boží ho posvětí pro úřad, jenž ho očekává. „Sstoupí na tě Duch

Hospodinův,“ pravil prorok, „a proměněn budeš v muže jiného. Když tedy zběhnou se tato znamení při tobě, učiň cožkoli najde ruka tvá, nebo Bůh s tebou jest.“ (1. Samuelova 10,1.6.7) {PP 458.5}

Jak Saul pokračoval v cestě, přihodilo se vše tak, jak pravil prorok. U hranice území kmene Benjamínova mu bylo sděleno, že ztracená zvířata se našla. Na rovině tábor se potkal s třemi muži, kteří šli do Bethel obětovat Bohu. Jeden z nich vedl tři kůzlata určená k obětování, druhý nesl tři bochníky chleba a třetí láhev vína pro obětní hostinu. Pozdravili Saula obvyklým pozdravem a věnovali mu dva ze tří bochníků chleba. Když se blížil ke Gabaa, městu, v němž bydlil, potkal zástup proroků, vracejících se s „hory“, kteří prozpěvovali k chvále Hospodina za zvuku píšťaly a harfy, loutny a bubnu. Když se k nim Saul přiblížil, vstoupil do něho také Duch Boží a Saul se přidružil k jejich chvalozpěvu a prorokoval s nimi. Mluvil tak plynně a moudře, a účastnil se chvalozpěvu s takovou opravdovostí, že ti, kdož ho znali, zvolali překvapeně: „Což se to stalo synu Cis? Zdali také Saul mezi proroky?“ 1. Samuelova 10,11. {PP 459.1}

Když se Saul připojil k modlitbám proroků, stala se s ním působením Ducha svatého velká změna. Světlo božské čistoty a svatosti prosvítilo temnotu jeho srdce. Spatřil sám sebe, jaký je před Bohem. Spatřil krásu svatosti. Nyní byl povolán, aby zahájil boj proti hříchu a satanu a dostal na srozuměnou, že v tomto zápase musí svou sílu čerpat toliko od Boha. Vykupitelský plán, který se mu dosud zdál mlhavý a nezřetelný, mu nyní byl naprosto jasný. Hospodin mu propůjčil odvahu a moudrost k jeho vysokému úřadu. Odhalil mu pramen síly a milosti a objasnil mu božské požadavky a jeho vlastní povinnosti. {PP 459.2}

Pomazání Saula na krále nebylo národu oznámeno. Volba Boží měla být provedena veřejně losem. K tomu účelu svolal Samuel lid do Masfa. Nejprve se pomodlili za to, aby je vedl Bůh, pak přistoupili k slavnostnímu obřadu metání losu. V naprostém tichu očekávaly shromážděné zástupy výsledek losování. Los určil nejprve kmen, a pak rod a rodinu a nakonec byl losem označen Saul, syn Císův. Saul však nebyl volbě přítomen. Tížil ho pocit velké odpovědnosti, která na něho připadne, a tajně se vzdálil. Přivedli ho zpátky do shromáždění, které s pýchou a uspokojením zjistilo, že má královské chování a vznešený zevnějšek a že převyšuje „všecken lid od ramene svého vzhůru“. Sám Samuel, když ho představoval shromáždění, zvolal: „Vidíte-li, koho vyvolil Hospodin, žeť mu není podobného ve všem lidu?“ A v odpověď se z ohromného zástupu dlouho a hlasitě ozývalo radostné volání: „Živ buď král!“. 1. Samuelova 10,23.24. {PP 459.3}

Samuel však předložil lidu „správu království“ a seznámil jej se zásadami, na nichž spočívá panovnická vláda a jimiž se bude řídit. Král nebude absolutním vladařem, nýbrž podřídí svou moc vůli Nejvyššího. Samuelův projev byl zapsán v knihu, do níž byly také vepsány výsady knížat a práva lidu. Ačkoli národ nedbal výstrah Samuelových, snažil se věrný prorok pokud možno chránit jeho svobody, i když byl nucen podvolit se jeho přání. {PP 460.1}

Přestože převážná část národa byla ochotna uznat Saula za svého krále, vyskytla se silná skupina, která byla proti tomu a která cítila jako přezírání, jejž nemohla strpět, že za krále byl zvolen muž z pokolení Benjaminova, nejmenšího z kmenů Izraele, přičemž byly opomenuty Juda a Efraim, největší a nejmocnější kmeny izraelské. Odmítli slíbit Saulovi věrnost a přinést mu obvyklé dary. Ti, kdož nejhlasitěji volali po králi, odmítali nyní přijmout s povděkem muže, jehož ustanovil Bůh. Přívrženci každé skupiny měli svého oblíbence, kterého chtěli vidět na trůně, a někteří z vůdců chtěli získat trůn pro sebe. Srdce mnohých se zapálila závistí a řevnivostí. Pýcha a ctižádost skončily zklamáním a nespokojeností. {PP 460.2}

Za tohoto stavu věcí usoudil Saul, že by nebylo vhodné přijmout královský majestát. Ponechal Samuela, aby řídil vládu jako dosud, a sám se vrátil do Gabaa. Čestný doprovod na jeho cestě tvořila družina těch, kdož v jeho zvolení spatřovali božskou volbu a byli odhodláni ho podporovat. Saul však neměl v úmyslu prosadit své právo na trůn násilím. Vrátil se na pahorkatinu Benjaminovu, chopil se opět povinností rolníka a dosazení své moci přenechal zcela Bohu. {PP 460.3}

Krátce po ustanovení Saula králem vtrhli Ammonité pod vedením svého krále Náhase na území kmenů východně od Jordánu a ohrozili město Jábes Galád. Obyvatelé města se pokusili sjednat mírovou smlouvu a nabídli Ammonitským, že jim budou poplatní. Krutý král však na to nechtěl přistoupil, leč by každému z nich bylo vyloupnuto pravé oko, aby se tak stali stálým svědectvím jeho moci. {PP 460.4}

Obyvatelé obleženého města žádali o poskytnutí lhůty sedmi dní na rozmyšlenou. S tím Ammonitští souhlasili v domnění, že tím větší bude jejich očekávané vítězství. Z Jábes vyslali hned posly, aby hledali pomoc u kmenů žijících na západ od Jordánu. Poslové přišli i do Gabaa, kde svou zvěstí vyvolali velké zděšení. Saul se vracel pozdě večer z polí, kde celý den oral s voly, a uslyšel hlasitý nářek, který dával tušit nějaké velké neštěstí. {PP 460.5}

Zeptal se: „Co je lidu, že pláče?“ Když mu řekli o té hanebnosti, probudily se v něm všechny dosud dřímající síly. „Sstoupil Duch Boží na Saula… A vzav pár volů, rozsekal je na kusy, a rozeslal po všech krajinách Izraelských po týchž poslích, řka: Kdo by koli nešel za Saulem a za Samuelem, tak se stane s voly jeho.“ 1. Samuelova 11,5-7. {PP 461.1}

Tři sta třicet tisíc mužů se shromáždilo na planině v Bezeku pod vedením Saulovým. Do obleženého města byli hned vysláni poslové s ujištěním, že jeho obyvatelé mohou očekávat pomoc nazítří, tedy právě v den, kdy se měli podrobit Ammonitským. Rychlým nočním pochodem překročil Saul se svým vojskem Jordán a k Jábesu dorazil „v čas jitřního bdění“. Jako Gedeon rozdělil své vojsko na tři oddíly a napadl tábor Ammonitských v ranní hodině, kdy byli nejméně bdělí, netušíce nebezpečí. V nastalé panice utrpěli Ammonitští těžkou

porážku. A ti, „kteříž pak byli pozůstali, rozprchli se, takže nezůstalo z nich ani dvou pospolu.“ 1. Samuelova 11,11. {PP 461.2}

Pohotovost a statečnost, kterou Saul prokázal, právě tak jako úspěšné řízení tak obrovské vojenské síly, byly vlastnosti, kterých lid Izraele vyžadoval od panovníka, aby se mohl měřit s druhými národy. Proto ho teprve nyní pozdravili jako svého krále, připisujíce dosažení vítězství jeho lidským schopnostem a zapomínajíce na to, že bez zvláštního požehnání Božího by všechno jejich úsilí bylo nadarmo. Ve svém nadšení někteří navrhovali, aby byli usmrceni ti, kdož se dříve zdráhali uznat Saula za krále. Král však zakročil, řka: „Nebudeť dnes řádný zabit, poněvadž dnes učinil Hospodin vysvobození v Izraeli.“ 1. Samuelova 11,13. Saul tím podal důkaz o změně, která nastala v jeho povaze. Neosoboval si čest na dosažení vítězství, nýbrž vzdal slávu Bohu. Nezatoužil po pomstě, nýbrž ukázal, že se umí slitovat a dovede odpouštět. To je nesporný důkaz toho, že v srdci je milost Boží. {PP 461.3}

Pak Samuel navrhl, aby se v Galgala sešlo shromáždění národa a aby tam veřejně bylo vyhlášeno království pod králem Saulem. Tak se i stalo; „a obětovali také tam oběti pokojné před Hospodinem. I veselil se tam Saul a všickni muži Izraelští velmi velice.“ 1. Samuelova 11,15. {PP 461.4}

Galgala bylo místo, kde Izrael rozbil svůj první tábor v zaslíbené zemi. V Galgala postavil Jozue na božský příkaz sloup z dvanácti kamenů na památku zázračného přechodu přes Jordán. V Galgala byla obnovena obřízka a konaly se tam opět prvé přesnice po hříchu u Kádes a po pobytu na poušti. V Galgala přestala padat mana. V Galgala se zjevil kníže vojska Páně jako nejvyšší velitel vojska Izraele. Z tohoto místa vytáhli, aby rozvrátili Jericho a dobyli Hai. V Galgala byl potrestán Achan za svůj hřích a byla tam uzavřena smlouva s Gabaonskými, již byl Izrael potrestán, protože opomněl obrátit se o radu k Bohu. Na této planině, spjaté s tolika drahými vzpomínkami, stanul nyní Samuel a Saul. A když utichlo volání, jímž lid pozdravoval svého krále, rozloučil se starý prorok s vládou nad národem. {PP 461.5}

„Aj,“ pravil, „uposlechl jsem hlasu vašeho ve všem, což jste mluvili ke mně, a ustanovil jsem nad vámi krále. A nyní, aj, král jde před vámi, já pak zstaral jsem se a ošedivěl… Já také chodil jsem před vámi od své mladosti až do dnešního dne. Avšak aj, teď jsem. Vydejte svědectví pro mě před Hospodinem a před pomazaným jeho, vzal-li jsem čího vola, aneb vzal-li jsem čího osla, utiskl-li jsem koho, ublížil-li jsem komu, aneb vzal-li jsem od koho úplatek, abych na něm přehlédl něco, a navrátím vám.“ {PP 462.1}

Jednohlasně lid odpověděl: „Neutiskl jsi nás, aniž jsi ublížil nám, aniž jsi co vzal z ruky kterého člověka.“ 1. Samuelova 12,1-4. {PP 462.2}

Samuel nechtěl pouze ospravedlnit svou vládu. Již předtím ohlásil lidu zásady, jimiž se má řídit jak král, tak lid, a nyní chtěl podpořit význam těchto zásad vahou svého vlastního

příkladu. Od dětství byl spjat s dílem Božím a za celý svůj dlouhý život měl před sebou vždy jen jediný cíl — slávu Boží a nejvyšší blaho Izraele. {PP 462.3}

Měl-li mít Izrael nějakou naději, že se mu povede dobře, musel být přiveden k tomu, aby se pokořil před Hospodinem. Následkem hříchu pozbyli Izraelští své víry v Boha, tratili soudnost, nedovedli ocenit schopnost a moudrost, s níž Bůh vládl svému národu, ztratili důvěru v Boha a v jeho schopnost hájit svou věc. Dříve než dojdou pravého pokoje, musejí být přivedeni k tomu, aby poznali, jakého hříchu se tím dopustili, a vyznali se z něho. Prohlašovali, že smysl jejich volání po králi je, „aby nás soudil král náš, vycházel před námi a bojoval za nás“. Samuel připomněl Izraelským jejich dějiny ode dne, kdy je Bůh vyvedl z Egypta. Hospodin, král králů, vycházel před nimi, a bojoval za ně. Jejich hříchy je často zaprodaly v moc jejich nepřátel, avšak sotva se odvrátili od svých nepravostí, již jim milosrdenství Boží dalo vysvoboditele. Hospodin jim poslal Gedeona a Baráka, „a Jefte a Samuele, a vytrhl vás z ruky nepřátel vašich okolních, a bydlili jste bezpečně“. Přesto však, když jim hrozilo nebezpečí, volali: „Král bude kralovati nad námi“, i když prorok pravil: „Hospodin Bůh váš jest králem vaším.“ 1. Samuelova 12,11.12. {PP 462.4}

„Ještě se teď pozastavte,“ pokračoval Samuel, „a vizte věc tuto velikou, kterouž učiní Bůh před očima vašima. Zdaliž není dnes žeň pšeničná? Volati budu k Hospodinu, i vydá hřímání a déšť, tak že poznati a viděti musíte, jak jest to velmi zlá věc, kteréž jste se dopustili před očima Hospodinovýma, žádavše sobě krále. Protož volal Samuel k Hospodinu, a vydal Hospodin hřímání a déšť.“ V době sklizně pšenice, v květnu a červnu, na Východě nikdy neprší. Obloha bývá bezoblačná, vzduch čistý a vlahý. Tak prudká bouře v tomto ročním období všechny poděsila. V pokoře vyznal se lid ze svého hříchu, jehož se dopustil, a prosil Samuela: „Modli se za služebníky své Hospodinu Bohu svému, abychom nezemřeli; nebo jsme přidali ke všem hříchům našim i toto zlé, že jsme sobě žádali krále.“ 1. Samuelova 12,16-19. {PP 462.5}

Samuel nenechal lid ve stavu malomyslnosti, neboť takový stav by zmařil všechno úsilí o lepší život. Satan by pak mohl lidu našeptat, že Bůh je přísný a neúprosný, a vystavil ho tak různým pokušením, Bůh je milosrdný a dovede odpouštět, je vždy ochoten prokázat milost svému lidu, chce-li poslouchat hlasu Božího. „Nebojte se,“ znělo poselství Boží tlumočené jeho služebníkem, „učiniliť jste sic všecko to zlé, však proto neodstupujte zpět od Hospodina, ale služte Hospodinu celým srdcem svým. Neodstupujte, následujíce marnosti, totiž cizích bohů, kteříž nic neprospívají, aniž vysvobozují, nebo jsou marnost. Neopustíť zajisté Hospodin lidu svého.“ 1. Samuelova 12,20-22. {PP 463.1}

Samuel neučinil nejmenší narážku na to, jak jím pohrdli, nepronesl Jediné slovo výčitek za to, jakým nevděkem mu Izrael splatil za jeho celoživotní oddanou práci. Naopak ujistil lid, že bude mít o něj nadále neutuchající zájem: „Odstup to, abych měl hřešiti proti Hospodinu, a přestávati modliti se za vás, nýbrž navoditi vás budu na cestu dobrou a přímou. A však bojte se Hospodina služte jemu v pravdě celým srdcem svým, nebo vidíte,

jak veliké věci učinil s vámi. Jestliže pak předce zel činiti budete, i vy i král váš zahynete.“ 1. Samuelova 12,23-25. {PP 463.2}

60. Kapitola — Saulova Opovážlivost

Když skončilo shromáždění v Galgala, rozpustil Saul vojsko, které se bylo na jeho výzvu sebralo, aby rozprášilo Ammonitské, a ponechal si jen dva tisíce mužů, kteří měli zůstat pod jeho velením v Michmas, a dalších tisíc mužů, kteří se měli usadit v Gabaa pod velením jeho syna Jonaty. Tím se však dopustil vážné chyby. Nedávné vítězství totiž naplnilo jeho vojsko nadějí a dodalo mu odvahu. Kdyby byl Saul hned vyrazil proti ostatním nepřátelům Izraele, byl by jim způsobil rozhodný úder a byl by tak zajistil svobodu národa. {PP 464.1}

Filištínští, jejich bojovní sousedé, nesložili zatím ruce v klín. Po porážce Eben-Ezer zůstaly v jejich rukách ještě některé horské pevnosti v zemi Izraelských, takže se pak mohli pevně usadit v samém srdci země. Filištínští byli daleko silnější než Izrael počtem zbraní a jejich jakostí. Za dlouhého období, když utlačovali Izrael, posílili svou moc tím, že zakázali Izraelským provozovat kovářské řemeslo, aby si sami nemohli vyrábět zbraně. Po uzavření míru museli Hebrejové chodit do posádek Filištínských, když nutně potřebovali nějakou kovářskou práci. Za dlouhé doby, kdy je Filištínští utlačovali, přestali Hebrejové spoléhat sami na sebe, nabyli otrockého ducha a otrocké závislosti, a po svržení jha si sami nevzpomněli na to, že je třeba vybavit se zbraněmi. Ve válce se užívalo luků a praků a těch si mohli Izraelští vyrobit, kolik potřebovali. Oštěp nebo meč neměl však žádný z nich kromě Saula a jeho syna Jonaty. {PP 464.2}

Teprve ve druhém roce Saulovy vlády byl učiněn pokus o podrobení Filištínských. První úder vedl Jonata, králův syn, který napadl posádku Filištínských v Gabaa a přemohl ji. Filištínské tato porážka velmi popudila a hotovili se k rychlému úderu na Izrael. Saul dal vyhlásit válku troubením po celé zemi a svolal všechny bojovníky i z kmenů na druhé straně Jordánu do Galgala. Všichni výzvy uposlechli. {PP 464.3}

Filištínští shromáždili v Michmas obrovskou vojenskou sílu — „třidceti tisíc vozů, a šest tisíc jezdců, a lidu ve množství jako jest písku na břehu mořském“. 1. Samuelova 13,5. Když se o tom dozvěděl Saul a jeho vojsko v Galgala, zhrozil se lid při pomyšlení, že by se měl utkat v boji s tak mohutným vojskem. Nebyli připraveni na srážku s takovým nepřítelem a mnozí byli jati takovým strachem, že ani nechtěli, aby ke střetnutí došlo. Mnozí proto překročili Jordán, jiní se ukryli v jeskyních a skalních slujích, jimiž tato krajina oplývala. Jak se blížila chvíle utkání, počet uprchlíků rychle vzrůstal, a ti, kteří setrvali, propadali stále většímu strachu a zlým předtuchám. {PP 464.4}

Když byl Saul poprvé pomazán na krále Izraele, dostal od Samuela jasnou směrnici, jak si má v takové chvíli počínat. „Sstoupíš přede mnou do Galgala,“ pravil prorok, „a aj, já sstoupím k tobě, abych obětoval oběti zápalné, též abych obětoval oběti pokojné. Za sedm dní čekati budeš, až přijdu k tobě, a ukážiť, co bys měl činiti.“ 1. Samuelova 10,8. {PP 465.1}

Den za dnem plynul a Saul neprojevil nejmenší snahu, aby povzbudil lid a vnukl mu důvěru v Boha. Než vypršel čas, stanovený prorokem, začal Saul ztrácet trpělivost a pozbýval odvahy. Místo aby věrně připravoval lid na bohoslužbu, kterou měl přijít Samuel vykonat, propadl nevíře a zlým předtuchám. Obětování Bohu je věc nejvýš slavnostní a důležitá. Bůh žádá, aby jeho lid zpytoval své svědomí a kál se ze svých hříchů, aby mohl přijmout jeho oběť a požehnat jeho úsilí. Saula však zachvátil nepokoj a lid, místo aby věřil v pomoc Boží, vzhlížel ke králi, jehož si zvolil, aby ho vedl a řídil. {PP 465.2}

Hospodin však o ně stále pečoval a nedopustil, aby upadli do neštěstí, které by je bylo určitě zasáhlo, kdyby byli museli spoléhat jen na své křehké síly. Přivedl je do úzkých, aby se přesvědčili, jak je pošetilé spoléhat na člověka, a aby se mohli obrátit k němu jako ke své jediné záštitě. Nadešel čas Sauovy zkoušky. Nyní měl ukázat, dokáže-li se spolehnout na Boha a trpělivě čekat podle příkazu Božího, a osvědčí-li se jako muž, na něhož se Bůh může spolehnout v těžkých zkouškách jako na vladaře svého národa, nebo zakolísá-li a projeví se jako nehodný svaté odpovědnosti, jež byla na něho vložena. Poslechne král, jehož si Izrael vyvolil, krále všech králů? Obrátí pozornost malomyslných vojáků k tomu, jenž je věčnou silou a vysvobozením? S rostoucí netrpělivostí očekával příchod Samuelův, jehož nepřítomnosti připisoval malomyslnost a strach svých vojáků a zběhnutí mnohých od vojska. Stanovený čas přišel, ale muž Boží se stále neobjevoval. Prozřetelnost Boží zdržela svého služebníka. Saul nedovedl již zkrotit svůj neklid a svou vznětlivost. Cítil, že musí něco udělat, aby uklidnil lid a dodal mu odvahy. Rozhodl se, že svolá lid k bohoslužbě a přinesením oběti požádá o božskou pomoc. Bůh nařídil, že oběti mu mohou přinášet toliko ti, kdož jsou k tomu úřadu vysvěceni. Saul však přikázal: „Přineste ke mně oběť zápalnou.“ A ve válečném odění přistoupil k oltáři a obětoval před Bohem. {PP 465.3}

„Když pak již dokonal obětování oběti zápalné, aj, Samuel přicházel, a Saul vyšel proti němu, aby ho přivítal.“ 1. Samuelova 13,9.10. Samuel hned poznal, že Saul jednal proti výslovnému nařízení, které dostal. Hospodin pravil skrze svého proroka, že v tuto dobu zjeví, co musí Izrael učinit v této své těžké chvíli. Kdyby byl Saul splnil podmínky, za nichž mu božská pomoc byla slíbena, Hospodin by byl Izrael zázračně vysvobodil s pomocí těch nemnohých, jež zůstali králi věrni, Saul však byl sám se sebou a se svým počinem tak uspokojen, že vyšel prorokovi v ústrety jako někdo, kdo si žádá chvály, než kdo zasluhuje pokárání. {PP 466.1}

Samuelova tvář byla plna úzkosti a obav. Na jeho dotaz: „Co jsi učinil?“ pokusil se Saul svou opovážlivost ještě omlouvat. Pravil: „Když jsem viděl, že se lid rozchází ode mne, a ty nepřicházíš k uloženému dni, a Filištínští byli shromážděni v Michmas, i řekl jsem: Nyní připadnou Filištínští na mne v Galgala, a tváři Hospodinově nemodlil jsem se. Takž jsem se opovážil a obětoval jsem oběti zápalné.“ {PP 466.2}

„Tedy řekl Samuel Saulovi: Bláznivě jsi učinil, nezachovals přikázání Hospodina Boha svého, kteréž přikázal tobě; nebo nyní byl by utvrdil Hospodin království tvé nad Izraelem

až na věky. Ale nyní již království tvé nestojí. Vyhledalť jest Hospodin sobě muže vedlé srdce svého, jemuž rozkázal Hospodin, aby byl vůdce nad lidem jeho… Vstav pak Samuel, vstoupil z Galgala do Gabaa Benjamínova.“ 1. Samuelova 13,11-15. {PP 466.3}

Buď Izrael přestane být národem Božím, anebo musí být zachována zásada, podle níž bylo zřízeno království, a národ bude nadále řízen božskou mocí. Zůstane-li Izrael zcela Hospodinův, podřídí-li se všechna lidská a světská vůle vůli Boží, zůstane Bůh dále Panovníkem Izraele. Pokud král a lid se bude ve svém jednání řídit vůlí Boží, dotud může být Bůh jejich záštitou. Nemůže být království v Izraeli, které by ve všech věcech neuznávalo nejvyšší moc Boží. {PP 466.4}

Kdyby Saul byl v této chvíli zkoušky dbal požadavků Božích, mohl Bůh skrze něho provést svou vůli. Svým pokleskem se nyní projevil jako nevhodný pro místo zástupce vlády Boží nad národem Božím. Mohl by zavést Izrael na scestí. Řídil by národ spíše podle svého než podle vůle Boží. Kdyby byl Saul zůstal věrným, bylo by jeho království utvrzeno navždy. Protože však selhal, musel úmysly Boží uskutečnit někdo jiný. Správa Izraele musela být svěřena někomu, kdo bude spravovat lid podle vůle nebes. {PP 466.5}

Nevíme nic o tom, o jak velké věci jde, když nás Bůh zkouší. Není pro nás jiného bezpečí než v přísné poslušnosti slova Božího. Všechna zaslíbení dává Bůh za podmínky věrnosti a poslušnosti. Selžeme-li a neuposlechneme-li jeho přikázání, připravujeme se o hojná požehnání. Nesmíme se řídit vlastními popudy, ani spoléhat na lidský úsudek; musíme vzhlížet ke zjevené vůli Boží a jednat podle jasných přikázání Božích bez ohledu na okolnosti. Bůh se již postará o výsledky. Věrností slovu Božímu můžeme v době zkoušky osvědčit před lidmi a anděly, že Hospodin nám může důvěřovat, že i v těžkých chvílích se budeme řídit jeho vůlí, přispějeme k jeho slávě a budeme požehnáním jeho národu. {PP 467.1}

Saul se znelíbil Bohu, a přesto se nechtěl pokořit a kát se. Co se mu nedostávalo na opravdové zbožnosti, chtěl nahradit svou horlivostí v zevních náboženských formách. Saulovi bylo známo, že Izrael stihla porážka, když Ofni a Fines přinesli do tábora truhlu Boží, a přesto, že to dobře věděl, dal poslat pro posvátnou truhlu a pro kněze ji opatrující. Doufal, že tím povzbudí svůj lid a dodá mu důvěru, že znovu sebere své rozptýlené vojsko a svede bitvu s Filištínskými. Chtěl se obejít bez pomoci a podpory Samuelovy a tak se zbavit výtek a výčitek prorokových. {PP 467.2}

Saulovi se dostalo Ducha svatého, aby osvítil jeho rozum a obměkčil jeho srdce. Prorok Boží ho věrně poučil a napomenul ho. Jak velká však byla přese všechno jeho zvrácenost! Život prvního krále Izraele je truchlivým příkladem toho, jakou sílu mají zlozvyky, které si člověk osvojí v raném mládí. Když byl Saul mladý, nemiloval Boha a nebál se ho; a jeho vzpurnost, která nebyla krocena k pokoře, byla vždy náchylná bouřit se proti božské moci. Ti, kdož již v mládí mají v úctě vůli Boží a kdož věrně plní povinnosti jim svěřené, budou

ve svém pozdějším životě dobře připraveni převzít vyšší poslání. Člověk nemůže po léta zneužívat sil, jež mu Bůh dal, a myslit si přitom, že až se mu zlíbí se změnit, že jich použije pro cíl právě opačný. {PP 467.3}

Saulova snaha povzbudit lid byla bezvýsledná. Když shledal, že jeho vojsko se ztenčilo na pouhých šest set mužů, vytáhl s nimi z Galgala a uchýlil se do pevnosti Gabaa, kterou Izraelští před nedávnem dobyli na Filištínských. Tato bašta ležela na jižní straně hlubokého strmého údolí, nebo spíše rokle, několik mil na sever od Jeruzaléma. Na severní straně tohoto údolí u Chamas tábořilo vojsko Filištínských, a jednotlivé oddíly vojska vycházely odtud do různých směrů, aby plenily zemi. {PP 467.4}

Bůh dopustil, aby se situace vyvinula až tak daleko, aby mohl pokárat Saula za jeho zvrácenost a lid naučit pokoře a víře. Protože se Saul dopustil hříchu, když sám opovážlivě vykonal oběť, nedal mu Hospodin zvítězit nad Filištínskými. Za svůj nástroj, jímž osvobodí Izrael, vybral si Bůh Jonatu, syna králova, muže, jenž se bál Hospodina. Pod božským vnuknutím navrhl Jonata svému zbrojnoši, aby podnikli tajný útok na ležení nepřítele. „Snad," pravil, „bude Hospodin s námi, neboť není nesnadné Hospodinu zachovati ve mnoze aneb v mále." 1. Samuelova 14,6. {PP 467.5}

Zbrojnoš, jenž byl jako Jonata věrný a zbožný, s plánem souhlasil a oba dva odešli nepozorovaně z tábora, aby jim nikdo nezbránil v jejich úmyslu. S opravdovou modlitbou se obrátili k Vůdci svých otců a prosili o znamení, podle něhož by se mohli rozhodnout, jak mají postupovat. Pak sestoupil do rokle, dělící obě nepřátelská vojska, a tiše postupovali vpřed ve stínu skalních útesů, ukrývajíce se za výběžky a převisy. Když se přiblížili k pevnosti Filištínských, nepřátelé je objevili a volali na ně s posměškem: „Hle, Hebrejští lezou z děr, v nichž se byli skryli." A pak je vyzvali: „Vstupte k nám, a povíme vám něco." (1. Samuelova 14,11.12), čímž dávali na srozuměnou, že mají v úmyslu oba Izraelity potrestat za jejich smělost. Tato výzva byla znamením, jež bylo Jonatovi a jeho druhu důkazem, že Bůh je jejich podniku příznivě nakloněn. Pak se ztratili očím Filištínských a vydali se tajnou neschůdnou stezkou na vrchol skalního výběžku, jenž se zdál Filištínským nepřístupným, a proto jej jen slabě střežili. Tak pronikli do tábora nepřítele a pobili stráže, které překvapeny a poděšeny se vůbec nepostavily na odpor. {PP 468.1}

Andělé nebeští zaštítili Jonatu a jeho druha, bojovali po jejich boku a Filištínští padali před nimi. Země se zachvívala, jakoby se sem blížilo velké množství jezdců a vozů. Jonata v tom poznal znamení božské pomoci a také Filištínští pochopili, že Bůh zasáhl, aby vysvobodil Izrael. Všechno vojsko Filištínských, na bojišti i v posádce, uchvátil hrozný strach. V nastalém zmatku začali se Filištínští navzájem pobíjet, považujíce své vlastní druhy za nepřítele. {PP 468.2}

Hluk boje bylo slyšet i v táboře Izraelských. Královské hlídky oznámily, že mezi Filištínskými je velký zmatek a vřava a že jejich počtu ubývá. Nikomu však nebylo známo,

že by nějaká část hebrejské armády opustila tábor. Po přešetření se ukázalo, že neschází nikdo kromě Jonaty a jeho zbrojnoše. Když král viděl, jak Filištínští zoufale bojují, postavil se do čela vojska a vedl je do boje. Hebrejové, kteří přeběhli k Filištínským, obrátili se nyní proti nim. Značný počet Hebrejů vylezl také ze svých úkrytů a jak Filištínští ve zmatku prchali, vrhalo se na ně vojsko Saulovo a strašně je potřelo. {PP 468.3}

Rozhodnut co nejvíce využít svého úspěchu, zakázal král svým vojákům, aby po celý den nevzali do úst potravu, a svůj rozkaz podpořil slavnou přísahou: „Zlořečený muž, kterýž by jedl chléb prvé, než bude večer, a než se pomstím nad nepřátely svými.“ 1. Samuelova 14,24. Vítězství již bylo dosaženo, aniž se Saul o ně zasloužil nebo se na něm podílel; doufal však, že se proslaví úplným zničením poraženého nepřítele. Rozkaz, aby vojáci nejedli, vycházel ze sobecké ctižádosti a svědčil o tom, že králi jsou lhostejné potřeby jeho lidu, jsou-li v rozporu s jeho touhou po slávě. Tím, že si dal svůj zákaz potvrdit slavnou přísahou, dopustil se Saul nepředloženosti a rouhání. Sama slova přísahy svědčí o tom, že Saul horlil pro vlastní prospěch a nikoli pro slávu Boží. Prohlásil, že jeho cílem je, „aby se pomstil nad nepřáteli svými“, nikoliv „aby Hospodin byl pomstěn nad svými nepřáteli“. {PP 468.4}

Zákaz měl za následek, že lidé přestoupili přikázání Boží. Celý den se účastnili bojů a byli zesláblí hladem; jakmile uplynuly hodiny postu, vrhli se na kořist a požírali maso i s krví, porušujíce tak zákon, který zapovídal požívání krve. {PP 469.1}

Jonata, který o králově rozkazu nevěděl, neúmyslně jej překročil, když procházel lesem a snědl trochu medu. Večer se o tom dozvěděl Saul. Prohlásil, že překročení jeho zákazu bude potrestáno smrtí; a ačkoli se Jonata neprovinil úmyslným hříchem, a ačkoli Bůh zázračně zachránil jeho život a skrze něho vysvobodil Izrael, trval král na tom, že rozsudek musí být vykonán. Kdyby Saul ušetřil života svého syna, byl by to přiznání, že sám zhřešil, když tak nepředloženě přísahal. To by však pyšného Saula pokořilo. „Toto učiň mi Bůh a toto přidej,“ zněl jeho hrozný rozsudek: „že smrtí umřeš, Jonato.“ 1. Samuelova 14,44. {PP 469.2}

Saul si nemohl osobovat nárok na pocty za dosažené vítězství, doufal však, že bude ctěn za svou horlivost, s níž pečuje o zachování svatosti přísahy. I za cenu, že musí obětovat svého syna, chtěl svým poddaným vštípit do hlavy, že autoritu krále je nutno uznávat. Sám se však krátce před tím opovážil v Galgala vystupovat jako kněz proti rozkazu Božímu; a když ho Samuel káral, ještě se tvrdošíjně ospravedlňoval. Nyní, když jeho vlastního rozkazu nebylo uposlechnuto — ačkoli rozkaz byl nesmyslný a byl překročen z nevědomosti — odsoudil král a otec vlastního syna k smrti. {PP 469.3}

Lid však nepřipustil, aby byl rozsudek vykonán. Přes králův hněv volali: „Což tedy umříti má Jonata, kterýž učinil vysvobození toto veliké Izraeli? Odstup to, živť jest Hospodin, že nespadne vlas s hlavy jeho na zemi, poněvadž s pomocí Boží učinil to

dnes.“ 1. Samuelova 14,45. Pyšný král se neopovážil nedbat tak jednomyslného názoru lidu a život Jonaty byl zachráněn. {PP 469.4}

Saul z toho nemohl nevycítit, že lid i Hospodin dávají před ním přednost jeho synu. Osvobození Jonatovo bylo přísnou důtkou královi za jeho nepředloženost. Král cítil, že pohroma, kterou chtěl způsobit, se obrací na jeho hlavu. Přestal válčit s Filištínskými a vrátil se domů, rozmrzelý a nespokojený. Ti, kdož nejvíce omlouvají své hříchy a nejvíce se z nich ospravedlňují, bývají sami často nejpřísnější při posuzování a souzení druhých. Mnozí upadnou jako Saul v nemilost Boží, avšak odmítají rady a pohrdají výtkami. A i když se přesvědčí, že Hospodin není na jejich straně, odmítají vidět v sobě příčinu svých nesnází. Sami jsou pyšní a nadutí, ale druhé, kteří jsou lepší než oni, odsuzují přísně a kárají nelítostně. Takoví samozvaní soudci by měli dobře uvážit tato slova Kristova: „Kterýmž soudem soudíte, týmž budete souzeni, a kterou měrou uměříte, bude vám zase naměřeno.“ Matouš 7,2. {PP 469.5}

Často se stává, že ti, kdož se stále vyvyšují, se octnou v takové situaci, v níž se odhalí jejich pravá povaha. Tak tomu bylo i v případě Saula. Jeho jednání přesvědčilo národ, že královská hodnost a moc jsou mu nad spravedlnost, soucit nebo shovívavost. A lid poznal, že chybil, když odmítal vládu, kterou mu dal Bůh. Vyměnil zbožného proroka, jehož modlitby mu přinášely požehnání, za krále, který ve své zaslepenosti přivolal na něj pohromu. {PP 470.1}

Kdyby byli Izraelští nezasáhli, aby zachránili Jonatovi život, byl by jejich vysvoboditel podle králova příkazu přišel o život. S jakými asi pochybnostmi se pak lid podřizoval Saulovu vedení! Jak hořce si lidé vyčítali při pomyšlení, že ho sami dosadili na trůn! Hospodin dlouho snáší lidskou svéhlavost a všem dává možnost, aby poznali své hříchy a mohli jich zanechat. I když se však zdá, že šetří ty, kdož nedbají jeho vůle a pohrdají jeho výstrahami, poskytne jim ve chvíli, kterou sám určí, možnost, aby poznali svou pošetilost. {PP 470.2}

61. Kapitola — Saul Zavržen

Saul neobstál ve zkoušce víry, když se octl v těžkém postavení v Galgala a zneuctil službu Boží. Jeho chyby však nebyly nenapravitelné a Hospodin mu dal ještě příležitost, aby se naučil bezpodmínečně věřit slovu Božímu a bez váhání poslouchat rozkazů Božích. {PP 471.1}

Když se mu v Galgala dostalo pokárání z úst prorokových, neviděl Saul v činu, jehož se dopustil, velké provinění. Měl pocit, že se s ním jedná nespravedlivě a snažil se obhájit své jednání a omluvit svou chybu. Od té doby se s prorokem stýkal zřídka. Samuel miloval Saula jako vlastního syna, a smělý a horkokrevný Saul si proroka vysoce vážil. Samuelova výtka ho však mrzela, a proto se mu vyhýbal, pokud jen mohl. {PP 471.2}

Hospodin však poslal svého služebníka k Saulovi s dalším poselstvím. Poslušností měl dokázat svou věrnost Bohu a prokázat, že je hoden kráčet před Izraelem. Samuel navštívil krále a vyřídil mu slovo Páně. Aby si panovník mohl uvědomit, jak je důležité dbát příkazu, Samuel výslovně prohlásil, že mluví z božského rozkazu, z rozkazu téže moci, která Saula povolala na trůn. Prorok pravil: „Takto praví Hospodin zástupů: Rozpomenul jsem se na to, co jest činil Amalech Izraelovi, že se položil na cestě, když se bral z Egypta. Protož i hned táhni a zkaz Amalecha, a zahlaďte jako proklaté všecko, což má. Neslitovávejž se nad ním, ale zahub od muže až do ženy, od malého až do toho, kterýž prsí požívá, od vola také až do ovce, a od velblouda až do osla.“ Amalechitští byli prvními, kteří napadli Izraelské na poušti. A za tento hřích, za to, že se postavili Bohu, a za jejich zvrhlé uctívání model vyřkl nad nimi Hospodin skrze Mojžíše ortel. Na božský příkaz byla jejich krutost vůči Izraeli zaznamenána s rozkazem: „Vyhladíš památku Amalecha pod nebem; nezapomínejž na to.“ 5. Mojžíšova 25,19. Provedení tohoto rozsudku bylo odloženo o čtyři sta let. Amalechitští se však od svých hříchů neodvrátili. Hospodin věděl, že by tento národ bezbožníků vymazal ze země národ Boží i uctívání Boha, kdyby k tomu měl možnost. Nyní přišla doba, kdy se měl vykonat rozsudek, tak dlouho odkládaný. {PP 471.3}

Shovívavost, kterou Bůh projevuje vůči bezbožníkům, dodává lidem odvahy v páchání hříchů; trest na ně však přijde jistě a bude strašný, i když nechá na sebe čekat. „Jako na hoře Perazim povstane Hospodin, jako v údolí Gabaon hněvati se bude, aby dělal dílo své, neobyčejné dílo své, aby vykonal skutek svůj, neobyčejný skutek svůj.“ Izajáš 28,21. Trestání je pro našeho milosrdného Boha nezvyklé. „Živť jsem já, dí Panovník Hospodin, žeť nemám libosti v smrti bezbožného, ale aby se odvrátil bezbožný od cesty své a živ byl.“ Ezechiel 33,11. Hospodin je „silný, lítostivý a milostivý, dlouhočekající a hojný v milosrdenství a pravdě… odpouštěje nepravost a přestoupení i hřích“. Nikdy však „neospravedlňuje vinného“. 2. Mojžíšova 34,6.7. Bůh si nelibuje v pomstě, ale přestupníky svého zákona stíhá soudem. Bůh je nucen tak činit, aby uchránil obyvatele země od úplné zkázy a zmaru. Aby zachránil mnohé, musí vyhladit ty, kdož se v hříchu zatvrdili.

„Hospodin dlouhočekající jest a velikomocný, však nikoli neospravedlňuje vinného.“ Nahum 1,3. Strašenými tresty spravedlnosti pomstí moc pošlapaného zákona Božího. Již to, že se Bohu protiví vykonávat spravedlnost, svědčí o tom, jak hrůzný je hřích, když vyvolává soud Boží, a jak přísná je odplata očekávající hříšníka. {PP 471.4}

Bůh je však milosrdný, i když koná spravedlivý soud. Amalechitští měli být zahubeni, avšak Cinejští, kteří dleli mezi nimi, měli být ušetřeni. Tento národ nebyl sice zcela prost modlářství, avšak uctíval Boha a byl Izraelským příznivě nakloněn. Z tohoto kmene pocházel Mojžíšův švagr Chobab, * který provázel Izraelské za jejich putování pouští a svou znalostí země jim prokázal cennou službu. {PP 472.1}

Po porážce Filištínských u Michmas vedl Saul války s Moábskými, Ammonitskými a Edomskými a bojoval také s Amalechitskými a Filištínskými; a kamkoli zamířil svými zbraněmi, všude dobýval vítězství. Když dostal příkaz, aby vytáhl proti Amalechitským, vyhlásil hned válku. Jeho vlastní moc byla podepřena ještě vážností, jíž se v národě těšil prorok Samuel, a na jeho výzvu k válce shromáždili se pod jeho korouhví muži izraelští v hojném počtu. Smyslem tohoto tažení nebylo, aby Izrael zvětšil svou moc. Izraelští se jím neměli obohatit kořistí nepřítele, ani nemělo přispět k jejich slávě. Měli vstoupit do války jen na důkaz poslušnosti Boha, aby vykonali soud Boží nad Amalechitskými. Bůh chtěl, aby všechny národy viděli, jaký osud stihne lid, který se staví proti vládě Boží, a aby si povšimly, že záhubu jim přinesl právě ten národ, jímž pohrdaly. {PP 472.2}

„Porazil Saul Amalecha od Hevilah, kudy se chodí do Sur, kteréž jest naproti Egyptu. Jal také Agaga krále amalechitského živého, lid pak všecken vyhladil ostrostí meče. I zachoval Saul a lid jeho Agaga, a nejlepší bravy a skoty a krmný dobytek, a berany i všecko, což lepšího bylo, a nechtěli vyhubiti jich; což pak bylo ničemného a churavého, to zahubili.“ 1. Samuelova 15,7-9. {PP 473.1}

Toto vítězství nad Amalechitskými bylo nejskvělejším vítězstvím, kterého kdy Saul dobyl, a přispělo k tomu, že ho opět zachvátila pýcha, jež byla pro něho největším nebezpečím. Božský rozsudek, jímž se nepřátelé boží odsuzovali k úplné záhubě, byl proveden jen zčásti. Ve snaze zvýšit lesk svého vítězného návratu přítomností královského zajatce, odvážil se Saul napodobit mravy okolních národů a ušetřil Agaga, lítého a bojovného krále Amalechitských. Lid si ponechal nejlepší stáda dobytka, ovcí a tažných zvířat, a svůj hřích omlouval tím, že dobytek zachovává proto, aby jej obětoval Hospodinu. Jejich úmyslem však bylo obětovat tento dobytek, aby mohli ušetřit svůj vlastní. {PP 473.2}

Nyní stál Saul před konečnou zkouškou. Jeho opovážlivé nedbání vůle Boží, jež prozrazovalo jeho odhodlání vládnout jako nezávislý panovník, prokázalo, že mu nemůže být svěřena královská moc, že nemůže být pověřeným zástupcem vlády Hospodinovy. Když se Saul a jeho vojsko vraceli domů zpití vítězstvím, prožíval prorok Samuel chvíle velké úzkosti. Dostal poselství od Hospodina, v němž se odsuzovalo jednání krále: „Žel mi, že

jsem Saule ustanovil za krále, nebo odvrátil se ode mne, slov mých nevyplnil.“ 1. Samuelova 15,11. Prorok byl jednáním vzpurného krále velice zarmoucen a plakal a modlil se po celou noc, aby Bůh ráčil změnit strašný rozsudek. {PP 473.3}

Lítost Boží se nepodobá lidské lítosti. „Vítěz Izraelský klamati nebude, ani želeti; nebo není člověkem, aby měl čeho želeti.“ 1. Samuelova 15,29. Lidská lítost je vyvolána změnou v myšlení, může změnit svůj vztah k Bohu: buď plní podmínky, za nichž se může těšit božské přízni, anebo se svým vlastním jednáním vyloučí z možnosti těšit se božské přízni. Hospodin však je stále týž, „včera i dnes… i na věky“. Židům 13,8. Saul změnil svou neposlušností svůj poměr k Bohu, podmínky stanovené Bohem se však nezměnily; požadavky Boží jsou neměnné, neboť u Boha „není proměnění, ani pro obrácení se jinam zastínění“. Jakubův 1,17. {PP 473.4}

S krvácejícím srdcem vydal se prorok příštího rána navštívit pobloudilého krále. Kojil se nadějí, že si Saul po zralé úvaze uvědomí svůj hřích a že svou lítostí a pokorou získá opět

božskou přízeň. Jakmile se však učiní první krok po cestě hříchu, je další cesta již snadná. Saul, zkažený svou neposlušností, vyšel Samuelovi v ústrety se lží na rtech: „Požehnaný ty od Hospodina, vyplnil jsem slovo Hospodinovo.“. 1. Samuelova 15,13. {PP 473.5}

Zvuky, které zachytilo ucho prorokovo, vyvrátily tvrzení neposlušného krále. Na otázku: „Jaké pak jest to bečení ovcí těch v uších mých, a řvaní volů, kteréž já slyším?“ Saul odpověděl: „Od Amalechitských přihnali je; nebo zachoval lid, což nejlepšího bylo z bravů a skotů, aby to obětoval Hospodinu Bohu tvému; ostatek pak jsme zahladily jako prokleté.“ 1. Samuelova 15,14.15. Lid jen uposlechl Saulových rozkazů. Saul však, aby se obhájil, chtěl na lid svrhnout vinu za svou neposlušnost. {PP 474.1}

Poselství o zavržení Saula působilo Samuelovi nevýslovnou bolest. Muselo být předneseno před veškerým vojskem izraelským, které bylo naplněno pýchou a radostí nad vítězstvím, jež připisovalo udatnosti a vojevůdcovským schopnostem svého krále, neboť Saul nic neřekl o tom, že úspěch Izraele v tomto boji měl souvislost s Bohem. Když však prorok viděl důkazy o Saulově vzpurnosti, vzplanul rozhořčením, že ten, jemuž se dostalo od Boha takových milostí, přestoupil přikázání nebes a svedl Izrael ke hříchu. Samuel se nedal oklamat královými vytáčkami. Se zármutkem i v hněvu pravil: „Dopusť, ať oznámím tobě, co jest mi mluvil Hospodin noci této… Zdaliž jsi nebyl maličký sám u sebe? A předce učiněn jsi hlavou pokolení Izraelských, a pomazal tě Hospodin za krále nad Izraelem.“ Pak opakoval rozkaz Hospodinův o vyhlazení Amalechitských a žádal, aby král sdělil příčinu své neposlušnosti. {PP 474.2}

Saul trval na své obhajobě: „Však jsem uposlechl hlasu Hospodinova, a šel jsem cestou, kterouž poslal mne Hospodin, a přivedl jsem Agaga, krále amalechitského, i Amalechitské jako prokleté vyhubil jsem. Ale lid vzal z loupeží bravy a skoty přední z věcí proklatých k obětování Hospodinu Bohu tvému v Galgala.“ 1. Samuelova 15,20.21. {PP 474.3}

Přísně a důstojně odmítl prorok lživé vytáčky a vyslovil neodvolatelný soud: „Zdaliž libost takovou má Hospodin v zápalích a v obětech, jako když s poslušenství koná hlasu Hospodinova? Aj, poslouchati lépe jest, nežli obětovati, a ku poslušenství státi, nežli tuk skopců přinášeti. Nebo zpoura jest takový hřích jako čarodějnictví a přestoupiti přikázání jako modlářství a obrazové. Poněvadž jsi pak zavrhl řeč Hospodinovu, i on také zavrhl tě, abys nebyl králem.“ 1. Samuelova 15,22.23. {PP 474.4}

Když král vyslechl tento hrozný výrok, zvolal: „Zhřešil jsem, že jsem přestoupil rozkaz Hospodinův a slova tvá, nebo jsem se bál lidu, a povolil jsem hlasu jejich.“ 1. Samuelova 15,24. Saul, který se zhrozil obvinění, jež proti němu prorok vznesl, uznal svou vinu, kterou dosud tak tvrdošíjně popíral. Stále však svaloval vinu na lid a prohlašoval, že zhřešil ze strachu před {PP 474.5}

ním. {PP 475.1}

Nebyla to lítost nad spáchaným hříchem, nýbrž obava z trestu, která pohnula krále k tomu, že Samuela požádal: „Odpusť, prosím, hřích můj, a navrať se se mnou, ať se pomodlím Hospodinu.“ 1. Samuelova 15,25. Kdyby byl Saul svého hříchu opravdově litoval, byl by se z něho vyznal veřejně. Jeho hlavní starostí však bylo udržet svou moc a zachovat si oddanost lidu. Chtěl, aby Samuel svou přítomností přispěl k upevnění jeho vlastního vlivu na lid. {PP 475.2}

„Nenavrátím se s tebou,“ odpověděl prorok, „nebo jsi zavrhl řeč Hospodinovu, tebe také zavrhl Hospodin, abys nebyl králem nad Izraelem.“ Když se Samuel obrátil a chystal se odejít, uchopil ho král v návalu náhlého strachu za plášť, aby ho zadržel, ale plášť se roztrhl a zůstal mu v ruce. Prorok k tomu řekl: „Odtrhlť jest Hospodin království izraelské dnes od tebe, a dal je bližnímu tvému, lepšímu, než jsi ty.“ 1. Samuelova 15,26.28. {PP 475.3}

To, že se mu Samuel odcizil, znepokojilo Saula více než nelibost Boží. Věděl totiž, že lid má k prorokovi větší důvěru než k němu. Chápal, že nebude moci udržet svou moc, bude-li nyní někdo jiný z božského příkazu pomazán na krále. Obával se, že by mohlo dojít k okamžité vzpouře, kdyby ho Samuel zcela opustil. Proto požádal proroka, aby mu prokázal tu čest a před staršími a vším lidem se s ním veřejně zúčastnil bohoslužby. Na božský příkaz vyhověl Samuel králově prosbě, aby nebyl důvod ke vzpouře. Král však byl při bohoslužbě pouze němým svědkem. {PP 475.4}

Bylo třeba ještě vykonat jeden přísný a strašný skutek spravedlnosti. Samuel musel veřejně obhájit čest Boží a vytknout Saulovi jeho jednání. Přikázal, aby před něho přivedli krále Amalechitských. Ze všech, kdož padli pod mečem Izraele, byl Agag nejnelítostnější a nejurputnější. Jeho vina byla největší ze všech. Nenáviděl národ Boží a usiloval o jeho vyhlazení. Měl největší vliv na šíření modlářství. Agag přišel na prorokův rozkaz v domnění, že nebezpečí smrti pro něho již pominulo. Samuel prohlásil: „Jakož uvedl sirobu na ženy meč tvůj, takť siří matka tvá nad jiné ženy. I rozsekal Samuel Agaga na kusy před

Hospodinem.“ 1. Samuelova 15,33. Po tomto činu se Samuel vrátil domů do Ráma a Saul do svého sídla v Gabaa. Od té doby se prorok a král setkali už jen jednou. {PP 475.5}

Když byl povolán na trůn, měl Saul jen skromné mínění o svých schopnostech a byl ochoten se dát poučit. Nedostávalo se mu znalostí a zkušeností a měl vážné povahové nedostatky. Hospodin mu však dal Ducha svatého za průvodce a pomocníka a dosadil ho do takového postavení, v němž mohl rozvíjet vlastnosti žádoucí pro panovníka Izraele. Kdyby byl zůstal skromným a dal se stále vést božskou moudrostí, byl by se mohl zhostit povinností svého vysokého postavení s úspěchem a se ctí. Pod vlivem božské milosti by se posílily všechny dobré vlastnosti a špatné sklony by naopak ztratily na síle. To dává Hospodin všem, kdo se mu zasvětí. Je mnoho takových, jež Bůh povolal na místo, aby konali dílo Boží, protože byli skrovní a učenliví. Ve své prozřetelnosti je dává na taková místa, kde se mohou od něho učit. Odhalí jim jejich povahové nedostatky a všem, kdož hledají u něho pomoc, dá sílu, aby mohli své chyby napravit. {PP 475.6}

Saul si však zakládal na svém vysokém postavení a zneuctil Boha nedůvěrou a neposlušností. Ačkoli byl skromný a scházela mu sebejistota, když byl povolán na trůn, úspěch mu dodal sebedůvěru. Již první vítězství dosažené za jeho panování vzbudilo v něm pýchu, jež mu mohla nejvíce uškodit. Udatnost a válečnická opatrnost, jež osvědčil při osvobození Jábes v Galád, vyvolaly nadšení v celém národě. Lid ctil svého krále, zapomínaje, že je toliko nástrojem, skrze něhož koná své dílo Bůh; a ačkoli Saul z počátku přiznával slávu Bohu, později si ji začal přivlastňovat sám. Ztratil pocit své závislosti na Bohu a v srdci se začal od Hospodina odklánět. To připravilo půdu pro jeho opovážlivý hřích svatokrádeže v Galgala. Táž slepá sebedůvěra způsobila, že odmítl výtky Samuelovy. Saul uznával Samuela za proroka Bohem seslaného, a proto měl výtku přijmout, i kdyby si nebyl býval vědom toho, že se dopustil hříchu. Kdyby byl chtěl poznat svou chybu a uznat ji, byla by ho tato trpká zkušenost mohla v budoucnu zachránit. {PP 476.1}

Kdyby se byl Hospodin od Saula zcela odvrátil, nebyl by s ním znovu promluvil skrze svého proroka a nebyl by mu svěřoval vykonání určité práce, aby tak mohl napravit chyby minulosti. Jestliže někdo, kdo chce být dítkem Božím, ochabne v plnění vůle Boží a ovlivňuje tím druhé, takže ti pak také nemají v úctě příkazy Hospodinovy a nedbají jich, může své poklesky změnit ve vítězství, přijme-li výtku s opravdovou zkušeností a vrátí-li se k Bohu v pokoře a víře. Pokoření, které nám způsobuje porážka, je pro nás často pravým požehnáním, neboť nám ukáže, že jsme neschopni konat vůli Boží bez Boží pomoci. {PP 476.2}

Když Saul odmítl důtku, kterou mu poslal svatý Duch Boží, a neustoupil od své obhajoby, vzdal se tím jediného prostředku, který mu mohl Bůh poskytnout, aby ho zachránil před ním samým. Saul se sám svévolně odvrátil od Boha. Nemohlo se mu proto dostat božské pomoci nebo božského vedení, dokud se opět nevrátí k Bohu vyznáním se ze svých hříchů. {PP 476.3}

V Galgala vzbuzoval Saul dojem, že je velmi svědomitý, když před vším vojskem izraelským obětoval Bohu. Nebyla to však pravá zbožnost. Bohoslužba konaná přímo proti příkazu Božímu Saula jen oslabila a připravila ho o pomoc, kterou by mu byl Bůh rád poskytl. {PP 476.4}

Saul se domníval, že při svém tažení proti Amalechovi učinil vše, co bylo podstatné v příkazu, který mu Hospodin dal. Hospodin se však nespokojuje částečnou poslušností, ani nepromíjí to, co bylo zanedbáno. Bůh neponechává člověku na vůli, aby měnil požadavky Boží. Hospodin pravil Izraeli: „Nebudete dělati… jeden každý což se mu dobrého vidí“ (5. Mojžíšova 12,8), ale „budete ostříhati a poslouchati všech slov těchto, kteráž já přikazuji vám“ (podle 5. Mojžíšova 12,28). Rozhodujeme-li se k nějakému činu, nesmíme si klást otázku, vznikne-li tím škoda, nýbrž je-li to v souladu s vůlí Boží. „Cesta zdá se přímá člověku, a však dokonání její jest cesta k smrti.“ Přísloví 14,12. {PP 477.1}

„Poslouchati lépe jest, nežli obětovati.“ Oběti samy o sobě nemají v očích Božích nižádnou cenu. Oběti měly být vyjádřením lítosti věřícího nad spáchanými hříchy, vyjádřením víry v Krista a slibem další poslušnosti zákona Božího. Bez kajícnosti, víry a bez poslušného srdce neměly oběti cenu. Když Saul v naprostém rozporu s příkazem Božím nabídl jako oběť to, co Bůh zasvětil zkáze, projevil tím zřejmé pohrdání božskou mocí. Taková bohoslužba musela urazit nebesa. Jak mnozí si však počínají stejně, přestože je jim znám Saulův hřích a jeho následky! Odmítají uvěřit v některé požadavky Boží a uposlechnout je, zato však vytrvale nabízejí Bohu svou formální bohoslužbu. Taková bohoslužba nenachází odezvy u Ducha Božího. Nezáleží na tom, jak horlivě zachovávají náboženské obřady, Hospodin je nemůže přijmout, přestupují-li stále byť jediné z jeho přikázání. {PP 477.2}

„Zpoura je takový hřích jako čarodějnictví, a přestoupiti přikázání jako modlářství a obrazové.“ Vzpouru začal satan a každá vzpoura proti Bohu je přímo způsobena satanovým vlivem. Ti, kdož se stavějí proti vládě Boží, spojují se s tímto arciodpadlíkem a ten pak vynaloží svou moc a svou lstivost, aby upoutal smysly a pobloudil rozum. Satan způsobí, že vše se začne jevit jinak. Jako naši první rodiče budou ti, kteří se octnou pod jeho obluzujícím vlivem, vidět v hříchu jen prospěch a blaho. {PP 477.3}

Není silnějšího důkazu o klamné moci satanově, než který poskytují ti, kdož svedeni takto satanem se sami klamou ve víře, že slouží Bohu. Když se Chóre, Dátan a Abiron vzbouřili proti moci Mojžíšově, domnívali se, že se protiví jen svému pozemskému vůdci, člověku, jako jsou oni, a nakonec uvěřili tomu, že tím opravdu slouží Bohu. Tím však, že odmítali nástroj Bohem vyvolený, odmítali Krista. Urazili tím Ducha Božího. Stejně tak za dnů Kristových projevili židovští zákoníci a starší velkou horlivost pro věc Boží a ukřižovali jeho Syna. Týž duch je i v těch, kdož se řídí vlastní vůlí proti vůli Boží. {PP 477.4}

Saulovi bylo dobře známo, že Samuel je nadán Duchem Božím. Jeho opovážlivost nedbat rozkazu, který dostal od Boha skrze proroka, se příčí rozumu a je v rozporu se zdravým úsudkem. Jeho osudná troufalost musela být vyvolána satanovými čáry. Saul projevil velkou horlivost v potlačování modlářství a čarodějnictví; neposlušnost, kterou projevil při plnění božského rozkazu, v něm však vzbudil týž duch odporu vůči Bohu, který satan vnukává těm, kdož provádějí čarodějnictví; a když byl za to pokárán, ještě se ve své vzpouře zatvrdil. Nebyl by mohl Ducha Božího urazit více, ani kdyby se byl veřejně připojil k modlosluţebníkům. {PP 478.1}

Je nebezpečné nedbat výtek a výstrah slova Božího nebo Božího Ducha. Mnozí jako Saul podléhají pokušení, až jsou tak zaslepeni, že nepoznají pravou povahu hříchu. Namlouvají si, že tím sledují nějaký prospěšný cíl a že nečiní nic zlého, když se odchylují od požadavků Páně. Tím však právě pohrdají duchem milosti, až přestanou slyšet jeho hlas a jsou ponecháni v klamu, který si zvolili. {PP 478.2}

V Saulovi dal Bůh Izraeli krále podle jejich vlastní volby, jak pravil Samuel, když v Galgala potvrdil Saula za krále: „Aj, král, kteréhož jste zvolili, za něhož jste žádali.“ 1. Samuelova 12,13. Vzhledný na pohled, vznešené postavy a královského vystupování, celý jeho vzhled byl v souladu s jejich pojetím královské důstojnosti; a jeho chrabrost a válečnické umění byly vlastnosti, jež cenili nejvíce, protože jim mohly zajistit úctu a vážnost mezi ostatními národy. Malou starost měli o to, zda jejich král má ony vyšší vlastnosti, bez nichž nemůže vládnout spravedlivě a nestranně. Nežádali si takového krále, který by měl opravdu ušlechtilou povahu, miloval Boha a bál se ho. Nežádali rady od Boha, jaké vlastnosti má mít král, aby zachoval jejich zvláštní svatý ráz vyvoleného národa Božího. Nešli po cestách Božích, ale sledovali svou vlastní cestu. Proto jim dal Bůh takového krále, jakého si přáli, krále, jehož povaha byla odrazem jejich vlastní povahy. Nepodřizovali svá srdce Bohu a jejich král se rovněž nepodřídil božské milosti. Pod vládou takového krále mohli získat potřebné zkušenosti k tomu, aby mohli nahlédnout svůj omyl a vrátit se opět k Bohu. {PP 478.3}

Hospodin neponechal Saula bez pomoci, když mu svěřil odpovědnost za království. Seslal na něho Ducha svatého, aby mu odhalil jeho vlastní slabosti a dokázal mu, jak potřebuje božské milosti. A kdyby se byl Saul opřel o Boha, Bůh by byl s ním. Pokud by se jeho vůle řídila vůlí Boží, pokud by se ukázněně podřizoval Duchu Božímu, potud by Bůh mohl korunovat jeho úsilí úspěchem. Když se však Saul rozhodl jednat nezávisle na Bohu, nemohl pak už Hospodin být jeho vůdcem a byl nucen ho zapudit. A pak povolal na trůn „muže vedlé srdce svého“ (1. Samuelova 13,14), muže, který sice není bez povahových vad, ale který se bude opírat o Boha a dá se vést Duchem Božím, muže, jenž zhřeší-li, bude se kát a napraví se. {PP 478.4}

62. Kapitola — Pomazání Davida

Několik mil na jih od Jeruzaléma, „města velikého Krále“, leží Betlém a v něm se narodil David, syn Izai, o více než tisíc let dříve než tam položili do jeslí malého Ježíše, uctívaného mudrci z Východu. Staletí před příchodem Spasitele tam David jako chlapec hlídal stáda, pasoucí se na pahorcích kolem Betléma. Prostý pasáček pěl si přitom písně, jež sám skládal, a tóny jeho harfy byly sladkým doprovodem jeho příjemného, svěžího mladého hlasu. Hospodin si vyvolil Davida a připravoval ho v jeho samotářském způsobu života u stád k dílu, které mu chtěl svěřit v pozdějších letech. {PP 480.1}

Zatím co David žil takto v ústraní prostým pastýřským životem, mluvil o něm Hospodin Bůh s prorokem Samuelem. „Řekl pak Hospodin Samuelovi: I dokuž ty budeš plakati Saule, poněvadž jsem já ho zavrhl, aby nekraloval nad Izraelem? Naplň roh svůj olejem a poď, pošli tě k Izai Betlémskému; nebo jsem vybral sobě z synů jeho krále…Jalovici z stáda vezmeš s sebou a díš: Přišel jsem, abych obětoval Hospodinu. A pozveš Izai k oběti, jáť pak ukáži, co bys měl činiti; i pomažeš mi toho, o kterémž já tobě povím. A tak učinil Samuel, jakž mu byl mluvil Hospodin a přišel do Betléma. A ulekše se starší města, vyšli proti němu a řekli: Pokojný-li jest příchod tvůj? Odpověděl: Pokojný.“ 1. Samuelova 16,1-5. Starší přijali pozvání, aby se zúčastnili oběti, a Samuel pozval také Izai a jeho syny. Byl postaven oltář a připravena oběť. Obětování se zúčastnila celá rodina Izai, kromě Davida, nejmladšího syna, který musel hlídat stádo ovcí, protože stádo nemohlo zůstat nestřeženo. {PP 480.2}

Když obětování skončilo a všichni se chystali k obětní hostině, začal prorok Samuel zkoumat jednotlivé syny Izai. Nejstarší z nich byl Eliab, který se nejvíce ze všech podobal Saulovi svou postavou a krásou. Jeho ušlechtilé rysy a krásně vyvinuté tělo upoutaly pozornost prorokovu. Když Samuel pozoroval jeho vybrané chování, pomyslel si: „Jistě před Hospodinem jest pomazaný jeho.“ a očekával božský pokyn, aby ho směl pomazat. Hospodin však nehleděl na zevnějšek. Eliab se nebál Hospodina. Kdyby byl povolán na trůn, byl by pyšným a náročným vladařem. Hospodin pravil Samuelovi: „Nehleď na tvárnost jeho a na zrůst postavy jeho, nebo jsem ho zavrhl; neboť nepatřím, nač patří člověk. Člověk zajisté hledí na to, což jest před očima, ale Hospodin hledí k srdci.“ 1. Samuelova 16,6.7. Zevní krása není pro Boha doporučením duše. Skutečnou krásou člověka je moudrost a krása, jíž se vyznačuje povaha a jednání. A právě tato vnitřní hodnota, výtečnost srdce, určuje, jsme-li milí Hospodinu zástupů. Tuto pravdu bychom si měli vždy uvědomit při posuzování sebe sama a druhých. Z omylu Samuelova se můžeme poučit, jak bláhový je úsudek o někom, opírá-li se o krásu obličeje nebo krásné držení těla. Můžeme na něm vidět, jak neschopný je lidský rozum, aby poznal tajemství srdce nebo pochopil rady Boží bez zvláštního osvícení z nebe. Myšlení a konání Boží, které se týká jeho tvorů, se vymykají našemu omezenému rozumu. Můžeme však být ujištěni, že Bůh staví své dítky právě na ta

místa, pro něž se hodí, a že jim umožní splnit svěřený úkol, budou-li jen poslušny vůle Boží, aby jeho blahodárné plány nebyly mařeny lidskou zvrátceností. {PP 480.3}

Samuel si přestal všímat Eliaba a začal pozorovat jednoho po druhém všech šest bratří, kteří se zúčastnili bohoslužby. U žádného z nich však Hospodin neoznámil svou volbu. Když si Samuel prohlédl posledního z mladíků, octl se v rozpacích a byl zmaten. Tázal se Izai: „Jsou-li to již všickni synové? A otec odvětil: Ještěť zůstává nejmladší, a aj, pase ovce.“ Samuel nařídil, aby ho přivedli, řka: „Aniž sedneme za stůl, dokudž on sem nepřijde.“ 1. Samuelova 16,11. {PP 481.1}

Samotářský pasáček byl ohromen nečekanou výzvou posla, který mu oznámil, že do Betléma přišel prorok a posílá pro něho. S podivem se tázal, proč ho chce vidět prorok a soudce Izraele, ale výzvy uposlechl bez váhání. „Byl pak on ryšavý, krásných očí a libého vzezření.“ Když Samuel popatřil s potěšením na krásného, urostlého a skromného pasáčka, promluvil k němu has Hospodinův, řka: „Vstana, pomaž ho, nebo to jest ten.“ David se osvědčil jako zdatný a věrný ve svém skromném povolání pasáka a nyní ho Hospodin vyvolil za hlavu národa Božího. „Protož vzal Samuel roh s olejem a pomazal ho uprostřed* bratří jeho: i odpočinul Duch Hospodinův na Davidovi od toho dne i potom.“ 1. Samuelova 16,12-13. Prorok tak splnil úkol, který mu byl uložen, a s lehkým srdcem se vrátil do Ráma. {PP 481.2}

Samuel neřekl nikomu o svém poslání, ani rodině Izai o něm nic nepověděl a obřad pomazání Davida vykonal tajně. Pro mladého muže to byl pokyn, že ho očekává vysoké poslání že toto vědomí ho v příštích letech, až narazí na životní úskalí a setká se s nebezpečím, musí povzbuzovat, aby zůstal věrný a svým životem splnil úmysl Boží. {PP 481.3}

I když se Davidovi dostalo tak vysoké pocty, nezpyšněl. Přesto, že ho čekalo tak vysoké postavení, pokračoval klidně ve své práci a spokojeně očekával, že Hospodin splní svůj plán v době, kterou sám určí, a způsobem, který uzná za vhodný. Právě tak skromný a pokorný jako před svým pomazáním vrátil se pasáček na stráně a hlídal svá stáda stejně bedlivě jako dříve. S novou tvůrčí silou skládal své písně a s novým nadšením hrál na svou harfu. Před ním se rozprostírala krajina, oplývající rozmanitými krásami. Vinná réva, jejíž hrozny se leskly ve sluneční záři. Lesní stromy, jejichž větvemi povíval vánek. Patřil na slunce, zaplavující nebe svým svitem, jak vychází jako ženich ze své komnaty a těší se na svou cestu jako zápasník na závod. Patřil na holé vrcholy hor čnějící k obloze. V dálce se zdvíhaly rozeklané skály horské stěny moábské. Nad tím vším se klenula něžná modř nebe. A za ní byl Bůh. Nemohl ho vidět, ale jeho dílo pělo o něm chválu. Denní světlo, zlatící lesy a hory, louky i řeky, zaváděly jeho myšlenky k Otci světla, Tvůrci všech těch dobrých a dokonalých darů. Každodenní objevování povahy a velikosti Stvořitele plnilo srdce mladého básníka zbožností a radostí. Hloubáním o Bohu a jeho díle rozvíjely a posilovaly se rozumové schopnosti Davidovy, potřebné pro jeho činnost v pozdějším životě. Denně se

dostával do stále užšího styku s Bohem. Jeho mysl pronikala stále do nových hloubek, v nichž nacházel nové podněty pro své písně a pro svou hru na harfu. Bohatá libozvučnost jeho hlasu linula se vzduchem, odrážejíc se ozvěnou od pahorků jako odraz radostných zpěvů andělů na nebesích. {PP 482.1}

Kdo může změřit, jaké výsledky přinesla ona léta práce a putování v osamělých horách? Styk s přírodou a Bohem, starost o stádo, nebezpečí a úleva z vyváznutí, bolesti a radosti jeho skromného života nejen vytvořily povahu Davidovu a měly vliv na jeho budoucí život, ale daly i vznik žalmům, jimiž tento sladký pěvec Izraele vzbuzoval lásku a víru v srdcích lidu Božího ve všech dalších věcích a přibližoval je jimi k milujícímu srdci Božímu, v němž žijí všichni tvorové Boží. {PP 482.2}

V rozkvětu a síle svých mladých let připravoval se David v nejušlechtilejším prostředí, aby převzal vysoké postavení. Svého nadání jako vzácného daru od Boha využíval k tomu, aby velebil slávu božského Dárce. Stálým pozorováním a hloubáním se obohacoval takovou moudrostí a zbožností, že se stal miláčkem Boha a andělů. Jak rozjímal o dokonalosti svého Stvořitele, chápala jeho duše stále jasněji záměry Boží. Nejasné se stávalo pochopitelnějším, obtížné srozumitelnějším, zmatky se vyjasňovaly a každý paprsek nového světla vyvolal nové vytržení, které dalo vznik sladšímu chvalozpěvu oslavujícímu Boha a Vykupitele. Láska, jíž byl prostoupen, trýzeň, jež ho mučila, vítězství, jež ho potkávalo, to vše mu dávalo podněty k přemýšlení; a když poznal, že láska Boží prostupuje celý jeho život a provází ho na každém kroku, zachvělo se jeho srdce vroucí láskou a vděčností, jeho hlas vytryskl bohatší melodií, jeho harfa překypovala jásavější radostí; a pasáček nabýval na síle a rozšiřoval své poznání, neboť Duch Páně byl s ním. {PP 482.3}

63. Kapitola — David a Goliáš

Když si král Saul uvědomil, že ho Bůh zavrhl, a když pocítil tíhu odsouzení, jež proti němu vznesl prorok, zaplavila ho hořkost a zoufalství. Nebyla to opravdová lítost, která sklonila hrdou hlavu královu. Neměl jasnou představu o tom, jak odporného rázu je jeho hřích. Nevzchopil se k tomu, aby začal lepší život, nýbrž stále hloubal o tom, co pokládal za nespravedlivost Boží, že ho totiž Bůh zbavil trůnu Izraele a připravil o něj i jeho potomky. Ve svých myšlenkách si stále představoval, že jeho rodinu čeká záhuba. Měl takový pocit, že svou udatností, kterou projevil v bojích s nepřáteli, odčinil svůj hřích neposlušnosti. Nepřijal s pokorou trest Boží; jeho zpupnost ho zaváděla v beznaděj, až se octl na pokraji trudnomyslnosti. Jeho rádcové mu radili, aby přijal do služby nadaného hudebníka, a doufali, že uklidňující tóny nějakého sladkého hudebního nástroje vyléčí královu těžkomyslnost. Prozřetelností Boží byl před krále přiveden David jako znamenitý harfenista. Jeho povznášející písně, jež vnuklo samo nebe, měly žádoucí účinek. Trudnomyslnost, která se usadila na duši Saulově jako těžký mrak, mizela jako kouzlem. {PP 484.1}

Když už jeho služeb na dvoře Saulově nebylo zapotřebí, vrátil se David opět ke svým stádům na stráně pahorků, ke svému prostému životu a mravům. Kdykoli však bylo třeba, přicházel znovu ke dvoru, aby hrál před králem a uklidňoval mysl sužovaného panovníka, až ho přešla zlá nálada. I když však Saul nacházel zalíbení v Davidovi a jeho hudbě, vracel se pasáček z královského domu do polí a na své pastviny vždy s pocitem úlevy a štěstí. {PP 484.2}

David získával u Boha i u lidí čím dál větší obliby. Dostalo se mu poučení o cestách Hospodinových, a proto si umínil, že bude plnit vůli Boží lépe než dosud. Získal nové podněty k přemýšlení. Byl na dvoře královně a poznal, jakou má král zodpovědnost. Odhalil některá z pokušení, jež posedla duši Saulovu, a pronikl do některých z tajemství povahy a jednání prvního krále Izraele. Poznal, že na slávě královského majestátu spočívá temný mrak smutku, a že rodina Saulova není ve svém soukromém životě zdaleka šťastna. To vše přinášelo zneklidňující myšlenky tomu, jenž byl pomazán, aby se stal králem nad Izraelem. Když se však ponořil v hluboké rozjímání, sužován úzkostnými myšlenkami, sahal po své harfě a vyluzoval tóny, jež povznášely jeho mysl k tvůrci všeho dobra, a temná mračna, jež hrozila zaclonit obzor, se opět rozptýlila. {PP 484.3}

Bůh učil Davida víře. Jako vychoval Mojžíše pro jeho dílo, tak připravoval Hospodin syna Izai, aby se stal vůdcem vyvoleného národa Božího. Péčí o svá stáda se učil oceňovat péči, kterou projevuje Velký pastýř o ovce na svých pastvinách. {PP 485.1}

Osamělé pahorky a divoké strže, po nichž David putoval se svými stády, byly lovištěm dravé zvěře. Nezřídka se z houštin u Jordánu vynořil ze svého doupěte lev nebo medvěd, rozzuřený hladem, aby napadl stádo. Podle tehdejšího obyčeje byl David ozbrojen toliko prakem a pastýřskou holí. A tehdy poprvé osvědčil svou sílu a odvahu při hájení svěřeného

mu statku. Když později líčil toto střetnutí, pravil: „Když přicházel lev aneb medvěd, a bral dobytče z stáda, já dostihal jsem ho a bil jsem jej, a vydíral jsem je z hrdla jeho. Pakli se na mne obořil, tedy ujma ho za čelist bil jsem jej, až jsem ho i zabil.“ 1. Samuelova 17,34.35. Tyto zkušenosti prověřily Davidovu statečnost a rozvinuly v něm odvahu, sílu a víru. {PP 485.2}

Ještě než byl povolán na Saulův dvůr, vyznamenal se David statečnými činy. Úředník, který na něho upozornil krále, označil ho za „muže udatného a bojovného“ a dodal: „Jest s ním Hospodin.“ 1. Samuelova 16,18. {PP 485.3}

Když Izraelští vyhlásili válku Filištínským, přidali se tři ze synů Izai k vojsku Saulovu; David však zůstal doma. Po nějakém čase se vydal navštívit tábor Saulův. Z příkazu svého otce měl svým starším bratřím vyřídit vzkaz, odevzdat jim dary a zvědět, jsou-li živi a zdrávi. Izai neměl tušení, že mladý pastýř byl pověřen vyšším posláním. Vojsko Izraele bylo v nebezpečí a anděl přikázal Davidovi, aby zachránil svůj národ. {PP 485.4}

Jak se David blížil k táboru, slyšel z dálky hluk a vzrušené hlasy, jakoby se schylovalo k boji. „Vojsko vycházelo do šiku a křičelo k bitvě.“ 1. Samuelova 17,20. Obě vojska, izraelské a filištínské, řadila se v šiky, aby bojovala proti sobě. David dostihl vojsko, vyhledal své bratry a pozdravil se s nimi. Jak s nimi hovořil, vystoupil Goliáš, hrdina Filištínských, a nevybíravými slovy urážel Izraelské a vyzýval je, aby vyslali jednoho muže ze svých řad, který by se s ním utkal v souboji. Pak znovu opakoval svou výzvu. Když David viděl, že celý Izrael se chvěje strachem, a když se dozvěděl, že Goliáš je takto vyzývá k souboji již řadu dní a že nikdo se neodvažuje umlčet chvastouna, vzplanul horlivostí obhájit čest živého Boha a dobrou pověst národa Božího. {PP 485.5}

Vojsko Izraele bylo sklíčené. Opustila je odvaha. Jeden druhému pravil: „Viděli-li jste toho muže, kterýž vyšel? Nebo aby pohanění uvedl na Izraele, vyšel.“ Zahanben a pln rozhořčení David zvolal: „Kdo jest Filištínský neobřezaný ten, že pohanění uvodí na vojsko Boha živého?“ 1. Samuelova 17,25.26. {PP 485.6}

Davidův nejstarší bratr Elíab, uslyšev tato slova, porozuměl pocitům, jež rozechvívaly duši mladíkovu. I jako pastýř projevoval David nevídanou odvahu, smělost a sílu. Bratři vzpomněli tajuplné návštěvy Samuelovy v domě jejich otce, kdy v jejich myslích vzniklo podezření o skutečném účelu jeho návštěvy. Začali pak žárlit, když viděli, že Davidovi se dostává více poct než jim, a přestali k němu chovat takovou úctu a lásku, jaké si zasloužil za svou poctivost a bratrskou něhu. Pohlíželi na něho jako na pouhého pasáčka. Otázku, kterou nyní položil, si Elíab vykládal jako výtku, že sám je zbabělý, protože se ani nepokusil umlčet filištínského obra. Zvolal s hněvem: „Proč jsi sem přišel? A komus nechal kolikasi těch ovec na poušti? Známť já pýchu tvou a zlost srdce tvého, žes přišel dívati se bitvě.“ Davidova odpověď byla uctivá, avšak rozhodná: „Což jsem pak učinil? Zdaž mi nebylo poručeno?“ 1. Samuelova 17,28.29. {PP 486.1}

Davidova slova se donesla ke králi a ten si dal mladíka předvolat. S údivem vyslechl slova pastýřova, jenž pravil: „Nechť se neleká srdce člověka pro něho; služebník tvůj půjde a bude se bíti s Filištínským tímto.“ Saul se pokusil vymluvit Davidovi jeho rozhodnutí, ale mladík se v něm nedal zviklat. Ve své odpovědi prostě a skromně vylíčil, co se mu přihodilo, když hlídal stáda svého otce a pak pravil: „Hospodin, kterýž vytrhl mne z moci lva a z moci medvěda, onť mne vytrhne z ruky Filištínského tohoto. Tedy řekl Saul Davidovi: Jdi, a Hospodin budiž s tebou.“ 1. Samuelova 17,32.37. {PP 486.2}

Čtyřicet dní se Izraelští děsili zpupnosti filištínského obra. Srdce se jim svíralo, když patřili na jeho obrovitou postavu, vysokou šest loket a jednu dlaň. Na hlavě měl kovovou přilbu, oblečen byl v drátěnou košili, vážící pět tisíc lotů, a na nohou měl boty z oceli. Jeho oděv se skládal z kovových plátů, jež byly jako šupiny na rybě naskládány na sobě tak hustě, že jimi nemohl proniknout šíp, ani oštěp. Na ramenou nesl obrovské kopí, rovněž kovové. „Dřevo u kopí jeho jako vratidlo tkalcovské, železo pak ostré kopí jeho vážilo šest set lotů železa; a ten, kterýž nosil zbraň jeho, šel před ním.“ 1. Samuelova 17,7. {PP 486.3}

Každé ráno a každý večer přišel Goliáš až k táboru Izraelských a hlasitě volal: „Nač jste to vyšli, vojensky se sešikovavše? Zdaliž já nejsem Filištínský, a vy služebníci Saulovi? Vyberte z sebe muže, kterýž by sstoupil ke mně. Jestližeť mi bude moci odolati a zabije mne, tedy budeme služebníci vaši; pakliť já přemohu jej a zabiji ho, budete vy služebníci naši, a sloužiti budete nám. Pravil také ten Filištínský: Já jsem dnes zhaněl vojska Izraelská. Vydejtež mi muže, abychom se bili spolu.“ 1. Samuelova 17,8-10. {PP 486.4}

Ačkoli Saul Davidovi dovolil, aby přijal Goliášovu výzvu, nedoufal, že se Davidovi podaří jeho odvážný podnik. Přikázal, aby mladíka oděli do jeho vlastní královské zbroje. Na hlavu mu nasadili těžkou kovovou přilbu, na tělo navlékli drátěnou košili a k boku připjali králův meč. Takto vybaven vydal se na souboj. Vzápětí se však opět vrátil. Napjatí diváci si nejprve pomysleli, že se David rozmyslel vydat svůj život v nebezpečí v zápase s tak nerovným protivníkem. To však statečnému mládenci vůbec nepřišlo na mysl. Vrátil se k Saulovi a požádal ho o dovolení, aby směl odložit těžkou zbroj, řka: „Nemohuť v tom jíti, nebo jsem nepřivykl.“ 1. Samuelova 17,39. Sňal se sebe královu výzbroj a místo ní zval do ruky toliko svou hůl, svou pastýřskou mošnu a obyčejný prak. Vybral si z potoka pět oblázků, dal se je do mošny a s prakem v ruce vydal se k Filištínskému. Obr směle vykročil v očekávání, že se utká s nejsilnějším bojovníkem Izraele. Jeho zbrojnoš kráčel před ním a Goliáš vypadal jakoby mu nic nemohlo odolat. Když se přiblížil k Davidovi, spatřil mládence, či spíše hocha vzhledem k jeho mládí. Davidův obličej zářil zdravím a jeho souměrná postava, kterou nechránil pancíř, skýtala pěkný pohled. Mezi jejími mladistvými obrysy a mohutnými rozměry Filištína byl nápadný rozdíl. {PP 487.1}

Goliáš zíral na Davida s úžasem. „Což jsem pes,“ zvolal s hněvem, „že jdeš proti mně s holí?“ A zahrnul Davida nejstrašnějšími kletbami, jaké jen znal. Křičel posměšně: „Poď ke

mně, a dámť tělo tvé ptákům nebeským a šelmám zemským.“ 1. Samuelova 17,43.44. {PP 487.2}

David se reka Filištínských nezalekl. Vykročil vpřed a svému protivníkovi pravil: „Ty jdeš ke mně s mečem a s kopím a s pavézou, ale já k tobě jdu ve jménu Hospodina zástupů, Boha vojsk Izraelských, kterémuž jsi ty utrhal. Dnešního dne zavře tě Hospodin v ruku mou, a zabiji tě, a setnu hlavu tvou s tebe, a vydám těla vojska Filištínského dnes ptákům nebeským a šelmám zemským, a pozná všecka země, žet jest Bůh v Izraeli. A zvíť všecko shromáždění toto, že ne mečem ani kopím vysvobozuje Hospodin; nebo Hospodinův jest boj, protož vydáť vás v ruce naše.“ 1. Samuelova 17,45-47. {PP 487.3}

V jeho hlasu nebylo bázně, jeho tvář zářila pocitem vítězství a radosti. Tato řeč, pronesená jasným, lahodným hlasem, se nesla široko daleko a slyšelo ji zřetelně tisíce vojáků připravených k boji. Hněv Goliášův dostoupil nejvyšší míry. V návalu vzteku nadzvedl přilbu, jež chránila jeho čelo a vrhl se na svého soupeře, prahna po pomstě. Syn Izai byl však na nepřítele připraven. „Stalo se pak, že když vstal ten Filištínský, a šel, přibližuje se proti Davidovi, pospíšil si David a běžel proti Filištínskému, aby se s ním potýkal. V tom David vztáhl ruku svou k mošničce, vyňal z ní kámen, kterýž hodil z praku, a udeřil Filištínského v čelo jeho tak, že kámen uvízl v čele jeho. I padl tváří svou na zem.“ 1. Samuelova 17,48.49. {PP 487.4}

Úžas padl na obě nepřátelská vojska. Všichni byli přesvědčeni, že padne David. Když však kámen zasvištěl vzduchem a zasáhl přímo cíl, viděli, jak se mocný válečník zachvěl a rozpřáhl ruce, jakoby byl stižen náhlou slepotou. Pak zavrávoral, zapotácel se a jako podťatý dub padl k zemi. David nemeškal ani okamžik. Přiskočil k nataženému tělu Filištínského a oběma rukama uchopil těžký Goliášův meč. Ještě před chvílí se obr chvástal, že jím srazí mladíkovu hlavu s ramen a jeho tělo předhodí ptactvu nebeskému. Meč se kmitl vzduchem a hlava chvastouna se oddělila od trupu. Výkřiky a jásot rozlehly se táborem Izraelských. {PP 488.1}

Filištínské přepadla hrůza. Nastal zmatek a Filištínští se dali na překotný útěk. Vítězný pokřik Hebrejů se odrážel od skalních stěn, když se vyřítili za prchajícím nepřítelem. A „honili Filištínské, až kde se vchází do údolí, a až k branám Akaron. I padali raněni jsouce, Filištínští po cestě k Saraim, až do Gat a až do Akaron. A navrátivše se synové Izraelští od honění Filištínských, vzebrali tábor jejich. Potom David vzal hlavu toho Filištínského, přinesl ji do Jeruzaléma; a odění jeho složil v stanu svém.“ 1. Samuelova 17,52-54. {PP 488.2}

64. Kapitola — David jako Uprchlík

Po vítězství nad Goliášem ponechal si Saul Davida u sebe a nedovolil mu, aby se vrátil do otcovského domu. A stalo se, že „duše Jonatova spojila se s duší Davidovou, tak že ho zamiloval Jonata jako sebe samého“. Jonata a David se tak sbratřili, že králův syn složiv „s sebe plášť, kterýmž byl odín, dal jej Davidovi, i roucho své, až do meče svého, a až do lučiště svého, i do pasu svého.“ 1. Samuelova 18,1.4. Davidovi byly svěřovány významné a zodpovědné úkoly, přesto však zůstával skromným a získával si oblibu u národa i u královské rodiny. {PP 489.1}

„Vycházel pak David, k čemuž ho koli posílal Saul, opatrně sobě počínaje. I ustanovil ho Saul nad vojáky.“ 1. Samuelova 18,5. David byl uvážlivý a věrný a bylo zřejmé, že se těší požehnání Božímu. Saul občas na sobě pozoroval, že se už nehodí pro vládu nad Izraelem, a cítil, že království by bylo ve větším bezpečí, kdyby se s ním spojil někdo, kdo dostává pokyny od Hospodina. Rovněž doufal, že spojí-li se s Davidem, bude sám ve větším bezpečí. Protože David se těšil přízni Hospodinově a jeho ochraně, mohla by jeho přítomnost ochránit i Saula, kdyby s ním vytáhl do války. {PP 489.2}

Davida spojila se Saulem prozřetelnost Boží. Postavení u dvora poskytovalo Davidovi možnost, aby se seznámil se záležitostmi, souvisejícími s jeho budoucím posláním. Umožnilo mu také získat si důvěru lidu. Těžkosti, které mu později připravilo nepřátelství Saulovo, ho přesvědčilo, jak je závislý na Bohu a že jen v Boha musí vkládat celou svou víru. A přátelství Jonatovo k Davidovi bylo rovněž dílem prozřetelnosti Boží, protože mělo chránit život budoucího vládce Izraele. Všechno to dílo prozřetelnosti Boží sledovalo milostivé úmysly Boží, týkající se jak Davida, tak národa Izraelského. {PP 489.3}

Saulovo přátelské chování k Davidovi však netrvalo dlouho. Když se Saul a David vraceli z bitvy s Filištínskými, „vyšly ženy z každého města izraelského, zpívajíce a plésajíce, vstříc Saulovi králi s bubny, s veselím a s husličkami“. Jedny prozpěvovaly: „Poraziltě jest Saul svých tisíc“ a druhé jim v písni odpovídaly: „Ale David svých deset tisíců.“ Král začal na Davida žárlit. Rozčilovalo ho, že ženy izraelské vyvyšují ve svých písních Davida nad něho. Místo aby v sobě potlačil závit, projevil svou slabou povahu a zvolal: „Dali Davidovi deset tisíc, a mně dali toliko tisíc. Co mu ještě přes to přivlastní, leč království?“ 1. Samuelova 18,6-8. {PP 489.4}

Vážným nedostatkem Saulovy povahy byla jeho touha po oblibě. Tento jeho povahový rys ovlivňoval veškeré jeho jednání a myšlení. Vše, co dělal, dělal z touhy po chvále a slávě. Jeho měřítko dobra a zla se podřizovalo jeho touze po oblibě u lidu. Takový člověk, který žije jen proto, aby se líbil lidem a nesnaží se, aby se především líbil Bohu, není spolehlivý. Saulovou ctižádostí bylo, aby si ho především vážili lidé. A když zaslechl tento chvalozpěv, utvrdil se v přesvědčení, že David by mohl získat oblibu u lidí a vládnout místo něho. {PP 490.1}

Saula se zmocnila žárlivost, jež otrávila jeho duši. Přesto, že ho prorok Samuel poučil, že Bůh vykoná, co se mu zlíbí, a že nikdo mu v tom nemůže zabránit, ukázalo se, že král nic nepochopil o záměrech Božích, ani o moci Boží. Král Izraele chtěl prosadit svou vůli proti vůli Věčného. Za celou dobu, kdy ovládal království izraelské, Saul nepochopil, že musí ovládnout sebe samého. Připustil, aby jeho vzněty řídily jeho úsudky, až se nakonec stal otrokem svých nálad. Dostával záchvaty zuřivosti, ve kterých byl s to usmrtit každého, kdo se opovážil postavit se jeho vůli. Z těchto záchvatů upadal do stavu malomyslnosti, kdy litoval svých činů a pohrdal sám sebou. {PP 490.2}

Rád naslouchal Davidově hře na harfu a zdálo se, že hudba dokáže načas zažehnat jeho zlou náladu. Jednoho dne však, když mladík hrál králi a vyluzoval na svém nátroji sladké tóny, jimiž doprovázel svůj chvalozpěv na Boha, mrštil po něm Saul náhle svůj oštěp s úmyslem ho zabít. Přispěním Božím byl však David zachráněn a bez úhony uprchl před běsněním potřeštěného krále. {PP 490.3}

Saulova nenávist k Davidovi rostla a král hledal stále novou a novou příležitost, jak Davida usmrtit. Žádný z jeho úkladů proti pomazanému Páně však nevyšel. Saul se poddával zlému duchu čím dál tím víc, až ho nakonec zlo zcela ovládlo. David však věřil v Boha a u něho hledal radu a ochranu. „Počátek moudrosti je bázeň Hospodinova.“ Přísloví 9,10 A David se svými modlitbami stále obracel k Bohu, aby směl před ním kráčet dokonale. {PP 490.4}

Aby se zbavil svého soupeře, král „učinil jej sobě hejtmanem nad tisíci…Ale všecken Izraele i Juda miloval Davida.“ 1. Samuelova 18,13.16. Lid brzy poznal, že David je schopný a že záležitosti, jež jsou mu svěřovány, vyřizuje moudře a obratně. Rady mladého muže byly vždy uvážené a spolehlivé, kdežto Saulův názor byl někdy nespolehlivý a jeho rozhodnutí nemoudré. {PP 490.5}

Ačkoli Saul stále číhal na příležitost, jak Davida sprovodit ze světa, měl z něho strach, neboť mu bylo jasné, že s ním je Hospodin. Hněv králův vzbuzovala Davidova bezúhonnost. Zdálo se mu, že samo bytí Davidovo a jeho přítomnost ukazuje na jeho vlastní hanbu, neboť při porovnání s Davidem se projevily jeho nedostatky. Závist udělala ze Saula bídníka a ohrožovala poddané jeho trůnu. Kolik nevýslovného neštěstí způsobila již na světě tato nectnost! Tutéž závist, jakou pociťoval Saul k Davidovi, choval také Kain ke svému bratru Ábelovi, protože skutky Ábelovy byly spravedlivé a Bůh Ábela ctil, kdežto jeho skutky byly zlé a Hospodin mu nemohl dát své požehnání. Závist je dcerou pýchy a zahnízdí-li se v srdci, vede k nenávisti a třeba i k pomstě a vraždě. Byl to satan, který vyvolal v Saulovi hněv proti tomu, jenž mu nikdy ničím neublížil. {PP 490.6}

Král velmi bedlivě sledoval Davida a doufal, že se dopustí nějaké neuváženosti, nebo nepředloženosti, která by mu poskytla záminku, aby Davida zavrhl. Cítil, že nebude mít klid, dokud mladíka nepřipraví o život tak, aby sám byl před národem ospravedlněn.

Vymyslel pro Davida nástrahu: vyzval ho, aby válku s Filištínskými vedl s ještě větším úsilím, a v odměnu za statečnost mu sliboval ruku své nejstarší dcery. Na tento návrh David skromně odpověděl: „Kdo jsem já, a jakýž jest rod můj a čeleď otce mého v Izraeli, abych byl zetěm královým?“ 1. Samuelova 18,18. Panovník pak provdal dceru za jiného, a tak ukázal svou neupřímnost. {PP 491.1}

Davidovi však byla nakloněna nejmladší dcera Saulova Míkol a to poskytlo králi další příležitost k odstranění soupeře. Nabídl Davidovi ruku Míkol, avšak kladl si podmínku, že podá důkaz o tom, že porazil a zabil určitý počet nepřátel národa. „Saul pak to obmýšlel, aby David upadl v ruku Filištínských,“ Hospodin však ochránil svého služebníka. David se vrátil z bitvy jako vítěz a stal se královým zetěm. „Milovala pak Míkol dcera Saulova Davida“ (1. Samuelova 18,25.20) a panovník k své zlosti poznal, že jeho úklady vedly k povýšení toho, jehož chtěl zahubit. Nabyl tím ještě větší jistoty, že David je mužem, o němž Hospodin pravil, že je lepší než Saul a který bude vládnout na trůně Izraele místo něho. Odložil všechnu přetvářku a dal Jonatovi a úředníkům svého dvora rozkaz, aby zabili toho, jehož nenáviděl. {PP 491.2}

Jonata prozradil Davidovi králův záměr a vybídl ho, aby se ukryl. Sám bude orodovat u svého otce, aby ušetřil život osvoboditele Izraele. Připomněl králi, co David vykonal pro záchranu cti, ba života národa, a jakou strašnou vinu by nesl vrah toho, jehož Bůh použil k potření jejich nepřátel. Pohnulo se svědomí královo a jeho srdce se obměkčilo. „A přisáhl Saul, řka: Živť jest Hospodin, žeť nebude zabit.“ 1. Samuelova 19,6. David byl předveden před krále a opět před ním hrál jako dříve. {PP 491.3}

Znovu vypukla válka mezi Izraelskými a Filištýnskými a David vedl vojsko proti nepříteli. Hebrejové dosáhli velkého vítězství a celý národ velebil Davida za jeho moudrost a statečnost. To oživilo dřívější nenávist Saulovu proti Davidovi. Když mládenec hrál svému králi a jeho sladká hudba naplňovala celý palác, vzplanul Saul hněvem a mrštil po Davidovi oštěpem, chtěje hudebníka připíchnout ke zdi. Anděl Páně však odvrátil smrtící zbraň. David vyvázl a uprchl domů. Saul vyslal zvědy, aby se ho chopili, až ráno vyjde z domu a zabili ho. {PP 492.1}

Míkol oznámila Davidovi záměr svého otce. Přiměla ho k tomu, aby si zachránil život útěkem. Spustila ho oknem, a tak mu umožnila útěk. David uprchl k Samuelovi do Ráma a prorok, nemaje obav z královy nemilosti, uprchlíka uvítal. Domov Samuelův byl na rozdíl od královského paláce místem klidu. Zde v horách pokračoval vyvolený služebník Boží ve svém díle, obklopen skupinou proroků, svých žáků, kteří se učili poznávat vůli Boží a s úctou naslouchali ponaučení, jichž se jim dostávalo z úst Samuelových. David, který také naslouchal skvostným slovům učitele Izraele, nevěřil, že by Saul nařídil svým vojákům, aby napadli toto svaté místo, avšak zatemnělé mysli všeho schopného krále se nic nezdálo dost svaté. Davidův styk se Samuelem způsobil, že král začal žárlit, aby snad ten, jehož celý Izrael ctil jako proroka Božího, nepropůjčil svůj vliv jeho soku k dalšímu vzestupu. Když se

proto král dozvěděl, kde David je, poslal tam své úředníky, aby ho přivedli do Gabaa, kde chtěl provést svůj vražedný úmysl. {PP 492.2}

Poslové se vydali na cestu s úmyslem ukládat Davidovi o život, avšak ten, jenž je mocnější Saula, řídil jejich cestu. Poslové se potkali s neviditelnými anděly jako kdysi Balám, když se ubíral zlořečit Izraeli, a začali prorokovat, co se stane v budoucnu, a velebit slávu a velikost Hospodinovu. Tak přemohl Bůh lidskou zlobu a požil své moci k potření zla, obklopiv svého služebníka andělskou stráží. {PP 492.3}

Zpráva o tom dostala se k Saulovi ve chvíli, kdy již myslil, že má Davida ve své moci. Místo však, aby v tom viděl pokárání Boží, vzplanul ještě více a postal jiné posly. Duch Boží však přemohl také je a také oni začali spolu s prvními prorokovat. Král vyslal třetí poselstvo; když však přišli ke skupině proroků, padl také na ně božský vliv a začali rovněž prorokovat. Pak se Saul rozhodl, že půjde sám, neboť už nemohl zkrotit svou zuřivost. Byl rozhodnut, že už nebude čekat na novou příležitost, aby mohl Davida zabít. Jakmile se mu bude moci přiblížit, usmrtí ho vlastní rukou, ať jsou následky jakékoli. {PP 492.4}

Anděl Páně však čekal ho na cestě a vedl ho. Stoupil na něho Duch Boží a Saul kráčel, modle se k Bohu, pronášeje proroctví a prozpěvuje svaté písně. Prorokoval, že přijde Mesiáš jako Vykupitel světa. Když došel k domu prorokovu v Ráma, odložil svrchní oděv, jenž prozrazoval jeho vysoké postavení, a pod vlivem božského Ducha ležel pak celý dne před Samuelem a jeho žáky. Lidé se sbíhali, aby byli svědky této zvláštní události, a zpráva o tom se šířila široko daleko. Odsud vzniklo v Izraeli na samém konci Saulova panování přísloví, že Saul je také mezi proroky. {PP 492.5}

Úmysl pronásledovatele byl opět zmařen. Saul ujistil Davida, že už se s ním smířil, ale David nevěřil králově lítosti. Použil nejbližší příležitosti k útěku z obavy, že by se králův rozmar mohl jak předtím změnit. S rozjitřeným nitrem toužil, aby ještě jednou uviděl svého přítele Jonatu. Vědom si své neviny, vyhledal králova syna a ptal se ho dojatě: „Což jsem učinil? Jaká jest nepravost má? A jaký jest hřích můj před otcem tvým, že hledá bezživotí mého?“ Jonata věřil, že jeho otec se již vzdal svého úmyslu a že se už nezabývá myšlenkou připravit Davida o život. Pravil proto: „Odstup to, neumřeš. Aj, nečiniť otec můj ničeho ani velikého ani malého, čehož by se mi nesvěřil. Jak by tedy otec můj tajil to přede mnou? Neníť toho.“ Po zázračném projevu moci Boží nemohl Jonata uvěřit, že by jeho otec chtěl ještě Davidovi škodit, neboť by to byla jasná vzpoura proti Bohu. Davida však nepřesvědčil. Smrtelně vážně pravil Jonatovi: „Živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, že sotva jest kročej mezi mnou a mezi smrtí.“ 1. Samuelova 20,1-3. {PP 493.1}

Za novoluní se v Izraeli konávala slavnost. Právě den po rozhovoru mezi Davidem a Jonatou se taková slavnost konala. Všichni očekávali, že při hostině se oba mladíci objeví u králova stolu. David se však bál přijít, a tak bylo umluveno, že navštíví své bratry v Betlémě. Po svém návratu se měl ukrýt v polích nedaleko slavnostní síně a tři dny nechodit

královi na oči. Jonatan měl sledovat, jaký to bude mít účinek na Saula. Kdyby se ptal po synu Izai, měl Jonata říci, že odešel domů, aby se zúčastnil obětování, pořádaného rodinou jeho otce. Jestliže se král nerozzlobí a řekne: „Jest dobře“, bude se David moci vrátit bezpečně ke dvoru. Jestliže se však rozzuří, že David není přítomen, bude tím o Davidově útěku rozhodnuto. {PP 493.2}

V první den hostiny se král neptal po příčině Davidovy nepřítomnosti. Když však druhý den viděl Davidovo místo prázdné, zeptal se: „Proč nepřišel syn Izai ani včera ani dnes k jídlu? Odpověděl Jonata Saulovi: Velice mne prosil David, aby šel do Betléma, a řekl: Odpusť mne, prosím, nebo oběť má míti rodina naše v městě, a bratr můj sám rozkázal mi přijíti; nyní tedy, nalezl-li jsem milost před očima tvýma, nechť se odtrhnu, prosím, abych navštívil bratří své. Tou příčinou nepřišel k stolu královskému.“ Když uslyšel Saul tato slova, neovládl svůj hněv. Prohlásil, že dokud bude David naživu, nebude Jonata moci dosednout na trůn Izraele, a žádal, aby pro něho hned poslali, aby ho mohl usmrtit. Jonata opětně orodoval za Davida a ptal se: „Proč má umříti? Což jest učinil?“. 1. Samuelova 20,27-29.32. Tato otázka krále ještě více rozzuřila, takže se neovládl a mrštil po svém synu kopím, které bylo určeno pro Davida. {PP 493.3}

Králův syn tím byl zarmoucen a rozhořčen, opustil krále a již se k hostině nevrátil. Byl sklíčen bolestí, když šel v ujednanou dobu na místo, kde se měl David dozvědět, jaké s ním má král úmysly. Padli si kolem krku a hořce plakali. Králova nevraživost vrhla stín na život mladíků a jejich žalost byla nevýslovná. Jejich cesty se rozcházely. Před rozchodem pravil Jonata Davidovi: „Jdiž u pokoji, a což jsme sobě oba přisáhli ve jménu Hospodinovu, řkouce: Hospodin budiž svědkem mezi mnou a tebou, i mezi semenem mým a mezi semenem tvým, nechť trvá až na věky.“ 1. Samuelova 20,42. {PP 494.1}

Jonata se vrátil do Gabaa a David spěchal do města Nobe, ležícího jen několik mil odtud a patřícího ještě kmeni Benjaminovu. Do tohoto města byl ze Sílo přenesen stánek úmluvy a sloužil v něm velekněz Achimelech. David nevěděl, kde jinde by měl hledat útočiště než u služebníka Božího. Kněz hleděl s údivem, když k němu David přispěchal zřejmě sám s výrazem úzkosti a smutku ve tváři. Ptal se ho, co ho k němu přivádí. Mladík žil ve stálém strachu, že bude odhalen, a ve své nouzi se uchýlil ke klamu. Řekl knězi, že ho posílá král s tajným posláním, jež vyžaduje krajní opatrnosti. Tím projevil nedostatek víry v Boha a svým hříchem způsobil smrt velekněze. Kdyby byl David pověděl prostou pravdu, Achimelech by už byl věděl, co má učinit, aby uchránil svůj život. Bůh požaduje, aby se lid Boží neuchyloval od pravdy ani v největším nebezpečí. David požádal kněze o pět bochníků chleba. Muž Boží však měl toliko posvátné chleby, ale Davidovi se podařilo rozptýlit knězovy pochybnosti, a tak dostal chléb, aby ukojil svůj hlad. {PP 494.2}

Pak se objevilo nové nebezpečí. Ke stánku úmluvy přišel Doeg, vrchní pastýř Saulův, a vyznavač víry Hebrejů, aby odevzdal obětiny. Když ho David uviděl, rozhodl se, že si najde jiné útočiště a že si opatří nějakou zbraň, kterou by se v případě potřeby mohl ubránit.

Požádal Achimelecha o meč. Velekněz mu řekl, že má pouze meč Goliášův, který je jako památka uložen ve stánku úmluvy. David odpověděl: „Není přes ten, dejž mi jej.“ 1. Samuelova 21,9. Jakmile uchopil meč, jímž kdysi usmrtil hrdinu Filištínských, vrátila se mu odvaha. {PP 494.3}

David se utekl k Achisovi, králi Gát. Cítil, že mezi nepřáteli svého národa bude ve větším bezpečí, než kdyby zůstal na území Saulově. Achis se však dozvěděl, že David je tím, jež před léty usmrtil filištínského reka. A tak se David, který hledal útočiště u nepřátel Izraele, octl ve velkém nebezpečí. Oklamal však své nepřátele tím, že předstíral pomatenost, a tak se mu podařilo uniknout. {PP 494.4}

První chyby se David dopustil svou nedůvěrou k Bohu v Nobe, nyní učinil druhou chybu tím, že oklamal Achise. David měl ušlechtilou povahu a jeho vysoká mravní úroveň mu získala obliby u lidu. Když však musel podstoupit zkoušku, zakolísal ve své víře a projevila se jeho lidská slabost. V každém viděl špiona a zrádce. Když se octl ve velké tísni, opřel se o Boha v pevné víře a zvítězil nad filištínským obrem. Nyní však byl štván a pronásledován, takže ve svém zmatku a ve svých starostech téměř nevzpomněl na svého nebeského Otce. {PP 495.1}

Přesto však tato zkušenost naučila Davida moudrosti. Uvědomil si při ní, jak je slabý a jak je třeba stále se opírat o Boha. Ó, jak blahodárný je sladký vliv Ducha Božího ve chvílích stísněnosti nebo zoufalství, vliv, který posiluje malátné, dodává odvahu a poskytuje pomoc zkoušeným služebníkům Páně! Ó, jakého to máme Boha, který se zbloudilým jedná tak láskyplně a který má s námi takovou trpělivost a jedná s námi shovívavě, setkáme-li se s protivenstvím nebo potká-li nás velká starost! {PP 495.2}

Každý chybný krok dítek Božích je způsoben nedostatkem víry. Jestliže duši zahalují síny, nedostává-li se nám světla a vedení, musíme vzhlédnout k Bohu; tam na konci tmy je světlo. David neměl přestat ani na okamžik důvěřovat Bohu. Měl proč v něho věřit: byl pomazaným Páně a ve chvílích nebezpečí ho ochraňovali andělé Boží. Byl vyzbrojen odvahou, aby konal divy. Kdyby se byl myslí odpoutal od svízelné situace, v níž se nacházel, a pomyslil na sílu a majestát Boží, byl by býval našel pokoj i uprostřed stínů smrti a mohl s důvěrou vzpomenout zaslíbení Božího: „Byť se i hory pohybovaly, a pahorkové ustupovaly, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí, a smlouva pokoje mého se nepohne.“ Izajáš 54,10. {PP 495.3}

V horách judských hledal David útočiště před pronásledováním Saulovým. Podařilo se mu uprchnout do jeskyně Adulam. Toto místo se malými silami dalo uhájit proti silnému a početnému vojsku. „To když uslyšeli bratří jeho i všecken dům otce jeho, sešli se tam k němu.“ 1. Samuelova 22,1. Davidova rodina se necítila bezpečna. Věděla, že příbuzenský vztah k Davidovi by mohl být důvodem k tomu, aby král vůči ní mohl kdykoli pojmout podezření. Dozvěděli se, co bylo Izraeli už téměř všeobecně známo, že Bůh vyvolil Davida

za budoucího vládce národa Božího, a byli přesvědčeni, že jim u něho bude hrozit menší nebezpečí, přestože je psancem a žije v jeskyni, než kdyby byli vystaveni zběsilosti žárlivého krále. {PP 495.4}

V jeskyni Adulam žila celá rodina v lásce a svornosti. Syn Izai mohl zazpívat za doprovodu své harfy: „Aj, jak dobré a jak utěšené, když bratří v jednomyslnosti přebývají!“ Žalm 133,1. Zkusil, jak hořce chutná nedůvěra vlastních bratří, a soulad, který nahradil dřívější nesvár, těšil srdce vyhnancovo. Zde složil David padesátý sedmý žalm. {PP 496.1}

Netrvalo dlouho a k Davidově družině se připojili další, kteří také chtěli uniknout před královými požadavky. Bylo mnoho takových, kteří ztratili důvěru ve vládce Izraele, protože poznali, že ho už nevede Duch Páně. „Kteřížkoli byli v soužení a kteříkoli byli zadlužili, a kteřížkoli byli v hořkosti ducha“ se utíkali k Davidovi „a byl nad nimi knížetem, a tak že bylo jich s ním okolo čtyř set mužů!“ 1. Samuelova 22,2. David tu vytvořil své malé království, v němž vládl pořádek a kázeň. Avšak ani v tomto svém úkrytu v horách se necítil zcela jistý, neboť stále mu docházely důkazy, že král se nevzdal svého vražedného záměru. {PP 496.2}

Pro své rodiče našel útočiště u moábského krále. Sám pak prchl ze své skrýše do lesa Háret, když ho prorok Páně upozornil, že mu hrozí nebezpečí. To, co David prožíval, nebylo zbytečné, ani bez užitku. Bůh ho tím učil kázni, kterou se musí osvojit, aby byl moudrým vojevůdcem a spravedlivým a milosrdným králem. Se svým hloučkem uprchlíků nabýval schopností a zkušeností, aby mohl převzít dílo, které Saul už takřka nebyl schopen konat, protože byl zaslepen svou touhou po vraždě, že už nemohl rozhodovat uvážlivě. Člověk se nemůže odchýlit od rady Boží a přitom si zachovat rozvážnost a moudrost, která mu umožňuje jednat spravedlivě a uvážlivě. Není strašnější pošetilosti než řídit se podle lidského rozumu a nedbat moudrosti Boží. {PP 496.3}

Saul se chystal k tomu, že obelstí Davida a zmocní se ho v jeskyni Adulam. Když se však ukázalo, že David opustil toto své útočiště, král se velice rozzuřil. Davidův útěk byl pro něho tajemstvím. Nemohl si jej vysvětlit jinak, než že má ve svém táboře zrádce, kteří syna Izai vyrozuměli o tom, že se již blíží a jaké má záměry. Prohlásil svým rádcům, že se proti němu vytvořilo spiknutí, a nabídl jim bohaté dary a vysoká postavení, prozradí-li mu, kdo z národa izraelského pomáhá Davidovi. Udavačem se stal Doeg Idumejský. Ctižádostivý a lakotný Doeg, který nenáviděl kněze, jenž ho káral za jeho hříchy, podal králi zprávu o Davidově návštěvě u Achimelecha a vylíčil ji v takových barvách, že podnítil Saulův hněv proti tomuto muži Božímu. Řeč tohoto zlovojníka rozpoutala oheň pekelný, rozdmýchala v Saulově srdci nejhorší vztek. Šílený hněvem Saul prohlásil, že celá knězova rodina musí pykat životem. A strašný ortel byl také vykonán. Nejen Achimelecha, ale také příslušníky rodiny jeho otce, „osmdesáte a pět mužů, kteříž nosili efod lněný“, usmrtil Doeg na královský rozkaz svou vražednou rukou. {PP 496.4}

„Nobe také město kněžské vyhubil ostrostí meče, od muže až do ženy, od malého až do požívajícího prsí, voly a osly, i dobytyk.“ 1. Samuelova 19,18.19. Takovou věc spáchal Saul pod vlivem satanovým. Když Bůh pravil, že už je dost nepravostí Amalechitských, a přikázal Saulovi, aby je do posledního vyhladil, projevil Saul při výkonu božského rozsudku takový soucit, že ušetřil to, co mělo být zahubeno. Nyní však bez rozkazu Božího mohl pod vedením satanovým usmrtit kněze Páně a vyhladit obyvatele Nobe. Tak zvrácené je lidské srdce, které odmítá vedení Boží. {PP 497.1}

Tento čin naplnil všechny Izraelské hrůzou. Spáchal jej král, kterého si vyvolili, a nepočínal si jinak než králové jiných národů, kteří se nebojí Boha. Měli truhlu smlouvy, ale kněží byli mečem zabiti. Co jen ještě přijde? {PP 497.2}

65. Kapitola — Velkodušnost Davidova

Strašnému vraždění kněží Páně, jež Saul nařídil, „jediný toliko syn Achimelechův, syna Achitobova, jehož jméno bylo Abiatar, ušel a utekl k Davidovi. Tedy oznámil Abiatar Davidovi, že Saul zmordoval kněží Hospodinovy. I řek David Abiatarovi: Věděl' jsem toho dne, když tam byl Doeg Idumejský, že jistotně oznámí Saulovi; já' jsem příčinu dal k zhubení všech duší domu otce tvého. Zůstaň u mne, neboj se; nebo kdož hledati bude bezživotí mého, hledati bude bezživotí tvého, ale ochráněn budeš u mne.“ 1. Samuelova 22,20-23. {PP 498.1}

Ustavičně štván králem, nenacházel David nikde místo, kde by byl v klidu a bezpečí. Se svým statečným hloučkem zachránil město Cejlu, které chtěli dobýt Filištínští, avšak ani mezi obyvateli města, které zachránili, se necítli v bezpečí. Proto se z Cejly uchýlili do hor na poušť Zif. {PP 498.2}

V té době, kdy prožíval jen málo světlých okamžiků, se David potěšil nečekanou návštěvou Jonaty, který se dozvěděl o místě jeho úkrytu. Oba přátelé prožili pak spolu blažené chvíle. Vyprávěli si, co všechno zažili a Jonata dodal Davidovi odvahy, řka: „Neboj se, neboť nenalezne tebe ruka Saule otce mého, ale ty kralovati budeš nad Izraelem, a já budu druhý po tobě. Však i Saul otec můj zná to.“ Když spolu mluvili o divech, jež Bůh vykonal s Davidem, nabyl štvaný uprchlík opět odvahy. „I učinili smlouvu oba před Hospodinem; a David zůstal v lese, jonata pak navrátil se do domu svého.“ 1. Samuelova 23,17.18. {PP 498.3}

Po Jonatově návštěvě se David povzbuzoval zpěvem chvalozpěvů, doprovázeje se na svou harfu: {PP 498.4}

„V Hospodina doufám,
kterakž tedy říkáte duši mé:
Uleť s hory své jako ptáče?
Nebo aj, bezbožníci napínají lučiště,
přikládají šípy své na tětivo,
aby stříleli skrytě na upřímé srdcem.
Ale těmi usilováními zkaženi budou;
nebo spravedlivý co učinil?
Hospodin jest v chrámě svatém svém,
trůn Hospodinův v nebi jest; oči jeho hledí, víčka jeho zkušují synů lidských.
Hospodin zkušuje spravedlivého,
bezbožníka pak a milujícího nepravost nenávidí duše jeho.“

Žalm 11,1-5. {PP 498.5}

Zifejští, na jejichž pusté území se David uchýlil z Cejly, poslali Saulovi do Gabaa zpráv, že je jim známo, kde se David skrývá, a že krále zavedou do jeho úkrytu. David však byl upozorněn na jejich záměry, změnil místo svého pobytu a našel útočiště v horách mezi pouští Maon a Mrtvým mořem. {PP 499.1}

Pak došlo Saulovi oznámení: „Hle David jest na poušti Engadi. Tedy vzav Saul tři tisíce mužů vybraných ze všeho Izraele, odešel hledati Davida a mužů jeho na skalách kamsíků.“ Davidův hlouček čítal jen šest set mužů, kdežto Saul vytáhl proti němu s třemi tisíci vojáků. V odloučené jeskyni čekal syn Izai a jeho druzi na pokyn Boží, co mají činit. Když Saul vystupoval na horu, odbočil a vstoupil zcela sám právě do jeskyně, v níž se skrýval David se svými muži. Když to viděli Davidovi muži, naléhali na svého vůdce, aby Saula zabil. To, že král je nyní v jejich moci, pokládali za jasný důkaz, že sám Bůh jim vydal nepřítele do jejich rukou, aby ho mohli usmrtit. David byl v pokušení přijmout tento výklad, ale ozval se v něm hlas svědomí a David pravil: „Nevztáhnuť ruky své na pána svého, poněvadž jest pomazaný Hospodinův.“ 1. Samuelova 24,2.3.11. {PP 499.2}

Davidovi muži však nechtěli nechat Saula odejít s pokojem a připomněli svému vůdci slova Boží: „Aj, já dám nepřítele tvého v ruku tvou, abys mu učinil, jakť se koli líbiti bude. Tedy vstav David, uřezal tiše kus pláště Saulova.“ 1. Samuelova 24,5. Hryzlo ho však svědomí, že poškodil královo roucho. {PP 499.3}

Když Saul vycházel z jeskyně, aby pokračoval ve svém pátrání, uslyšel ke svému překvapení hlas. „Pane můj králi!“ Obrátil se, aby viděl, kdo ho oslovil a hle, on to syn Izai, muž, jehož chce tak dlouho dostat do své moci, aby ho mohl zabít. David se králi poklonil, uznávaje ho za svého pána. Pak k Saulovi promluvil: „Proč posloucháš řečí lidských, kteříž praví: Hle, David hledá tvého zlého? Aj, dnešního dne viděti mohly oči tvé, že tě byl vydal Hospodin dnes v ruku mou v jeskyni. A byloť mi řečeno, abych tě zabil, ale šanoval jsem tě, nebo řekl jsem. Nevztáhnuť ruky své na pána svého, poněvadž jest pomazaný Hospodinův. Nýbrž, otče můj, pohleď a viz kus pláště svého v ruce mé, a žeť jsem nechtěl, odřezuje křídlo pláště tvého, zabíti tebe. Poznejž tedy a viz, žeť není v úmysle mém nic zlého, ani jaké převrácenosti, a žeť jsem nezhřešil proti tobě; ty pak číháš na duši mou, abys mi ji odjal.“ 1. Samuelova 24,10-12. {PP 499.4}

Když Saul vyslechl slova Davidova, cítil se pokořen a musel uznat, že jsou pravdivá. Byl hluboce dojat a otřesen, když si uvědomil, že byl plně v moci toho, o jehož život usiloval. Před ním stál David, vědom si své neviny. Saul zvolal zjihlým hlasem: „Není-liž to hlas tvůj, synu můj Davide? A pozdvih Saul hlasu svého, plakal.“ Pak pravil Davidovi: „Spravedlivější jsi nežli já; nebo ty jsi mi odplatil se dobrým, já pak zlým tobě jsem se odplatil…Zdali kdo nalezna nepřítele svého, propustí ho po cestě dobré? Ale Hospodin odplatiž tobě dobrým za to, co jsi mi dnešního dne učinil. Protož nyní vím, že jistotně kralovati budeš, a že stálé bude v ruce tvé království izraelské.“ 1. Samuelova

24,17.18.20.21. Pak David uzavřel se Saulem dohodu, že až se tak stane, bude milostiv rodině Saulově a nevyhladí ji. {PP 499.5}

David si dobře uvědomoval, jak si Saul dříve počínal, a proto nemohl věřit v královo ujišťování, ani doufat, že jeho pokání bude mít delšího trvání. Proto po Saulově odchodu zůstal dále ve své pevnosti v horách. {PP 500.1}

Nepřátelství, jež k služebníkům Božím chovají ti, kdož podléhají moci stanově, se občas může změnit v náklonnost, avšak změna nebývá vždy trvalá. Když zlí lidé způsobí služebníkům Páně nějaké příkoří, zmocní se někdy jejich mysli přesvědčení, že spáchali zlo. To s nimi bojuje Duch Páně; proto se pokořují před Bohem a před těmi, jimž ublížili, proto s mění jejich chování. Když však začnou znovu naslouchat našeptávání zloducha, vyvstanou v nich staré pochybnosti a ožije staré nepřátelství a začnou opět páchat to, čeho litovali a čeho se načas vzdali. Začnou opět zlořečit těm, jimž se předtím pokorně doznali, začnou je obviňovat a odsuzovat. Nad takovými má satan větší moc, než měl předtím, protože zhřešili proti většímu světlu. {PP 500.2}

„Mezi tím umřel Samuel. A shromáždil se všechen Izrael, i oplakali ho, a pochovali jej v domě jeho v Ráma.“ 1. Samuelova 25,1. Samuelovu smrt pokládal národ izraelský za nenahraditelnou ztrátu. Odešel velký a laskavý prorok a výborný soudce a zármutek národa byl hluboký a upřímný. Od svého mládí kráčel Samuel v poctivosti před Izraelem. Ačkoli za krále byl uznáván Saul, měl Samuel větší vliv než on, protože jeho život se vyznačoval věrností, poslušností a oddaností. Soudil Izrael po všechny dny svého života. {PP 500.3}

Když Izraelští srovnávali cestu Saulovu s cestou Samuelovou, uvědomovali se, jaké chyby se dopustili, když volali po králi, aby se přestali lišit od okolních národů. Mnozí s úzkostí sledovali, do jakého stavu se dostává společnost, v níž se rychle šíří nevíra a bezbožnost. Příklad jejich panovníka měl na národ velký vliv. Právem želel Izrael toho, že Samuel, prorok Páně, je mrtev. {PP 500.4}

Národ ztratil zakladatele a představeného svých svatých škol. To však nebylo vše. Ztratil toho, k němuž byl zvyklý utíkat se se svými těžkostmi a jenž ustavičně orodoval u Boha pro nejvyšší blaho svého lidu. Přímluva Samuelova u Boha dávala lidu pocit bezpečí, neboť „mnohoť může modlitba spravedlivého opravdová“. Jakubův 5,16. Nyní národ cítil, že Bůh ho opouští. Král se zdál blízek šílenství. Právo bylo převrácené a místo pořádku nastoupil zmatek. Bůh popřál svému zestárlému služebníku spočinutí právě v době, kdy národ byl zmítán vnitřními spory a kdy nejvíce potřeboval rozvážných, bohabojných rad Samuelových. Když vzhlíželi k tichému místu jeho odpočinku, s trpkostí vzpomínali, jak byli pošetilí, že ho zavrhli jako svého vládce, protože Samuel byl v tak úzkém styku s nebem, že se zdálo, jakoby spojoval celý Izrael s trůnem Božím. Samuel je učil milovat Boha a posluchat ho. Nyní, když byl mrtev, lid cítil, že je vydán na milost králi, který je ve spolku se satanem a který odtrhne národ od Boha a nebe. {PP 500.5}

David se nemohl zúčastnit Samuelova pohřbu; truchlil však pro svého milovaného otce. Byl si vědom toho, že Samuelova smrt přervala další pouto, které zadržovalo Saula v jeho činech, a cítil se nyní ještě méně bezpečný, než když prorok žil. A tak využil toho, že Saulova pozornost byla plně zaujata smrtí Samuelovou, aby si vyhledal bezpečnější místo úkrytu. Našel je v poušti Fáran. Zde složil 120. a 121. žalm. V pusté divočině si uvědomoval, že prorok je mrtev a že král je jeho nepřítelem a ve svém žalu zpíval k Bohu: {PP 501.1}

„Pomoc má jest od Hospodina,
kterýž učinil nebe i zemi.
Nedopustíť, aby se pohnouti měla noha tvá,
nedřímeť strážný tvůj.
Aj, nedřímeť, ovšem nespí ten,
kterýž ostříhá Izraele…
Hospodin tě ostříhati bude ode všeho zlého,
ostříhati bude duše tvé.
Hospodin ostříhati tě bude,
když vycházeti i vcházeti budeš,
od tohoto času až na věky.“ {PP 501.2}

Žalm 121,2-4.7-8.

Když se David se svým hloučkem zdržovali na poušti Fáran, chránili před loupežníky stáda ovcí a skotu, jež patřila boháči jménem Nábal, který měl v této krajině velký statek. Nábal byl potomkem Kálefovým. Měl drsnou povahu a byl lakomý. {PP 501.3}

Bylo to v době, kdy se stříhaly ovce, v období, kdy vládla veselost. Davidovi a jeho druhům se nedostávalo potravy a podle tehdejšího obyčeje poslal syn Izai k Nábalovi deset mladíků a přikázal jim, aby mu vyřídili pozdravy od svého pána. Pravil jim: „Rcete jemu takto: Zdráv buď a pokoj tobě, pokoj domu tvému, i všemu, což máš, pokoj. Slyšel jsem, že máš střížce a pastýři tvoji bývali s námi. Neučinili jsme jim žádné křivdy, aniž jim co zhynulo po všecky dny, v nichž byli na Karmeli. * Ptej se služebníků svých, a povědí tobě. Nyní tedy nechť naleznou mládenci milost před očima tvýma, nebo v den veselý přišli jsme; dej, prosím, což máš před rukama, služebníkům svým a syn svému Davidovi.“ 1. Samuelova 25,6-8. {PP 501.4}

David a jeho druzi poskytovali ochranu pastýřům a stádům Nábalovým a nyní žádali, aby boháč pomohl ze své hojnosti zmírnit nedostatek těch, kdož mu prokázali tak cenné služby. David a jeho muži si mohli sami vzít z jeho stád, avšak neučinili tak. Zachovali se počestně. Jejich počínání však na Nábala nezapůsobilo. Odpověď, kterou vzkázal Davidovi, byla pro něho příznačná: „Kdo jest David? Mnohotě nyní služebníků, kteříž se odtrhují jeden každý od pána svého. Ano, vezmu já chléb svůj, a vodu svou a pokrmy své, kteréž jsem připravil

strážcům svým a dám je těm lidem, kterýchž neznám, ani vím, odkud jsou?“ 1. Samuelova 25,10.11. {PP 502.1}

Když se mladíci vrátili s prázdnýma rukama a Davidovi o všem pověděli, vzplanul David rozhořčením. Přikázal svým mužům, aby se připravili k boji, neboť se rozhodl, že potrestá muže, který mu odpírá to, na co má nárok, a ještě ho k tomu uráží. Takové unáhlené rozhodnutí odpovídalo více povaze Saulově než Davidově, a svědčilo o tom, že David se ještě musí učit trpělivosti školou utrpení. {PP 502.2}

Když Nábal propustil Davidovy mládence, spěchal jeden z jeho sluhů k Nábalově manželce Abigail a řekl jí, co se stalo. „Aj,“ pravil, „poslal David posly s pouště, aby pozdravili pána našeho, ale on je ukřikal; ještoť muži ti prospěšní nám byli velice, ani nám neučinili křivdy, aniž nám co zhynulo, když jsme bývali s nimi na poli. Místo zdi byli nám v noci i ve dne po všecky dny, dokudž jsme s nimi byli, pasouce stáda. Protož nyní pomysl a viz, co bys měla činiti, neboť již zlé věci hotové jsou na pána našeho i na všecken dům jeho.“ 1. Samuelova 25,14-17. {PP 502.3}

Aniž se poradila se svým manželem aniž mu vůbec řekla o svém úmyslu, přichystala Abigail velké množství poživatin, dala je naložit na osly a se služebníky je poslala napřed; sama se pak vypravila na cestu, aby se sešla s Davidem a jeho skupinou. Setkala se s nimi na stráni jedné hory. „Tedy uzřevši Abaigail Davida, rychle ssedla s osla, a padla před Davidem na tvář svou, a poklonila se až k zemi. A padši k nohám jeho, řekla: Na mně, pane můj, ta nepravost. Protož nechť mluví, prosím, služebnice tvá v uši tvé, a vyslyše slova děvky své.“ 1. Samuelova 25,23.24. Abigail oslovila Davida s takovou úctou, jako by mluvila s korunovaným králem. Nábal zvolal s pohrdáním: „Kdo jest David?“ Abigail ho však oslovila: „Pane můj.“ Vlídnými slovy se snažila uklidnit roztrpčení Davida a ospravedlnit u něho svého manžela. Bez okázalosti nebo pýchy, zato však moudře a láskyplně vylíčila Abigail Davidovi, jak silně miluje svou rodinu, a vysvětlila mu, že nevlídnost jejího manžela si nesmí vykládat jako osobní urážku namířenou proti němu, nýbrž pouze jako projev nešťastné a sobecké povahy. {PP 502.4}

„Protož nyní, pane můj, živť jest Hospodin, a živať jest duše tvá, že tě tobě zbránil Hospodin vylíti krve, a abys nemstil sám sebe. A protož nyní buďtež jako Nábal nepřátelé tvoji, a ti, kteříž hledají zlého pánu mému.“ 1. Samuelova 25,26. Za to, že se snaží odvrátit Davida od ukvapeného jednání, nepřipisovala Abigail zásluhy sobě, nýbrž vzdala za to čest a chválu Bohu. Pak nabídla mužům Davidovým své bohaté zásoby potravin jako dar na usmířenou a znovu prohlásila, že to byla ona, která vyvolala hněv náčelníkův. {PP 503.1}

„Odpusť, prosím,“ pravila, „odpusť, prosím, provinění děvce své, neboť jistě vzdělá Hospodin pánu mému dům stálý, poněvadž boje Hospodinovy pán můj vede, a nic zlého se nenalézá při tobě až posavad.“ Abigail udělal narážku na to, jak si má David počínat. Má vést boje Hospodinovy. Nemá vyhledávat pomstu za své osobní příkoří, ani kdyby šlo o

zrádce. Pravila dále: „A byť i povstal člověk, aby tě stihal a hledal bezhrdlí tvého, budeť však duše pána mého svázána v svazku živých u Hospodina Boha tvého, …A když učiní Hospodin pánu mému dobře podlé toho všeho, jakž zaslíbil tobě, a přikážeť, abys byl vůdcem nad Izraelem: Tedy nebude to k zviklání ani k urážce srdce pánu mému, jako když by vylil krev bez příčiny, aneb když by se mstil pán můj. Když tedy učiní dobře Hospodin pánu mému, rozpoměň se na děvku svou.“ 1. Samuelova 25,28-31. {PP 503.2}

Tato slova mohla vyjít jen z úst toho, kdo je účasten na moudrosti shůry. Jako květina vydechuje svou vůni, tak z Abigail vyzařovala zbožnost, jež se zcela mimovolně zračila v její tváři a projevovala se v jejích slovech a skutcích. V její duši přebýval Duch Syna Božího. Její pokojný projev, který se vyznačoval půvabem a byl pln laskavosti, na Davida neobyčejně zapůsobil. Vystřízlivěl, rozhořčenost ho přešla. Zachvěl se při pomyšlení, jaké následky mohla mít jeho unáhlenost. „Blahoslavení pokojní, nebo oni synové Boží slouti budou.“ Matouš 5,9. Kéž by bylo více takových jako tato žena izraelská, kteří by klidnými a rozšafnými slovy dovedli uklidnit vzrušené city, uchránit před unáhleností a zabránit tak zlu. {PP 503.3}

Život zasvěcený křesťanství ustavičně šíří světlo, útěchu a pokoj. Vyznačuje se čistotou, slušností, prostotou a prospěšností. Řídí ho táž nesobecká láska, která posvěcuje jeho vliv. Je naplněn Kristem a zanechává za sebou světlou stopu, kudykoli jeho nositel kráčí. Takovou moudrou kazatelkou a rádkyní byla Abigail. Pod jejím vlivem a vlivem její řeči se Davidovo vzplanutí utišilo. Přesvědčil se, že jednal nemoudře a že ztratil nad sebou vládu. {PP 504.1}

Pokorně přijal výtku, což vyjádřil slovy: „Nechť mne bije spravedlivý, přijmu to za dobrodiní, a nechť tresce mne, bude mi to olej nejčistší.“ Žalm 141,5. Vzdal dík a vyslovil vděčnost za to, že mu Abigail spravedlivě poradila. Je mnoho takových, kteří si myslí, že zasluhují chvály, když přijmou výtku bez reptání. Jak málo je však takových, kteří přijímají výtku s vděčností a blahořečí těm, kteří je chtějí uchránit před nepředloženým jednáním! {PP 504.2}

Když se Abigail vrátila domů, zastihla Nábala a jeho hosty při velké hostině, která se zvrhla v pitku. Proto mohla svému muži povědět až příštího dne, jak se setkala s Davidem a co s ním mluvila. Nábal byl zbabělý a když si uvědomil, jak svou pošetilostí málem přišel o život, ranila ho mozková mrtvice. Obava, že David se mu přece jen pomstí, ho tak poděsila, že upadl do stavu naprosté bezmocnosti a přestal vůbec vnímat. Po deseti dnech zemřel. Život, který mu Bůh dal, nepřinesl světu nic dobrého. Právě, když se radoval a veselil, promluvil k němu Bůh, tak jako promluvil k boháči v podobenství: „Této noci požádají duše tvé od tebe.“ Lukáš 12,20. {PP 504.3}

David se pak s Abigail oženil. Měl sice už jednu ženu, ale zvyky tehdejších národů ovlivnily jeho názory a jednání. I velcí a spravedliví zbloudí, když jednají podle světských

zvyklostí. David pak po celý život pociťoval trpké následky toho, že se oženil s mnoha ženami. {PP 504.4}

Po smrti Samuelově prožil David několik klidných měsíců. Opět se uchýlil do své samoty na poušť Zif. Zifejští však, ve snaze zajistit si přízeň královu, oznámili Saulovi místo, kde se David skrývá. Tato zpráva opět probudila nenávist, jež dřímala v Saulově srdci. Znovu povolal své válečníky a jal se s nimi stíhat Davida. Zvědové pracující pro Davida však donesli synu Izai zprávu, že Saul ho opět pronásleduje, a David se s několika muži vypravil, aby zjistil, kde se jeho nepřítel nachází. Když v noci postupovali opatrně vpřed, narazili na tábor a spatřili před sebou stany krále a jeho pobočníků. Nikdo je nezpozoroval, celý tábor klidně spal. David vyzval své přátelé, aby s ním šli až doprostřed nepřátelského ležení. Na jeho otázku: „Kdo vstoupí se mnou k Saulovi do ležení?“ odpověděl ihned Abizai: „Já sstoupím s tebou.“ 1. Samuelova 26,6. {PP 504.5}

Kryti hlubokým stínem, jejž vrhaly skály, vstoupil David a jeho průvodce do tábora nepřítele. Jak se snažili zjistit přesný počet svých protivníků, narazili na spícího Saula; jeho oštěp byl zabodnut v zemi a u hlavy měl nádobu s vodou. Vedle něho ležel Abner, vrchní velitel vojska, a kolem nich leželi všude vojáci v tvrdém spánku. Abizai pozdvihl svůj oštěp a pravil Davidovi: „Dalť Bůh dnes nepřítele tvého v ruku tvou: protož nyní, medle nechť jej probodnu pojednou kopím až do země, tak že nebude potřebí podruhé.“ Čekal na svolení, ale místo toho mu David pošeptal. „Nezabíjej ho; nebo kdo vztáhna ruku svou na pomazaného Hospodinova, byl by bez viny?...Živť jest Hospodin, leč Hospodin raní jej, aneb den jeho přijde, aby umřel, aneb na vojnu vytáhna, zahyne. Mně nedej Hospodin, abych vztáhnouti měl ruku svou na pomazaného Hosppdinova.Ale nyní vezmi medle to kopí, kteréž jest u hlavy jeho, a tu číši vodnou, a odejděme. I vzal David kopí a číši vodnou u hlavy Saulovy, a odešli, tak že žádný neviděl, ani nezvěděl, ani nepocítil, ale všichni spali, nebo sen tvrdý Hospodinův připadl byl na ně.“ 1. Samuelova 26,8-12. Jak snadno může Hospodin učinit nejsilnějšího slabochem, zbavit nejmoudřejšího rozumu a nejbdělejšího ostražitosti! {PP 505.1}

Když byl David v bezpečné vzdálenosti od tábora, vystoupil na vrch pahorku a hlasitě zavolal na lid a na Abera: „Zdaliž ty nejsi muž? A kdo jest tobě rovný v Izraeli? Proč jsi tedy neostříhal krále, pána svého? Nebo přišel jeden z lidu, aby zabil krále, pána tvého. Neníť to dobře, co jsi učinil. Živť jest Hospodin, že jste hodni smrti, proto že neostříháte pána svého, pomazaného Hospodinova. Ale nyní pohleď, kde jest kopí královo a číše vodná, kteráž byla u hlavy jeho. Tedy poznal Saul hlas Davidův a řekl: Není-liž to hlas tvůj, synu můj Davide? Odpověděl David: Jest můj hlas, pane můj králi. Řekl také: Proč je to, že pán můj honí služebníka svého? Nebo co jsem učinil? A co jest zlého v ruce mé? Protož nyní poslyš, prosím, pane můj králi, slov služebníka svého.“ Znovu se král doznal: „Zhřešilť jsem, navratiž se, synu můj Davide. Neboť nebudu více zle činiti tobě, proto že jsi draze sobě vážil života mého dnešní den. Aj, bláznivě jsem dělal a bloudil

přenáramně. A odpovídaje David, řekl: Teď hle kopí královo. Nechť přijde někdo z služebníků, a vezme je.“ 1. Samuelova 26,15-19.21.22. Ačkoli Saul slíbil: „Nebudu více zle činiti tobě“, nevydal se David v jeho moc. {PP 505.2}

David již podruhé ušetřil života svého panovníka a to udělalo na Saula tak hluboký dojem, že ještě s větší pokoru doznal svou chybu. Projev takové dobrotivosti ho ohromil a pokořil. Když se loučil s Davidem, Saul zvolal: „Požehnaný jsi, synu můj Davide. Tak čině, dokážeš ctnosti, a v tom se zmocňuje, zkvetneš.“ 1. Samuelova 26,25. Syn Izai však nevěřil, že se nezmění toto královo rozpoložení. {PP 505.3}

David propadl beznaději, že se kdy se Saulem smíří. Zdálo se mu, že nakonec padne nevyhnutelně za oběť králově zášti, a proto se rozhodl, že si opět najde útočiště v zemi Filištínských. Se šesti sty muži, jimž velel, odebral se k Achisovi, králi Gát. {PP 506.1}

David nabyl přesvědčení, aniž se byl obrátil o radu k Bohu, že Saul ho určitě zavraždí. I když Saul usiloval o jeho bezživotí, Hospodin nezapomínal zajišťovat Davidovi království. Bůh uskutečňuje své záměry, které se lidským zrakům jeví jakoby obestřeny tajemstvím. Člověk nemůže rozumět cestám Božím; vidí jen vnějšek a zkoušky, jež mu Bůh ukládá, považuje za věc, namířenou proti němu, jež mu má jen uškodit. Také David viděl jen vnějšek a přestal myslit na zaslíbení Boží. Začal pochybovat, že kdy dosedne na trůn. Dlouhotrvající zkouška unavila jeho víru a vyčerpala jeho trpělivost. {PP 506.2}

Hospodin neposlal Davida, aby se uchýlil k Filištínským, největším nepřátelům Izraele. Právě tento národ bude patřit až do konce k jeho nejhorším nepřátelům a David se k němu utekl, aby u něho hledal pomoc ve chvíli nouze. Ztratil všechnu důvěru v Saula a v ty, jež mu sloužili, a vydal se na milost nepřátelům svého národa. David byl statečným vojevůdcem a projevil se jako chytrý a úspěšný válečník. Když se však uchýlil právě k Filištínským, jednal přímo proti svým vlastním zájmům. Bůh mu uložil, aby rozvinul svůj prapor v zemi judské, nedostatek víry ho však zavedl až tak daleko, že bez rozkazu Hospodinova opustil své místo, kde měl své povinnosti. {PP 506.3}

Davidova nedůvěra zneuctila Boha. Filištínští se Davida báli více než Saula s jeho vojskem. Když se David dal pod ochranu Filištínských, odhalil jim slabost svého vlastního národa. Tím povzbudil tyto nelítostné nepřátele, aby Izrael utiskli. David byl pomazán, aby povstal na obranu národa Božího; a Hospodin nechtěl, aby jeho služebníci povzbuzovali bezbožné tím, že jim ukazují slabiny národa Božího, neboť projevují nezájem o jeho blaho. A navíc svým odchodem k pohanům vzbudil u svých bratří dojem, že šel sloužit pohanským bohům. Svým činem připravil půdu pro to, že jeho pohnutky začaly být nesprávně vykládány a že mnozí začali být proti němu zaujati. Učinil právě to, co satan chtěl, aby učinil, neboť nepřátelé Boha a národa Božího jásali, když hledal útočiště u Filištínských. David nepřestal uctívat Boha, ani nepřestal být oddán věci Boží. Obětoval však víru v Boha

za svou osobní bezpečnost, a tím poskvrnil přímost a věrnost, kterou Bůh vyžaduje od svých služebníků. {PP 506.4}

Král Filištínských přijal Davida srdečně. Vřelost jeho přijetí vyvolalo jednak to, že král se Davidovi obdivoval, jednak to, že jeho ješitnosti lichotilo, že u něho hledá ochranu Hebrej. Na území Achisově se David cítil jistý před zradou. Přišel sem s celou rodinou a s celým příbuzenstvem i se vším svým majetkem a jeho muži rovněž. Podle všech známek přišel do země Filištínských, aby se v ní natrvalo usadil. To vše hovělo Achisovi, který přislíbil, že izraelským uprchlíkům poskytne ochranu. {PP 507.1}

David žádal, aby mu vykázali usedlost na venkově, někde daleko od královského sídelního města, a král mu milostivě přidělil za sídlo Sicelech. David si uvědomoval, že pro něho a jeho lidi by bylo nebezpečné, kdyby žili pod vlivem modloslužebníků. Ve městě, které bylo zcela vyhrazeno jen pro ně, mohli vzývat Boha s větší svobodou, než by byli mohli, kdyby byli zůstali v Gát, kde by pohanské zvyky mohly být pro ně jen zdrojem zla a nesnází. {PP 507.2}

Z města, jež mu bylo vyhrazeno, podnikal David válečné výpady proti Gessurským, Gerzitským a Amalechitským, a všechny pobíjel, aby nikdo nemohl donést o tom zprávu do Gát. Vždy, když se vrátil z bitvy, předstíral Achisovi, že bojoval proti příslušníkům svého vlastního národa, proti mužům kmene Juda. Král uvěřil tomuto předstírání a viděl v Davidovi posilu pro Filištínské, neboť pravil: „Jižtě se velice zošklivil lidu svému izraelskému, protož budeť mi za služebníka na věky.“ 1. Samuelova 27,12. David věděl, že vyhubení těchto pohanů je vůlí Boží, a věděl také, že byl určen k tomu, aby tento úkol splnil. Nekráčel však podle rad Božích, když se uchýlil ke klamu. {PP 507.3}

„I stalo se za dnů těchto, že Filištínští sebrali vojska svá k boji, aby bojovali s Izraelem. I řekl Achis Davidovi: Věz nepochybně, že potáhneš se mnou na vojnu, ty i muži tvoji.“ David ani nepomyslil na to zvednout ruku proti svému vlastnímu národu, nevěděl však, jak se zachovat, dokud mu okolnosti nenaznačí, co je povinen učinit. Proto odpověděl králi vyhýbavě: „Teprv ty oznáš, co učiní služebník tvůj.“ 1. Samuelova 28,1.2. Achis si tato slova vykládal jako příslib pomoci v nastávající válce a dal své slovo, že Davidovi se dostane velkých poct a vysokého postavení u královského dvora Filištínských. {PP 507.4}

Ačkoli David ve své víře v Boží zaslíbení poněkud zakolísal, přece měl stále na mysli, že Samuel ho pomazal na krále Izraele. Připomínal si, jak mu Bůh dal v minulosti zvítězit nad nepřáteli. Vzpomínal velkého milosrdenství Božího, jež ho uchránilo před rukou Saulovou, a byl rozhodnut, že svatou důvěru nezradí. I když mu král Izraele ukládal o život, nepřipojí se se svými bojovníky k nepřátelům svého národa. {PP 507.5}

66. Kapitola — Saulova Smrt

Znovu byla vyhlášena válka mezi Izraelem a Filištínskými. „Shromáždivše se Filištínští, přitáhli a položili s u Sunem," na severním okraji nížiny Jezreel, kdežto Saul a jeho vojsko se utábořili jen několik mil odtud, na úpatí hory Gelboe, na jižním pomezí nížiny. Právě v této nížině zahnal Gedeon s třemi sty muži na útěk vojsko Madiánských. Vysvoboditel Izraele byl však prodchnut zcela jiným duchem, než jakým bylo naplněno srdce Saulovo. Gedeon byl silný svou vírou v mocného Boha Jákobova, Saul se však cítil osamoceným a bezmocným, protože ho opustil Bůh. Když pohlédl na vojsko Filištínských, „bál se, a uleklo se srdce jeho velmi". 1. Samuelova 28,4.5. {PP 508.1}

Saul se dozvěděl, že David se svými lidmi je na straně Filištínských, a očekával, že syn Izai použije této příležitosti, aby se mu pomstil za příkoří, které od něho utrpěl. Král se octl ve velkých nesnázích. Jeho neodůvodněná zášť ho hnala, aby zabil vyvoleného Páně, a přitom přivedla národ do tak velkého nebezpečí. Byl zcela zaujat stíháním Davida, že zanedbal obranu svého království. Filištínští využili této situace a pronikli až k samému srdci země. Satan nutil Saula, aby všechnu svou energii věnoval na pronásledování Davida, aby ho mohl sprovodit ze světa, a současně podnítil Filištínské, aby se chopili této příležitosti a zahubili Saula a potřeli národ Boží. Jak často si i dnes takto počíná tento arcinepřítel! Pohne nějakou neposvěcenou duší k tomu, aby zasela v církvi závist a svár a pak, využívaje nejednoty národa Božího, nasadí své nástroj, aby jej zahubil. {PP 508.2}

Nazítří měl Saul svést s Filištínskými boj. Začaly se nad ním stahovat mraky hrozící zkázy. Zatoužil, aby se mu dostalo pomoci a rady. Nadarmo však hledal rady u Boha. „Hospodin neodpovídal jemu ani skrze sny, ani skrze urim, ani skrze proroky." 1. Samuelova 28,6. Hospodin se ještě nikdy neodvrátil od duše, jež k němu přišla s upřímností a v pokoře. Proč se odvrátil od Saula bez odpovědi? Král promrhal svým vlastním jednáním dobrodiní obrátit se k Bohu o radu. Odmítl radu proroka Samuela, vyhnal Davida, vyvolence Božího; zavrhl kněze Hospodinovy. Mohl pak očekávat, že mu Bůh odpoví, když sám zpřetrhal všechny cesty, jež k němu vedou? Svými hříchy zapudil od sebe Ducha milosti, a jak pak mohl čekat, že mu Hospodin odpoví ve snách nebo že se mu zjeví? Saul se neobrátil k Bohu s lítostí a pokoru. Nežádal Boha o odpuštění hříchů a o smíření, nýbrž o vysvobození z rukou nepřátel. Svou zatvrzelostí a vzpourou si zahradil cestu k Bohu. Mohl se k němu vrátit, jen kdyby projevil lítost a kajícnost. Pyšný panovník se však ve své úzkosti a ve svém zoufalství rozhodl hledat pomoc jinde. {PP 508.3}

„Protož řekl Saul služebníkům svým: Pohledejte mi ženy mající ducha všeštího, a půjdu k ní a poradím se skrze ni." 1. Samuelova 28,7. Saul dobře věděl, že je možno žádat věštbu od duchů zemřelých. Hospodin to výslovně zakázal a vyřkl rozsudek smrti nad každým, kdo by se o to pokoušel. Ještě když žil Samuel, nařídil Saul, aby všichni čarodějníci a všichni,

kdož jsou s čarodějnictvím obeznámeni, byli utraceni. Nyní však, když se octl v tak zoufalé situaci, uchýlil se sám k této věštbě, kterou kdysi zatratil jako zvrhlost. {PP 509.1}

Služebníci královi zjistili, že v Endor žije žena, která má prorockého ducha. Tato žena byla ve spojení se satanem, byla pod jeho nadvládou a plnila úkoly, jež jí uložil. A na oplátku jí kníže zla dopřál dělat divy a vyjevovat tajné věci. {PP 509.2}

Za noci vydal se Saul v převleku a jen se dvěma průvodci do příbytku čarodějky. Ó, jak žalostný to pohled na krále Izraele, který se octl ve vleku satanově! Což může být horší cesta, než jakou si zvolil ten, který mermomocí chtěl jednat po svém, odmítaje svatý vliv Ducha Božího? Což může být strašnějšího otroctví, než je otroctví toho, kdo se poddal nejhoršímu tyranu — sobě samému? Víra v Boha a poslušnost vůle Boží byly jedinou podmínkou, za níž mohl být Saul králem Izraele. Kdyby byl za svého panování tuto podmínku plnil, bylo by bývalo jeho království zabezpečeno. Byl by ho řídil Bůh a Všemohoucí by byl jeho štítem. Bůh měl se Saulem dlouho trpělivost. A i když svým vzdorem a zpupností téměř umlčel Božský hlas ve své duši, měl stále dost příležitosti k pokání. Když se však v nebezpečí odvrátil od Boha, aby přijal světlo od spojence satanova, přerušil poslední pouto, jež ho spojovalo s jeho Stvořitelem. Tím se dal plně ovládnout démonickou mocí, jež již po léta na něho vykonávala svůj vliv a jež ho přivedla na pokraj záhuby. {PP 509.3}

Za temné noci vyrazil Saul se svými průvodci přes nížinu, prošel šťastně kolem Filištínských hlídek, překročil horský hřeben a dostal se tak do osamělého příbytku čarodějnice v Endor. Tam se ukrývala žena s věšteckým duchem, aby mohla v skrytu provádět své rouhavé zaříkávání. Přestože byl Saul přestrojen, prozradilo jeho vznešené držení těla a královské chování, že není obyčejným vojákem. Žena pojala podezření, že jejím návštěvníkem je Saul, a její podezření vzrostlo, když se jí dostalo bohatých darů. Na jeho prosbu: „Medle hádej mi skrze ducha věštího a způsob to, ať ke mně vyjde ten, kohož bych jmenoval tobě.“ Žena odpověděla: „Aj, ty víš, co učinil Saul, kterak vyhladil věštce a hadače z země. Pročež tedy ty pokládáš osídlo duši mé, abys mne o hrdlo připravil?“ Proto „přisáhl jí Saul skrze Hospodina, řka: Živť jest Hospodin, že nepřijde na tě trestání pro tu věc.“ A když se pak ptala: „Kohožť mám vyvésti?“ odpověděl: „Samuele mi vyveď.“ 1. Samuelova 28,8-11. {PP 509.4}

Když skončila své zaříkání, pravila: „Bohy jsem viděla vystupující z země…Muž starý vystupuje a jest oděný pláštěm. Tedy srozuměl Saul, že by Samuel byl, a sehnuv se tváří k zemi, poklonil se jemu.“ 1. Samuelova 28,13.14. {PP 510.1}

Nebyl to však starý prorok Boží, který se zjevil po kouzelné formuli čarodějnice. Samuel se nedostavil do tohoto doupěte zlých duchů. Toto nadpřirozené zjevení mohl vyvolat svou mocí jen satan. Satan snadno mohl vzít na sebe podobu Samuelovu, stejně jako později

mohl vzít na sebe podobu anděla přinášejícího světlo, když pokoušel Krista na poušti. {PP 510.2}

První slova, jež žena vyřkla, když spatřila Samuela, platila králi: „Pročež jsi mne oklamal! Nebo ty jsi Saul.“ Zlý duch, který přestavoval proroka, tedy nejprve tajně upozornil čarodějnici, že je obětí klamu. Poselství domnělého proroka Saulovi pak znělo: „Proč mne nepokojíš, že jsi mne zavolati rozkázal? Odpověděl Saul: Úzkostmi sevřín jsem velice; nebo Filištínští bojují proti mně, a Bůh odstoupil ode mne, a neodpovídá mi více, ani skrze proroky, ani skrze sny. Protož povolal jsem tě, abys mi oznámil, co bych měl činiti.“ 1. Samuelova 28,12-15. {PP 510.3}

Dokud byl Samuel naživu, pohrdal Saul jeho radami a nesnášel jeho napomínání. Nyní však ve chvíli úzkosti a nouze cítil, že rada prorokova je jeho jedinou nadějí, a aby se mohl spojit s vyslancem nebes, utekl se bláhově k poslovi pekla. Tím se plně vydal v moc satanovu a satan, jehož jedinou radostí je působit bídu a zkázu, toho plně využil, aby nešťastného krále zahubil. V odpověď na Saulovu úpěnlivou prosbu zaznělo z úst domnělého Samuela hrozné poselství. {PP 510.4}

„Proč tedy se mne dotazuješ, poněvadž Hospodin odstoupil od tebe, a jest s nepřítelem tvým? Učiniltě zajisté jemu Hospodin, jakož mluvil skrze mne, a odtrhl Hospodin království od ruky tvé, a dal je bližnímu tvému, Davidovi. Nebo že jsi neuposlechl hlasu Hospodinova, a nevykonals hněvu prchlivosti jeho nad Amalechem, protož učinil tobě to dnes Hospodin. Nadto vydá Hospodin i Izraele s tebou v ruku Filistinských, a zítra budeš ty i synové tvoji se mnou. I vojska Izraelská vydá Hospodin v ruku Filistinských.“ 1. Samuelova 28,16-19. {PP 510.5}

Od chvíle, kdy se Saul začal bouřit proti Bohu, satan Saulovi lichotil a klamal ho. Pokušitel se snaží zlehčovat hřích, usnadňovat cestu hříchu a činit ji lákavou, zaslepit mysl, aby přestala dbát výstrah a hrozeb Hospodinových. Satan omámil Saula svou mocí, když na výtky Samuelovy se Saul odvážil ospravedlnit svůj čin. A nyní, když byl Saul v krajní nouzi, se na něho satan vyřítil, poukazoval na hrůznost jeho hříchu a na to, že jej nelze odpustit, aby ho tím dohnal k zoufalství. Satan nemohl zvolit nic lepšího, aby vzal Saulovi odvahu, zmátl jeho soudnost a dohnal ho k zoufalství a k sebevraždě. {PP 510.6}

Saul byl zesláblý únavou a postem, měl strach a hryzlo ho svědomí. Když uslyšel strašnou věštbu, zachvěl se jako dub před bouří a skácel se k zemi. {PP 511.1}

Čarodějnice se ulekla. Král Izraele před ní ležel jako mrtvý. Kdyby zemřel pod její střechou, mohlo by to mít pro ni zlé následky. Proto ho prosila, aby vstal a pojedl; naléhala na něho, že by měl vyhovět její prosbě, aby zachránil svůj život, protože sám ohrozil její život, když trval na splnění svého přání. K jejímu naléhání se připojili i Saulovi služebníci, a tak nakonec Saul povolil. Žena pak rychle připravila tučné tele a nekvašený chléb a předložila mu je. Jaký to pohled! V pustém doupěti čarodějky, která krátce předtím

tlumočila osudná slova, zasedl spolu s poslem satanovým ten, jenž byl Bohem pomazaný na krále Izraele, aby se najedl a připravil na zítřejší boj. {PP 511.2}

Před ranním rozbřeskem se vrátil se svými pobočníky do tábora Izraele, aby se připravil na bitvu. Poradou s peklem si Saul sám připravil záhubu. Sklíčený hrůzou a zoufalstvím nebyl s to povzbudit své vojsko. Odtržen od zdroje síly nemohl upoutat mysl Izraelských k Bohu jako jejich jediné pomocí. Tak se zlá předpověď naplňovala. {PP 511.3}

V nížině Sunem a na svazích hory Gelboe se vojska Izraele srazila s vojskem Filištínských v boji na život a na smrt. Ačkoli strašná scéna v doupěti čarodějky v Endor připravila Saula o veškerou naději, bojoval Saul o svůj trůn a o své království se zoufalou statečností. Bylo to však marné. „Muži Izraelští utíkali před Filištínskými a padli, zbiti jsouce na hoře Gelboe.“ Tři stateční synové královi padli po jeho boku. Saula pak napadli lučištníci. Viděl, jak kolem něho padají jeho vojáci a jak jeho syny sklál meč. Sám raněn nemohl ani bojovat, ani uprchnout. Útěk byl vyloučený, a tak Saul rozhodnut nedat se zajmout živý přikázal svému zbrojnoši: „Vytrhni meč svůj a probodni mne jím.“ 1. Samuelova 31,1.4. Když se voják zdráhal pozvednout ruku na pomazaného Páně, vzal si Saul sám život tak, že nalehl na svůj meč. {PP 511.4}

Tak skončil první král Izraele, poskvrniv svou duši sebevraždou. Selhal v životě a zašel v hanbě a zoufalství, protože prosazoval svou zvrácenou vůli proti vůli Boží. {PP 511.5}

Zpráva o porážce se roznesla široko daleko a strach zachvátil celý Izrael. Lid prchal z měst a Filištínští je bez odporu obsazovali. Saulova vláda, která se neopírala o Boha, přivedla lid na pokraj zkázy. {PP 511.6}

Druhý den po bitvě, když Filištínští prohledávali bojiště, aby oloupili mrtvé, objevili tělo Saula a jeho tří synů. Aby dovršili svůj triumf, uťali od Saulova těla hlavu a stáhli s něho krunýř. Zakrvácenou hlavu a krunýř pak poslali do země Filištínských jako vítěznou trofej, „aby to ohlášeno bylo v chrámě modl jejich lidu.“ Krunýř byl nakonec uložen „v chrámě Astarot“ (1. Samuelova 31,9.10), hlava pak vystavena v chrámě Dágonově. Tím byla sláva za dobyté vítězství přiřčena moci těchto nepravých bohů a jméno Hospodinovo bylo zneuctěno. {PP 512.1}

Mrtvola Saulova a mrtvoly jeho synů byly zavlečeny do města Betsan ležícího nedaleko Gelboe u řeky Jordánu. Tam byly mrtvoly v řetězech pověšeny a vydány na pospas dravým ptákům. Stateční muži z Jábes Galád, kteří nezapomněli, že Saul za svých šťastnějších raných let vysvobodil jejich město, však nyní projevili Saulovi svou vděčnost, zachránili tělo krále i těla princů, aby je mohli řádně pohřbít. V noci překročili Jordán, „sňali tělo Saulovo i těla synů jeho se zdi betsanské, a když se navrátili do Jábes, spálili je tam. A vzavše kosti jejich, pochovali je pod stromem v Jábes, a postili se sedm dní“. 1. Samuelova 31,12.13. Ušlechtilý čin, který vykonal před čtyřiceti lety, tak Saulovi a jeho synům zajistil řádný a důstojný pohřeb v této nešťastné hodině porážky a zneuctění. {PP 512.2}

67. Kapitola — Čarodějnictví Dříve a Dnes

Záznam v Písmě svatém o Saulově návštěvě u ženy v Endor vyvolává u mnohých badatelů bible rozpaky. Mnozí jsou toho názoru, že při rozmluvě se Saulem byl skutečně Samuel přítomen. Bible však sama poskytuje dostatek látky pro opačné tvrzení. Jestliže byl Samuel v nebi, musel být odtamtud vyvolán buď mocí Boží, nebo mocí satanovou. Nikdo ovšem ani na okamžik neuvěří, že satan by měl tolik moci, aby mohl povolat svatého proroka Božího z nebe, aby tak mohl vyhovět vzývání nemravné ženy. Nemůžeme rovněž uvěřit tomu, že Samuela poslal Bůh do čarodějného doupěte, neboť Hospodin již nechtěl obcovat se Saulem, „ani skrze sny, ani skrze urím, ani skrze proroky“. 1. Samuelova 28,6. Tyto způsoby styku stanovil sám Bůh, a proto by jich použil, než aby doručoval své poselství prostřednictvím nástroje satanova. {PP 513.1}

Poselství samo poskytuje dostatečný důkaz toho, odkud pochází. Jeho smyslem nebylo přivést Saula k pokání, nýbrž strhnout ho do záhuby; a to není dílo Boží, ale dílo satanovo. Kromě toho uvádí písmo svaté Saulovu poradu s čarodějnicí jako důvod, proč Bůh zatratil Saula a vydal ho zkáze. V Písmu se praví: „Umřel Saul pro přestoupení své, jímž byl přestoupil proti Hospodinu, totiž proti slovu Hospodinovu, jehož neostříhal, a že se také radil s duchem věštím, doptávaje se ho. A nedoptával se Hospodina. Protož zabil jej, a přenesl království na Davida syna Izai.“ 1. Paralipomenon 10,13.14. Zde je výslovně uváděno, že Saul se obrátil k věštbě, nikoli na Hospodina. Nevešel ve styk se Samuelem, prorokem Božím, ale prostřednictvím čarodějnice obcoval se satanem. Satan nemohl poslat pravého Samuela, ale poslal jeho napodobeninu, jež posloužila jeho podvodnému cíli. {PP 513.2}

Téměř všechny formy dřívějšího kouzelnictví a čarodějnictví byly založeny na víře, že je možno obcovat s mrtvými. Ti, kdož byli obeznámeni s vyvoláváním duchů, tvrdili, že se mohou stýkat s duchy zemřelých a že se mohou od nich dozvědět o budoucích událostech. O tomto obyčeji radit se se zemřelými se mluví v proroctví Izajášovi: „Jestliže by vám pak řekli: Dotazujte se na hadačích a věštcích, kteříž šepcí a šveholí, rcete: Nemá-liž se lid na Bohu svém dotazovat? K mrtvým-liž místo živých má se utíkati?“ Izajáš 8,19. {PP 513.3}

Tatáž víra v možnost obcování se zemřelými tvořila úhelný kámen pohanské modloslužby. Pohané věřili, že jejich bohové jsou zbožtělí duchové zemřelých hrdinů. Náboženství pohanů bylo tudíž uctíváním mrtvých. Vysvítá to jasně z Písma svatého. Ve zprávě o hříchu Izraele v Betfegor se praví: „Když pobyl Izrael v Setim, počal lid smilniti s dcerami moábskými, kteréž pozvaly lidu k obětem bohů svých. I jedl lid, a klaněli se bohům jejich, i připojil se lid Izraelský k modle Belfegor.“ 4. Mojžíšova 25,1-3 Žalmista vysvětluje, jakým to bohům přinesli oběti. Když vypráví o tomto odpadnutí Izraelských, praví: „Spřáhli se také byli s modlou Belfegor, a jedli oběti mrch“ (Žalm 106,28), tj. oběti, obětované mrtvým. {PP 514.1}

Zbožtění mrtvých zaujímá téměř v každém druhu pohanství významné místo, právě tak jako obcování s mrtvými, v něž pohané věří. Pohané měli za to, že mrtví sdělují lidem svou vůli a že jim také udílejí rady, jsou-li o ně požádáni. Dokladem toho jsou proslulé věštírny řecké a římské. {PP 514.2}

Víra ve styk se zemřelými se stále udržuje, a to i v křesťanských zemích. Obcování s bytostmi, o nichž se tvrdí, že jsou to duchové zemřelých, se rozšířilo pod názvem spiritismus. Spiritismus počítá s tím, že získá oblibu u těch, kdož své drahé uložili do hrobu. Někdy se lidem zjevují duchovní bytosti, mající podobu jejich zesnulých přátel, a vypravují příhody související s jejich životem a provádějí činy, jež prováděli, když byli naživu. Tím způsobem pak lidé mohou uvěřit, že jejich zemřelí přátelé jsou anděly, kteří se nad nimi vznášejí a mohou s nimi obcovat. Na zjevy, o nichž se soudí, že jsou duchy zemřelých, vzhlížejí lidé jako k modlám a pro mnohé má jejich slovo větší váhu než slovo Boží. {PP 514.3}

Jsou však mnozí, kteří spiritismus pokládají za pouhý podvod. Projevy, jimiž spiritismus dokládá svůj nadpřirozený ráz, si vykládají jako podvod, jehož se dopouští médium. Je sice pravda, že takové podvody se často vydávají za pravé projevy, jsou však také nepochybné důkazy o jejich nadpřirozenosti. A proto mnozí, kdož odmítají spiritismus jako dílo lidské obratnosti a prohnanosti, jsou někdy ochotni uznat jeho pravost, setkají-li se s takovými jeho projevy, jež si nedovedou vysvětlit. {PP 514.4}

Moderní spiritismus i starověké čarodějnictví a modlářství, jejichž hlavní zásadou je možnost styku s mrtvými, vycházejí z první lži, kterou satan svedl Evu v ráji. „Nikoli nezemřete smrtí, ale ví Bůh, že v kterýkoli den z něho jísti budete,…budete jako bohové.“ 1. Mojžíšova 3,4.5. Protože vycházejí z též lži, je otec lži i jejich původcem. {PP 514.5}

Hebrejům bylo výslovně zapovězeno, aby se jakkoli pokoušeli obcovat s mrtvými. Bůh důrazně zavřel dveře vedoucí k nim, když pravil: „Mrtví pak nevědí nic...a již více nemají dílu na věky v žádné věci, kteráž se děje pod sluncem.“ Kazatel 9,5.6. „Vychází duch jejich, navracují se do země své, v tentýž den mizejí myšlení jejich.“ Žalm 146,4. A Hospodin pravil Izraeli: „Duše, kteráž by se obrátila k badačům a věštcům, aby smilnila, postupujíc po nich: postavím tvář svou proti duši té, a vyhladím ji z prostředku lidu jejího.“ 3. Mojžíšova 20,6. {PP 514.6}

„Věští duchové“ nebyli duchové mrtvých, nýbrž padlí andělé, poslové satanovi. Starověkou modloslužbu, která jak víme zahrnuje i uctívání mrtvých i domnělý styk s nimi, prohlašuje bible za uctívání zlých duchů. Apoštol Pavel, když varuje své bratry, aby se nijakým způsobem neúčastnili modloslužebnictví svých pohanských sousedů, praví: „Což obětují pohané, ďáblům obětují, a ne Bohu. Nechtěl bych pak, abyste vy byli účastníci ďáblů.“ 1. Korintským 10,20. Žalmista, mluvě o Izraelských, praví: „Obětovali zajisté syny své a dcery své ďáblům“, a v dalším verši vysvětluje, že je obětovali „trapitelům

kananejských“. Žalm 106,37.38. Mysleli si, že uctívají mrtvé, ve skutečnosti však uctívali ďábly. {PP 515.1}

Moderní spiritismus, který vychází z týchž základů, je pouze v nové podobě obnovené čarodějnictví a uctívání ďábla, jež Bůh zatratil a zakázal. V Písmě svatém se předpovídá, že „v posledních časích odvrátí se někteří od víry poslouchajíce duchů bludných a učení ďábelských“. 1. Timoteovi 4,1. Pavel ve svém druhém listě k Tessalonicenským poukazuje na to, že těsně před druhým příchodem Kristovým bude satan zvlášť účinný při vyvolávání duchů. Píše, že druhý Kristův příchod bude doprovázen „podlé mocného díla satanova se vší mocí, divy i zázraky lživými“. 2. Tesalonickým 2,9. A Petr, když líčí nebezpečí, jemuž bude církev v posledních dnech vystavena, praví, že právě tak jako byli falešní proroci, kteří sváděli Izrael ke hříchu, tak se vyskytnou falešní učitelé, „kteříž uvedou sekty zatracení, i toho Pána, kterýž je vykoupil…A mnozí následovati budou jejich zahynutí“. 2. Petrův 2,1.2. Apoštol zde podává jeden z charakteristických znaků učitelů spiritismu. Odmítají totiž uznávat Krista za Syna Božího. O takových učitelích praví miláček Jan: „Kdo jest lhář? Není-li ten, kdo zapírá, že by Ježíš nebyl Kristus? Tenť jest antikrist, kdož zapírá Otce i Syna. Každý kdož zapírá Syna, nemáť ani Otce.“ 1. Janův 2,22.23. Tím, že popírá Krista, popírá spiritismus Otce i Syna, a to bible označuje za projev antikrista. {PP 515.2}

Předpovědí Saulova osudu, kterou poskytl prostřednictvím ženy v Endor, chtěl satan zlákat lid Izraele. Doufal, že se tím vzbudí jejich důvěra v čarodějnici a že se k ní budou utíkat o radu. Doufal, že se tak odvrátí od Boha jako od svého rádce a svěří se vedení satanovu. Důvod, proč spiritismus tolik přitahuje lidi, je v tom, že předstírá, že umí odhalit závoj přikrývající budoucnost a zjevit člověku, co Bůh skrývá. Bůh nám v Písmě svatém zjevuje velké budoucí události, zjevuje nám v něm vše, co je pro nás potřebné znát, a tím nám poskytuje vodítko, abychom mohli bezpečně projít všemi životními nástrahami. Úmyslem satanovým je otřást důvěrou člověka v Boha, učinit ho nespokojeným s jeho životním údělem a svést ho k tomu, aby pátral po tajemství, které Bůh před ním ve své moudrosti skryl, a aby začal pochybovat o tom, co mu Bůh zjevil ve svém Písmu svatém. {PP 515.3}

Je mnoho takových, kteří nenalézají klidu, dokud se všechno přesně nedozvědí. Nemohou se smířit s nejistotou a nemají dosti trpělivosti k tomu, aby čekali na spásu Boží. Zlo, jež tuší a jehož se obávají, je dohání takřka k šílenství. Poddávají se svým rebelantským pocitům, jsou neklidní a neuspokojení a snaží se vypátrat to, co není zjeveno. Kdyby jen spoléhali na Boha a neustávali v modlitbách, našli by Božkou útěchu. Obcování s Bohem by jim přineslo uklidnění. Zemdlení a unavení najdou klid duše, uchýlí-li se k Ježíši. Jestliže však opomíjejí prostředky, jež Bůh poskytuje k jejich útěše, a utíkají se k jiným zdrojům v naději, že se dozvědí to, co jim Bůh nezjevuje, dopouštějí se téhož omylu jako Saul a naučí se jen zlému. {PP 516.1}

Takové počínání není Bohu libé a Bůh to říká velmi jasně. Nedočkavost strhnout závoj budoucnosti prozrazuje nedostatek víry v Boha a otevírá duši pro našeptávání arcipodvodníka. Satan svádí lidi, aby hledali radu u těch, kdož mají věštího ducha, a tím, že zjevuje skrytou minulost, vzbuzuje důvěru, že umí také předpovídat věci budoucí. Ze zkušeností, kterých nabyl za dlouhá staletí, může usoudit, jaké budou následky určitých příčin, a často může s velkou mírou přesnosti předpovědět některé budoucí události v životě lidském. To mu umožňuje oklamat ubohé, svedené duše, podřídit je své moci a podrobit je své vůli. {PP 516.2}

Bůh nás varuje skrze svého proroka: „Jestliže by vám pak řekli: Dotazujte se na hadačích a věštcích, kteří šepcí a šveholí, rcete: Nemá-liž se lid na Bohu svém dotazovati? K mrtvým-li místo živých má se utíkati? K zákonu a svědectví! Pakli nechtí, nechať mluví vedlé slova toho, v němž není žádné záře.“ Izajáš 8,19.20. {PP 516.3}

Cožpak ti, kdož mají svatého Boha, jehož moudrost a moc je nekonečná, mají chodit k čarodějům, kteří nabyli vědomostí proto, že jsou v úzkém styku s nepřítelem našeho Hospodina? Bůh sám je světlem svému lidu. Bůh vyzývá svůj lid, aby vírou upřel svůj zrak na slávu, jež je skryta zrakům člověka. Slunce spravedlnosti posílá své zářivé paprsky do srdcí lidu Božího. Dostává se mu světla od trůnu nebes, a proto se nepotřebuje uchylovat k poslům satanovým. {PP 516.4}

Poselství, které poslal ďábel Saulovi, odsuzovalo sice hřích a věštilo odplatu za něj, nemělo však v úmyslu Saula napravit, nýbrž dohnat ho k zoufalství a do záhuby. Častěji se ovšem pokušitel snaží vlákat lidi do zkázy lichocením. Učení ďábelských bohů v nejstarších dobách živilo nejhnusnější neřesti. Nedbalo božských přikázání zatracujících hřích a přikazujících spravedlnost, nedbalo pravdy a nečistotu nejen nezakazovalo, nýbrž dokonce si v ní libovalo. Spiritismus hlásá, že není smrti ani hříchu, ani soudu a ani trestu, že lidé jsou „nepadlí polobozi,“ že nejvyšším zákonem je chtíč a že člověk je odpovědný toliko sám sobě. Strhává závory, jež vztyčil Bůh, aby chránily pravdu, čistotu a důstojnost, a to mnohým dodává odvahu k páchání hříchů. Nepřipomíná pak takové učení uctívání ďábla? {PP 516.5}

Hospodin ukázal Izraelským v ohavnostech Kananejských, jaké jsou následky obcování se zlými duchy. Kananejští neznali přirozenou lásku, pěstovali modloslužbu a cizoložství a dopouštěli se vražd. Byli odporní každou svou zvrhlou myšlenkou a každým svým hříšným činem. Člověk se v sobě nevyzná, neboť „nejlstivější jest srdce nade všecko, a nejpřevrácenější“. Jeremjáš 17,9. Bůh však rozumí sklonům zkažené povahy člověka. Satan stále bdí a připravuje půdu, v níž se daří vzpouře; snažil se o to, aby se Izraelští rozšklivili Bohu jako Kananejští. Nepřítel duší stále čeká, až mu umožníme působit na nás svým zlem, neboť chce, abychom byli zahubeni a Bohem zatraceni. {PP 517.1}

Satan byl rozhodnut udržet Kanaán ve svých rukou; když se však Kanaán stal domovem dítek Izraele a zákon Boží se stal zákonem země, začal Izrael nenávidět krutou a zhoubnou zlobou a osnoval jeho záhubu. Za pomoci zlých duchů zavedl cizí bohy a za tento hřích byl vyvolený národ nakonec ze zaslíbené země vypuzen. Totéž se satan snaží opakovat i v dnešní době. Bůh odvádí svůj lid od světských ohavností, aby mu umožnil zachovávat zákon Boží. A právě z toho důvodu zběsilost „žalobníka bratří našich“ nezná mezí. „Ďábel sstoupil k vám, maje hněv veliký, věda, že krátký čas má.“ Zjevení 12,10.12. Skutečná zaslíbená země leží právě před námi a satan je odhodlán zničit lid Boží a připravit ho o jeho dědictví. Napomenutí „Bděte a modlte se, abyste nevešli v pokušení“ (Marek 14,38) nebylo ještě nikdy tak potřebné, jako je nyní. {PP 517.2}

Slovo Hospodinovo, určené Izraelským, je určeno i lidu Božímu v současné době: „Neobracejte se k hadačům a věštcům, ani od nich rady berte, poškvrňujíce se s nimi,“ „nebo ohavnost jest Hospodinu, kdožkoli činí to.“ 3. Mojžíšova 19,31; 5. Mojžíšova 18,12. {PP 517.3}

68. Kapitola — David v Sicelechu

David a jeho druhové se bitvy mezi Saulem a Filištínskými nezúčastnili, ačkoli táhli s Filištínskými na bojiště. Když se obě vojska chystala k bitvě, byl syn Izai ve velkých rozpacích. Očekávalo se, že bude bojovat na straně Filištínských. Kdyby však za boje opustil místo, jež mu vyhradí, a kdyby odešel z bojiště, vypálil by si na čele znamení nejen zbabělosti, ale i nevděčnosti a zrady na Achisovi, který mu poskytl ochranu a který mu důvěřoval. Takový čin by přinesl jeho jménu hanbu a vystavil by ho většímu hněvu nepřátel, než jakého se musel obávat ze strany Saula. Přesto ani na okamžik mu nepřišlo na mysl, že by měl bojovat proti Izraeli. Kdyby tak učinil, stal by se zrádcem své země — nepřítelem Boha a lidu Božího. Zahradilo by mu to cestu k trůnu Izraele. A kdyby Saul byl v boji zabit, byla by mu jeho smrt připisována na vrub. {PP 518.1}

David si uvědomil, že kráčel nesprávnou cestou. Bylo by pro něho bývalo lepší, kdyby y byl hledal útočiště v pevnostech Božích v horách než u zapřisáhlých nepřátel Hospodinových a lidu Božího. Hospodin však ve svém velkém milosrdenství nepotrestal tuto chybu svého služebníka a neponechal ho v jeho nesnázích na holičkách. David se sice přestal opírat o božskou moc, klopýtl a uchýlil se z cesty naprosté poctivosti, avšak ve svém srdci zůstal věrný Bohu. Zatím co satan se svou družinou pomáhal ze všech sil nepřátelům Boha a Izraele bojovat proti králi, jenž opustil Boha, spěchali andělé Páně vysvobodit Davida z nebezpečí, v němž se octl. Nebeští poslové přiměli knížata Filištínských, že vyslovila svůj nesouhlas s tím, aby David a jeho vojsko se zúčastnili nastávajícího boje. {PP 518.2}

„K čemu jsou Židé tito?“ dotírala knížata Filištínských na Achise. Achis nechtěl ztratit tak důležitého spojence, a proto odpověděl: „Zdaliž toto není David služebník Saule, krále Izraelského, kterýž byl při mně dnů těchto, nýbrž těchto let, a neshledal jsem na něm ničeho ode dne, jakž odpadl od Saule, až do tohoto dne?“ 1. Samuelova 29,3. {PP 518.3}

Knížata se však rozzlobila a trvala na svém požadavku: „Odešli zase muže toho, ať se navrátí k místu svému, kteréž jsi mu ukázal, a nechť netáhne s námi k boji, aby se nám nepostavil za nepřítele v bitvě. Nebo čím se zalíbiti může pánu svému tento? {PP 518.4}

Zdali ne hlavami mužů těchto? Zdaliž tento není ten David, o kterémž zpívali v houfích plésajících, říkajíce: Porazil Saul svůj tisíc, ale David svých deset tisíců?“ 1. Samuelova 29,4.5 Porážka jejich reka a vítězství Izraele v tomto zápase byly ještě v živé paměti knížat filištínských. Nevěřili, že by David mohl válčit proti svému národu; a kdyby se v průběhu boje přidal na jeho stranu, způsobil by Filištínským větší škodu než všechno vojsko Saulovo. {PP 519.1}

Achis byl nucen povolit; povolal Davida a řekl mu: „Živť jest Hospodin, že jsi upřímný, a líbí mi se vycházení tvé i vcházení tvé se mnou do vojska. Nebo neshledal jsem na tobě

nic zlého ode dne, v kterýž jsi přišel ke mně, až do dne tohoto, ale před očima knížat nejsi vzácný. Protož nyní navrať se a jdi v pokoji, a nebudeš těžký v očích knížat Filistinských.“ 1. Samuelova 29,6.7. {PP 519.2}

Z obavy, aby neprozradil své pravé city, David odpověděl: „Co pak jsem učinil, a co jsi shledal na služebníku svém ode dne, v kterýž jsem počal být u tebe, až do tohoto dne, abych nešel a nebojoval proti nepřátelům pána svého krále?“ 1. Samuelova 29,8. {PP 519.3}

Odpověď Achisova musela Davida zahanbit a vyvolat v něm výčitky, když si pomyslil, jak nehodné bylo služebníka Hospodinova, když se snížil ke lžím. „Vímť, že jsi vzácný před očima mýma jako anděl Boží,“ pravil král, „ale knížata Filistinská řekla: Nechť netáhne s námi k boji. Nyní tedy vstaň tím raněji a služebníci pána tvého, kteříž přišli s tebou, a vstanouce tím spíše ráno, hned jakž by zasvitávalo, odejděte.“ 1. Samuelova 19,9.10. A tak klička, do níž se David zapletl, se uvolnila a David mohl opět volně vydechnout. {PP 519.4}

Po třídenním putování došel David se svými šesti sty mužů do Sicelechu, který byl jejich domovem v zemi Filištínských. Našli jej však úplně zpustošený. Amalechitští využili toho, že David se svými muži byl pryč, a pomstili se mu za to, že podnikal výpravy na jejich území. Přepadli nestřežené město, vydrancovali je a vypálili, zajali všechny ženy a děti a odtáhli s nimi a s velkou kořistí. {PP 519.5}

V hrůze a úžasu patřil David a jeho muži na zčernalé doutnající trosky. Pak na ně dolehl pocit strašného zpustošení a válečníci, kteří již prošli tolika bitvami, „pozvihše hlasu svého, plakali, až již více plakati nemohli“. 1. Samuelova 30,4. {PP 519.6}

To byl další trest, který stihl Davida za nedostatek víry, jenž ho svedl k tomu, že se utekl k Filištínským. Nyní se mohl přesvědčit, jaké nebezpečí může najít mezi nepřáteli Boha a lidu Božího. Davidovi druzi se nyní obrátili proti Davidovi, pokládajíce ho za příčinu svého neštěstí. David vyvolal pomstu Amalechitských, protože na ně podnikal nájezdy, a pak nechal město bez ochrany, protože příliš spoléhal na to, že je mezi svými nepřáteli v naprostém bezpečí. Šílení bolestí a hněvem byli vojáci s to dopustit se každého zoufalého činu a chystali se dokonce ukamenovat svého vůdce. {PP 519.7}

Zdálo se, že nikdo nemůže Davidovi pomoci. O všechno, co mu bylo na zemi drahé, byl připraven. Saul ho vyhnal z jeho vlasti. Filištínští ho vyhnali z tábora. Amalechtiští vyplenili jeho město. Jeho ženy a děti byly zajaty. A jeho vlastní druzi se umlouvali proti němu a dokonce mu hrozili zabitím. V této chvíli nejvyšší nouze přestal David přemýšlet o svém trýznivém postavení a se vší vroucností se obrátil o pomoc k Bohu. „Posilnil se…v Hospodinu Bohu svém.“ Zkoumal svůj dosavadní život, na události tak bohatý. Cožpak ho Hospodin kdy opustil? Připomněl si četné důkazy milosti Boží a jeho duše se posilnila. Druhové Davidovi nesli své rány dvojnásob bolestně, protože byli rozhorlení a rozvrácení, avšak muž Boží, který měl více důvodu k truchlení, se zachoval jako silný muž. „Kteréhokoli dne strach mne obkličuje, v tebe doufám“ (Žalm 56,4), tak promlouvalo jeho

srdce. Sám nemohl najít cestu, která by ho vyvedla z nesnází, avšak Bůh ji zná a ukáže mu, co má udělat. {PP 520.1}

Poslav pro kněze Abiatara, syna Achimelechova, „tázal se pak David Hospodina, řka: Mám-li honit lotříky ty? A dohoním-li se jich?“Odpověď zněla: „Hoň, nebo se jich jistě dohoníš a své mocně vysvobodíš.“ 1. Samuelova 30,8. {PP 520.2}

Tato slova rozptýlila nejistotu i žal. David se se svými muži ihned vydal pronásledovat prchajícího nepřítele. Jejich pochod byl tak rychlý, že když došli k potoku Bezor, který vtéká do Středozemního moře nedaleko Gázy, bylo dvě stě jeho mužů tak vyčerpáno, že tam museli zůstat, aby si odpočinuli. Se zbývajícími čtyřmi sty mužů však David vyrazil neohroženě dále. Při svém postupu narazili na egyptského otroka, který očividně umíral vyčerpaností a hladem. Když mu však dali najíst a napít, ožil a řekl jim, že jeho nelítostný pán, jeden z Amalechitských, kteří se zúčastnili loupežného vpádu, ho tam zanechal umřít. Vyprávěl jim všechno o jejich loupežném nájezdu a o drancování, a když mu byli slíbili, že ho neusmrtí, ani ho nevydají jeho pánu, souhlasil s tím, že zavede Davida a jeho muže do tábora jejich nepřátel. {PP 520.3}

Když se přiblížili na dohled k táboru, zjistili, že v něm vládne bujná veselost a hýření. Vítězné vojsko uspořádalo obrovskou veselici. „rozprostřeli se po vší té zemi, jedouce a pijíce a provyskujíce nade všemi kořistmi tak velikými, kteréž pobrali z země Filištínské a z země Judovy.“ 1. Samuelova 30,16. David nařídil okamžitý útok a pronásledovatelé se se vší zuřivostí vrhli na svou oběť. Amalechitští byli překvapeni, v táboře vznikl zmatek. {PP 520.4}

Boj trval celou noc a celý druhý den, kdy téměř všechno vojsko Amalechitksých bylo pobito. Pouze čtyř stem mužů se podařilo na velbloudech uprchnout. Slovo Hospodinovo se vyplnilo. „Tak odjal David všecko, což byli pobrali Amalechitští. Také obě ženy své vysvobodil David. A nezahynulo jim nic, ani malého ani velikého, i z synů i ze dcer, i z loupeže a ze všeho, což jim vzato bylo. Všecko zase David přivedl.“ 1. Samuelova 30,18.19. {PP 521.1}

Když byl David podnikal nájezdy na území Amalechitských, hubíval mečem všechny obyvatele, kteří mu padli do rukou. Amalechitské však zadržela moc Boží, aby nezahubili obyvatele Sicelechu. Amalechitští se totiž rozhodli, že ušetří zajatců. Chtěli zvýšit svou slávu a svůj triumf tím, že přivedou domů velké množství vězňů, které pak později chtěli prodat do otroctví. Tím nechtěně splnili záměr Boží a ušetřili zajaté, kteří se pak mohli shledat se svými manžely a otci. {PP 521.2}

Všechnu pozemskou moc ovládá Věčný Bůh. Nejmocnějším vládcům a nejkrutějším utlačovatelům praví: „Až potud vycházeti budeš, a dále nic.“ Jób 38,11. Moc Boží se neustále projevuje tím, že maří úsilí mocností zla. Bůh stále zasahuje mezi lidi, nikoli však, aby je hubil, nýbrž aby je napravil a zachoval. {PP 521.3}

S jásotem vydali se vítězové na zpáteční pochod. Když u potoka Bezor narazili na svých dvě stě druhů, kteří tu odpovčívali, začali mnozí sobečtější a nepřejícnější z těch, kdož se bitvy zúčastnili, namítat, že by se neměl podílet na kořisti ten, kdo nebojoval, a že mu musí stačit, když mu přivedli ženu a děti. David to však nepřipustil. „Nečiňte tak, bratří moji," pravil, „s tím, což nám dal Hospodin…Jakýž bude díl toho, kterýž vyšel k bitvě, takovýž bude díl i toho, kterýž hlídal břemen; rovně se děliti budou." 1. Samuelova 30,23.24. Tím byla věc vyřešena. A později se stalo v Izraeli zákonem, že všichni, kdož se jakýmkoli způsobem podíleli na válečném tažení, dostali rovný díl kořisti jako ti, kdož se účastnili přímého boje. {PP 521.4}

David a jeho druzi získali zpět všechno, co jim Amalechitští vzali v Sicelechu, a navíc ukořistili Amalechitským obrovská stáda dobytka. Tuto kořist nazvali „Davidovou kořistí". Po návratu do Sicelechu poslal pak David z této kořisti dary starším svého kmene Judova. Pamatoval při rozdílení kořisti na každého, kdo se přátelsky choval k němu a jeho druhům, když se ukrýval v horských pevnostech a když musel prchat z místa na místo, aby zachránil svůj život. Tím se bohatě odvděčil za laskavost a účast, která přišla pronásledovanému uprchlíku tak vhod. {PP 521.5}

Třetího dne po návratu Davida a jeho bojovníků do Sicelechu, kdy všichni pracovali na obnově svých rozvalených příbytků a s úzkostí očekávali zprávy o probíhajícím boji mezi Izraelem a Filištínskými, vešel náhle do města posel, „maje roucho roztržené a prach na hlavě své". 2. Samuelova 1,2. Hned ho přivedli k Davidovi. Posel se Davidovi hluboce poklonil, uznávaje ho za mocné kníže, od něhož si žádá milost. David se s dychtivostí vyptával, jak probíhá boj. Uprchlík mu oznámil, že Saul byl poražen a padl, a že také Jonata byl zabit. Nedržel se však jen skutečnosti. Zřejmě předpokládal, že David chová nepřátelství ke svému neúprosnému pronásledovateli, a doufal, že si zajistí jeho vděk, když se bude vydávat za vraha králova. Začal proto vyprávět, že za bitvy našel krále Izraele raněného a zle tísněného nepřáteli a že ho na jeho vlastní žádost usmrtil. Korunu s jeho hlavy a zlatou záponu s jeho ramene přinesl Davidovi. S jistotou očekával, že jeho zprávy budou přijaty s jásotem a že se mu dostane bohaté odměny za podíl, který na nich měl. {PP 521.6}

Avšak „David uchytiv roucho své, roztrhl je; tolikéž i všichni muži, kteříž s ním byli. A nesouce smutek, plakali a postili se až do večera pro Saule a pro Jonatu syna jeho, i pro lid Hospodinův a pro dům Izraelský, že padli od meče." 2. Samuelova 1,11.12. {PP 522.1}

Když se David vzpamatoval z prvního nárazu po těchto strašných zprávách, vrátil se k cizímu poslu a začal se zabývat jeho zločinem, jehož se podle svého vlastního přiznání dopustil. Zeptal se ho: „Odkud jsi ty?" A cizinec odvětil: „Syn muže příchozího Amalechitského jsem." Opět mu řekl David: „Kterak jsi směl vztáhnouti ruku svou, abys zahubil pomazaného Hospodinova?" Dvakrát měl David Saula ve své moci a když ho vyzývali, aby ho zabil, odmítl pozvednout ruku proti tomu, jenž byl z příkazu Božího pověřen vládnout nad Izraelem A nyní se Amalechitský neostýchal vychloubat se tím, že

zabil krále Izraele. Sám sebe obvinil ze zločinu, který zasluhuje smrt, a trest byl vykonán vzápětí. David pravil: „Krev tvá budiž na hlavu tvou, neboť jsou ústa tvá svědčila na tebe, řkouce: Já jsem zabil pomazaného Hospodinova.“ 2. Samuelova 1,13.14.16. {PP 522.2}

Davidův žal nad smrtí Saulovou byl upřímný a hluboký, jak to odpovídalo jeho šlechetné povaze. Neradoval se z pádu svého nepřítele. Překážka, která mu bránila v nastoupení na trůn Izraele, byla sice odstraněna, ale David se z toho netěšil. Smrt vymazala z jeho paměti Saulovu nedůvěru a krutost a zanechala v jeho vzpomínkách jen to, co bylo ušlechtilé a královské. Saulovo jméno bylo spjato se jménem Jonatovým, jehož přátelství bylo věrné a tak nesobecké. {PP 522.3}

Píseň, v níž David vyjádřil pocity svého nitra, se stala pokladem jeho lidu a lidu Božímu ve všech dalších pokoleních: dát do veršů {PP 522.4}

„Ó kráso Izraelská, na výsostech tvých zraněni,
jakť jsou padli udatní!
Neoznamujtež v Gát, ani toho ohlašujte na ulicích Aškalon,
aby se neveselily dcery Filistinských,
a neplésaly dcery neobřezaných.
Ó hory Gelboe,
ani rosa, ani déšť nespadej na vás, ani tu buď
pole úrodné;
nebo tam jest povržen štít udatných,
štít Saulův, jako by nebyl pomazán olejem…
Saul a Jonata milí a utěšení v životě svém,
také při smrti své nejsou rozloučeni.
Nad orlice bystřejší,
nad lvy silnější byli.
Dcery Izraelské, plačte Saule,
kterýž vás odíval červcem dvakrát barveným rozkošně,
kterýž dával ozdoby zlaté na roucha vaše.
Ach, jakť jsou padli udatní u prostřed boje?
Jonata na výsostech tvých zabit jest.
Velice jsem po tobě teskliv, bratře můj Jonato.
Byl jsi mi příjemný náramně;
vzácnější u mne byla milost tvá
nežli milost žen.
Ach, jakť jsou padli udatní,
a zahynula odění válečná.“

2. Samuelova 1,19-27. {PP 522.5}

69. Kapitola — David Povolán na Trůn

Saulovou smrtí skončilo i protivenství, které z Davida učinilo vyhnance. Otevřela se pro něho cesta k návratu do vlasti. Když vypršely dny smutku za Saula a Jonatu, „tázal se David Hospodina, řka: Mám-li jíti do některého města Judského? Jemuž odpověděl Hospodin: Jdi. I řekl David: Kam mám jíti? Odpověděl: Do Hebronu.“ 2. Samuelova 2,1. {PP 524.1}

Hebron ležel dvacet mil na sever od Barsabé a asi na poloviční cestě mezi tímto městem a místem, kde bude stát Jeruzalém. Původně se nazýval Kariat-arbe, město Arbe, otce Enaka. Později dostal jméno Mamre. Bylo v něm pohřebiště patriarchů, „jeskyně Matchpelah“. Hebron byl majetkem Kálefovým a nyní je hlavním městem Judy. Leží v údolí, obklopeném úrodnou pahorkatinou a štědře rodícími poli. Kolem něho jsou nejkrásnější vinice Palestiny a četné olivové háje a ovocné zahrady. {PP 524.2}

David a jeho stoupenci nemeškali okamžitě splnit příkaz, který dostali od Boha. Šest set vyzbrojených mužů se svými ženami a dětmi, se stády dobytka a drobným zvířectvem se neprodleně vydalo na cestu do Hebronu. Když karavana vešla do města, očekávali ji mužové kmene Juda, aby pozdravili Davida jako budoucího krále Izraele. Okamžitě byli zahájeny přípravy na jeho korunovaci. „A pomazali tam Davida za krále nad domem Judským.“ 2. Samuelova 2,4. Nevyvinuli však žádné úsilí, aby jeho pravomoc rozšířili nad ostatní kmeny Izraele. {PP 524.3}

Jedním z prvních činů nově korunovaného panovníka bylo uctění památky Saulovy a Jonatovy. Když se dozvěděl o statečném činu mužů z Jábes Galád, kteří zachránili těla padlých vůdců a s poctami je pohřbili, vyslal David do Jábes posly s poselstvím: „Požehnaní jste vy před Hospodinem, že jste učinili to milosrdenství pánu svému Saulovi, pochovavše ho. Protož nyní učiníš s vámi Hospodin milosrdenství a pravdu, ano i ját s vámi učiním milost, kteříž jste to učinili.“ 2. Samuelova 2,5.6. A oznámil jim, že nastoupil na trůn kmene Juda, a vyzval všechny, kdož takto osvědčili svou věrnost, aby se k němu přidali. {PP 524.4}

Filištínští neměli námitek proti tomu, že kmen Juda učinil Davida svým králem. Chovali se k němu přátelsky, když byl ve vyhnanství, aby tím znepokojili a oslabili království Saulovo, a proto nyní doufali, že vzhledem k jejich dřívější laskavosti bude David rozšiřovat svou moc nikoli na jejich úkor. Davidova vláda však nebyla prosta potíží. Krátce po jeho korunování začala se objevovat spiknutí a začaly propukat vzpoury. Trůn Davidův nebyl trůnem zrádce. Za krále Izraele ho vyvolil Bůh, a proto mu nebylo možno nevěřit nebo bouřit se proti němu. Sotva však muži kmene Juda uznali jeho moc, byl vlivem Abnerovým prohlášen za krále Izbozet, syn Saulův, a posazen na trůn Izraele jako vzdorokrál. {PP 524.5}

Izbozet byl ubohým, nevýznamným členem rodiny Saulovy, kdežto David měl vynikající schopnosti k tomu, aby nesl břímě odpovědnosti za celé království. Abner, který se především zasloužil o to, že Izbozet byl dosazen do královské moci, byl vrchním velitelem Saulova vojska a byl nejváženějším mužem v Izraeli. Bylo mu známo, že David byl ustanoven Hospodinem na trůn Izraele, protože ho však tak dlouho stíhal a pronásledoval, nebylo mu nyní po chuti, aby syn Izai se stal vládcem království, nad nímž vládl Saul. {PP 525.1}

Prostředí, do něhož se Abner dostal, utvářelo jeho povahu, podporovalo v něm ctižádost a bezzásadovost. Důvěrně se stýkal se Saulem a královo smýšlení ho tak ovlivnilo, že začal pohrdat mužem, jehož vyvolil Bůh, aby vládl nad Izraelem. Jeho nenávist ještě vzrostla, když se mu dostalo od Davida výtky, že připustil, aby spícímu králi byl odňat džbán s vodou a oštěp, když odpočíval ve vojenském táboře. Nemohl zapomenout, jak David volal, aby to slyšel král a lid Izraele: „Zdaliž ty nejsi muž? A kdo jest tobě rovný v Izraeli? Proč jsi tedy neostříhal krále?...Neníť to dobře, co jsi učinil. Živť jest Hospodin, že jste hodni smrti, proto že neostříháte pána svého, pomazaného Hospodinova.“ 1. Samuelova 26,15.16. Tato výtka mu jitřila nitro, a proto se rozhodl, že se pomstí a rozdělí Izrael, aby sám získal moc. Použil člena královského rodu k prosazení svých vlastních sobeckých záměrů. Věděl, že lid miloval Jonatu a že stále ctí jeho památku, že vojsko nezapomněla na Saulovu první úspěšnou výpravu. S odhodláním hodným lepších cílů přikročil tento vzpurný vůdce k uskutečnění svých plánů. {PP 525.2}

Za královské sídlo zvolil Mahanaim, ležící na protější straně Jordánu, protože bylo nejlépe zabezpečeno před útokem jak ze strany Davida, tak ze strany Filištínských. Tam se konala korunovace Izbozetova. Jeho vládu přijaly nejprve kmeny sídlící na východ od Jordánu, nakonec ji přijal celý Izrael kromě Judy. Dva roky se syn Saulův těšil královským poctám ve svém městě. Abner však pomýšlel na to rozšířit svou moc na celý Izrael, a proto připravoval útočnou válku. A „trvala dlouho válka mezi domem Saulovým a domem Davidovým. David pak čím dále tím více se sílil, ale dům Saulův čím dále tím se více umenšoval.“ 2. Samuelova 3,1. {PP 525.3}

Trůn, který byl založen ze zloby a ctižádosti, smetla nakonec zrada. Abner se rozlítil na slabého a neschopného Izbozeta, přeběhl k Davidovi a nabídl mu, že přivede pod jeho moc všechny kmeny Izrael. Král přijal je ho návrhy a s poctami ho propustil, aby mohl provést svůj úmysl. Milostivé přijetí tak statečného a proslulého válečníka však vyvolalo žárlivost Joába, vrchního velitele Davidova vojska. Mezi Abenerem a Joábem vypukla krevní msta, když za války mezi Izraelem a Judskými usmrtil Abner Joábova bratra Azaela. Joáb, který dychtil po tom, aby mohl pomstít bratrovu smrt a zbavit se možného soupeře, využil podlým způsobem této příležitosti, počíhal si na Abnera a zavraždil ho. {PP 526.1}

Když David uslyšel o tom proradném přepadení, zvolal: „Čist jsem já i království mé před Hospodinem až na věky od krve Abnera syna Nerova. Nechať přijde na hlavu Joábovu

i na všecken dům otce jeho.“ 2. Samuelova 3,28.29. S ohledem na neuspořádaný stav království a s ohledem na moc a postavení vrahů — na vraždě se totiž také podílel Joábův bratr Abizai — nemohl David zločin spravedlivě potrestat, projevil však veřejně svou ošklivost nad tímto hnusným činem. Vypravil Abnerovi pohřeb s veřejnými poctami. Smutečních obřadů se museli zúčastnit i vojáci v čele s Joábem, v roztržených rouchách a přepásáni pytli. Král projevil svůj zármutek tím, že se v den pohřbu postil; kráčel jako první v zástupu truchlících a nad hrobem pronesl smuteční projev, v němž vrahy ostře odsoudil. „Naříkaje král pro Abnera, řekl: {PP 526.2}

Tak-liž jest měl umříti Abner,
jako umírá nějaký ničemný člověk?
Ruce tvé nebyly svázány
a nohy tvé měděnými poutami nebyly sevříny,
ale padl jsi jako ten, kdož padá od lidí nešlechetných.“

2. Samuelova 3,33.34. {PP 526.3}

Davidovo velkodušné ocenění toho, jenž byl jeho zapřisáhlým nepřítelem, získalo uznání a obdiv celého Izraele. „Což když poznal všecken lid, líbilo se jim to; a všecko, což činil král, líbilo se všemu lidu. I poznal všecken lid a všecken Izrael v ten den, že nepošlo to od krále, aby zabili Abnera syna Nerova. Řekl pak král služebníkům svým: Nevíte-liž, že kníže, a veliké, padlo dnes v Izraeli? A já ještě nyní mdlý jsem, jakožto pomazaný král, muži pak tito, synové Sarvie, jsou mi nepovolní. Odplatiž Hospodin tomu, kdož zle činí, vedlé zlosti jeho.“ 2. Samuelova 3,36-39. {PP 526.4}

Ve svých nabídkách, jež předložil Davidovi, byl Abenr upřímný, jeho pohnutky však byly nízké a sobecké. Vytrvale se protivil králi Bohem ustanovenému, očekávaje, že si tím zajistí pocty. Nedůtklivost, uražená pýcha a žádostivost ho dohnaly k tomu, že opustil věc, již tak dlouho sloužil. Očekával, že zběhne-li k Davidovi, získá v jeho službách nejvyšší čestné postavení. Kdyby se mu jeho záměr zdařil, byl by svými vlohami, svou ctižádostí, svým velkým vlivem a nedostatkem zbožnosti ohrozil trůn Davidův a klid a blaho národa. {PP 527.1}

„Když uslyšel Izbozet syn Saulův, že umřel Abner v Hebronu, zemdlely ruce jeho, a všecken Izrale byl předěšen.“ 2. Samuelova 4,1. Bylo jasné, že království se dlouho neudrží. Zakrátko došlo k další zradě, která dovršila pád upadající říše. Izbozet byl sprostě zavražděn dvěma ze svých hejtmanů, kteří mu uťali hlavu a spěchali s ní k judskému králi, očekávajíce, že se mu tím zavděčí a získají jeho přízeň. {PP 527.2}

Předstoupili před Davida s krvavým důkazem svého zločinu a pravili: „Aj, hlava Izbozeta syna Saulova, nepřítele tvého, kterýž hledal bezživotí tvého. Hle, pomstil dnes Hospodin pána mého krále nad Saulem i semenem jeho.“ Avšak David, kterého sám Bůh posadil na trůn a jehož Bůh osvobodil z úkladů jeho odpůrců, nechtěl pomáhat zradě k moci. Seznámil

vrahy s tím, jaký osud stihl muže, jenž se chvástal, že usmrtil Saula. „Čím pak více," dodal, „lidi bezbožné, kteří zamordovali muže spravedlivého v domě jeho na ložci jeho? A nyní, zdaliž nebudu vyhledávati krve jeho z ruky vaší, a nevyhladím vás z země? I rozkázal David služebníkům, aby je zbili…Hlavu pak Izbozetovu vzavše, pochovali v hrobě Abnerově v Hebronu." 2. Samuelova 4,8.11.12. {PP 527.3}

Po smrti Izbozetově vyslovili přední mužové Izraele jednomyslné přání, aby se David stal králem všech kmenů. „Tehdy přišla všecka pokolení Izraelská k Davidovi do Hebronu, a mluvili, řkouce: Aj, my kost tvá a tělo tvé jsme. Ty jsi vyvodil i zase přivodil lid Izraelský. A nadto řekl Hospodin tobě: Ty pásti budeš lid můj Izraelský, a ty budeš vývoda nad Izraelem. Přišli také všickni starší Izraelští k králi do Hebronu, a učinil s nimi král David smlouvu v Hebronu před Hospodinem." 2. Samuelova 5,1-3 Tak se prozřetelností Boží upravila cesta Davidova k trůnu. A David za to nevděčil své osobní ctižádosti, neboť nevyhledával pocty, jichž se mu dostalo. {PP 527.4}

Přes osm tisíc levitů a potomků Árónových očekávalo Davida. City lidu se nápadně a pronikavě změnily. Převrat proběhl klidně a důstojně, jak to odpovídalo významu této velké události. {PP 527.5}

Téměř půl miliónu duší, dřívějších poddaných Saulových, se shromáždilo v Hebronu a jeho okolí. Množství lidí zaplnilo i pahorky a údolí. Byla stanovena hodina korunovace; muž, kterého Saul vyhnal od svého dvora a který musel prchat do hor a skalních slují, by si zachránil život, zakrátko přijme nejvyšší poctu, jakou mu mohou vzdát jeho bližní. Kněží a starší, odění v rouchách, jež vyžadoval jejich svatý úřad, důstojníci a vojáci ve vyleštěných přilbách a s třpytícími se oštěp a cizinci přišli z daleka přihlíželi korunovaci vyvoleného krále. David měl na sobě královský háv. Velekněz pomazal čelo Davidovo posvátným olejem, neboť Samuelovo pomazání Davida bylo prorockým předobrazem toho, co se má vykonat při uvedení krále v úřad. Tato chvíle nadešla a David byl slavnostně vysvěcen ke svému úřadu zástupce božího. Do rukou mu vložili žezlo, sepsali smlouvu o jeho právoplatné svrchovanosti a lid složil přísahu věrnosti. Hlavu mu ověnčili diadémem a korunovační obřad byl ukončen. Izrael měl krále ustanoveného bohem. Ten, jenž trpělivě čekal na Hospodina, dočkal se splnění božího zaslíbení. „A tak David čím dále tím více prospíval a rostl, Hospodin zajisté, Bůh zástupů, byl s ním." 2. Samuelova 5,10. {PP 528.1}

70. Kapitola — Davidova Vláda

Jakmile David dosedl na trůn Izraele, začal hledat vhodnější místo, na němž by založil hlavní město své říše. Za budoucí středisko království vybral místo, ležící dvacet mil od Hebronu. V době, kdy Jozue převáděl vojsko Izraele přes Jordán, nazývalo se toto místo Sálem. Nedaleko tohoto místa prokázal Abrahám svou věrnost Bohu. Osm set let před Davidovou korunovací bylo toto místo domovem Lechisedecha, knížete Boha nejvyššího. Místo mělo výbornou polohu, leželo mezi územím kmene Benjamínova a Judova, v těsné blízkosti zemí kmene Efraimova a ostatní kmeny měly k němu snadný přístup. {PP 529.1}

Aby se mohli zmocnit tohoto místa, museli Hebrejové vypudit zbytky Kananejských, kteří se opevnili na horách Sion a Moria. Jejich tvrz se nazývala Jebuz a její obyvatelé byli známí jako Jebuzejští. Po staletí bylo Jebuz pokládáno za nedobytné. Hebrejové pod vedením Joábovým však pevnost dobyli a zmocnili se jí. V odměnu za svou chrabrost byl pak Joáb jmenován vrchním velitelem vojska Izraele. Jebuz se stalo hlavním městem země a jeho pohanské jméno bylo změněno na Jeruzalém. {PP 529.2}

U Středozemního moře leželo bohaté město Týr, jehož král Chíram toužil po tom uzavřít spolek s králem Izraele. Proto poslal Davidovi pomoc ke stavbě paláce v Jeruzalémě. Posly doprovázeli stavitelé a stavební dělníci a dlouhá karavana s nákladem drahocenného dřeva, cedrového dříví a jiného hodnotného materiálu. {PP 529.3}

Rostoucí síla Izraele, který se sjednotil pod králem Davidem, dobytí pevnosti Jebuz a uzavření spolku s Chíramem, králem Týru, vyvolaly nepřátelství Filištínských. Znovu vtrhli Filištínští s velkou vojenskou mocí do země a zaujali postavení v údolí Refaim, ležícím nedaleko Jeruzaléma. David se svými vojáky se uchýlil do pevnosti Sion a očekával božský pokyn. „Tedy tázal se David Hospodina, řka: Potáhnu-li proti Filištínským? Vydáš-li je v ruku mou? Odpověděl Hospodin Davidovi: Táhni, neboť vydám jistotně Filištínské v ruku tvou.“ 2. Samuelova 5,19. {PP 529.4}

David bez meškání zaútočil na nepřátele, porazil je a zničil, a vzal jim bohy, které si přinesli s sebou, aby jim zajistili vítězství. Rozlícení pokořením, jež utrpěli svou porážku, sebrali Filištínští ještě větší vojsko a znovu vytrhli proti Izraeli. A znovu „rozprostřeli se v údolí Refaim“ 2. Samuelova 5,22. Opět hledal David rady u Hospodina a veliký Bůh se ujal vedení vojska Izraele. {PP 529.5}

Bůh dal Davidovi tento pokyn: „Netáhni, ale objeda je pozadu, teprv dotřeš na ně naproti moruším. A když uslyšíš, že šustí vrcholové moruší, hneš se také; nebo tehdáž vyjde Hospodin před tebou, aby zbil vojska Filištínských.“ 2. Samuelova 5,23.24. Kdyby byl David jednal po svém, jako to učinil Saul, nebyl by se setkal se zdarem. Učinil však, jak mu Hospodin přikázal „a porazili vojska filištínská od Gabaon až do Gázera. A tak rozešla se

pověst o Davidovi do všech zemí a způsobil Hospodin to, že se ho báli všickni národové“. 1. Paralipomenon 14,16.17. {PP 530.1}

Když si pak David upevnil svůj trůn a zastavil pronikání nepřátel do země, přistoupil k uskutečnění svého dávného záměru — přenesení truhly smlouvy do Jeruzaléma. Již mnoho let byla truhla v Kariatjeharim, vzdáleném asi devět mil. Slušelo se však, aby znamením božské přítomnosti bylo poctěno hlavní město země. {PP 530.2}

David pozval třicet tisíc předních mužů Izraele, neboť chtěl, aby přenesení truhly bylo provedeno radostným a velkolepým způsobem. Lid s radostí uposlechl jeho výzvy. Do Kariatjeharim přišel velekněz se svými bratry v svatém úřadě, knížata a přední mužové kmenů. David planul svatou horlivostí. Truhla byla vynesena z domu Abinadabova a naložena na nový vůz, tažený dvěma voly. Vůz doprovázeli dva ze synů Abinadabových. {PP 530.3}

S jásavými výkřiky a s radostnými písněmi doprovázeli truhlu Izraelští, a k jejich zpěvu se přidávaly hudební nástroje, „David i všecken dům Izraleský hráli před Hospodinem…na harfy, loutny, bubny, husličky, a na cimbály.“ 2. Samuelova 6,5. Již dávno nebyl Izrael svědkem takového triumfu. Slavnostně a radostně ubíralo se obrovské procesí přes pahorky a údolí do Svatého města. {PP 530.4}

Když však „přišli k humnu Náchonovu, vztáhl ruku svou Uza k truhle Boží a pozdržel ji, nebo uchýlili se volové. Protož rozhněval se Hospodin na Uzu, a zabil ho Bůh pro neprozřetelnost; i umřel tu u truhly Boží“. 2. Samuelova 6,6.7. Náhlý strach padl na jásající dav. David se polekal a velice se znepokojil a ve svém nitru začal pochybovat o spravedlnosti Boží. Snažil se uctít truhlu jako symbol božské přítomnosti. Proč tedy dopadla tato strašná rána, která převrátila tuto radostnou příležitost v zármutek a žal? David měl pocit, že by nebylo bezpečné, kdyby měl truhlu smlouvy blízko sebe, a rozhodl se, že ji ponechá tam, kde je. Místo pro truhlu se našlo poblíž, v domě Obededoma Gittejského. {PP 530.5}

Smrt Uzova byla božským trestem za přestoupení příkazu, který byl uložen co nejdůrazněji. Hospodin dal skrze Mojžíše zvláštní předpis týkající se převážení truhly. Nikdo kromě kněží, potomků Árónových, nesměl se truhly dotknout, ba ani na ni pohlédnout, byla-li nepokryta. Božský příkaz zněl: „Přijdou synové Kahat, aby nesli; ale nedotknou se svatyně, aby nezemřeli.“ 4. Mojžíšova 4,15. Kněží měli truhlu přikrýt a Kahatité ji pak měli zdvihnout na tyčích, které byly připevněny v kruzích na každé straně truhly a nedaly se odstranit. Gersonitům a Meraritům, kteří měli pečovat o přikrývky, desky a sloupy svatostánku, dal Mojžíš vozy a voly k dopravě věcí, jež jim byly svěřeny. „Synům pak Kahat nic nedal; nebo přisluhování svatyně k nim přináleželo a na ramenou nositi měli.“ 4. Mojžíšova 7,9. Způsob přepravy truhly z Kariatjeharim bylo tudíž přímým a neodpustitelným zanedbáním příkazu Hospodinova. {PP 530.6}

David shromáždil svůj lid, aby se zúčastnil svatého díla, a lid se ho zúčastnil ochotně a rád. Hospodin však nemohl přijmout jejich službu, protože se nekonala ve shodě s jeho rozkazem. Filištínští, kteří neznali zákony Boží, naložili truhlu na vůz, když ji vraceli Izraeli, a Hospodin uznal tuto jejich snahu. Izraelští však měli ve svých rukách jasné prohlášení, jaká je vůle Boží při přepravě truhly a nedbání těchto pokynů bylo zneuctěním Boha. Uza se dopustil opovážlivosti, a proto jeho provinění bylo větší. Přestoupení zákona Božího způsobilo, že si Uza přestal uvědomovat svatost truhly a přes božský zákaz a s nevyznanými hříchy se opovážil dotknout se symbolu přítomnosti Boží. Bůh se nespokojí s částečnou poslušností nebo nedbalým plněním svých přikázání. Soudem, kterým postihl Uzu, chtěl Bůh vštípit celému Izraeli, jak je důležité přísně dát požadavků Božích. Smrt jediného muže měla tak přivést lid k pokání a měla zabránit tomu, aby soud nemusel postihnout tisíce lidí. {PP 531.1}

David cítil, že není s Bohem zcela ve shodě, a když viděl ránu, která dopadla na Uzu, začal se truhly obávat, aby pro nějaký hřích rána Boží nedopadla na něho. Obededom přijal však svatý symbol s radostí a rozechvěním jako příslib Boží přízně poslušnému. Všechen Izrael nyní obrátil svou pozornost na Gitejského a jeho rodinu. Všichni byli napjati, jak se mu povede. „A požehnal Hospodin Obededomovi i všemu domu jeho.“ 2. Samuelova 6,11. {PP 531.2}

Božská výtka zapůsobila na Davida. Způsobila, že si poprvé v celém rozsahu uvědomil, jak svatý je zákon Boží a jak je nutné ho přísně poslouchat. Požehnání, jehož se dostalo Obededomovi, dalo Davidovi novou naději, že truhla přinese požehnání i jemu a jeho národu. {PP 531.3}

Po uplynutí tří měsíců se rozhodl, že se znovu pokusí truhlu přestěhovat; nyní již dbal na to, aby příkazy Páně byly provedeny co nejpečlivěji do všech podrobností. Opět pozval přední muže národa a k příbytku Gittejského svolal velký zástup lidu. S úctou a největší pečlivostí posadili truhlu na ramena mužů, Bohem k tomu ustanovených, zástup se seřadil a s chvějícím se srdcem se průvod dal na pochod. Po šesti krocích se ozval hlas trubky, který velel, aby zastavili. Na Davidův rozkaz obětovali „Voly a tučný dobytek“. 2. Samuelova 6,13. Chvění a strach, který ovládl lid, ustoupily nyní radosti. Král odložil svůj královský háv a oděl se v prostý lněný efod, jaký nosili kněží. Tím nechtěl naznačit, že přejímá kněžskou službu; efod totiž nenosívali jen kněží. Chtěl však při této svaté službě stát před Bohem tak jako jeho poddaní. Toho dne měl být uctěn Hospodin. On měl být jediným předmětem uctívání. {PP 531.4}

Dlouhý průvod se opět pohnul a hudba vyluzovaná harfami, loutnami, pozouny a cimbály a doprovázená zpěvem tisíců hlasů stoupala k nebi. „David pak poskakoval ze vší síly před Hospodinem“ (2. Samuelova 6,14) a šťasten křepčil podle taktu hudby. {PP 532.1}

Davida tančícího radostí před Bohem připomínají milovníci zábavy, když omlouvají a ospravedlňují moderní tance. Takový důkaz však nemá opodstatnění. V dnešní době je tanec spjat s pošetilostmi a nočním hýřením. Zdraví a morálka je obětována zábavě. Pro návštěvníky tanečních sálů není Bůh předmětem, o němž by přemýšleli a jehož by uctívali. Modlitby nebo chvalozpěv nemají místa v jejich shromážděních. A to je rozhodující. Zábavy, které oslabují lásku ke svatostem a zmenšují naši radost ze služby Boží, by neměli křesťané vyhledávat. Hudba a tanec, jimiž byl s radostí veleben Bůh při přenášení truhly, nemají nic společného s bezuzdností moderních tanců. Jedno má připomínat Boha a uctít jeho svaté jméno, druhé je vynálezem satanovým, aby lidé zapomínali na Boha a zneuctívali ho. {PP 532.2}

Triumfální průvod, provázející svatý symbol neviditelného Krále, blížil se k hlavnímu městu. Zazněla píseň, žádající strážce, aby otevřeli brány svatého města: {PP 532.3}

„Pozdvihněte, ó brány, svrchků svých,
pozdvihněte se vrata věčná,
aby vjíti mohl král slávy.“ {PP 532.4}

Jedna skupina zpěváků a hudebníků se zeptala: {PP 532.5}

„Kdož jest ten král slávy?“ {PP 532.6}

A druhá skupina jim odpověděla: {PP 532.7}

„Hospodin silný a mocný,
Hospodin udatný válečník.“ {PP 532.8}

Pak spojily se hlasy v triumfálním chóru: {PP 533.1}

„Pozdvihněte, ó brány, svrchků svých,
pozdvihněte se vrata věčná,
aby vjíti mohl král slávy.“ {PP 533.2}

Znovu bylo slyšet radostnou otázku: „Kdož jest to ten král slávy?“ A hlas celého zástupu jako hlas moře v zanícení odpověděl: {PP 533.3}

„Hospodin zástupů,
onť jest král slávy.“

Žalm 24,7-10. {PP 533.4}

Pak se do široka otevřely brány, průvod vešel a s posvátnou úctou byla truhla uložena ve stanu, připraveném pro její přijetí. Před vchodem do stanu, v němž byla umístěna truhla, byly postaveny obětní oltáře. A kouř děkovných a zápalných obětí a vůně kadidla stoupaly k nebesům spolu s chvalozpěvy a díkuvzdáním Izraele. Po skončení bohoslužby požehnal král svému národu. Potom s královskou štědrostí pohostil lid jídlem a vínem. {PP 533.5}

Bohoslužby se zúčastnily všechny kmeny jako nejsvětější události, jež se dosud stala za vlády Davidovy. Duch božského vnuknutí sestoupil na krále a když poslední paprsky zapadajícího slunce ozlatily svatostánek svým blahodárným jasem, povzneslo se jeho srdce s vděčností k Bohu, že požehnaný symbol přítomnosti Boží je nyní tak blízko trůnu Izraele. {PP 533.6}

Zadumán vracel se David do svého paláce, „aby dal požehnání domu svému“. Vyskytl se však někdo, v němž radostný výjev při přenášení truhly, kterého byl svědkem, vyvolal zcela jiné pocity než v Davidovi. „Když truhla Hospodinova vcházela do města Davidova,…Míkol dcera Saulova vyhlídala z okna, a vidoucí krále Davida plésajícího a poskakujícího před Hospodinem, pohrdla jím v srdci svém.“ 2. Samuelova 6,20.16. Vzplanul v ní hněv a nemohouc se dočkat Davidova návratu do paláce, vyšla mu v ústrety a když ji vlídně pozdravil, zasypala ho hořkými výčitkami. Kousavá, ba sžíravá byla její řeč: {PP 533.7}

„Jak slavný byl dnes král Izraelský, kterýž se odkrýval dnes před děvkami služebníků svých, tak jako se odkrývá jeden z lehkomyslných!“ 2. Samuelova 6,20. {PP 533.8}

David vycítil, že Míkol pohrdla službou Boží a zneuctila ji, a proto odpověděl přísně: „Před Hospodinem, kterýž mne vyvolil nad otce tvého a nad všeckem dům jeho, přikázav mi, abych byl vývodou lidu Hospodinova, totiž Izraele, plésal jsem a plésati budu před Hospodinem. Anobrž čím se ještě více opovrhu nežli tuto, a ponížím se u sebe sám, tím i u těch děvek, o nichž jsi mluvila, i u těch, pravím, slavnější budu.“ Davidovu výtku podpořil ještě Hospodin: pro svou pýchu a zpupnost Míkol „Neměla žádného plodu až do dne smrti své“. 2. Samuelova 6,21-23. {PP 533.9}

Slavnostní obřady, které provázely přenesení truhly, zapůsobily na lid Izraele trvalým dojmem a vzbudily hlubší zájem o bohoslužby ve svatostánku a znovu rozdmýchaly jeho horlivost pro Hospodina. David se snažil prohloubit tyto dojmy všemi prostředky, jimiž vládl. Zpěv se stal řádnou součástí bohoslužby; David skládal žalmy, a to nejen pro potřeby kněží k bohoslužbě ve svatostánku, ale také pro lid, aby je zpíval při procesích k národnímu oltáři ve výročních slanostech. Jejich vliv byl pronikavý a dalekosáhlý. Žalmy způsobily, že národ se osvobodil od modloslužebnictví. Mnohé ze sousedních národů, když viděly růst blahobytu Izraele, začaly smýšlet příznivě o Bohu Izraele, který učinil pro svůj národ tak velké věci. {PP 534.1}

Svatostánek vybudovaný Mojžíšem se vším, co patřilo k bohoslužbě kromě truhly, zůstával stále v Gabaa. David měl v úmyslu učinit z Jeruzaléma náboženské středisko země. Pro sebe si vystavěl palác a přitom si uvědomoval, že je nevhodné, aby truhla Boží zůstávala nadále jen ve stanu. Rozhodl se, že pro ni zbuduje chrám tak znamenitý a skvělý, aby vyjadřoval, jak si Izrael váží cti, jež mu byla prokázána tím, že u něho trvale přebývá

Hospodin, jejich král. Sdělil svůj úmysl proroku Nátanovi a ten ho povzbudil: „Cožkoli jest v srdci tvém, jdi, učiň, nebo Hospodin s tebou jest.“ 2. Samuelova 7,3. {PP 534.2}

Téže noci však promluvil Hospodin k Nátanovi a dal mu poselství pro krále. Davidovi nebyla udělena výsada, aby vystavěl dům pro Hospodina, Bůh mu však poslal ujištění, že se jemu, jeho potomkům a celému království izraelskému dostane božské milosti: „Takto praví Hospodin zástupů: Jáť jsem tě vzal z ovčince od stáda, abys byl vývodou lidu mého Izraelského. A býval jsem s tebou všudy, kamž jsi koli se obracel; všecky také nepřátely tvé vyhladil jsem před tváří tvou, a učinil jsem tobě jméno veliké, jako jméno vyvýšených na zemi. Způsobím tolikéž místo lidu svému Izraelskému, a vštípím jej, a bydliti bude v místě svém a nepohne se více, aniž ho budou více trápiti lidé nešlechetní jako prvé.“ 2. Samuelova 7,8-10. {PP 534.3}

Protože David toužil po tom, aby mohl vystavět dům pro Hospodina, dostalo se mu zaslíbení: „Oznamujeť Hospodin, že on sám tobě dům vzdělá…Vzbudím símě tvé po tobě…onť ustaví dům jménu mému, a já utvrdím trůn království jeho až na věky.“ 2. Samuelova 7,11-13. {PP 534.4}

Nátan vyřídil také důvod, proč Davidovi není svěřeno budování chrámu: „Mnohou jsi krev vylil, a boje veliké jsi vedl; nebudeš stavěti domu jménu mému…aj, syn narodí se tobě, tenť bude muž pokojný. Odpočinutí zajisté dám jemu vůkol přede všemi nepřítely jeho…Šalomoun (Pokojný) slouti bude; nebo pokoj a odpočinutí dám Izraelovi za dnů jeho. Onť ustaví dům jménu mému.“ 1. Paralipomenon 22,8-10. {PP 534.5}

Ačkoli mu bylo odepřeno to, po čem toužil z celého srdce, přijal David poselství s vděčností. „Kdož jsem já, Panovníče Hospodine?“ zvolal, „a jaký jest dům můj, že jsi mne přivedl v ta místa? Nýbrž ještěť se to málo vidělo, Panovníče Hospodine, že jsi také mluvil i o domu služebníka svého na dlouhé časy.“ 2. Samuelova 7,18.19. Pak obnovil svou smlouvu s Bohem. {PP 535.1}

David si uvědomoval, že by mu sloužilo ke cti a že by přineslo slávu jeho vládě, kdyby vystavěl to, co si předsevzal, ale ochotně podřídil svou vůli vůli Boží. S takovou odevzdaností doprovázenou vděkem, jakou projevil David, se setkáváme i mezi křesťany jen zřídka. Jak často se naopak setkáváme s takovými, kteří se ještě po uplynutí svého mužného věku kojí nadějí, že uskuteční nějaké velké dílo, které si umínili provést, ale k jehož uskutečnění se nehodí Může k nim promlouvat prozřetelnost Boží, jako Bůh promlouval skrze svého proroka k Davidovi a dát jim na srozuměnou, že dílo, jež si tolik přáli vykonat, se pro ně nehodí, a že by spíše měli připravit půdu pro druhé, aby je ti uskutečnili, nedokáží se podřídit s vděčností božskému příkazu, ale pociťují to spíše jako odmítnutí nebo jako by se jimi pohrdalo; mají pocit, že nesmějí-li udělat to, po čem tolik toužili, že by neměli dělat nic. Mnozí lpějí se zoufalým úsilím na odpovědných místech, jež nejsou schopni vykonávat, a marně se snaží plnit úkoly, pro něž nejsou dostatečně vybaveni;

přitom zanedbávají práci, kterou by mohli dobře vykonat. A tím, že odmítají spolupracovat, brzdí nebo maří větší dílo. {PP 535.2}

Ve své smlouvě s Jonatou David slíbil, že se bude chovat milostivě k domu Saulovu, až nebude znepokojován svými nepřáteli. Když pak David žil v pokoji a spokojenosti, vzpomněl si na tuto smlouvu a zeptal se: „Jest-li ještě kdo pozůstalý z domu Saulova, abych jemu učinil milosrdenství pro Jonatu?“ 2. Samuelova 9,1. Pověděli mu o Jonatovu synu Mifibozetovi, který je od dětství chromý. Za bitvy u Jezreel, kde Filištínští porazili Saula, pokoušela se chůva tohoto děcka uprchnout a přitom je upustila, takže se stalo doživotním mrzákem. Když se o tom David dozvěděl, pozval mladíka ke dvoru a přijal ho s velkou laskavostí. Pro výživu jeho rodiny mu přidělil soukromý majetek Saulův. Jonatův syn se stal stálým hostem královým a denně sedával při královské tabuli. Nepřátelé Davidovi sváděli Mifibozeta k tomu, aby v Davidovi viděl uchvatitele trůnu, avšak laskavé a zdvořilé přijetí, jehož se mladíkovi dostalo u dvora, a stálá vlídnost Davidova uchvátily srdce mladíkovo. Přilnul silně k Davidovi a cítil, stejně jako jeho otec Jonata, že jeho zájmy jsou totožné se zájmy krále, jehož vyvolil Bůh. {PP 535.3}

S Davidovým nástupem na trůn Izraele začalo pro národ dlouhé údobí míru. Okolní národy brzy poznaly sílu a jednotu království a pokládaly za moudré zdržet se otevřeného nepřátelství. A David, který byl zaměstnán správou a výstavbou svého království, rovněž nepomýšlel na dobyvačnou válku. Nakonec však vyhlásil válku Filištínským, starým nepřátelům Izraele, a Moábským, a podařilo se mu oba národy porazit a podmanit si je. {PP 536.1}

Proti království Davidovu se utvořilo velké seskupení okolních národů. Došlo k největším válkám za Davidovy vlády, při nichž David dosáhl největších vítězství a největšího rozšíření své moci. Toto nepřátelské sdružení bylo založeno ze závisti, že Davidova moc se stále rozrůstá; David sám k němu nezavdal příčinu. K růstu Davidovy moci došlo takto: {PP 536.2}

Do Jeruzaléma přišla zpráva, že zemřel Náhas, král Ammonitských, panovník, který prokázal laskavost Davidovi, když prchal před hněvem Saulovým. David chtěl nyní projevit uznání a vděčnost za přízeň, již mu král prokázal, když se octl v nouzi, a proto vyslal posly, aby tlumočili jeho soustrast Chanunovi, synu a nástupci Ammonitského krále. „I řekl David: Učiním milosrdenství s Chanunem synem Náhasovým, jakož otec jeho učinil milosrdenství nade mnou.“ 2. Samuelova 10,2. {PP 536.3}

Davidův zdvořilostní čin byl však špatně pochopen. Ammonité nenáviděli pravého Boha a byli zarytými odpůrci Izraele. Příčinou zdánlivé laskavosti, kterou prokázal Náhas Davidovi, bylo jen nepřátelství vůči Saulovi jako králi Izraele. Davidovo poselství si Chanunovi rádci špatně vyložili. Řekli „Chanunovi, pánu svému: Cožť se zdá, že David činí poctivost otci tvému, že poslal k tobě, kteříž by tě potěšili? Zdaliž ne proto, aby shlédl města

a vyšpehoval je, a potom je podvrátil?“ 2. Samuelova 10,3. Na radu týchž rádců uložil Náhas před půl stoletím nelidské podmínky obyvatelům Jábes Galád, kteří byli tehdy obleženi a žádali o uzavření mírové smlouvy. Náhas tehdy žádal, aby směl všem vyloupnout pravé oko. Ammonitští měli stále v živé paměti, jak král Izraele překazil jejich krutý záměr a jak vysvobodil lid, který chtěli pokořit a zmrzačit. A jejich nenávist k Izraeli dosud neochabla. Nedovedli prostě pochopit, že jim David zasílá poselství, protože je šlechetného ducha. Ovládne-li satan mysl člověka, rozdmýchává v něm závist a učí ho podezíravosti, takže si pak takový člověk nesprávně vykládá i nejlepší úmysly. Chanun uvěřil svým rádcům. Viděl v Davidových poslech špióny a zacházel s nimi urážlivě a pohrdavě. {PP 536.4}

Bůh nezbránil Ammonitským v jejich zlém počínání, aby tak Davidovi ukázal, jaké je jejich prvé smýšlení. Nebylo totiž vůlí Boží, aby se Izrael stal spojencem a přítelem toho zrádného pohanského národa. {PP 537.1}

Již ve starodávných dobách byl úřad vyslance svatý. Podle obecně uznávaného zákona všech národů byla vyslanci zajištěna ochrana před násilím na jeho osobě i před urážením. Vyslanec byl pokládán za zástupce svého panovníka a každá potupa, jíž byl vystaven, si žádala okamžité odvety. Ammonitští si byli vědomi toho, že Izraelští se jim pomstí za urážku jim způsobenou, a připravovali se na válku. „Vidouce pak Ammonitští, že se zošklivili Davidovi, poslal Chanun a synové Ammon tisíc hřiven stříbra, aby sobě najali ze mzdy z Mezopotámie a z Sýrie Manacha a z Soba vozů a jezdců. A najali sobě ze mzdy třidceti a dva tisíce vozů…Ammonitští také shromáždivše se z města svých, přitáhli k té bitvě.“ 1. Paralipomenon 19,6.7. {PP 537.2}

Byla to vskutku strašná síla. Obyvatelé území mezi řekou Eufratem a Středozemním mořem se spojili s Amonitskými. Vojska nepřátel obklíčila severní a východní část Kanaánu a spojenými silami se snažila rozdrtit království izraelské. {PP 537.3}

Hebrejové nečekali, až nepřítel vtrhne do jejich země. Jejich vojska pod velením Joábovým překročila Jordán a postupovala k hlavnímu městu Ammonitských. Když velitel Hebrejů vedl své vojsko do boje, dodával jim odvahy k nastávajícímu střetnutí slovy: „Zmužile se mějme, bojujíce za lid náš a za města“. 1. Paralipomenon 19,13. Při prvním střetnutí byla vojska spojenců poražena. Nepřítel se však nevzdal boje a v následujícím roce obnovil válku. Syrský král shromáždil vojsko a ohrozil Izrael obrovskou vojenskou silou. David si uvědomoval, jaký význam bude mít výsledek tohoto utkání, ujal se osobně velení a s požehnáním Božím způsobil spojencům tak strašnou porážku, že Syřané od Libanonu až po Eufrat se nejen vzdali, ale dali se i podmanit. Na Ammonitské dotíral pak David se vší silou, dokud nepadly jejich pevnosti a dokud se celá zem nedostala pod nadvládu Izraele. {PP 537.4}

Nebezpečí, které hrozilo národu úplným zničením, se prozřetelností Boží změnilo v prostředek, který Izraeli dopomohl k nebývalé velikosti. V upomínku na toto zázračné vysvobození David pěje: {PP 537.5}

„Živť jest Hospodin, a požehnaná skála má;
protož buď vyvyšován Bůh spasení mého,
Bůh silný, kterýž mi pomsty poroučí,
a podmaňuje mi lidi.
Ty jsi vysvoboditel můj z moci nepřátel mých, také i nad povstávající proti mně vyvýšils mne,
a od člověka ukrutného vyprostils mne.
A protož chváliti tě budu mezi národy, ó Hospodine,
a jménu tvému žalmy prozpěvovati,
Kterýž tak důstojně vysvobozuješ krále svého,
a činíš milosrdenství pomazanému svému Davidovi,
i semeni jeho až na věky.“

Žalm 18,47-51. {PP 537.6}

Ve všech písních Davidových vštěpovala se národu víra, že Hospodin je jeho síla a osvoboditel: {PP 538.1}

„Nebývá král zachován skrze mnohý zástup,
ani udatný rek vysvobozen skrze velikou moc svou.
Oklamavatelný jest kůň k spomožení,
aniž ve množství síly své vytrhuje.“

Žalm 33,16.17. {PP 538.2}

„Ty jsi sám král můj, ó Bože,
udílejž hojného spasení Jákobova.
V tobě ť jsme protivníky naše potírali,
a ve jménu tvém pošlapávali jsme povstávající proti nám.
Neboť jsem v lučišti svém naděje neskládal,
aniž mne kdy obránil meč můj.
Ale ty jsi nás vysvobozoval od nepřátel našich,
a kteříž nás nenávidí, ty jsi zahanboval.“

Žalm 44,5-8. {PP 538.3}

„Tito v vozích, jiní v koních doufají,
ale my jméno Hospodina Boha našeho
sobě připomínáme.“

Žalm 20,8. {PP 538.4}

Království Izrael bylo nyní tak rozsáhlé, jak to byl Hospodin slíbil Abrahámovi a později potvrdil Mojžíšovi: „Semeni tvému dám zemi tuto, od řeky Egyptské a ž do řeky té veliké, řeky Eufraten.“ 1. Mojžíšova 15,18. Izrael se stal mocným národem, jehož si sousední národy vážily a jehož se obávaly. Ve své vlastní říši měl David neomezenou moc. Ovládal svůj národ a jeho cítění a nálady jako málokterý panovník v kterékoli době. Měl Boha v úctě a Bůh ctil jeho. {PP 538.5}

V blahobytu se však skrývalo nebezpečí. V době, kdy prožíval svůj největší triumf, octl se David v největším nebezpečí a utrpěl porážku, která ho nejvíce pokořila. {PP 538.6}

71. Kapitola — Davidův Hřích a jeho Pokání

Bible obsahuje jen málo chvály na člověka. Málo místa věnuje popisu ctností i těch nejlepších mužů, kteří kdy žili. To má svůj účel a poskytuje to poučení. Veškeré dobré vlastnosti, jimiž je člověk obdařen, jsou dary Boží; dobré skutky, které lidé konají, konají milostí Boží skrze Krista. Protože lidé za všechno vděčí Bohu, přísluší Bohu sláva za všechno, co lidé vykonají nebo čím jsou; lidé jsou toliko nástroji v rukou Božích. A navíc pak — jak nás učí biblické dějiny — je nebezpečné chválit nebo vynášet člověka, protože ztratí-li člověk pocit své úplné závislosti na Bohu a začne věřit ve vlastní sílu, čeká ho jistý pád. Člověk zápasí s nepřáteli, kteří jsou silnější než on. „Není bojování naše proti tělu a krvi, ale proti knížatstvu, proti mocnostem, proti světa pánům temností věku tohoto, proti duchovním zlostem vysoko.“ Efezským 6,12. Je nemožné, abychom v tomto boji obstáli, spoléhajíce se jen na vlastní síly; a všechno, co odvádí naši mysl od Boha, co nás svádí k tomu, abychom se spoléhali jen na sebe, připravuje naši porážku. Všechny stránky bible nám vštěpují nevíru v moc člověka a posilují naši víru v božskou moc. {PP 539.1}

Byl to právě pocit sebejistoty a spoléhání na sebe, který připravil cestu pro Davidův pád. Lichotky nezůstaly na něm bez účinku a také jemné předivo moci a přepychu ho opřádalo. Rovněž styk se sousedními národy měl na něho neblahý vliv. Podle obyčeje, který tehdy na Východě platil, mohl král beztrestně páchat zločiny, za něž byli jeho poddaní trestáni. Panovník nemusel zachovávat zákony jako jeho poddaní. To všechno otupovalo Davidovo vědomí, jak velice odporný je hřích. A místo aby se v pokoře opřel o moc Hospodinovu, začal věřit ve vlastní moudrost a sílu. Jakmile se satanovi podaří odvrátit duši od Boha, snaží se podnítit nečisté choutky, jež vyvolává lidská smyslnost. Nepřítel nezasáhne náhle, jeho působení není z počátku prudké a nápadné. Nejprve skrytě podrývá naši pevnost v dodržování zásad. Začíná zdánlivými maličkostmi — nabádá nás, abychom porušovali věrnost Bohu, přestali se někdy o něho opírat a řídili se světskými mravy a zvyky. {PP 539.2}

Před skončením války s Ammonitskými přenechal David velení vojska Joábovi a vrátil se do Jeruzaléma. Syřané byli již Izraeli poplatní a naprostá porážka Ammonitů se již zdála jistá. {PP 539.3}

David se těšil z plodů svých vítězství a z výsledků svého moudrého a prozíravého vladaření. A právě tehdy, když žil již v pokoji a bez starostí, chopil se pokušitel příležitosti, aby zaujal jeho mysl. Bůh vstoupil s Davidem v tak těsný styk a projevoval mu takovou milost, že to mohla být pro Davida nejsilnější pomoc, aby se zachoval neposkvrněný. David, který si žil v klidu a v naprostém bezpečí, s však spustil Boha, začal naslouchat satanovi a poskvrnil svou duši hříchem. Ten, jehož nebe ustanovilo vůdcem národa, jehož Bůh vyvolil, aby prováděl jeho zákon, sám pošlapal předpisy Boží. Ten, jenž měl být postrachem přestupníků, je svým jednáním povzbudil. Když byl David dříve v nebezpečí, mohl u

vědomí své poctivosti svěřit svůj případ Bohu. Ruka Hospodinova ho bezpečně vedla nesčetnými nástrahami, jež se mu na jeho cestě naskytly. Nyní však, když hřešil a svých hříchů nelitoval, nežádal nebe o pomoc a o radu, nýbrž se sám snažil vybřednout z nebezpečí, do něhož se dostal svým hříchem. Královým svodem se stala zhoubná krása Betsabé, manželky Uriáše Hetejského, jednoho z nejstatečnějších a nejvěrnějších hejtmanů Davidových. Nikdo nemohl předvídat, co se stane, až se zločin prozradí. Zákon Boží vynášel nad cizoložníkem trest smrti a hrdý voják, jemuž bylo takto hanebně ublíženo, se mohl králi pomstít, buď že ho zavraždí, nebo vyvolá v národě vzpouru proti němu. {PP 540.1}

David se všemožně snažil ukrýt svůj hřích, leč nadarmo. Přivedl se sám v moc satanovu, hrozilo mu nebezpečí, čekala ho hanba horší než smrt. Zdálo se mu, že je toliko jedna cesta, jak jí uniknout a David ve svém zoufalství neváhal sáhnout k vraždě a dopustit se tak vedle cizoložství ještě dalšího zločinu. Satan, který přivedl do záhuby Saula, chtěl přivést do zkázy také Davida. Ačkoli v obou případech byla pokušení různá, obě vedla stejně k přestoupení zákona Božího. David dospěl k názoru, že bude-li Uriáš usmrcen v boji rukou nepřítele, nebude se vina za jeho smrt moci přičítat králi. Betsabé se pak bude moci stát Davidovou ženou, čímž se odvrátí podezření a královská čest zůstane zachována. {PP 540.2}

Uriáš si sám nesl svůj rozsudek smrti. Král mu svěřil dopis pro Joába, v němž mu přikazoval: „Postavte Uriáše proti bojovníkům nejsilnějším; mezi tím odstupte nazpět od něho, aby raněn jsa, umřel.“ 2. Samuelova 11,15. Joáb, poskvrněný již jednou svévolnou vraždou, neváhal uposlechnout králova příkazu a Uriáš padl pod mečem Ammonitských. {PP 540.3}

Až dosud vládl David tak, že se mu mohlo rovnat jen málo panovníků. Písmo svaté o něm praví, že „činil...soud a spravedlnost všemu lidu svému“. 2. Samuelova 8,15. Svou poctivostí si získal důvěru a oddanost národa. Když se však spustil Boha a oddal se bezbožníkovi, stal se načas nástrojem satanovým. Měl ovšem stále postavení a moc, jež mu svěřil Bůh, a proto mohl vyžadovat i takovou poslušnost, která mohla ohrozit duši toho, kdo uposlechl. A Joáb, který byl králi oddán více než Bohu, přestoupil zákon Boží, protože mu to poručil král. {PP 540.4}

David dostal svou moc od Boha jen k tomu, aby ji užíval v souladu s božským zákonem. Vydal-li příkaz, který byl v rozporu se zákonem Božím, bylo uposlechnutí takového příkazu hříchem. „Není vrchnosti, jediné od Boha, a kteréž vrchnosti jsou, od Boha zřízené jsou“ (Římanům 13,1); nesmíme jich však poslouchat, jsou-li v rozporu se zákonem Božím. Apoštol Pavel ve svém listě ke Korintským vytyčuje zásadu, jíž bychom se měli řídit: „Následovníci moji buďte, jako i já Kristův.“ 1. Korintským 11,1. {PP 541.1}

O vykonání příkazu poslal Joáb Davidovi zprávu, jež byla tak pečlivě sestavena, aby ani Joáb ani král neupadli v podezření. Joáb „přikázal tomu poslu, řka: Když vypravíš králi všecky věci, které se zběhly v bitvě, při čemž jestliže se popudí prchlivost královská,...tedy díš: Také služebník tvůj Uriáš Hetejský umřel. A tak šel posel, a přišed, oznámil Davidovi všecko to, pročež ho byl poslal Joáb.“ 2. Samuelova 11,19-22. {PP 541.2}

Králova odpověď zněla: „Tak pověz Joábovi: Nic tě to nerozpakuj, že tak i jinak sehlcuje meč. Ztuž boj svůj proti městu a zkaz je, a potěš drábů.“ 2. Samuelova 11,25. {PP 541.3}

Betsabé zachovávala smutek po svém manželovi po dobu, jak bylo tehdy obvyklé, a po jejím uplynutí „poslav David, vzal ji do domu svého, a měl ji za manželku“. 2. Samuelova 11,27. Ten, jenž byl tak útlocitný a úzkostlivý a jemuž hluboký smysl pro čest nedovolil, aby vztáhl svou ruku na pomazaného Páně, ani když byl v nebezpečí života, klesl tak, že mohl ukřivdit jednomu ze svých nejvěrnějších a nejstatečnějších vojáků a zavraždit ho v naději, že bude moci nerušeně užívat plodů svého hříchu. Ach, jak zašlo ryzí zlato, jak se nejryzejší zlato změnilo! {PP 541.4}

Satan již od počátku namlouvá lidem, co získají, dopustí-li se přestoupení. Takto se mu podařilo svést anděly. Takto sváděl k hříchu Adama a Evu. A tak stále svádí mnohé, aby neposlouchali Boha. Snaží se vzbudit zdání, že cesta hříchu je žádoucí, „a však dokonání její jest cesta k smrti“. Přísloví 14,12. Šťastni ti, kdož se sice odvážili vkročit na tuto cestu, ale poznali, jak trpké jsou plody hříchu a zavčas se obrátili. Bůh ve svém milosrdenství nedopustil, aby klamná odměna za hřích zavedla Davida do úplné zkázy. {PP 541.5}

Bůh musel zasáhnout a stalo se tak i pro dobro Izraele. Během doby se Davidův hřích s Betsabé stal všeobecně známým a vzniklo podezření, že David zosnoval smrt Uriášovu. Hospodin byl zneuctěn; projevoval Davidovi svou přízeň a vyvýšil ho, a Davidův hřích zneuctil Boha a pošpinil jeho jméno. Mohl by vést k poklesu zbožnosti v Izraeli a k tomu, že by mnozí přestali vidět v hříchu jeho odpornost. Ti pak, kteří Boha nectili a nebáli se ho, mohli být Davidovým hříchem k hříchu povzbuzeni. {PP 541.6}

Bůh přikázal proroku Nátanovi, aby Davidovi vyřídil poselství, obsahující napomenutí. Napomenutí bylo velmi přísné. Jen málokterý panovník by přijal takovou výčitku, aniž by na to karatel nedoplatil jistou smrtí. Nátan vyřídil božský rozsudek bez zaváhání, učinil tak však s moudrostí hodnou nebe, aby vzbudil zájem krále a vyburcoval jeho svědomí tak, aby král sám vynesl nad sebou rozsudek smrti. Prorok připomněl Davidovi, že je strážcem práv svého lidu ustanovený Bohem, a vyprávěl mu příběh o bezpráví a útlaku, které volají po pomstě. {PP 542.1}

„Dva muži byli v městě jednom,“ pravil, „jeden bohatý a druhý chudý. Bohatý měl ovec i volů velmi mnoho. Chudý pak neměl nic, kromě jednu ovečku malou, kterouž byl koupil a choval, až i odrostla při něm a při dětech jeho tolikéž. Chléb jeho jedla a z číše jeho pila, a v lůnu jeho spávala, a tak byla mu jako za dceru. Když pak přišel pocestný k tomu bohatému

člověku, líto mu bylo vzíti z ovcí aneb z volů svých, což by připravil pocestnému, kterýž k němu přišel, ale vzav ovečku toho chudého člověka, připravil ji muži, kterýž byl přišel k němu.“ 2. Samuelova 12,2-4. {PP 542.2}

Vyprávění vzbudilo hněv králův a David zvolal: „Živť jest Hospodin, že hoden jest smrti muž, kterýž to učinil. Ovečku také tu zaplatí čtvernásobně, proto že učinil věc tu, a nelitoval ho.“ 2. Samuelova 12,5.6. {PP 542.3}

Nátan upřel své zraky na krále a pak, pozvednuv pravici k nebi, slavnostně prohlásil: „Ty jsi ten muž!“ „Pročež,“ pravil dále, „jsi sobě zlehčil slovo Hospodinovo, čině to, což se nelíbí jemu?“ 2. Samuelova 12,7.9. Provinilec se snaží utajit svůj zločin před ostatními, podobně jako to činil David. Snaží se skrýt zlý skutek, aby jej ostatní nikdy neviděli, ani o něm nezvěděli, avšak „všecky věci jsou nahé a odkryté očima toho, o kterémž jest řeč naše“. Židům 4,13. „Není nic skrytého, což by nemělo býti zjeveno, ani tajného, ješto by nemělo zvědíno býti.“ Matouš 10,26. {PP 542.4}

Nátan prohlásil: „Takto praví Hospodin Bůh Izraelský: Já jsem tě pomazal, abys králem byl nad Izraelem, a vytrhl jsem tebe z ruky Saulovy...Pročež jsi sobě zlehčil slovo Hospodinovo, čině to, což se nelíbí jemu? Uriáše Hetejského zabil jsi mečem, a manželku jeho pojals sobě za ženu, samého pak zamordoval jsi mečem Ammonitských. Protož nyní neodejdeť meč z domu tvého...Aj, já vzbudím proti tobě zlé z domu tvého, a vezma ženy tvé před očima tvýma, dám je bližnímu tvému... {PP 542.5}

A ačkoli ty učinil jsi to tajně, já však učiním to zjevně přede vším Izraelem a všechněm známé.“ 2. Samuelova 12,7.9-12. {PP 543.1}

Prorokova výtka Davidem otřásla, probudilo se v něm svědomí. Jeho hřích se mu ukázal v celé své zrůdnosti. Sklonil se před Bohem v pokoře a v lítosti. S chvějícími se rty pravil: „Zhřešil jsem Hospodinu.“ 2. Samuelova 12,13. Veškeré zlo, které pášeme na druhých, vrací se od postiženého k Bohu. David spáchal těžký hřích, jak na Uriášovi, tak na Betsabé, a hluboce si to uvědomoval. Nekonečně větší však byl jeho hřích proti Bohu. {PP 543.2}

Ačkoli v Izraeli nebylo nikoho, kdo by vykonal rozsudek smrti nad pomazaným Páně, David se chvěl hrůzou, aby ho za jeho vinu nestihl bez odpuštění náhlý soud Boží. Skrze proroka však slyšel poselství: „Tentýž Hospodin přenesl hřích tvůj, neumřeš.“ Spravedlnosti však muselo být učiněno zadost. Rozsudek smrti byl přenesen z Davida na dítě jeho hříchu. Tak se králi dostalo příležitosti k pokání. Utrpení a smrt dítěte jako součást trestu byly mnohem trpčí, než by bývala mohla být jeho vlastní smrt. Prorok pravil: „Poněvadž jsi tou věcí dal příčinu nepřátelům Hospodinovým, aby se rouhali, protož ten syn, kterýž se narodil tobě, jistotně umře.“ 2. Samuelova 12,13.14. {PP 543.3}

Když dítě postihla nemoc, David se začal postit a v hluboké pokoře se modlil za jeho život. Svlékl svůj královský háv, odložil svou korunu a každou noc ležel na zemi v

srdcervoucím žalu, modle se za nevinné dítě, které trpí za jeho vinu. „Starší domu jeho přišli k němu, aby ho zdvihli z země, on však nechtěl.“ 2. Samuelova 12,17. Pokora a lítost často odvrátily ránu, když již byl vynesen rozsudek nad lidmi nebo městy, a milosrdný Bůh, jenž dovede odpouštět, vyslal své posly míru. Tato možnost tanula Davidovi na mysli i setrvával na modlitbách, dokud dítě žilo. Když se dozvěděl, že zemřelo, podrobil se odevzdaně vůli Boží. Dopadla na něho první rána jako trest, který sám uznal za spravedlivý. David však věřil v milosrdenství Boží a v tom nacházel útěchu. {PP 543.4}

Velmi mnozí si po přečtení statě o Davidově pádu kladou otázku: „Proč se o tom veřejně píše? Proč Bůh pokládal za vhodné odhalit světu toto temné místo v životě muže, kterého nebe tak vysoko poctilo?“ Prorok ve svém poselství Davidovi prohlásil o jeho hříchu: „Tou věcí jsi dal příčinu nepřátelům Hospodinovým, aby se rouhali.“ Od té doby poukazují nevěřící na postavu Davida, obtíženou touto temnou skvrnou, a volají s posměchem a vítězoslávou: „Tak toto je člověk, jakého chce mít Bůh.“ Tím bylo pohaněno náboženství, rozpoutalo se rouhačství proti Bohu a jeho slovu, duše se zatvrdily v nevíře a mnozí zbožní si dodali odvahy a začali páchat hříchy. {PP 543.5}

Život Davidův však není příkladem, který by povzbuzoval k hříchu. V době, kdy kráčel podle rady Boží, byl nazýván mužem Božím. Když zhřešil, přestal jím být, dokud se kajícně nevrátil k Hospodinu. Slovo Boží říká jasně: „Nelíbilo se to Hospodinu, co učinil David.“ A Hospodin pravil Davidovi skrze proroka: „Pročež jsi sobě zlehčil slovo Hospodinovo, čině to, což se nelíbí jemu? Protož nyní neodejdeť meč z domu tvého až na věky, proto že jsi pohrdl mnou.“ 2. Samuelova 11,27; 2. Samuelova 12,9.10. Ač David litoval svého hříchu a Hospodin mu odpustil a přijal ho, sklízel neblahé plody sémě, které sám zasel. Soud, který dopadl na něho a na jeho dům, svědčí o tom, jak se Bohu oškliví hřích. {PP 544.1}

Až do té doby prozřetelnost Boží ochraňovala Davida proti všem úkladům jeho nepřátel a přímo zadržovala ruku Saulovu. Svým přestoupením však David změnil svůj vztah k Bohu. Hospodin nemohl strpět nepravost. Nemohl zasadit svou moc na ochranu Davida před následky jeho hříchu, jako ho byl ochraňoval před nepřátelstvím Saulovým. {PP 544.2}

Sám David se pronikavě změnil. Zlomil se u vědomí svého hříchu a jeho dalekosáhlých následků. Cítil se pokořen v očích svých poddaných. Jeho vliv upadl. Blahobyt, v němž žil, připisovali lidé svědomité poslušnosti přikázání Páně. Když však se jeho poddaní dozvěděli o jeho hříchu, měli cestu k hříchu usnadněnu. Davidova vážnost ve vlastní rodině utrpěla, rovněž tak úcta a poslušnost ze strany jeho synů. Pocit vlastní viny mu nedovoloval promluvit, když měl odsoudit hřích, oslaboval ho, když měl vykonat spravedlnost ve svém domě. Jeho špatný příklad měl vliv na jeho syny. A Bůh nezakročil, aby zabránil následkům. Bůh ponechal věcem přirozený průchod, což Davida zasáhlo jako přísný trest. {PP 544.3}

Celý rok po svém pádu žil David zdánlivě bez ohrožení. Nepocítil žádný projev nemilosti Boží. Božský soud však se nad ním vznášel. Rychle a neodvratně se blížil den soudu a odplaty, který nemůže odvrátit žádná lítost, přicházela úzkost a hanba, která zatemní celý jeho život na zemi. Ti, kdož poukazují na příklad Davidův a snaží se zlehčit vinu za hříchy, které spáchali, by se měli z bible poučit, jak tvrdá je cesta hříchu. I kdyby se jako David odvrátili od cesty nepravosti, pocítí, že následky hříchu jsou i v tomto životě hořké a tvrdé. {PP 544.4}

Bůh chtěl, aby Davidův příklad posloužil jako upozornění, že ani ti, kterým se dostává hojnosti požehnání a přízně Boží, nesmějí cítit jistotu, nesmějí přestat být ostražití a nesmějí ustat v modlitbách. To si stále ověřují ti, kdož se snaží poučit se z toho, co jim Bůh dává k poučení. Davidův případ vedl k tomu, že tisíce lidí od pokolení k pokolení si začaly uvědomovat, jaké nebezpečí znamená pro ně moc pokušitele. Pád Davida, kterého Bůh tak vysoce poctil vzbuzuje v nich nevíru v sebe. Začínají pociťovat, že toliko Bůh je může zachránit svou mocí skrze víru. U vědomí, že v Bohu je jejich síla a bezpečí, obávají se pak učinit první krok na půdu satanovu. {PP 544.5}

Ještě než byl vynesen božský ortel nad Davidem, začal David sklízet plody svého hříchu. Jeho svědomí bylo rozhárané. Zápas ducha, který tehdy prožíval, popsal ve třicátém druhém žalmu. Praví: {PP 545.1}

„Blahoslavený jest ten, jemuž odpuštěno přestoupení, a jehož hřích přikryt jest. Blahoslavený člověk, jemuž nepočítá Hospodin nepravosti, a v jehož duchu lsti není. Já když jsem mlčel, prahly kosti mé v úpění mém každého dne. Nebo dnem i nocí obtížena byla nade mnou ruka tvá, tak že přirozená vlhkost má obrátila se v sucho letní.“

Žalm 32,1-4. {PP 545.2}

A padesátý prvý žalm je výrazem Davidovy lítosti, když se mu dostalo od Boha poselství, jež obsahovalo pokárání: {PP 545.3}

„Smiluj se nade mnou, Bože, podlé milosrdenství svého, podlé množství slitování svých shlaď přestoupení má. Dokonale obmej mne od nepravosti mé, a od hříchu mého očisť mne. Nebo já znám přestoupení svá, a hřích můj přede mnou jest ustavičně… Vyčisť mne yzopem, a očištěn budu, umej mne, a nad sníh bělejší budu.

Dej mi slyšeti radost a potěšení,
tak ať zpléší kosti mé, kteréž jsi potřel.
Odvrať tvář svou přísnou od hříšností mých,
a vymaž všecky nepravosti mé.
Srdce čisté stvoř mi, ó Bože,
a ducha přímého obnov u vnitřnostech mých.
Nezamítej mne od tváři své,
a Ducha svatého svého neodjímej ode mne.
Navrať mi radost spasení svého,
a duchem dobrovolným utvrď mne.
I budu vyučovati přestupníky cestám tvým,
aby hříšníci k tobě se obraceli. {PP 545.4}

Vytrhni mne z pomsty pro vylití krve, ó Bože,
Bože spasiteli můj,
a budeť s veselím prozpěvovati jazyk můj
o spravedlnosti tvé.“

Žalm 51,3-16. {PP 546.1}

A tak ve svaté písni, která se bude zpívat na veřejných shromážděních jeho lidu za přítomnosti královského dvora, kněží a soudců, knížat a vojevůdců a která zachová až do posledního lidského pokolení na věčnou paměť jeho poklesek, vyzpíval král Izraele svůj hřích, svou lítost a svou naději, že milostí Boží dosáhne odpuštění. Nesnažil se skrýt svou vinu, nýbrž chtěl, aby se ostatní poučili z truchlivých následků jeho pádu. {PP 546.2}

Davidova lítost byla upřímná a hluboká. Nesnažil se omluvit svůj zločin. Jeho modlitbu nevyvolalo přání uniknout hrozícímu soudu. Uvědomoval si však hrůznost svého přestoupení proti Bohu, cítil, jak je jeho duše poskvrněna, ošklivil si svůj hřích. Nemodlil se jen za odpuštění, nýbrž za čistotu srdce. David se nevzdával boje ve svém zoufalství. V zaslíbeních, která dal Bůh kajícím hříšníkům, spatřoval jistotu, že se mu dostane odpuštění a přijetí. {PP 546.3}

„Nebo neoblíbil bys oběti, bychť ji i dal,
aniž bys zápalu přijal.
Oběti Boží duch skroušený;
srdcem skroušeným a potřebným, Bože, nezhrzíš.“

Žalm 51,18.19. {PP 546.4}

David sice klesl, Hospodin ho však pozvedl. A pak byl David d dokonalejší shodě s Hospodinem a se svými bližními než před svým pádem. V radosti nad svým vysvobozením pěl: {PP 546.5}

„Hřích svůj oznámil jsem tobě, a nepravosti své jsem neukryl. Řekl jsem: Vyznám na sebe Hospodinu přestoupení svá, a ty jsi odpustil nepravost hříchu mého... Ty jsi skrýše má, od ssoužení zachováš mne, a plésáním vítězným obdaříš.“

Žalm 32,5-7. {PP 546.6}

Mnozí reptají a obviňují Boha z nespravedlnosti, protože ušetřil Davida, jehož vina byla tak velká, když byl předtím zavrhl Saula za hříchy, které se jim zdají daleko méně ohavné. David se však pokořil a vyznal se ze svého hříchu, kdežto Saul pohrdl napomenutím a zatvrdil se ve své vzpurnosti. {PP 546.7}

Tento úsek Davidova života je pro kajícího hříšníka pln pozoruhodností. Je jedním z nejsilnějších a nejpůsobivějších příkladů bojů a pokušení lidstva, pravé lítosti před Bohem a víry v našeho Pána Ježíše Krista. Ve všech dobách byl zdrojem, z něhož čerpali posilu ti, kdož upadli v hřích a zápasili s břemenem své viny. Tisíce dítek Božích, které byly šalbou přivedeny do hříchu, si na pokraji zoufalství vzpomněly, jak Bůh přijal upřímnou lítost Davidovu a jeho vyznání, přestože musel trpět za svá přestoupení, a nabyly znovu odvahy, aby se kály a pokusily se opět kráčet cestou přikázání Božích. {PP 547.1}

Každý, komu se dostane napomenutí od Boha a kdo se pak pokoří, vyzná se ze svých hříchů a lituje jich, jako učinil David, může si být jist, že je pro něho ještě naděje. Každý, kdo ve víře přijme zaslíbení Boží, dojde odpuštění. Hospodin nezavrhne ani jedinou opravdově kající duši. Bůh dává zaslíbení: „Sváže sílu mou, aby učinil se mnou pokoj, aby, pravím, učinil se mnou pokoj.“ Izajáš 27,5. „Opusť bezbožný cestu svou, a člověk nepravý myšlení svá, a nechť se navrátí k Hospodinu, a slitujeť se nad ním, a k Bohu našemu, neboť jest hojný k odpuštění.“ Izajáš 55,7. {PP 547.2}

72. Kapitola — Vzpoura Absolonova

„Zaplatí čtyřnásobně," tak zněl rozsudek, který David nevědomky vynesl nad sebou samým, když vyslechl podobenství proroka Nátana. A podle rozsudku, který vynesl sám nad sebou, byl také souzen. Čtyři z jeho synů museli zemřít a ztráta každého z nich byla důsledkem otcova hříchu. {PP 548.1}

Hanebný zločin svého prvorozeného syna Amnona nechal David bez trestu. Zákon předpisoval pro cizoložníka trest smrti a zločin Amnonův proti přírodě byl dvojnásob těžký. David, který se sám odsoudil za svůj vlastní hřích, však zločin k zodpovědnosti nepohnal. Absolon, mstitel své sestry, jíž bylo tak hanebně ukřivděno, skrýval po dvě léta svou touhu po pomstě, až nakonec udeřil. Na slavnosti, jíž se zúčastnili královi synové, byl krvesmilný Amnon na rozkaz svého bratra zabit. {PP 548.2}

Davida zasála dvojnásobná rána. Uslyšel hroznou zprávu: „Pobil Absolon všecky syny královské, tak že z nich ani jednoho nezůstalo. Tedy vstav král, roztrhl roucha svá a ležel na zemi; všickni také služebníci jeho stáli, roztrhše roucha." Když se synové královi vrátili zděšeně do Jeruzaléma, řekli svému otci, jak to opravdu bylo: zabit byl jen Amnon, „a pozdvihše hlasu svého, plakali; též král i všickni služebníci jeho plakali pláčem velmi velikým". 2. Samuelova 13,30.31.36. Absolon pak uprchl k Tolmai, králi Gessur, otci své matky. {PP 548.3}

Jako svým ostatním synů dovolil David i Amnonovi, aby v mládí ukájel své sobecké choutky. Amnon bažil jen po tom, aby ukojil všechny své touhy a nedbal přitom přikázání Božích. Přestože se dopustil tak velkého hříchu, byl Bůh k němu dlouho shovívavý. Poskytl mu dvouroční lhůtu, v níž měl příležitost k pokání. Amnon však neustal v páchání hříchu a s neodpuštěným hříchem ho zastihla smrt a vydala ho strašnému soudu. {PP 548.4}

David zanedbal svou povinnost a nepotrestal Amnonův zločin. A protože otec neuposlechl předpisů Božích a syn neprojevil lítost nad svým činem, nechal Hospodin událostem jejich přirozený chod a nezbránil Absolonovi v jednání. Když rodičové nebo vládcové neplní své povinnosti a netrestají nepravosti, vezme věc do svých rukou sám Bůh. Jeho moc nebrání pak mocnostem zla, aby vytvořily takový řetěz událostí, při nichž je hřích potrestán hříchem. {PP 548.5}

Neblahé důsledky Davidovy shovívavosti k Amnonovi tím však neskončily. V ní byla totiž příčina, proč se Absolon odcizil svému otci. Když Absolon uprchl do Gessur, uvědomil si David, že zločin jeho syna si žádá potrestání a odmítl dát souhlas k jeho návratu. Tím král ještě zvýšil neřešitelnost situace, do níž se dostal. Energický, ctižádostivý a bezzásadový Absolon, který se svým útěkem do vyhnanství vyloučil z účasti na správě království, začal záhy kout nebezpečné pikle. {PP 549.1}

Uplynula dvě léta a Joáb se rozhodl, že usmíří otce a syna. Proto poslal do Tekoa pro ženu, jež byla známá svou moudrostí, a přikázal jí, aby šla ke králi a vydával se za vdovu, jejíž dva synové byli jí jedinou útěchou a oporou. Jeden z nich zabil v hádce druhého a všichni příbuzní nyní požadují, aby vrah byl vydán krevnímu mstiteli. „A tak," pravila matka„„uhasí jiskru mou, kteráž pozůstala, aby nezanechali muži mému jména a ostatku na zemi." 2. Samuelova 14,7. Krále líčení dojalo; ujistil ženu, že jejímu synovi se dostane královské ochrany. {PP 549.2}

Žena vynutila na králi opětovně slib, že mladíkovi nebude ublíženo, pak požádala krále o shovívavost a pravila, že jeho řeč byla jako řeč provinilce, který nechce povolat domů vyhnaného. „Všickniť," pravila, „jsme zajisté nepochybně smrtelní a jako vody, kteréž rozlity jsouce po zemi, zas sebrány býti nemohou, aniž se Bůh na něčí osobu ohlédá; ovšemť i myšlení svá vynesl, aby vyhnaného nevyháněl od sebe." Toto něžné a dojemné zobrazení lásky Boží k hříšníkovi, jehož autorem byl Joáb, surový voják, je jasným dokladem toho, že Izraelští byli dobře obeznámeni s velkými pravdami vykoupení. Král, který sám pociťoval potřebu milosrdenství Božího, nemohl oslyšet její prosbu. Rozkázal Joábovi: „Jdiž tedy, přiveď mládence Absolona". 2. Samuelova 14,14.21. {PP 549.3}

Absolon se mohl vrátit do Jeruzaléma, ale nesměl se ukázat u dvora nebo se setkat se svým otcem. David si začínal uvědomovat, jaké zlé účinky měla jeho shovívavost k vlastním dětem. Ačkoli svého krásného a nadaného syna nesmírně miloval něžnou láskou, cítil, že je nutné pro poučení Absolona i lidu, aby dal svou ošklivost nad jeho zločinem veřejně najevo. Absolon žil dva roky ve vlastním domově a neměl přístup ke dvoru. Žila s ním jeho sestra a její přítomnost mu nedala zapomenout na neodčinitelné bezpráví, které utrpěla. Lid viděl v královském synovi spíše hrdinu než vraha. Absolon o tom věděl a snažil se získat si srdce celého národa. Již svým zjevem vzbuzoval obdiv všech, kdož ho jen spatřili. „Nebylo pak žádného muže tak krásného jako Absolon ve všem Izraeli, aby takovou chválu měl. Od paty nohy jeho až do vrchu hlavy jeho nebylo na něm poškvrny." 2. Samuelova 14,25. Nebylo moudré od krále, že nechal muže tak ctižádostivého, vznětlivého a prudkého, jako byl Absolon, po dvě léta dumat o domnělých utrpěných křivdách. To, že mu David sice dovolil vrátit se do Jeruzaléma, ale nechtěl ho vidět, získalo Absolonovi sympatie lidu. {PP 549.4}

Zdá se, že stálá vzpomínka na vlastní přestoupení zákona Božího Davida mravně ochromila. Před svým hříchem byl David odvážný a rozhodný, nyní byl netečný a nerozhodný. Jeho vliv na národ poklesl. A to vše podporovalo záměry jeho syna. {PP 550.1}

Joáb se zasadil svým vlivem, že David konečně přijal svého syna. Došlo sice k usmíření, avšak Absolon nepřestal sledovat dále své ctižádostivé plány. Začal se chovat a žít téměř jako král, měl své vozy a koně a když jel, běželo před ním padesát mužů. Král toužil stále více a více po samotě a klidu, Absolon však se ucházel o přízeň lidu. {PP 550.2}

Davidova netečnost a nerozhodnost měla vliv i na státní správu. Výkon spravedlnosti se začal vyznačovat průtahy a odklady. Absolon dovedl obratně využít každého projevu nespokojenosti ve svůj prospěch. Každý den se tento muž ušlechtilého zjevu procházel u brány města, kde čekal zástup žadatelů na vyřízení svých žádostí o nápravu křivd a bezpráví. Absolon se vždy mezi ně vmísil, vyslechl jejich stesky, vyjádřil svou účast s jejich utrpením a vyslovil politování, že vláda neumí zjednat nápravu. Vyslechl třeba případ jednoho Izraelce a pravil mu: „Tvá pře výborná jest a pravá, ale kdo by tě vyslyšel, není žádného u krále.“ A k tomu dodal: „Ó kdyby mne kdo ustanovil soudcím v zemi této, aby ke mně chodil každý, kdož by měl nesnáz a při, a dopomáhal bych jemu k spravedlnosti! Ano i když někdo přicházel, klaněje se jemu, vztáhl ruku svou, a uchopě ho, políbil jej.“ 2. Samuelova 15,3-5. {PP 550.3}

Dovedné našeptávání králova syna rozdmýchávalo nespokojenost s vládou, a ta se rychle šířila. Posupně začali všichni Absolona vychvalovat. Všichni ho pokládali za dědice královského trůnu, byli na něho hrdi a považovali ho za hodna tohoto vysokého postavení a přáli si, aby již nastoupil na trůn. „Tak obracel k sobě Absolon srdce mužů Izraelských.“ 2. Samuelova 15,6. Jen král, který byl zaslepen láskou ke svému synu, nic netušil. Královský přepych, jímž se Absolon obklopil, pokládal David za snahu zvětšit slávu královského dvora a za výraz radosti ze smíření. {PP 550.4}

Když takto připravil národ na to, co obmýšlel, vyslal Absolon tajně své špehy ke všem kmenům, aby sladil opatření ke vzpouře. Aby skryl své zrádné záměry, použil náboženského zanícení. Dal kdysi dávno ještě ve svém vyhnanství slib, který musel splnit v Hebronu. Proto řekl králi: „Nechť jdu, prosím, a splním slib svůj v Hebronu, kterýž jsem učinil Hospodinu. Nebo byl učinil slib služebník tvůj, když jsem bydlil v Gessur v Syrii, řka: Jestliž mne zase kdy přivede Hospodin do Jeruzaléma, tedy službu jemu učiním.“ 2. Samuelova 15,7.8. Milující otec, potěšen tímto důkazem zbožnosti svého syna, propustil ho s požehnáním. Spiknutí již dozrálo. Svým pokrytectvím chtěl Absolon nejen obloudit krále, ale i upevnit důvěru lidu v sebe a tak ho svést ke vzpouře proti králi, Bohem vyvolenému. {PP 550.5}

Absolon se vydal do Hebronu a s ním „pak šlo dvě stě mužů z Jeruzaléma pozvaných, ale šli v upřímnosti své, aniž co o tom věděli“. 2. Samuelova 15,11. Muži, kteří doprovázeli Absolona, neměli ani tušení o tom, že jejich láska k Absolonovi je zavede do vzpoury proti jeho otci. Jakmile dorazil do Hebronu, povolal Absolon Achitofela, jednoho z předních rádců Davidových, muže věhlasného svou moudrostí, jehož názor byl pokládán za tak neomylný a moudrý, jako by to byla věštba. Achitofel se přidal ke spiklencům, a tím přispěl k tomu, že jejich vítězství se zdálo jisté a že se k nim přidalo mnoho vlivných mužů ze všech částí země. Když zazněl zvuk trub na znamení, že vzpoura začala, rozšířili Absolonovi zvědové po celé zemi zprávu, že Absolon se stal krále. Mnoho lidí se pak seskupilo kolem Absolona. {PP 551.1}

Zpráva o tom se zatím donesla ke králi do Jeruzaléma. Jakoby náhle procitl, poznal David, že přímo u jeho trůnu vypukla vzpoura. Jeho vlastní syn, jehož tak miloval a jemuž tak věřil, dychtil po tom zmocnit se koruny a bezpochyby ho i připravit o život. Nebezpečí, v němž se octl, pomohlo Davidovi zbavit se sklíčenosti, kterou tak dlouho nemohl setřást, a se zmužilostí svých mladých let se připravoval čelit hrozícím událostem. Absolon shromažďoval svá vojska v Hebronu, vzdáleném jen dvacet mil. Záhy mohou povstalci dorazit k branám Jeruzaléma. {PP 551.2}

David pohlédl ze svého paláce na hlavní město své říše. To, co viděl kolem sebe, byla „ozdoba krajiny, útěcha vší země,...město krále velikého“. Žalm 48,3. Zachvěl se při pomyšlení, že by je měl vystavit krveprolití a zpustošení. Má zavolat na pomoc poddané, kteří zůstali věrni jeho trůnu, a uhájit své hlavní město? Má dopustit, aby byl Jeruzalém zaplaven krví? Rozhodl se. Hrůzy války nesmějí postihnout vyvolené město. Opustí Jeruzalém a vyzkouší tak věrnost svého lidu; dá jim příležitost k tomu, aby se rozhodli, budou-li ho chtít bránit. V této těžké rozhodující chvíli cítil, že je jeho povinností k Bohu a k jeho národu udržet moc, již mu svěřilo nebe. Jaký bude výsledek boje, přenechá Bohu. {PP 551.3}

V pokoře vyšel sklíčený David z brány Jeruzaléma, vyhnán od svého trůnu, ze svého paláce a od truhly Boží povstáním svého milovaného syna. A lid ho následoval v dlouhém, smutném procesí, podobném pohřebnímu průvodu. Krále doprovázela tělesná stráž, složená z Cheretejských, Peletejských a šesti set Gittejských z Gát pod vedením Ittai Gittejského. S nesobeckostí sobě vlastní však David nechtěl připustit, aby tito cizinci, kteří mu poskytovali ochranu, s ním sdíleli jeho těžkosti. Vyslovil svůj údiv nad tím, že jsou ochotni přinést pro něho tuto oběť. Proto pravil Ittai Gittejskému: „Proč ty také jdeš s námi? Navrať s a zůstaň při králi: nebo cizozemec jsi, kterýž se tudíž zas odbéřeš k místu svému. Nedávnos přišel, a již bych dnes tebou pohnouti měl, abys s námi chodil? Jáť zajisté půjdu, kdež mi se nahodí. Navratiž se a zprovoď zase bratří své, a budiž s tebou milosrdenství a pravda.“ 2. Samuelova 15,19.20. {PP 551.4}

Ittai odpověděl: „Živť jest Hospodin a živť jest pán můj král, že na kterémkoli místě bude pán můj král, buď mrtev aneb živ, tuť bude i služebník tvůj.“ 2. Samuelova 15,21. Tito lidé byli dříve pohany, obrátili se a začali uctívat Boha; nyní tímto dokázali svou věrnost svému Bohu a svému králi. Vděčně přijal David jejich oddanost pro svou věc zdánlivě ztracenou a všichni přešli potok Cedron a vyrazili do pouště. {PP 552.1}

Pak se průvod zastavil. Blížila se k němu skupina mužů oděných v obřadní šat. „A aj, byl také Sádoch a všickni Levitové s ním, nesouce truhlu smlouvy Boží.“ 2. Samuelova 15,24. Stoupenci Davidovi v tom spatřovali šťastné znamení. Přítomnost svatého symbolu jim byla zárukou jejich vysvobození a konečného vítězství. Bude pro lid povzbuzením, aby se seskupil kolem krále. Přívrženci Absolonovi budou zděšeni, když ji v Jeruzalémě nenajdou. {PP 552.2}

Pohled na truhlu vyvolal v Davidovi na krátkou chvíli pocit radosti a vzbudil v něm naději. Brzy ji však zaplašily jiné myšlenky. Jako ustanovený vládce dědictví Božího měl svatou zodpovědnost. Ne osobní zájmy, ale slávu Boží a dobro národa měl mít král Izraele především na mysli. Bůh, jenž přebývá mezi cherubíny, pravil o Jeruzalému: „Tuť přebývati budu.“ (Žalm 132,14) a bez božského souhlasu nemá kněz ani král práva odnést odtud symbol přítomnosti Boží. A David věděl, že jeho srdce a jeho život musí být v souladu s božskými předpisy, nemá-li mu truhla přinést spíše neštěstí než zdar. Myslil stále na velký hřích, jehož se dopustil. A v tomto spiknutí poznával spravedlivý trest Boží. Meč, který neměl odejít z jeho domu, byl tasen. Nemohl vědět, jak boj dopadne. Neměl práva odnést z hlavního města královský svatý symbol, který ztělesňoval vůli jejich božského vladaře a který byl ústavou říše a základem jejího blahobytu. {PP 552.3}

Přikázal Sádochovi: „Dones zase truhlu Boží do města. Jestližeť najdu milost před očima Hospodinovýma, přivedeť mne zase, a ukážeť mi ji i příbytek svůj. Pakliť řekne takto: Nelíbíš mi se, aj, teď jsem, nechť mi učiní, což se mu dobrého vidí.“ A k tomu dodal: „Zdaliž ty nejsi vidoucí?“ — tj. mužem, kterého ustanovil Bůh, aby učil lid. „Navratiž se do města u pokoji, Achimaas pak syn tvůj, a Jonata syn Abiatarův, dva synové vaši, budou s vámi. Hle, já pobudu na rovinách pouště, dokudž nepřijde poselství od vás, skrze něž by mi oznámeno bylo.“ 2. Samuelova 15,25-28. Ve městě mu kněží mohli prokázat dobrou službu, protože tam mohou sledovat pohyby a úmysly nepřítele a prostřednictvím svých synů Achimaase a Jonaty je tajně sdělovat králi. {PP 552.4}

Když zástup lidu spatřil kněze, vracející se s truhlou do Jeruzaléma, padl na něj hluboký smutek. Jejich král se stal uprchlíkem, oni vyhnanci, zbavenými i truhly Boží. Jejich budoucnost byla temná, měli strach a zlé předtuchy. „Ale David šel vzhůru k vrchu hory Olivetské, vstupuje a pláče, maje přikrytou hlavu svou; šel pak bos. Všecken také lid, kterýž byl s ním, přikryl jeden každý hlavu svou, a šli, ustavičně plačíce. Tady povědíno Davidovi, že Achitofel jest s těmi, kteříž se spikli s Absolonem.“ 2. Samuelova 15,30.31. David v tom znovu poznal následky svého hříchu. Zrada Achitofela, nejschopnějšího a nejchytřejšího ze všech politických předáků, byla pomstou za to, že David učinil křivdu jeho vnučce Betsabé, čímž způsobil pohanu celé jeho rodině. {PP 553.1}

„I řekl David: Zruš, prosím, ó Hospodine, radu Achitofelovu.“ 2. Samuelova 15,31. Když vystoupil na vrch hory, sklonil se král k modlitbě, vložil břímě své duše na Hospodina a pokorně prosil o smilování Boží. Jeho prosba byla vzápětí vyslyšena: Přišel k němu totiž Chusai Architský, moudrý a schopný rádce, s roztrženým rouchem a prstí na hlavě, který se rozhodl sdílet svůj osud s osudem sesazeného krále na útěku. Jakoby božsky osvícen David pochopil, že tento věrný a upřímný muž může nejlépe posloužit jeho zájmům v hlavním městě. Na Davidovu prosbu se Chusai vrátil do Jeruzaléma, aby nabídl své služby Absolonovi a rušil pak moudré rady Achitofelovy. {PP 553.2}

S tímto paprskem naděje ve svém chmurném postavení pokračoval král a jeho stoupenci ve své cestě. Sestoupili po východním svahu hory Olivetské a skalnatou neutěšenou pustinou, divokými roklemi po kamenitých, srázných stezkách mířili k Jordánu. „Tedy bral se král David do Bahurim, a aj, vyšel odtud muž z čeledi domu Saulova, jeho jméno bylo Semei, syn Gerův kterýž vždy jda, zlořečil. Ano i kamením házel na Davida, a na všecky služebníky krále Davida, ačkoli všecken lid a všickni udatní byli po pravici jeho i po levici jeho. A takto mluvil Semei, když mu zlořečil: Vyjdi, vyjdi, vražedlníče a nešlechetníče. Obrátilť jest na tebe Hospodin všelikou krev domu Saulova, na jehož jsi místě kraloval, a dal Hospodin království v ruku Absolona syna tvého. A aj, již se vidíš v svém neštěstí, nebo jsi vražedlník.“ 2. Samuelova 16,5-8. {PP 553.3}

Pokud byl David v postavení vládnoucího krále, nedal Semei ani slovem, ani činem najevo, že není jeho věrným poddaným. Když však na krále dolehly rány, projevila se pravá povaha tohoto Benjamínce. Když byl David na trůně, uctíval ho, když však byl nyní pokořen, spílal mu a zlořečil. Myslil si, že ostatní jsou právě tak mrzcí a sobečtí jako on, a podněcován satanem vyléval svou nenávist na toho, jehož trestal Bůh. Jestliže někdo triumfuje nad druhým, kdo je právě postižen, jestliže ho tupí a souží, jedná pod vlivem satanovým. {PP 554.1}

Obvinění, která Semei vznesl proti Davidovi, byla naprosto nemístná, byla to nízká a zlomyslná pomluva. David se nedopustil žádného bezpráví na Saulovi a na jeho rodině. Když se byl Saul octl zcela v jeho moci a David ho mohl usmrtit, utrhl toliko cíp jeho šatu a ještě si vyčítal, že tak projevil neúctu k pomazanému Páně. {PP 554.2}

Jak mu byl lidský život svatý, podal David důkaz v době, kdy sám byl štván jako dravá zvěř. Jednoho dne, když se skrýval v jeskyni Adulam, zalétly jeho myšlenky do dětství s jeho nezkalenou svobodou a uprchlík zvolal: „Ó by mi někdo dal píti vodu z cisterny Betlémské, kteráž jest u brány!“ Betlém byl tehdy v rukou Filištínských. Tři stateční muži z Davidovy skupiny však pronikli strážemi a přinesli svému pánu vodu z Betléma. David se jí nemohl napít. „Nedejž mi toho, ó Hospodine, abych to učiniti měl,“ zvolal „zdaliž to není krev mužů těch, kteříž šli, opováživše se života svého?“ 2. Samuelova 23,15-17. A s úctou vylil vodu jako oběť Bohu. David byl válečník, značnou část svého života strávil na bojištích, kde viděl mnoho násilí; a je jen málo takových, kteříž prošli takovou zkouškou a byli jen tak málo zasaženi jejím otupujícím a znemravňujícím vlivem, jako byl David. {PP 554.3}

Abizai, Davidův synovec, jeden z jeho nejstatečnějších hejtmanů, nemohl už déle trpělivě naslouchat urážkám Semeiovým. „Proč,“ zvolal, „zlořečí tento mrtvý pes pánu mému králi? Nechť jdu medle a setnu mu hlavu.“ Král mu to však nedovolil. „Aj,“ pravil, „syn můj...hledá bezživotí mého, čím více nyní tento syn Jemini? Nechte ho, ať zlořečí, nebo jemu rozkázal Hospodin. Snad popatří Hospodin na ssoužení mé, a odplatí mi Hospodin dobrým za zlořečenství jeho dnes.“ 2. Samuelova 16,9.11.12. {PP 554.4}

Svědomí promlouvalo k Davidovi a říkalo mu trpké pokořující pravdy. Jeho věrní poddaní se divili této náhlé změně v jeho šťastném osudu, pro krále to však nebylo tajemstvím. Často měl neblahé tušení, že taková chvíle jednou přijde. Podivoval se, že Bůh tak dlouho snášel jeho hříchy a odkládal zaslouženou odplatu. A ani v této chvíli, kdy musel prchat jako o překot, bos a v cárech místo v královském hávu, kdy nářek jeho stoupenců se odrážel od hor a kdy myslil na své milované město, jež bylo dějištěm jeho hříchu, neztrácel naději. Věřil, že Hospodin bude k němu milosrdný. {PP 554.5}

Mnohý hříšník omlouvá hřích tím, že poukazuje na Davidův pád. Jak málo však je takových, kteří projevují takovou lítost a pokoru jako David. Jak málo je takových, kdož snášejí pokárání a trest s takovou trpělivostí a odvahou jako David. A David se vyznal ze svého hříchu a po léta se snažil plnit své povinnosti věrného sluhy Božího. Pracoval ze všech sil na budování svého království, které pod jeho vládou dosáhlo nevídané moci a blahobytu. Shromáždil obrovské zásoby stavebních hmot ke stavbě domu Božího. A nyní by měla být všechna jeho celoživotní práce zničena? Což se plody jeho úsilí, jeho vynikajícího ducha a státnického umění musejí dostat do rukou jeho bezohledného a zrádného syna, který nedbá cti Boží, ani blaha Izraele? Jak pochopitelné by bylo, kdyby David v této těžké situaci začal reptat proti Bohu! {PP 555.1}

David viděl příčinu rány, která na něho dopadla, ve svém hříchu. Ze slov proroka Micheáše vane duch, jímž byla prodchnuta duše Davidova. „Sedím-li v temnostech, svítí mi Hospodin. Zuřivost Hospodinovu ponesu, nebo jsem proti němu zhřešila, až se vždy zasadí o mou při, a mne zastane.“ Micheáš 7,8.9. A Hospodin Davida neopustil. Tento úsek Davidova života, v němž se mu dostalo nejkrutějších urážek a nejkrutějšího bezpráví, ale v němž se projevil tak pokorným, nesobeckým a šlechetným, je jedním z nejskvělejších úseků celého jeho života. Nikdy nebyl vládce Izraele v očích nebes větší než v této hodině svého nejhlubšího ponížení. {PP 555.2}

Kdyby byl Bůh ponechal Davida v hříchu a nepotrestal ho, kdyby ho byl nechal dále v klidu vládnout, přestože přestoupil božské předpisy, byl by tím pochybovačům a nevěřícím poskytl důvod, aby poukazováním na Davidův případ mohli napadat náboženství a bibli. Trestem, kterým Davida postihl, však Hospodin dává najevo, že nemůže trpět nebo omluvit hřích. Život Davidův nám umožňuje poznat velký cíl, který Bůh sleduje tím, že trestá hřích. Umožňuje nám pochopit, jak Bůh i svými nám nepochopitelnými soudy uskutečňuje své milostivé a blahodárné úmysly. Bůh dopustil, aby na Davida dopadla rána, leč nezahubil ho. V tavicí peci se mají věci čistit, nikoli strávit. Hospodin praví: „Jestliže by ustanovení mých poškvrnili, a přikázání mých neostříhali, tedy navštívím metlou přestoupení jejich, a trestáním nepravost jejich. Ale milosrdenství svého neodejmu od něho, aniž klamati budu proti pravdě své.“ Žalm 89,32-34. {PP 555.3}

Krátce potom, kdy David opustil Jeruzalém, vtáhl tam Absolon se svým vojskem a bez boje se zmocnil pevnosti Izraele. Mezi prvními, kdož vítali nově korunovaného panovníka, byl Chusai. {PP 555.4}

Absolon byl překvapen a potěšen, když spatřil starého otcova přítele a rádce. Byl si jist svým úspěchem. Dosud se mu jeho záměry dařily. Toužil po tom upevnit svůj trůn a získat důvěru lidu, a proto pozval Chusaie ke svému dvoru. {PP 556.1}

Absolon shromáždil obrovské vojsko. Převážná většina jeho vojáků však neměla vojenský výcvik. Dosud se žádného boje nezúčastnili. Achitofel si dobře uvědomoval, že Davidovo postavení není zdaleka beznadějné. Značná část národa mu zůstala věrna. Měl na své straně osvědčené bojovníky, kteří byli králi oddáni a kterým veleli schopní a zkušení vojevůdci. Achitofel si uvědomoval, že po prvním výbuchu nadšení pro nového krále by mohl nastat zvrat. Kdyby se vzpoura nepodařila, mohl by se Absolon smířit se svým otcem, a pak by on, Achitofel, jako jeho první rádce, mohl být pokládán za hlavního viníka, který vyvolal vzpouru, a dopadl by na něho nejtěžší trest. Aby Absolonovi zahradil cestu zpět, poradil mu učinit něco, co by mu v očích celého národa znemožnilo usmíření s otcem. S ďábelskou vychytralostí přiměl tento lstivý a bezzásadový státník Absolona k tomu, aby ke zločinu vzpoury připojil ještě zločin krvesmilstva. Před očima všeho Izraele si měl k sobě vzít souložnice svého otce a tak dát podle obyčejů východních národů najevo, že nastupuje na trůn svého otce. A Absolon uposlechl této ohavné rady. Tak se naplnilo slovo Boží, dané Davidovi skrze proroka: „Aj, já vzbudím proti tobě zlé z domu tvého, a vezma ženy tvé před očima tvýma, dám je bližnímu tvému...a a čkoli ty učinil jsi to tajně, já však učiním to zjevně přede vším Izraelem a všechněm známé.“ 2. Samuelova 12,11.12. Bůh nebyl původcem této hanebnosti, avšak pro Davidův hřích nezasáhl svou mocí, aby jí zabránil. {PP 556.2}

Achitofel se těšil velké vážnosti pro svou moudrost, ale nedostávalo se mu osvícení, jež pochází od Boha. „Počátek moudrosti jest bázeň Hospodinova“ (Přísloví 9,10) a tu Achitofel neznal, neboť pak by sotva byl vyhlídky na úspěch zrady podepřel ještě zločinem krvesmilstva. Zkažení osnují zlo a myslí si, že všemocná prozřetelnost nemůže zkřížit jejich záměry, „ale ten, jenž přebývá v nebesích, směje se, Pán posmívá se jim“. Žalm 2,4. Hospodin praví: „Aniž povolili radě mé, ale pohrdali všelikým domlouváním mým. Protož jísti budou ovoce skutků svých, a radami svými nasyceni budou. Nebo pokoj hloupých zmorduje je, a štěstí bláznů zahubí je.“ Přísloví 1,30-32. {PP 556.3}

Když se Achitofelovi zdařilo zajistit si vlastní bezpečnost, začal naléhat na Absolona, aby ihned vytáhl proti Davidovi. „Nechť medle vyberu dvanácte tisíc mužů,“ pravil, „abych vstana, dohonil Davida noci této. A dostihna ho, dokudž je ustalý a zemdlené má ruce, předěsím jej, a uteče všecken lid, kterýž jest s ním, i zamorduji krále samého. A tak obrátím všecken lid k tobě.“ Plán byl předložen královým rádcům a ti jej schválili. Kdyby se byl uskutečnil, byl by David jistě padl, pokud by Hospodin přímo nezakročil pro jeho záchranu.

Události však řídila moudrost vyšší než moudrost věhlasného Achitofela. „Hospodin zajisté to způsobil, aby zrušena byla rada Achitofelova, kteráž sic dobrá byla, aby tak uvedl Hospodin na Absolona zlé věci.“ 2. Samuelova 17,1-3.14. {PP 556.4}

Chusai nebyl do rady pozván a sám se nechtěl vtírat, aby o něm nevzniklo podezření, že je špión. Absolon, který si vysoce vážil úsudku rádce svého otce, však po skončení porady předložil Chusaiovi plán Achitofelův. Chusai poznal, že kdyby se navrhovaný plán uskutečnil, byl by David ztracen. Proto pravil: „Neníť dobrá rada, kterouž dal Achitofel nyní.“ Pak řekl: „Ty víš o otci svém i mužích jeho, že jsou udatní, k tomu zjitření na mysli, jako nedvědice osiřelá v poli. Nadto otec tvůj jest muž válečný, kterýž nebude nocovati s lidem, nýbrž nyní spíše v záloze stojí v nějaké jeskyni, aneb v některém jiném místě.“ Chusai pak přesvědčoval Absolona, že budou-li jeho vojska Davida pronásledovat, nepodaří se jim ho zajmout a utrpí-li přitom porážku, ztratí odvahu, což by jeho věci velmi uškodilo. „Nebo,“ pravil, „ví všecken Izrael, že jest zmužilý otec tvůj, a silní ti, kteříž jsou s ním.“ A navrhl plán, který hověl marnivé a sobecké povaze Absolonově, která se ráda chlubila svou mocí: „Radím, abys, shromáždě k sobě všecken Izrael od Dan až do Bersabé, kterýž v množství jest jako písek při moři, ty sám životně vytáhl k boji. A tak potáhneme proti němu, na kterém by koli místě nalezen býti mohl, a připadneme na něj, jako padá rosa na zemi; i nepozůstane z něho, totiž ze všech mužů, kteříž jsou při něm, ani jednoho. Jestliže by se pak shrnul do města, snesou všecken lid Izraelský k tomu městu provazy, a vtrhneme je až do potoka, tak aby tam ani kaménka nebylo lze najíti.“ 2. Samuelova 17,7-13. {PP 557.1}

„I řekl Absolon a všickni muži Izraelští: Lepšíť jest rada Chusai Architského, než rada Achitofelova.“ Jediný člověk se však nedal oklamat — Achitofel již přesně předvídal, jaké následky bude mít tato osudná chyba Absolonova. Poznal, že věc vzbouřenců je ztracena. Věděl, že ať to s královským synem dopadne jakkoli, pro něho, který mu radil a podněcoval ho k největším zločinům, není naděje. Achitofel povzbudil Absolona ke vzpouře, radil mu k největší ohavnosti, aby zneuctil svého otce, radil mu, aby usmrtil Davida a poradil mu, jak to provést, zmařil poslední možnost smíření s králem. A nyní dal Absolon přednost před jeho radami radám jiného. Rozlícen hněvem a žárlivostí a jat zoufalstvím, „odjel do domu svého, do města svého, a učiniv pořízení v čeledi své, oběsil se a umřel“. 2. Samuelova 17,14.23. Tak dopadl se svou moudrostí ten, jenž spoléhaje na své vlohy neučinil Boha svým rádcem. Satan vábí člověka svým lichocením a svými sliby, ale nakonec každá duše shledá, že „odplata za hřích jest smrt“. Římanům 6,23. {PP 557.2}

Chusai si nebyl jist, zda se vrtošivý král zařídí podle jeho rady, a proto ihned poslal Davidovi výzvu, aby neprodleně uprchl za Jordán. Kněžím, kteří měli výzvu doručit Davidovi po svých synech, poslal Chusai toto poselství: „Tak a tak radí Achitofel Absolonovi a starším Izraelským, ale já takto a takto jsem radil. Nyní tedy...nezůstávej přes noc na rovinách pouště, ale přeprav se bez meškání, aby snad nebyl sehlcen král i všecken lid, kterýž jest s ním.“ 2. Samuelova 17,15.16. {PP 558.1}

Mladíci vzbudili podezření, začali je stíhat, ale podařilo se jim splnit nebezpečné poslání. A tak se k Davidovi, unavenému a sklíčenému, dostalo poselství, že musí ještě té noci překročit Jordán, neboť jeho syn usiluje o jeho bezžití. {PP 558.2}

Jaké pocity musel mít král, jemuž se děla tak krutá křivda, ve chvíli tak strašného nebezpečí? Jakými slovy vylil pocity své duše David, „zmužilý, silný muž," válečník, král, jehož slovo bylo zákonem, zrazený svým synem, jehož miloval a hýčkal a v něhož nemoudře skládal svou důvěru, opuštěný svými poddanými, spjatými s ním nejsilnějšími pouty cti a věrnosti? V hodině své nejkrutější zkoušky upjal se David k Bohu a pěl: {PP 558.3}

„Hospodine, jakž jsou mnozí nepřátelé moji!
Mnozí povstávají proti mně.
Mnozí mluví o duši mé:
Nemáť tento žádné pomoci v Bohu.
Ale ty, Hospodine, jsi štítem vůkol mne,
slávou mou, a kterýž povyšuješ hlavy mé.
Hlasem svým volal jsem k Hospodinu,
a vyslyšel mne s hory svaté své.
Já jsem lehl, a spal jsem,
i zas procítil; nebo mne zdržoval Hospodin.
Nebuduť se báti mnoha tisíců lidí,
kteříž se vůkol kladou proti mně…
Tvéť, ó Hospodine, jest spasení,
a nad lidem tvým požehnání tvé."

Žalm 3,2-9. {PP 558.4}

David a všechen lid, který byl s ním — bojovníci a státníci, staří a mladí, ženy a děti — překročili za tmavé noci hlubokou a bystrou řeku. „Prvé než se rozednilo, nezůstal ani jeden, ješto by se nepřepravil přes Jordán." 2. Samuelova 17,22. {PP 558.5}

David se svým vojskem se usadil v Mahanaim, královském sídle Izbozetově. Bylo to silně opevněné město obklopené horami, vhodné jako útočiště v době války. Krajina byla bohatá a její lid byl věci Davidově přátelsky nakloněn. K Davidovi se zde přidalo mnoho dalších stoupenců a bohatí mu přinášeli hojné dary, potraviny a další nutné potřeby. {PP 558.6}

Chusaiova rada splnila svůj účel, Davidovi se podařilo uniknout. Prudký a nerozvážný Absolon však neměl stání a vyrazil, aby dostihl svého otce. „Přepravil se přes Jordán, on i všecken lid Izraelský s ním." 2. Samuelova 17,24. Vrchním velitelem svého vojska stanovil Amazu, syna Davidovy sestry Abigail. Vojsko měl nesmírné, leč vojáci byli nevycvičeni a nedostatečně připraveni k utkání s ostřílenými bojovníky jeho otce. {PP 559.1}

David rozdělil své vojsko do tří oddílů, jímž stáli v čele Joáb, Abizai a Ittai Gettejský. Rozhodl se, že sám povede své vojsko do boje, avšak důstojníci, rádci a lid mu v tom zabránili. „Nikoli nepotáhneš," pravili, „nebo jestliže bychom i utíkali, nebudouť na to velmi dbáti, aniž, by nás i polovici zbili, budou toho velmi vážiti. Ty sám zajisté jsi jako z nás deset tisíců, protož lépe bude, abys nám byl v městě ku pomocí. I řekl jim král: Což se vám za dobré vidí, učiním." 2. Samuelova 18,3.4. {PP 559.2}

Ze zdí města bylo již vidět vojsko povstalců. Uchvatitel trůnu měl pak početné vojsko, že v porovnání s ním Davidovo vojsko se zdálo nepatrnou hrstkou. Při pohledu na nepřátelské vojsko však David ani nepomyslil na svou korunu a na království, ani na svůj vlastní život, který závisel na výsledku bitvy. Srdce otcovo bylo naplněno láskou ke vzpurnému synu a soucitem k němu. Když vojsko vycházelo z městských bran, povzbuzoval David své věrné vojáky a vyzýval je, aby táhli do boje s důvěrou, že Bůh Izraele jim dopřeje vítězství. Ani v této chvíli však nemohl v sobě potlačit lásku k Absolonovi. Když Joáb, vítěz mnoha bitev, kráčel v čele prvního oddílu kolem krále a sklonil svou hrdou hlavu, aby vyslechl poslední slova panovníka, tu uslyšel jeho rozechvělý hlas: „Zacházejtež mi pěkně s synem Absolonem." Týž příkaz dostali i Abizai a Ittai: „Zacházejtež mi pěkně s synem Absolonem." 2. Samuelova 18,5. Králova úzkostlivost však vzbudila dojem, že Absolon je mu dražší než jeho království, dražší než jeho poddaní, kteří zůstali věrní jeho trůnu, a jen ještě rozdmýchala rozhořčení vojáků proti nezdárnému synu. {PP 559.3}

Bojištěm se stal les nedaleko břehů Jordánu, kde se početnost vojska Absolonova nemohla uplatnit, nýbrž byla spíše nevýhodou. V lesním houští a křoví ztratilo nevycvičené vojsko přehled a vymklo se velení. A „poražen jest tu lid Izraelský od služebníků Davidových, a stala se tu porážka veliká v ten den až do dvaceti tisíců". Když Absolon viděl, že bitva je ztracena, obrátil se na útěk, avšak hlava mu uvázla ve větvích košatého stromu, mezek pod ním uprchl a Absolon zůstal bezmocně zavěšen, vydán na pospas svým nepřátelům. Tak ho našel jeden voják, který sice ušetřil jeho života ze strachu, aby se neznelíbil králi, ale oznámil Joábovi, co viděl. Joáb se nerozpakoval. Býval přítelem Absolonovým, dvakrát ho usmířil s Davidem, ale jeho důvěry bylo bezostyšně zneužito. K této vzpouře se všemi jejími hrůzami by nebylo mohlo dojít, kdyby se byl Absolon nevrátil ke dvoru díky Joábovu orodování. Nyní bylo v moci Joábově zničit jednou ranou původce všeho zla. „Vzav tři kopí do ruky své, vrazil je do Absolona..A vzavše Absolona, uvrhli jej v tom lese do jámy veliké, a nametali na něj hromadu kamení velmi velikou." 2. Samuelova 18,7.14.17. {PP 559.4}

Tak skončili původci vzpoury v Izraeli. Achitofel se připravil o život vlastní rukou. Královský syn Absolon, jehož sláva a krása byla pýchou Izraele, ztratil život v rozkvětu svého mládí, jeho mrtvé tělo vhozeno do jámy a přikryto hromadou kamení na znamení věčné hanby. Za svého života dal Absolon postavit pro sebe nádherný památník v údolí

králů, nyní však jedinou památkou, jež označoval jeho hrob, byla hromada kamení v poušti. {PP 560.1}

Když byl usmrcen vůdce povstání, dal Joáb zvukem trub znamení svému vojsku, aby přestalo pronásledovat prchajícího nepřítele, a vyslal posly se zprávou ke králi. {PP 560.2}

Strážce na městských hradbách, který sledoval bojiště, spatřil, jak k městu přibíhá muž. Krátce po něm se objevil druhý přibíhající muž. Když se první muž přiblížil, pravil strážce králi, který čekal u brány. „Vidím běh prvního, jako běh Achimaasa, syna Sádochova. I řekl král: Dobrýtě to muž, protož s dobrým poselstvím jde. Tedy volaje Achimaas, řekl králi: Pokoj tobě. A pokloniv se králi,tváří svou k zemi, řekl: Požehnaný Hospodin Bůh tvůj, kterýž podmanil muže ty, kteříž pozdvihli rukou svých proti pánu mému králi.“ Na dychtivý králův dotaz: „Dobře-li se má syn můj Absolon?“ (2. Samuelova 18,27-29) dal Achimaas vyhýbavou odpověď. {PP 560.3}

Přiběhl druhý posel a volal: „Zvěstuje se pánu mému králi, že vysvobodil tě dnes Hospodin z ruky všech povstávajících proti tobě.“ Znovu vyšla z otcových úst úzkostlivá otázka: „Jest-liž živ syn můj Absolon?“ Posel nemohl zatajit vážné zprávy a odpověděl: „Nechť jsou tak, jako syn králův, nepřátelé pána mého krále, i všickni, kteříž povstávají proti tobě ke zlému.“ To Davidovi stačilo. Už se dále nevyptával, sklonil hlavu a „vstoupiv do horního pokoje na bráně, plakal a jda, mluvil takto: Synu můj Absolone, synu můj, synu můj Absolone! Ó kdybych byl umřel za tebe, Absolone synu můj, synu můj!“ 2. Samuelova 18,31-33. {PP 560.4}

Vítězné vojsko, vracející se z bojiště, blížilo se k městu a jeho vítězoslavné volání vracelo se ozvěnou z hor. Když však vojáci vešli do města, ztichl jejich jásot, ruce s korouhvemi klesly a pochodovali se sklopenými zraky podobni spíše těm, kdož utrpěli porážku, než jako vítězové, neboť král je neočekával, aby je uvítal. Místo toho slyšeli z pokoje nad branou jeho srdcervoucí nářek: „Synu můj Absolone, synu můj, synu můj Absolone! Ó kdybych byl umřel za tebe, Absolone synu můj, synu můj!“ 2. Samuelova 19,1. {PP 560.5}

„Obrátilo se to vysvobození toho dne v kvílení všemu lidu; nebo slyšel lid v ten den, že bylo praveno: Zármutek má král pro syna svého. A tak kradl se lid tohoto dne, vcházeje do města jako se krade lid, když se stydí, utíkaje z boje.“ 2. Samuelova 19,2.3. {PP 561.1}

Joába to naplnilo rozhořčením. Bůh jim dal příčinu k radosti a k jásotu. Byla potlačena největší vzpoura, jakou kdy Izrael zažil, a toto velké vítězství se nyní zvrátilo v truchlení za toho, jehož zločin stál krev tisíců statečných. Drsný nevybíravý voják vrhl ke králi a opovážlivě mu pravil: „Zahanbil jsi dnes tváři všech služebníků svých, kteří vysvobodili život tvůj dnes, a život synů tvých i dcer tvých ....miluje ty, kteříž tě mají v nenávisti, a v nenávisti maje ty, kteříž tě milují. Nebos dokázal dnes, že sobě nevážíš hejtmanů a služebníků. Shledalť jsem to zajisté dnes, že kdyby byl Absolon živ zůstal, bychom pak

všickni dnes byli pobiti, tedy dobře by se tobě to líbilo. Protož nyní vstana, vyjdi, a mluv ochotně k služebníkům svým; nebo přisahámť skrze Hospodina, jestliže nevyjdeš, žeť nezůstane žádný s tebou této noci, a to bude tobě horší, nežli všecky zlé věci, kteréž na tebe přišly od mladosti tvé až dosavad.“ 2. Samuelova 19,5-7. {PP 561.2}

Jakkoli tvrdá, ba krutá to byla výčitka pro zarmouceného krále, David se pro ni nemrzel. Poznal, že jeho vojevůdce je v právu, vyšel k bráně a pozdravil své chrabré vojáky, kteří pochodovali kolem něho, a pochválil je za jejich statečnost a odvahu. {PP 561.3}

73. Kapitola — Davidova Poslední Léta

Porážka Absolona nepřinesla království okamžitý mír. Ke vzpouře se přidala tak velká část národa, že David se nemohl vrátit do svého hlavního města a ujmout se opět své moci, dokud ho k tomu nevyzvou kmeny. Ve zmatku, který nastal po Absolonově porážce, nebyl král dostatečně rychle a rozhodně povolán na trůn a když tak konečně kmen Juda učinil, vyvolalo to řevnivost ostatních kmenů a nové povstání. To však bylo rychle potlačeno a do Izraele se navrátil mír a pokoj. {PP 562.1}

Davidův případ nám poskytuje jedno z nejpůsobivějších svědectví o nebezpečích, která ohrožují duši; jsou to moc, bohatství a světské pocty, tedy věci, po nichž lidé nejvíce baží. Jen málokdo, kdo prodělal to co David, byl lépe připraven pro to, aby obstál v takové zkoušce. Davidova raná léta, která strávil jako pastýř a která ho naučila skromnosti, trpělivé práci a starostlivosti o stáda; styk s přírodou v samotě hor, kde se rozvíjelo jeho nadání pro hudbu a poezii a kde se obracely jeho myšlenky ke Stvořiteli; život v pustinách, který ho naučil kázni a odříkání, kde nabyl odvahy, síly, trpělivosti v Boha, - to vše zařídil Hospodin k přípravě Davida pro trůn Izraele. Davidovi se dostalo skvělých projevů lásky Boží. Byl bohatě obdařen duchem Božím. Na příkladu Saulově poznal, jak naprosto bezcenná je lidská moudrost, neopírá-li se o božskou. Světské úspěchy a pocty však tak oslabily povahu Davidovu, že opětovně podléhal pokušení. Styk s pohanskými národy vedl k touze napodobovat jejich zvyky a obyčeje a dosáhnout světské velikosti. Izrael se měl proslavit jako národ Hospodinův. Když však Izraelští zpyšněli a nabývali na sebevědomí, přestal je tento úděl uspokojovat. Začali se spíše starat o své postavení mezi ostatními národy. To nutně muselo vést k pokušení. Snaha o rozšíření územních výbojů na úkor cizích národů vedla Davida k rozhodnutí zvýšit početní stav vojska zavedením vojenské služby pro všechny, kdož dosáhli vhodného věku. K tomu bylo třeba sčítání obyvatelstva. Byla to pýcha a ctižádost, která podnítila krále k tomuto kroku, neboť sčítání lidu mělo ukázat rozdíl mezi tím, jak říše byla slabá, když David nastoupil na trůn, a jak je silná a bohatá za jeho vlády. To ovšem nezbytně povede k tomu, že ještě více vzroste sebevědomí krále i národa. Písmo svaté praví: „Satan pak povstal proti Izraelovi a ponoukl Davida, aby sečtl lid Izraelský.“ 1.Paralipomenon 21,1. Izrael pod vedením Davida vděčil za své blaho požehnání božímu spíše než schopnosti svého krále nebo síle svého vojska. Zvýšení vojenské síly říše však muselo v sousedních národech vzbudit dojem, že Izrael spoléhá na vlastní vojsko a nikoli na sílu Hospodinovu. {PP 562.2}

Ačkoli lid Izraele byl hrdý na velikost svého království, nebyl nikterak nadšen Davidovým plánem na tak pronikavé rozšíření vojenské služby. Připravované sčítání vyvolalo velkou nespokojenost; bylo totiž nutné použít k tomu důstojníků místo kněží a úředníků, kteří dosud vždy sčítání prováděli. Účel sčítání přímo odporoval zásadám vlády Boží. Dokonce i Joáb měl proti tomu námitky, přestože si až do té chvíle neukládal při svém jednání mravní zábrany. Pravil: „Přijdež Hospodin lidu svého, což ho koli, stokrát více. I

zdaliž, pane můj králi, nejsou všickni oni pána mého služebníci? Proč toho vyhledává pán můj? Proč má býti uvedena pokléska na Izraele? Ale řeč královská přemohla Joába. A tak vyšed Joáb, prošel všecken lid Izraelský; potom navrátil se do Jeruzaléma.“ Ještě než bylo sčítání lidu ukončeno, dospěl David k přesvědčení, že se dopustil hříchu. Kál se a řekl Bohu: „Zhřešil jsem těžce, že jsem to učinil, ale nyní odejmi, prosím, nepravost služebníka svého, nebo jsem velmi bláznivě učinil.“ Příštího jitra přinesl Davidovi poselství prorok Gád: „Toto praví Hospodin: Vol sobě, buďto hlad za tři léta, buď abys za tři měsíce kažen byl od protivníků svých, když by meč nepřátel tvých dotekl se tebe, aneb aby za tři dni meč Hospodinův a mor byl v zemi, a anděl Hospodinův aby hubil po všech končinách Izraelských. Již tedy viz,“ pravil prorok, „co mám odpovědíti tomu, kterýž mne poslal.“ 1. Paralipomenon 21,3.4.8.11.12. {PP 563.1}

Králova odpověď zněla: „Úzkostmi sevřín jsem náramně; nechať, prosím, upadneme v ruku Hospodinovu, neboť jsou mnohá slitování jeho, jediné ať v ruce lidské neupadám.“ 2. Samuelova 24,14. {PP 563.2}

Zemi zachvátil mor, který zahubil sedmdesát tisíc Izraelských. Když se nákaza blížila k branám hlavního města, „pozdvih David očí svých, uzřel anděla Hospodinova, stojícího mezi zemí a nebem, a meč dobytý v ruce jeho, vztažený proti Jeruzalému. I padl David, ano i starší, odíni jsouce žíněmi, na tváři své“. Král úpěnlivě prosil Boha za Izrael: „Zdaliž jsem já nerozkázal čísti lidu? A Jáť jsem sám ten, kterýž jsem zhřešil, a převelmi jsem zle učinil, tyto pak ovce co učinily? Hospodine, Bože můj, nechť jest, prosím, ruka tvá proti mně, a proti domu otce mého, ale proti lidu tvému nechť není rána.“ 1. Paralipomenon 21,16.17. {PP 563.3}

Sčítání lidu vyvolalo sice nespokojenost a nesouhlas Izraelských; týchž hříchů, které Davida svedly k tomu, aby sčítání lidu provedl, se však dopustili i oni. A jako potrestal Davida za hříchy Absolonovy, tak za chybu Davidovu ztrestal Hospodin hříchy Izraele. {PP 563.4}

Trestající anděl se zastavil před branami Jeruzaléma a stanul na hoře Moria, „podlé humna Ornana Jebuzejského“. Na pokyn prorokův vystoupil David na horu a vzdělal tam oltář Hospodinu a „obětoval zápaly a oběti pokojné, a vzýval Hospodina. Kterýžto vyslyšel ho, spustiv oheň s nebe na oltář zápalu“. 1. Paralipomenon 21,15.16. „I byl milostiv Hospodin zemi, a přestala zhouba v Izraeli.“ 2. Samuelova 24,25. {PP 564.1}

Místo, na němž byl vzdělán oltář, nabídl Ornan králi jako dar, aby bylo provždy prohlášeno za svatou půdu. Král se však zdráhal přijmout je jako dar. „Raději koupím je od tebe za slušné peníze,“ pravil, „neboť nevezmu, což tvého jest, Hospodinu, aniž budu obětovali oběti zápalné darem dané. I dal David Ornanovi za to místo zlata ztíži šesti set lotů.“ 1. Paralipomenon 21,24.25. Toto místo, památné tím, že tam vzdělal oltář Abrahám,

aby na něm obětoval svého syna, a posvěcené nyní tímto velkým vysvobozením, zvolil později Šalomoun za místo, na němž vystavěl chrám. {PP 564.2}

Poslední léta Davidova poznamenal ještě další stín. Dosáhl věku sedmdesáti let. Těžký život a útrapy, jež prožil za svého útěku, četné války, starosti a strádání v pozdějších letech vyčerpaly jeho životní síly. Jeho mysl si sice zachovala svou nezkalenost a sílu, avšak slabost stáří a touha po klidu mu nedovolovaly, aby mohl rychle postřehnout, co se děje v království, a tak znovu propukla vzpoura v samé blízkosti trůnu. Po trůnu začal dychtit Adoniáš, muž „velmi krásné postavy“ i chování, avšak nezásadový a lehkomyslný. Ve svém mládí nebyl takřka vůbec omezován, neboť „nikdy ho nezarmoutil otec jeho, aby řekl: Proč jsi to učinil?“ 1. Královská 1,6. Nyní se vzbouřil proti moci Boží, neboť Bůh ustanovil nástupcem trůnu Šalomouna. Šalomoun měl lepší předpoklady stát se vládcem Izraele než jeho starší bratr, měl větší přirozené nadání a byl nábožnější než on. A přesto, že volba Boží byla zcela jasně naznačena, nescházelo Adoniášovi přívrženců. Joáb, ač se mnohokrát provinil, zůstával dosud věren trůnu; nyní se však připojil ke vzpouře proti Šalomounovi. Stejně tak učinil i kněz Abiatar. {PP 564.3}

Vzpoura dozrála. Spiklenci se sešli za městem na velké slavnosti, aby prohlásili Adoniáše králem. Jejich plány však zmařil rychlý zásah několika věrných, jež vedl kněz Sádoch, prorok Nátan a Betsabé, matka Šalomounova. Zpravili krále a připomněli mu božský příkaz, že nástupcem trůnu se má stát Šalomoun. David se neprodleně vzdal trůnu ve prospěch Šalomouna, který byl hned pomazán a provolán za krále. Vzpoura byla potlačena. Její hlavní původci byli potrestáni smrtí. Abiatar byl ušetřen jednak z úcty ke svému úřadu, jednak pro svou dřívější věrnost k Davidovi. Byl však zbaven úřadu velekněze, který přešel do rodu Sádochova. Joáb a Adoniáš byli prozatím ušetřeni, avšak po smrti Davidově byli rovněž za svůj zločin potrestáni smrtí. {PP 564.4}

Jedním z plánů, kterými se David nejvíce zabýval od samého počátku své vlády, bylo vybudování chrámu Hospodinova. Ačkoli mu nebylo dovoleno uskutečnit tento záměr, vynaložil na jeho provedení mnoho úsilí. Nashromáždil množství nejdrahocennějšího materiálu — zlata, stříbra, drahého kamení různých barev, mramoru a nejvzácnějšího dřeva. A nyní musí teto cenný poklad, který nashromáždil, odevzdat jinému, neboť jiné ruce postaví dům pro truhlu, symbol přítomnosti Boží. {PP 565.1}

Cítě, že se blíží jeho konec, svolal král knížata izraelská a zástupce ze všech částí království, aby jim odevzdal tento odkaz. Chtěl jim oznámit svou poslední vůli a zajistit jejich podporu a součinnost na uskutečnění tohoto velkého díla. Všichni očekávali, že se David pro svou tělesnou slabost nebude moci osobně zúčastnit tohoto předávání, avšak přispění Boží dalo Davidovi sílu a horlivost, aby naposledy mohl promluvit ke svému národu. David řekl svému lidu, že si přál sám vystavět chrám a že Hospodin přikázal, aby toto dílo bylo svěřeno jeho synu Šalomounovi. Božské ujištění znělo: „Šalomoun syn tvůj, ten mi vzdělá dům můj a símě mé; nebo jsem jej sobě zvolil za syna, a já budu jemu za otce.

I utvrdím království jeho až na věky, bude-li stálý v ostříhání přikázání mých a soudů mých, jako i nynějšího času.“ „Nyní tedy,“ pravil dále David, „při přítomnosti všeho Izraele, shromáždění Hospodinova, an slyší Bůh náš, napomínám vás: Zachovávejte a dotazujte se na všecka přikázání Hospodina Boha svého, abyste vládli zemí dobrou, a v dědictví její uvedli i syny své po sobě až na věky.“ 1. Paralipomenon 28,6-8. {PP 565.2}

Na svém vlastním životě David poznal, jak tvrdá je cesta toho, jenž se odvrátí od Boha. Pocítil trest za porušení zákona a sklidil plody hříchu. Celá jeho duše se chvěla úzkostí, aby vůdcové Izraele zůstali věrni Bohu a aby Šalomoun byl poslušen zákona Božího a vyhýbal se hříchům, jež oslabily moc jeho otce, ztrpčily mu život a zneuctily Boha. David věděl, že to vyžaduje pokoru srdce, stálou víru v Boha a neochabující bdělost před pokušením, jež bude na Šalomouna v jeho vysokém postavení dotírat, neboť takoví vynikající lidé jsou zvláštním terčem pro šípy satanovy. Obraceje se k synovi, uznanému již za jeho nástupce na trůně, David pravil: „Ty také, Šalomoune, synu můj, znej Boha otce svého, a služ jemu celý srdcem a myslí ochotnou. {PP 565.3}

Nebo všecka srdce zpytuje Hospodin a všeliká mysli tanutí zná. Budeš-li ho hledat, nalezneš jej; pakli ho opustíš, zavrže tě na věky. A tak viziž, že tě Hospodin zvolil, abys vystavěl dům svatyně; posilniž se a dělej.“ 1. Paralipomenon 28,9.10. {PP 566.1}

David dal Šalomounovi přesné pokyny pro stavbu chrámu s nákresy každé jeho části a všech bohoslužebných nástrojů, jak mu byly zjeveny božským vnuknutím. Šalomoun byl ještě velmi mladý a lekal se těžké odpovědnosti, kterou mu ukládala stavba chrámu a správa národa Božího. David pravil svému synovi: „Posilniž se a zmocni a dělej; neboj se, ani lekej. Nebo Hospodin Bůh, Bůh můj s tebou bude, nenecháť tebe samého, aniž tě opustí.“ 1. Paralipomenon 28,20. {PP 566.2}

Pak se David znovu obrátil ke shromážděnému lidu: „Šalomouna syna mého jediného vyvolil Bůh ještě maličkého a mladého, dílo pak toto veliké jest; nebo ne člověku palác ten, ale Hospodinu Bohu býti má.“ A dále pravil: „Já zajisté podlé své nejvyšší možnosti nachystal jsem potřeb k domu Boha svého“ a jmenoval všecken materiál, který nashromáždil. „Nadto,“ pravil, „z veliké lásky k domu Boha svého, maje zvláštní poklad zlata a stříbra, i ten dávám k domu Boha svého mimo všecko to, což jsem připravil k domu svatyně, totiž tři tisíce centnéřů zlata, zlata z Ofir, a sedm tisíc centnéřů stříbra přečištěného k potažení stěn domů svatých.“ „Jestliže jest kdo více,“ zeptal se shromážděného lidu, který přinesl své dobrovolné dary, „ješto by co chtěl dobrovolně obětovati dnes Hospodinu?“ 1. Paralipomenon 29,1-5. {PP 566.3}

Shromážděný lid na výzvu okamžitě odpověděl. „Knížata čeledí otcovských a knížata pokolení Izraelských, i hejtmanové a setníci i úředníci nad dílem královským dobrovolně obětovali, i dali k službě domu Božího zlata pět tisíc centnéřů, a deset tisíc zlatých, stříbra pak deset tisíc centnéřů, a mědi osmnácte tisíc centnéřů, a železa sto tisíc centnéřů.

Kdožkoli měli kamení drahé, dávali do pokladu domu Hospodinova...I veselil se lid, že tak ochotně obětovali; nebo celým srdcem dobrovolně obětovali Hospodinu. Nýbrž i král David radoval se radostí velikou.“ 1. Paralipomenon 29,6-9. {PP 566.4}

„Protož dobrořečil David Hospodinu před obličejem všeho shromáždění, a řekl David: Požehnaný jsi ty Hospodine, Bože Izraele otce našeho, od věků až na věky. Tváť jest, ó Hospodine, velebnost i moc i sláva, i vítězství i čest, ano i všecko, což jest v nebi i v zemi. Tvé jest, ó Hospodine, království, a ty jsi vyšší nad všelikou vrchnost. I bohatství i sláva od tebe jest, a ty panuješ nade vším, a v ruce tvé jest moc a síla, a v ruce tvé také jest i to, kohož chceš zvelebiti a upevniti. Nyní tedy, Bože náš, děkujeme tobě, a chválíme jméno slávy tvé. Nebo kdo jsem já, a co jest lid můj, abychom mohli míti moc k tak dobrovolnímu obětování tobě? Od tebeť jest zajisté všecko, a i to z ruky tvé dali jsme tobě. Nebo my příchozí jsme před tebou a hosté, jako i všickni otcové naši; dnové naši jsou jako stín běžící po zemi beze vší zástavy. Hospodine, Bože náš, všecka ta hojnost, kterouž jsme připravili k stavení domu tvého, jménu svatému tvému, z ruky tvé jest, a tvé jsou všecky věci. Známť pak, Bože můj, že ty zpytuješ srdce, a upřímnost oblibuješ.“ 1. Paralipomenon 29,10-17. {PP 566.5}

„Protož já z upřímnosti srdce svého ochotně obětoval jsem toto všecko. Ano i lid tvůj, kterýž se teď shledal, viděl jsem, jak s radostí chtivě obětuje tobě. Hospodine, Bože Abrahama, Izáka a Izraele, otců našich, zachovejž to na věky,totiž snažnost takovou srdce lidu svého,a nastrojuj srdce jejich sobě. Šalomounovi také synu mému dej srdce upřímé, aby ostříhal přikázaní tvých, svědectví tvých a ustanovení tvých, a aby činil všecko, a vystavěl dům ten, k němuž jsem potřeby připravil. Potom řekl David všemu shromáždění: Dobrořečte nyní Hospodinu Bohu svému. I dobrořečilo všecko shromáždění Hospodinu Bohu otců svých, a přisehnuvše hlavy, poklonili se Hospodinu i králi.“ 1. Paralipomenon 29,17-20. {PP 567.1}

S největším zanícením shromažďoval král bohatství pro stavbu chrámu a pro jeho výzdobu. Skládal slavné hymny, které se budou v pozdějších letech rozléhat jeho síněmi. Nyní se jeho srdce potěšilo, když knížata otců a šlechtici Izraele tak štědře odpověděli na jeho výzvu a přinesli oběti pro chystané důležité dílo. Obětovali a byli ochotni obětovat více. Poskytli bohaté dary ze svého majetku ve prospěch pokladu. David hluboce pociťoval, jak málo dává, když shromažďoval svůj poklad pro dům Boží, a projevy oddanosti šlechticů jeho království, kteří ochotně odpověděli na jeho výzvu a s upřímným srdcem věnovali své poklady Hospodinu a oddaně se přihlašovali k službě Boží, naplnily ho radostí. Jen Bůh to však byl, kdo vyvolal toto nadšení jeho lidu. Bůh, nikoli člověk, musí být veleben. Bůh to byl, kdo poskytl lidem bohatství země, a duch Boží v nich vzbudil ochotu věnovat své skvosty pro stavbu chrámu. Za vším byl Hospodin. Kdyby láska Boží nebyla zapůsobila na srdce lidí, bylo by královo úsilí bývalo marné a chrám by nikdy nebyl postaven. {PP 567.2}

Všechno, čeho se člověku dostává štědrostí Boží, stále patří Bohu. Všechny cenné věci a všechnu krásu stvořenou na zemi dává Bůh do rukou člověka, aby ho zkoušel, aby zjistil, jak hluboká je jeho láska k němu a jak si váží milosti Boží. Ať jde o bohatství hmotné, nebo o bohatství rozumu, všechno má být položeno jako dobrovolná oběť k nohám Ježíšovým, a dárce má s Davidem říci: „Od tebeť jest zajisté všecko, a i to z ruky tvé dali jsme tobě.“ 1. Paralipomenon 29,14. {PP 567.3}

Když cítil, že se blíží smrt, nepřestával se David stále starat o Šalomouna a o království Izrael, jehož blaho tolik záviselo na věrnosti jeho krále. „Dával přikázaní Šalomounovi synu svému, řka: Ját již odcházím podlé způsobu všech lidí. Proto posilniž se a měj se zmužile, a ostříhej přikázaní Hospodina Boha svého, chodě po cestách jeho, a zachovávaje ustanovení jeho, rozkázaní jeho, i soudy jeho i svědectví jeho…ať by se sťastně vedlo, což bys koli činil, i všecko, k čemuž bys se obrátil, a aby naplnil Hospodin slovo své, kteréž mi zaslíbil, mluvě: Budou-li ostříhati synové tvoji cesty své, chodíce přede mnou v pravdě z celého srdce svého a z celé duše své, tak mluvě: Že nebude vypléněn po tobě muž z stolice Izraelské.“ 1. Královská 2,1-4. {PP 567.4}

„Poslední slova“ Davidova, zaznamenaná v Písmu svatém, jsou písní, závěrečným zpěvem, vyznáním nejvznešenějších zásad a neotřesitelné víry: {PP 568.1}

„Řekl David syn Izai,
řekl, pravím, muž, kterýž jest velice zvýšený,
pomazaný Boha Jákobova,
a libý v zpěvích Izraelských:
Duch Hospodinův mluvil skrze mne:…
Kdo panovati bude nad lidem, budeť spravedlivý,
panující v bázni Boží.
Rovně jako bývá světlo jitřní,
když slunce vychází ráno bez oblaků,
a jako mocí tepla a deště roste bylina z země:
Tak zajisté dům můj před Bohem;
nebo smlouvu věčnou učinil se mnou,
kteráž všelijak upevněna a ostříhána bude.
A toť jest všecko mé spasení a všeliká útěcha.“

2. Samuelova 23,1-5. {PP 568.2}

Velký byl Davidův pád, ale hluboká byla jeho lítost, žhavá jeho láska a silná jeho víra. Bylo mu mnoho odpuštěno, a proto tak mnoho miloval (viz Lukáš 7,47) {PP 568.3}

V žalmech Davidových se obráží celá škála zážitků, od hloubek přiznané viny a sebezatracení po nejvznešenější vyznání víry a nejvroucnější obcování s Bohem. Ze záznamu o Davidově životě vysvítá, že hřích přináší toliko hanbu a žal, že však láska a

milosrdenství Boží sahá až do největších hlubin a že víra pozdvihuje kající duši, aby mohla být přijata mezi dítky Boží. Ze všech ujištění, jež obsahuje slovo Boží, je záznam o Davidově životě jedním z nejpůsobivějších svědectví o věrnosti, spravedlnosti a milosrdenství Božím. {PP 568.4}

Člověk „utíká jako stín, a netrvá“, „ale slovo Boha našeho zůstává na věky“. „Milosrdenství pak Hospodinovo od věků až na věky nad těmi, kteříž se ho bojí, a spravedlnost jeho nad syny synů, kteříž ostříhají smlouvy jeho, a pamatují na přikázání jeho, aby je činili.“ Jób 14,2; Izajáš 40,8; Žalm 103,17.18. {PP 568.5}

„Cožkoli činí Bůh, to trvá na věky.“ Kazatel 3,14. {PP 569.1}

Slavná jsou zaslíbení, jichž se dostalo Davidovi a jeho rodu, zaslíbení, jež sahají až do věčnosti a jež nacházejí své konečné naplnění v Kristu. Hospodin praví: {PP 569.2}

„Přisáhl jsem Davidovi služebníku svému...budeť s ním stále ruka má, ano i ramenem svým posilovati ho budu...Pravda má a milosrdenství mé s ním bude, a ve jménu mém vyvýšen bude roh jeho. A vložím na moře ruku jeho, a na řeky pravici jeho. On volaje ke mně, dí: Ty jsi otec můj, Bůh silný můj a skála spasení mého. Já také za prvorozeného vystavím jej, a za vyššího králů zemských. Na věky zachovám jemu milosrdenství své, a smlouva má s ním stálá bude.“ Žalm 89,4.22.25-29. {PP 569.3}

„Učiním i to, aby na věky trvalo símě jeho,
a trůn jeho jako dnové nebes.“

Žalm 89,30. {PP 569.4}

„Souditi bude chudé z lidu,
a vysvobodí syny nuzného,
násilníka pak potře.
Báti se budou tebe, dokudž slunce a měsíc trvati bude,
od národu až do pronárodu…
Zkvete ve dnech jeho spravedlivý,
a bude hojnost pokoje, dokud měsíce stává.
Panovati bude od moře až k moři,
a od řeky až do končin země.“ {PP 569.5}

„Jméno jeho bude na věky;
dokudž slunce trvá, dědití bude jméno jeho.
A požehnání sobě dávajíce v něm všickni národové,
budou ho blahoslaviti.“

Žalm 72,4-8.17. {PP 569.6}

„Nebo dítě narodilo se nám, syn dán jest nám, i bude knížectví na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje.“ „Tenť bude veliký, a Syn Nejvyššího slouti bude, a dáť jemu Pán Bůh stolici Davida otce jeho. A kralovati bude v domě Jákobově na věky, a království jeho nebude konce.“ Izajáš 9,6; Lukáš 1,32.33. {PP 569.7}

V Očekávání Konce